

NUR KAHRAMANLARI-10

İHSAN ATASOY

Risale-i Nur'un Manevî Avukatı

Ahmed Feyzi Kul

 NESİL

NUR KAHRAMANLARI-10

İHSAN ATASOY

Risale-i Nur'un Manevî Avukatı

Ahmed Feyzi Kul

 NESİL

Ahmed Feyzi Kul
Risale-i Nur'un Manevî Avukatı

İhsan Atasoy

Jenerik

Yayın Yönetmeni: Ali Erdoğan
Yayın Danışmanı: Metin Karabaşoğlu
Editör: Ömer Faruk Paksu
Tashih: Ahmet Ay
İç Tasarım: Said Demirtaş
Kapak Tasarımı: Mesut Sarı
ISBN: 978-605-131-065-7

Sanayi Cd., Bilge Sk., No: 2 Yenibosna
34196 Bahçelievler / İstanbul
Tel: (0212) 551 3225
Faks: (0212) 551 2659
www.nesilyayinlari.com
nesil@nesilyayinlari.com

© Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince bu eserin yayın hakkı anlaşmalı olarak **Nesil Basım Yayın Gıda Tic. ve San. A.Ş.**'ye aittir.
İzinsiz, kısmen ya da tamamen çoğaltılıp yayınlanamaz.

Dijital Yayıncılık Direktörü: Uğur Turan
Dijital Yayın Tarihi: Ocak 2013
Bu eserin e-kitap çevrimi **Nesil Digital** tarafından yapılmıştır.
www.nesildigital.com

İhsan Atasoy

1949 yılında Trabzon/Of'ta doğdu. 1969-1970 döneminde İstanbul İmam Hatip Lisesi'nden, 1973-74 döneminde İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nden mezun oldu.

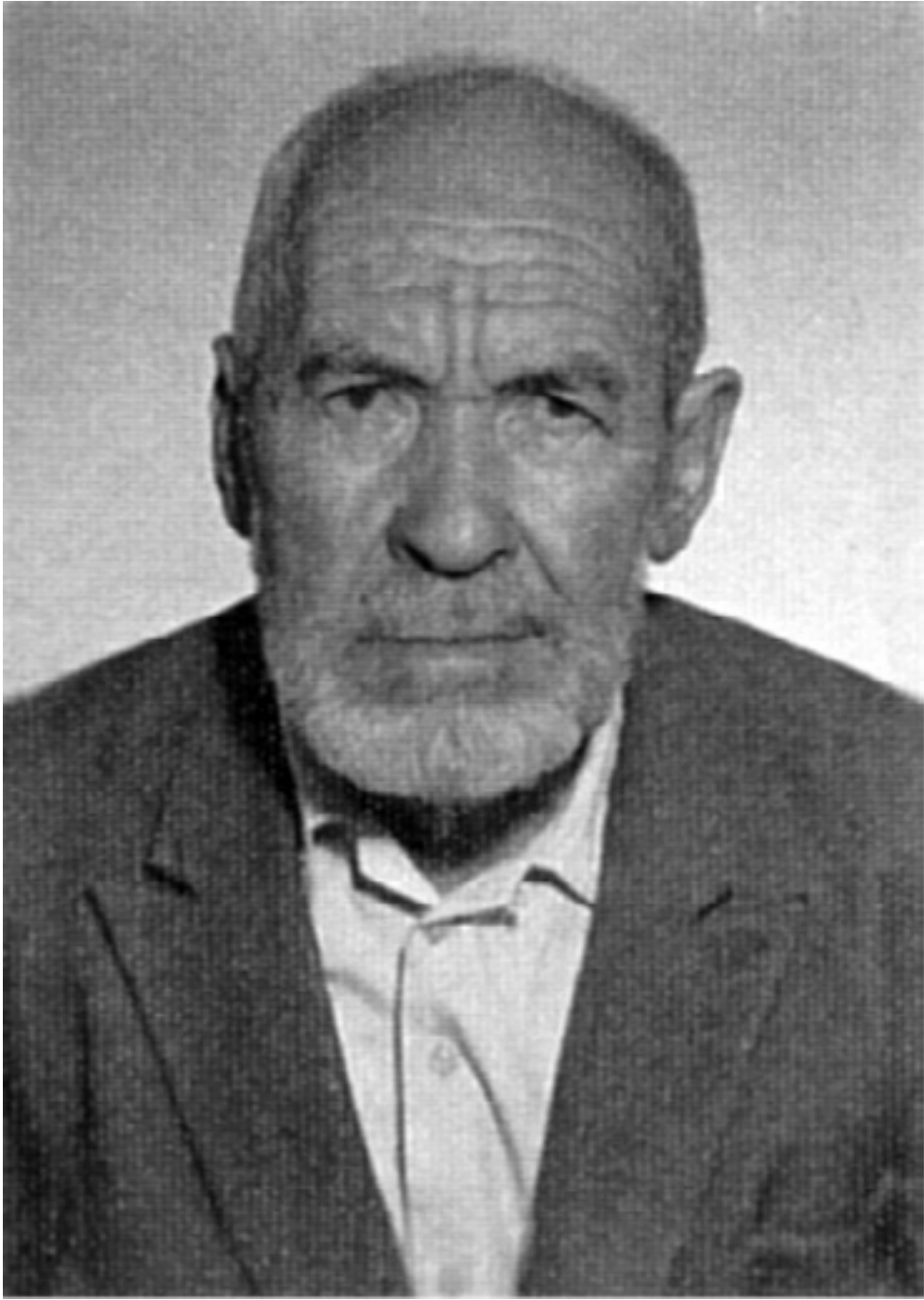
1978 yılında gazeteciliğe başladı. Uzun süre köşe yazarlığı yaptı. Yeni Nesil gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğü'nden emekli oldu.

Yazar Gülay Atasoy'la evli olup üç çocuk babasıdır.

YAYINLANAN KİTAPLARI

- Kur'an-ı Kerim Meali (Heyetle)
- Peygamberler Tarihi
- İslam'a Bir Adım Daha
- Doğru İslamiyet
- Resulullah'ın Aile Hayatı
- Gençlik ve Arkadaşlık
- Kızılmeydan'dan Kibleye
- Kur'an'dan Esintiler
- Allah Resulü ile 24 saat
- Ben Susuyorum Tarih Konuşsun: Bekir Berk
- Hayatını Davasına Adayan Adam: Bekir Berk
- Nur'un Büyük Kumandanı: Zübeyir Gündüzalp
- Kulluğu İçinde Bir Sultan: Tahiri Mutlu
- İhlas ve Sadakat Abidesi: Bayram Yüksel ve Ali Uçar
- Bediüzzaman'ın Dersinde Yetişen Bir Kahraman:
- Ceylan Çalışkan ve Çalışkanlar Hanedanı
- Üstadın Manevi Evladı, Fena Fi'n-Nur: Mustafa Sungur
- Bediüzzaman'ın Sır Kâtibi: Mehmed Feyzi Efendi
- Nur'un Birinci Talebesi: Hulusi Yahyagil
- Van Hayatının En Yakın Şahidi: Molla Hamid Ekinci
- Risale-i Nur'un Manevî Avukatı: Ahmed Feyzi Kul

Ahmed Feyzi Kul (1898-1972)

Önsöz

RİSALE-İ NUR TARİHİNDE meşru zeminlerde, delil ve ispata dayalı müdafaaların ve hukuk içinde yapılan mücadelelerin rolü elbette büyüktür. Bütün tahriklere ve zorlamalara rağmen Üstad, bu yolu terk etmemiş, asla menfi harekete girmemiş, talebelerinin girmesine de izin vermemiştir. O, hareketini, “Biz hakim değil, mahkumuz” stratejisi üzerine bina etmiş, bunun gereği olarak hep akıl ve insafı harekete geçiren müdafaalarla davasını savunmuştur.

Onun hareketi, tahrike dayalı bir hareket değil, Kur’an’dan ilhamla şekillenen aksiyoner bir harekettir. O, en büyük hileyi hilesizlikte bilmiş, tıpkı Fahr-i Âlem Efendimiz (a.s.m.) gibi halkın içinde yaşayıp onları irşat ve tenvir ederek değiştirme yolunu seçmiştir. Bu yol, sanıldığı kadar uzun sürmemiş, bu sayede gönülden gönüle bir sır gibi akmış ve Allah’ın inayetiyle kısa zamanda bu hizmeti, umulmadık merhalelere ulaşmıştır.

Bir davanın sadece haklı olması yetmez, onu savunmada takip edilen yol ve yöntemin de haklı ve mantıklı olması gerekir. Hizmetin bugünlere gelmesinde hakka dayalı müspet müdafaaların rolü inkâr edilemez. Hele Nur tarihinde bin küsur mahkemeden beraat kararı alan, destansı bir mücadelenin sahibi “Hayatını Davasına Adayan Adam Avukat Bekir Berk”i unutmak mümkün değildir.

Öte yandan avukatların bile davayı almaktan çekindiği günlerde “Risale-i Nur’un Manevî Avukatı” olarak meydana atılan ve avukatları aratmayan, o muhteşem müdafaalarıyla mahkemelerin seyrini değiştiren ve Nur tarihinde haklı bir nam kazanmış olan Ahmed Feyzi Kul’u unutmak da mümkün değildir. Fıtratının gereği olarak zaman zaman üslubunda sertleşmeler olsa da, genelde Üstad’ın ilim ve ispat çizgisini takip etmiştir. Bu yüzden Ahmed Feyzi Kul’u hayırla yâd etmek bütün Nur talebelerinin bir vefa borcudur. İşte her yıl Çamlık’ta, kabri başında Türkiye’nin her yerinden gelen Nur talebelerinin, onun ruhuna Kur’anlar ve dualar göndermesi bu vefa borcunun bir gereğidir. Bu çalışma da bu yolda atılmış küçük bir adımdır.

Her yıl Çamlık’taki kabri başında, Nur talebelerinin bir vefa borcu olarak geleneksel hale getirdikleri mevlid ve dua programından bir görüntü

Sıradan Biri Gibi Görünen Bir Kahraman

Ahmed Feyzi Kul'u ilk görenler, köylü kıyafeti içinde sıradan biri sanırlar. Fakat konuşmaya başladığında, o harabe (!) içinde nasıl bir fikir mamuresinin yattığını anlamakta güçlük çekmez, sözlerini can kulağıyla dinlemeye koyulurlar. Ondaki hitabet gücü, ilim ve mantık örgüsü, dinleyenleri mest ve hayran eder.

Karşılaştığı yüksek ilim ve siyaset erbabından kimseler, onun yüksek hitabeti karşısında teslim ve ilzam olmaktan başka çare bulamazlar. Halk arasında "Köylü Feylesof" veya "Çolak Hafız" lakapları ile meşhur olması da, şahsiyetinin bu yönünü açıklaması bakımından manidardır.

Ahmed Feyzi Kul'un diğer bir özelliği, Kur'an'dan yaptığı istihraçlardır. Adına *Maidetü'l-Kur'an* yani "Kur'an Sofrası" dediği çalışmayla o, Nur tarihinde çok özel bir yere sahiptir. Kur'an harflerinin ebced ve cifir değerleriyle ahirzamanda gelecek şahsiyetlere ve cereyanlara işaret eden manalar çıkarması Üstad'ın da tasdikine mazhar olmuştur.

Bu kitap, korkunun kol gezdiği günlerde Risale-i Nur'u savunan bir cesaretin, bir ilim ve mantığın şahane örnekleriyle doludur. Şahsiyetinin çeşitli yönlerini dile getiren hatıra ve tespitlerin de yer aldığı eser, bir şiir akıcılığında sürüp gitmekte ve okuyanlara o günlerin heyecanını yeniden yaşatmaktadır.

Bu kitapta onun fevkalade sadakat ve ihlası, bir ilim deryası halinde coşan ifadeleri ve Kur'an'dan yaptığı istihraçları okudukça, Üstad'ın, "Ahmed Feyzi'ye yetişilmiyor!" sözünün ne manaya geldiği daha iyi anlaşılacak ve ona rahmet duasına vesile olacaktır. Buna vesile olabilmişsek ne mutlu bize.

Ege'nin şehir, kasaba ve köylerinde Nurları yaymakla hayatı geçen bir kahramanın heyecanlı hatıra ve müdafaalarıyla sizleri baş başa bırakırken, bir kere daha bizleri bu yolda sabit-kadem kılıp, ebedde o nuranî kafiyeyle refakate şereflendirmesini Rabb-i Rahim'imizden niyaz ediyoruz.

Mühim Bir Not

Bediüzzaman'ın dehasının bir güzel yönü, insan kabiliyetlerini keşfederek, onları yerli yerinde kullanması ve teşkil ettiği mütesanit bir cemaatle hizmetini geleceğe taşımasında görülür. Çünkü o; "Zaman cemaat zamanıdır. Cemaate dayanmayan bir şahs-ı manevî bu zamanda hükmedemez" der. Bu tespitten hareketle hayatının son döneminde bir kısım dinamik ve genç ehl-i hizmeti yakınında bulundurup onları geleceğe hazırlarken, bir kısım yetişmiş bireysel kabiliyetleri de birer hudut bekçisi halinde, Anadolu'nun çeşitli bölgelerine sevk eder. Onlarla meydana getirdiği manevî bir sedd-i Kur'anî ile mütecaviz dinsizliğin hücumlarını durdurur.

Bu cümleden olarak, Albay Hulusi Yahyagil'i, Elazığ merkezli Doğu illerinde görevlendirirken, alim-i mürşid kişiliğiyle Mehmed Feyzi Efendi'yi Kastamonu civarına bir hudut bekçisi olarak diker. Diyarbakır ve civarında, sindirilmiş insanların üzerindeki korkuyu kaldırmak üzere gözünü budaktan sakınmayan talebesi Yüzbaşı Mehmed Kayalar'ı görevlendirirken, Batı'nın ve Balkanların Siyonizm merkezi İzmir ve civarına da bir fesahat ve belağat ustası, muhataplarını ikna ve ilzam etmesiyle meşhur Ahmed Feyzi Kul'u görevlendirir. Bir başka sadık talebesi Abdullah Yeğin'i ise Urfa'ya yönlendirir.

Zaman zaman bu talebelerine yazdığı mektuplarda, "Şayet siz oralarda olmasaydınız, benim gelmem gerekecekti. Siz orada benim vazifemi yapıyorsunuz" demesi manidardır. İşte Bediüzzaman, her biri ayrı sahada manevî bir komutan hükmündeki bu talebeleriyle irtibatını devam ettirerek, bir başkomutan edasıyla felaket ve helaket sırasında iman sahasındaki yeniden diriliş hamlesini gerçekleştirir. Bu, son derece zor şartlar içinde, tarihte eşine rastlanmayan bir iman hamlesidir. İşte Ahmed Feyzi Kul, bu diriliş hamlesinin başında ve bir nevi çekirdeğinde yer alan öncülerden biridir.

Mekânları cennet, makamları firdevs olsun ve Allah hepsinden ebediyen razı olsun. Âmin!

İHSAN ATASOY

İstanbul, Ekim 2011

BİRİNCİ BÖLÜM

Hayatı

Nesli ve Çocukluğu

AHMED FEYZİ KUL, Isparta Uluborlu Nüfus Müdürlüğü'nden elde ettiğimiz bilgilere göre, 1 Temmuz 1898'de Uluborlu'nun Halınca Mahallesi'nde doğar, 16 Ekim 1972'de Antalya'da misafir olarak gittiği Av. Gültekin Sarıgül'ün evinde vefat eder.

Aslının mekke'den gelen bir aileye dayandığı söylenen Ahmed Feyzi Kul'un babası, Abdi Hocaoğulları'ndan Mehmed Efendi (1856-1911); annesi, Vesile Hanımefendi'dir. Torunu Faruk Kul'un anlattığına göre çok otoriter bir Osmanlı kadını olan Vesile Hanım, son yıllarını felçli olarak geçirir. Fakat o haliyle bile yattığı yerden evi idare eder. Oğulları Ahmed Feyzi ve Mehmed Emin, anneleri üzerine adeta titrerler. Onu sırtlarına alıp gezdirirler. Hatta işleri biraz ters gitse, "Acaba annemizin intizarını mı aldık?" diye düşünmekten kendilerini alamazlar. 1856'da dünyaya gelen Vesile Hanım, Ortaklar'da 1945 yılında vefat eder. Fakat daha sonra Çamlık'ta aile mezarlığı haline gelen yere nakledilir.

İki erkek, dört kız kardeş olan Kul kardeşler, yaş sırasına göre şöyledir: Hesna (1879-1941), Zehra (1883-1933), Atiye (1889-1966), Ahmed Feyzi (1898-1972), Firdevs (1903-1985), Mehmed Emin (1909-1976)^[1]

İlk tahsilini memleketi Uluborlu'da tamamladıktan sonra İstanbul'a gelen Ahmed Feyzi Kul, Osmanlı'nın mektep ve medreselerinde eğitim görür. Genç yaşta İslamî ilimlere büyük merak salan Ahmed Feyzi, kısa zamanda pek çok kitap okuyarak bu konuda bilgi ve birikimini artırır.

Savaş Yılları

Ahmed Feyzi, 1915'te İstanbul Darülmüallimîn'in son sınıf öğrencisiyken emsalleri gibi tahsilini yarıda bırakarak cepheye koşar. Önce ihtiyat subayı olarak kıtaya sevk edilir. Talimğâh eğitimini tamamladıktan sonra kıtada öğretmenlik yapmaya başlar. Daha sonra 4. Ordu emrine verilir ve takım komutanı olarak Sina Cephesi'nde görev yapar. 1918 Mart ayına kadar aynı kıtaya bağlı olarak hizmet yürütür.

Ahmed Feyzi, Suriye-Filistin Cephesi'nde Ali İhsan Sabis Paşa^[2] komutasındaki Diri Bellut savaşlarında yaralanır ve İngilizlere esir düşer. Mısır'ın başkenti Kahire'de yaralı Türk subaylarının tedavi edildiği Abbasiye Hastanesi'nde üç kez ameliyat edilir. Daha sonra Kahire'deki Heliopolis Esir Kampı'na gönderilir. 1917-1918 yılları arasında yirmi bir ay İngilizlerin elinde esir kalır. Bir süre Malta Esir Kampı'nda da kalan Ahmed Feyzi, burada İngilizce'yi de öğrenir.

Ahmed Feyzi Kul, İstanbul Darülfünun'da talebeyken

Ahmed Feyzi Kul, Filistin Cephesi'nde Ric'at Harekâtı sırasında yaralanır ve kısmî felç geçirir. 1919'da esir mübadelesi kapsamında memleketine iade edilir.

Türkiye'ye döndükten kısa bir süre sonra bu defa İstiklal Savaşı'na katılmak üzere cepheye sevk edilir. Bu esnada sağ elinden giren kurşun elini deler geçer. Eli sakat kalır. Bu yüzden emekliye sevk edilir.

Ahmed Feyzi Kul'un savaş ve askerlik hayatı bu kadarla bitmez. O, "Helaket ve Felaket Asrı"nın İkinci Cihan Savaşı'nı da yaşayanlardandır. 1941'de, kırk küsur yaşlarındayken bu defa ihtiyat subayı olarak Milas'a gönderilir. Fakat burada beş ay kaldıktan sonra rahatsızlıkları nükseder. Beş ay süre ile askerden muaf tutulur. Fakat sağ kolda beliren felç sebebiyle bu süre bir seneye çıkarılır.^[3]

Görüldüğü gibi Ahmed Feyzi Kul'un en verimli çağları cephelerde maddî savaşlarla geçer. Fakat o, yirminci asırdaki imansızlık cereyanıyla mücahedesinde de yerini alır. Asrın İmamı'nın yanında adeta cephelerden cephelere gider gibi hapishanelerde keskin hitap ve beyanlarıyla boy gösterir. Fakat ilginçtir, gazilik maaşı için devlete müracaat ettiği halde yetkili makam, kendisini emekli maaşına bağladıktan hemen sonra maaşı alamadan ahirete intikal eder. Adeta nebiler ve veliler gibi, "İn ecriye illâ alallâh!" diyerek ücretini Allah'tan almak üzere huzuruna çıkar. Birikmiş maaşlarıyla kardeşi Mehmed Emin Kul onun adına hacca gider.

İngiliz Arazileri

Ahmed Feyzi Kul, aslen Ispartalı olmasına rağmen, hayatının büyük bölümünü Aydın'a bağlı Ortaklar nahiyesinde geçirdiğinden, Aydınlı olarak da anılır. Birinci Dünya ve Kurtuluş savaşlarından sonra, memleketi olan Uluborlu'ya döner. Ancak köprülerin altından çok sular akmıştır. Koyun sürülerini ve yerlerini işleten ortakları, "Burada artık sizin hakkınız yok!" diyerek mallarına el koyar. Ahmed Feyzi ve küçük kardeşi Mehmed Emin'in memleketlerinde tutunacak dalları kalmayınca kendilerine gurbet yolları gözüktür. Bütün yüklerini bir merkebe yükleyip rızıklarını aramak üzere yollara düşerler. İlk durak Aydın'ın Germencik kazasıdır. Burada çorap ve fanila tezgâhı işleten birinin yanında çalışmaya ve pazarlarda tezgâh kurarak satış yapmaya başlarlar.

Kul kardeşler, daha sonra doğru dürüst ev bile bulunmayan, Aydın'ın Ortaklar bucağı, Palankuran Mahallesi'ne, İngiliz Demiryolu Kumpanyası'na^[4] ait istasyon civarında birkaç tane memur evlerinin bulunduğu yere yerleşirler.

Ahmed Feyzi, buradayken kumpanya müdürüyle dostluk kurar. Esaret yıllarından öğrendiği İngilizcesiyle onlara muhatap olur. İsmi İngiliz Krepsi ailesinden alan Aydın-İzmir il sınırındaki Krepsi arazilerinde önceleri ortaklık usulüyle çalışmaya başlar. Krepsiler'in diğer akrabaları İzmir'in Selçuk ilçesine bağlı Çamlık'taki arazileri işletmektedirler. İngilizler, Türkiye'den ayrılacakları zaman dürüstlüğünü takdir ettikleri Ahmed Feyzi'ye arazileri devretmek isterler.

Oğlu Arif'in beyanına göre; İzmir'de oturan İngilizler, Ahmed Feyzi'ye bir mektup yazarak kendisini İzmir'deki bürolarına davet ederler. Bunun üzerine Ahmed Feyzi İzmir'e gider. Birlikte kahvelerini yudumlarırken İngilizler, arazileri kendisine devretmek istediklerini söylerler. "Bu yerleri sen al!" diye teklifte bulunurlar. Fakat Ahmed Feyzi, "Benim bu yerleri alacak param yok!" deyince, "Biz senden para istemiyoruz, çalışır, kazanır, ödersin" deyip arazileri üzerine tapu ederler.

Ahmed Feyzi Kul, İkinci Cihan Harbi'nde yedek subayken

Ahmed Feyzi her ihtimale karşı bir dostundan borç alarak gelmiştir. Ve yanında getirdiği beş bin lirayı vermek ister, ama onu da kabul etmezler. Aylık küçük taksitlerle dürüstlüğüne hayran kaldıkları Kul kardeşlere bu arsaları devrederler. “Allah dilediğinden mülkü alır, dilediğine verir” ayeti bir kere daha hükmünü icra eder. Kul kardeşler, yıllar önce yerlerinden yurtlarından edilip yurtsuz kaldıktan kısa bir süre sonra, doğrulukla hareket etmelerine mükâfat olarak, yüzlerce dönüm arazinin sahibi olurlar.

Evlenmesi

Ahmed Feyzi'nin ilk evliliği Ortaklar'da gerçekleşir. Sultan Reşad zamanında Selanik bozulunca, önce Edirne'ye, daha sonra Ortaklar'ın Balatçık köyüne gelip yerleşen bir ailenin kızıyla evlenir.

Hamide isimli bu kızın babası Şevki Bey, Çanakkale Savaşları'nda şehit olmuştur. Annesi Şerife Hanım ve iki çocuğu Ortaklar'da büyük mahrumiyetler içinde yaşamaya devam ederler. Doğru dürüst barınacak bir yeri olmayan Şerife Hanım, iki çocuğu Hamide ve Kamil'le beraber bir beygir ahırının köşesinde yatıp kalkarlar. Bir ara kaldıkları damın bitişiğindeki samanlık alev alır. Büyüyen yangın kısa zamanda yattıkları yeri kaplar. Şerife Hanım iki çocuğunu ve içinde Selanik'ten getirdiği tapular bulunan sandığını kurtarsa da çok korkar ve kırk gün sonra vefat eder. Hamide ile kardeşi, küçük yaşta yetim ve öksüz kalırlar. Hamide'yi Feyzullah, Kamil'i de bakkal Said isimli köylüler himayelerine alırlar.

Hamide Hanım, on beş yaşına geldiğinde, Feyzullah Efendi tarafından oğluna nikâhlanmak istenir. Küçüklükten beri bir arada yaşadıklarından gençler birbirlerini kardeş gibi görür ve bu evliliğe razı olmazlar. Aslında bu evlilikle Şerife Hanım'dan geriye kalan tapulara konup zengin olmayı hayal etmektedirler. Fakat genç Hamide'nin bundan haberi yoktur.

Bu arada Ahmed Feyzi Kul, mazlum ve kimsesiz Hamide'ye sahip çıkıp onunla evlenmek ister. Kızı normal yollardan ister. Fakat himayecileri buna razı olmazlar. Ahmed Feyzi araya sözü geçen adamları koysa da adamları bir türlü razı edemez. Bunun üzerine kızla anlaşıp kendisini kaçıtır ve nikâhlar... Ahmed Feyzi Kul, 1927 yılında evlendiği ilk eşi Hamide Hanım'la 1970 yılına kadar yaşar.

Suikast!

Ahmed Feyzi Kul, bu sıralarda İngilizlerin arazilerinde ortakçı olarak çalışmaktadır. Kızın kaçırılması, himayecilerini küplere bindirir. O civarda lakabı Arap Süleyman olan ve eşkıyalıkla geçinen birini çağırıp, "Al şu parayı, o Kireççi Hafız'ı öldür!" diye talimat verirler. Ahmed Feyzi Kul'un kurulan tuzaktan haberi yoktur. Her zaman olduğu gibi sabah ezanında kalkıp Ortaklar'dan ata binerek, işine gidip gelmeye devam eder. Bazen işten gece geç vakitlerde eve döndüğü olur. Fakat oğlu Nuri'ye anlattığına göre Ahmed Feyzi, gidip gelirken yolda hiç boş durmaz, devamlı zikreder ve dualar okur.

Bir akşam, Arap Süleyman geçeceği yolun üzerinde bir kayanın arkasında pusu kurar. Ahmed Feyzi, tam hizasından geçtiği sırada nişan alır, fakat mermi patlamaz. İlk denemede başarısız olan Arap Süleyman işin peşini bırakmaz. Ertesi gün yine aynı yerde sipere yatıp beklemeye koyulur. Ahmed Feyzi'nin geçtiği sırada yine tetiğe basar, fakat tüfek yine ateş almaz. Üçüncü gün aynı şekilde ateş almayınca Arap Süleyman, "Bu işte bir iş var!" diyerek Ahmed Feyzi'yi vurmaktan vazgeçer. Hemen Feyzullah Efendi'ye gelip, "Ulan al şu paramı! Ben o hafızı vuramam!" der ve parasını geri verir.^[5]

Zeytinlikler

O zamanlar kumpanya müdürünün nezaretindeki arazilerde zeytinlikler bulunmaktadır. Bu yüzden İngilizler, eski bir burgu yağhanesi de işletirler. Ayrıca arazi içinde kireç ocakları da bulunduğundan Ahmed Feyzi kireç ocaklarını da işletmeye başlar.

Çamlık'taki evinden görüntüler

1953 senesine kadar bu şekilde devam eden Ahmed Feyzi'nin hayatı, bu tarihten itibaren İzmir'in Selçuk ilçesinin Çamlık bucağında devam eder. Buradan da İngilizlerden satın aldığı araziye intikal eder. İngilizlerden kalan yağ tesisini Ortaklar'dan söküp buraya kurar. Bir yandan zeytincilik yapar, diğer yandan kireç ocakları işletmeye devam eder. Halk tarafından o civarda genelde Kireççi Hafız olarak tanınır. Naipli köyü 300 hanesiyle bu kireç ocaklarında çalışarak geçimlerini temin eder. 1954'te kireç ocaklarını çalıştırmayı bırakır.

Ahmed Feyzi'nin Çamlık'ta eski sistem bir yağhanesi vardır. Zeytinleri evvela hayvanların döndürdüğü dibek taşlarıyla, daha sonra motorla ezmeye başlar. Kireççilikle zeytinciliği bir arada yürütür. 1953 yılına geldiğinde yeni bir motor alır. Biraz daha teknik olarak zeytini ezip sıkmaya devam ederler.

Ahmed Feyzi çok cömert ve ikram sahibi biridir. Muhtaçlara ikram etmekten adeta zevk alır. Ürettiği zeytin ve zeytinyağının çoğunu fakirlere dağıtır. Ayrıca kireç ocaklarında çalıştırdığı pek çok

köylüye ekmek temin etmiş olmanın mutluluğunu duyar.

Ahmed Feyzi Kul'un Hamide Hanım'dan Mehmed isimli bir erkek çocuğu ve iki kız çocuğu dünyaya gelir. Fakat bunlar yaşamazlar, küçük yaşta vefat ederler. Bu evlilikten hayatta kalan çocuklar: Faruk (1936-...), Arif (1940-...) ve Nuri'dir (1945-...).

Risale-i Nur'la Tanışması

Ahmed Feyzi Kul'un Risale-i Nur'la tanışması 1930'lu yıllara rastlar. Önce Milas'ta yedek subay olarak bulunurken Halil İbrahim Çöllüoğlu ile tanışır. Kendisi gibi edip bir zat olan Milaslı Halil İbrahim, bir cami çıkışında kendisine Nurlardan bahsederek, birkaç küçük kitap verir. Daha önce pek çok İslamî eser okumuş olan Ahmed Feyzi, hemen eserleri okumaya başlar. Risalelerde bulduğu ilim ve irfana, ifade ve beyan güzelliğine hayran kalır. Risaleler kendisini öylesine cezp eder ki, hemen eserlerin müellifine hitaben hayranlık ve muhabbet dolu bir mektup kaleme alır. Böylece o gün sayıları bir avuç olan Nur talebelerine Ahmed Feyzi de dâhil olur.

Nurları okuduktan sonra İslamî ve imanî şuuru günden güne artmaya başlar. Bu eserlerin diğer kitaplara benzemediğini fark ederek, yeni bir İslamî dirilişin başında olduğunu idrak eder. Okudukça, ruhunun semalara doğru kanatlandığını hisseder, kalbi kudsî heyecanlarla dolar. O gün İslam'a yapılan tecavüzlere karşı elinden gelen her türlü fedakârlığı yapacak bir halet-i ruhiyeye bürünür. Kendisinde var olan hamiyet ve gayret ateşi alevlenir. Risale-i Nurlardaki parlak hakikat ve delillerle süslenen hitabet gücü karşısında kimse duramaz olur. Muhataplarını ya ikna veya ilzam eder. Denizli ve Afyon hapislerinin kahramanları arasında yer alan Ahmed Feyzi Kul'un, özellikle Afyon Mahkemesi'nde yaptığı müdafaalar, birer şaheserdir. Bu müdafaalar kendisine, "Risale-i Nur'un Manevî Avukatı" unvanını kazandırmaya vesile olur.

Eskişehir Hapsi

O gün İslamî değerlere savaş açan işbaşındaki zihniyet, iman hakikatlerini neşreden ve günden güne gönüllere gizli bir sır halinde akan Bediüzzaman'dan çok rahatsız olur. Onun gönülleri fetheden iman hizmetini gördükçe telaşa kapılır, onu ve Nur talebelerini imhadan başka çare olmadığına karar verirler. 1934 yılında, o zaman çok sınırlı sayıda olan Nur talebeleri idam tehdidi altında toplanırlar. O gün Nur talebeleri arasında ön sıralarda yer almasına rağmen, Ahmed Feyzi Kul, bu tutuklamanın dışında kalır. Bunun çok trajikomik bir sebebi vardır. Buna geçmeden önce, Eskişehir Hapsi'nin olağanüstü tedbirlerle nasıl başlatıldığına bizzat dönemi yaşayan bir askerin Zübeyir Gündüzalp'e anlattıklarından okuyalım:

"Bana Bir Sene, Talebelerime Altışar Ay!"

"Biz, o zaman Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı'nda bulunuyorduk. Hep on ikiden vuran nişancıları ve iri yarı olanları topladılar. Başka yerden topladıklarıyla beraber tam teçhizat silahlandırdılar. Bir müfreze halinde trene bindirdiler. Nereye gittiğimizi bile bilmiyorduk. Yalnız, 'İsyân çıkmış onu bastırmaya gidiyoruz!' diyorlardı. Afyon, oradan da Isparta'ya geldik. Sabah namazından önceydi. Şehrin dışında alaca karanlıkta ilerliyorduk. Bu arada Afyon ve civarındaki askeri birlikler de getirilmişti. Isparta'daki tümen de alarmdaydı. Şehir zırlı birliklerle çevrilmişti. Uzaktan bir bağlık alan görününce kumandan birden bize, 'Yat! Sürün!' emrini verdi.

Hemen yatmış, sürüne sürüne bağa doğru ilerliyorduk. Bağın etrafını çevirdik. Orada bir bağ evi vardı. Bunun da etrafını çevirdik. O sırada müfreze kumandanı yanına aldığı birkaç muhafızla eve girdi. Biraz sonra baktık ki, nur yüzlü bir ihtiyarla dışarıya çıktılar. İçimden, 'Eyvah!' dedim. 'Bunun

için mi getirildik? Yazık, bu ihtiyardan ne istiyorlar?’

Sonra diğer yerlerden topladıkları bu zatın talebeleriyle tam 120 kişiyi kamyonlara bindirdiler. Her talebesinin yanına süngülü bir asker diktiler. Üstad, müfreze kumandanıyla birlikte şoför mahalline bindi.

O zaman Isparta ve Afyon arasında tren yolu yoktu. Afyon’a kadar kamyonlarla gidilecekti. Öğle vakti gelmişti. Müfreze kumandanının bulunduğu araba durunca diğerleri de durdu. Müfreze kumandanı talebeleri işaret ederek askere, ‘Bunlardan zarar gelmez, ellerini çözün, herkes abdestini alıp namazını kılsın!’ dedi. Üstad müfreze komutanına yol boyunca ders vermişti. O da çizmelerini çıkarıp abdest aldı, namaz kıldı.

Nihayet Afyon’a vardık. Trene bindirdiler. Ben Üstad’ın kompartımanına düştüm. Karşısındaki kanepeye oturdum. İçimden, ‘Bu zattan ne istiyorlar? Bari kötü bir şey yapmasalar’ diye düşünürken Üstad, ‘Merak etme kardeşim, bize bir şey yapamayacaklar. Bana bir sene, talebelerime altışar ay ceza verecekler!’ dedi. Biz teselli olduk.”

Ali İhsan Tola’nın Dilinden Eskişehir Hapsi

Ali İhsan Tola’nın ifadelerinde ise Eskişehir, dehşetli bir planın sonucu olarak ortaya çıkar:

“Üstad Hazretleri ve talebeleri Barla ve Isparta bölgesinden toplanıp kamyonlarla Eskişehir Hapishanesi’ne 1934’te gönderiliyorlardı. Hükümetin aldığı ve İçişleri Bakanlığı’nın uyguladığı bir kararla imha edileceklerdi. Isparta’nın Çünür mevkiine gelindiğinde imha kararı jandarma müfrezesi tarafından infaz edilecekti. Hatta Divan-ı Harb-i Örfi Mahkemesi bile oluşturulmuştu. Jandarmaların beraat kararları bile yazılmıştı. Bu mahkeme Dinar’da kurulmuştu. Jandarma müfrezesi, ‘Mahkûmlar yolda isyan etti. Biz de vurduk!’ diye ifade verecekler, Dinar’daki mahkeme de onları beraat ettirecekti!

Ancak evdeki hesap çarşıya uymadı. Yolda Allah’ın lütfuyla müfreze kumandanı Binbaşı Ruhi Bey, Hz. Üstad’a ve talebelerine yakın bir dost oldu. Kafile, Çünür mevkiine geldiğinde Binbaşı Ruhi Bey, imha etmek şöyle dursun, ‘Müfrezemle beraber emrinizdeyim Üstad’ım, emret!’ deyince imha planın suya düştü. Eski plan bozulmuştu, fakat ellerinde uygulanacak yeni bir plan da yoktu. Bunun üzerine Hz. Üstad, Ruhi Bey’e, ‘Vazifeni yap keçeli. Bizi Eskişehir’e götür!’ dedi. Eskişehir Hapsi devreye girmiş oldu.”

Böylelikle imha planı suya düşünce Nur talebeleri, Üstad’ın tasarrufu altında hiç hesapta olmayan Eskişehir Hapsi’ne doğru yol aldılar.

Nasıl Geri Kalır?

Ahmed Feyzi Kul’un Eskişehir Hapsi’nden geri kalış sebebini, yakın dostu Manisalı İsmail Zeyrek Hoca’dan dinleyelim:

“Ahmed Feyzi Ağabey, Risale-i Nur’u okuduktan sonra Üstad’a duyduğu hayranlık ve hürmeti dile getiren bir mektup kaleme alır. Fakat o günlerin sıkı takibatları altında bu mektubu postayla Üstad’a gönderme imkânı bulamaz. Bu yüzden mektubu uzun zaman cebinde taşır. Bir gün Isparta-İzmir arasında yolculuk yaparken trende Eğirdirli bir zatla karşılaşır, ondan Üstad’ı sorar. O zat, Üstad’ı tanıdığını, fakat henüz kendisiyle görüşemediğini söyler. Bunun üzerine, ‘Bir mektup versem kendisine ulaştırabilir misiniz?’ der. Adam, memnuniyetle kabul eder. Sohbet sırasında Ahmed Feyzi Ağabey, Aydın havalisinde kendisine Kireççi Hafız veya müftü diye de hitap ettiklerini söyler.

Adam, Eğirdir’e vardığında ziyaret etmek üzere Barla’ya gider. Mektubu Üstad’a takdim eder. Üstad kendisine mektubun kimden geldiğini sorduğunda, küçük adamlarla görüşmeye tenezzül

etmeyen, bu yüzden kendisini hep büyük adamlarla görüşen biri olarak göstermek isteyen bu zat, mektubun Aydın müftüsünden geldiğini söyler. Üstad mektubu alır okur. Ahmed Feyzi Kul'un, Risale-i Nur karşısındaki takdir ve hayranlığını görür."

Bu ilk mektup, gerçekten Risale-i Nurlardan onun ne denli etkilendiğini göstermesi bakımından manidardır. Mektupta şöyle der:

'Hamd-i binihaye Kerim-i Müteal'e, salât ü selâm Habib-i Zülcelal'e ve onun âl ve ashabına.

Ey bakiye vasıl olmuş fani! Ve ey matlubun bab-ı rahmetinde oturan mahbub! Ve ey derecatın ekmeli olan sıfat-ı abdiyyete süluk edebilmiş bahtiyar! Ve ey Şems-i Tâbân-ı Zülcemal'in karanlıklara aksettirdiği ziya-yı hidayet! Ve ey Habib-i Kuddus'ün tarik-i ulviyetinde karanlıkları yarararak uçan şehab-ı şaşaanisar! Hatiat ve masiyet deryasının korkunç dalgaları arasında inleyen, Halık-ı Kerim'in bunca eltafini nankörlükle karşılamaktan başka bir vaziyeti bulunmayan bu edna-yı mevcudat, nail olduğun derece-i makbuliyetten bir katresinin olsun, kendine ihdasını senin şefkat ve kereminden bekliyor. Ne olur, beni kendine alıp hizmetinle müşerref kılsan. Ne olur, Habib-i Kibriya'ya benim de kendisinin hizmetine intisabım için ve onun uşşakının asgarı ve hikmet ve nurunun dellalı olmaklığım için yalvarsan, ah!

Her an ayaklarının altına öpmek ateşiyle mütehassir ve nalân, ahkar-ı mahlukat Ahmed Feyzi.'^[6]

Üstad mektuptan dolayı memnuniyetini ifade ederek altına, 'Yeni kardeşimiz Müftü Ahmed Feyzi'nin fıkrasıdır' diye not düşer. Bu mektup, Üstad'ın şahsını medih ve sena etmesine rağmen, o gün ağır baskılar altında bulunan Nur talebelerine şevk ve moral vermesi bakımından, lahikalar arasında yerini alır. Üstad:

'Yeni mühim bir kardeşimiz Müftü Ahmed Feyzi Efendi'nin fıkrasıdır. Bu fıkra çendan şahsıma bakıyor. O zat şahsımı görmemiş, dellallığım eseri olan risaleleri gördüğünden, haddimden pek çok fazla olan sena ve medhi, risalelere ve esrar-ı Kur'an'a ait olduğu için kabul ettim.'^[7]

Ayrıca Üstad, Ahmed Feyzi ve Halil İbrahim'in Risale-i Nur'un şahs-ı manevisine gayet kuvvetli irtibatlarının kendisini mesrur ettiğini ifade eder. Şahsına haddinden fazla hüsnüzanla baktıklarını, bu teveccühü ancak o şahs-ı manevi namına ve Risale-i Nur'un hakikati hesabına kabul edebileceğini ifade ederek bu talebelerinin hizmetlerini takdir eder:

'Hafız Ali'nin mektubuyla Risale-i Nur'un ehemmiyetli rükünlerinden olan Halil İbrahim'in sisteminde Ahmed Feyzi'nin mektupları, şahsıma ait haddimden yüz derece fazla hüsn-ü zanları bir tarafta kalsa -ondan kat'-ı nazar- o havalide Risale-i Nur'un şahs-ı manevisine karşı Halil İbrahim'le Ahmed Feyzi'nin sarsılmaz, gayet kuvvetli irtibatlarını gösterdiğinden, bizi cidden mesrur eyledi.'^[8]

Her neyse, Eskişehir hadisesi esnasında yapılan sıkı aramalar sırasında bu mektup ele geçer. Polisler, mektubun altındaki 'müftü' ibaresini görünce 'Acaba bu müftü kim?' diye araştırmaya koyulurlar. Nihayet o zamanki Aydın Müftüsü Ahmed Efendi'ye ait olduğuna karar verirler. Hiçbir şeyden haberi olmayan, yaşlı ve zavallı Aydın müftüsünün ellerine kelepçe vurulup Eskişehir Hapishanesi'ne sevk edilir. Fakat hassas bir yapıya sahip olan müftü efendi, idam edilecekleri şayiasını duyunca büyük bir korku ve heyecana kapılır. Eskişehir'e giderken yolda geçirdiği kalp krizi sonucu Hakk'ın rahmetine kavuşur. İşte Ahmed Feyzi Kul, böylece Eskişehir Hapishanesi'nden geri kalmış olur.

Ben zaman zaman kendisine takılarak:

'Yahu ne biçim adamsın. Biçare müftünün ölümüne sebep oldun!' derdim. O da, 'Yahu kardeşim, ne bileyim? Adamcağız pek korkak çıkmış. Allah rahmet eylesin!' derdi."

İmha Planı!

Eskişehir hadisesinin bir imha planı olduğunu Üstad, talebelerine hitaben yazdığı mektupta şöyle doğrular:

“Kardeşlerim,

Hafız-i Zülcelal’in hıfz ve himayetine bakınız ki, meselemiz münasebetiyle Risale-i Nur’un risaleleri adedine muvafık olarak, yüz yirmi küsur adamın mahrem evraklarıyla istintakta oldukları halde ve ecnebilerin entrikalarıyla ve muhalif komitecilerin dolaplarıyla mevcut ve münteşir müteaddit cemiyetlerin hiçbirisiyle, Risale-i Nur’un hiçbir şakirdinin münasebettarlığını gösterecek hiçbir madde bulunmaması, gayet zahir ve parlak bir himaye-i Rabbanîye’dir. Muhafaza-i İlahiyeye ve İmam-ı Ali (r.a.) ve Gavs-ı Âzam (k.s.), Risale-i Nur’a ait keramet-i gaybiyelerini cidden teyit eden bir inayet-i Rahmaniye’dir. Kırk ikilik bir top güllisini, kırk iki masum ve mazlum kardeşlerimizin dergâh-ı İlahiyeye açılan elleriyle doldurup, geri çevirip, atanların başlarında manen patlattırdı. Bizlere, yalnız ehemmiyetsiz, sevaplı, hafif birkaç yara bereden başka olmadı. Böyle bir seneden beri doldurulan bir toptan, böyle pek az zararlar kurtulmak harikadır. Böyle pek büyük bir nimete karşı, şükür ve sürur ve sevinçle mukabele etmek gerektir. Bundan sonraki hayatımız bize ait olamaz; çünkü müfsitlerin planlarına göre, yüzde yüz mahv idik. Demek bundan sonraki hayatı kendimize değil, belki hak ve hakikate vakfetmeliyiz. Şekva değil, şükrettirecek rahmetin izini, yüzünü, özünü görmeye çalışmalıyız.”^[9]

Tahliye Talebi

Eskişehir Mahkemesi’nde maruz kaldıkları bu kanunsuz muameleden dolayı, tahliyelerini talep eden Üstad, yine planlanan olayın vehametine dikkat çeker:

“İşte, beni ve beş-on dostlarımı bu adi, ehemmiyetsiz cezaya çarpmak, umum memlekette aleyhimize bir şiddetli propaganda ve milleti korkutup bizden nefret ettirmek ve Dahiliye Nazırını, mühim bir kuvvetle, Isparta’da bir tek neferin göreceği işi görmek için Isparta’ya celp edilmesi ve Heyet-i Vekile Reisi İsmet, vilayat-ı Şarkiyeye o münasebetle gitmesi ve iki ay benim hapiste bütün bütün konuşmaktan men edilmem ve bu gurbette, kimsesizlikte, hiç kimse halimi sormak ve selam göndermeye meydan verilmemek gösteriyor ki, dağ gibi bir ağaçta, nohut gibi bir tek meyve bulundurup, manasız, hikmetsiz, kanunsuz bir vaziyettir ki, değil hükümet-i Cumhuriye gibi en ziyade kanunperest ve kanunî bir hükümet, belki hikmetle iş görmek manasıyla hükümet namı verilen dünyada hiçbir hükümetin işi olamaz. Ben hukukumu, kanun dairesinde istiyorum. Kanun namına kanunsuzluk edenleri, cinayetle ittiham ediyorum. Böyle canilerin keyiflerini, elbette hükümet-i Cumhuriye’nin kanunları reddeder ve hukukumu iade eder ümidindeyim.

Eskişehir hapsinde tecrid-i mutlakta Said Nursî”^[10]

İkinci Evliliği

Ahmed Feyzi Kul’un ikinci evliliği 1940 yılında gerçekleşir. Kireç ocağı çalıştırdığı Ortaklar’da kocası ölüp üç çocuğu ile kimsesiz kalan Emine Hanım’la hayatını birleştirir. Bu evlilikte onun şefkat ve himayeciliği ön plana çıkar. Aslen Yörük olan Emine Hanım’ın nikâhını o civarda Yörük Hoca diye bilinen bir zat kıyar. Emine Hanım, Ahmed Feyzi Ağabey’den iki yıl sonra 12 Temmuz 1974’te vefat eder.

Ahmed Feyzi Ağabey, ikinci eşi için Çamlık’ta istasyon yakınında ayrı bir ev tutar. Bu evlilikten de birkaç çocukları dünyaya gelir. Fakat bunlar da yaşamaz, hepsi küçük yaşta ölür. Ahmed Feyzi, Emine Hanım’dan dünyaya gelen son çocuğunun ismini Üstad’a nispetle Said koyar ve nüfusa da böyle kaydettirir. Fakat çocuğun ninesi, halk arasındaki bir inanca dayanarak, “Çocuk ölmesin!” diye adını

Yaşar koyar. Gerçekten Yaşar (1945-...), Ahmed Feyzi Ağabey'in kabul olmuş bir duası olarak yaşamaya devam eder. Çünkü nesli arasında izinden giderek maddî ve manevî mirasına sahip çıkan bir hayrî'l-halef, bir Nur hadimi olur ve ismiyle müsemma bir evlat olarak yaşar.

Bir zamanlar doğduğu yeri ve her şeyini bırakıp gurbete çıkmak zorunda kalan Ahmed Feyzi Kul'a, Allah, Risale-i Nurlara olan büyük hizmeti hürmetine pek çok ihsanlarda bulunur, ummadığı yerden onu rızıklandırır ve mülk sahibi yapar. Bir karış toprağı bile yokken geniş arazilerin sahibi olur. Daha sonra bu arazilerin bir kısmı köylülerin tapu kadastroya yanlış bilgi vermeleri yüzünden devlete gitse de, geriye yine yüzlerce dönüm arazi kalır. Vefatından sonra bu arazilerin yarısı kardeşi Mehmed Emin'e, kalan kısmı da diğer oğullarına intikal eder. Ancak Mehmed Emin'in çocukları olmadığından yeğeni Yaşar'ı manevî evlat edinir ve kendisi vefat ettikten sonra bu arazilerin bir kısmını hayır kurumlarına bağışlamak üzere kendisinden söz alır. Şahitler huzurunda Kur'an'a el bastırarak yemin ettirir. Hem evlad-ı manevisi hem de yeğeni olan Yaşar, bu vasiyete uyarak arazileri hizmette kullanılmak üzere bir vakfa devreder. Böylece amcasının ve babasının ruhunu şad eder.

Üstad Alakadar Olur

Üstad Bediüzzaman, sadık talebelerinin aile efratlarıyla yakından alakadar olur. Ziyaretine gelen talebelerinin yakınları hakkında ya bizzat veya mektupla bilgi alır, fırsat buldukça hal ve hatırlarını sorar. Ahmed Feyzi Ağabey'in iki hanımından söz ettiği bir mektubunda, annesinden ve oğlu Said (Yaşar) ve Nuri'den, kardeşi Mehmed Emin'den de bahseder. Yazdıkları mektuplarına karşı onları Nur dairesine kabul edip dua ettiğini belirtir:

“Hem o kardeşimizin iki mübarek haremi ve muhterem validesinin ve Said ve Nuri namındaki evlatlarının bana yazdıkları samimi mektuplarına mukabil, hem onlara, hem evlatlarına çok dua ediyorum. Öyle bir kahraman Nurcu'nun öyle hakikatli, muhterem, dindar refikasının Nurlara fedai ve hadim olarak verdikleri masum evlatlarını ruh u canımızla Nur'un masumlar dairesinde kabul ediyoruz. Ve Mehmed Emin ve Ali Akdağ ve Ahmed Feyzi'ye ve umum kardeşlerimize selam ve dua ederiz.”^[11]

Nuri Kul

Hafız Ali ile Tanışması

Halil İbrahim vasıtasıyla Nur dairesine giren Ahmed Feyzi, daha sonra Nur talebelerinin erkânları arasında yer alan Hafız Ali ile de tanışır ve asıl dava şuurunu elde eder. Hafız Ali, ahirzamanda zuhur edecek olan en büyük hakikatin ve vaat edilen mübarek hizbin içinde olduklarını kendisine anlatır. Ancak Ahmed Feyzi'nin daha önce okuduğu eserlerden elde ettiği bilgiler, Hafız Ali'nin anlattıklarıyla çelişir. Bu yüzden bir süre tereddütler içinde bocalar, kabullenmekte bir hayli zorlanır.

Fakat Hafız Ali'nin, “Kardeşim bir düşün, bugün küfür ve ilhad ile boğazlaşan kuvvet kimin elindedir?” sorgulaması kendisini çok sarsar. Ancak bu defa da Üstad'ın, bütün makamları reddeden ifadeleri karşısında şaşırır. Fakat o, ehl-i tahkik olarak büyük bir merakla araştırmalarına devam eder. “Ahirzamanda vaat ve tebşir edilen en ehemmiyetli hidayet hareketi ve en lüzumlu rehberi bu değilse, ne için işaret-ı Kur'aniye, beyanat-ı Aleviye ve tebşirat-ı Gavsîye hep beraber bu hadiseyi bildiriyor?” diye kendi kendine sormaya başlar. Uzun tefekkür yolculukları sonunda Üstad'ın; Kur'an'a, Allah Resulüne, Allah'ın Arslanı İmam-ı Ali'ye, Hazret-i Abdulkadir-i Geylanî'ye dayanan ve manevî himayeleri altında olan bir memur-u Rabbanî, bir dellal-ı Kur'anî olduğunu kabul eder. Bu gerçeği kabullendikten sonra bunu kâinata ilan edip haykırmak için adeta yerinde duramaz olur.

Bir Ziyaret Esnasında Yaşananlar

Ahmed Feyzi Kul, Emirdağ'da, Üstad'ı müteaddit ziyaretlerinden birini şöyle anlatır:

“Emirdağ'a Üstad'ın ziyaretine gitmiştim. Görüşükten sonra bana dedi ki: ‘Kardeşim, sen bugün mutlaka buradan git. Zira buranın kaymakamı çok düşman... Bir hadise çıkarma ihtimali var!’ Biz de

emri alıp hemen yanından ayrıldık. Mehmed Çalışkan'ın dükkânına vardık. Onlar yemek hazırlamışlardı, beni bırakmadılar, beraber yemek yedik.

O zaman ben onlara, 'Siz bana yemek yediriyorsunuz, ama ben emir aldım, bir vasıtaya baksak daha iyi olur. Hemen gitmem lazım' dedim. Onlar, 'Öyle vasıta günde bir defa geliyor buraya. O da gitmiştir çoktan. Ama senin hususi araba tutmaya paran varsa, hemen bir taksi kiralayalım, gönderelim' dediler. 'Nerede hacıda kav çakmak?' dedim. Onlar da bana, 'O zaman sen bugün mecburen burada kalıyorsun' dediler. Ben, 'Üstad duyarsa? Aman... Sonra ben ne hale gelirim, nasıl hesap veririm?' dedim.

İkinci oldu, camiye gideceğiz. 'Aman beni Üstad'a yakın yerlerden götürmeyin. Şöyle sapa yerlerden dolaşıp gidelim' dedim. 'Korkma seni göstermeyiz' dediler. Namazdan sonra yine saklı yerlerden Mehmed Çalışkan'ın evine kapandık. Akşam oldu, misafirler gelmeye başladı. Oranın ne kadar hakimi, doktoru, memuru vs. varsa, hep o yüksek tabakadan, hepsi de geldiler. Hep müdakkik insanlar. Boyuna bana soru soruyorlar. Gece yarısına kadar sohbet devam etti. Ama müthiş bir fütihat oldu. Hiç aklıma gelmeyen şeyleri de Allah'ın inayetiyle onlara orada söyledim.

'Artık bu gece tam doyduk. Bütün müşküllerimiz halloldu' dediler. Gece yarısından sonra onlar dağıldılar. Biz de namazı kılıp yattık. Sabah namazına kalktık. Ben hemen namazdan sonra bir an evvel gitmenin çaresine bakıyordum. Bir de baktım, Üstad'ın talebesi Zübeyir, bir jandarma gibi gelip damladı. 'Üstad Hazretleri seni istiyor!' dedi. 'Eyvah yandık! Mehmed Çalışkan, gel beraber gideceğiz. Suç senin. Beni bırakmayan sensin!' dedim.

Neyse yanına vardık. Ben önüne diz çöktüm, oturdum. Mehmed Çalışkan ayaktaydı, o da oturdu. Üstad bana hiç, 'Niçin gitmedin? Neden kaldın?' diye bir şey söylemedi. Şöyle kaşlarını çattı, 'Kardaşım, bu gece kalmanız çok isabetli oldu' dedi. Ondan sonra bazı şeyler de söyledi. Dikkat ettim, orada konuşulan her şeyden haberdardı. 'Gece bizi mi dinledin be mübarek?' dedim içimden. Yani o gece yapılan sohbet sanki telkin edildi, kalbine bildirildi. Hepsini bir bir saydı. Ah, ah... Biz neler gördük ve nelere şahit olduk!"

“Onun İki Tane Dağı Var”

Yine ziyaretlerinden birinde Üstad; hal ve hatırını, işlerinin nasıl olduğunu sorar. Üstad, fedakâr talebelerinin işleri ve geçimleriyle de yakından ilgilenir. Kendisi henüz cevap vermeden, huzurda bulunan zeki ve nüktedan talebesi Ceylan Çalışkan atılır. İki parmağıyla işaret ederek, “Üstadım, merak etme, onun iki tane dağı var!” der. Böylece Çamlık ve Ortaklar'da İngilizlerden kalan arazilerini kastederek zengin olduğunu ifade etmek ister.

Denizli Hapsi

Eskişehir Hapsi'nin üzerinden yaklaşık on yıl geçmiştir. Risale-i Nur hizmeti her geçen gün inkişafa devam etmektedir. Gizli dinsiz ve ifsat komitesinin tahrikiyle bu defa Denizli Mahkemesi için tutuklamalar baş gösterir. Bu süreçte jandarmalar Ahmed Feyzi Kul'un evine de baskın yaparlar. Yapılan didik didik aramalar sonunda Risale-i Nur'la ilgili bütün kitap ve evraklara el konulur.

Isparta ve civarından, Kastamonu ve İnebolu gibi Nur merkezlerinden getirilen Nur talebeleri önce Isparta'da toplanır, bir müddet bekletilirler. Sonra buradan hayvan vagonlarına bindirilerek Denizli'ye sevk edilirler. Denizli İstasyonu'ndan büyük bir güvenlik kordonu altında ve neredeyse bir alay askerin gözetiminde hapishaneye naklolurlar.

Ahmed Feyzi Kul, bir sohbette Denizli Hapsi ile ilgili hatıralarını anlatırken şöyle der:

“Beni apar topar karakola götürdüler. Nezarete beklerken namaz vaktinin geçmek üzere olduğunu

fark ettim. Jandarmalardan birisine abdest almak için bir su ibriği getirmesini rica ettim. O gitti. Tam bu sırada köylerden görevden dönen bir başka jandarma beni görünce, her halde hırsız ve arsızlardan birisi olduğumu zannetti ki, ‘Utanmıyor musun? Şimdi üstümü başımı bir çıkarayım da, ben sana gününü göstereyim!’ dedi ve koğuşuna gitti. Öbür jandarmanın getirdiği su ile abdest almaya başlayınca da elinin sopasıyla yanıma geldi. Baktı abdest alıyorum. Bu sefer, ‘Allah! Allah! Bu adamı acaba neden nezarete atmışlar ki?’ diyerek hayret içinde, bana da bir şey söylemeden geri döndü.

Sonra bizi hakim karşısına çıkardılar. Zaten gıyabımızda tevkif kararı verilmişti. Sadece bu kararı vicahiye çevirerek yüzüme ifade etmek kalıyordu. Hakimlik makamında bir hanımefendi vardı. Bana çok acıdı, ama yapacak bir şeyi yoktu: ‘Ah amcacığım, şimdi perişan olacak, hapislerde çürüyeceksin. Kıl namazını, otur evinde. Böyle işlere karışma. Sana ve çoluk çocuğuna yazık değil mi?’ dedi. Ben de, ‘A kızım! Müslüman olmak o kadar kolay değil ki!’ dedim.

Beni alıp trene bindirdiler. Meğer Türkiye çapında tevkifler başlamış. Üstad’ı, talebelerini ve alakası olan herkesi Denizli’ye topluyorlarmış. Pek çok tanıdığa rastladım. Sanki hapse gidişimizi unutmuş, sohbetler edip hasret gideriyorduk. Denizli Tren İstasyonu’na gelince bir de baktık ki, gardan hapishaneye kadar iki sıra halinde jandarma dizilmiş, biz onların aralarında eşyalarımız ellerimizde geçip gidiyorduk.”

İşkenceyle Geçen Günler

Hapishanede özellikle susmayıp hakkını büyük bir cesaretle müdafaa eden Ahmed Feyzi’ye işkence yapılır. İçi yaş ot dolu yastığa yatırılır. Bir sıcak, bir soğuk su üstüne dökülür. Bunları kendisi pek anlatmaz. Sorduklarında, “Ne önemi var?” der geçer. Denizli’de talebeler, “Üstad ne söylerse onu kabul ederiz” deyip müdafaa etmezken, Ahmed Feyzi ilk defa orada cesurca müdafaa etmeye başlar. Fakat onun asıl meşhur olan müdafaaları Afyon’da cereyan eder.

Ahmed Feyzi Kul, Denizli Hapsi’ndeki bazı gariplikleri de şöyle dile getirir:

“Hapishane bir âlemidi. Kimler tutulup getirilmemişti ki... Berber Mustafa’yı da ‘Nur talebelerini traş ediyor, belki bir şeyler bulaşmıştır’ diye getirmişlerdi. O da kendisini bıraksınlar diye, bizimle hiç konuşmuyor, başka başka gazeteler aldırıp okuyordu. Ama altı ay geçmişti ve hâlâ içerideydik. Biz şevk ve cezbe içinde Risale-i Nur’u yazıp okuyor, tatlı tatlı sohbetler ediyorduk. O hep bir kenarda somurtup duruyordu. Namazlar, tesbihatlar, hapishanede telif edilen yeni bir kitap bizim heyecanımıza heyecan katıyordu. O ise sıkıntıdan patlıyordu.

Bir gün baktım, koğuşun bir ucundan bir ucuna volta atıp duruyor. Tam geri dönerken elini havaya kaldırıp bir şeyler söylüyordu. Ben önce aklını oynattığını zannettim ve biraz teselli edeyim diye yanına doğru yürüdüm. İyice yaklaşıncaya, ‘Bu kadar üzölmeye gerek yok, Allah Kerim, Mustafa!’ demeye kalktım ki, o gülererek, ‘Öyle olacakmış!’ dedi.

Öyle Olacakmış!

Meğer her voltanın ucuna varışında bu sözü tekrarlıyormuş: ‘Öyle olacakmış.’ Sonra anlatmaya başladı: ‘Ahmed Ağabey, artık ben anladım ki, bu bir ilahî takdir. Siz burada cennette gibisiniz, ben ise cahilliğimden cehennem hayatı yaşıyorum. Düşünürken, eskiden bizim köyde yaşamış bir hocanın hikâyesi aklıma geldi. Ondan kendime ders çıkardım. Onun meşhur ‘Öyle olacakmış!’ diye çok söylediği bir sözünü, ben de tekrarlamaya başladım ve rahatladım.

O hoca, her ne olursa olsun hep, ‘Öyle olacakmış, Allah’ın takdiri böyleymiş, hayırlısı böyledir’ dermiş. Bir gün bazıları, ‘Şu hocaya bir oyun oynayalım da böyle demenin ne demek olduğunu

görsün!’ diyerek dağdaki sürünün içinden hocanın iki koyununu ayırıp bir mağaraya kapatmışlar. Tabii herkesin hayvanları gelmiş, hocanın kiler gelmemiş. Üstüne üstlük gidip hocaya bir de, ‘Hocam sizin koyunları dağda kurt yedi!’ demişler. Hoca, ‘Öyle olacaktı!’ demiş. Yani tavrından sanki, ‘İyi oldu da söylediniz, yoksa arayıp duracaktım!’ der gibi bir hâli sezmişler.

Köyün koyunları dere kenarındaki söğütlerin altında toplanıyormuş. Gece boyu dağlara bol bol yağmur yağmış. Bundan oluşan büyük bir sel, bütün koyunları önüne katıp götürmüş. Bizim hocanın koyunları dağda muhafaza altında kalıp bu felaketten kurtulmuş. Bu sefer aynı adamlar özür dilemek için hocanın huzuruna varmışlar, durumu arz etmişler. Hoca yine her zaman olduğu gibi, ‘Öyle olacaktı. Allah öyle takdir etmiş’ diye karşılık vermiş. Ben de bütün bunları hatırlayıp düşündüm, yanlışımı kavradım ve artık sıkıntılardan kurtuldum’ dedi.”

Meyve Risalesi

Denizli Hapsi’nde yazılan *Meyve Risalesi* ile ilgili olarak ise şunları anlatır:

“Bilhassa *Meyve Risalesi* şaheserdi. Mesela Denizli’de başgardiyana o ağır şartlar altında meselemiz anlatıldı ve ikna edildi. Hapishane içinde Üstad ayrı bir hücrede, bizler de ayrı ayrı koğuşlardayız. Mesela, Ispartalılar bir koğuşta... Isparta’dan gelenleri o koğuşa gönderiyorlar. Bir kitap yazmak için kâğıt yok, imkân yok. Ama mahkûmlar sigara içiyorlar. Paketleri atıyorlar, tütün sarılan kâğıtları atıyorlar. Başgardiyana atılan o kâğıtları toplatarak, ‘Hafız Ali!’ diye seslenip onu yanına çağırıyor ve onları veriyor. O kâğıtlar alınıyor, bir gün üç satır yazı yazılıyor. Ertesi gün beş satır yazılıyor.

Şimdi bunların öncesinde ne yazılmıştı, sonrasında ne yazılmıştı diye siyak ve sibakı birbirini tutuyor mu, uygun mu diye bir şey yok. Nihayet işte bu parça parça kâğıtlar gönderiliyor ve bunlar *Meyve Risalesi* oluyor! Bugün *Meyve Risalesi*’ni okuduğumuz zaman ondaki ifade azameti karşısında donup kalıyoruz! Sonra bu işin daha garip noktası da şu: Dışarıya çıkmasına imkân ve ihtimal bile yok. Ama bu şekilde yazılmış altı eserin hepsi de dışarıya çıkıyor ve dışarıda neşrediliyor. Biz buna şahidiz. Hatta bir gün bir tek pusula yakalanmış. Bu sıradan, önemsiz pusula için bile öyle tahkikat yaptılar, öyle baskılar uyguladılar ki. Halbuki Afyon Mahkemesi’nde okuyacağımız müdafaa dışarıya çıktı. Dışarıda intişar etti. Neşredilenlerden bir nüsha da başsavcıya verildi. Biz böyle yüzlerce keramete şahit olduk. Ama böyle bir şey olunca Üstad hemen reddeder, ‘Bu hizmetin kerametidir, benimle alakası yok!’ derdi.”

Hafız Ali’nin Şehit Oluşu

Ahmed Feyzi’nin, Hafız Ali’nin Denizli’de şehit olmasıyla ilgili anlattıkları ise şöyledir:

“Denizli Hapsi’nde Üstad’ın zehirlenmesi üzerine, bir sabah Hafız Ali imam olup sabah namazını kıldırır. Namazdan sonra, ‘Kardeşlerim, ben dua edeceğim, siz de âmin diyeceksiniz!’ der ve uzun bir dua yapar. Hafız Ali duanın bir yerine şu cümleyi sıkıştırır: ‘Şu anda yan koğuşumuzda zehirden dolayı ölümle pençeleşen Üstadım Bediüzzaman Hazretleri’nin, bu zehirden vefatı mukadderse, ya Rab ona şifa ver ve onun bedeline benim canımı al!’ der. Diğer dua cümlelerinde olduğu gibi, elleri dergah-ı ilahiye açık olan kardeşler hep birden buna da ‘Âmin!’ derler.

Duanın ardından Hafız Ali şiddetli bir sancıyla kıvranmaya başlar ve hastaneye kaldırılır. Birkaç gün içinde ruhunu Rahman’a teslim eder. Üstad da bu şiddetli zehirin tesirinden kurtulup şifa bulur.”^[12]

Bu vefat başta Üstad olmak üzere hapiste bulunan bütün Nur talebelerini büyük bir hüzne garketti. Çünkü Hafız Ali o günlerde Üstad’dan sonra, Nur talebelerinin pişdarı, öncüsü ve bir nokta-i istinadı

idi.

Üstad bu mühim talebesinin kaybından duyduğu hüznü, çeşitli vesilelerle dile getirir. Aynı şekilde hapisteki Nur talebeleri de onu bir türlü unutamazlar. Risale-i Nur ve Üstad hususunda kendisinden feyz aldığı Hafız Ali'nin ani vefatı herkes gibi Ahmed Feyzi'yi de çok üzer. “Âlem-i Melekuta Bir Arîza” başlığı altında ona hitaben duygu ve düşüncelerini bir yazıyla kaleme alır. Denizli Hapsi'nin kendileri için bir okul olduğunu ve sınıflarının birincisi olan Hafız Ali'nin mezuniyet gününde bulunamadığını, mümeyyizler önünde son geçit resminde bayrağı dalgalandıramadığını ifade ile başlayan, “Melekut Âlemine Bir Dilekçe” manasındaki bu ilginç yazı şöyledir:

“Âlem-i Melekuta Bir Arîza!”

“Şehid-i mağfur Hafız Ali Efendi'nin ruhaniyet-i aliyelerine ithaf edilmiştir.

Kardeşim, tarihî ve cihanşümul büyük dersimizi bitirip mümeyyiz heyetin numaralarımızı okuyacağı günün arefesinde senin mübeccel varlığının aramızda bulunmamasından müteessir olarak sınıfımızı elhak birincisi olan zat-ı âlinizin son şerefli geçit resmimizde hakikat ve hidayet bayrağını önümüzde dalgalandırmak üzere teşrifiniz için, hadsizliğime rağmen, bu mektubumu yüksek huzurunuza iblağ ediyorum.

İçinde bulunduğumuz yüksek hakikatin hakiki manzarasını bütün azamet ve şümulüyle herkesten evvel kavramış, onun hakiki mana ve hedefini herkesten evvel görmüş ve anlamış ve bu uğurda bütün fani icatlara elveda ederek varlığını tamamen ona vakfetmiş ve en nihayet sevgili Üstad'ının ve onun büyük davasının uğrunda kendini onun yerine kurban etmiş olan zat-ı âlinizin, bu hidayet ve nur ordusu için hazırlanmış olan zafer bayramında başkumandanımızın alemdarlığını yapmak üzere ordumuzun önünde liva-ı hidayeti taşımanız, elbette herkesten evvel sizin hakkınızdı. Fakat ne yapalım ki; vazifede fart-ı sadakatınızdan, fena fi'l-hakikat olmaksızın yüksek derecenizden, cuş u huruşa gelmiş olan avatıf-ı Samedaniye, sizin daha fazla çirkab-ı faniye içinde yoğrulmanıza müsaade etmeyerek, sizi bir an evvel canib-i akdesine alıp götürdü ve sizi harim-i kudsîsine irsal etti.

Ruhaniyetinizin Gölgesi Altında

Her ne kadar sevgili kardeşim, liva-ı hidayeti ordumuzun önünde dalgalandırmak gibi asil ve şerif vazifenin ifasını, Üstad'ın derya-yı envarından en çok mütenaim olan, gerek sizi ve gerek Üstad'ı bütün ef'al ve harekatında en çok tanzir eden bahtiyarlardan sevgili iki Hüsrev, size vekaleten elbette deruhte edecekler. Ve sizin, bizi hiçbir zaman bırakmayacak olan ruhaniyetinizin gölgesi altında o vazifeyi ifa etmekle ulviyet-i ruhunuzu elbette tesrir edecekler. İşte sizin, bizim fani nazarlarımızdan mestur bulunmanızın acısı, telafisi imkânsız bir boşluk halinde bizi daima dilhun etmekte devam edecektir.

Evet sevgili kardeşim, bu fani âlemden ufulunle rahmet-i Rahman'a urucunla bize çok büyük elemeler yüklettin. Sen adeta bizim ıztırarımızı dergâh-ı Rububiyet'e iblağ için uruç ettin. Üstad'ın bir sefir-i manevisi oldun. Senin sevimli hatıranın unutulmasına bizim için hiçbir imkân yok. Senin beşuş ve mültefit çehren, şefkatli ve mütevazı nazarların, bizim hayalimizde daima canlı bir varlık olarak yaşayacaktır.

İlk Telkin

Sevgili kardeşim, bize ilk ıstırap günlerinde tahammül kudretini nefh eden sendin. Senin hayattar enfasın, senin hakikati aynelyakin gören ihyakâr irşadın, bizi vartalardan siyanet etmekte biricik iksirdi. Üstad'ı yakinen bilenler, sana “Onun kopyasıdır” diyorlardı. Sende ne yüksek tevazu ve

mahviyet vardı. Muhataplarına iltifatında ağzından düşen kelimeler daima “Sevgili kardeşim!” hitabı idi. Sen, enaniyet pisliklerini tamamıyla silip atmış, içimizde yegâne bahtiyardın. Üstad’ın maneviyetine hayatında varis olmuş bahtiyardın sen. Senin pervane ettiğin şahika-yı teslimiyet bütün kardeşlerin için bir hedef-i itila hükmünde ilelebet baki kalacaktır.

Kardeşim, sen hele bizim gibi zuafa mübtediler için ne keremkâr bir kudret membaı idin. Sanki Üstad’ın umman-ı envarı senden akıyordu. Güya o şehri irfanın kapısı sendin. Resul-u Zışan’ın Haydar-ı Kerrar’ına mukabil, Üstad’a numunesi bahşedilen Hazret-i Haydar sen idin kardeşim. Zuafaya yapılan iltifat ve onların biçareliklerini takviye kabilinden, bu biçareye de “Risale-i Nur’un pehlivanı olacak” buyurmuşsun. Zat-ı Akdes-i Samedanî, sevgilisinin bu iltifatını tasdik için olsa gerektir ki, bu acizi, şükründen tamamen aciz olduğu bazı mazhariyetlerle tesrir ederek, Üstad’ın “Risale-i Nur’un avukatıdır!” gibi cihan değer bir iltifatı ile de bi-kam buyurdu.

Sevgili kardeşim, içinde bulunduğumuz büyük davanın azameti hakkındaki ilk telkin, bu acize, sizin tarafınızdan yapılmıştı. En büyük hakikatin içinde bulunduğumuzu ve mev’ud-u hizb-i mübarekin bu olduğunu ben sizden dinlemiştim. Fakat eski malumat ve mesmuatım ile sizin telkininiz arasındaki zahiri mubayenetten hasıl olan tereddüdümü bir türlü çözemiyordum. Senin, “Kardeşim, bugün küfür ve ilhad ile tartışan, onunla boğazlaşan kuvvet kimin elindedir, bir kere düşün!” diye beni irşadın, Üstad’ın “Ben o değilim!” diye inkârıyla karşılaşılıyor, bu hususta şeksiz bir kanaate varamıyordum.

Düşünmüyordum ki, ahirzamanda zuhuru vaat ve tebşir edilen en ehemmiyetli hidayet hareketi ve en lüzumlu hidayet memuru bu değilse ve daha sonra gelecek ise, ne için işaret-ı Kur’aniye, beyanat-ı Aleviye ve tebşirat-ı Gavsiye bu hadiseyi bildiriyor da o büyük hadiseye işaret etmiyordu? Daha büyük ve daha şamil bir hareketin bildirilmesi daha mantukî ve zaruri olmaz mıydı? Yoksa bir tufan-ı envar halinde koca bir külliyyat-ı hidayet, olanca şaşaasıyla hasbî olarak kendisinden ders alınan bir müttebi-i sıdk ve vefa olan Bediüzzaman, hâşâ yalan mı söylüyordu? ‘Şu nevi işaret var, bu nevi tebşirat var’ diye davasını gördüğü Hazret-i Kur’an’a ve himaye-yi ruhaniyelerinden müstefide olduğu Hazret-i Esadullahi’l-Galip ile İmamü’l-Eimme Hazret-i Abdulkadir’e, iftira mı ediyordu? Hâşâ. Yahut bu beyanları yakînî değil de zannî mi idi? Yahut bu türlü beyanlardan bir kast-i fani mi güdüyordu? Hâşâ!

Keza düşünmüyordum ki, küfür ve ilhad ifritlerinin her tarafta cihanı istila ettiği bir bela tufanı gibi saha-i beşeriyete yağdığı en büyük ruhî keşmekeşlerin, en muazzam beşerî hadiselerin bir tufan-ı vukuat halinde belirdiği böyle bir zamanda meydana çıkan hidayet hadisesi de, elbette o nispette muazzam ve mev’ud hidayet hareketinin en meşakkatli ve ehemmiyetli kısmı, mukaddemesidir.

İşte sevgili kardeşim! Ben bunları bir türlü düşünemiyordum. Fakat ne zaman rayb ve güman bulutları kendini gösterirse, hüsn-ü zan mevceleri daima galebe ediyor ve beni rah-ı sıdk ve vefadan ayırmıyordu. Bunu da bir imdad-ı manevî telakki ediyordum. Nihayet hakikat olanca azamet ve şaşaasıyla kendini gösterdi. Bin bir çeşit menfî ve galib-i imkân ve ihtimallere rağmen zafer hiç umulmadık bir tarzda tahakkuk etti. Bize libas-ı cürüm giydirecek unsurlar, bizim müdafaamıza memur imişler gibi bizi tebrie edecek bütün vesaik ve anasır-ı müdafaayı bulup çıkardılar. Üstelik bazı zevahirin tenkidi vesilesiyle Üstad’a son ve en yüksek dersini vermesine de zemin ve fırsat verdiler. Şüphesiz ki, biz bu dersi almadan gidemezdik.

İşte sevgili kardeşim, ben bu dersten anlıyorum ki, müdafa edilen hakikat, doğrudan doğruya hakikat-ı İslamiye’nin kendisidir. Siyasî herhangi bir ihtilata meydan vermemek için Risale-i Nur adlı nuranî bir mahfazaya sarılmış ve adı değiştirilerek sanki bir tek adamın ilm-i mahsusı gibi aksettirilmiş. Ve Risale-i Nur’un şahsiyet-i maneviyesi ve şakirdlerinin şahs-ı manevisine Bediüzzaman ve Said namı verilmiş. Kezalik ben bu dersten anlıyorum ki, Hazret-i Üstad kendisinin setr ve inkârında ve yalnız bir tek şakirt olduğunu dava etmekte çok haklıymış. Çünkü binler

şakirtlerinin şahs-ı manevîsinin memuriyetini ifşa ve izhar kendisinden taleb-i kiramen vesaire gibi birtakım lüzumsuz iz'acılara (mücedditlerde olduğu gibi) teklif-i malayutaklara yol açar ve bu da vazife-yi hidayetin hüsn-ü ifasına engel teşkil edebilirdi. Çünkü hidayet-i havarîk keramata değil, iz'an ve teemmüle istinat eder.

Kalem-i Hakikat

İkinci ve en esaslı sebep ve Üstad'ın inkârın hakiki saiki ise, Üstad'ın bu muazzam hidayet hareketinde şahsının medhali olmadığını ve bu füyuzatı doğrudan doğruya mahzen-i Kur'an ve şems-i hidayet olan Zat-ı Akdes-i Risalet'ten aldığını ve Risale-i Nur'un o afitab-ı cihanına bu zamanda zahir olmuş şuaatından başka bir şey olmadığını ve bu şelale-i pür-envarın doğrudan doğruya hakikat-i Muhammediyenin (a.s.m.) Risale-i Nur ayinesinde nümayan olmuş bir aksinden ibaret olduğunu anlatmak istemesidir.

“Demek ne benim ne başkasının değil, Kur'an-ı azimüşşanın hakikatleridir. Biz de kaleme almışız” cümleleriyle, “Benim ne haddim var ki, onlara sahip çıkayım?” cümleleri bu hakikati çok aşikâr gösteriyor. Ve Üstad'ın bir katip, bir kalem gibi tasarruf-u Resulullah'ta bir kalem-i hakikat olduğunu ortaya koyuyor. Ve yine bu dersi bize anlatıyor ki; Üstad, Risale-i Nur'un fehminde bütün makamata uruç etmiş, insanların ekserisinde hükmünü icra eden akl-ı maasını çoktan terk etmiş, akl-ı maadda karar kılmış ve hakaiki hakkalyakin mertebesinde müşahede mazhariyetine nail olmuş ve bu zulmet asrını ışıktandırabilecek kabiliyet ve ehliyyette yaratılmış. İman ve Kur'an hizmetinde bir memur-i ilahî ve bir varis-i Resulullah'tır. Eski Said ve Yeni Said tabirleri bu hakaika işaret ettiği gibi, “Şahsım hakkındaki cezbe ve ihtilal-i ruhiyi bu noktadan kabul ediyorum” ve “Benim aklım onların aklının cinsinden değildir” ve “Manevî bir meclis-i ruhanide ruhaniler benden sual sormuşlar” ve “O istihraçlara Risale-i Nur'un verdiği ehemmiyet, ihtilal-i ruhiye değil, tam bir inkişaf-ı ruhinin eseri olabilir” cümleleri de bu hakikati gösteriyor. Zaten Ma'kes-i Envar-ı Muhammediye olabilmek, en yüksek derecede bu kabiliyetleri ihraz etmekle kabil-i husuldur.

Sevgili kardeşim! Bu kanaatler, sırf bu son dersin beyanlarından da mülhem olmuş değildir. Bu kanaatler, aynı zamanda bütün bu mücahede esnasında enzar-ı ferasete kendini hissettirmiş olan şamil-i inayet ve avatıf-ı ilahiye asarının da bir neticesidir. Arkadaşlarımızdan birçoklarının gördüğü çok manidar rüyalar, bunların bir kısmıdır. Hele bu hizb-i ilahide istisnasız bütün efrad-ı ailesiyle hizmete girmiş ve her sahada vazife almış ve Hazret-i Üstad'ın lisanıyla kendisine, “Risale-i Nur'a Cenab-ı Hakk'ın bir ihsanıdır” denilmiş olan İhsan namında çalışkan bir bahtiyarın gördüğü mütenevvi rüyalar, pek şayan-ı dikkattir.

Mescid-i Kübra

Kezalik aynı cilve-i inayet asarındandır ki, bulunduğumuz hapishane bir mescid-i kübra halini almış ve hiç ıslah kabul etmez zannedilen en serkeş anasır dahi feyz-i ilahinin re'fet ve revnakı içinde tamamen erimiş ve adeta bir ünsiyet ve melekîyet camiası tekvin etmiştir. Envar-ı hidayetinin insan ruhları üzerindeki ihyakâr ve ıslahkâr tesirini muarızlara fiilî bir cevap olarak göstermek için bahşedilen bu eser-i inayet o kadar kıymetlidir ki, bunun şaşaası ve şahaniyeti karşısında adeta tedehhüş eden hapishane idaresi, makam-ı şikâyette, “Burası hapishanelikten çıktı, bir cami halini aldı!” diyecek kadar ürkmüşlerdir. Hapishaneye girdiğimizden bu ana kadar, mahkûmlar arasında herhangi bir vakıa-ı müessifenin zuhur etmeyişi, bu hakikatin resmî delilidir.

Kezalik, mahkemenin şekl-i cereyanında ve şahitlerin hal-i istimaında ve iddia makamı ile arada tekevvün eden bütün münakaşa ve müdafaaların suret-i hudusunda o kadar garip asar-ı tetabuk zahir

oldu ki, bütün bu tecelliyat beşerî iradelerin tamamen fevkinde bir sevk ve idarenin belirtilerini bize ra'ye'l-ayn gösterdi. En nihayet, Üstad'ın temsil ettiği Risale-i Nur ve şakirtlerinin çehre-yi maneviyesi ve ondan akseden feyz-i Samedanî ve envar-ı Muhammediye (a.s.m.) erbab-ı uyuna o kadar esaslı misaller verdi ki, bunların karşısında susmamak elden gelmiyor.

Mesela, son derste, “Yıkılmış bir mezarım ki: yığılmıştır içinde...” beyti ile başlayan ve bundan otuz sene evvel *Lemaat*'ta intişar eden bir ders-i manzumda yıkılmış zannedilen bu ziyaretgâh, zihayatın “*Mûtû kable en temûtû*” ile fani hayattan baki hayata doğmuş bu hayat-ı cavidan-ı abidesinin, ömrünün yetmişinci senesinde nasıl bir meşale-i hidayet ve şahika-yı celadet halinde yükselerek zayıf ve natuvan şakirtlerinin fevkinden bütün bir cihan-ı zulmet nasıl envar-ı hidayet ve riyah-ı inşirah neşredeceğini gösteren ve hal-i İslamiyet'e ağlayan ve bargah-ı ulviyete iltica eden ve feyz-i İslamiyet'in bütün cihanı tenvir ederek bu ziyafet-i Rahmaniye'nin bütün bedbaht insanlığı kana kana saadet ve hidayet kevseriyle sulayacağını müjdeleyen beyanat var ki, bu kadar tasarruf ve vüsat-ı irfan karşısında insan hayretlere duçar oluyor. Hayatının yetmişinci senesinde kardeşleriyle beraber ifa edeceği en yüksek vazifeyi otuz sene evvel bildiren, meşale-i irfanın muahhar hadisat hakkındaki beyanlarının sıhhatinde şüphe edilemeyeceğini, istikbal-i İslamiyet hakkındaki müjdesinde katî olduğunu, içinde bulunduğumuz hadise katiyetle ispat eder.

Şefaatinizden Bizi Mahrum Etmeyin

Sevgili kardeşim! Hakikatin hizmetinde hepinizden geri ve hepinizden sonraya kalan ve bilaşüphe kendisini ezher-i cehd bütün kardaşlarının dûnunda gören bu biçare kardeşinizin size karşı hasretinden ilham almış olan bu tahassusatını hüsn-ü kabul buyurmanızı ve ondaki nevakısı, kendisinin safvet-i kalbine ve temiz niyetine bağışlamanızı rica ederken, bu mektubumu Üstad'ın vesatat-ı aliyeleriyle size gönderiyor ve şefaatinizden bizi de mahrum etmemenizi ve ind-i ilahide ve huzur-u Habib-i Zîşan'da bu fakiri de yad etmenizi istirham ediyorum.

Mektubuma şu ayet-i kerime ile son veriyor ve bunu okumak zahmetini ihtiyar eden muhterem kâriden de hakikat şehidi merhum Hafız Ali Efendi'nin ruhuna bir Fatıha-ı Şerife ihda etmesini temenni ediyorum.

Bismillâhirrahmânirrahîm. Yuridûne liyutfîû nûrallâhi biefvâhihim, vallâhu mutimmu nûrihî velev kerihel-kafirûn.

Rızaen lillâhi'l-Fatıha...

Aciz kardeşiniz
Ahmed Feyzi”

Saraçoğlu ile Görüşme^[13]

Denizli Hapsi'nden sonra Ahmed Feyzi'nin hizmet aşkı daha da artar. Ege bölgesini karış karış gezerek her yerde Nurları yaymaya çalışır. Başta İzmir olmak üzere Aydın, Manisa, Denizli vilayetlerinde, Tire, Ödemiş, Nazilli, Sarayköy gibi Ege'nin kaza ve köylerinde dolaşarak dersler yapar. Heybesine yüklediği risaleleri yanında götürerek, etkili sohbetleriyle kalabalıkları etrafına toplar. O gün moda olan inkârcılığın tuzağına düşmüş olanlar, kendisiyle karşılaştıklarında harika hitabeti karşısında ya ikna ya da ilzam olurlar.

Ahmed Feyzi, sadece hitabetiyle değil, yazdığı mektup ve yazılarla da gerçekleri tebliğe çalışır. İnkârcı zihniyetin temsilcilerinden Ödemişli hemşehrisi Halk Parti Genel Sekreteri Şükrü Saraçoğlu'na yazdığı mektupla da tebliğ vazifesini yerine getirir. Mektuba memleketin mukadderatına sahip bir partinin temsilcisi sıfatıyla kendisine hitap ederek başlar. Sağlam bir hakikat ışığına sadece

kısır müspet ilimlerle ulaşamayacağını, bunun dışında atomik ve astronomik (mikro ve makro) sahalarda hudutsuz alanlara ulaşmadan hakikatin bulunamayacağını belirtir. İnsanlığın sonsuzluk özlemine ve arayışına, teoriden öteye geçmeyen pozitivist fikirlerin dar kalıplarının çare olamadığını hatırlatır, vahiy yoluyla gelen hakikatlere her zaman insanlığın muhtaç olduğunu dile getirir. Kainatı idare eden kanun ve nizamların tesadüf olmayıp mutlak bir kanun koyucu tarafından vaz' edildiğini her akıl sahibinin idrak ettiği bir gerçek olarak ifade eder. İnhisarcı zihniyetle herkesin tek bir fikre boyun eğmesini istemenin, insanlık şerefiyle bağdaşmadığını dile getirir. Bütün bu düşünceleri, vatan ve milletini seven bir ruhun samimi kanaatleri olarak takdim eder.

Saraçoğlu bir müddet sonra başbakan olur. O sırada Ramazan ayı yaklaşır. Ödemişli bir grup, Ahmed Feyzi'ye gelerek, Ramazan ayında kendilerine vaaz etmesi için ricada bulunurlar. Ahmed Feyzi bu teklifi kabul ederek 1946 Ramazanında Tire Merkez Camii'nde vaaz vermeye başlar. Müthiş ve feyizli sohbetlerini dinlemeye gelenlerin sayısı gün geçtikçe artar.

Şükrü Saraçoğlu

Fakat emniyet, bu durumdan rahatsız olur ve Ramazan'ın yirmisinden sonra konuşmasını yasaklar. O sırada eşraftan bazıları, "Başbakan Saraçoğlu bugün yarın Ödemiş'e geliyor, ona çıkıp durumu arz eder, izin alırız" derler. Saraçoğlu'nun Ödemiş/Gölcük'te yazları gelip dinlendiği bir köşkü vardır.

Gerçekten birkaç gün içinde Gölcük'e gelir. Kendisinden bir randevu talep ederler. Ahmed Feyzi Ağabey'i de yanlarına alarak Gölcük'e çıkarlar. Ödemişliler, vaazın devam etmesi için başbakandan emir vermesini rica ederler. Bu arada Ahmed Feyzi'nin konuşması Saraçoğlu'nun dikkatini çeker ve hizmetçisine kendilerine kahve söylemesini emreder. Ahmed Feyzi, "Beyefendi, galiba Ramazan ayı olduğunu unuttunuz!" diye hatırlatınca Saraçoğlu, "Hayret! Sizin gibi medenî bir insanın oruçla, Ramazan'la ne ilgisi olabilir?" der. Ahmed Feyzi:

"Sayın Başbakan! Siz bir devlet büyüğü olarak Ramazan ayında olduğumuzu unutmuş olamazsınız. Askerlikte komutana bütün ordunun selam vermesi mecburidir. Hatta komutan bir ere, 'Taşa selam ver!' dese o er gider-gelir o taşa selam verir. Sizce erin taşa selam vermesi mantıklı mıdır?" Saraçoğlu, "Elbette bu bir disiplin meselesidir. İtaat eğitimi için gereklidir!" deyince Ahmed Feyzi, beklediği bu cevaptan sonra taşı gediğine koyar: "Efendim, insanlardan meydana gelen bir birliğin komutanı böyle bir uygulamayı lüzumlu görür de kâinatın ve insanın yaratıcısı ve kumandanı olan Allah, kendisine itaat için insanlardan yılda bir ay oruç tutmalarını istemesi çok mudur?" der.

Saraçoğlu bu cevap karşısında bir şey diyemez. Konuyu değiştirir, "Gel seninle kayıkla gölde şöyle bir tur atalım" der. Ahmed Feyzi ile birlikte baş başa kayıkta uzun bir sohbet ederler. Ahmed Feyzi, hak ve hakikat namına bütün bildiklerini kendisine anlatır. Sohbet iki saat kadar sürer. Saraçoğlu, Ahmed Feyzi'nin etkisinde kalır, ama yine de ikna olmaz. 'Zaten Ramazan ayının sonu geldi. Emniyeti refüze etmeyelim. Siz bundan sonra konuşmayın ve burayı terk edin!' deyip vaazına izin vermez.

"İhya Ettiniz!"

Ahmed Feyzi ikna ve ispat edici sohbetleriyle şüphe içinde, inkâr kıskacında olan pek çok gencin hidayetine vesile olur. 1945 yılında Tire'de Türk Hava Kurumu'nda muhasip olarak çalışan İ. Ethem Sarıoğlu kendisiyle tanışır. Üniversiteli yirmi beş gençle beraber Ahmed Feyzi Ağabey'in bir otel lobisinde yapmış olduğu sohbeti dinler. Gençler kafalarına takılan sualleri peş peşe sorarlar. Ahmed Feyzi bütün sorulara son derece güzel ve ikna edici cevaplar verir. Hatta bir öğrencinin atom nazariyesi üzerindeki sorusuna proton nazariyesi ile cevap verir. Sohbetten sonra öğrenciler tatil için memleketlerine dönecekleri sırada Ethem Sarıoğlu'ndan Ahmed Feyzi Ağabey'e bir mektup yazıp teşekkürlerini iletmesini isterler. Bunun üzerine Ethem Sarıoğlu kendisine şu mektubu yazar:

"Muhterem Ahmed Feyzi Kul,

Hakikat aşığı olan sizlerle tanışmak bahtiyarlığını bizlere nasip eyleyen Yüce Allah'a sonsuz şükürler olsun. İlahî bir feyzin size sunduğu, yüksek muhabbet ve heyecanla ağzınızdan dökülen her cümle, fesahat ve belâğatın birer tecellisi idi. Nihayetsiz bir okyanusu andıran geniş ihatanız, dolgun kafanız ve olgun ruhunuzla ve sonu Allah'a varan engin mefkûrenizle bizleri ihya edip gittiniz. Sizden aldığımız ilhamla, insan tahayyül ve tefekkürünü ihataya muktedir olmadığı evveliyatı ve sonu olmayan Yüce Allah'ın ve O'nun Yüce Resulünün açtığı hidayet yolunun ebedî yolcuları olmak mazhariyetine nail olmuş bulunuyoruz. Bizleri nurlu ve ruhlularınızla ihya etmiş bulunduğunuzu bir kere daha ifade etmekle sonsuz bir zevk duyuyoruz.

Üniversite gençliği adına, lise mezunu,
Tire Hava Kurumu Muhasibi İ. Ethem Sarıoğlu"

Bir Kahraman Gibi Kılın!

Bu mektuba edebî bir cevap yazan Ahmed Feyzi şunları dile getirir:

"Bismihî Sübhanehû,
Çok Muazzez Kardeşim,

Elmas ruhunuzun eşsiz güzelliklerini aksettiren, çok güzel mektubunuzu geç cevaplandırdığımdan dolayı affınızı rica ederim. Yeşil Tire'nin cennet muhitini ziynetlendirecek bir pırlanta ve onun sema-i irfanını ışıklandıracak bir necm-i ziyadar olman, nezih varlığımızın izhar buyurduğu teveccühat-ı necibaneyi ve samahat-ı kerimaneyi karşılayabilmek için duyduğum aczi burada kayıt ve itiraf ederken, aciz şahsiyetim hakkında izhar buyurulan yüksek medayihî, güzel ruhunun kendi hüsn-ü cemalini karşısında görmesi şeklinde kabul ediyorum.

(...) Cevabımın Ramazan-ı Şerif'e müsadif olması dolayısıyla insan ruhunu, hayvanî icapların ve iptidâî krizlerin fevkinde bir sema-i istiğna ve istiklale uruç ettiren ve ondaki bütün beşerî ve fani kaygıları arkaya attırarak, onu sırf tefekkürden ve endişe-i mealiden yapılmış bir makine halinde sema-i faziletin ve cihan-ı saadetin kapısında nöbet bekleten Ramazan-ı Şerif ibadetini, kıymetli ve faziletli orucu, erbab-ı zulmet ve dalaletin çürük ve cılız hezeyanlarına rağmen, müteveccih bulunduğu kaşane-i hidayet hakikat ve ulviyetine şeref ve ihtişamına yakışır bir celadet ve aleniyetle tutmanı ve kudret itibariyle zerre, ihtiyaç nokta-i nazarından umman olan insanı, beş vakitte şems-i ebediyet ve kenz-i saadet olan Zat-ı Akdes-i Samedaniyet'in füyuzat ve inayatına arz eden mübarek ve mükerrem namazı, bir kahraman gibi kılmanı ve ondaki şeref ve mananın yüceliğini idrak edemeyen iz'an yoksulları karşısında bir abide-i fazilet halinde ehl-i imanın safında yer almanı temenniden ibarettir.

Sırf saadetini istihdaf ederek sunulan bu temennilerimin senin necip ve civanmert ruhunda, çok asil bir makes bulacağına inancım, senin ruhuna inandığım kadar kuvvetlidir.

Naçiz kardeşiniz
Ahmed Feyzi Kul”

Ahmed Feyzi Ağabey'in çokça uğradığı İzmir Tire'den bir görüntü

“Savaşa Giderim!”

Yine Tire'ye gittiği günlerden birinde, on beş-yirmi kişilik bir grupla Tire Kütüphanesi'nde sohbet eder. Kütüphanenin müdürü, üniversite mezunu koyu bir solcudur. O güne kadar hocalarla yaptığı münakaşalardan hiç tatmin olmamıştır. Fakat Ahmed Feyzi Ağabey'in konuşması dikkatini çeker ve topluluğun yanına yaklaşarak kendisini yakından dinlemeye başlar. Tam çıkacakları sırada grubun arasında bulunan Saim Köseoğlu'na yaklaşarak:

“Saim Ağabey, sen benim hangi düşüncede olduğumu bilirsin!”

“Evet biliyorum, sen Komünistsin!”

“Peki, bu zat kimdir?”

“Buna Ahmed Feyzi Ağabey derler, Çolak Hafız da denir. Çamlık'ta oturur.”

Bunun üzerine genç, şu itirafta bulunmaktan kendini alamaz:

“İşte biz böyle bir din adamı arıyoruz. Ben bu adamın arkasından savaşa bile giderim!”

“Görmediğime İnanmam!”

Nazillili Bedri Doğru'nun hatırası da ilginçtir:

“Ahmed Feyzi Ağabey Nazilli'ye geldiğinde bizde misafir kalırdı. Nurlara vukufiyeti müthişti. Onu hayranlıkla dinler, tanıdıklarımızın da istifade etmeleri için derse çağırırdık.

O zaman Nazilli'de eniştem Refik Namdar, mikrobiyoloji uzmanı ve başhekim yardımcısı idi. Başhekimin zaman zaman ayet ve hadislerle yanlış mana verdiğini, yanlış yorumlar yaptığını hatta reenkarnasyonla uğraşıp birçok kimsenin kafasını karıştırdığını ifade etmişti. Bir gün bana, ‘Onu bir dinlesen iyi olur’ dedi. Ben de, ‘Bu fikirlere en iyi cevap verecek olan Ahmed Feyzi Ağabey’dir. Buraya geldiğinde onu kendisiyle görüştürürüz’ dedim.

Ahmed Feyzi Ağabey'i davet ettik. Durumu kendisine anlattık. Refik Bey, başhekime gidip haber verdi:

‘Efendim, sizin soracağınız bütün sorulara cevap verecek, ilmî kariyeri yüksek bir kimseyi sizinle tanıştırmak istiyoruz.’ Başhekim de kendisinden gayet emin bir şekilde:

‘Buyursunlar, gelsinler’ dedi.

Biz dört kişi Ahmed Feyzi Ağabey'le birlikte, öğleden sonra başhekimin muayenehanesine gittik. Başhekim bizi, salonda uzun süre bekletti. Meğer bu esnada, soracağı sualleri hazırlıyormuş. Nihayet geldi. Birlikte odasına girdik. Hoşbeşten sonra Ahmed Feyzi Ağabey'i tanıştırdık. Karşısında köylü kıyafetli birisini görünce:

‘Bu mu, sorularıma cevap verecek?’ diye küçümser bir tavır sergiledi. Ardından konuya girdi.

‘Efendim, müspet ilim bir şeyin varlığını beş şey ile kabul ediyor. Bunlar; görme, işitme, tatma, koklama ve hissetme. Bu durumda biz bazı şeylerin varlığını kabul edemeyiz’ dedi.

Ahmed Feyzi Ağabey gayet sakin:

‘Efendim, Allah'ı, melekleri görmüyoruz. Ahireti de görmedik demek istiyorsunuz değil mi?’ dedi ve başhekimin masasında duran mikroskobu göstererek:

‘Efendim, buna ne derler?’ dedi.

Başhekim, müstehzi bir tavırla:

‘Ooo! Siz benim karşıma daha mikroskobu bilmeyen birisini çıkarmışsınız, mikroskop efendim, mikroskop!’ dedi.

Ahmed Feyzi Ağabey:

‘Biliyorum efendim, biliyorum ben de onun mikroskop olduğunu... Sizi kendi ilminizle çürütmek için sordum. Bu cihazı, mikropları görmek için kullanıyorsunuz değil mi? Peki söyler misiniz? Allah size iki tane göz vermiş, niye onlarla mikropları görmüyorsunuz? İki tane kulak vermiş, mikrobun sesini hiç duydunuz mu? Acaba kokusu nasıl, hiç merak ettiniz mi? Tadı nasıl, ekşi mi, tatlı mı? Siz mikrobun elinize alıp, hiç varlığını hissettiniz mi?’ deyince, başhekim, bu müthiş sorular karşısında şaşkına döndü. Tavır yavaş yavaş değişmeye başladı. Not aldığı diğer sorularını sormaya başladı:

‘Efendim, padişahlar dünya çapında övülmeye değer camiler yapmışlar. Bu camilerin önlerinde birkaç fakir mendil açıp dileniyorlar. Onların dilenmesine göz yumacaklarına, onları doyursalar daha

iyi olmaz mıydı? Hem halkımızın biriktirdiği parayı, hac farizasını ifa etmek için Araplara yediriyoruz...' gibi zihinlerde bazı şüpheli ifadeler kullanınca, Ahmed Feyzi Ağabey, şunları söyledi:

'Efendim, kusura bakmayın, ecdadımız Macar topraklarından geçerken, yedikleri üzüm salkımının bedelini bile asmaya bağlayacak kadar hakka hukuka riayet eden bir millettir. Bu ecdada söz söylemeye gönlüm razı değil.

Hacca gelince... Hac yalnız hacıların ibadet farizasını yerine getirecekleri bir ibadet değildir. Orada İslam ülkelerinden gelen devlet temsilcilerinin bir araya gelerek gerek kültürel, gerekse ekonomik dayanışma ve işbirliği konularını konuşup karara bağladıkları büyük bir İslam kongresidir. Düşmanlarımıza karşı ne gibi tedbirler alacağız, onlara karşı maddî imkânlarımızı nasıl birleştireceğiz gibi meselelere kafa yordukları bir yerdir. Bugün her ne kadar bu mana tam olarak gerçekleşmiyorsa da, ileride inşaallah gerçekleşecek ve İslam dünyası esaretten kurtulacaktır.'

Başhekim sohbetin başlarında Peygamberimizden sadece 'Peygamber' diye söz ederken sonlarına doğru Peygamber Efendimiz demeye başladı. Ve başta küçümsediği Ahmed Feyzi Ağabey'i büyük bir hürmetle uğurladı."

Maidetü'l-Kur'an

Dini ilimlere vukufu olan ve Arapça'yı bilen Ahmed Feyzi Kul, Afyon Hapsi öncesinde Kur'an üzerinde bir kısım cifrî ve ebcedî çalışmalarda bulunur. Bu çalışmalarını, adına *Maidetü'l-Kur'an* dediği bir kitapta toplar. "Kur'an Sofrası" manasına gelen bu eserde ayet ve hadislerden yaptığı cifrî istihraçlara yer verir. Eserde daha ziyade Risale-i Nur hizmeti ve geleceği, ümmetin başına gelecek hadiseler ve mehdi-yi azam, deccal gibi konulara ağırlık verir.

Üstad bu eserle ilgili, hem bir takdim, hem de bazı yönlerini tashih ve tadil mahiyetinde bir yazı yazar. *Tılsımlar Mecmuası*'nın zeylinde yer alan bu yazıda, ahirzaman müceddidiyle ilgili dikkat çekici açıklamalarda bulunur. Üstad'ın özellikle Ahmed Feyzi'ye büyük değer verdiği ve *Sikke-i Tasdik-ı Gaybî*'nin bir delil ve şahidi olarak gösterdiği bu eserle ilgili mektubunu buraya alıyoruz:

Âlimane ve Müdakkikane

"Evvela, Aydın havalisinin Hasan Feyzi'si ve Hüsrev'i ve Mehmed Feyzi'si ve Risale-i Nur'un manevî avukatı Ahmed Feyzi'nin üç seneden beri âlimane, müdakkikane yazdığı şu gelen istihracat-ı gaybiyeyi ve *Sikke-i Tasdik-ı Gaybî*'nin bir kuvvetli hücceti ve şahidi bulunan şu risaleciği dikkatle mütalaa ettim. Onun tetkikatına ve Risale-i Nur'un kıymetini tam hadis ile ve ayet ile ispat etmesine karşı hayret ve istihsan ile 'Maşaallah barekallah' dedim. Fakat bir derece tabire muhtaçtır. Ayn-ı hakikattir, fakat Said hakkında hususan son kısmın haşiyelerinde şahsiyetim itibariyle haddimden yüz derece ziyade bir hüsn-ü zan ile hakikatin sureti değişmiş.

Evet, hem Sikke-i Gaybiye, hem onun yazdığı ayetler ve hadisler, mütefikan bu asırda bir hakikat-ı nuraniyeye işaret ediyorlar. Ve bu asır ve bu zaman, cemaat zamanı olduğundan, şahs-ı manevî hükmedebilir. Hususan manevî vazifelerde maddî şahısların ehemmiyeti azdır. Dağlar gibi vazifeler, o zayıf şahsiyetlere yükletilmez.

Bu ayet-ı kerime ve ehadis-i şerife ahirzamanda gelecek bir müceddid-i ekberi mana-yı işarî ile haber veriyorlar. Fakat o gelecek zatın ve cemiyetinin üç vazifesinden hakikatte en ehemmiyetlisi olan ve zahiren en küçüğü görünen iman kurtarmak ve hakaik-i imaniyeyi güneş gibi göstermek vazifesini Risale-i Nur ve şakirtlerinin şahs-ı manevisi tam yaptıklarından, o gelecek zata dair haberleri ve işaretleri, Risale-i Nur'un şahs-ı manevisine, hatta tercümanına da tatbik çalışmışlar. Ve şeriatı ihya ve hilafeti tatbik olan çok geniş dairede hükmeden bu iki mühim vazifesini nazara almamışlar.

Onların kanaatleri onların Risale-i Nur'dan istifade cihetinde faidelidir, zararsızdır. Fakat Nur'un mesleğindeki ihlase ve hiçbir şeye alet olmamasına ve dünyevî ve manevî makamata aramamasına zarar verdiği gibi Nurların muarızları, her taifenin, hususan siyasî taifenin tenkidine ve hücumuna vesile olabilir. Onun için ben bu müdakkik kardeşimizin risaleciğinin bir kısmını ve bazı cümlelerini kaldırmakla bir parça tadil ettim. Siz tam tadilat yapınız, diye size gönderdim. *Tılsımlar Mecmuası*'nın ahirinde yazılsın. Baki kalan kısmını da, şahsıma ait kısmını kaldırıp bakiyesini tadil edip belki size göndereceğiz.

Bu münasebetle bugünlerde ruhuma gelen bir ihtarı ve kalbimde gördüğüm bir manayı beyan edeceğim ki, kardeşim Ahmed Feyzi benden gücenmesin. Şöyle ki:

Nurların fütuhatını kalben temaşa ederken, bazı has kardeşlerimin Nur'un tercümanına verdikleri makam noktasında baktım. O makama nispeten fütihat az olmasından, o makamın şerefi için bir hırs ile vazife-i ilahiyeye karışmak gibi şekva geldi. Binler derece şükür ve sırf rıza-i ilahî noktasında bazı biçarelerin nurlarla imanlarını kurtarmak cihetiyle, binler hamd ve sena ve şükür lazımken bir teşekki ve sıkıntı geldi...

Sonra mahviyet ve terk-i enaniyet ve ihlas-ı tam ile aynı vaziyete baktım, gördüm ki, o fütuhatta binler hamd ve sena ve teşekkür ve manevî sürür ve sevinç ruhuma geldi. Ben o haldeyken anladım ki, makamata-ı maneviye dahi mesleğimizde bahis olmamalı. Eğer bazı has kardeşlerimin haddimden yüz derece ziyade bana verdikleri hisse ve makam hakikat olsa ve hakkım da olsa, mezkûr hakikat için bırakmaya meslek-i Nuriye'deki ihlas-ı tamme mecbur ediyor."

Hizmetteki Yeri ve Önemi

Yine aşağıdaki mektupta Üstad, Ahmed Feyzi'nin hizmetteki yerini ve önemini dile getirirken, hadis ve ayetlerden yaptığı istihraçların önemine dikkat çeker:

"Risale-i Nur'un avukatı ve Aydın havalisinin Hasan Feyzi'si ve o civarın bir Hüsrev'i kardeşimiz Ahmed Feyzi, üç seneden beri *Sikke-i Tasdik-ı Gaybî*'nin Risale-i Nur'a verdiği yüzer işaretle tasdiklerini, tam bir katî burhan olarak hem hadislerden, hem ayetlerden mana ve cifir muvafakatleriyle Risale-i Nur'un şahs-ı manevisini pek kuvvetli bir surette ispat ediyor. Risale-i Nur'un şahs-ı manevisinin bir mümessili olan Nur şakirtlerinin şahs-ı manevisine bazı işaret-i hadisiyeyi, Nur'un tercümanına veriyor. Hakikat ise, tercüman, bir derece telif itibarıyla, o şahs-ı manevinin bir nevi mümessili olmak itibarıyla. Yoksa haddim ve hakkım değildir ki, ben o kudsî işarete medar olayım.

Her neyse, ben daha fazla tetkik edemedim. Onun üç buçuk senede ve onun gibi fevkalade zeki bir kardeşimizin ince tetkikatını vaktim ve hastalığım müsaade etse, tetkik ve tadilden sonra size gönderip, ya *Tılsımlar Mecmuası*'nın zeyli veya *Lem'alar* mecmuasına, Risale-i Nur'un hakkaniyetine bir hüccet olarak yazarsınız. O kardeşimizin Nur avukatı Ahmed Feyzi'nin incir teberrüküne mukabil, benim namıma bir *Sikke-i Gaybiye* mecmuasını ona gönderiniz ki, incirleri bana dokunmasın. Çünkü bu âhirde katiyen mukabelesiz hediyeler beni hastalandırdığı, çok tecrübelerle pek katileşti.

Hem o kardeşimizin iki mübarek haremî ve muhterem validesinin ve Said ve Nuri namındaki evlatlarının bana yazdıkları samimi mektuplarına mukabil, hem onlara, hem evlatlarına çok dua ediyorum. Öyle bir kahraman Nurcu'nun öyle hakikatli, muhterem, dindar refikasının Nurlara fedai ve hadim olarak verdikleri masum evlatlarını ruh u canımızla Nur'un masumlar dairesinde kabul ediyoruz. Ve Mehmed Emin ve Ali Akdağ ve Ahmed Feyzi'ye ve umum kardeşlerimize selam ve dua ederiz."^[14]

İkazlar

Üstad ayrıca *Maidetü'l-Kur'an*'ın yazılışında yardımcı olan İsmail Hakkı Zeyrek Hocaefendi ile Ahmed Feyzi'ye dua makamında gönderdiği bir yazısında zamanın nezaketi bakımından eserin mahremiyetine dikkat çeker:

“Aziz, Sıddık Kardeşlerim,

Bu risale şu zamanda neşri aleyhimizedir ve Nurların neşri aleyhine bahaneler arayan dinsizler görmemek lazımdır.

Ya Erhamerrahimîn! İsm-i Azam hürmetine, bu *Hazinetü'l-Burhan*'ı yazan Ahmed Feyzi ve İsmail Hakkı'yı Cennetü'l-Firdevs'te saadet-i ebediyeye mazhar eyle. Âmin, âmin, âmin..”

Görüldüğü gibi, Üstad, *Maidetü'l-Kur'an*'ı yazanları takdir etmekle beraber, zamanın nezaketi bakımından neşrini uygun bulmaz, savcı ve hakimlerin onu aleyhte delil olarak kullanabileceklerini ifade eder:

“Salisen: Haber aldım ki, çok çalışan, fakat ihtiyatsız Ahmed Feyzi'nin *Maidetü'l-Kur'an* başında malum mektubumu mahkeme heyeti bahane ederek -ki, ‘Said kendi hakkındaki medihleri ve saireyi tasdik etmiş’- benim mahkûmiyetime bir sebep gösterilmiş. Ben mükerrer dedim ki: Her şeyden evvel Ahmed Feyzi onu beyan edip -ki o mektup, kendi hakkındaki mektupları kabul etmemek ve sair bir kısmını tadil etmek lazımken- lüzumsuz onları hiddete getiren şeyleri yazmış. Ben onun bin kusurunu görsem ondan gücenmem. Fakat Nurlara zarar gelmemek için, cesurane ve ihtiyatsız hareketten bir derece çekinmek lazımdır.

Rabian: Feyzi'lerin bir kahramanı olan Ahmed Feyzi kardeşimiz de, Tahiri'nin koğuşu olan medresesinde aynen Tahiri gibi davranmalı. Ve gidenlerin yerinde, onların şakirtlerini Kur'an ve Nur dersleriyle ve yazılarıyla teşvik etsin. Dün bana gönderdiği yeni talebelerin defterleri benim hazin halimi sevince tebdil etti, Elhamdü lillâh dedim.”^[15]

Yine hapishanede Ceylan'a yazdığı bir mektupta Ceylan ve Ahmed Feyzi'ye hitaben müdafaalarında Nur'un mesleğine uygun düşmeyen çekişmeli üslup kullanmalarına karşı şöyle der:

“Aziz, Sıddık Kardeşlerim,

Şiddetli bir ihtarla bildim ki, sen ve Ahmed Feyzi, Nur'un mesleği olan mübareze etmemek ve ehl-i dünya ile uğraşmamak ve siyasete girmemek ve yalnız lüzum-u katî olduğu zaman kısaca müdafaa etmek haricinde, pek ziyade ve zararlı, mübarezekârâne ve siyasetvâri mahkemedeki okuduğunuz parçalar Nurlara çok zarar vermiş. Hatta bizim cezamıza ve benim sıkıntularıma sebebiyet vermiş. Ben senden ve Ahmed Feyzi'den gücenmem. Fakat bana evvelce göstermek lazımdı. Maddî kaza-yı ilahî olarak o vaziyet size verilmiş. Onun tamiri için, benim tarzımda davranmak lazımdır. Feyzi dahi, bütün kuvvetiyle siyasî müdafaatı bırakıp Nurlarla ve Tahiri gibi, yeni talebelerle meşgul olmak elzemdir.”^[16]

Bu ikazları yaparken bile Üstad'ın kullandığı nezaketli üsluba dikkat lazımdır. Bu iki talebenin samimi gayretlerinden meydana gelen hatalarına müsamaha ile baktığımız görüyoruz. Hatta bin hata yapsalar bile onları bağışlayacağımı dile getirmesi ne müthiş bir şeydir.^[17]

Afyon Hapsi

Eskişehir ve Denizli'den sonra 1948'de cereyan eden ve Üstad'ın, Üçüncü Medrese-i Yusufiye adını verdiği Afyon Hapsi ve mahkemesi, en ağır şartlar, en zorlu mücadelelerle anılır. Üstad, pencereleri kırık büyük bir koğuşa “Soğuktan donup ölsün” diye tek başına konulurken, en ağır zehirle de zehirlenir. Nur talebeleri özellikle Ahmed Feyzi ve Zübeyir Gündüzalp başta olarak falakalara yatırılır ve türlü işkencelere tabi tutulurlar.

Ahmed Feyzi, Melhame-i Kübra dediği Afyon Mahkemesi ile ilgili ilginç bir hatırasını Ahmed Gümüş'e şöyle anlatır:

“Bir gün İbrahim Fakazlı ve Ceylan Kardeşler, Üstad’ımızı Afyon Hapsi’ndeki koğuşunda ziyaret etmişlerdi. Dönüp geldiklerinde büyük bir üzüntü ve telaş içindeydiler. Üstad’ımızın karnının ateşler gibi yandığını, dilinin de rafadan yumurta gibi bembeyaz olduğunu söylediler. O halde iken Üstad:

‘Kardeşlerim, Risale-i Nur, Hz. Adem’den bugüne gelinceye kadar, din-i hakka itiraz eden, bütün o kafirlerin fikirlerini, imha planlarının hepsini zir ü zeber etmiş, zalimlerden intikamını almıştır. Benim intikamımı almaya lüzum yoktur. Risale-i Nurları okuyun. Fıtraten Risale-i Nurları arayan muhtaç gönüllere ulaştırın. Bir risale, bin Said değerindedir!’ dedikten sonra:

‘Benim için kardeşler *Cevşen*, *Tahmidiye* ve *Hizb-i Nuriye* okusunlar!’ demiş. Fakazlı ve Ceylan Kardeşler gelip koğuşta bunları anlatınca, hemen dualar bölüştürüldü. Yarım saat, bir saat içinde bütün dualar bitirildi. Baktım, Bayram bir kenarda, ‘Üstad ölecek’ diye hıçkırma hıçkırma ağlıyor. Herkesin üzerinde büyük bir hüznün ve keder vardı. Ayağa kalktım:

‘Ahmaklar! Üstad’ımız vazifelidir. Onun vazifesi bitmeyince kimse ona bir şey yapamaz! Hem Üstad’ımızın şu kadar ömrü var!’ dedim. Birkaç tokat Bayram ve Sungur’a attım. Mustafa Acet ve Ceylan’a da birkaç tokat attım. Zübeyir gülererek kaçtı, onu dövemedim.

Biraz sonra Üstad’ımız hepimizi yanına çağırды. Gittik, elini öptük. ‘Kardeşlerim, bana dozu çok yüksek bir zehir verdiler, benim son zamanlarımdı. Sizin yaptığınız dualar hürmetine Cenab-ı Allah bana sıhhat verdi!’ dedi.

Üstad’ımız aslanlar gibiydi. Ne hastalıktan eser kalmıştı, ne de üzüntü ve kederden... Üstad’ımıza mehdi deyince bana kızıyorlardı.”

Dili çözüdür

Afyon Hapsi’nde bir gece Üstad, manevî âlemde akşamla yatsı arasında Ahmed Feyzi’yi hücrelerine çağırır ve “Aç ağzını!” der. Ahmed Feyzi ağzını açınca, “Tu, tu, tu!” diye üç defa ağzına tükürür. Ondan sonra Ahmed Feyzi’deki konuşma kabiliyeti birden inkişaf eder. Adeta dili çözüdür ve bir şelale gibi çağlamaya başlar. Ertesi gün mahkemede yaptığı o muhteşem müdafaa, böyle bir manevî tasarrufun ardından gerçekleşir.

Tahammül Kırıcı Baskılar

Sırf dinî gayretlerinden dolayı idam tehditleri altında mahkemeye sevk edilen Nur talebelerinin elinde yalnız müdafaa silahları vardır. Ahmed Feyzi Kul, bütün bu baskı ve tehditlere rağmen hiç çekinmeden heyecanlı savunmalar yapar. Hatta bazen elde olmayarak yapılan zulümlere karşı üslubun dozunu kaçırdığı olur. Oysa Üstad’ın tarzı her türlü baskı ve şiddete rağmen, asla hissiyata kapılmadan ve mübareze girmeden müdafaa etmek tarzındadır. Aksi takdirde hissiyatla söylenen sözler nefse hoş gelse de karşı taraf üzerinde olumsuz etkiler bırakır.

Bu sebeple Üstad, Ahmed Feyzi’nin zaman zaman mübareze üslubuna kaçan müdafaalarından dolayı kendisini ikaz eder. “Biz hakim değil, mahkûmuz, vaziyetimiz nuranî müdafaa” der. Üstad, en zor şartlarda bile itidalden, müspet müdafaa mesleğinden ve her şeye makamında ve değeri kadar önem vermekten asla taviz vermez. Bu konuda Ahmed Feyzi’yi şefkatle ikaz ederken, geleceğe hazırladığı genç talebelerini daha sert ikazlarla motive eder. Sungur Ağabey’in anlattığı şu hatıra bunun bir ifadesidir:

“Afyon Hapsi’nde Ahmed Feyzi Ağabey’le beraber aynı koğuştaydık. Temyize müdafaa yazmak üzere Zübeyir’le beni yanına aldı. O söylüyor, biz habire yazıyorduk. Üç ay boyu tam 144 sayfa

yazdık. Çok sert müdafaa yapıyor, bizi de heyecana getiriyordu. Biz ‘Nur hizmetidir’ diye günlerce bununla meşgul olduk. Bir ara pencereden Üstad’ı gördüm. O da eliyle yazmayı işaret ediyordu. Bunun üzerine biz de daha bir şevkle yazmaya devam ediyorduk. Meğer Üstad, risale yazmamızı istiyordu. Halbuki biz Ahmed Feyzi Ağabey’in müdafaalarını yazıyorduk. Ceylan bize iştirak etmiyordu. O daha önce bu yüzden Üstad’dan ikaz almıştı. Ahmed Feyzi Ağabey de ikimize, ‘Bunlar benim havarilerim’ diye iltifat ediyordu. Ceylan gülüyor ve bize katılmıyordu. Zira daha önce Üstad onu şu mektupla ikaz etmişti:

‘Aziz, Sıddık Kardeşlerim,

Şiddetli bir ihtarla bildim ki, sen ve Ahmed Feyzi, Nur’un mesleği olan mübareze etmemek ve ehl-i dünya ile uğraşmamak ve siyasete girmemek ve yalnız lüzum-u katî olduğu zaman kısaca müdafaa etmek haricinde, pek ziyade ve zararlı, mübarezekârâne ve siyasetvâri mahkemedeki okuduğunuz parçalar Nurlara çok zarar vermiş. Hatta bizim cezamıza ve benim sıkıntularıma sebebiyet vermiş. Ben senden ve Ahmed Feyzi’den güvenmem. Fakat bana evvelce göstermek lazımdı. Maddî kaza-yı ilahî olarak o vaziyet size verilmiş. Onun tamiri için, benim tarzımda davranmak lazımdır. Feyzi dahi, bütün kuvvetiyle siyasî müdafaatı bırakıp Nurlarla ve Tahiri gibi, yeni talebelerle meşgul olmak elzemdir.’^[18]

“Meğer İhanet İçindeymişsiniz!”

Sonra Üstad, bir ara hava almak için çıktığında Zübeyir Ağabey’i yanına çağırdı ve ne yaptığımızı sordu. Zübeyir Ağabey de heyecanla müdafaa yazdığımızı anlatmaya başlamış. Ahmed Feyzi Ağabey’le nasıl müdafaa yazdığımızı söylemiş. Üstad, önce hiç sözünü kesmeden dinlemiş. Fakat bütün söylediklerini bitirdikten sonra, kendisini şu ağır sözlerle ikaz etmiş:

‘Vay! Demek siz bunu yazıyorsunuz ha! Ben Zübeyir’i aldanmaz bilirdim. Sanıyordum ki, Risale-i Nur hizmetinde bulunuyor, yenilerle meşgul oluyorsunuz. Meğer siz bana ihanet içindeymişsiniz!’ demiş.

Tabii Zübeyir Ağabey neye uğradığını şaşırıyor. O hızla dönüp Ahmed Feyzi Ağabey’in yanına geliyor. Ahmed Feyzi Ağabey bundan habersiz yine, ‘Benim havarilerim’ diye iltifat edip müdafaa yazdıracak oluyor. Zübeyir Ağabey, ‘Hocam sen beni aldatmışsın!’ diyor ve Üstad’ın ikazını anlatıyor.

Ahmed Feyzi Ağabey bunu duyunca çok morali bozuldu. Üstad’a en küçük bir muhalefete tahammül edemeyecek derecede bir sadakati vardı. Fakat yaptığı işin Üstad’ı üzdüğünden haberi yoktu. Bunu duyunca hemen elindeki yazı takımlarını topladığı gibi yatağına yan üzeri devriliverdi. İki gün hiç kalkmadan hasta gibi yattı.

Sonra dayanamadı, Üstad’a bir pusula yazdı. ‘Herkes seni inkâr edecek, sen de onları tasdik edeceksin. İlla ben senin son İmam-ı Rabbanî olduğunu dünyaya ispat edeceğim!’ dedi. Bunun üzerine Üstad, Ahmed Feyzi Ağabey’i bitişikteki berbere çağırdı. ‘Gel benim *Maidetü’l-Kur’an* sahibi talebem!’ diyerek, başını göğsüne koyup tıraş oldu, kırılan gönlünü tamir etti. Bunun üzerine Ahmed Feyzi Ağabey, ‘Bütün çibanlarım iyileşti’ demişti. Üstad kendisine, Risale-i Nur’un manevî avukatı derdi. Sonra Üstad, ‘Zübeyir’le Sungur, Ceylan gibi olamadılar!’ diye bir mektup daha yazdı.

İlk mahkeme 17-18 Haziran’da oldu. Birinci mahkeme normal geçti, amma ikinci gün öğleye kadar hakim *Maidetü’l-Kur’an* sebebiyle sıkıştırmaya başladı. ‘Bastın mı, dağıttın mı?’ diye. *Maidetü’l-Kur’an* malum; Ahmed Feyzi Ağabey’in kendi telifi. İşaret-i gaybiye, ihbarat-ı gaybiye... İşte mahkemede çok sıkıntılı bir durum oldu. Hakim devamlı sıkıştırıyordu.

Üstad, Ahmed Feyzi Kul'un müdafaasının laiklikle ilgili bölümüne, satırlar arasına girerek şu notu düşer: "Kardeşim, sen hem kâğıtta israf ediyorsun, hem de laikliği çok medar-ı bahs ettiğinden aksülamele sebep olur. Cüz'î meselemizi i'zam eder. Evhamcı ve garazkâr memurları kuşkulandırdığını kaç defa katî haber aldım. Hem temyize giden ve avukatlarda bulunan uzun müdafaalar böyle şeylere ihtiyaç bırakmıyor. Madem yazdın, bera-yı malumat bir mehaz olmak için avukatlara verilip onların tensiplerine havale edilsin. Hatta bu sabah rüyada seni lüzumsuz meşgalede gördüm, tabiri aynen çıktı. Onun için senin bu haklı ve kanuni layihanı beklemedim."

O esnada Ahmed Feyzi Ağabey revirdeydi. Bunu duyunca başka bir müdafaaya daha hazırladı. Bize, 'Ben mahkeme dağılmadan gideyim' dedi. Hemen gidip o müdafaayı mahkemeye ibraz etti. Hakimler bu müdafaayı dinledikten sonra akşam üzeri birden mahkemenin gidişatı değişiverdi. Hakimlerdeki şiddet ve hiddet birden sönüverdi."

Görüldüğü gibi Üstad, meslek ve meşrebini yerleştirmek ve talebelerinin ona göre hareket etmelerini sağlamak hususunda büyük gayret ve dikkat gösteriyor. Bazen şiddetli, bazen şefkatli ikazlarla onları meslek ve meşrep çizgisinde muhafaza etmeye çalışıyordu.

Şahane Müdafaaya

Bir parça mübareze üslubu içinde olsa da Afyon Mahkemesi'nde yapılan müdafaalar arasında, avukatları bile hayrette bırakan bir mantık ve hitabet şaheseri, şüphesiz Ahmed Feyzi Kul'un

müdafaalarıdır. Bu müdafaaların pek azı müstesna, büyük çoğunluğu bugüne kadar henüz gün yüzüne çıkmış değildir. Şimdi her biri ayrı bir manevî muharebe meydanı olan bu müdafaalardan bazılarını yayınlıyoruz ki, bu hizmetin nerelerden geçerek bugünlere geldiği anlaşılabilir. Ayrıca iki büyük müdafaasını kitabın son kısmına aldık.

Hayalinizi, altmış küsur yıl önce Afyon Mahkemesi'nin soğuk duvarları arasında, idam tehdidi altında yapılmış yargılamalara götürün ve bu davanın ölüm-kalım mücadelesinde Ahmed Feyzi Kul'un, nasıl şahlanan bir hakikat kahramanı olduğunu görün.

Necmeddin Şahiner'in yerinde tespitiyle, "Kahramanlıkla ilmin el ele, kol kola beraberce yürüdüğü edebiyat ve cesaret manzumeleri!" olan bu müdafaaların ilki şöyledir:

İlk Müdafaa

Tarihçe-i Hayat'ta Üstad'ın talebe müdafaaları arasında yer verdiği müdafaasıdır:

"Afyon Ağırceza Mahkemesine,

Sayın Hâkimler,

Bir din âlimiyle görüşmek, onun din hakikatlerine ait kitaplarını okumak ve yazmak ve din arkadaşlarının imdadına koşmak üzere dinine ve Kur'an'ına ve Peygamberine (a.s.m.) hizmet etmek bir mü'minin vazifesi ve hakkı değil midir? Bizi bu hizmet-i diniyeden men eden bir kanun maddesi var mıdır? Bazı cihetlerin zamanımızdaki küfrî ve gayr-i ahlakî cereyanları tenkit etmesi bir suç mu teşkil ediyor? Biz ne siyasetle, ne idareyle asla alakası olmayan, yalnız dindar, saf halk kitlesiyiz. Bir insana hüsn-ü zan etmek ve kıymet vermek herkesin şahsî bir kanaatidir. Biz Bediüzzaman'ı zamanımızın en yüksek din âlimi biliyoruz. Din hakikatlerini asla dalkavukluk yapmadan beyan ve ifade eden bir hakikat adamı biliyoruz. Mücahit adını vermekliğimiz, memleketimizi tehdit eden ahlaksızlık ve imansızlık cereyanlarına karşı Kur'an'ın sarsılmaz hakikatlerine dayanarak giriştiği müdafaa ve hizmet-i diniyesinden dolayıdır. Din ve vicdan hürriyetinin hükümran olduğu bir memlekette vicdanî kanaatlerimizden mesul olamayız. Bundan dolayı da kimseye hesap vermeye mecbur değiliz.

Ahırzamanda hadisın haber verdiği şahısların meselesine gelince: Bu mevzuları biz kendimiz uydurmadık. Bunların aslı dinde mevcuttur. Peygamber Aleyhissalatü Vesselam, bazı hadislerle, ümmet-i Muhammediyenin (a.s.m.) ömrünün bin beş yüz (1500) seneyi pek geçmeyeceğini söylüyor. O zamana kadar da ümmet-i Muhammediyenin (a.s.m.) ve dünyanın hayatında mühim tesir yapacak büyük tarih hadiselerini, 'kıyamet alametleri' diye haber veriyor. Bunların şerri üzerine ümmet-i İslamiyenin nazar-ı dikkatini celb ediyor. Gaflet ve cehaletle bu şerlere duçar olanların ebedî şekavet ve helakete karşılaşacaklarını söylüyorlar. Bunlara dair sayısız dinî burhanlar mevcuttur. Biz ki Allah'a ve Resul'üne ve Kur'an'a inanmışız. Şimdi bu imanın ve Peygamber'in sıdkına olan bu itikadın neticesi olarak kendimizi helak-ı ebediden kurtarmak için çalışmayalım mı? Etrafımızda olup bitenleri görmeyelim mi? 'Acaba bu tehlikeli zaman gelmiş midir? Sakın bu tehlikelere düşen nesil biz olmayalım?' diye bunları mevcut dinî hakikatlere tatbik cihetlerini göstermeyelim mi? Biz de, önümüzdeki müspet delilleri ve vücud-u ilahîye bizi sevk eden hakaik-i müberhene ve ilmiyeyi görmeyerek, sırf Avrupa dinsizliğini en büyük lazıme-i medeniyet ve şiar-ı irfan addiyle dinimizi terk etsek, acaba helak-i ebediden bizi kim kurtaracak? Bunu düşünmeyelim mi? Bu zihniyette olan, Kur'an'dan ve onun hakaikinden üstün bir şey tanımayan bir insan, sırf fani cezalar korkusuyla kendini ebedî helake atar mı? Yahut fani bazı kıymetlere değer verir mi? Allah ve Resul'üne ve dinine hizmet vazifesinden vazgeçer mi? İşte bizi Bediüzzaman'a bağlayan hakiki amiller bunlardır. Başka bir memba-i dinî var mı ki, biz ruhumuzun bu ezeli ihtiyaçlarını onunla teskin edelim?

Sayın savcı, bize kütüphaneleri dolduran binlerce Arapça ve bugünün ruhuna tercüman olamayan kitapları tavsiye ediyor. Sayın savcı ve onun gibi düşünenler, Risale-i Nur namı altındaki külliyyat-ı ilmiyeyi ve hazine-i hürriyeti ve hakikat-ı aliyeyi beğenmeyebilirler, tenkit de edebilirler. Bu kendilerinin bileceği bir iştir. Bizim şu veya bu esere rağbet etmemize ve ona kıymet vermemize karışamazlar. Biz Risale-i Nur'u seviyoruz. Ve onu hakiki ve riyasız bir din kitabı ve Kur'an tefsiri biliyoruz. Kıymet ölçüleri ve hükümleri vicdanî bir takdir meselesidir. Buna kimse müdahale edemez. Evet, biz Risale-i Nur Müellifi'nin velayetine ve daima ayn-ı hakikat dersi verdiğine kailiz. Kendisinin kabul etmemesi bizim bu kanaatimizi sarsmıyor. Ancak bizim kabul ettiğimiz, keramet-i kevnîyesinden dolayı değil, Nurların dersinde harikulade ve ekmelel tezahürlerine şahit olduğumuz ve bütün cihan-ı irfana meydan okuyan keramet-i ilmiyesinden dolayıdır. Tahsil hayatı üç aydan başka mevcut olmadığı halde bu kadar feyz-i ilim neşreden ve ilminin harikalarıyla en münteha mesail-i ilmiye ve aliyede en yüksek mütefekkirleri dahi hayrette bırakacak bir mantuk ulviyeti ibraz eden ve hayatının yarısından sonra öğrendiği bir lisanla bu kadar cazibedar bir tarz-ı beyan ve sürükleyici bir hararet izhar eden ve gayet feyyaz bir aşk ve heyecan terennüm eden bir derya-yı iman ve bir hazine-i tevhit ve bir umman-ı hikmet halinde coşan bir ikinci Bediüzzaman gösterebilir misiniz?

آووقا ترم محمد احمد حكمت كونه ناچيز برهيد در
احمد فيضى قول
بسمه سبحانه
صرف آووقا ترميزى تنوير ايجوه يا نلسه بعضه
نوطار و خلاصه لردنه مركب بر مظهره در
سوكلى و مبارك استا ترميز !
ايشمك غلمتى و خصوصيتى و بالخاصه علمى و جسدك
با قيمته آووقا ترميزك بزم مسئله مزي عقيله قاوردارى
داو كا كوره سالم نيجلره دارم لرى او قدر قولدى دكلر
اوزنده اوزونه اوزارى ي لهوروب و دوستونوب ده سالى

Ahmed Feyzi Kul'un Afyon Mahkemesi münasebetiyle, Ahmed Hikmet Gönen ve diğer avukatları tenvir için kendi el yazısıyla yazdığı bazı notlar

Fani zevahirin alayışına edna bir meyil ve iltifat göstermeyen ve en küçük bir menfaat ve lezzete tenezzül etmeyen; levs-i faninin ayağına dolaşan bütün yaltaklanmalarına asla kıymet vermeyen; kimseden bir şey beklemeyen ve dilenmeyen ve kendisine arz edilenleri kabul etmeyen; iffet ve ismetin en âli örneklerini yaşatarak saburane, mütehammilane, her nevi mahrumiyetlere göğüs germek suretiyle kendini hakikate ve envar-ı Kur'aniyeye ve maarif-i Muhammediyenin (a.s.m.) izharına

vakfeden; ve memleket ve milletin ıstırabatı karşısında pür-rahm ü şefkat ağlayan; kendine yapılan bunca ihanetlere rağmen etrafındakilerin saadetleri için hizmetinden asla vazgeçmeyen; ihtiyarlığına ve bokesliğine bakmayarak insanları gayya-yı cehil ve girdab-ı inkârdan kurtarmaya, hasbî ve ilahî bir cehd ile çalışan ve savaşılan fazilet ve nur abidesini üstad addetmekliğimizi çok mu görüyorsunuz? Kendisinin bu arz edilen keramet-i ilmiyesiyle beraber, sırf ahlak ölçülerinin kaybolduğu böyle bir devirde gösterdiği bu misilsiz feragat ve istiğna ve şaheser-i ismet ve istikamet dolayısıyla yine bir enmuzec-i kemal ve mihrab-ı fazilet olarak tanınmaya ve iktida edilmeye şayandır.

İşte biz Bediüzzaman'a ve eserlerine bu gözle bakıyoruz. Acaba mumailiye sırf imanımızdan neşet eden bu bağlılığımız ve Kur'an'ın ve beyanat-ı Muhammediyenin (a.s.m.) küfür ve ahlak hakkındaki şiddetli tevhîh ve tezyiflerine bu imanımız dolayısıyla iştirakimiz, bizi levs-i fani addedilen siyasetçi mi yaptı? Yoksa yirmi beş seneden beri din hakikatlerini öğrenemeyen ve helak-i mutlaka giden soyumuzun bir kısım evlatlarına, onları helak-ı ebediden kurtarmak için, Allah ve Resulünden, hakikat ve Kur'an'dan haber vermek, onların temiz ruhlarını masum vicdanlarını ıslah etmeye hiç ifsat denilir mi?

Sayın Hâkimler,

Biz asla siyasetçi değiliz. Biz siyaseti, bizim gibi siyaset ehli olmayana bin bir çeşit veballer, tehlikeler ve mesuliyetler taşıyan bir meslek biliriz. Fani zevahire de zaten kıymet vermeyiz. Dünyaya ancak rıza-yı ilahîye bizi götüren hayırlı veçhesiyle bakıyoruz. Bu itibarla siyaset peşinde koşmayı ve devlet mefhumuyla mübareze ittihamını şiddetle reddediyoruz. Eğer böyle bir kasıt olsaydı, yirmi beş seneden beri edna bir tezahür olurdu.

Evet, bizim menfî bir cephemiz, ahlaksızlığa ve imansızlığa müteveccih bir takbih tarafımız var. Bu sırf imandan ve Kur'an'ın bu mevzular üzerindeki şiddet-i beyan ve azamet-i tevhîhine bizzarure iştirakimizden ileri geliyor. Eğer bu esbab-ı mucibe, samimiyetin ve ihlasın, hakikat ve safvetin bu tarz-ı beyanı size kanaat vermediyse, bize ne şekil isterseniz ceza veriniz. Lakin unutmayınız ki, bugün altı yüz milyon insanın mensubiyetini taşıdığı Hazret-i İsa (a.s.) zamanının idarecileri tarafından sırf insanlığın saadeti için kalbi çarptığı ve emanet-i tebliği hamil bulunduğu sebeplerle adi bir hırsız gibi idama mahkûm edilmişti.

Biz hür söylediğimizden dolayı maruz kalacağımız bu mahkûmiyeti iftiharla karşılayacağız. Ve sadece

^[19] حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ nidasıyla dergâh-ı Kadiyyü'l-Hâcât'a el açacağız.

Afyon Cezaevi'nde mevkuf,
Ortaklar bucağından
Ahmed Feyzi Kul"^[20]

Bir şiir tadında akıp giden bu şahane müdafaa, dinleyenleri adeta büyüler.

Hapishane Hali

Hapishane şartlarının ağırlığı bilinen bir gerçektir. Dar, havasız ve ışısız yerde uzun süre bir arada bulunmanın verdiği sinir gerginliği, mahpuslar arasında tartışmalara ve kavgalara sebebiyet verir. Küçük bir kıvılcım birden büyük bir yangına dönüşebilir. Afyon Hapsi'nde Nur talebeleri arasında da buna benzer huzursuzluklar olur. Hapsin sebebi gibi gösterilen bazı tedbirsizlikler, karşılıklı suçlamaların konusu yapılır. Bu yüzden çıkan tartışmalar, birliğe en çok muhtaç olduğu bir zamanda dayanışmaya zarar verir. Bu durum başta Üstad olmak üzere, Ahmed Feyzi Kul ve Tahiri Mutlu gibi olgun talebeleri çok üzer.

İnebolulu Selahaddin Çelebi düşüncelerini bir yazıyla kaleme alır. Bu yazı Ahmed Feyzi Ağabey'e

çok dokunur. Selahaddin Çelebi, yazısında aşırı ihtiyat üzerinde durup bazılarını tedbirsizlikle suçlayıcı ifadelerde bulunur. Ahmed Feyzi, önce kendisine yazılı bir cevap verir. Daha sonra Üstad'a bir not ile durumu bildirir. Hallerinden şikâyetçi olmayıp şükretmeye çağıran bu yazının başına kısa bir takdim ilave ederek Üstad'a gönderir. Afyon mücahadesinin önemine işaret etmesi bakımından yazı önemlidir. Ahmed Feyzi Ağabey'in önce Üstad'a ve Selahaddin Çelebi'ye, daha sonra bütün hapisteki Nur talebelerine hitaben yazdığı bu ilginç mektupları sırasıyla takdim ediyoruz:

“Sevgili ve Muazzez Üstadımız Efendimiz,

Selahaddin Bey kardeşimizin ihtiyat hakkındaki hasbihalinin ilk kısımları çok güzeldir. Fakat bilhassa sonlarına doğru, içinde bulunduğumuz ulvi mücahedenin kıymetini küçültecek ve o mücahededeki hizmet etmiş kardeşlerimizin kaffesini suçlandırarak ve itham edecek bir mahiyet gördüğümünden, bu cevabı yazmaya mecbur oldum. Bundan maksat, mübarezeyle yol açmak değil, bu vesileyle bazı hakikatlerin tavihine imkân temin etmektir. Bu hususta aciz şahsımın asla kıymeti yoktur. Her ithama güle güle tahammül etmeye karar verdim. Ancak bu ulvi hizmete sevk edilmiş kardeşlerimin mübarek hatırlarının rencide edilmesini muvafık görmüyorum. Bu hususta Selahaddin Bey'i muhatap tanıyarak yazdığım mektubun bir suretini yüksek huzurunuzla takdim ediyorum.

Biçare, günahkâr, herkes yanında suçlu

Ahmed Feyzi

Muhterem ve Kıymetli Kardeşim Selahaddin Bey,

‘Kardeşlerle Hasbihal’ başlıklı mektubunuzu gördüm. İlk kısımları cidden güzeldir. Şayan-ı tebrik ve takdirdiniz. Fakat sonları, her ne kadar bazı faydalı fikirleri muhtevi ise de umumiyet itibariyle içinde bulunduğumuz kudsî mücahedenin hakikatini tamamen küçültecek ve onda hizmet görmüş olan kardeşlerimin mübarek hatırlarını rencide edecek bir tavır hissolduğundan, yahut ben öyle gördüğümünden, bu husustaki hakikatlerin tavihine medar olur fikriyle bu cevabı yazıyorum.

Bu mektupta kıymetli şahsınız asla kastedilmiş olmayarak bu babdaki hakikatlerin inkişafına vesile teşkil etmek bakımından mektuba muhatap olmuyorsunuz. Yoksa, kıymetli varlığınız nazarımızda daima muhterem ve muvakkardır. Bu nokta-i nazarla sırf hakaikın inkişafı bakımından işbu mektubun mektubat arasında neşrini Üstad'ımızdan sizin rica etmenizi bekliyoruz.”

Son Meydan-ı İmtihan

Afyon Hapsi'ndeki Nur talebelerine, içinde buldukları tarihî ve hassas durumu hatırlatarak gelecek güzel günleri müjde veren tesellidar mektubu ise şöyledir:

“Afyon müdafa-i dilîrânesi (cesur) (1948) **فَقَاتِلْ وَلَا تَخْشَ** kudsî fermanının bir tezahürüdür ve nazar-ı hakikatta kıymeti çok yüksektir. Sizler hidemat-ı sabıkanıza mükâfat olmak üzere bu âli mücahedenin feyizlerine doğrudan doğruya mazhar olmak için ve onun mücahadelere meyana girmeniz için ikramen buraya getirildiniz. Bu itibarla tenkit ve şekva değil, şükür etmeniz lazımdır. Yoksa ifa edilmesi icap eden vazifeye lihikmetin sevk edilmiş ve bazı efaalin icrası kendilerinden zuhur etmiş ve bir kısım kardeşlerimizi müsebbib diye tenkit edecek ve onları rencide edecek ve gönüllerini kırarak ve şevklerini ye'se çevirecek şekilde idare-i kelim ederseniz, buradan kazanacaklarınız kısmen heder olur.

Müsterih olunuz. Vaki olanların hepsi mukadderdir. Behemehal vaki olacaktır. İnşallah bu yüksek mücahedenin neticesi manasız değil, belki pek çok parlaktır. İnşallah çok yakında pek hayırlı ve pek feyizli neticelerle karşılaşacağız. Yoksa tenkit ettiğiniz bazı aşırı vazifeperver kardeşleriniz vazifelerini gayr-ı müdrük olarak yapmamışlar, bilakis müdrük olarak ve anlayarak ve tam şuurla ifa etmişlerdir.

Bizden beklenen, vazifeyi hüsn-ü ifaya gayret etmektir. Gerisi Allah'ın vazifesidir. Netice ve muvaffakiyet Cenab-ı Hak'ın ikramatındandır ve O'na aittir. O'na karışmaya hakkımız yoktur. Evet, vazife-i Hak'a karışacak şekilde ifratkârane ve maksatsız ve neticesiz, alayışperverane (gösterişli, tantanalı) hareketler zararlıdır. İhtiyat edip alayişe kapılmamak lazımdır.

Lakin ihtiyat, vazife görmemek, hizmet terettüb edince vazifeden kaçmak ve hizmet deruhte etmemek ve hatta nefsinin kahramanca ve seve seve Allah (c.c.) ve Resulü (a.s.m.) ve onun sevgili memuru uğruna kurban etmemek değildir. İhtiyat, daha faideli hizmetlere ve daha esaslı semeredar neticelerin teminine vakit ve imkân bulabilmek ve hazırlanmak için kuvvetini neticesiz ve mazarratlı maksatlar uğrunda, lüzumsuz yere sarf etmemektir. Evet, şurası muhakkaktır ki, biz mahkûmiyeti zaruri ve faideli bulmaktayız. Eğer böyle olmasa idi, Nur'un ilahî ve kudsî sesi daha yüksek mertebelere ve daha ileri ufuklara aks etmezdi. Elbette hak ve hakikat mücadelesinde bu kabil cilveler ve çetin imtihanlar olacaktır. Eğer hak uğruna mücadele ve mücahede o kadar kolay bir şey olsaydı, fazilet ve kudsiyeti o kadar yüksek olmazdı. Ne mutlu böyle çetin imtihanlar kazanan, sarsılmayan, yılmayan kahramanlara!

Sizin tenkit ettiğiniz ve manasız zannettiğiniz ef'al ve kahramanlıklar, inşaallah pek yakında o kadar büyük fütihat ve inkişafatın anahtarı ve saiki olacaklardır ki, siz de imrenecek ve iftihar edeceksiniz ve bugün burada bulunmanızdan dolayı şükredeceksiniz. Elbette müthiş savletlere ve hakikat-i kudsiyeyi ve onun dellalı olan mübarek Üstad'ımızı tezlil ve tezyif suretiyle yapılan ihanetlere tahammül edemedik. Elbette dalalet namına meydan okuyan mağrur başların müftehirane ve müteazzımane tafrafuruşlukları (yukarıdan atıp tutmaları) ve hezeyanları muvacehesinde kadınlar gibi zelilane boyun eğemedik. Elbette izzet-i İslam'ın ve hakikat-ı kudsiyenin ve şeref-i diyanetin ayaklar altında çiğnenmesine sabredemedik. Elbette hucumat-ı sittenin şakirdleri ihanetkârane ve hainane savletlere karşı kahramanca göğüs gerecekler, boynumuza ayağını basmış insafsızların suratlarına tükürecekler ve şeref-i İslam'a yakışır bir asaletle ve ilim ve faziletin gür sesi ile haykıracaklar ve ölümü zillete tercih edeceklerdir.

Nitekim Allah'ımıza hesapsız hamd ve sena olsun, Nur'un kahraman fedailerini vazifelerini aslanca, Allah'ın ve Resul'ünün rıza ve tahsinine ve bütün melaikenin ve ruhaniyyunun sürur ve iftiharına layık bir şekilde ve sevgili Üstadlarının şerefiyle mütenasib ve onların şerefini tam ilan edecek bir tarzda ifa etmişlerdir. Tarih ve hakikat onları ebede kadar anacaktır. Onların indirdiği tarraka-i hakikat münkirlerin bile hayret ve takdirini ve ceza verenlerin bile tahsinini mucib olacak derecede ulvi ve parlaktır.

Denizli melhamesi yanında Afyon, melhame-i kübradır. Şeref-i İslam tam ilan edilmiş ve onun alemdar-ı muazzezi tam müdafaa edilmiştir.

Kardeşim!

Üstad'ımızın beyanıyla ve kudsî delillerin işaretıyla burası son Medrese-i Yusufiye'dir ve son meydan-ı imtihandır.

Bu itibarla cümlemiz iftihar edelim. Cenab-ı Hak bizim gibi acezeyi ve hatta günahkârları Habib-i Zîşan'ın (a.s.m.) son ve sevgili halifesine yâr ve hemdem (arkadaş) yapmış ve onun hizmet-i kudsiyesine bizleri hizmetçi olarak intihap ve ihtiyar buyurmuştur. Bu ne büyük devlettir. Biz bu emsalsiz mazhariyeti rüyada görsek bile inanamazdık. Bu yüksek şerefe asla layık ve müstehak değildik. Cenab-ı Hak bizim kemal-i acimize şefkaten bu âli mazhariyetle bizi taltif buyurmuş, bundan dolayı ne kadar şükretsek yine azdır.

Elhamdülillah, koca bir umman-ı zulmet ve derya-yı dalalet içinde parlayan bir avuç muhlisin içinde, biz bugün Allah (c.c.) ve Resul'ünün (a.s.m.) nazarları, Risale-i Nur şakirtleri denilen bu zümre-i ehl-i ihlâsa müteveccihdir. Bütün acz ve kusurlarımıza rağmen Rabb'imizin bu emsalsiz âtîfetine, bu misilsiz şefkatine, inamına ve ihtiyarına karşı haşre kadar başımızı secdeden kaldırmamak

yeridir. Mübalağa değil Sultanü'l-Enbiya Hazretleri'nin birçok hadis-i celileleri bugün şem'-i hidayeti taşıyan bu muhlasin ordusu hakkındadır. Hizbullah nimet-i celili ile tavsif edilen ve ashab-ı Resulullah ile mizan-ı teşbihe konulan ve Ümmet-i Muhammed'in ahirindeki hayra makes olan bu hizb-i hidayettir.

Binaenaleyh şekva değil, şükür edeceğiz. Ve ebediyen Rabb'imizin bu âtifetine ehil olmaya çalışacağız^[21]. (HAŞİYE)

Sübhane Rabbike Rabbi'l-izzeti ammâ yesifûn ve selâmün ale'l-mürselîn. Ve'l-hamdü lillâhi Rabbi'l-Âlemîn.

Biçare ve kusurlu
Ahmed Feyzi”

Bu mektup, başta Üstad olmak üzere hapiste bulunan bütün Nur talebelerini memnun ve mesrur etmiş, yeniden umumi bir şevk ve gayrete vesile olmuştur.

“Kendimizi Avukat Sanıyorduk!”

Mustafa Birlik, Av. Ahmed Önal'dan naklen şöyle der: “Afyon Mahkemesi'nde Ahmed Önal isimli bir dava vekili anlatmıştı:

‘Ahmed Feyzi çıktı, konuşmaya başladı. Hiç tahmin etmediğim bir şekilde konuştu. Heyet-i hakime şaşkına döndü. Küçük küçük kâğıtlara notlar almış, o bitince onu bir cebine koyuyor, öteki cebinden bir başkasını çıkarıyor. O da bitince başka bir cebinden çıkarıyor. Defterden değil, parça parça kâğıtlardan okuyarak... Doğrusu, onu dinleyince avukatlığımdan utandım. Mahkemenin seyri değişti. Biz de kendimizi avukat sanıyorduk!’”

“İddia Zapta Geçsin!” Deyince...

Afyon Mahkemesi'nde başta Üstad olmak üzere, Ahmed Feyzi, Mustafa Osman ve Konyalı Halıcı Sabri Efendi, idam talebiyle yargılanır. Savcı iddianamede *Beşinci Şua*'yı okuyarak. Üstad Hazretleri'ni, “Atamıza böyle hakaret etti, şöyle hakaret etti” diye suçlamaya devam eder. Fakat Üstad Hazretleri savcının iddialarını kaale almadan fütursuzca oturur.

O sırada Üstad'ın arkasındaki sırada bulunan Konyalı Halıcı Sabri endişelidir. Hatta Üstad'ın kayıtsızlığı endişesini daha da artırır. İçinden, “Bunca iddialara rağmen Üstad neden susuyor? Eskişehir'deki gibi burada da bir gürlense ya!” diye geçirir. Derken savcı iddiasını bitirir. Üstad, yavaşça yerinden doğrularak hakimlere hitaben tek bir cümle söyler.

“Hakim Bey, savcının beyanlarının aynen zapta geçmesini istiyorum!”

Fakat o da ne! Hakimler telaşa kapılır, hayretli bakışlarla birbirine bakarlar. Meğer savcının iddiasını, mazlum talep ettiği şekilde zapta geçmezse, mahkeme heyeti düşermiş. İddia ettiği gibi zapta geçirilse, *Beşinci Şua* baştan sona kendi ifadeleriyle zapta geçmiş olacak.

Üstad'ın bu talebi üzerine mahkeme heyeti iyice köşeye sıkışır. Başkan, “Hocam, namaz vakti geldi, siz buyurun namazınızı kılın, biz de bir ara verelim. Daha sonra devam ederiz” demek zorunda kalır. Böylece vaziyeti kurtarmaya çalışırlar. Av. Ahmed Bey, “Ben avukattım, ama o güne kadar, bu talebin doğuracağı hukukî sonucu bilmiyordum” der. Üstad, bir cümle ile mahkemenin seyrini değiştirir.

Sonra da arkasında duran Sabri Bey'e dönerek, “Nasıl, istediğin oldu mu?” dercesine tebessüm eder ve “Kardeşim, ben hayatta korku ile tanışmadım. Ama ben vazifedarım. Sırtımda yumurta küfesi var. Benim vazifem o yumurtaları kırmadan muhafaza etmektir” der.

İkinci Müdafaa

Aşağıdaki müdafaa, bundan önceki müdafaa ile beraber duruşmanın ilk günü mahkemeye verilir. Ahmed Feyzi Ağabey'in *Maidetü'l-Kur'an*'la ilgili bu müdafaası da ilk defa burada yayınlanmaktadır:

“Bismihî Sübhanehû,

Takdim ettiğimiz Denizli iddianamesinden anlaşılacağı vecihle bu dava, muhasebesi görülmüş bir davadır. *Beşinci Şua* ve emsali asar orada tetkik edilmiş ve neticede kazanılan beraat, kaziyeye-i muhkeme halini almıştır. Bu aciz tarafından telif edilen *Maidetü'l-Kur'an* ise kimsenin şahsî veya zümrevî şerefi, veya resmî ve idarî hüviyeti asla kastedilmeyerek hadiseler üzerinde sırf ilmî teşhisleri ihtiva eden ve Kur'an'ın mucize lisanının bazı tatbikatına makes olan bir eserdir.

Bu eser sadece bir talebenin ilmen üstad edindiği ve ilmüne itimat ettiği bir zata netice-i tetkikatını arz etmesidir. Hakkaniyeti tasdik edilen bu eseri aynı ilmî görüşlere ve aynı dinî telakkilere sahip bir zat, saika-i merak ile hususî olarak istinsah etmiş. Ve yine aynı hiss-i diyanetle mütehassis bir arkadaşına göndermiş. Ortada şahsî ve hususî mahiyetin fevkine yükselmiş ve propagandaya zemin olmuş bir vaziyet yok ki, propaganda vasıtalığı iddia edilsin. Eser Kur'anî ve hadisî hakaikın gayet metin bir veçhesine ait olmak üzere bizim ilmî kanaatimizden ibarettir. Ve biz bu ilmî kanaati bitaraf ve objektif sayısız delillerle hem de delail-i katiye ile ispata hazırız.

Eserin davaya mevzu teşkil etmesi muhteva olduğu hakaik-ı Kur'aniyenin azamet ve belağatinden ileri geliyorsa bundan ürkenlerin eserin fani ve kıymetsiz tercümanını değil, o ayat-ı celileyi ve ehadis-i Muhammediyeyi (a.s.m.) ve onların hiç de indî olmasına ve hiçbir tenkitle tebdiline imkân bulunmayan belagat-ı adediye ve katiyet-i riyaziyelerini ve o katiyetin azamet ve kudret-i şumulünü mesul ve mahkûm etmeleri icap eder. Halbuki o eserde vaktiyle davası görülmüş ve beraat etmiş. Beşinci Şua'nın hakaikına işaretten başka bir şey yok ve memleketimizi kasıp kavuran şenaat-ı ahlakiye ve ifsadat-ı ilhadiyenin ve Müslümanlığa vaki gerek harici ve gerek dahili bilcümle tecavüzlerin takbihinden başka ne bir şekl-i hükümetin, ne de bir rejimin kastedilmesi asla varit değildir.

Dinsizler ve sefipler hakkındaki takbih-i Kur'aniyeye iştirak bir cürüm dahi olsa bunu maalfitihar icra, icabat-ı imaniyedendir. Ve bizden bunu hiçbir şey men edemez. Zira bu takbihimiz, imanî ve Kur'anî bir vecibedir, bir vazife-i diniyedir. Ve hem de mütecavizane değil, sırf yapılan tecavüzlere karşı bir mukabeledir.

Eğer fani endişeler yüzünden dinî ve ilmî hakaikı setretmeye mecbur ve ketmetmekle mükellef isek, buna bizim kudretimiz yetmiyor. Çünkü ilahî tehdit her tehdidin fevkindedir. Ama bizim bu yüzden fani ıstıraplara maruz kalmamız mukaddermiş ve hatta bu vaziyet bizim hayatımıza bile mal olacakmış, ne yapalım Allah'ı ve rızasını kazanmak o kadar kolay değil. Bizim asla tecavüzî olmayan ve dünyevî ve siyasî bir veçhesi bulunmayan ve sırf hakaik-i diniye ve ilmiyenin hasbî tercümanlığını yapan ve emr-i ilahiye tevfikân ketm ve setretmeyen vaziyetimiz muaheze edilecek ise ve sırf ilahî kelimeyi yükseltmek ve emr-i ilahîye temessük ve imtisal etmek cehdimizden dolayı biz mesul edilecek isek ve eğer dinî ve imanî ve felsefî kanaatlerden dolayı mesul edilmek mukteza-yı adalet ise bunun mesuliyeti bize ait ve raci değildir.

Kur'an'da ve hadiste böyle bir veçh-i adedînin ve bir lisan-ı riyazînin varlığı yokluğu ve bunun hadisat-ı azimeyi gösterip göstermemesi ve o hadisat-ı azimeye önderlik yapacak ve mümessil olacak bazı eşhas-ı hususiyeye işaret edip etmemesi meselesi ise, bir ilim meselesidir. Kanun meselesi değildir. Mamafih bütün itiraz ve tenkitlere rağmen, bütün alakadar hakikatleri olanca azamet ve çıplaklığıyla meydana koymak ve âlem-i ilim muvacehesinde ispat etmek için elimizde şekke karin

olamayacak her nevi delail-i ilmiye ve Kur'aniye ve hadisiye mevcuttur. Reddine imkân olmayan bu hakaiki, arzu buyururlarsa birer birer şerh ve izaha hazırız.

Hakkımızda tatbiki istenen kanun maddesinin de bizimle ilgisi yoktur. Zira bu madde dini alet yapıp, siyasî maksat takip edenlere mahsustur. Maddenin sarahatına göre hedef siyaset olacak. Din de alet olarak kullanılacaktır! En garazkâr olanlar dahi Risale-i Nur gibi bir hakikat pırlantasının bir siyaset maksadı için telif edilmiş bir eser olduğunu kabul etmez. Kezalik ihlas ve samimiyetin, hakikat ve istikamet, sadakat ve mürüvvetin müşahhas bir timsali olan onun muhterem müellifini de kimse sahtekârlıkla ve siyaset cambazlığı ile itham edemez.

Tertemiz, saf ve pürüzsüz hayatının şehadetiyle yetmiş beş yaşındaki ihtiyar bir hakikat kahramanının rıza-yı Sübhanîden başka bir maksat takip ettiğine kimse inanmaz. Aldıkları harikulade gıda-yı imandan ve irfandan dolayı onun ve eserinin etrafında pervane gibi dönen bir avuç mütevazı ehl-i imana da siyasetçilik damgasını hiçbir insafsız yakıştıramaz. Şimdiye kadar hakkımızda tahrik edilmiş mahkemeler neticede hep bu isnadı reddetmişlerdir ve kaziye-i mahkeme ve delil-i katî halindedir.

Yirmi beş seneden beri nezihane ve müstakimane ve afifane geçen hayatımızın devamı esnasında en küçük bir siyaset vakasının çıkmaması da iddialarımızın başta gelen burhanıdır. Binaenaleyh aleyhine delil olmadıkça dinî inkişafın peşinde koşan bir dindara siyasetçi damgası vurulamaz. Dinî kanaat ve inkişafın veçhesi ister müspet, ister menfi olsun, hedefi siyaset olmadıkça bu madde dindara tatbik edilemez.

Yok, eğer bu madde sebebiyle bütün dinî gayretleri boğmak, bütün dinî inkişafı önlemek ve söndürmek, vatandaşın vicdanı üzerinde tahakküm etmek gayesi takip ediliyorsa, o zaman mesele değişir ve fakat o zaman adaletle ve kanunî icaplarla asla alakası olmayan, vatandaşın aslî haklarını çiğneyen bir zulüm sistemi meydana gelmiş olur.

Huzurunuzda sevk edilen bu dava tarih-i adalette eşine rastlanmayan bir hadise olmaya şayandır. Zira safahattan geçmiş ve kaziye-i muhkeme halini almış bir meseleyi yeni baştan mevki-i muameleye koymak, vukuatı bilmemezlikten ve görmemeklikten gelerek vatandaşın tekrar tazyik etmek, sadece kanunu ayak altına almak değil, aynı zamanda adaleti ve adliyi ve hatta devlet şerefini inkâr etmek ve en yüksek bir adalet cihazını müttehem mevkiye koymak demektir. Takdim ettiğimiz Denizli iddianamesinin tetkikiyle vaziyetin bu merkezde olduğu tamamen anlaşılır. Ve şüphesiz Türk adliyesinin böyle bir ithama tahammül etmesi asla varit olamaz.

Son söz olarak şunu da yüksek huzurunuzda arz etmek isterim: Bu dava alelade bir cürmün davası değildir. Millettin dinî mukadderatı davasıdır. Bu memlekette dinî hürriyetin mevcut olup olmadığı ve vatandaşın vicdanî kanaatlerinden, müspet ve menfi dinî gayretlerinden mesul olup olmayacağı ve memlekette dinî baskının hüküm sürmesine yer verilip verilmeyeceği davasıdır.

Bu meseleler yüksek kararınız neticesinde taayyün edecektir. Bütün memleket dört gözle sizden çıkacak kararı bekliyor. Millet, tarih, hakikat ve istikbal huzurunda ve ilahî hükümlerle muvacehesinde imtihan vereceksiniz. Bizim gibi 5-10 basit vatandaşın cezadide olmasından ve ıstıraba mahkûm kılınmasından bir şey çıkmaz. Fakat bizim kisvesi olduğumuz ve zahirini teşkil ettiğimiz ve temsil etmek vazifesine sevk edildiğimiz hakikatin ve hakaik-i ilahiye ve ezeliyenin mahkûmiyeti çok ağırdır ve bu ağırlığı şüphesiz kâinat dahi kaldıramaz. Binaenaleyh en asil fazilet sembolü bir milletin adalet cihazını temsil eden bir heyetin ise, o milletin şerefine yakışır bir asaletle bu ağır ve tarihî imtihanda da muvaffak olmak suretiyle en yüksek bir şeref halesiyle temevvüç edeceği muhakkak ve şüphesizdir.”

Özür Mektubu!

Mahkemede uzun ve heyecanlı müdafaa esnasında, Ahmed Feyzi bir ara deccal-mehdi konularına girer. Üstad, Mehmed Feyzi'ye, onu ikaz etmesini söyler. Bunun üzerine Mehmed Feyzi, Ahmed Feyzi'nin ceketinden çeker. Fakat müdafaanın heyecanı ile bunu, "Çok ileri çıktın, biraz geri gel!" anlar ve bir adım geri gelerek aynı heyecanla kaldığı yerden konuşmasına devam eder. Ahmed Feyzi duruşmadan sonra ikazın gerçek sebebinin öğrenince mahcup olur. Üstad'a muhalif düşmek ona çok ağır gelir. Bunun üzerine Üstad'a hitaben şu mektubu yazar:

Varlığım Yolunuza Bin Defa Feda Olsun

"Sevgili ve Muazzez Üstad'ım,

El ve ayaklarınızı hasretle ve hürmetle öperim. Mahkemeden evvel arzına imkân bulunmayan ve mahkemede müsveddelerden okuduğum müdafaaların bakiyesini de şimdiye kadar tebyiz ederek huzur-u muallalarına takdim ediyorum.

Lakin sevgili ve muazzez Üstad'ım, mahkemeden beri içimi parçalayan bir ıstırapın ağırlığı altındayım. Sizin kudsî emirlerinize değil itaatsizlik, hatta zerre kadar muhalefet benim için bütün şekavetlerin başıdır. Ben sizin susturmak arzunuzu mevkiin heyecanı dolayısıyla bir türlü anlayamadım. Gerçi arkamdan Mehmed Feyzi kardaşım birkaç defa dokundu. Ben onu, 'Sıradan çok açıldın, geriye gel!' der gibi bir manada anladım. Vaziyeti bilahare mahkeme reisinin müdahalesiyle anlamış oldum.

Varlığım sizin yolunuza bin defa feda olsun. Hizmetiniz uğrunda ne bir maksad-ı fani, ne bir paye, ne de hiçbir takdir beklemeden sırf halisen livechillah varlığımı size ve kudsî hizmete vakfetmişim. Zerren kadar kasti olmayarak ve sırf vazife görmek gayretiyle vaki olmuş olan bir sehivden ve bir hatadan dolayı benim gönlümü ıstıraplar içinde bırakırsanız, buradan ağlaya ağlaya avdet ederim. Sizin hakiki hüviyetinizi pek hakiki ve katû olarak bilen bir insanın size muhalefet etmesi ve cüz'î bir enaniyet hissine kapılması asla mümkün olamaz. Ekser evkatta

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي ثُرَابًا تَحْتَ أَقْدَامِ حَبِيْبِكَ وَنُورٍ عَيْنِ حَبِيْبِكَ
يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

diye dua yapan bir insanım. Sizin ve Hazret-i Kur'an'ın ebediyen memluk-u hassı olmasını niyaz eden bir insan, sizden ebediyen ayrılmayacaktır.

Ben istiyorum ki; içinde bulunduğum meşagil-i faniye çirkabının tahfifine dua buyurarak beni hakikat hizmetçiliğine hasr ve tavzif buyursanız. Yavrularım ve validem ve efrad-ı ailem hakkında da dilencilik yapmamı hüsn-ü şefkatimin icabı olarak kabul buyurunuz.

Ebediyen emirlerinize münkad, günahkâr, biçare talebeniz

Ahmed Feyzi

05.12.1948"

Hapiste Yazılan Mektup!

Ahmed Feyzi, Afyon Hapsi'ndeyken başka koğuşta bulunan Üstad'ına bir mektup yazar. Bu mektubun başında mahkemenin hukukî seyri hakkında bazı bilgiler vererek, Risale-i Nurları açıkça neşretmenin zamanı geldiğinden söz eder, bunun için bir mecmuanın çıkarılmasının ve onda Denizli Hapsi'nde beraat kazanmış eserleri neşretmenin uygun olacağını belirtir. Ayrıca bu iş için elinde bulunan arazilerini ve bütün servetini satmaya hazır olduğunu ifade eder. Halis niyetinden kaynaklanan bazı kusurlarına Üstad'ın nazar-ı af ve müsamaha ile bakmasını ve aile efradına dua etmesini talep eder.

Bu samimi ve hasbî mektup, bugün tarihî bir belge olarak elimizdedir ve ilk defa burada yayınlanmaktadır. Mektubun tamamı okunduğunda Ahmed Feyzi'nin Üstad ve Risale-i Nur davasına ne derece bağlı olduğu bir kere daha görülecek ve Üstad'ın Feyziler'den söz edildiği bir sırada "Kardeşim, Ahmed Feyzi'ye yetişilmiyor!" sözünün manası anlaşılacaktır. Şimdi Afyon Hapsi'nin dört duvarı arasında yazılmış bu tarihî mektubu birlikte okuyoruz:

"Sevgili Üstad'ımız,

Bizim bu mahkememiz, bu kanunlara göre olmayacak. Zira kanunlar, mâkabline şamil değildir. Ancak bu kanunlar, bundan sonraki faaliyetlerimiz için tatbik edilmek istenecek. Görünüşe göre bu kanunlar en ziyade Nur'un faaliyetine set çekmek ve bu faaliyete son vermek için kabul edilmiştir. Bundan evvel olduğu gibi bizim herhangi cüz'î bir hareketimizi bahane ederek derhal bu maddeleri bütün ağırlığıyla üzerimizde tatbik etmek isteyeceklerdir. Eski kanunda suç, 'Halkı devlet emniyeti aleyhine teşvik' idi. Ve bunun için 'Dini alet etmek' kisvesi kullanılıyordu. Telkini mahiyet suç teşkil etmiyordu. Hatta temyiz bu defaki kararının sonunda, 'Said Nursî'nin eserlerindeki mütalaaların, telkinî mahiyette olmayıp da hareket ile müterafik teşvikî mahiyette bulunup bulunmadığını etraflı olarak tebarüz ettirilmesinin' lüzumunu bildiriyordu.

Fakat şimdiki kanunda, 'Şahsî nüfuz tesis eylemek veya her ne surette olursa olsun laiklik esasını sarsmak maksadıyla dini alet ederek her ne surette olursa olsun propaganda yapan veya telkinde bulunan kimse' demek suretiyle telkinî mahiyeti de suç yapmış. 'Ve şahsî nüfuz tesis eylemek veya her ne surette olursa olsun laiklik esasını sarsmak maksadıyla' gibi gayet umumî ve camî tabirlerle bütün dinî telkinleri bu çerçevelere sokarak mahkum etmek hedefini takip etmiştir. Bu vaziyet cidden mühimdir ve katiyen ihmale gelmez. Onun için istikbal hakkında çok mutaassıbane ve gayet ihtiyatlı hareket etmemiz lazım ve zurruridir.

Bir kere neşr-i hakikat hususunda nispeten mestur faaliyet ve bilhassa dokunaklı ve umumî mektuplaşma şekilleri, ani taarruzlara hedef teşkil edecek ve buldukları vesikaları, 'devlet emniyeti aleyhine telkin' çerçevesi altında bizi ezmeye yarar vesait olarak istimal edeceklerdir. Onun için mesturiyet meselesinin ve vehmi tahrik edecek mahiyette umumî ve dokunaklı mektuplaşma faaliyetinin devamına imkân görmüyorum. Buna mukabil kanunun tanıdığı hürriyet-i matbuat çerçevesi içinde, hakikatleri makul ve musip tarzda ve kanunların leh ve aleyhimizdeki hükümlerini her an göz önünde tutarak ve imkânlardan azamî istifade ederek açıkça faaliyet sarfetmek daha makul ve tehlikesizdir zannederim. Bunun için de yegane açık yol, kanun ve nizam çerçevesi içinde Nur'un hakikatlerini yaymak ve Nur'u ilan etmek ve cihan-ı ilme duyurmak için asla siyasî olmayan ilmî ve dinî bir mecmua çıkarmak icap ediyor.

Belki 'sırran tenevveret' müddeti tamam olmuştur. Ve bu vaziyet bizi mecburen zahire çıkarmak için bir vesile olacaktır. Bir de Denizli'de beraat eden eserlerin neşrini asla yasak addedemeyeceklerdir. Buna kanunen imkân da yoktur. O halde bu fırsattan da faydalanacağız. Ve Nur'un en ehemmiyetli parçalarını, gerek neşredebileceğimiz dinî mecmuada ve gerekse müstakilen eser halinde neşredebileceğiz. Ve bu hususta yeni ve eski yazı meselesi hakkında biraz fedakârlıkta bulunacağız.

Bunlar benim acizane fikirlerimdir. Faaliyet-i Nuriyenin istikbaliyle şiddet-i alakamın burhanıdır. Bunları yazmaktan maksadım, yeni kanunların vaziyetinden korkarak, vazife-i kudsiyelerimizi terk etmemizin asla mevzubahis olmadığını ve ölümden maada hiçbir maniin bizi kudsî hizmetimizden döndüremeyeceğini ve eskiden daha şiddetli bir sadakatla vazifelerimize devam ahd u peymanında olduğumuzu, sevgili ve kudsî Üstad'ımızın mübarek huzurlarına arz etmektir. Aciz şahsiyetimin namına bil'asale ve bütün Nur talebeleri namına Nur'un Manevî Avukatlığı'nda istihdamım sebebiyle bilvekele bu kudsî ve halis ahd u peymanı kudsî kumandanımızın huzur-u ulyalarına arz ediyorum.

İstinatgâhımız Allah ve Resulü ve onun ferman-ı kudsisidir. Hakikat asla mağlup olmaz ve edilemez. Fanî varlıklarımız Allah ve Resulü uğruna ve onun şem'-i mukaddesi yoluna bin defa kurban olsun ve olacaktır. Allah ve Resulüne verdiğimiz ahd u peymandan bizi hiçbir şey döndüremeyecektir. Eskisinden daha şiddetli bir azm ve imanla ve daha metin bir tesanüt ve sadakatla memur-i Rabbanî etrafında bir hale-i muhabbet ve vefa teşkil edeceğiz. Bir kal'a-i Nur ve hakikat olacağız. Büyük kumandanımızın fermanları, yegane rehber-i hareket ve düstur-u icraatımız olacaktır.

Sırr-ı meşveretin bir tezahürü olarak yukarıda arzettiğim fikirler mazhar-ı kabul olursa ve açık neşir sahasına çıkmamız tasvib u ferman buyurulursa bu hususun temini uğrunda bu biçarenin yedinde hayli maddî mevcudiyet ve servet mevcuttur. Son habbesine kadar Nur'un olmasını ve Nur uğrunda sarf edilmesini iki kardeş mütefikane niyaz ettiğimiz bu gayr-i menkul servetlerin şimdiye kadar lihikmetin anahtarları ve menafi bizim elimize verilmedi. Bunlardan bir kısmını satmak istediğimiz halde, zaruretle yaşamamıza rağmen bir türlü satamadık. Demek ki, servet bizim değil, Nur'undur. İnşaallah Üstad'ımız da bunu böyle kabul ederlerse ve ihtiyaca göre satılarak Nur'a sarfını ferman ve himmet buyururlarsa faaliyete geçmemiz için hiçbir mani kalmaz. Muhtelif parçalar halinde olan bu emvalden ihtiyaç nispetinde satılır.

Ben gece gündüz dualarımda, 'Ya Rab! Bana emanet ettiğin bütün serveti ve kardeşimi ve zevcelerimi ve evlatlarımı hizmet-i kudsiyen ve rıza-i akdesin için hasr u tahsis et ve istihdam et!' diye yalvarıyorum. Kudsî Üstad'ımın da bu biçarelere o nevi nazar-ı şefkatlerini ve o yolda dualarını niyaz u istirham eylerim. Hele kardeşim Mehmed Emin hakikaten dua-yı müşfikane size kesb-i istihkak edecek derecede, bilhassa bu sefer, pek fazla ibraz-ı sadakat etmiştir. Yazdığı mektuplarda mübarek el ve ayaklarınızı öptüğünü size iblağım için mütemadiyen yalvarmaktadır. Faruk, Arif, Said (Yaşar), Nuri olan dört masum kölenizin ve annelerinin de Nur ordusunda hakikat ve hidayet hizmetinde yer almaları için dua-yı kudsinizi ayrıca ve pederane şefkatim cihetiyle istirham ederim. Merhum peder ve validemi unutmamanızı yalvarırım.

Benim kusurlarıma bakma sevgili Üstad'ım. Sizi bazı hususlarda ıstraba sevkettiğim vaki oldu. Fakat bütün bunlar, hüsn-ü hizmet aşkımanın bir tezahüründen başka bir şey değildir. Sizin azat kabul etmez bir memlukünüzüm ve daima inşaallah öyle kalacağım. Gerçi Hüseyin ve Tahiri gibi kahramanlar ayarında olmadığımı biliyorum. Ve onlar gibi katıksız ve saf hizmet ruhunu taşıyamadım. Bu bir nevi hastalık mahiyetindeki bazı zaafarımdan ileri geliyor.

Hâşâ, bir nevi itimatsızlık, daha iyi kavramak, daha vazıh ve etraflı anlamak için tahkike ve tetkike pek fazla müptelayım. Risale-i Nur'un desatir-i aliyelerini bütün vücuh-u kâinata tatbik etmek ve onların hudutsuz ihatasını ve kâinatşümül azametlerini tezahür ettirmek için kitab-ı kebir-i kâinatın her sahifesini, her satırını tam bir ilmî ehliyetle ve riyazî katiyetle temaşa etmek ve okumak için bütün şubat-ı ulum ve fünuna meylim sonsuz bir iptila halindedir.

Huzurunuzda arzettiğim yazılar ise sırf sevgili Üstad'ımızın tashih veya tasvibini elde etmek maksadına binaendir. 'Dersim doğru mudur, nereleri hatadır?' demek içindir. Gerek kaydettiğim bazı ilmî hakikatler ve gerek bazı tevcihler, 'Hakikate uygun mudur?' diye sevgili Üstad'ımdan istifarda bulunmak içindir. Arapça'ya çok fazla hevesim de sonsuz ilim ve tahkik aşkımdan ileri gelir. Birçok hakikatleri ve fikirleri hiç tereddüt etmeden sevgili Üstad'ımın pişgahına arz etmekliğim ve onların su-i edep olup olmayacağını düşünmemekliğim, sırf açık yürekliliğimin ve hakikat ve ilim aşkına meclubiyetimin bir tezahüründen başka bir şey değildir.

Ne yapalım sevgili Üstad'ım, beni de böyle kusurlarımla kabul et. Risale-i Nur camiası içinde bir de böylesi bulunsun. Belki icabında bu kabil bir talebenizin de bulunması faidelidir. Benim şahsî hususiyetlerim bana münhasır kalsın. Ben de bu sahada hizmette bulunayım. Fikr-i tahkikten tevellüt edecek füyuzatla, Risale-i Nur'un zerrin sahası daha çok parlansın. Şurası muhakkak ki; bütün dünya

sizi inkâr etse, siz de onların inkârlarını tasdiğe onlarla beraber olsanız, bu biçarenin azamî bir kuvvet ve metanetle sizi ve davanızı ve temsil ettiğiniz kudsî hakikati dava ve ispattan ve sizin için katî şehadetten feragat etmesine imkân ve ihtimal yoktur. Bu ancak feyz-i tahkikin verdiği bir metanettir. Müdafaalardaki sarsılmaz ve katî hakikatler ve davalar kuvvetini bütün bu feyz-i tahkikten almıştır.

Bırakınız ben de Nur'un bir muhakkik ve madakkiki olayım. Benim faaliyet saham da, tefekkürî ve tahkikî olsun. Her büyük kumandanın maiyetinde fikrî ve tertibî sahayı idare eden bir erkan-ı harbiye dairesi vardır. Kumandanın fermanı dahilinde, bu fikrî sahanın inkişaflarını hazırlar ve kumandana arz eder. Siz ki, en büyük mana kumandanısınız. Elbette sizin izhar ettiğiniz büyük davalar için bitaraf bir şahit, ilmî ve tahkikî esaslarla hareket eden bir şahid-i adil lazımdır. Fikir ve tetkik sahasında çalışan bir vazifedar lazımdır. Bütün aczimle beraber bunu biçareye ifaza ve himmet buyurursanız ümit ederim ki, sizin kudsî himmetinizle Cenab-ı Hak kendisine tevfiğ ihşan eder.

Benim sırf hüsn-ü niyetle ve hizmet ve maslahat düşüncesiyle ve sırf meşveret ve istizan maksadı ile yaptığım bazı cüretkârlıklar size bir tevhiş vermesin. Risale-i Nur'un ve onun kudsî tercümanının ezeliyen ve ebediyen malı olan bu biçarenden, Nur'a halisane hizmetten ve katî sadakattan ve canla başla gayretten ve azamî sekinet ve temkinden ve azamî ihtiyat ve tebassurdan başka (inşallah) bir şey zuhur etmeyecektir. Üstad'ının duası bu biçareyi münafi-i ihlas ahvalden ve lüzumsuz ve zararlı ifratkârlıktan inşaallah daima muhafaza edecektir. Bütün varlığını emrinize hasr u tahsis etmiş bu biçareyi kusurlarıyla kabul ediniz. Zaaflarıyla ve manevî hastalıklarıyla seviniz ve onu ihyakâr ve şefkatli nazarınızın atıfetinden ayırmayınız.

Sevgili Üstad'ım!

Kapınızda her an dilenci olan bu biçare Ahmed Feyzi'yi reddetmeyiniz. Bütün kusurlarıyla beraber o sizin öz memlukünüzdür. Tembelliklerini nazar-ı müsamahayla görünüz ve affediniz. O size daima nazlanacak ve kovsanız dahi kapınızdan gitmeyecektir.

Hasretle ve hürmetimle el ve aylaklarınızdan öperim.

Afyon Medrese-i Yusufiyesi
26 Ramazan-ı Şerif, Cumartesi
Biçare, pür-kusur, pür-ilel, pür-mesaib
Ahmed Feyzi”

Pusulalar!

Üstad, ayrı koğuşlarda olsalar da kâğıttan torbalara pusulalar halinde yazdığı küçük mektuplarla talebeleriyle irtibatını devam ettirir ve hizmeti tedvir eder. Bu pusulalarda bazen hapsin sıkıntıları, bazen ehl-i dalaletin entrikaları ve bazen de onlara karşı talebeleri ikaz ve hizmetlerinden dolayı tebrikler yer alır:

“Aziz, Sıddık Kardeşlerim.

Hem ihtiyat ve tesanüde dair bir ihbar-ı gaybî, hem hariçten birisinin, ‘Bir casusun Feyzi'nin yazılarını aleyhimize çevirdiklerini...’ bana ihbarı, hem sobamın demiri sebepsiz üç parça olmasını, hem benim Ahmed Feyzi kardeşime şiddetli bir surette, ‘Bu müdafaatı bırak ve yazdıklarını gizle, başka birine gösterme. Çünkü siyasetvaridir. Hem Nurcuları Risale-i Nur'u siyasete alet ediyorlar diye mana veriyorlar’ deyip o dikkatli ve haklı kardeşimi bir derece incittiğimin ve şevkini o nevi yazılardan kırdığımın, hem bu kabinenin zamanında dehşetli ve sebepsiz bir sıkıntı çektiğimin hikmetlerini şimdi kardeşim Nazif'in bir gazeteden aldığı bir parça, bu beş halin sırrını gösterdi.”

Bin Maşaallah!

Başka bir pusulada Ahmed Feyzi'nin hizmetini tebrik eden ifadeler kullanır:

“Merak ediyorum. On Beşinci Rica, *Hüccet*'e girmiş mi? Ve Hüsrev ve arkadaşları müsait gördüler mi? Ve müdafaatım tamamen ve *Cetvel* ve *Posta* gazetesine cevap dahi girmiş mi? Avukat Ahmed Hikmet burada mı? Yoksa Ankara'da mı kaldı? Ahmed Feyzi iki nüsha *Meyve*'yi yazdı. Hangisi benim, hangisi onun? Yoksa ikisini de benim için mi yazdı? Bin maşaallah. Tam vazife-i Nuriyede Medresetü'z-Zehra erkanlarının mesleğine girdi. Bütün müsait vaktini Nurların tashihine ve dersine ve yazmasına ve yazdırmasına hasretmeye başlamış.”

Şiddetli İhtar

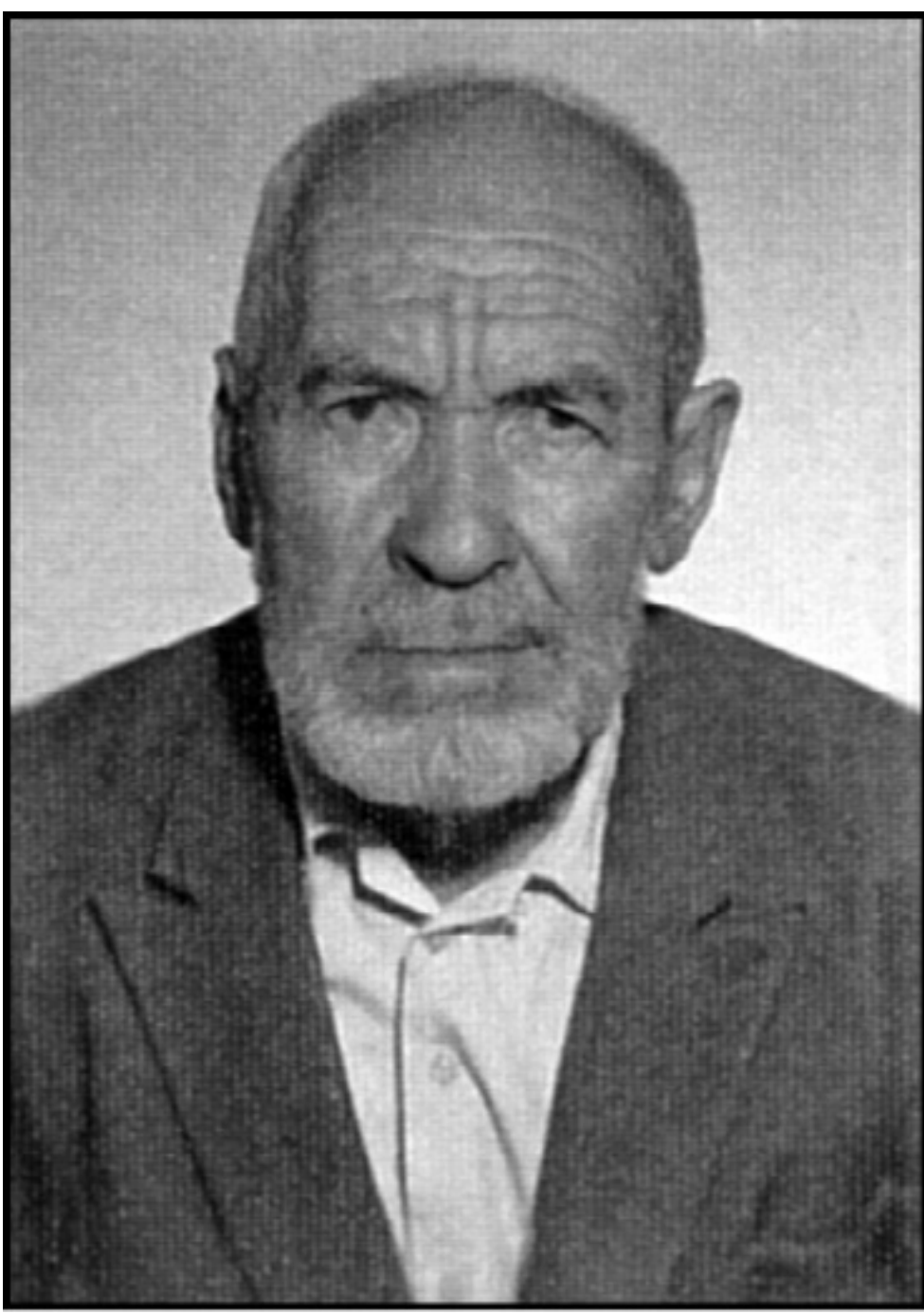
“Ceylan!

Şiddetli bir ihtar ile bildim ki, sen ve Ahmed Feyzi, Nur'un mesleği olan mübareze etmemek ve ehl-i dünya ile uğraşmamak ve siyasete ve yalnız izin-i katî olduğu zaman kısaca müdafaa etmek haricinde pek ziyade zararlı, mübarezekârane ve siyasetvari mahkemede okuduğunuz parçalar Nurlara çok zarar vermiş. Hatta bizim cezamıza ve benim sıkıntularıma sebebiyet vermiş. Ben senden ve Ahmed Feyzi'den gücenmem. Fakat bana evvelce göstermek lazımdı. Feyzi dahi bütün kuvvetiyle siyasî müdafaatı bırakıp Nurlarla ve Tahiri gibi yeni talebelerle meşgul olmak elzemdir.”

“Ceylan!

Evvela size yazdığım ihtarını teyit eden bir haber aldım ki, demişler: ‘Hani ya Said diyor: ‘Risale-i Nur, siyasetle hiç alakası yok, siyasete alet olmaz. Halbuki onun hizmetçisi aynen *Sebilürreşad* gazetesi gibi siyaset-i diniye ile lüzumsuz itiraznamesinde hükümetin icraatını tenkit etti ve bir şakirdi dahi, ‘Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar kafirlerdir’ ayetini mahkemeye karşı sarf etti.’ Şimdi gayet ihtiyat ve dikkat ve teyakkuz ve temkin ve sükunet elzemdir. Gösteriş ve hodfuruşluk ve benim müdafaanamemdeki davalarımı tekzip etmemek lazımdır.

Said Nursî”

Savcıya Cevap

Afyon savcısı kırk sayfalık iddianamesinin on beş sayfasında Üstad'ın şahsına ait seksen bir hata yapar. Üstad, bu hataları bir hata-sevap cetveli halinde yazıp mahkemeye sunar. Savcı, Ahmed Feyzi'nin Üstad'ı metheden ifadelerine takılır. Üstad'ın iki sayfalık yazısına ve “Ya eyyühel müzzemmil” ayetinden ebced hesabıyla çıkardığı Kürdî kelimesini tenkit eder. Savcının bu hatalı tenkidine Üstad, 56. maddede şöyle cevap verir:

“Burada benim iki sahifecik yazıma, Ahmed Feyzi'nin hakkımda mübalağakârane medihlerini kabul ettiğim manası verilmiş, hata etmiş. Çünkü benim o mektubum Ahmed Feyzi'nin dikkatini ve ilmini takdirle beraber, hakkımdaki haddimden ziyade hüsn-ü zanlarını cerh ve tadil için yazılmıştır. Hem ayetin mana-yı işarî tabakasından riyazî ve ebcedî bir tevafukla üstadına karşı bir mana çıkarıp, hürmetine bir makbuliyet alameti olarak yazmış. Böyle şeylere yanlış denilmez ki, medar-ı mesuliyet olsun. Olsa olsa ilmî bir hatadır, siyasete teması yoktur.

Yine Ahmed Feyzi'nin, Risale-i Nur'un müsellem faziletinin bir parçasını kendi üstadına isnat etmesi ve bu zamanın bir hidayet vasıtası olduğunu demesini, medar-ı mesuliyet görüyor. Halbuki,

herkes sevdiği bir adam hakkında mübalağakârane ve ifratkârane medih ve sena etmekte, örfen, âdeten, ilmen dahi hata olmadığı halde, hiç münasebeti olmayan bir sözdür.”^[22]

Yine Hata-Sevap Cetveli'nin 73. sırasında savcının “Ahmed Feyzi ‘Bediüzzamanü'l-Kürdî’ kelimesini bulmak için iki kere Muhammed (a.s.m.) kelimesinin tevafukunu göstermiş. Acaba Said el-Kürdî, Peygamberimiz Muhammed Mustafa'ya (a.s.m.) benzetilmek mi istenilmiştir?”^[23] şeklindeki iddiasına yine Üstad tarafından verilen cevap şöyledir:

“Ahmed Feyzi'nin, Risale-i Nur, Kur'an'ın bir tefsiri olmasından ve her vakit nübüvvetin şeriatını tatbik eden ve veraset-i nübüvvet ve ^[24] **الْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ** hadisine istinaden, biçare Said'i o irsiyette, o Kur'an hizmetinde, değil bir benzetmek, belki sünnete ittiba etmek manâsındaki ilmî ve ebcedî istihracını medar-ı mesuliyet gören, hem

^[25] **تَخَلَّقُوا بِأَخْلَاقِ رَسُولِ اللَّهِ** manasını anlamayan elbette üç cihette yanlış etmiş. Zat-ı Ahmediyenin (a.s.m.) güneşinden tereşşuh eden bir zerrecik nuruna mazhariyetini büyük bir saadet telakki eden Said'in elbette yüz bin derece kendi haddinden tecavüz edip ona kendini benzetmeye çalıştığını söyleyen divanedir. Peygamberimiz aleyhissalatü vesselama ittibai ve sünnetine iktida manasını anlamamış.”^[26]

Son Dilekçe

Ahmed Feyzi'nin Afyon Mahkemesi'ne tahliye için verdiği son dilekçesi şöyledir:

“Afyon Ağırceza Başkanlığına,
Aleyhimizdeki bütün itham sebepleri ve mahkûmiyet amilleri yüksek yargıtayın müdellel bozma kararına göre cürüm, mevzu haricinde kalmıştır. Mevkufiyet ve mahkûmiyetimizin imkânı Eskişehir ve Denizli'deki gibi icra kılınmış mevaddan maadasının bulunulup çıkarılmasına vabestedir. Ortada mevkufiyet ve mahkûmiyeti mucip sarih ve katî ve müspet bir delil olmadan sırf ihtimal ve imkâna dayanan bu mesnet yüzünden, vatandaşın mevkufiyetinin temadisine rıza göstermek, hiçbir adalet ölçüsüyle kabil-i telif değildir. Mamafih mukadder cezaları da hemen hemen yatmış bulunuyoruz.

Hiçbir fani emel ve maksada tenezzül etmeyen, saf bir iman ve fazilet sevgisi yüzünden ve dinimizin kudsî hakikatlerini rehber yapmamız ve onun müspet ve menfî ahkam ve evamirine kulak vermemiz, Allah (c.c.) ve Resul'ünün (a.s.m.) reddettiklerini reddetmemiz ve ancak şerlere ve dinsizlere ve onun âmillerine karşı imanen bir muhalefet ve takbih ruhu taşımamız dolayısıyla dokuz ay Denizli'de, on sekiz ay Afyon'da tam bir gurbet ve mahrumiyet haliyle maruz kaldığımız ıstırap göz önüne alınarak vicdanlarınızca da müsellemlenilen ve meydanda bulunan elîm mağduriyetimize bir nihayet verilmesini ve son bir cemile olarak tahliyemize karar vermenizi saygılarımla rica ederim.

Ahmed Feyzi”

Tahliye Dilekçesine Ek

Bu dilekçeye ek olarak ayrıca şunları yazar:

“İlim ve din ve fazilet ve hakikat yolcularının kahr ve tenkile maruz bırakılması imana değil küfre, fazilete değil şerre, nura ve hakikate değil zulmet ve dalalet muavenet manasını ifade eder. Yüzde doksan beşi Müslüman olan bu asil ve mazlum milletin taşıdığı ruh-u iman ve nispet-i kudsiyenin hatırını sayınız. Müslüman âbâ ve ecdadın evlatları olduğunuzu nazara alınız. Müslüman'ın dalkavuk olmayacağını ve hakikatleri asla feramüş edemeyeceğini de düşününüz.

Bu asil milletin bir hale-i şeref halinde bin seneden beri taşıdığı fazilet ve hakikat kaynağı yüksek

Müslümanlığın, o millet için mucib-i töhmet olamayacağını ve bu milletin Müslümanlığı sebebiyle kahr ve tenkile müstehak bulunmadığını kabul ediniz. Yirmi beş seneden beri milletin göğsünden imanını söküüp çıkarmak için millete reva görülen enva-ı tezvirat ve ifsadâtı, çeşitli ihanet ve hıyanetleri, gaddarlık ve insafsızlıkları Müslüman vicdanlarınız görsün. Milleti top yekün irtidada ve dinsizliğe ve ebedî helak-i mutlaka sevk etmek isteyenlerin ve dini ‘Tabiat kanunları dışındaki hayaller’ diye alenen tezyif ve inkâr edenlerin ve ‘Din zehirdir’ narasıyla milletin imanını idam etmeye ve bu vatanda Müslümanlığı yok etmeye pervasızca çalışanların maksatlarına ve milleti Müslümanlıktan dolayı mahkûm etmeye uğraşanların kötü emellerine yardımcı olmayın. Vicdanınızın sesini fanî icaplara zebun kılınca, yarın huzurullahta itizara yol kalmayacağını hatırlayınız.

Beşeriyet için yegâne felah ve saadet kaynağı, Nur hazinesi olduğunu, bütün cihan-ı tefekkür ve alem-i insaf ve irfanca kabul ve teslim edilen Müslümanlığın irtica olmayacağını, irticanın ancak dinsizlik ve dalalet-i ruhiye yoluyla insanları fetret ve cehalet asrının karanlıklarına götürmek isteyenlerin ilhad ve irtidada ve şamanperestliğe, Yahudi masonluğuna sürüklemek isteyenlerin küfrü ve imansızlığı din yapmak, her türlü fazilet ve insaniyet his ve idrakine yer vermeyen kör ve sağır tabiat ve esbabperestliğe rücu etmek, her türlü necaib-i aliyenin kökünü kesen koyu bir dalalet ve kasvet ruhunun kaba ve haşin hissizliğine, insafsızlık ve gaddarlığına ulaştıran katı ve meş’um maddeperestliğe, menfaat ihtirasına ve azgın hodgamlığa döndürmek isteyenlerin yolu olduğunu düşününüz.

Evet şüphe yoktur ki, irtica beşeriyeti huzur ve istirahat mahrum eden hodgamlıkları azgınlaştıran, vicdanları nasırlaştıran, hissiyat-ı necibaneyi, merhamet, mürüvvet (insaniyet), vefa ve sadakat hislerini söndüren, dinsizlik ve maddeperestlik yoludur. Her türlü iffet ve namus kaygılarını silip süpüren, insanları iğrenç ve mübtezel bir fuhuş bataklığının müteaffin gayyasına ve en korkunç bir hayvanî soysuzluğa sürükleyen fezahat-ı ahlakiye ve şenaat-ı sefihane mürevviclerinin yoludur. Milletin kazandığı zaferi istismar ederek ve onu basamak yaparak, onun ahlakî ve imanî servetini ve manevî kıymetlerini ve onların mesnedi olan mukaddesatını hurafe adıyla idam ve ifna edenlerin yoludur.

Laikliği bahane ederek milletin dinini mahkûm edenlerin, bütün hakaik-ı imaniyeyi ayak altına alanların, Ferman-ı İlahî’yi merdut ve menfur yapanların, evamir-i ilahiyeyi kurun-u vusta ahkâmı veya barbarlık ananâtı diye tezyif edenlerin, necaib-i imaniyeyi ve fezail-i İslamiyeyi iktisaba ve hakaik-i ezeliyeyi telebbüse ve iz’ana irtica diyenlerin, dinsizliği ve rezail-i sefihaneyi, içkiyi, kumarı, fuhuşu, israfı ve hayvanî ezvakı ‘medeniyet’ diye alkışlayanların bu vatanda İslam’a hakk-ı hayat vermemek ve Müslüman’ın ağzına kilit vurmak ve Müslümanlığın bu vatandaki kökünü kesmek için milletin en aslî haklarını hiçe sayanların, her türlü şerait-i medeniye ve icabat-ı hayatiyeyi müstecmi-i irfan ve medeniyet dini, iz’an ve şuur mesleği, hürriyet-i vicdaniye ve en hakiki fezail-i insaniye kâbesi olan, yüce Müslümanlığı her türlü idrak ve iz’an heyecanından mahrum, kupkuru, eşkal ve merasim menziline indirenlerin, elhasıl vicdan ve iman hürriyeti düşmanlarının yoludur.

Bir asırdır milletimizin bu zulüm şebekesinden, bu küfür ve irtidat ifritlerinden, bu kendilerini masonluğa satmış Yahudi uşaklarından çekmediği kalmamıştır. Bu, yüzde doksan beşi Müslüman olan bir halk namına icra-ı adalet eden hakimlerimizin, milletin can evine kast eden, onu ahlak ve an’anatından, iman ve mukaddesatından dolayı sefil ve müptezel yapanların meş’um fenalıklarını ve şen’î ihtiraslarını ve Yahudilik elinde bazıca olan menfur gaye ve hedeflerini, şuursuz ve iz’ansız çılgınlıklarını görmeleri lazımdır.

Millet hürriyetinin yegâne teminatı olan adalet mekanizmasının milletin istediklerine hem-ayar olarak azamî bir hakperestlikle çalışması millet hukukunu vikaye etmiştir. Bu millet masonluk ifsadatıyla kurtulamaz, bu kitle mason bozgunculuğuyla kemalat-ı ahlakiyeye ulaşamaz. Mason

dinsizliği namına feragat ve fedakârlığa ve kahramanlığa sevk edilemez. Masonluk, saltanatı için bu vatani müdafaa etmez. Yahudi iblislerinin sevk ve idaresi altında gözü kapalı çalışan şuursuz çılgınların hatırı ve meş'um hedefleri için bu vatani müdafaa etmez. Bu vatan Yahudi uşaklarının vatani değildir. Islah ve selamet, mürtetlerin, iman ve mukaddesat düşmanlarının yolu değildir. Hürriyet-i fikir, insanların her türlü manevî mesnetlerden mahrum ve her türlü kanaat-i imaniyeden muarra ruhî bir anarşiye malik olmaları değildir.

Hürriyet-i fikriye saadet-i insaniye içindir, ruhî tezebzüb ve içtimaî sefalet için değildir. Cemiyet-i beşeriyeyi felakete ve sefalete sürükleyecek istikrarsızlık ve insafsızlığın adına hürriyet-i fikriye denemez, ruhî anarşi denir. Böyle bir hürriyet-i fikriye felaket-i içtimaiye yolunun ana tarikidir. Vicdan ve fikir hürriyetini mutlak imansızlıkla ve mukaddesat düşmanlığı ile tev'em görenler mason zehirlerinin telkini altında hareket eden ve ruhlarda ıslah edici, yapıcı ve birleştirici büyük hakikatlere tam bir iz'an ve tefekkür serbestiyesi ile bağlanmak ve onları kabul etmeyi cinayet sayan çılgınlardır.

Elbette bir vahdet ve intizam deryası olan mükevvenat, küllî ve müstekar hakikatlerin bir mecmua-i nizam ve mükemmeliyetidir. Bu büyük ve küllî hakikatlere inanış, tam bir fikir olgunluğu ile yüksek merhalelere ulaşmanın ve kemal-i iz'an ve tefekkürün bir ifadesidir. Bu millet çılgınların ve gözü kapalı giden yolunu şaşırılmışların kılavuzluğu ile saha-i necata gidemez. Fikir cihanının yüce kâb'ına ulaşamaz. Bu milletin yüksek kahramanları, büyük rehberleri, ali şahikaları vardır ki, ilhamlarını iman semasından almışlar, fikir sahasında en yüksek mertebelerde rakipsiz cevelan etmişlerdir.

Uluborlulu Ahmed Feyzi”

Risale-i Nur Hakkında Bir Takriz

Aşağıdaki metin, Ahmed Feyzi Kul tarafından Afyon Hapsi esnasında o gün Üstad ve Risale-i Nur'a yapılan itirazlara karşı susturucu bir cevap niteliğindedir. “Risale-i Nur nedir ve hakikatler muvacehesinde Risale-i Nur ve tercümanı ne mahiyettedirler?” sorularına cevaplar teşkil etmektedir. Üstad'ın tasvip ve takdirinden geçen metin, *Tarihçe-i Hayat*'ta yer alır. Altında imza olarak Üstad'ın işaretiyle hapiste bulunan Nur talebelerinden bazılarının isimleri vardır. Bu, şahs-ı manevinin tasdik ve teyidi manasındadır. Son derece edebî ve ilmî bu yazıyı da makam münasebetiyle buraya alıyor ve okuyucularımızın takdirine sunuyoruz:

“Her asır başında hadisçe geleceği tebşir edilen dinin yüksek hadimleri, emr-i dinde mübtedi değil, müttebidirler. Yani, kendilerinden ve yeniden bir şey ihdas etmezler, yeni ahkâm getirmezler. Esasat ve ahkâm-ı diniyeye ve sünen-i Muhammediyeye (a.s.m.) harfiyen ittiba yoluyla dini takvim ve tahkim ve dinin hakikat ve asliyetini izhar ve ona karıştırılmak istenilen ebatlı ref ve iptal ve dine vaki tecavüzleri red ve imha ve evamir-i Rabbaniyeyi ikame ve ahkâm-ı ilahiyenin şerafet ve ulviyetini izhar ve ilan ederler. Ancak tavr-ı esasiyi bozmadan ve ruh-u aslîyi rencide etmeden, yeni izah tarzlarıyla, zamanın fehmine uygun yeni ikna usulleriyle ve yeni tevcihat ve tafsilat ile ifa-i vazife ederler.

Bu memurin-i Rabbaniye, fiiliyatlarıyla ve amelleriyle de memuriyetlerinin musaddıkı olurlar. Salabet-i imaniyelerinin ve ihlaslarının ayinedarlığını bizzat ifa ederler. Mertebe-i imanlarını fiilen izhar ederler. Ve ahlak-ı Muhammediyenin (a.s.m.) tam amili ve mişvar-ı Ahmediyenin (a.s.m.) ve hilye-i Nebeviyenin (a.s.m.) hakiki labisi olduklarını gösterirler. Hülasa, amel ve ahlak bakımından ve sünnet-i Nebeviyeye (a.s.m.) ittiba ve temessük cihetinden ümmet-i Muhammed'e (a.s.m.) tam bir hüsn-ü misal olurlar ve numune-i iktida teşkil ederler. Bunların, Kitabullah'ın tefsiri ve ahkâm-ı diniyenin izahı ve zamanın fehmine ve mertebe-i ilmine göre tarz-ı tevcihi sadedinde yazdıkları

eserler kendi tilka-yı nefislerinin ve kariha-i ulviyelerinin mahsulü değildir, kendi zekâ ve irfanlarının neticesi değildir. Bunlar, doğrudan doğruya memba-ı vahiy olan Zat-ı Pak-i Risalet'in (a.s.m.) manevî ilham ve telkinatıdır. *Celcelutiye* ve *Mesnevî-i Şerif* ve *Fütuhu'l-Gayb* ve emsali âsâr hep bu nevidendir. Bu âsâr-ı kudsiyeye o zevat-ı alişan ancak tercüman hükmündedirler. Bu zevat-ı mukaddesenin, o âsâr-ı bergüzidenin tanziminde ve tarz-ı beyanında bir hisseleri vardır; yani bu zevât-ı kudsiye, o mananın mazharı, mir'atı ve makesi hükmündedirler.

Risale-i Nur ve tercümanına gelince: Bu eser-i alişanda şimdiye kadar emsaline rastlanmamış bir feyz-i ulvî ve bir kemal-i namütenahi mevcut olduğundan ve hiçbir eserin nail olmadığı bir şekilde meşale-i ilahiye ve şems-i hidayet ve neyyir-i saadet olan Hazret-i Kur'an'ın füyuzatına vâris olduğu meşhut olduğundan, onun esası nur-u mahz-ı Kur'an olduğu ve evliyaullahın âsârından ziyade feyz-i envar-ı Muhammedîyi (a.s.m.) hamil bulunduğu ve Zat-ı Pak-i Risalet'in (a.s.m.) ondaki hisse ve alakası ve tasarruf-u kudsîsi evliyaullahın âsârından ziyade olduğu ve onun mazharı ve tercümanı olan manevî zatın mazhariyeti ve kemalatı ise o nispette âli ve emsalsiz olduğu güneş gibi aşikâr bir hakikattir.

Evet, o zat daha hal-i sabavette iken ve hiç tahsil yapmadan, zevahiri kurtarmak üzere üç aylık bir tahsil müddeti içinde ulum-u evvelîn ve ahirîne ve ledünniyat ve hakaik-ı eşyaya ve esrar-ı kâinata ve hikmet-i ilahiyeye vâris kılınmıştır ki, şimdiye kadar böyle mazhariyet-i ulyaya kimse nail olmamıştır. Bu harika-i ilmiyenin eşi asla mesbuk değildir. Hiç şüphe edilemez ki, tercüman-ı Nur, bu haliyle baştan başaiffet-i mücesseme ve şecaat-i harika ve istiğna-yı mutlak teşkil eden harikulade metanet-i ahlakîyesi ile bizzat bir mucize-i fitrattır, tecessüm etmiş bir inayettir ve bir mevhibe-i mutlakadır.

O zat-ı zihavarık, daha hadd-i bülûğa ermeden bir allame-i biadil halinde bütün cihan-ı ilme meydan okumuş, münazara ettiği erbab-ı ulumu ilzam ve iskat etmiş, her nerede olursa olsun vaki olan bütün suallere mutlak bir isabetle ve asla tereddüt etmeden cevap vermiş, on dört yaşından itibaren üstadlık payesini taşımış ve mütemadiyen etrafına feyz-i ilim ve nur-u hikmet saçmış, izahlarındaki incelik ve derinlik ve beyanlarındaki ulviyet ve metanet ve tevcihlerindeki derin feraset ve basiret ve nur-u hikmet, erbab-ı irfanı şaşırtmış ve hakkıyla 'Bedüzzaman' unvan-ı celilini bahşettirmiştir. Mezaya-yı âliye ve fezail-i ilmiyesiyle de din-i Muhammedînin (a.s.m.) neşrinde ve ispatında bir kemal-i tam halinde rûnüma olmuş olan böyle bir zat elbette Seyyidü'l-Enbiya Hazretleri'nin (a.s.m.) en yüksek iltifatına mazhar ve en âli himaye ve himmetine naildir. Ve şüphesiz o Nebiyy-i Akdes'in (a.s.m.) emir ve fermanıyla yürüyen ve tasarrufuyla hareket eden ve onun envar ve hakaikına vâris ve makes olan bir zat-ı kerimü's-sıfattır.

Envar-ı Muhammediyeyi (a.s.m.) ve maarif-i Ahmediyeyi (a.s.m.) ve füyuzat-ı şem'-i ilahîyi en müşa'şa bir şekilde parlatması ve Kur'anî ve hadisî olan işaret-ı riyaziyenin kendisinde müntehî olması ve hitabat-ı Nebeviyeyi (a.s.m.) ifade eden âyât-ı celilenin riyaizî beyanlarının kendi üzerinde toplanması delaletleriyle o zat hizmet-i imaniye noktasında risaletin bir mir'at-ı mücellası ve şecere-i risaletin bir son meyve-i münevveri ve lisan-ı risaletin irsiyet noktasında son dehan-ı hakikatı ve şem-i ilahinin hizmet-i imaniye cihetinde bir son hamil-i zisaadeti olduğuna şüphe yoktur.

Üçüncü medrese-i Yusufiyenin *Elhüccetü'z-Zehra* ve *Zühretü'n-Nur* olan tek dersini dinleyen Nur şakirtleri namına Ahmed Feyzi, Ahmed Nazif, Zübeyir, Selahaddin, Ceylan, Sungur."^[27]

Şahsına ait bu medih ve takdirler karşısında Üstad'ın yazının altına düştüğü not şöyledir: "Benim hissemi haddimden yüz derece ziyade vermekle beraber, bu imza sahiplerinin hatırlarını kırmaya cesaret edemedim. Sükût ederek o medhi Risale-i Nur şakirtlerinin şahs-ı manevîsi namına kabul ettim."^[28]

Hasan Feyzi Gibi

Üstad bu edebî yazıdan önce Ahmed Feyzi’yi bir Hasan Feyzi olarak hayal ettiğini belirtir ve şu pusulayı yazarak yazının tashih ve ıslah edildikten sonra neşredilmesini ister:

“Aziz, Sıddık, Muhlis Kardeşim Ahmed Feyzi,

Ben bu gece Merhum Hasan Feyzi sisteminde bir Feyzi’yi gördüm. Birden sen zihnime iliştin. Ben dedim: ‘Fırsat buldukça, bu cesur Feyzi’yi, Mehmed Feyzi gibi yanıma alıştıracağım. Tam temkinli, israfsız ve tam ihlasla Nurları hiçbir şeye vasıta, hatta uhrevî makamlara ve dünyadaki maksatlara alet yapmamaya ve yaptırılmaya çalışsın.

Şimdi o hakikat, gece hali, bir hakikat olarak senin bu Hasan Feyzi gibi yeni bir takrizin ile elime geldi. Nazif, Selahaddin, Ceylan, Zübeyir, Sungur, Tabancalı, şimdi sizler bu takrizi güzelce tashih, ıslah ve bir derece muhtasar yapınız ki, Hasan Feyzi’nin takrizi gibi, buranın dersinin ahirinde neşredilsin.”

Mehdiyette ve Mehdi-i Azam

Bu bölümde Ahmed Feyzi Kul’un üzerinde önemle durduğu konulardan birini; mehdilik ve mehdi-i azam kavramlarını ele alacağız. Zira her geçen gün nevezuhur mehdiler çıkmakta ve bu konuda yorumlar farklılaşmaktadır. Bu yüzden burada Risale-i Nur kaynaklı bir değerlendirme yapma ihtiyacı duyduk.

Evvela konu üzerinde bazı genel prensipleri hatırlatalım.

1. Mehdi meselesi ehl-i sünnet itikadında aslî bir mesele değildir. Mehdiyi kabul etmeyen veya başka başka mehdilere inananlar, din ve iman haricinde sayılmazlar.

2. Ahirzaman alametleriyle ilgili hadisler, genelde müteşabihat türündendir. Müteşabih ise, üstü kapalı ve yoruma muhtaç demektir. Dolayısıyla bu hadisler, birer şifre ve birer harita mesabesinde. Şifreyi çözemeyen, haritayı okuyamayanların yanlış yorumlar yapması ve yanlış hedeflere varması doğaldır. Konuyla ilgili farklı anlayışlar büyük ölçüde buradan kaynaklanmaktadır.

3. Bu konuda hatırlanması gereken hususlardan biri de “irşad edici” ve “hidayet edici” manasındaki mehdiiyete, her asrın muhtaç olduğudur. Evet, mehdiiyette her asrın hissesi vardır. Zira ümmet, fesada düştüğü karanlık dönemlerde hep bir kurtarıcı ve müjdeci beklentisi içinde olmuştur. Bir manada her asırda gelen mücedditler, asırlarının mehdileri sayılırlar. Dolayısıyla gerek geçmiş asırların mehdileri ve gerekse ahirzamanın büyük mehdisi hakkında gelen rivayetler birbirine karıştığından mehdilik kavramı da karmaşık hal almıştır. Zira Peygamber Efendimiz Asr-ı Saadet’te durup, “nazar-ı gayb-binisi ile” kıyamete kadar gelecek bütün asırların mehdilerine birden bakmış ve bazen bir asırdakinin, bazen diğer asırdakinin ve bazen de son mehdi-i azamın vasıflarını zikretmiştir. Ayrıca büyük mehdinin kendisinden sonra devam edecek iman-hayat-şariat dairelerinin ayrı birer temsilcisi olacağından bu noktadan da rivayetler çatallaşmaktadır.

Şimdi bu gerçekler ışığında Üstad’ın şu ifadelerine kulak verelim:

“Rivayetlerde, ahirzamanın alametlerinden olan ve Âl-i Beyt-i Nebvî’den hazret-i mehdinin (radıyallahu anh) hakkında ayrı ayrı haberler var. Hatta bir kısım ehl-i ilim ve ehl-i velayet, eskide onun çıkmasına hükmetmişler.

Allahu a’lem bi’s-savab, bu ayrı ayrı rivayetlerin bir tevili şudur ki: Büyük mehdinin çok vazifeleri var. Ve siyaset âleminde, diyanet âleminde, saltanat âleminde, cihat âlemindeki çok dairelerde icraatları olduğu gibi, her bir asır, meyusiyet vaktinde kuvve-i maneviyesini teyit edecek bir nevi mehdiye veyahut mehdinin onların imdadına o vakitte gelmek ihtimaline muhtaç olduğundan, rahmet-i ilahiye ile her devirde, belki her asırda bir nevi mehdi Âl-i Beyt’ten çıkmış, ceddinin şariatını

muhafaza ve sünnetini ihya etmiş. Mesela, siyaset âleminde mehdi-i Abbasi ve diyanet âleminde Gavs-ı Âzam ve Şah-ı Nakşibend ve aktab-ı erbaa ve on iki imam gibi büyük mehdinin bir kısım vazifelerini icra eden zatlar dahi, mehdi hakkında gelen rivayetlerde, medar-ı nazar Muhammed aleyhissalatü vesselam olduğundan, rivayetler ihtilâf ederek, bir kısım ehl-i hakikat demiş: ‘Eskide çıkmış.’ Her ne ise... Bu mesele Risale-i Nur’da beyan edildiğinden, onu ona havale ile burada bu kadar deriz ki:

Dünyada mütesanit hiçbir hanedan ve mütevafık hiçbir kabile ve münevver hiçbir cemiyet ve cemaat yoktur ki, Âl-i Beyt’in hanedanına ve kabilesine ve cemiyetine ve cemaatine yetişebilsin.

Evet, yüzer kudsî kahramanları yetiştiren ve binler manevî kumandanları ümmetin başına geçiren ve hakikat-i Kur’aniyenin mayasıyla ve imanın nuruyla ve İslamiyet’in şerefiyle beslenen, tekemmül eden Âl-i Beyt, elbette ahirzamanda, şariat-ı Muhammediyeyi ve hakikat-ı Furkaniyeyi ve sünnet-i Ahmediyeyi (a.s.m.) ihya ile, ilan ile, icra ile, başkumandanları olan büyük mehdinin kemal-i adaletini ve hakkaniyetini dünyaya göstermeleri gayet makul olmakla beraber, gayet lazım ve zaruri ve hayat-ı içtimaiye-i insaniyedeki düsturların muktezasıdır.”[\[29\]](#)

Bu paragraftaki manaları doğrulayan bir cümle de şudur:

“Hem büyük mehdinin halleri sabık mehdilere işaret eden rivayetlere mutabık çıkmıyor, hadis-i müteşabih hükmüne geçer.”[\[30\]](#)

Demek ki, mehdiyle ilgili rivayetlerin bir kısmı geçmiş asırlardaki mehdilere, bir kısmı büyük mehdinin açtığı çığırda gelecek daha sonraki mehdi-misal zatlara ve vazifelerine işaret etmesi sebebiyle asıl büyük mehdi hakkındaki rivayetler farklılaşmış ve dolayısıyla farklı yorumlar ortaya çıkmıştır. Bu arada mehdi-i azam perdelenmiş ve gizlenmiş olduğundan ancak büyük dikkat ve ferasetle anlaşılabilir hale gelmiştir.

Bu meseleyi Risale-i Nur hallettiğine göre başka bir adrese gitmeye gerek yok. Sadece Risale-i Nur’un bu konudaki ifadelerinde yoğunlaşmak yeter. Biz de bu yolu seçerek şu gelecek soru ve cevaba eğiliyoruz:

Âhirzaman Mehdisi

“Sual: Ahirzamanda hazret-i mehdi geleceğine ve fesada girmiş âlemi ıslah edeceğine dair[\[31\]](#) müteaddit rivayat-ı sahiha var. Halbuki şu zaman cemaat zamanıdır, şahıs zamanı değil. Şahıs ne kadar dâhi ve hatta yüz dâhi derecesinde olsa, bir cemaatin mümessili olmazsa, bir cemaatin şahs-ı manevîsini temsil etmezse, muhalif bir cemaatin şahs-ı manevîsine karşı mağluptur. Şu zamanda, kuvvet-i velayeti ne kadar yüksek olursa olsun, böyle bir cemaat-i beşeriyenin ifsadat-ı azimesi içinde nasıl ıslah eder? Eğer mehdinin bütün işleri harika olsa, şu dünyadaki hikmet-i ilahiyeye ve kavanin-i âdetullaha muhalif düşer. Bu mehdi meselesinin sırrını anlamak istiyoruz.”[\[32\]](#)

Dikkat edilirse sorunun içinde cevabı ima eden hususlar ve ahirzaman mehdisinin içinde bulunduğu şartlara ait ipuçları var. Ahirzamanın şahıstan ziyade şahs-ı manevî ve cemaat zamanı olduğunu vurgulaması gibi... Devam edelim:

“Elcevap: Cenab-ı Hak, kemal-i rahmetinden, şariat-ı İslamiyenin ebediyetine bir eser-i himayet olarak, herbir fesad-ı ümmet zamanında bir muslih veya bir müceddit veya bir halife-i zişan veya bir kutb-u azam veya bir mürşid-i ekmel veyahut bir nevi mehdi hükmünde mübarek zatlari göndermiş, fesadı izale edip milleti ıslah etmiş, din-i Ahmedîyi (a.s.m.) muhafaza etmiş.”[\[33\]](#)

Burada dikkat edilecek husus, her asırda mehdi-misal bir zatı göndermek Cenab-ı Hakk’ın âdeti olduğu gibi, her asrın mehdisini, o asrın manevî ihtiyacına göre bir donanımla göndermek de onun hikmetinin iktizasıdır. Cevabı okumaya devam edelim:

“Madem âdeti öyle cereyan ediyor. Ahirzamanın en büyük fesadı zamanında, elbette en büyük bir müçtehit, hem en büyük bir müceddit, hem hakim, hem mehdi, hem mürşit, hem kutb-u azam olarak bir zat-ı nuranîyi gönderecek ve o zat da Ehl-i Beyt-i Nebevî’den olacaktır. Cenab-ı Hak bir dakika zarfında beyne’s-sema ve’l-arz âlemini bulutlarla doldurup boşalttığı gibi, bir saniyede denizin fırtınalarını teskin eder. Ve bahar içinde bir saatte yaz mevsiminin numunesini ve yazda bir saatte kış fırtınasını icat eden Kadir-i Zülcelal, mehdi ile de âlem-i İslam’ın zulûmatını dağıtabilir. Ve vaat etmiştir, vaadini elbette yapacaktır.”^[34]

Burada altı çizilecek nokta, geçmiş asırların mehdilerinde ayrı ayrı bulunan özelliklerin, ahirzamanın büyük mehdisinde aynı anda bir arada bulunmuş olmasıdır. Çünkü ahirzaman fitnessi, geçmiş asırlarla kıyaslanmayacak kadar büyük ve dehşetli bir fitnedir. Dolayısıyla bu fitnenin üstesinden gelecek zatın da o ölçüde büyük ve donanımlı olması gerekmektedir. Tabiri caizse geçmiş asırların mehdileri birer kumandan ise ahirzamanın mehdisi bir başkumandan, hatta zamanın dehşeti ve hizmetin ağırlığı sebebiyle bir mareşal mesabesinde dir.

Burada ahirzaman mehdisinin vasıfları “En büyük müçtehit, en büyük müceddit” diye sayılırken, arkasından “hakim” zikredilmektedir. Hakim, büyük mehdinin önemli vasıflarından biridir. Ama bu, zannedildiği gibi ilk anda akla gelen bir hakimiyet değildir. Hadis terminolojisinde geçen “hüccet”, “hafız” ve “hakim” terimlerinden biridir. Buna göre, hüccet yüz bin hadisi, hafız üç yüz bin hadisi hıfzına alan, hakim ise Peygamber Efendimizden gelen bütün merviyatı bilen demektir. İslam tarihinde hakimlerin sayısının bir elin parmaklarını geçmediği ifade edilir.

Demek ahirzaman mehdisinin, hem en büyük müçtehit, hem en büyük müceddit, hem de hakim olması, bütün hadisleri hıfzında bulundurması gerekir.

Rivayetlerde ahirzaman mehdisinden bahsedilirken, en çok nazara verilen husus, yeryüzünün zulümle dolduğu bir zamanda kılıcıyla zulmü ortadan kaldırıp yeryüzünü adaletle dolduracak olmasıdır.

En Büyük Zulüm: Şirk

Bu rivayetlerde işaret edilen mehdi, gerçekten sihirli kılıcını çektiğinde binlerce zalimin başını birden uçuracak olan bir süpermen midir? Böyle bir mana adetullahaya aykırı olduğuna göre, bu ifadenin başka bir manası olsa gerektir. Zulüm ve zalim kavramlarının Kur’an’daki karşılığına baktığımızda karşımıza başka bir tablo çıkmaktadır. Kur’an, “İnne’ş-şirke lezulmün azîm!” Yani “En büyük zulüm, şirktir” diyor.

Zalimin büyüğüne ise şu ayet işaret ediyor: “Allah’a yalan uydurandan daha zalim kim olabilir?” Şimdi kâinat baştan sona Allah’ın ayetlerinden oluşan bir ispat ve tasdik galerisi olsa, bütün bu delilleri görmezden gelip yalanlayan kafirlerden daha zalim kim olabilir? Allah’a ait olan eserleri sebeplere ve cansız tabiata havale eden şirk mensupları, sahte ideoloji sahiplerinden daha yalancı kim olabilir? Uluhiyeti inkâr eden maddeci cereyanların çeşitli ideolojiler adı altında yeryüzünü kasıp kavurduğu ve insanların zihinlerini bu derece ifsat ettiği yirminci asırdan başka bir asır gelmiş midir?

O halde mehdi-i azamın zulmü kaldırıp adaleti yerleştirme görevini başka bir manada aramak abes olduğu gibi; kılıcını, zalimlerin başlarını kesecek maddî bir kılıç olarak algılamak da yanlıştır. Zira zihinlerde yerleşen şirk ve inkâr fikirleri maddî kılıçla yok edilemez. Buna göre mehdiyi maddî bir ordunun kumandanı ve kılıcını da bütün zalimleri yok edip yeryüzünü adaletle dolduracak biri diye anlamak, bizi yanlış adreslere götürür. Mehdi bir süpermen değildir. Onun gerçek büyüklüğü ve gücü ilimdedir. Aksi takdirde, Cenab-ı Hakk’ın Ahirzaman Peygamberi’ne vermediği bir salahiyeti,

mehdiye vermesi demek olur ki, bu adetullahı aykırıdır.

Bazı insanların kendilerini mehdi kabul etmeleri ve bir kısım kimselerin de onlara mehdi diye bağlanmaları nereden kaynaklanıyor ve bu iddiaların bir gerçeklik payı var mıdır?

Mehdi Şayiaları

Halk arasında dolaşan bu ve buna benzer şayialar, bir varta ve aldanmadan ibaret olsa da, hakikatleri cüz'î de olsa bir gerçeğe dayanır. Gelecek ifadeler bu hususa işaret eder:

“Mesela, nasıl ki bir mülazım, kendinde bulunan kumandanlık zevkiyle ve neşesiyle gururlansa, kendini bir müşir zanneder. Küçücük dairesini o küllî daire ile iltibas eder. Ve bir küçük ayinede görünen bir güneşi, denizin yüzünde haşmetiyle cilvesi görünen güneşle bir cihet-i müşabehetle iltibasa sebep olur. Öyle de, çok ehl-i velayet var ki, bir sineğin bir tavus kuşuna nispeti gibi, kendinden o derece büyük olanlardan kendini büyük görür ve öyle de müşahede ediyor, kendini haklı buluyor. Hatta ben gördüm ki, yalnız kalbi intibaha gelmiş, uzaktan uzağa velayetin sırrını kendinde hissetmiş, kendini Kutb-u Azam telakki edip o tavrı takınıyordu. Ben dedim:

‘Kardeşim, nasıl ki kanun-u saltanatın, sadrazam dairesinden ta nahiye müdürü dairesine kadar bir tarzda cüz'î, küllî cilveleri var. Öyle de, velayetin ve kutbiyetin dahi öyle muhtelif daire ve cilveleri var. Herbir makamın çok zılleri ve gölgeleri var. Sen, sadrazam-misal kutbiyetin azam cilvesini, bir müdür dairesi hükmünde olan kendi dairende o cilveyi görmüşsün, aldanmışsın. Gördüğün doğrudur, fakat hükmün yanlıştır. Bir sineğe bir kap su bir küçük denizdir.’

O zat şu cevabımdan inşaallah ayıldı ve o vartadan kurtuldu.”^[35]

Dikkat edilirse Üstad, bu iddia sahiplerinin haklarını yemiyor, yalancı ve aldatıcı olmadıklarını, fakat aldanmış olduklarını söylüyor. Evet, onların gördükleri hayalî ve cüz'î bir tecelliyi, gerçek ve pek büyük makamla karıştırmaktan ileri geliyor. Devam edelim:

“Hem ben müteaddit insanları gördüm ki, bir nevi mehdi kendilerini biliyorlardı ve ‘Mehdi olacağım’ diyorlardı. Bu zatlar yalancı ve aldatıcı değiller, belki aldanıyorlar. Gördüklerini hakikat zannediyorlar. Esmâ-i İlahî'nin nasıl ki tecelliyatı, Arş-ı Azam dairesinden ta bir zerreye kadar cilveleri var; ve o esmaya mazhariyet de, o nispette tefavüt eder. Öyle de, mazhariyet-i esmadan ibaret olan meratib-i velayet dahi öyle mütefavittir. Şu iltibasın en mühim sebebi şudur:

Makamat-ı evliyadan bazı makamlarda mehdi vazifesinin hususiyeti bulunduğu ve Kutb-u Azam'a has bir nispeti görüldüğü ve Hazret-i Hızır'ın bir münasebet-i hassası olduğu gibi, bazı meşahirle münasebettar bazı makamat var. Hatta o makamlara Makam-ı Hızır, Makam-ı Üveys, Makam-ı Mehdiyette tabir edilir.

İşte bu sırta binaen, o makama ve o makamın cüz'î bir nümunesine veya bir gölgesine girenler, kendilerini o makamla has münasebettar meşhur zatlar zannediyorlar. Kendini Hızır telakki eder veya mehdi itikat eder veya Kutb-u Azam tahayyül eder. Eğer hubb-u caha talip enaniyeti yoksa, o halde mahkum olmaz. Onun haddinden fazla davaları şatahat sayılır; onunla belki mesul olmaz. Eğer enaniyeti perde ardında hubb-u caha müteveccih ise, o zat enaniyete mağlup olup, şükrü bırakıp fahre girse, fahirden git gide gurura sukut eder. Ya divanelik derecesine sukut eder veyahut tarik-i haktan sapar. Çünkü, büyük evliyayı kendi gibi telakki eder, haklarındaki hüsn-ü zannı kırılır. Zira, nefis ne kadar mağrur da olsa, kendisi, kendi kusurunu derk eder. O büyükleri de kendine kıyas edip kusurlu tevehhüm eder. Hatta, enbiyalar hakkında da hürmeti noksanlaşır.”^[36]

Demek ki, zaman zaman ortaya çıkan bu tür iddialar, makamları birbirine karıştırmaktan ve bir aldanmadan ibarettir. Bununla beraber, bazı şahısların irşat edici ve hidayet edici manasına gelen mehdiyette hissesi olabilir. Kim ne kadar kişinin irşat ve hidayetine vesile olmuşsa o ölçüde

mehdiyetten hissesi var demektir. Hatta o kişiye o nispete bir mehdiyet izafe edilse beis olmaz. Ama “Ahirzamanın mehdisi’yim!” iddiasıyla ortaya çıkmak, haddi aşmaktan ve aldanmaktan başka bir şey değildir.

Maalesef, bazı Nur talebeleri arasında bile bu gibi mehdi arayışları içinde olanlar bulunmaktadır. Hatta gönül verdikleri bazı zatlara mehdiyet makamını açabilmek için Üstad’ın mehdi olmadığını, Üstad’ın “Daha sonra gelecek zat!” dediğini delil getirenler var. Bu gibilere o gelecek zatın Risale-i Nur’u program yapacağını hatırlatıp şunu sormak lazım: “Acaba programı yapan mı, yoksa uygulayan mı; veyahut mühendis mi, yoksa inşaat ustası mı daha büyüktür?”

Elbette Üstad’dan sonra onun açtığı çığırdan gelecek zatlar olacaktır. Bunlar “hayat” ve “şeriat” safhalarının mehdisi olarak kabul edilebilirler. Ama unutmamalıdır ki onlar, büyük mehdinin açtığı yoldan giderek bu payeye ulaşacak mehdinin avaneleridir. Avam nazarında siyasî ve geniş dairedeki hadiseler, daha şaşaalı ve büyük görüldüğünden, o dairelerin temsilcileri büyük görülebilir. Fakat hakikatte bu işin başında olan zat olmasa onların varlığından söz edilemez. Böyle sakat bir mantık, Hz. Ömer’in hâşâ, Hz. Peygamber’den daha büyük olduğunu iddia etmek anlamına gelir! Zira Peygamberimiz zamanında Müslümanların sayısı, İslam hakimiyeti altındaki topraklar sınırlı iken, Hz. Ömer zamanında İran, Şam fethedilmiş, Müslümanların sayısı milyonlara çıkmış ve İslam devleti bütün unsurlarıyla teşekkül etmişti. Bu görüntüye bakarak Hz. Ömer’in, Peygamberimizden büyük olduğunu iddia etmek, nasıl sakat bir mantıksa, tıpkı onun gibi mehdinin ardından giderek daha sonra birtakım şaşaalı hizmetlerin önünde görünecek zatlara büyük görmek de, aynı sakat mantığın bir ürüdür. Sonra gelecek zatlar için, ancak büyük mehdinin yardımcıları denilebilir.

Mehdinin Asıl Gücü

Ayrıca mehdi-i azamın gücü maddî kuvvetinde aranmamalıdır. Onun asıl gücü ilimdedir. Zaten ahirzamanda her şey ilme dökülecek ve herkes gücünü ilimden alacaktır. İlim alanında Risale-i Nur’u geçen bir eserle ortaya çıkmadığı takdirde mehdilik iddiası hep havada kalacak ve bu mühür, Sahibüzzaman’da kalmaya devam edecektir. Evet, bizzat Üstad’ın ifadesiyle Risale-i Nur’un kütüb-ü İslamiye arasındaki yeri, Kur’an ve hadisten sonra üçüncü bir hüccet-i imaniyedir

Gelelim mehdi-i azamın Al-i Beyt’ten olacağı meselesine.

Başka mehdi beklentisinde olanların delil olarak dayandıkları bir husus da Üstad’ın “Ben kendimi seyyid bilmiyorum” ifadesidir. Yine dikkatsiz nazarlar bu ifadeden Üstad’ın “Ben seyyid değilim” dediğini çıkarıyorlar. Oysa bu ifadenin “Nesiller karıştığından seyyidliğimi ispat edemiyorum!” manasında muhaliflere söylenmiş bir perdeleme ifadesi olduğunu düşünemiyorlar. Zaten rivayetlerde “Mehdi, ‘Ben mehdi değilim’” diyecektir.

Üstad’ın hem seyyid, hem de şerif olduğuna dair birçok hatıra var. Mesela, bizzat Ahmed Feyzi Ağabey’den bahseden bu kitapta geçen hatıralar arasında, ayrıca Salih Özcan’ın *Nur’un Birinci Talebesi Hulusi Yahyagil* isimli kitabın 368. sayfasında, yine bizzat Hulusi Ağabey’in hatıraları arasında Üstad’ın Al-i Beyt’ten olduğuna dair bilgilere rastlıyoruz. Ancak burada çok daha özel bir hatıra yer vereceğim. O da hayatı Berlin’de geçen Üstad’ın yakın talebelerinden Abdülmuhsin el-Konevî’ye aittir. Ondan bizzat Berlin’de dinlediğim hatıra şudur:

Üstad Hazretleri küçüklüğünde çok hareketli, çok yaramaz bir yapıya sahiptir. Babası Mirza Efendi bir gün onun bu durumundan şikayetçi olarak, “Sen benim oğlum değilsin!” der. Üstad da hemen ayağını babasına doğru uzatarak başparmağından sonra gelen iki parmağının bitişik olduğunu gösterir: “Bak bu benim senin oğlun olduğuma delil!” diye cevap verir.

Mirza Efendi, Üstad’a sen benim nesebi oğlum değilsin demek istememiş, bilakis “Senin bu

yaramazlığın benim tarafımdan sana intikal etmiş bir şey değil. Çünkü benim neslim Hz. Hasan'ın neslinden geliyor. Hz. Hasan uysal ve barışçı bir yapıya sahiptir. Senin bu tavrın, annen Nuriye tarafından sana intikal etmiştir. Çünkü o Hz. Hüseyin'in neslinden geliyor” demek istemiş.

Maidetü'l-Kur'an ve Hazinetü'l-Burhan

İsmail Hakkı Zeyrek Hoca, *Maidetü'l-Kur'an* ve *Hazinetü'l-Burhan*'ın yazılmasına vesile olan bir âlimdir ve Ahmed Feyzi'nin çok sevdiği bir zattır. Şimdi kendisini dinleyelim:

“Ben bir zaman *Maidetü'l-Kur'an*'ı yazıp Muzaffer Arslan'la Üstad'a göndermişim. Üstad Hazretleri onun sonuna bir dua lütfetmişler. Kenarında da mahrem olduğuna, herkesin eline geçmemesine dair ihtarda bulunmuşlardı. Daha çok siyasilerin ve devlet memurlarının ellerine geçmesin istiyordu. O zaman zaten durum çok sıkı idi. Her gün taharriyat devam ediyordu. Hapisler, tutuklamalar hiç eksik olmuyordu. İlginçtir, Üstad sonuna ‘Bu nüshayı’ yazdıktan sonra, ‘Bu nüshayı’ ifadesini çizmiş ve *Maidetü'l-Kur'an* yazması gerekirken ‘Bu *Hazinetü'l-Burhan*'ı yazan Ahmed Feyzi ve İsmail Hakkı'yı Cennetü'l-Firdevs'te saadet-i ebediyeye mazhar eyle!’ diye yazmış. Eserin asıl adı *Maidetü'l-Kur'an* ve *Hazinetü'l-Burhan* olmasına rağmen, *Maidetü'l-Kur'an* olarak meşhur olmuş. Ama Üstad ileride *Hazinetü'l-Burhan*'ı yazmada bizim de bir katkımız olacağını keşfen görmüş olacak ki, ismimizle beraber ‘Bu *Hazinetü'l-Burhan*'ı yazan’ ifadesini kullanmış. Üstad bunu ayrıca *Tılsımlar*'ın sonuna da koymuş.

Daha sonra bu konulara merakım sebebiyle 1961-62 yıllarında askerliğimi bir dağ başında öğretmen olarak yaparken, boş zamanlarda ahırzamana bakan bazı ayetleri hesap edip çıkartmışım. Dersini hocasına takdim eden bir talebenin sunuşu gibi ben de Ahmed Feyzi Ağabey'e bu çalışmayı göndermişim. Çok dikkatini çekmiş. Tutmuş bunu bir çekirdek kabul etmiş, bazı ayet ve hadisleri ve Üstad'ın bazı dualarını da ilave ederek, *Hazinetü'l-Burhan* adını verdiği kitabı meydana getirmiş. Hazırlayanlar içinde kardeşiyle beraber, benim ismimi de koymuş. Ahmed Feyzi, Mehmed Emin ve İsmail Hakkı diye. Halbuki ben bundan beş-altı sene evveline kadar habersizdim. Kendisi bana bu mevzuyu hiç bahsetmemişti.

Maidetü'l-Kur'an'ın ilk adı; *Maidetü'l-Kur'an* ve *Hazinetü'l-Burhan* dır. *Hazinetü'l-Burhan* sonra ayrılmış, *Hazinetü'l-Burhan*'ı bir eki gibi yapmış.”

Yeni Bir Çalışma

İsmail Hakkı Zeyrek Hoca bunları anlattıktan sonra, Üstad'ın manevî himmet ve duasına mazhar olduğunu ve Kur'an'ın bütünü üzerinde istihraçlarda bulunan ayrı bir çalışma yapmaya muvaffak olduğunu da anlatmıştı. *Kur'an ve Harflerinin Sayı Değerleri ile Çağımıza Verilen Mesaj* başlığını taşıyan bu çalışma, aslında Ahmed Feyzi Ağabey'in yarım bıraktığı çalışmanın devamı niteliğindedir.

Ziyaretimiz esnasında büyük bir dosya halindeki bu çalışmayı bize gösteren İsmail Hakkı Hoca, eserin giriş bölümünden cifir ve ebced ilmine dair bazı bölümleri bize okumuştı. Şimdi önce bu çalışmanın nasıl ortaya çıktığını ve sonra da hocanın cifir ve ebced konusundaki istifhamlara nasıl cevaplar verdiğini, giriş bölümünden yaptığımız bazı alıntılarla göstermeye çalışacağız:

Eserin Ortaya Çıkışı

“Burada şunu da kaydetmeliyiz ki, Üstad'dan sonra cifir ve ebced üzerine Kur'an üzerinde çalışmalarda bulunan merhum Ahmed Feyzi Ağabey ile altmışlı yıllarda bu mevzuda bir müddet kısa bir çalışmamız olmuş ve çok dikkat çeken sayılarla karşılaşmıştık. O, Kur'an-ı Hakim'i baştan başa bu yönde incelemek istiyordu. Bu hususta müsvedde halinde kalmış yedi sekiz defter içinde bulunan

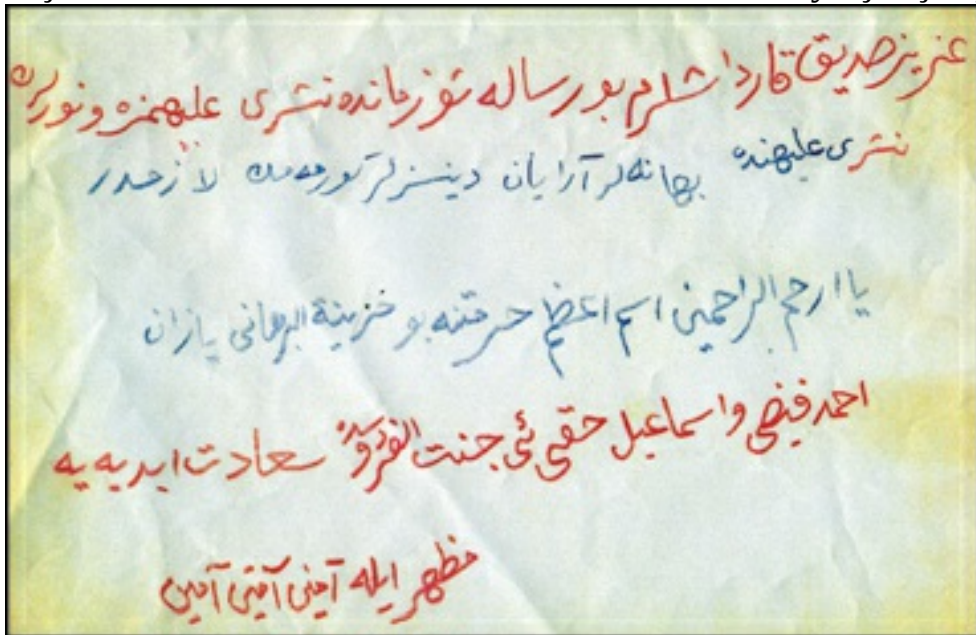
bazı deneme çalışmaları da vardı. Fakat bu düşüncesini gerçekleştiremeden ahirete göç etti.

Onun vefatından kısa bir zaman sonra alem-i manada gördüm. Geniş bir alanda, büyük bir çadırın altında bin kişi kadar olduklarını tahmin ettiğim kalabalığın içinde sekiz-on kişilik bir grupla ayakta, ben de onun arkasındayım. Kendisinin yazdığı kâğıdı okuyacak birisini arıyor. Ona kâğıdı okuyabilecek bazı şahısları gösteriyorlar. O bunların hiçbirini kabul etmiyor. Birdenbire arkasına doğru dönüyor, fakiri görüyor. Tebessüm ederek 'İşte bu yazıyı ancak bu adam okur' diyor ve bana takdim ediyor.

Bu rüyayı o zaman henüz hayatta olan kardeşi Mehmed Emin Ağabey'e anlatmıştım. O da, 'Feyzi Ağabey'in bende bulunan defterlerini sana vermemi söylüyor bu rüya' demiş ve getirip defterleri bana vermişti. Bunların hepsi müsvedde halinde, mevzumuzla da pek ilgisi yoktu. Çünkü o bu işi daha geniş ele alıp bütün Kur'an ayetlerini cifir ve ebced aynasından bakarak incelemelerde bulunmak istiyordu. O şuna inanıyordu ki, İslam'ı ve insanları ilgilendiren her hadise Kur'an-ı Hakim'de ya sarahaten veya işaret olarak yer almaktadır.

Kur'an'ı bu usul ile baştan başa inceleyerek bu çok muhteşem Kur'anî manzarayı gözler önüne sermek ve hadiseleri bu perspektiften görmek ve göstermek istiyordu. Böyle bir çalışma çok geniş bir ön hazırlık, yüksek bir himmet ve ilhama mazhariyet gibi şeyleri gerektiriyor. Bunun için ben buna bir türlü el atamıyor, böylece aylar ve yıllar geçip gidiyordu. Diğer yandan Kur'an-ı Kerim'i tilavet ederken bazı ayetler dikkatimi çekiyor ve bunları hesaplamaktan da kendimi alamıyordum. Ve 'Ben müceddid-i ekberi gösteriyorum!' diyordu sanki bu ayetler. Bunların üzerinde yaptığımız hesaplarda pek çok remizler, işaretler görülmüştür. Nihayet bunlardan şu neticeler ortaya çıktı:

Kur'an-ı Hakim'in çağımızdaki en mühim, en dikkate değer Kur'an hizmetini yapan müceddid-i ekber ve eserleri ve bunlara karşı cephe alan ve mücadele edenlerin yerleri için merhum Ahmed Feyzi Ağabey'in düşündüğü şekilde geniş ve çaplı bir çalışma yapmak istedim. Fakat bu çok ağır işi benim gibi bir biçarenin yapması kolay değildi. Onun için 'mâ lâ yütrekü küllühû la yütrekü küllühû' kaidesiyle hareket ederek, zaman zaman hesap edip bir kenara koyduğumuz notlarımızı toplayıp bir araya getirdik. Sadece hidayet ve dalalet manalarını hedef alan bir şekil içinde kendini gösteren bu netice, adeta bizim isteğimiz dışında ortaya çıkmış oldu. Böylece biz iman ve küfür hesabına hareket edenlerin memleketimizdeki iki mühim temsilcisine dair Kur'an-ı Hakim'deki bazı işaretlerini zapt ve tespit etmeye ve asrımızda meydana gelen ve Kur'an adına çok mühim olan hadiselerle Kur'an'ın işaretlerinden ve delaletlerinden bir demet sunmaya çalışmış bulunuyoruz."

Üstad, Maidetü'l-Kur'an'ı okuduktan sonra kendi el yazısıyla zamanın nezaketi sebebiyle hem bir endişesini dile getirir, hem de

takdir ve dualarını şöyle yazar: “Aziz, sıddık kardeşlerim. Bu risale şu zamanda neşri aleyhimize ve Nurların neşri aleyhinde bahane arayan dinsizler görmemek lazımdır. Ya Erhamerrahimîn, İsm-i Azam hürmetine bu Hazinetü'l-Burhan'ı yazan Ahmed Feyzi ve İsmail Hakkı'yı Cennetü'l-Firdevs'te saadet-i ebediyeye mazhar eyle. Âmin, âmin, âmin!”

Cifir ve Ebcad Üzerine Bir Değerlendirme

İsmail Hakkı Zeyrek Hoca'nın, cifir ve ebcad hakkındaki itirazlara cevap mahiyetinde kaleme aldığı yazıdan bir bölüm:

“Bazı İslam alimleri ebcad ve cifri bir ilim olarak kabul etmemişler. Bu kısmın özellikle son devirde göze çarpan simaları daha çok felsefî cereyanlara açık, kuru aklı ön planda tutan ve Avrupa hayranı olmakla tanınan zatlardır. Kuru akla dayanıp da Samedanî lütufların esintilerini alamayanların bu gibi ilimleri inkâr etmeleri gayet tabiidir.

Cifir ilmini inkâr edenler diyorlar ki: ‘Bir kimse ileride olabilecek birçok şeyden haber verse, hiç şüphe yok ki, haber verdiği şeylerin bir kısmı söylediği gibi çıkar.’

Biz de diyoruz ki, bunu iddia edenler ileride meydana gelebilecek birçok şeyden haber versinler de bunlardan bir kısmı haber verdikleri gibi çıksın. Mesela Muhyiddin-i Arabî Hazretlerinin ‘İzâ dehale sin fi’ş-şın, zahera kabr-i Muhyiddin.’ Yani sin, şın’ın içine girdiği zaman Muhyiddin’in kabri meydana çıkar’ (Hüccetü'l-İslam İmam-ı Gazali Muhammed Ali Ayni) şeklinde bir söz söylesinler. Ve yine mesela müceddid-i ekberin, ‘Yıkılmış bir mezarım ki yığılmıştır içinde, Said’den yetmiş dokuz emvat baasam alama’ diye kırk yıl önce kendi ölüm tarihini haber verdiği gibi, onlar da ölecekleri tarihi haber versinler de haber verdikleri gibi çıksın.

Hatta değil gelecek olaylardan haber vermek, geçmiş hadiselerdeki işaretleri Risale-i Nur’da görüldüğü şekilde tahlil edip gösterebilirler. Hatta biz nasıl müceddid-i ekber veya onun muarızlarına karşı Kur’an’ın işaretlerini tespit edip göstermiş isek, onlar da sevdikleri ve beğendikleri hakkında Kur’an’ın medih ve senasını veya bizim bulduğumuz işaretlerin tersini gösterebilirler. Tespit edilen işaretler birkaç taneden ibaret olsaydı veya bunlarda ayetin manasıyla işaret ettiği zat veya hadise arasında bir veya birçok münasebet bağları bulunmasaydı, belki itiraza vesile olabilir, hatta inkâra açık bir yol olabilirdi. Fakat bu işaretler ve münasebetler o kadar çok ki, bunları toptan yok saymayı veya kör tesadüfe bağlamayı insan aklı kabul edemiyor.

Müceddid-i ekberin de ifade ettiği gibi aslında tesadüf diye bir şey yoktur. Her şeyde bir hikmet ve sır ve bir mana vardır. Tesadüf tekerrür etse tesadüf olamaz. Bilerek veya kasten yapıldığını hissettirir. Kâinatta her şeyin birbiriyle ilgisi vardır. Bu ince münasebet ve ilgilerin manaları var. İşte biz bu manaları açıkça bilmediğimiz için bunlar hakkında tesadüf tabirini kullanıyoruz.

Kendilerinde akıl ve felsefenin hakim durumda olduğu ilim erbabı, keşif ve istihraç yoluyla elde edilen şeylerin, çoğu zaman herkesin rahatlıkla görebileceği kadar açık olmadığını söylüyor. Veya hadiselerin beklenildiği şekilde çıkmadığını görünce hemen inkâr yoluna sapıyorlar. Şu hususların bilinmesi gerektir ki, bu gibi hususların çoğu bazı şartlara bağlı olarak meydana gelir. Bu şartlar eksik olursa onlar da meydana gelmez. Hem bunlar bazen tabir, bazen tevil isterler. Çünkü Allah dostlarının keşif ve istihraçlarında bazen bir nokta bir dağ kadar büyük, bazen da bir dağ bir nokta kadar küçük, bazen hususi bir şey umumi, bazen umumi olan bir şey de hususi gibi görünebilir. Bunun böyle olması da gereklidir. Çünkü kâinatta mutlak hakim Allah’ın emir ve iradesidir.

Genel olarak zahirperestlerin en güçlü dayanakları inkârdır. Akıllarına uymayan hususlarda, bunların başka bir mana taşıma ihtimalini göz önüne almadan hemen inkâr yoluna saparlar. Halbuki inkâr, bir ilim yolu değildir. İnkâr etmekle hiçbir şey ispat edilmiş olmaz. İspat ise bir ilim yoludur. Davasını ispat eden kolaylıkla maksadına ulaşır.

Bir de aşağıda misalini arzedeceğimiz şekilde Rafizilerin harfleri istedikleri şekilde düzene

koyarak manalandırdıklarını gören bu zahirperestler diyorlar ki, bu harflerden iman üzerine delil getirildiği gibi küfür üzerine de delil getirilebilir. Bunlar bazen iyiyi, güzeli elde etme, bazen elden kaçırmaya işaret olabilir. Mesela Allame-i Alusî'nin Elif Lam Mim'in tefsirinde kaydettiğine göre bir kısım Rafiziler, surelerin başlarında bulunan Elif Lam Mim, Elif Lam Ra ve Ha Mim gibi harflerin tekrar edilenlerini çıkardıktan sonra geriye kalan on dört harf ile 'Sırat-ı Aliyyin nümessikuhu (Ali'nin yolu haktır, biz de sıkı sıkıya ona bağlı kalırız)' cümlesini çıkarmışlar. Ve bu düzme cümle ile hâşâ Hz. Ali'nin risalete Hz. Muhammed'den (a.s.m.) daha layık olduğuna delil getirmeye çalışmışlardır.

Şiilerin mutedil olan kısmı ise bu uydurma cümle ile Hz. Ali'nin peygamberliğe değil, hilafete daha layık olduğu hükmünü çıkarmışlardır. Ehl-i sünnetin bunlara karşı bu harfleri aynen kullanarak kendilerine uygun cümleler düzenlemeleri mümkündür. Mesela aynı harfleri kullanarak 'Sıhha't-tarik maassünne (ehl-i sünnet ile beraber izlediğin yol doğrudur)' gibi. Ama şunu kesin olarak ifade edelim ki, ehl-i sünnetin gittikleri yolun doğruluğunu ispat için böyle cümleler uydurmaya hiç ihtiyaçları yoktur. Onun için onlar, böyle sakim ve çürük yollara hiçbir zaman başvurmamışlardır."

Hazinetü'l-Bürhan

Ahmed Feyzi *Maidetü'l-Kur'an*'ın devamı olan bu eserle ilgili yazmış olduğu aşağıdaki takrizde eserin kendi malı olmadığını İsmail Hakkı Hoca ve kardeşi Mehmed Emin'in de bunda hissesi bulunduğunu şöyle anlatır:

"*Maidetü'l-Kur'an*'ın ikinci kısmını teşkil eden ve adına *Hazinetü'l-Burhan* namı verdiğimiz bu eser, birincisi gibi tamamen bir eser-i inayettir. Birincisinde muharririn hissesi gayet az olduğu gibi, bunda da adeta yok hükmündedir. Zira böyle bir eser vücuda getirmeyi hiç düşünmediğimiz bir zamanda, mahza bir inayet olarak zamanımıza bakan ve İslamiyet'in mukadderatıyla ve istikbali ile alakadar bulunan bir kısım ayetlerin adedi vechelerine ait bir listeyi, Nur'un liyakatli kahramanlarından Manisalı İsmail Hakkı Bey kardeşimiz bize göndermişti. Biz de kardeşim Mehmed Emin ile beraber bu ayetlerin veche-i riyaizyelerinde görülen belağat-ı mucizaneye hayran olarak bunların delalet ettikleri manalar hakkındaki acizane kanaatlerimizi yazmayı ve bu suretle Nur'un derinliklerine henüz inmemiş olan bazı kardeşlerimizin kuvve-i maneviyelerini takviye etmeyi düşündük.

İşte eser bu suretle hazırlandı. Bittabii gerek listedeki ayetleri ve gerek tarafımızdan tespit edilen bir kısım ayetleri bu esere derceyledik. Bundan başka çok manidar birkaç hadis-i şerif ile ve *Celcelutiye*'den alınan bir fıkra münasebetiyle zikri icap eden Hazret-i İmam-ı Ali'nin bir kısım harika kerametleriyle eseri süsledik. Buna, bize bu ilm-i Kur'anî kapısını açan Üstad-ı Mübeccel'in dualarından alınan bazı mazhariyet-i ulyalarını da ilave ettik.

Gerek ayat-ı kerimelerin veche-i riyaizyelerinde müşahede edilen harikulade manzara ve gerek hadis-i şeriflerin akılları durduracak şekilde Kur'an-ı Kerim'in bu sırr-ı i'cazına tamamen tevafuk eden hesabî vecheleri ve gerekse ve ledün şehrinin ve ilm-i gayb ummanının kapısı olan Hz. İmam-ı Ali (r.a.) Efendimize bu hususta ihsan edilen yüksek mazhariyetler, en müşkül pesentleri ve hatta en muannit münkirleri de hayrette bırakacak ve ilzam edecek bir derece-i belağatta ve Kur'an-ı Kerim'in ve vahy-i Muhammedî'nin (a.s.m.) ne muazzam bir cihan-ı mucizat olduğunu kör gözlere de gösterecek bir derece-i ulviyettir.

Eserdeki tevcihat ve onların tabir edilmesindeki noksan ve kusur ve hata, bittabii biz kemterlere aittir. Şan-ı Kur'an ve Şan-ı Ehadiyet'i bundan tenzih ederiz. Tevcihlerdeki isabet ve adem-i isabet, hadiselerin lisanıyla kendisini gösterecektir. Biz bu tevcihlerle şu veya bu tecelliyatın davacısı

değiliz. Tevcihlerimizin bir kısmı müspet vekayin tasdiki ile, burhan ve delile istinat etmiş durumdadır.

İstikbale muzaaf olanlar ise, bizim zann-ı galibimizdir. Eseri tetkik ve tenkit etmek isteyenler bizim gaybe ait malumat vermiş olduğumuz zehabında bulunabilirler. Hâşâ, böyle bir iddiamız asla mevcut değildir. Gayba ait bir malumat varsa, lisanü'l-gayb olan Hazret-i Kur'an'ın verdiği malumattır. Buna bizim yalnız tevcihlerdeki zanlarımız karışıyor.

Biz hiçbir zaman 'Şu muhakkak şöyle olacak' diye bir iddiada bulunmuyoruz. Farz-ı muhal bizim tevcihlerimiz, bizim beklediğimiz ve istediğimiz gibi çıkmayabilir. Bunda yanılan ve isabet etmeyen, bizim zanlarımız ve kanaatlerimizdir. Yoksa ayat-ı kerimenin ve ehadis-i şerifenin gösterdiği riyazî vecheler sabittir, tebeddül ve tagayyür etmez. Ve mutlaka gösterdikleri tarihlerde ehemmiyetli hadiseler ve manalarına uygun tecelliler zuhur edecektir. Nitekim bu delaletlerin tahakkuk etmiş misalleri eserde mevcuttur. Binaenaleyh, hadiseler bizim eserde tasvir ettiğimiz gibi çıkmazsa, hatayı bize isnat etmek ve yanıldığımızı hükmetmek ve işaret edilen tarihlerde mutlak bir tezahür ve tecelli beklemek lazımdır.

Bu eserin yazılmasından maksat, Kur'an-ı Kerim'in azamet-i i'cazını hadiselerin lisanıyla katiyet-i riyaziye derecesinde ispat ile, muhtaç kalplerin hidayete mazhar olmalarına ve Kur'an'ı anlamalarına yardımdır. Mamafih bu tevcihat, sarahat-ı lafziye şeklinde olmadığı için, hiçbir zaman hüccet-i katiye mahiyetinde telakki edilemez. Bu itibarla emr-i hidayet için ihtiyara ve tefekküre daima açık kapı vardır.

Esere Ye'cüc ve Me'cüc hakkında ilmî ve tarihî bir yazı ile 1948'de Afyon Ağırceza Mahkemesi'nde okunan büyük müdafaadan bazı parçalar ilave edilmiştir.

Keza bu ilmin ana kaidelerini izah etmek üzere *Maidetü'l-Kur'an* için yazılan medhal de lüzum ve ehemmiyetine binaen bu eserin başına konmuştur. Kur'an'a ve İslamiyet'e hizmet emeliyle giriştiğimiz bu çalışmadan beklediğimiz, Cenab-ı Hak, Habib'i hürmetine din-i celilini, haiz olduğu şeref ve ulviyete layık bir şekilde (ankaribüzzaman) bütün Müslümanlığın ve hatta bütün insanlığın baştaçı yapsın deriz. Tefvik ve hidayet Allah'tandır. Eser Risale-i Nur'un malıdır. Şahsen hiçbir alakamız yoktur.

Manisalı İsmail Hakkı
Kul Kardeşler; Mehmed Kul, Ahmed Feyzi Kul”

Maidetü'l-Kur'an'dan Bir Demet

Bu bölümde Ahmed Feyzi Kul'un *Maidetü'l-Kur'an'dan* zamanımızla alakadar ve hadisat-ı âleme bakan bazı istihraçlarına yer vereceğiz.

Önce Risale-i Nur Külliyyatı'ndan seyyidlerin feveranını anlatan bir bahisle başlıyoruz. Seyyidler cemaatine atfen deniliyor ki:

“Böyle bir cemaat-i azime içindeki mukaddes kuvveti tehyiç edecek ve uyandıracak hadisat-ı azime vücuda geliyor. Elbette o kuvvet-i azimedeki bir hamiyet-i âliye feveran edecek ve hazret-i mehdi başına geçip tarik-i hak ve hakikate sevk edecek. Böyle olmak ve böyle olmasını, bu kıştan sonra baharın gelmesi gibi, âdetullahtan ve rahmet-i ilahiyeden bekleriz ve beklemekte haklıyız.”^[37]

Yukarıda bahsi geçen “hazret-i mehdi” yani mehdiyet cereyanının geniş dairesini ihsas ediyor. Keza, hadisat-ı âlemin en son ve en dehşetlisini haber veren şu haber, çokça dikkat çekicidir. Takriben 1945-46'larda yazılan ve beşer alemindeki boğuşmaların en sondaki durumunu bildiren bir yazıda Hz. Üstad şöyle diyor:

“Yalnız ehemmiyetli bir endişe ve bir teselli kalbime geliyor ki: Bu geniş boğuşmaların

neticesinde, eski Harb-i Umumi'den çıkan zarardan daha büyük bir zarar, medeniyetin istinadı, membaı olan Avrupa'da, deccalane bir vahşet doğurmasıdır. Bu endişeyi teselliye medar, âlem-i İslam'ın tam intibahıyla ve Yeni Dünya'nın, Hıristiyanlığın hakiki dinini düstur-u hareket ittihaz etmesiyle ve âlem-i İslam'la ittifak etmesi ve İncil, Kur'an'a ittihat edip tâbi olması, o dehşetli gelecek iki cereyana karşı semavî bir muavenetle dayanıp inşaallah galebe eder.”^[38]

“Avrupa'da deccalane bir vahşet doğurmasıdır” şeklindeki beyandan anlaşılıyor ki, Avrupa'daki nifak cereyanı perde altında bu dehşetli iki cereyanı destekler veya bizzat yardım veya iştirak eder. Bu deccalane cereyana karşı da bu azgınlara muhalefet edip İslam tarafına açık veya kapalı muavenet eder diye bir mana anlaşılıyor.

Merhum Ahmed Feyzi'nin mevzu ile alakalı istihraçları şöyledir:

“Sure-i Duha, 93/5:

وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ

Vav-ı atıfla 2015, vav-ı atıfsız 2009, vav-lam hariç 1977.

Meal-i şerifi: ‘Muhakkak Rabb'in sana razı olduğun nimeti verecek.’

Sure-i İnşirah, 94/4:

وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ

1397.

Meal-i şerifi: ‘Ya Muhammed (a.s.m.), biz senin şanını yükselttik.’

Bu iki ayet-i kerime birisi miladi 1977, diğeri de aynı tarihin muadili olan hicri 1397 senesini göstermekte ve manen birbirini tasdik ederek Allahu âlem şan-ı Muhammed'in (a.s.m.) insanları beyninde en yüksek derece-i rif'atı ihraz edeceği ve mertebe-i bülen de ehil olacağı tarihi göstermektedir. Bu tarih aynı zamanda üçüncü numaradaki

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ cümle-i kudsiyenin gösterdiği 1397 rakamıyla da teyit etmektedir.

Keza 14 numaradaki ayet-i kerimenin ikinci veçhe-i hesabiyesi 2009, galibiyet-i İslamiye'nin ve 2015 rakamlarıyla dördüncü numaradaki ayet-i kerimenin gösterdiği 2010 tarihini teyit etmekte ve en ileri merhalesine parmak basmaktadır.

Mücadele Suresi, 58/21:

كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي

1959-1960-2010.

Meal-i şerifi: ‘Cenab-ı Hak ezelde yazdı ki (yani ezelde takdir buyurdu ki) ben ve elçilerim muhakkak galibiz.’ (‘Elçilerim’den murad mana İslamî cereyan olabilir.)

Sure-i Yusuf, 12/21:

وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰ أَمْرِهِ

1379 (1963), 1380 (1964), 1430 (2010).

Meal-i şerifi: ‘Cenab-ı Hak emrinde galiptir.’

Sure-i Saffat, 37/173:

وَإِنَّ جُنَدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ

1360 (1944), 1410 (1994), 1354 (1938)

Meal-i şerifi: ‘Muhakkak bizim askerlerimiz onlara galip olacaktır.’

Gariptir ki elfazı ve kelime adedi birbirinden tamamen farklı olan ve galibiyet-i İslamiyet’i haber veren bir ayet-i kerime, gerek miladi, gerek hicri aynı tarihleri göstermekte ve yekdiğerine tevafuk etmek suretiyle aynı tarihler üzerinde durmaktadır. Şöyle ki:

Dört numaradaki ayet-i kerime miladi 1959-1960-2010 tarihlerini göstermesine mukabil, beş numaradaki ayet-i kerime tamamen bunların karşılığı olan haberi 1379, 1380, 1430 (2014) tarihlerini göstermektedir.

Altı numaradaki ayet-i kerime dahi 1380 (1964), 1430 (2014) rakamlarıyla aynı tarihler üzerinde durmaktadır. Bu netaic-i kudsiye ancak Kur’an’ın şerefine layık bir mucize kordonudur ve bu ancak kudret-i Samedaniyenin eseri olabilir.

Bakara Suresi 2/216:

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ وَعَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَن تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

Meal-i şerifi: ‘Allah yolunda ve din-i İslam’ı müdafaa ve kelimetullahı i’la etmek için muharebe ve cihat size farz kılındı. Her ne kadar bu sizin hoşunuza gitmese de ve zahiren tehlikeli ve meşakkatli görünse de... Olur ki, bir meseleyi siz zahiren fena görürsünüz, hakikatinde o sizin için hayırlı olabilir. Akıbetleri ancak Allah bilir, siz bilemezsiniz.’

Mü’minlerin kafirlere ve ehl-i dalaletle karşı dava-i ilahîyi müdafaa ve siyanet maksadıyla muharebe ve mukateleye mecbur olduklarını emreden ve bunun onlar hakkında binnetice hayır olacağını bildiren bu ayet-i kerimenin

عَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ

bu tarihleri göstermesi cidden çok manidardır. Buna fıkra-i celîlenin sonundaki **لَكُمْ** kelime-i mübareki ilave edilirse 2050 rakamı çıkar ki, bu da Allahu âlem hakimiyet-i İslamiye’nin mertebe-i kemale ve had safhaya ulaştığı tarih olsa gerektir.

Aynı zamanda bu fıkra-i celile dördüncü numaradaki ‘Allah ve Resulü muhakkak galip olacaktır’ manasında olan ayet-i kerime ile dokuzuncu numaradaki ‘Biz onun duasını kabul ettik, onu gam ve sıkıntıdan kurtardık’ mealindeki fıkra-i celîlenin gösterdikleri miladi aynı tarihler üzerinde durmakta ve onları teyit ve tasdik etmektedir.

Mü’minlere beşaret veren bu ayetlerin işaretlerine göre 1960 senesi galibiyet-i İslamiye’nin ilk senesi olması beklenirken ve ayetlerin işaretleri bunu icap ettirirken bunun tam aksine olarak İslam’ın münevver simasına bir kara bulutun çökmesi ve şems-i hidayetin bir küsufa uğraması kabilinden bu sene sırren irtıdad kuvvetlerinin tezahürüyle ve galibiyesiyle başlamıştır.

Acaba ayet-i kerimelerin bu riyazi delaletleri, 1960 hadiselerini, azamî tuğyanını gösteren şer kuvvetlerinin çok yakında yıkılmalarının bir alameti olarak mı kabul ediyor ve onları helak ve kahredilmeleri için meydana atılmış olmalarına beşaret mi veriyor? Gerek dört ve gerek dokuz numaradaki ayet-i kerimelerin sarıh beşareti gayet manidar bir şekilde aynı miladi tarihleri teyidi 1960, 1961 senesini (inşallah) zafer-i İslam’ın ilk senesi veya başlangıcı olarak mütalaa etmemizi icap ettirmekte ve hulul edecek olan galibiyet-i ilahiye ve zafer-i İslam’ın bu hadiseler neticesinde zuhura geleceğinin bir beşareti olarak kabul etmemizi iktiza ettirmektedir. Evet bu ayet-i kerime 1960’ta İslam’a görünen abus çehrenin ve menfi hadisatın binnetice İslam’ın hayrını mucip olacak

netaice müncer olacağıının inşaallah bir beşareti ve mü'minlerin son defa olarak intibahının ve gelen zafere hazırlanmalarının bir tenbih ve ihtarı mahiyetindedir. Fakat ayet-i celilenin ayet-i kıtal olması işaretiyle Allahu alem vaat edilen ve yaklaşan bu zaferin bir harp neticesinde tahakkuk edeceği anlaşılmaktadır.”

Maidetü'l-Kur'an ve *Hazinetü'l-Burhan*'ın son bölümü Üstad'ın Kur'an'dan iktibas olarak seçtiği üç dua ile son bulmaktadır. Özellikle son duası manidardır.

“*Ve fethen mübînen ve nasren azîzen muaccelâ!*”

Bu duanın rakamsal değerlerinden biri 1432 hicri tarihini yani 2011 yılını göstermektedir. Buna dayanarak Ahmed Feyzi Ağabey'in yaptığı son yorumu da şöyle nihayet bulmaktadır:

“Duaların makbuliyeti veche-i riyaziyeleriyle cevaplandırılmış olan bir zatın bu duasının da makbul olduğu ve inşaallah veche-i riyaziyesinin delalet ettiği tarihte, mü'minlerin necata kavuşacaklarını rahmet-i ilahiyeden bekliyoruz.”^[39]

Hediyeyi Kabul Eder

Üstad, Ahmed Feyzi'nin Afyon Hapsi'nden sonra İzmir taraflarında yaptığı Risale-i Nur'un teksiri ile ilgili faaliyetlerini ve hizmetlerini takdir ile ondan Bayram Ağabey eliyle gelen zeytin ve zeytinyağı hediyesini kabul eder. Bir mektubunda Üstad bunu şöyle dile getirir:

“Salisen: Risale-i Nur'un manevî avukatı ve bir kahramanı Ahmed Feyzi, İzmir'deki Nur'un teksiri ve intibahkârane İzmir vaziyeti ile Ahmed Feyzi alakadar olmuş, teksirdeki tashihâtı deruhte etmiş. Mehmed Yayla ve Abdurrahman gibi ve yardım eden kardeşler gibi İzmir'de Nur'un teksirinde alakalarını devam ettireceklerine dair mektubu hapishanede Nurun küçük bir kahramanı olan Bayram getirdi. Ve Ahmed Feyzi onunla bir miktar zeytin ve zeytinyağı göndermiş. Ben Abdülmecid kardeşimin hediyesini kabul etmediğim halde, Ahmed Feyzi kardeşimi daha ziyade kendime yakın gördüğümünden, hediyesini kabule mecbur oldum. Fakat kaidem bozulmamak için o hediyeye mukabil benim hesabıma bir *Sözler* mecmuası, beş tane *Cevşenü'l-Kebir*, üç tane Nazif'in mektubunda yazdığı bana ait nüshalardan ve İstanbul'dan size gelecek *Hizb-i Nuriye*'yi ona gönderiniz.”^[40]

Ahmed Feyzi İstanbul'da

1952'de *Gençlik Rehberi* Mahkemesi dolayısıyla Üstad, İstanbul'da bulunur. Ocak ayından itibaren Sirkeci'deki Reşadiye Oteli'nde kalarak mahkemenin celselerine katılır. Mahkeme üçüncü celse sonunda 5 Mart 1952'de nihayete erer ve beraat kararı verilir.

Üstad, Abdülmecid Nursî'nin Arapça'ya tercüme ettiği *Asa-yı Musa*'yı birkaç nüsha halinde çoğaltmak ister. Bunun için Kastamonu'da bulunan talebesi Mehmed Feyzi'yi İstanbul'a çağırır. Fakat Mehmed Feyzi Efendi hasta olduğu için İstanbul'a gidemez. Ankara'da bu konu konuşulurken birisi, Üstad'ın bundan dolayı üzgün olduğunu söyler. Orada bulunan Ahmed Feyzi İstanbul'a gidecek imkân olmamasına rağmen hemen gitmeye karar verir. Çünkü kendisi Arapça'yı okuyup yazacak ve imlasına dikkat edecek bir bilgiye sahiptir. Yanına Hüsnü Bayram'ı da alarak otobüse binip İstanbul'un yolunu tutarlar. Epey yol aldıktan sonra Hüsnü Bayram:

“Ağabey, biz oraya gece yarısı varacağız. Otobüs, Sirkeci meydanında bizi bırakacak, oradan Fatih'teki Reşadiye Oteli'ne gidene kadar gece yarısı olacak. Üstad'ın yanındaki arkadaşlar da o sıra evlerinde olacağından biz sokakta kalırız!” der. Ahmed Feyzi:

“Kardeşim, merak etme, bizim gittiğimizi ona söylerler” diye cevap verir.

Otobüs Üsküdar'a varıp araba vapuruyla karşıya geçene kadar gerçekten gece yarısı olur. Sirkeci'den iner iner bir taksi tutup Fatih'e doğru giderken Şehzadebaşı'na geldiklerinde

kardeşlerin yoldan geçtiğini görürler. Hemen taksiden inip onları yakalarlar.

Birlikte Süleymaniye'deki ilk dershaneye varırlar. İçeriye girdiklerinde Abdülmuhsin Alev gülmeye başlar. Ahmed Feyzi, "Ne gülüyorsun?" deyince:

"Sorma, biz bu yoldan hiç geçmiyorduk. Bugün 'Hadi bu yoldan gidelim' dedik. Sizinle karşılaştık. Daha garip olanı: Üstad Hazretleri bugün tutturdu, 'Ekmek alın' diye. Ben, 'Üstad'ım ekmeğimiz var. Bir tanesi on gün yetiyor. Ekmeği aldırıp ne yapacaksınız?' dedikçe, 'Yok yok, alın, sizin aklınız ermez. Misafir falan olur' dedi. Bize zorla üç-dört ekmeği aldırdı."

Derken sabah olur. Otele gidip haber verirler. Üstad onları kabul eder. Abdülmuhsin, "Üstad'ım bize ekmeği boşuna aldırılmamışsın!" deyince Üstad, "Sus, o hizmetin kerametidir. Bize ait bir şey değil" diye karşılık verir.

Suffa Vakfı

O sırada Süleymaniye'de merhum Tahiri Mutlu Ağabey'in akrabası olan Nazif Çelebi'nin evinde yüksek seviyede dinî sohbetler olur. Ayda bir de Risale-i Nur sohbeti yapılması kararlaştırılır. İstanbul'da bulunan Üstad'dan da orada bir sohbet yapması istenir. Üstad, kendi yerine Ahmed Feyzi'yi görevlendirir. Ahmed Feyzi'nin tarzını bildiğinden böyle umumî yerlerde umuma gidecek iman bahislerinden ders yapılması gerektiğini hatırlatır. Mehmed Fırıncı Ağabey'in de hazır bulunduğu bu sohbette Ahmed Feyzi, *Ayetü'l-Kübra*'dan çok muhteşem bir ders yapar. Adeta, bu ders bir tohum olur ve yıllar sonra bu mekân tamamen Nur'un hizmetine girer ve Suffa Vakfı'nın genel merkezi olur.

Papazla Görüşme

Mustafa Birlik anlatıyor:

"1955'te İzmir'e bir Amerikan gemisi gelmişti. Necdet Bey'in ağabeyi Kemal Doğanata, Ahmed Feyzi Ağabey, bir-iki kişi daha beraber gittiler. Ben esnaf olduğumdan dükkânı bırakıp ayrılamadım. NATO kanalıyla iki buçuk sene kadar Amerika'da kalmış bir Kaşif Bey vardı. O da yanlarında tercüman olarak gitti.

Ahmed Feyzi Ağabey, 'Bu geminin papazı kim, onunla görüşmek istiyorum' dedi. Derken albay rütbesinde olan papaz gelmiş. Feyzi Ağabey'i alıp geminin kütüphanesine götürmüş. Orada konuşmaya başlamışlar. Kaşif Bey de tercüme etmiş. Tam üç buçuk saat konuşmuşlar. Öyle ki, artık papaz cevap veremez hale gelmiş.

Sonunda, 'Siz iyi bir Müslüman, biz de iyi bir Hıristiyan olarak kalalım, insanlığı kurtaralım' demiş. Ahmed Feyzi Ağabey, 'Biz zaten iyi bir Hıristiyanız. Ama sizin gibi takılıp kalmamış, tekamül etmiş, Müslüman olmuşuz. Biz Hz. İsa'ya ve Meryem'e inanmasak Müslüman olamayız' demiş ve ayrılmışlar."

Üstad'dan Sonra

Üstad vefat ettiğinde, o zaman bir iş için Çamlık'tan ayrı bir yeredir. Telefon olmadığından kendisine haber verilemez. Cenazenin defninden sonra ancak haberi olur. Kardeşi Mehmed Emin ise cenazede hazır bulunur.

Üstad'ın vefatından sonra 27 Mayıs 1960 darbe-i istibdadı dinsiz bir irtica halinde ülkenin üzerine çöreklenir ve bu vatanın üç güzide evladını sebepsiz yere idam etmekle kalmaz, özellikle yeniden iman dirilişinin fedaileri olan Nur talebeleri üzerine amansız bir şekilde gider. Bundan daha dehşetli devirlerde susmamış ve zulme boyun eğmemiş bir kahraman olan Ahmed Feyzi yine sahnedir.

Özellikle Org. Faruk Güventürk, bu dönemde inançlı insanlara alenen savaş açar. Zehirli fikirlerini her vesileyle dökmekten çekinmez. O yıllarda öğretmenlerle yaptığı bir konuşmada Nur talebeleri aleyhinde ileri sürdüğü iddiaları *Milliyet* gazetesi yayınlar. Her zaman yaptığı gibi konuşmasında asılsız iftira ve karalamalar vardır. Bu haberi okuyan Nur'un Manevî Avukatı Ahmed Feyzi Kul, Güventürk'e hitaben çok sert bir cevap verir. Cevap, o zaman İzmir'de yayınlanan *Zülfikâr* gazetesinin 17 Temmuz 1964 tarihli nüshasında "Gnrl Güventürk'ün Nurcular Aleyhindeki Son İftirasına Cevap!" başlığı altında yer alır. Yazı şöyledir:

Güventürk'e Cevap

"Sayın General,

Nurcular aleyhine tatbikine girişilen iftira metodunun yeni bir denemesine giriştiğinizi 4 Temmuz tarihli *Milliyet* gazetesinde öğretmenlerle yaptığınız bir sohbet toplantısına dair verilen haberden anlamış bulunuyoruz.

Bu metot evvelce Eğitim Bakanı Sayın İbrahim Öktem tarafından da tecrübe edilmişti. Sayın Öktem, şeytanların da güleceği bu iftira metodunun hiç kimseye bir zan şüphesi bile vermediğine kail olmuş olacak ki, bu sefer taktiği değiştirdi. Ve bir İslam devletinin, memleketimiz aleyhinde kötü maksatlar taşıdığı ve memleketimizdeki bazı unsurları da bu maksadına alet yapmak istediği iddiasını ileri sürdü. Son günlerde yaptığım bir Ankara seyahatinde bundan kastedilen İslam devletinin Abdünnasır olduğu ve onun maksadına alet olacak kimselerin Nurcular olduğu ima edildiğini güvenilir kaynakların ifadesinden anladım.

Nurcuların otuz-kırk seneden beri devam eden faaliyetlerinin sadece iman ve ahlakın tahkim ve takviyesinden başka bir şey olmadığı, üç yüze yakın adlî tahkikatın neticeleri olan beraat kararlarıyla sabittir. Bu kadar kesif ve ısrarlı bir adlî takibin neticesi olan bu beraat kararlarının güneş gibi meydana çıkardığı bir hakikat muvacehesinde, memleket mukavemetinin ruhundan kaynaklayan bir iman ve milliyet faaliyetine böyle adi bir iftiranın reva görülmesi, sadece komünizmin şeni ve her türlü insanlık dışı bir davranışında rastlanabilir.

Şüphesiz ki, mukaddes vatanımızı ilk fırsatta komünist cellatlarına teslim için her denaeti irtikaptan çekinmeyen ücretli komünist uşakları, meş'um maksatlarının tahakkukuna engel tek kuvvetin Nurcular denilen bu iman ve ahlaktan yapılmış Müslüman evlatları olduğunu ve bunların iman ve vicdanlarının asla satın alınmadığını bilmektedirler. Bu sebeple memleketimizdeki komünist uşaklarının tek düşmanları Nurcular olduğu için evveleminde onları saf dışı yapmak maksadıyla her çareye başvurmaktadırlar. Fakat bu nevi iftira kampanyasının asla netice vermeyeceğini bildikleri için, bu sefer metodu değiştirerek Nurcuları güya Abdünnasır'ın aleti gibi göstermek tecrübesine girişmişlerdir.

Halbuki halis İslamiyet ve ahlak aşıkları olan Nurcular, Abdünnasır'ı en çok sevmeyen ve ondan en ziyade nefret eden insanlardır. Çünkü Abdünnasır onların nazarında İslamiyet'e ihanet edenlerin başında gelen meş'um eşhastandır. Mısır'ı Firavunların putlarıyla dolduran ve Firavunların nesli olmakla iftihar eden ve komünizmin Arapça manası olan 'iştirakiye' kelimesini bütün Mısır radyolarından ilan eden bir şahsı Nurcuların sevmesini düşünmek ve onun menfur idealine alet olmalarını tahmin etmek, ancak en ileri bir cinnet veya bir ihanetin tezahürü olabilir.

Korgeneral Faruk Güventürk (1912-1992)

Gelelim Sayın Güventürk'e...

Ordunun ileri unsurlarından biri olan bir kimsenin üzerindeki şerefiyle en adi ve bayağı bir müfterilik durumunu nasıl telif edebildiği ve ayağa düşmüş bir siyaset cambazlığı vasfına nasıl tahammül edebildiği ciddi şaşılacak bir meseledir.

Sayın Güventürk, temsil ettiği ordunun şerefini nasıl bu derece suiistimal edebilir? Bu derece şerefsiz bir derekeye düşmek için hiç olmazsa üzerindeki elbiseyi soyunması ve askerî hüviyetinden istifa etmesi lazım gelirdi.

Generalliğe yükselmiş bir kimsenin bütün Türk adliyesini ve onun şerefli hakimlerini yalancı çıkaracak derecede cüretkârlıklara tenezzül etmesi, çok hazin bir sukuttur. Sayın generalin bu konuda yazdığı ve neşrettiği eser, ağza alınmayacak küfür ve iftiralarla doldurulmuş, garazkârlığın ve gayretkeşliğin en adi ve bayağı örneği halindedir. Bir iman ve ahlak hamlesi olan ve memleketimizin komünizm afetine düşmemesi için bir samimi iman cehdini ifade eden bir millî hareket halindeki Nurculuk aleyhine harekete geçen sayın general, eğer komünizm hesabına bu antikomünist iman cereyanını yıkmak istemiyorsa, hangi maksat için böyle bir kurtarıcı millî hamleyi mahvetmek istiyor? Eğer komünizm hesabına bu hareketi yapıyorsa Nurcuların komünistlerle beslendiği iddiasının kendisine daha çok yakıştığı mantıkî bir hakikat olur.

Sayın general, gerek bahsi geçen eserinde ve gerekse bu son sohbetinde kendisini İslam'ın muhibbi ve mensubu gibi göstermek suretiyle bir taraftan İslam'a saldırması karşısında biz kendisini İslam'ın hamisi ve sahibi olan Kahhar-ı Zülcelal'in kahır ve azametini havale ediyoruz."

Güventürk'le Mücadeleleri

Bu defa Faruk Güventürk, gerek Ahmed Feyzi Kul'un bu yazısından ve gerekse gazetede yer alan Mustafa Birlik'in başka bir yazısından dolayı, ayrıca yazı işleri müdürü sıfatıyla da Muzaffer Deligöz'e avukatları aracılığıyla kendisine hakaret ettikleri gerekçesiyle dava açar. İzmir'de gerçekleşen mahkemeye ilgili olarak Mustafa Birlik'in anlattıkları ilginçtir:

"Güventürk'le olan mahkemede Ahmed Feyzi'nin bir müdafaası vardı ki, aman Allah'ım,

mahkemede bir buçuk saat konuştu. Öyle konuştu ki, ben hayatımda öyle konuşma dinlemedim. ‘Onlar bizim dinimize saldırırken, biz Müslümanlar seyirci mi kalacağız?’ Çünkü o zaman Güventürk ‘Nurcular Rusya’dan yardım alıyorlar’ diye beyanat vermişti. Sonradan vazgeçerler diye Adnan Menderes’i öğle vakti astıran adamdı. Öyle bir zalimdi. O zaman astığı astık, kestiği kestikti.

Benim yazım avamî bir yazıydı, sövmekten ibaretti. ‘Sen bu milletin paşası değil, Moskof maşası’nı’ diye yazmışım. Ahmed Feyzi Ağabey’inki ilmî bir yazıydı. Neyse Ahmed Feyzi Ağabey’in o bir buçuk saat konuşması esnasında Hakim Rüçhan Bey, aslında menfî diyorlardı, ama dinlerken öyle kendini kaptırmıştı ki, gözlükleri gözünden düştü de farkına bile varmadı. O kadar tesirli konuşurdu, Allah rahmet eylesin.

Faruk Güventürk’le ilgili mahkemede, Ahmed Feyzi Kul (solda) ve Mustafa Birlik (ayakta) duruşma esnasında

Ondan sonra mahkeme başladı. Biz enteresan bir savunma yaptık. Dedik ki: ‘Güventürk; Cumhuriyet’e, Milliyet’e ‘Nurcular Rusya’dan yardım alıyor!’ diye beyanat verdi. Biz de muhitte Nurcu olarak biliniyoruz. Herkes, ‘Şu Rusya’dan gelen paralar nerde?’ diye bize takılmaya başladı. Ticarî itibarımız ve haysiyetimiz zedelendi. Bunun üzerine biz de kendimizi savunmak için nefsi müdafaa makamında bu yazıları yazdık’ dedik.

Mahkeme bizi dinledikten sonra duruşmayı başka bir tarihe ertelerken şu kararı aldı: ‘Maznunların iddia ettiği gibi, Nurcu olup olmadıklarına dair emniyete bir yazı yazılmasına; maznunların, muhitlerinden Nurcu olduklarına dair şahitlerin getirilmesine!’

Bizim durumumuz Türkiye’de ilktir. Neyse bir ay sonraki duruşma vakti geldi. Emniyetten, ‘Evet Nurcu olarak bilinen kimselerdir, emniyetçe Nurculuktan takip altındadırlar’ diye yazı gelmiş.

Bu sefer şahitler getirildi. Hele Ahmed Feyzi Ağabey’in Birinci Dünya Harbi’nden çıkmış muhtarlık yapan bir şahidi vardı, ifade verirken gülmekten yerlere yattık. Ahmed Feyzi Ağabey’i o bölgede Kireççi Hafız olarak tanırlardı. ‘Efendim’ dedi, ‘Ben Kireççi Hafız’ın nesini söyleyeyim. Denizli’den tut, İzmir’e kadar onun Nurcu olduğunu bilmeyen yoktur!’ diye şهادette bulundu. Bunun üzerine mahkeme bir karar daha aldı: ‘Emniyetin yazısı ve şahitlerin ifadesiyle maznunların Nurcu oldukları kesinlik kazandığından, yazılara sebebiyet veren Güventürk’ün de dosyaya dahil edilmesine!’

SORGU HAKİMLİĞİ YÜCE HAKAMINA

İZMİR

SİKAYETÇİ : Ahmet Feyzi Kul
VEKİLİ : Avukat Burkay Kaynak
866 Sokak, Üstümcü Han No: 6-7 İzmir
SERU : General Faruk Güventürk
Doğu Mensil Kumandanı Kayseri
SUC : Basın yolu ile hakaret
SUC YERİ : Neçir organının yayılma yeri olarak İZMİR
SUC TARİHİ : 11/6/1965 (kitaptaki hakarete ittila tarihi)
TEVAHAT : Sanık 965 Senesi İstanbulda Hüsnütabiat matbaası
münis ve Haskeler" adlı bir kitap yayınlamıştı
kitap İzmir'de Yavuz Kitabevinde satılmaktadır. Müvekkilimin doğrudan
gahına matuf hakareti de muhtevî olan bu kitabın yayına, bir, 11/6
günü nuttali olduk. Ve bir münhasır 964/ 23 Dosya numarası ile Topl
Asliye Ceza Mahkemesinde görülen davanın 16/6/1965 günlü oturumunda
ye tevdi ettik. Kitabın mevzuu ve gayesi; sureta Komünizm mahiyeti
leketimindeki çeşitli tezahürlerini anlatmaktadır. Fakat bu, kitabın
Asil hedef, ruğbetteki bu mevzuu ale alarak evvelce olduğu gibi bu v
de yine bir kısım vatandaşları kütülenek ve "Kuruluşun İyiliği" adlı
kitabının mevzuunu yeni baştan fakat daha esaslı bir taktikle etkârî
ye bir daha sunmaktım.

İftira ve kütülenek metodunun çok kaba ve hoyrat
örneği olan her iki kitapta da takip edilen gaye ayıdır. Yazar, bu
bında maksadını maskelenek için, evvelâ, Komünizm hakkında bazı bilgî
ten ve komünizmin mahiyetini ve sel'un maksadını belirtmeğe çalışmış
asil hedefine geçiyor. Ve kitabın gayesi ile ve ünvanı ile hiç bir
olmadığı hâlde çok nezahetsiz bir lisanla, hatta en basit kimselerin
kitaplarda bile mevcut olması gereken edebî dîğine çıkarak fena bir
ağzı ile bu memleketin bir kısım masum insanlarına saldırmağe başlıy
mütemadi bir şekilde onlara ağız dolusu hakaretler yapıyor. Halbü
aniz vatanda, mülümman esodadımızın hediye ettiği bu mübarek İslâm Top
da mülümmanlığın temis ruhu ve asil iman ve ahlakının havası içinde
ölemekten başka suçlara olmayan ve buna üsenen bu namuslu insanlara
tan ve sillele en ileri derecede sadakatleri ve her türlü galbeden a
bir hâlde masumiyetleri yâzlerce adil kararın gahadeti ve binden fan
li Türk Hâkiminin icmaî ve en yüksek selâhiyeti hâis ilâf mercilerinin
kan ilmi raporu ile sabittir.

Acaba, bir memlekette adaletin ve ilmin hükümünde
müteber, daha isabetli ve daha muhkem hangi beyyine ve delâlet mevzu
Bahusus ki, bu beyyinelerin aynı dava üsçerinde ısrar ve ittifakları
Acaba, bu derece kuvvetli, muhkem bir bürhan karşısında hangi gahai
tutunabilir? Bu bürhanları reddeder mahiyette herhangi bir davranış
ve ilâf beyyinelerin hayyiyetini rencide edecek ve bunları teknib ed
selâhiyetleri teknib ve hatta onları gafflete ve belki de ihanete nis
sını ifade eder.

Buna rağmen bu masum insanlar hâlâ çeşitli iftir
caydâlere maruz kalmaktadırlar. Ve hâlâ bunların hayyiyetleri ve vic
surları insafsızca hırpalanmakta ve rencide edilmektedir. Hele, dava
kitabın yazarı gibi layûs'el müteccaviler hiçbir mes'uliyet hissi de
ve vidadan suuru taşımadan mütemadiyen bu masum vatandaşlara saldırıy

Avukat Burkay Kaynak'ın mahkemeye sunduğu dilekçe

Tabii yazımızda bir suç varsa, buna Güventürk sebebiyet verdiği için onun da mahkemede sorgulanmasına karar çıkartınca, onun avukatları hop oturup hop kalkmaya başladılar.

Öyle oldu ki, her celse hukukçu bir subay mahkemeyi takip ediyordu. Bizim de Burkay Kaynak isimli kalender bir avukatımız vardı. Onunla birlikte gelen subayın etrafını sarıp 'Siz bu adamı tanımıyorsunuz, şöyledir, böyledir!' diye verip veriştiriyorduk.

Aradan bir müddet geçti. Bir gün Kemeraltı'nda mahkememizin hakimiyle karşılaştık. Selam verdim. Selamı aldı. 'Mustafa dosya tamamlandı, karar safhasına geldik!' dedi. 'Hayırlısı olsun, ama ne karar veriyorsunuz?' dedim. 'Üçünüze de altışar ay ceza veriyoruz!' demesin mi! Biz hakaret ettiğimiz için, Güventürk de tahkir ettiği ve mahkemenin işgaline sebebiyet verdiği için. Güventürk gibi astığı astık bir zalimi altı ay da olsa mahkûm ettirmiş olduğumuzdan dolayı çok sevinmiştik. Daha önce onun da bizim de kanunî mevkufiyetimiz olmadığından bu kararın teciline gidildi. O sırada af kanunu çıktı, karar açıklanmadan tarihe karıştı gitti."

Ehl-i Kalem ve Ehl-i Kelamdı

Ahmed Feyzi Ağabey, mahkemelerde ve derslerde o eşsiz ve doyumsuz müdafaa ve sohbetleri yanında, eli kalem tutan ve düşüncelerini yazıyla da de şiirsel bir üslupla ifade eden bir zattı. Günlük, haftalık ve aylık gazete ve dergilerde zaman zaman yazıları çıkmıştır. Bu bölümde, onun şahsiyetini bu yönüyle de tanımak için, muhtelif zamanlarda gazetelerde yayınlanmış yazılarından bir derleme sunacağız.

Türkçe Kur'an!

Ahmed Feyzi Kul, 1968-69 yıllarında milliyetçilik iddiasında olan bir siyasî liderin Kur'an'ın Türkçe olması iddiasına karşı verdiği cevapta, üst üste sorularla adeta rakibini yere seren bir pehlivan gibidir. Sonra da ihtisas gerektiren ve Kur'an'ın sırlarına vukufiyetin ifadesi olan ilmî açıklamalarda bulunur:

“Kur'an-ı Kerim'in birçok ayetlerinde 'Kur'anen arabiyyen' tabiri mevcuttur. Buna binaen Kur'an, lafız ve mananın heyet-i mecmuasıdır. Arapça bir harekesinin dahi değiştirilmesi mümkün olmayan ve değiştirildiğinde mana tamamen tebdil edilen gayet mazbut bir lisan olması sebebiyle hükmü, kıyamete kadar baki ve layetegayyer olması bir emr-i zaruri olan Kitabullah için, onun içine aldığı hakikatleri ancak böyle bir lisanı ona libas yapan kudret-i Samedaniyenin irade-i Sübhaniyesine bu sizin fasit ve sakat talebiniz bir ihanet teşkil etmez mi?

İslam'a hizmet davanız bu tamamen sapık ve batıl inançlarınızı tatbik yoluyla mı olacaktır? Her ilmin gerçek bir ihtisas merhalesi vardır. Siz Kur'an'ın gerçek değerinden haberdar mısınız? Kur'an-ı Kerim'in Arapça olan nazm-ı keriminde akl-ı beşerin ihatasından aciz kalacak şekilde esrar ve mucizatın mevcudiyetinden haberdar mısınız?

600 hicri tarihlerinden evvel, hesap usulü harflerle ifade edilirdi. Usul-i aşarî denilen sistem ancak hicretin 600. senelerinden sonra İslam'a ve oradan Garba intikal etmiştir. Bu hakikate binaen, Kur'an-ı Kerim'in elfaz-ı kudsiyesinde nazil olduğu zamanın hesap usulüne göre de birçok esrar ve hakaik derç edilmiştir. Bunlardan şaşacağınız bir-iki misal vereyim:

Mesela, *'İnneke le min'el-mürselîn'* ayet-i celilesi vardır. Bu ayet-i celileye göre Peygamberimizin tarih-i risaleti olan 612 tarihi ve risaletin sonu addedilmeye seza bulunan ve Peygamber-i Zışan ve onun halefleri olarak Hulefa-i Raşidin'in hitamı bulunan 662 tarihine aynen ifade edilmesine ne buyursunuz? Bu, Kur'an-ı Kerim'in ilahî bir mucize olduğunun burhanlarından değil midir? Bunu hangi tercüme cümle ile ifade etmek mümkündür? Bunu Peygamber'in evvela düşünmüş ve güya Hulefa-i Raşidin'in devrini hesaplamış ve ona göre bu ayet-i harikayı vaz etmiş olmasına imkân ve ihtimal var mıdır?

İkinci bir misal:

En büyük bir lütf-u ilahî olan hidayet-i Muhammediyeye şükretmesi için Cenab-ı Hak, Peygamber'ine Fatiha-i Şerif'i inzal ve talim buyurmuştur. Bundaki *'Elhamdülillâhi Rabbi'l-âlemîn'* muhtelif ve mazbut hesap usullerine göre risalet-i Muhammediyenin başlangıcı olan 612 miladi tarihini gösterdiği gibi, Kur'an-ı Kerim'in herhangi bir kıraatinde son olarak okunan *'Sübhane Rabbike Rabbi'l-izzeti ammâ yesifûn ve selâmün ale'l-mürselîn ve'l-hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn'* ayet-i kudsiyesinin sonu olan *'ve'l-hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn'* cümle-i kudsiyesinde İslam tarihinin en büyük hadisesi olan 622 miladi tarihini göstermesi nasıl bir mucizedir? Bunu hangi yabancı bir terkiple ifade edebilirsiniz?

Kur'an'ın sırf elfaz-ı kudsiyesine ait mucizelerden bir misal daha:

O da *'el-fitnetü eşeddü mine'l-katl'* ayet-i kerimesidir. Bu cümle-i Kur'aniyenin manası üzerinde

biraz durmak icap eder. Bu ayet-i kerimeyle Cenab-ı Hak, bir insan cemiyetini tahrip eden belaların en büyüğünün ‘fitne’ kelimesiyle ifade edilen bozgunculuk, her nevi denaet-i ahlakiye, nifak ve şikak ve imandan mahrumiyet gibi haileler olduğunu ve bunların insanı öldürmekten daha şiddetli semm-i katil ve felaket-amil bulunduğunu beyan buyuruyor. Asrımızda beşerî fitnelerin en korkuncu ve en şenii komünizm afeti denilen felaket olduğunu kim kabul etmez?

Şimdi tıpatıp onun tarih-i zuhuru olan 1917 senesini gösterdiğini haber versek ve fıkra-i Kur’aniyenin başındaki ‘vav’ harfi ile beraber Müslüman milletlerin ve bilhassa Türkiye’mizin İslamî inhitat ve sukutunun başlangıç tarihi olan 1923 tarihini aynen ifade ettiğini söylersek ne buyurursunuz?

Bunların beşerin şuuruyla ve küçük iradesiyle önceden hazırlanabilecek tertipler olduğunu ifade edebilmek mümkün müdür?

Hem siz Kur’an-ı Kerim’in tercümesine taraftar olmakla hangi alimin ve hangi beyanın esas kabul edilmesini kabul ediyorsunuz? Hiç selahiyettar olmadığınız ve beşer olarak kimsenin selahiyettar olamayacağı böyle ilahî meselelere aklınız sıra düzen vermek iddiasıyla Müslümanları ne feci sapıklıklara götürdüğünüzün farkında mısınız? Sizi, gerçek bir kurtarıcı olarak görünmek tevehhümüyle arkanıza düşürdüğünüz bir sürü, hakikatten habersiz, temiz ve iyi niyetli Müslüman çocuklarını hangi vartalara sevk ettiğinizi biliyor munusuz?

Bu yazımızda size sadece Kur’an’ın ne muazzam bir hakikat-ı ilahiye olduğunu ve telkinlerinizin ne feci dalalet ve sapıklık olduğunu ve arkanıza düşen temiz vicdanlı insanların ne feci bir gaflet vadisine sürüklenmekte bulduklarını haber vermek istedim.

Ölüm bahasına da olsa hakikatleri söylemek vazifemizdir. Bir insanın hakiki manasıyla idealist bir Müslüman olabilmesi için her şeyini İslam’a feda etmesi bir iman zaruretidir. Beyanlarınızda, ‘Türklük gurur ve şuuruyla ve İslam fazilet ve ahlakıyla’ diyorsunuz. Nihayet maddî yapıdan başka bir şey olmayan ırkî mensubiyet davasını ilahî ideal olan ve ruhun mana ve değeri bulunan İslamiyet’e tercih ediyorsunuz. Sonra da İslam fazilet ve ahlakını ona tabi kılıyorsunuz.

İslamiyet, sadece ahlak ve fazilet davasından çok daha ileri bir hakikattir. İslamiyet, beşerin en yüksek bir mefkure ve idealini ve hayat-ı beşeriyenin bütününe ifade eder. İslamiyet, aciz, tesellisiz ve fenaya mahkûm insanoğlunun gerçek kurtuluş idealidir. Ve biricik necat ve biricik temelli mefkuresidir. İnsanın ebediliğidir. Ve insanın sonsuzluğudur. Ve namütenahiliğidir. Bundan maada hiçbir ideal, beşerin sonsuzluğa olan ihtiyaç ve temennisini temin edemez. Onun için İslam’ın mesnedi olan ilahî hitaba; beşerin günahkâr, kifayetsiz ve her nevi yüksek idrakten mahrum eli karışamaz. Müslümanlar, mukaddes kitaplarını bu manada kabul ederler.”

Dinde Reform!

27 Mayıs’tan sonra Kurucu Meclis’in toplandığı günlerdir. Kurucu Meclis adaylarını tespit etmek için çeşitli kuruluş temsilcileri Ankara’ya çağrılır. O sıralar Ahmed Yıldız’ın kaleme aldığı ‘Dinde Reform’ isimli broşür gelenlere dağıtılır. Bununla ‘Dinde reform olur, içtihat kapısı da açıktır’ denilmek istenir. Böylece, yapılacak yeni Anayasa’daki değişikliklere zemin hazırlanmak istenir.

Ahmed Feyzi, her fitne ve fesat hareketine karşı kayıtsız kalmadığı gibi, buna da kalmaz. Hemen bu broşürün iddialarını çürüten bir yazı kaleme alır. Bu yazı o zaman *Hilal Mecmuası*’nda yayınlanır.

Büyük Mevlid

Üstad’ın ahirete intikali üzerinden yaklaşık on yıl geçmesinden sonra 1969’da Isparta’da, Türkiye’nin her yerinden kafileler halinde gelen binlerce Nur talebesinin iştirakiyle büyük bir mevlid tertip

edilir. Nur talebeleri Üstad'ın vefatından sonra ilk defa böylesi bir kalabalıkla bir araya gelmektedir. O gün Isparta Ulu Camii civarı bir bayram yerine döner. Ahmed Feyzi Kul, haftalık *İttihad* gazetesinde yazdığı bir makale ile bu ihtişamlı mevlidi dile getirir. O günlerin atmosferini aksettirmesi bakımından bu yazıyı buraya alıyoruz.^[41]

Ahmed Feyzi Kul, kardeşi Mehmed Kul ile torunu Adnan'ın sünnet merasiminde

“On sene evvel rahmet-i Rahman'a kavuşan büyük Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin adına Üstad'ın dinî faaliyetinin merkezi sayılan güzel Isparta'da birçok Müslümanların iştirakiyle bir mevlid-i şerif okutulmuştur.

Asrımızda İslam davasının müdafaası için yapılan en büyük dinî mücahedenin sahibi bulunan ve bu itibarla kendisine son asırların en büyük İslam mücahidi ve en vefakâr İslamiyet hadimi unvanının verilmesine hak kazanan en yüksek din mütefekkeri ve davasına son derece ve ısrarla merbut olan en büyük dava adamı Bediüzzaman Hazretleri'nin, İslam hizmetinde misli görülmemiş derecede ibraz ettiği son derece sadıkane hizmet ve azamî halisiyetle devam eden faaliyetindeki muvaffakiyet dolayısıyla bilaşüphe kendisine en büyük ihlas kahramanı unvanının verilmesine dost ve düşmanlarının hepsi dahil olmak üzere kimsenin itiraz edemeyeceği şüphe götürmez bir hakikattir.

Mevsimin en sıkışık zamanında herkesin iş ve gücünün en ziyade kızıştığı bugünlerde meşairünileyh hazretleri için tertip edilen bu mevlid-i şerife iştirakin bu derece yüksek bir nispeti bulacağı kimse

tarafından tahmin edilemezdi. Buna rağmen vatanın dört köşesinden otobüs kafileleri halinde mevlid-i şerife şitab eden Müslümanların on bini aşkın olduğunu gazeteler yazdılar.

Vatanımızda ruh-u İslam'ın adeta iflasa mahkûm edildiği son yarım asır içinde memleketimizi yeni baştan İslam'a kazandıran ve milletimizin çehresini yeni baştan çehre-i İslamiyet haline getiren ve harim-i İslam'a saldıran kafirane savletlere karşı enbiaman darbelerle mukabele eden ve vatanımıza sızmış olan iman ve İslam düşmanlarının en büyük husumetine hedef olan bu ulu kahraman, mücadele hayatında en büyük müşküllere uğratılmış, kendisine kimseye reva görülmeyecek şekilde zulüm ve işkenceler yapılmış ve böylece hatırası ve sevgisini Müslüman gönüllerden silebilmek için her nevi ihanet ve iftiralara hedef kılınmıştır.

Hatta dünyanın hiçbir yerinde görülmesi tasavvur edilmeyen bir vahşetle vefatından birkaç ay sonra merkad-ı mübareki bir gece baskını ile yıktırılmış ve muazzez naaşı kimsenin bilmediği bir semt-i meçhule nakledilmiştir. Böylece iman düşmanları, Müslümanların meşairünileyhe gösterdikleri sonsuz sevgiyi silecek ve unutturacaklarını zannetmişlerdi.

Halbuki aziz milletimiz İslam'ın ruhu ile o kadar kaynaşmıştır ki, o ruhu Türk milletinden ayırabilmek, cesedi ruhtan ayırmak derecesinde varlığımızı ve fıtratımızı imha etmek ve mevcudiyetimizi yok etmek manasına gelen bir çılgınlıktır. Müslüman Türk milleti maşuka-i kalbi ve mevcudiyetinin ruhu makamındaki dinine o kadar bağlı ve âli mefkûreye hizmet eden din büyüklerine o derece âşıktır. İşte son asırlarda İslam'ı müdafaada en büyük hizmeti sebkât eden ve İslamiyet'in boğazlanmasına karşı asla lakayt kalamayıp bir aslan gibi kükreyerek harekete geçen bu müstesna kahramana karşı Müslümanların sevgisini izale etmek ve onun İslam'ı müdafaadaki gayretlerini engelleyebilmek bir türlü mümkün olamamış, Müslümanların gönlünde onun âli hatırası ve eşsiz sevgisi daima yaşamıştır.

Acaba Müslüman Türk milletinin meşairünileyhe karşı taşıdığı bu yüksek sevgi ne ile izah edilebilir? Bu eşsiz sevgi hangi fani saikin eseri olabilir? Acaba hangi kuvvet iş ve güçlerinin en ziyade tekâsül ettiği bir mevsimde on binlerce Müslüman'ı birçok büyük masraflar ve ihtiyarlarıyla hem de bir-iki saatlik bir buluşma için vatanın bir köşesinden öbür köşesine sevk etmiştir, edebilmiştir?

Bu sevgi ve fedakârlık en ciddi ve samimi bir hizmetkârına karşı Müslümanların gönüllerinde yanan bir ilahî muhabbet aşkı olmaktan başka ne ile ifade edilebilir? Acaba bu misilsiz tezahür, vefatından on sene sonra dahi sanki el'an milletin arasında yaşıyormuş gibi kendisine gösterilen bu sonsuz rabıta ve bitmeyen, kesilmeyen ve tükenmeyen muhabbetin bir ifadesi değil midir? Asrımızda her türlü mahzurlara göğüs germek suretiyle Müslüman halkın hangi fani hakkında böyle bir sevgi ibraz ettikleri görülmüştür. Bunun bir eşi mevcut mudur? Hangi cazibe, cemaatler halindeki bu insan topluluklarını bu yüzlerce ve milyonlarca Müslüman'ı bir zatın halisiyet ve ihlası etrafında toplayabiliyor? Ve ona bağlılık ve sevgisinden bir türlü vazgeçiremiyor. Bunda elbette üzerinde durulacak bir mana ve hakikat aramak icap eder.

Bu hal safiyane ve meczubane bir şekilde bir kısım saf Müslümanların sebepsiz yere ve körü körüne bir zannın eseri olarak etrafına toplanmaları manasını ifade etmez. Şüphesiz İslam'ın nurlu ve feyyaz hakikatlerini Nur Risaleleri adlı dinî eserleri okumakla kazanan Müslümanlar, Bediüzzaman adındaki bu fani insanı da fevkalbeşer addetmemekte ve ona (hâşâ) bir kudsiyet izafe etmemektedirler. Ancak hizmetinde görülen misilsiz tevfiik ve inayet dolayısıyla onun âli makamının iradesine merbut bir din hizmetkârı olduğunu da haklı olarak kabul etmekte. İşte kendisine gösterilen itimadın saiki budur.

Aynen Bediüzzaman Hazretleri gibi hayatlarından sonra tesirleri devam eden bir kısım tasavvuf büyüklerinin mevcudiyeti ve onlara karşı bağlılıklarını devam ettiren bir kısım kafilelerin varlığı inkâr edilemez. Fakat o kafilelerin, o tasavvuf büyüklerine karşı bağlılıkları hiçbir zaman asrımızın

bu son mücahidine benzememektedir. Tasavvuf büyükleri etrafındaki cemaatlere tasavvuf zevki denilen bir manevî cazibe tevzi etmektedirler. O manevî cazibeden nasibdar olanlar ruhanî zevk ve tahassüslere nail olmak suretiyle kendilerini adeta o manevî heyecanın içinde eritmiş bulunurlar ve bu hal sebebiyle merbutiyetlerini nispeten iradi olmayan bir âmil tahtında devam ettirirler.

Fakat bu asrın iman mücahidi hakkında böyle bir iddia ileri sürülemez. Çünkü o, iradi olmayan bir manevî tesir ile değil, insan ruh ve şuurunu en ileri vuzuha kavuşturan hakikat cevherleriyle aydınlatmaktadır. Telkinatı tamamen şuurî ve iradidir. Halbuki tasavvufî telkinler nispeten hissi ve gayr-i iradidir. Tasavvufî olan bu manevî rabıta sırasına göre gevşeyebilir, tesiri zayıflayabilir. Hatta müntesipleri kısmen olsun dağılabilir ve yollarını değiştirebilir.

Fakat son asırların iman meşalesini taşıyan büyük mücahidin etrafına toplananlar tahkiki ve şeksiz bir şuurla ruhlarını tezyin ettikleri için, hakikatin sarsılmaz kudretinden kopmalarına bir türlü imkân bulunamıyor. Evet, asrımızın bir iman meşalesi halinde olan bu zat meslek ve ifa ettiği hizmet itibariyle bir tasavvuf büyüğü gibi manevî füyuzat dağıtmıyor. Fakat buna mukabil sarsılmayan, zeval bulmayan, eskimeyen, ruhları katî tesiri altına alan hidayet nurları, iman hakikatleri dağıtıyor. Bununla beraber, bu zat insanları bir zevk-i ruhanî cazibesıyla mest eden bir mesleğin sahibi ve bir mana naşiri değildir. Kur'an'ın zeval bulmayan berrak hakikatlerini ruhlara zerk eden bir iman kurtarıcısıdır.

Böyle olduğu halde bu zatın etrafında toplanma hususunda imanlı gönüllerin gösterdiği bu tahalük nedir? Müslümanları ısrarla ve hatta taannütle bu zatın etrafında toplayan ve ondan ölüm pahasına da olsa ayırmayan bu alakanın hakiki mahiyeti nedir? Bu son mevlitte bulunanların müşahede ettikleri veçhile vatanın dört bucağından koşup gelen binlerce Müslüman'ın birbirine mülaki olmaktan duydukları zevk-i ruhanî, heyecan ve hassasiyet görülmeye değer bir manzara arz etmekteydi.

Orada görülen sonsuz sevgi ve muhabbetin, aşkın derecesi adeta tarif edilemez bir mahiyet arz ediyordu. Birbirine sarılmalar ve samimiyet hislerini en yüksek derecesindeki sonsuz muhabbet tezahürleri kelimeyle tarif ve ifadeye imkân vermeyecek derecede idi. Halbuki bu insanlar bundan evvel hayatlarında ya bir defa görüşmüşler yahut da ancak yeni tanışmakta idiler. O halde aralarında birden bire alevlenen bu sevgi tufanı, bu sonsuz rabıta nereden tevellüt ediyordu? En küçük bir beşerî maksadın kirletmediği ve hiçbir fani garazın müdahale etmediği berrak ve saf sevgi ummanı birden bire nasıl hasıl olmuştu?

Erzurum'dan, Van'dan, Karaköse'den, Urfa'dan, Gaziantep'ten, Diyarbakır'dan, Adana'dan, İstanbul'dan, Bursa'dan, Eskişehir'den, Ankara'dan, Malatya'dan, Sivas'tan, Zonguldak'tan, Konya'dan, Kayseri'den, İzmir'den ve Ege mıntıkasından gelen bu binlerce temiz Müslüman bu nasiyelerinden nur fişkırın melek simalı insanlar arasında bu sonsuz sevgi ummanı nasıl vücut bulmuştur? Bunlar hangi hakikatin naşiri ve hangi davanın mümessili ve hamili idiler? Bu kadar aşırı samimiyet ve rabıta ne ile ifade edilebilir?

En vakur ve en asil ve en medeni ve en kibar tavırlarla hareket eden ve insan tabirine masadak olan mananın en ince noktalar kadar, gerçek insanlığın bütün vasıflarını üzerinde taşıyan terbiye ve edep kelimelerinin bihakkın örnek mümessilleri halinde bulunan ve en küçük bir taşkınlığa yer vermeden vazife biter bitmez beşuş ve mesut çehrelerle aynı tavrı nezahetle derhal memleketlerine dönmekte isticar eden bu asil çehreler, hangi davanın, hangi zümrenin mümessilleri ve hangi davanın sahipleriydiler?

Bunlara bihakkın nur-u İslam'ı temsil eden Müslümanlar denmezse, haklarında hangi vasfı kullanmak doğru olur? Beklediğimiz neslin vasıfları diye gazete ve mecmua sahiplerinden hasreti çekilen nesl-i İslam, yani örnek Müslüman cemaati bunlardan daha başka türlü olabilir mi? Acaba bunlar hangi terbiye potasında imal edilmiş ve hangi mekteb-i talimin edebi ile yetiştirilmiş idiler?

Bunları bu şekilde yetiştiren ve Müslüman âlemine böyle örnek bir İslam camiası hediye eden ve adetleri milyonları aşan bir Müslüman halk zümresi vücuda getiren bu örnek muallim nasıl bir muallim idi?

Bu zat bazı müstaid ve çok mahdut zevatın ruhlarını tezyin eden, fakat onlara tam ve hakiki bir İslamî mücahede ruhu bahşetmeye vakit bulmadan vazifesi sona eren bir tasavvuf büyüğüne, sadece bir manevî füyuzat dağıtabilmekten ibaret olan bir ruhanî lidere benzeyebilir mi? Bu zat bazı hususiyetleri değil topyekûn Müslümanları, topyekûn cemiyet-i İslamiyeyi Sultanü'l-Enbiya'nın sevk ve idaresine mümessil bir şekilde onun vazifesini tevarüs ederek hizmet gören bir vazifedardan başka ne olabilirdi?

Demek ki bu zat manevî ve ruhanî haz yerine, sarsılmayan, zeval bulmayan, eskimeyen, hissî olmayan, ruhları katî tesir altına alan hidayet nurları, iman hakikatleri dağıtan bir rehberdir. Evet, o sadece insanları bir zevk-i ruhanî cazibesıyla mest eden bir meslekin sahibi ve bir feyz-i ruhanî naşiri değildir. O ancak Kur'an'ın zeval bulmayan berrak hakikatlerini ruhlara zerk eden bir iman kurtarıcısıdır.

Demek ileriden beri ifade etmeye çalıştığımız hakikat bir büyük din vazifedarının İslam'ı ve Müslümanları düştükleri varta-i mezelletten kurtarmak için bir himmet-i merdane ile ve bir inayet-i Samedaniye ile vazife gördüğünün ve bu hizmetten istihsal olunan İslamî neticenin ifadesidir. Müslümanlardan birçoklarının gafil olmalarına rağmen bir vazifedar, bir sahib-i zuhur, bir hakiki hadim-i İslam gelmiş ve Sultanü'l-Enbiya'dan aldığı selahiyet ve memuriyet ile vazifesini ifa etmiş ve zamanımızda yaşamış, bir taraftan gayet asilane ve merdane ve gayet alimane bir surette neşr-i hidayet yaparken, bir taraftan da İslamî mücahede hakikatinin en âli örneklerini vermiştir. İşte bir kısım Müslümanları ısrarla, azimle ve hatta taannüt derecesindeki metanet ve satavette bu zatın etrafında toplayan ve bu zata bağlayan ve ondan ölüm bahasına da olsa ayırmayan alaka ve sevginin manası budur. Müslümanların onun halisiyetine ve samimiyetine ve misilsiz metanetine ve ihlasına ve İslamî müdafaada asla taviz kabul etmeyen celadetine olan itimatlarıdır.

İşte bu coşkun ve örnek sevgi bundan ileri geliyor. Bu üstün sevgi ve asalet-i maneviyeyi taşıyan ve nasiyelerinden fişkırان nurların açıkça lemean ettiği bilmüşahede görülen, yukarıda bahsi geçen Müslüman cemaatin nur-u İslam'ı bihakkın temsil eden ve kendilerine örnek Müslüman denmesini icap ettiren bir zümre olmasını reddetmek hiçbir hakikatin ifadesi sayılamaz.”

Büyük Yangın

Çamlık, adı üstünde, her tarafı çam ağaçlarıyla kaplı Selçuk'un şirin bir köyüdür. 1969'da köyün yamaçlarındaki ormanlarda büyük bir yangın çıkar. Yangın, rüzgârın da etkisiyle hızla yayılır. Korkunç duman ve alevlerle köye doğru ilerleyen yangın karşısında köylüler paniğe kapılırlar. Evlerini terk ederek köyün dışında tepede toplanırlar. Ağlamalar ve bağırmalar birbirine karışır. Çaresizlik içinde yangının ilerleyişini seyrederler.

O sırada evinde Kur'an okumakta olan Ahmed Feyzi Ağabey'i haberdar ederler. Ahmed Feyzi Ağabey, evinden çıkar ve halkın toplandığı tepeye doğru gelerek, “Korkmayın, endişe etmeyin!” diye bağırp halkı yatıştırmaya çalışır. Yangının geldiği tarafa doğru yönelerek ellerini semaya kaldırır ve dua etmeye başlar. Bir müddet sonra yangın köyün sınırına dayanır. Sanki üzerine gaipten su dökülmüş gibi birden sönüverir. Bunu gören halkın Ahmed Feyzi Ağabey'e karşı olan sevgi ve saygıları bir kat daha artar.

Kalbi Rakik ve Gözü Yaşlı

Herkes Ahmed Feyzi Ağabey'i şecaat ve cesaretiyle, mahkemelerde yaptığı o cesur savunmalarıyla hatırlar. Oysa onun şahsiyetinin bir başka yönü vardır ki, çoğu kimse bundan habersizdir. Evet o, soyadının da ifade ettiği gibi, Allah katında tam bir mahviyet içinde, pür rahm ü şefkat ağlayan bir kuldur. Dergâh-ı ilahide, huzura çıktığı çoğu zamanlar hıçkırıklara boğulan kalbi rakik, gönlü kırık bir abddir.

Hulusi Ağabey'e Mektup

Ahmed Feyzi Kul, Üstad'ın şahsiyetinin anlaşılması konusunda hassasiyet sahibidir. O, Üstad'ın şahs-ı manevisinin bilinmesi halinde Risale-i Nurların daha iyi anlaşılacağı ve daha dikkatle okunacağı kanaatindedir. Bu sebeple Üstad'ın şahsiyetinin tanınması gereğine vurgu yapar. Hatta Hulusi Ağabey gibi Nur'un birinci talebesine yazdığı bir mektupla bu konuda bildiklerini yazması talebinde bulunur:

“Çok Muhterem ve Mübarek Hulusi Ağabeyimize...

Bismihî Sübhanehû,

Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bihamdihî

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü ebeden dâimâ,

Çok Aziz ve Muhterem Ağabeyimiz,

Hürmetle ve hasretle ellerinden öper, geçen iyd-i ahdanızı tebrik ederek dava-i İslam'ın i'lası için vaki olan hizmet-i imaniye ve Kur'anienizde tevfiyat-ı Samedaniyeye azamî mertebede nail olmanızı Cenab-ı Hak'tan niyaz ederim.

Sevgili Ağabeyim,

Sizinle bir daha buluşmayı ne kadar çok arzu ediyorum. Ben acizane şu kanaatteyim ki, bu küfür ve dalalet karanlığını bertaraf edebilmek için, Büyük Üstad'ın gerçek hüviyetini artık ilmî delalil ile ispat etmek mecburiyetindeyiz. Öyle zannediyorum. Onun için Üstad'ın birçok hususiyetlerini öğrenmek, istikbale matuf hizmetimizde büyük faydası olacağından bunların mahremiyetine riayet edilmek kaydıyla bildiklerinizin sizinle beraber gitmemesini, bunların ahlafa intikali için bunları bendenize emanet buyurmanızı rica ederim. Buna sonsuz ihtiyacım var. Mümkünse bu hususta gerekli notları lütfen yazsanız, çok minnettar olacağım.

Tekrar tekrar ellerinizi öper ve dualarınızdan bizi mahrum etmemenizi rica ederim.

Fakir, muhtaç, biçare, günahkâr kardeşiniz

Ahmed Feyzi Kul.”

Ahmed Feyzi ve Hulusi Yahgil'in Üstad ve Risale-i Nur Üzerine Bir Sohbeti

Nur'un saff-ı evvel iki rüknü Hulusi Yahyagil ve Ahmed Feyzi Kul, İzmir'de 1968'de Mustafa Birlik'in evinde bir araya gelirler. Cemaat huzurunda Üstad'ın şahsiyetiyle ilgili karşılıklı uzunca bir konuşma cereyan eder. Bu konuşma o zaman Mustafa Birlik tarafından teyp bandına kaydedilip günümüze kadar ulaştırılır. Konuşma her iki zatın Üstad ve Risale-i Nurlara karşı bakış açılarını ve farklı kişilik özelliklerini yansıtmaları bakımından manidardır. Konuşmada Ahmed Feyzi Ağabey, daha ziyade Üstad'ın şahsına, Hulusi Ağabey ise Risale-i Nurlara dikkat çekmek ister. Saff-ı evvel ağabeylere her vesileyle derin hürmetini dile getiren Fethullah Gülen Hocaefendi, bir sohbet esnasında bu konuşmaya temasla şöyle der:

“Dünya Ahmed Feyzi'yi, Atıf Efendi'yi ve Asım Bey'i mutlaka bilmeliydi. (...) Ahmed Feyzi Ağabey, çok akıllı bir adamdı. Hulusi Ağabey'le çok ciddi muarefesi vardı. Aralarında hatura ve fıkra anlatma kabilinden konuşmaları vardı. Bakarsınız, başa güreşen iki insanın peşrevi, reveransları gibi şeyler. Ahmed Feyzi, daha mütevazıyane, Hulusi Ağabey'e bir şeyler sorar. O da anlatır, Hulusi

Ağabey'in ona nispeten evveliyeti var. Kampta da yine öyle karşılaşmışlardı. Çünkü Hulusi Ağabey, bizim kampta kaldı. Güzel insanlardı. Ben onları her duamda ismen zikrediyorum. Çünkü sahabe-i kiram, Efendimize nispeten ne ise, Üstad'ın hizmetinde bugün bu ikinci dirilişi temsilde o insanlar odur. O en zor zamanda Üstad'a sahip çıkmışlardır.”

Bu iki zat arasında cereyan eden bu tarihî konuşmayı aynen buraya alıyoruz:

Ahmed Feyzi: Bu zat (Bediüzzaman) da nihayet eser yazmış. Eserlerini okumuş ve okutmuş, eserleri Kur'an-ı Kerim'in esrar ve meanisine müteallik. Diğer mütefekkirlerin, alimlerin, hocaların da eserleri böyle olduğu halde, bu zatın (eserlerinin) bu kadar rağbete mazhar olması, elbette bu zata yapılan inayet-i ilahiyenin çok fazla olduğuna dair bizi ikna ediyor. Sohbetimizin başından beri bahsedildiği üzere, Nur Risalelerinde başka eserlerde görülmeyen, tartıya, ölçüye gelmediği halde insanın hiss-i seliminin takdir ettiği bir müstesnalık var. Haydi fevkaladelik demeyelim. Onun tabiriyle, “Kur'an'ın bu asırda zuhur etmiş bir mucize-i maneviyesi” de demeyelim. Belki bu, Risale-i Nur'u tanımayanlara karşı büyük bir iddia olur. Fakat bu derece kıymetli âsar, ne için böyle sâdâttan olduğu açıkça belli olmayan bir zata verilmiş? Ayrıca kendisinde sünnet-i seniye harfi harfine riayeteki bu derece tevfik nedendir? Ahirzamanda iman kurtarmak, büyük bir milletin imanını siyanet (muhafaza) etmek gibi ağır ve mühim bir vazife niçin bu zata verilmiş de, bu kadar mühim bir vazifenin başarılması için, niçin vazifenin esas sahipleri olan sâdâttan bir zat çıkmamış?

Sonra bu zat diyor ki: “Biz ileride gelecek olan bir zatın yapacağı vazifeye ihzarat (hazırlık) yapıyoruz.” Demin buyurduğunuz gibi.

Hulusi Yahyagil: Evet...

Ahmed Feyzi: Amma akabinde de, “O zatlar gelecek, bu eseri program yapacak!” diyor. Programı hazırlayan mı muktedabihdir, programı tatbik eden mi? Tatbik eden mâdundur. Makamı ne kadar yüksek olursa olsun! Yani programı hazırlayan tatbik edenden daha üst makamdadır, âmir durumundadır. Demek bu zat, açıkça diyor ki: “Vazifeli olarak gelecek zatlar, bu eseri tatbikle mükelleftirler, memurdurlar!”

Şimdi bu eseri vücuda getiren, ortaya koyan bir zat mı metbudur, yoksa alelîtlak bir tatbikatçı mı? Bu itibarla, o kendisini ne kadar setretse, mahiyetini gizlese de, bizim bu zat hakkındaki haklı hüsn-ü zannımızın hiçbir mantıkla, hiçbir şekilde sarsılmasına imkân olmuyor. Bunun için, bütün sâdâtın da kendisine tevhîh-i nazar etmesini de dikkate alarak, biz ileriden beri bu zatın ahirzamanda gelecek ve İslam'a büyük hizmet edecek, İslam'ı dalaletten, küfürden kurtarmaya vesile olacak zat olduğu kanaatindeyiz. Çünkü bugünkü realite budur.

Önümüzde bu hizmet görülüp duruyorken ve bir cemaat-i sadıka bu zatın peşinde kemal-i azimle hiç yolunu şaşırılmayarak yürümekte bulunurken ve kendisindeki mahviyet, tevazu, şahsiyetinden tamamen tecerrüt etmek, kendisini merci olarak kabul etmemek; ancak ilmi, ancak Kur'an'ı merci olarak kabul etmek, istiğna-i tâm gibi halleri, ne kadar setretse de, bizim aklımızı bu zatın mahiyetine ve ahirzamanda gelecek vazifedarın kendisi olduğuna tevhîh ediyor. Evet, zamanın siyasî icapları vesairesi bakımından belki kendisini setre memurdur. Kendisini setretmiş olabilir. Amma bu mezkûriyetin ilelebed devam etmiş olması ve bizim bir cehalet karanlığında bir âmâ-i tefekkürde kalmış olmağımız sonuna kadar devam edemez. Bu insanlar, kimin peşine düştüklerini ve bu davanın hangi dava olduğunu anlamak zaruretindedir. Şimdi bir nokta daha. Mesela diyor ki:

“Ey muhataplarım, ben çok bağıriyorum (Bağırdığımı işiten yok). Zira, asr-ı salis-i aşrin minaresinin başında durmuşum.”

Aaa, on üçüncü asrın bir minaresi mi var? Onun başında bu zat durmuş!

“Sözde medeni, ondan sonra dinde laubali olan medenileri camiye davet ediyorum.”

Bu cümlelerin, “Ben bir memur-u mahsusum, on üçüncü asrın hidayete davet memuruyum!” demekten

başka, ne gibi bir manası var? Öyle olmasına rağmen, bu zat birçok yerlerde mahiyetini açıkladığına göre, bizim hâlâ daha, “Kapat kapat orayı! Mahiyetini karıştırma, eserler önemlidir!” dememiz uygun mudur?

Bu eserlerin bizzat ona verilmesi, ihsan edilmesi karşısında bizim durmamız, duraklamamız ve düşünmemiz icap eder. Bu zat ancak sülale-i tahirden olabilir. Bu eserler, madem ki fevkaladeliğe sahiptir, o halde onları hamil bulunan zatın da fevkaladeliği anlaşılır. Kur’an Fahr-i Kâinat’a verildi. Onun en parlak, en mükemmel tefsiri ve izahı niçin bu zata verilmiş? O halde bizim böyle bir zatın değerini anlamaklığımız, vazifemizin ciddiyetle, azimle takibi için bence elzendir. Kabul ediyorum, kim bilir, belki ben ifrat ediyorum.

Hulusi Yahyagil: Bunu, harc-ı âlem metayı gibi herkese inandırmaya çalışmak, davaya sadakat olmaz.

Ahmed Feyzi: Ama biz inandırmıyoruz, fikrimizi açıkça söylüyoruz. Herkesin temyizi var, hiss-i temyizi.

Hulusi Yahyagil: Şimdi müsaade et. Bir hikaye söyledim size. Tarikat almaya gittiğim zaman ne dedi?

Ahmed Feyzi: “İmamım!”

Hulusi Yahyagil: İmam. Nasıl, İmam-ı Rabbanî, İmam-ı Gazalî... İmam-ı Gazalî’nin tercüme edilmiş eserlerini okudum. İfadeler, Risale-i Nur ifadesine çok yakın. İmam-ı Rabbanî ise, onun vasfı “müceddid-i elfi sani”dir. Müceddid-i elfi sani. İkinci binin müceddidi.

“Ben” dedi “İmamım!” ve onlara kıyasen dediğine göre, bunun manası açıktır. Fakat bunu senle ben böyle konuşabiliriz, ama bunun izharını ben iyi bulmuyorum.

Ahmed Feyzi: Güzel, şimdi, bana..

Hulusi Yahyagil: Yok, yok. Şimdi fazla konuşmayalım, kısa konuşalım ki mesele anlaşılsın, yani bunun izharı umumun nazarlarına dökülse, o zaman onun şahları gelip soruyorlar: “Acaba, kabrini nereye koydular?” “Bilsem de söylemem” diyorum. Çünkü kabrini açtıkları zaman, âlem-i manada hasta oldum, o gün. Hani öyle dehşetli bir hararet içerisinde yatağa düştüm. O kadar bana tesir etti. Çünkü elimle koyduğum kabirden gitti. Bir tabut yapılmıştı. Onu koydukları tabuttan çıkardık, beriki tabuta koyduk, o tabutu da getirdik kazılan kabre biz koyduk. O rüya âleminde, o hararetin tesiriyle göründü.

Dedim: “Şimdiki kabrin nerede?” Dedi: “O kolay, amma kimseye söylememek şartıyla!” Götürdü, gösterdi! Götürdü, gösterdi ama bu rüya âlemi. Diyemedim ki: “Burası neresidir?” “Burası neresidir” diyemedim, ama kabristanları gezsem bulacağım. Çünkü bazı alametler hatırımda. Ama yine, “Burasıdır” demem, çünkü yasak!

Ahmed Feyzi: Demezsın, onda beraberiz.

Hulusi Yahyagil: Urfa’daki kardeşler kurban bayramında bizi davet ediyorlar, gerçi merkez-i hükûmette karışıklık var ama, biz o karışıklığın içerisinde, böyle bir ihtilal veya inkılap olacak, öyle muazzam bir fırtına çıkacak diye hiç düşünmüyoruz. Dedik ki: “İnşallah kurban bayramını yanınızda geçireceğiz.” Kurban bayramından da evvel bu hadise zuhur etti. Zuhur etti, ama işte bu şey var. Bir şey ki söz verdim, onu yapmazsam bana ölüm. Öleceğimi bilsem mutlaka gideceğim, biz bu kararı verdik. Rüyada göründü! Kabrinden dışarıda böyle duruyor, biz yaklaştık. Gördüğü zaman neşelenirdi, gülerdi. Şöyle kemal-i ciddiyetle ayakta duruyor. Ta o zaman giydiği, siyah sako giyerdi. O, siyah sakosu var sırtında. Biz yaklaştık. Ama dediğimi unutma! Tefsir edemedik, tabir edemedik. Daha hareket etmemişti. Anlayamadım ama, “Ne lüzumu vardı, buraya kadar gelmenin, ne lüzumu vardı?” der gibiydi.

Ve dört arkadaşıla gittik. İnkılap olmuş, her yerde, “Dur! Hüviyetini çıkar!” diyorlar. Tabanca,

mabanca var mı, onu yokluyorlar. Yine o üç arkadaşı muayene ediyorlar, fakat bize dokunmuyorlar. Gittik, hepsini toplamışlar, nezaret altına almışlar veya nezarete çıkarmışlar. Hiç kimseyle görüşemiyoruz. Kabre daha ilişmemişler, oraya gittik. Sungur orada kabrinin başında, bir de Van'dan iki zat vardı... Onlar orada Kur'an okuyorlar, bir de Sungur köşede... Sungur'a da, Halil Çalışkan'a da, "Bunlar benim evlad-ı manevîmdir, senin de evlad-ı manevîmdir" dediği için, Sungur'a dedim: "Gel bakalım evlat, bu hadise nedir, ne oldu?" Ne desin, bizi tenvir etti, olan biten şeyleri anlattı. Hülasa, biz vaziyete baktık, nazar-ı dikkat hep bizim üzerimizde. Nereye gitsek, arkamızda dolaşıyorlar. Nihayet o (Üstad) da vefat etmiş. Hacı Muhammed'e dedim ki: "Hacı Muhammed Efendi, ne diyorsun, gideyim mi, durayım mı?" "Vallahi beyefendi, gitsen iyi edersin" dedi. Biz de kalktık, Antep üzerinden döndük.

O zatın ihtarları da oluyordu, fakat nedense tabir edemiyorduk. Kendisiyle doğrudan doğruya mektuplaşamadığımız için merhum Abdülmecid Efendi'ye göndermiştim. O da rüyayı hikaye etmiş, "Ne şebem, ne şeb-perestem" diye İmam-ı Rabbanî'nin beytini söylüyor. Fakat iş bu hale döküldü artık, onu da söyleyelim. (Rüyada) gördüm ki: Hz. Peygamber (a.s.m.) bir minber üzerinde oturuyor, ben de gittim, karşısında diz çöktüm, oturdum. O sırada Üstad Hazretleri başında siyah sarık, siyah bir kundura giymiş, dik vaziyette, böyle dik vaziyette geldi. O da Peygamber'in (a.s.m.) yanında oturdu. Ve başladılar konuşmaya. Fakat hiçbir şey anlamıyorum. Konuşuyorlar, ama ben anlamıyorum. Yalnız şu kadar bir söz anladım ki: "Öyle değil mi hoca?" Hazreti Peygamber soruyor: "Öyle değil mi hoca?" Bu vaziyeti (Üstad'a) yazdım. Bana da cevabı başka türlü. İşte Kur'an Hz. Peygamber suretinde, onun dellalı da bizim suretimizde görünmüş diyor. Yani Kur'an, evet Hz. Peygamber suretinde, Risale-i Nur da onun dellalı şeklinde görünmüş bir tarzda. Bu türlü rüyaları söylemek doğru değildir. Doğru değildir, çünkü başka manaya, başka türlü tabir ederler.

Ahmed Feyzi: Şimdi bir noktacı daha müsaadenizle. Bendeniz haddim olmayarak, hadisle çok meşgulüm, meşgul oldum. Bugünlerde değil. Aynı mealde elfazı değişik olarak, belki altı tane, yedi tane *Ramuzü'l-Ehadis* namındaki hadis kitabında gördüğüme göre: "Benden sonra Kureys'ten on iki recul gelmeyince kıyamet kopmaz!" Hadis-i şerif bu. Altı mı, yedi mi bu mealde hadis var. Meali aynı da, elfazı değişik. Bu şekil hadisin ehemmiyetine binaen.

Malum-u âliniz, Peygamberimizin diğer bir hadisi daha var: "Her yüz sene başında bir müceddidi, Cenab-ı Hak bu ümmet için ba's buyuracaktır." Bu recul tabiri ise, malum-u âliniz Kur'an-ı Kerim'de Yasin-i Şerif'te (ayet 20-21) geçmektedir. Buradaki recul, Allahu âlem, benim anladığımı söylüyorum, büyük ehemmiyetli bir zat, alelittlak bir kişi değil. Sonra "İmam" diyorsunuz. Mücedditleri, biz her asrın başında birer imam olarak kabul edersek ve şu beyanını da yani "Ey muhataplarım! Ben çok bağıriyorum. Zira asr-ı salis-i aşrin minaresinin başında durmuşum. Sözde medeni, dinde laubali olanları camiye davet ediyorum!" Yani ben bir hidayet memuruyum, imamıyım, dediğine göre ve kendisini de on üçüncü asrın vazifedarı olarak ilan ettiğine göre; bu hususun bundan daha açık bir ifadesi olamaz.

Fahr-i Kâinat Efendimiz kendi asrının bilaşüphe imamıdır. Ondan sonra gelenler de onun vekili olarak her asrın başında gelecek. "On iki recul gelmeyince kıyamet kopmaz!" demek, kendisinden sonra on iki recul gelecek, on iki asır daha geçecek ki, kendisi ile on üç asır yapıyor. Netice itibariyle bu zat da imam olduğuna göre, son asırda geleceği haber verilen zatın kendisi olduğunu, bu ilmî ve hadisî hakikatler tayin ediyor. Binaenaleyh, kendisinin böyle tali derecede bir ihzarat memuru değil, Fahr-i Kâinat'a vekil olarak Kur'an'ın esrarını ifşa edecek asil bir zat olduğu, asil bir memur olduğu anlaşılıyor.

Şahsiyetine kıymet vermemesi, vazifesine kıymet ve ehemmiyet vermesi hadis-i şeriflerin beyanına tamı tamına uygun geliyor. Sonra, kıyamete kadar aranılan bütün hakikatleri havi olan, (*Kastamonu*

Lahikası'nın başlarında 'Ahirzamandan haber veren mühim bir hadis!' bahsinde izah edildiği üzere, hükmünü (vazife-i tenviriyesini) 1506 senesine kadar aşikârane, belki galibane icra edecek bir eserin sahibi olan ve eseri kıyamete kadar baki kalacak bir zatın vazifesi ihzarat memurluğu ve tali bir vazife değildir. O, vazife-i tenviriyenin son halkasını teşkil eden cemaatin hem reisi, hem mümessilidir. Evet, muvakkat bir zaman için böyle bir devre gelmiş geçmiştir. Ve hasbe'l-vazife kendisini setr ile memur edilmiştir ki, birçok yerlerde kendini gizlemiştir.

Hulusi Yahyagil: Fakat bu kadar bunun üzerinde durmak da lazım değildir. Diyoruz ki, evet bu imam, yani böyle bir müceddit vazifesini Cenab-ı Hak bu zata nasip etmiş. Bir kere bu eserler ne surette yazılmış? Şimdi, yanında bulunmuşuz, siz de bulundunuz.

Ahmed Feyzi: Ben bulunmadım.

Hulusi Yahyagil: Konuşurken konuşması anlaşılıyor, anlaşılıyor. Beş-altı kişi, bir defa, böyle oturuyoruz Barla'da. Bir şey söyledi, dedi: "Kardaşım, bunlar anlamadılar ha!" Ondan sonra sordu: "Sen anladın mı?" Bana dedi: "Sen anladın mı?" Dedim: "Hayır!" Her ne ise, kime anlatmak istiyorsa ona meramını tefhim ediyor (o anlıyor). Şimdi, hal hatır sorduktan sonra "Haydi" diyor, "Biraz hocalık yapalım" kalkıyor, yatağın üstünde başlıyor anlatmaya. Biraz önce dikkat ederek, sözlerini ancak müşkilatla anladığımız zatı, sanki kaldırdılar, yerine aynı kalıpta başka birini getirdiler. Gayet fasih ve beliğ konuşuyor, hiçbir kekeleme yok. Sel nasıl kayaları önüne alır, harıl harıl akarsa, öyle anlatıyor. İnsan mest u hayran.

Nur'a taraftar bir üniversite talebesi bana sordu: "Siz diyorsunuz ki, Risale-i Nur ilham eseridir?" Yukarıdakilere ilaveten dedim: "İnsan küçük bir yazı yazsa, o yazının da tenkit edilecek ellere geçeceğini bilse, o yazıya ne kadar ihtimam eder. Haydi ihtimam etti, fakat hasta bir halde, zehirlenmiş bir zamanda, müfekkiresini toplar da böyle tenkitten koruyacak bir belagatte, veciz ve nafiz sözleri bir araya nasıl getirir ve yazar? Peki bu hal ilham eseri değil de nedir?"

Ahmed Feyzi: Ben altı eserin yazılmasına şahit oldum. O da iki hapisanede. Biri Denizli, diğeri Afyon hapsinde. Her iki hapisanede de bir kelime bile yazılmaması için şiddetli bir baskı vardı. Ve hiçbir yazının içeri girmesine, dışarı çıkmasına, kuş uçuşmasına imkân yoktu. Bu şartlar altında altı eser yazıldı. Bilhassa *Meyve Risalesi*... *Meyve Risalesi* bir şaheserdir.

Hulusi Yahyagil: Merhum Hafız Ali'nin münkereyne cevabı *Meyve Risalesi* olmuştur.

Ahmed Feyzi: Tamam Denizli'de başgardıyan elde edildi. Üstad ayrı, tek hücrede, biz de ayrı ayrı koşullardayız. İspartalılar bir koşuğa, oraya gönderiyorlar hep. Kâğıt yok, bir şey yok, imkân yok. Mahkumlar tabii sigara içiyor. Paketlerin kâğıdını atıyorlar. O kâğıtlar alınıyor, üç satır yazı yazılıyor. Gardıyan, başgardıyan, "Hafız Ali" diyor, Hafız Ali çıkıyor, yazıyı alıyor. Üç satır, ertesi gün beş satır daha. *Meyve Risalesi* böyle tamamlanıyor. Bugün *Meyve Risalesi*'ni okuduğunuz zaman, ondaki azamet-i ifade karşısında insan donakalır. Böyle yazıldı, bunu ben gördüm. Sonra daha garip bir şey var.

Hulusi Yahyagil: Hani görmedik diyordun ya!

Ahmed Feyzi: Barla'da görmedim. Altı eser bu şekilde bütün imkânsızlıklar, memnuiyetler içerisinde yazıldı. Dışarıya çıkmasına imkân ve ihtimal bile yok. Bu eserlerin hepsi de dışarıya çıkıyor, dışarıda neşrediliyor. Biz buna şahidiz. Hatta bir gün bir tek pusula yakalanmış, pusula! Afyon'da. Bu pusula için öyle tahkikat yaptılar, o tahkikat yapılıyorken, o bizim büyük Afyon müdafaası ve daha neler dışarıya çıktı. Onlara hiçbir şey olmadan. Dışarıda da intişar etti. Ve neşredilenlerden de bir nüsha temyiz başsavcısına verildi. Öyle olduğu halde, ağır ve şiddetli hücumu olan bir müdafaaya olmasına rağmen başmüddeiumumi benim beraetimi talep etti! Bu harikuladedir, görülmemiş bir şeydir.

Ben Bediüzzaman Hazretleri'nin yüzlerce kerametine şahit olmuşumdur. Zahir kerametine şahit

olmuşumdur. Fakat en küçük bir keramet bile zuhur etse, hemen, “Hizmetin kerametidir, Nur’un kerametidir, benimle alakası yok!” derdi. Bir gün, neyse kusura bakma, istidraden söyleyiveriyorum. Emirdağ’ına gittim. Beni hemen içeri aldı, biraz sohbetten sonra, “Kardeşim, sen bugün behemahal buradan git, zira buranın kaymakamı çok münafık, bir hadise çıkarma ihtimali var!” Emri alınca, hemen çıktık. Mehmed Çalışkan’ın dükkanına vardık. Onlar yemek hazırlamışlar. “Siz yemek hazırlamışsınız, ama ben emir aldım, vasıtaya bakıverin!” dedim.

Onlar, “Ooo... Vasıta bir defa geliyor buraya, o da gitti. Senin fazla paran varsa, hususi bir taksi tatalım, seni gönderelim” dediler. Nerede Hacı Ahmed’de kav çakmak! “Bugün, burada mecburi kalıyorsun!” dediler. “Aman,” dedim. “Duyarsa ne hale gelirim sonra? Ona haber vermemek şartıyla!” İkinci oldu, camiye sapa yerlerden gittik ve geldik. Büyük bir camileri vardı. Mehmed Çalışkan’ın evine kapandık. Orada misafir kalacağız, başka yolu yok. Ertesi gün gidilecek.

Akşam, Allah ne veriyse yedik. Misafirler gelmeye başladı. Hakim, doktor gibi hep yüksek tabakadan insanlar, hepsi de müdakkik. Bana kabir suali sormaya başladılar. Bir fütihat geldi, gece yarısına kadar, hiç aklıma gelmeyen şeyleri orada inayet-i ilahi ile onlara söyledim. “Artık bu gece tam doyduk, bütün müşküllerimiz halloldu” dediler. Gece yarısı dağıldılar. Biz de yatsıyı kılıp yattık.

Sabah namazından sonra gitmeye hazırlanırken, Zübeyir geldi. “Kardeşim, Üstad Hazretleri sizi istiyor!” dedi. “Eyvah yandık!” dedim. Mehmed Çalışkan’a dönerek, “Kalk bakalım, suç senin, beni göndermeyen sensin!” dedim. O da “Sen korkma!” dedi. Ve Üstad’ın yanına gittik. Ben önünde diz çökerek oturdum, Mehmed Çalışkan ayakta, sonra o da oturdu. Bize, “Niçin kaldın, niye gitmedin?” gibi bir şey demedi. “Kardeşim, bu gece kalmanız çok isabetli oldu, çok isabetli oldu” dedi. Sanki mübarek, gece konuşulanları aynen dinlemişti. Yani o gece yapılan sohbet Üstad tarafından aynen telkin edildi, tasarruf edildi. Daha başka neler söyledi, hatırlamıyorum. Biz buna benzer daha neler gördük, kardeşim. Ne hadiseler şahidiz. Üstad’ın önünde gönlünden geçen bir şeyin cevabını, daha ağzını açmadan, almamak mümkün değildi.

Bir de Üstad’ın yanında bir istinsah işimiz oldu. Abdülmecid Efendi *Asa-yı Musa’yı* Arapça’ya tercüme etmiş. Üstad Hazretleri de Mehmed Feyzi Efendi’ye haber göndermiş, fakat o da hastalığından dolayı gelememiş. Ben de o zaman Ankara’daydım. İstanbul’dan birisi geldi. “Üstad’ın canı çok sıkılıyor” dedi. “Hayret, ne var, ne için?” dedim. “*Asa-yı Musa’yı* istinsah ettirecek, Mehmed Feyzi Efendi’ye haber göndermiş, O da ‘Hastayım!’ demiş, Arapça’yı herkes yazamaz ki, Arapça’nın imlasına tam vakıf olarak yazmak lazım” dedi.

Ben İstanbul’a gitmekten çekiniyordum. İstanbul’a gitmeye maddî gücüm de müsait değildi. Şöyle bir düşündüm. “Eee, Ahmed, sana bir vazife düştü, bu vazife senin” dedim. “Derhal gidip bu yazıyı yazacaksın.” Sungur da oradaydı. Sungur’a, “Kardeşim, ben İstanbul’a gideceğim” dedim. “Aman, ne çabuk karar verdin?” dedi. Ben de, “Herhalde bizim gitmemiz lazım, ama ben Hüsnü’yü de götüreceğim” dedim. Sungur, “Ağabey, sen bilirsin” dedi. Ertesi gün kendi paralarımızla otobüs biletlerini aldık. O zaman Ankara’dan İstanbul’a on liraya gidiliyordu. Paranın ehemmiyetine bak. Trenle filan gitmek bizim için mümkün değil. Bizi uğurladılar.

Epey yol aldıktan sonra, Hüsnü bana dedi ki: “Ağabey, biz oraya gece yarısı varacağız. Bu otobüs Sirkeci’den Fatih’e Reşadiye Oteli’ne varana kadar gece yarısını geçecek. Üstad’ın yanındaki kardeşler de evlerine gidecek. Bizi de Reşadiye Oteli’ne kimse almaz. Biz orada meydanda kalacağız!” dedi. Ben gayri ihtiyari, “Kardeşim merak etme, bizim buradan oraya gittiğimizi söylerler ona!” dedim.

Hiç... Kim söyleyecek, bizim ne gittiğimizden ne de geldiğimizden kimsenin haberi yok. Neyse Üsküdar’a vardık. Araba vapurunda sıra bize gelip Sirkeci’ye varana kadar gece yarısı oldu. Hemen alelacele indik, bir taksi tuttuk. Hücum Fatih’e... Ben eskiden İstanbul’u bilirim. Şehzadebaşı’ndan

geçerken, Hüsnü, “Ağabey, kardeşler geçiyor!” dedi. Ben de, “İn, onları çabuk yakala!” dedim. Arabadan indi ve onları yakaladı.

Bana doğru geldiler, sarıldık. Ben İstanbul’a bir şeyler götürmüştüm, onları koltuklarına aldılar. Onların yerine, yani Süleymaniye’deki o şimdiki malum yere gittik. Şimdi Almanya’da bulunan Abdülmuhsin kardeş gülmeye başladı. “Ne gülüyorsun?” dedim. O da, “Sorma, biz hiç bu yoldan geçmiyorduk, Şehzadebaşı’ndan. ‘Hadi bugün de bu yoldan gidelim’ dedik. Sonra, daha garip bir şey var” dedi. Ben “Ne o?” dedim. “Üstad Hazretleri bugün ‘Ekmek alın bana!’ diye tutturdu. ‘Canım Üstad’ım, ekmeğimiz çok, sana bunun bir tanesi on gün yetiyor. Ekmeği aldırıp da ne yapacaksın?’ dedik. ‘Yok, yok alın! Sizin aklınız ermez, misafir falan olur!’ dedi.”

Zorla bunlara üç tane ekmek aldırılmış. İstanbul’da o zaman ekmek vesika ile bile bulunmuyor. İmaretten talebelerden alıyorlar. Neyse yumurta filan yaptılar, karnımızı doyurduk. Ertesi sabah otele gittik, Üstad Hazretleri’ne benim geldiğimi haber verdiler, kabul etti. Abdülmuhsin, “Efendim, dün bize ekmeği boşuna aldırmanmışsınız” dedi. Üstad da, “Sus, bir şey yok onda, o hizmetin kerametidir, bize ait bir şey değil!” diyerek adeta onu azarladı. Neler gördük, neler neler, arkadaşlar. Bu hakikatleri mezarda ne yapalım? Onun için bu hakikatleri sizlere beyan etmek vazifemizdir. Ben şuna inanıyorum ki, bu ümmet-i Muhammedî, Kur’an’ın hakikatlerine eriştirmek suretiyle içinde bulunduğumuz gibi yeni baştan iman ve hidayet yollarına sevk edecek aslî vazifedarın peşindeyiz.

Hulusi Yahyagil: Şimdi biz uzaktayız. Mesela Isparta-Emirdağ eski ölçüyle baksak bir aylık mesafedir. Mektup yazmadan, orada beni düşündüren bir meselenin cevabını ekseriyetle o gün gelen bir mektupla almışım.

Ahmed Feyzi: Tamam, Bediüzzaman bu zat.

Hulusi Yahyagil: Mustafa Bey’e anlattım. Tunceli Harekatı 1937’de yapıldı. Vaziyet çok ehemmiyetli, fakat izharı zor. Bilfiil muhaberemiz de o sırada dikkat çekiyor. Mektup kesilmiş vaziyette. Tunceli Harekatı’na gideceğiz. Türkçesi, imha üzerine gidiliyor. Eee benim de bu iş aklıma yatmıyor, fakat bu hissimi açığa çıkarmama da imkân yok. Hiç kimseye emniyet edip de söyleyemiyorum. Babam sağ, rahmetlik. İşte başka büyükler de orada, onlarla da görüştük, hayvana bindim. Baktım evde bizim hizmeti yapan koşuyor, elinde bir zarf, derhal açtım. *Kastamonu Lahikası*’nda geçer, fakat şu vaziyeti söyledikten sonra okursanız, o zaman hakikat daha iyi anlaşılır. Abdülmecid Efendi zarfı değiştirerek mektubu aynen göndermiş. İşte, selamdan sonra şöyle diyor:

“Salisen: Hulusi’nin bir gailisi var diye hissediyorum. Merak etmesin, Risale-i Nur’un şakirtlerine inayet ve rahmet, nezaret ve himayet ederler. Dünyanın meşakkatleri madem sevap verir, geçerler; o musibetlere karşı sabır içinde şükürle, metanetle mukabele edilmek gerektir. Hem o, hem sizler bütün dualarımda ve kazançlarımda benimle berabersiniz.”^[42]

Şimdi bunu okudum. Yani bana dünyayı verselerdi, o kadar bir sevinç duymazdım. Bana öyle bir emniyet hasıl oldu ki; öptüm, başıma koydum, sonra koynuma yerleştirdim, Elhamdülillah. Yine de kimseye bir şey söylemedim. Verilen vazife gayet çetin ve mutlaka ağır, kanlı bir vaziyete girmesi muhtemel. Cenab-ı Hak öyle siyanet etti, Elhamdülillah, öyle siyanet etti ki, kirlenmeden o badireden kurtardı, tertemiz. Çetin vazife içinde, eli bulaştırmak ihtimali var, sonra da mesul mevkide. Neyse, bu da böyle.

Şimdi yine kendi sözüne geleceğim, yine Barla’da. Kur’an’ın bütün surları yıkılmış, Kur’an tek başıyla kendini müdafaa ediyor. Kur’an’ın bütün surları yıkılmış sözünün manası, kanaatimce şudur: Kur’an’ın surları şunlardır, dinî tedrisat yapan medreseler, mekteplerdeki din dersleri ve nihayet camilerin arkasında “Allah, Allah” denilen tekkeler.

Bunların kapanması ve en büyük musibet olarak başımıza gelmesi, tedris-i Kur’anîyi yasak etti. Şimdi Kur’an atlas kaba, atlas kılıfa konarak, kible duvarına asılmak ve cuma akşamları ölülerin

ruhuna Yasin-i Şerif okunmak için mi kullanılacak? Öyle mukaddes ve kudsî bir kitabın, Kelamullah'ın bu asra bakan ehemmiyetli manasına işaret edecek, İmam-ı Rabbanî, İmam-ı Gazalî derecesinde bir zat vazifedardır. Ve o, bu vazifenin icabını hepimizin bildiği gibi; en ağır şartlar altında, daima hayatı tehlikede olarak yapmak suretiyle ifa etmiştir. Bunun için fazla söz söylemeye zannederim ihtiyaç yoktur.

Ahmed Feyzi: Şimdi burada bir سوالım var. Ümmet-i Muhammed'e İslamî hakikatlerin yasak edildiği bir zamanda, niçin bu kadar mühim bir vazife, en büyük hakikatleri izhar etmek üzere Bediüzzaman memur edilmiş? "Ahirzamanda ümmet-i Muhammed'i kurtaracak bir seyyid olacak, Peygamberin sülalesinden olacak" diye beşaret varken, bu vazife, bu tahsis bir seyyide değil de, mahiyeti tam bilinmeyen Bediüzzaman'a verilmiş? Kafalarımızda hasıl olan soruların merkezi burada.

Hulusi Yahyagil: Peki şimdi siz o mektubundan haberdar değilsiniz öyleyse?

Ahmed Feyzi: Değilim.

Hulusi Yahyagil: Bir mektubunda öyle buyurmuş ki: "Hazret-i Peygamber'in âli ikidir. Biri nesebi âl, diğeri onun getirdiği ahkâm-ı şeriyeye tevfi-k-i hareket edenler." Evvela katû surette bilmiyoruz ki; nesebî âle mensup değildir.

Ahmed Feyzi: Yani, "Mensup olması muhtemeldir" diyorsunuz, öyle mi?

Hulusi Yahyagil: Katû bilmiyoruz, fakat mensup olması muhtemeldir.

Ahmed Feyzi: Vazifesinin ehemmiyeti buna şehadet etmez mi?

Hulusi Yahyagil: Bunlar üzerinde, zannederim fazla mütalaa yürütmek hiçbir şey getirmeyecek.

Ahmed Feyzi: Gözlerimiz kapalı kalacak.

Hulusi Yahyagil: Biz şimdi bize bıraktığı miras üzerinde kafamızı çalıştırıp istifade etmenin çaresine bakalım.

Ahmed Feyzi: Pekiyi. Kusura bakmazsan, bir سوال daha soracağım. Bu davaya inanmayanlar şöyle diyorlar: "Siz Bediüzzaman'a çok fazla değer veriyorsunuz. Bu adam ne getirmiştir? Bu zat birtakım dinî eserler yazmıştır. Bu nevi dinî eserleri birçok İslam alimleri de yazıyorlar. Onlardan bunların ne farkı var ki, bunda bir hususiyet görüyorsunuz? Bu da alelittlak bir din alimidir. Eserlerine "Kur'an'ın mucizeleri" diyorsunuz. Kur'an'ın sırr-ı i'cazından tereşşuh etmiş diyorsunuz. Diğer bütün İslamî eserler de Kur'an'ın hakikatlerini ifade için yazılmıştır. Bunda bir hususiyet nereden icap ediyor? Bu hususta bu eserlere fazla değer izafe etmek, biraz da hüsn-ü zanda fazla ileri gitmek değil midir?" diye söylüyorlar.

Hulusi Yahyagil: Yani insan sevdiğine nazar akseder, kusurunu görmez, görmek istemez. Sözü bu noktaya mı getirmek istiyorsunuz?

Ahmed Feyzi: Gayet tabii canım. Halk böyle diyor.

Hulusi Yahyagil: Yani, "Bu kadar sevmekle, siz sevginin mağlubu olmuşsunuz!" diyorlar, öyle mi?

Ahmed Feyzi: Evet.

Hulusi Yahyagil: Şimdi o zat (Bediüzzaman), bidayet-i ömrünü başka türlü geçirmiş. Kendi nefsi için, "Ey medhe düşkün, fahre müptela!" gibi tabirler kullanıyor. Hakikatte kendisi bunun talibi değil, istemiyor. İstemediği halde bir şöhet kazanmış. Bediüzzaman ismini babası koymamış, bildiğim kadarı ile, Şeyhü'l-İslam Musa Kazım Efendi bu ismi ona vermiş. İstanbul'a gittiği zaman hep ona سوال sorulmuş, kimseye سوال sormamış. Daima cevap vermiş. Onun da sebebini şöyle beyan eder. Diyor ki: "Ben onların hocalığından şüphe etmiyorum, fakat onlar bana hocalığı layık görmüyorlar. Onun için ben yalnız cevap veriyorum." Bütün suallerine harika bir tarzda cevap verdiği için ona Bediüzzaman ismini vermişler. Fakat sonunda ne dedi? "Bir zaman bana Bediüzzaman derlerdi. Bediüzzaman'ın da Risale-i Nur olduğu tahakkuk etti."

Ahmed Feyzi: Yani kabul ediyor.

Hulusi Yahyagil: Demek ki, o zaman kendisi, şimdi ise Risale-i Nur, Bediüzzaman ismine layıktır. Peki, onların dedikleri gibi düşünelim. Bir fakirden, yani silsile-i sâdâttan olduğu katî surette bilinmeyen bir zattan böyle kıymetli bir eser vücuda geldi diyelim. Peki bir mislini getirsinler bakalım. Sonra bu eserleri tecrübe edenleri dinleyelim. Genç, hem de hakim huzurunda aynen şöyle diyor: “Ben böyle bir genç değildim. Hakim bey, ben ipsiz sapsız bir genç idim. Şu Risale-i Nur dairesine girdikten sonra insan oldum!” Peki bir şeyin kıymeti onun tesirinden anlaşılır, değil mi? Madem böyle bir netice bu eserlerde var! Çok gördük ki, kaderin sevkiyle bir defa sohbetinde bulunan bir insan, hemen dönüş yapıp hizmette bir fert oluyor. Bu noktalara bakıyoruz.

Hediye bahsinde, “Mezhebimizce en muteber imam olan İbn-i Hacer-i Askalanî diyor ki: ‘Sana salâhat niyetiyle verilen bir şeyi, eğer salih olmazsan almak haramdır. Eğer salihim diye alırsan, o hal salâhatin ademine delildir, alamet-i gururdur!’” diyor. Peki bu hal neyi gösteriyor? Bu ifade, insanlığın ve imanın en zirve noktasında bulunan bir zatın ifadesine yakışır bir tarzıdır. İnsanlardan istiğna ediyor. “Enbiyaya da ittibaa mecburuz, çünkü onlar da kimseden ücret istemediler ‘*În ecriye illâ alallâh*’ diyerek insanlardan istiğna ettiler” diyor. Biz kimi taklit edeceğiz? Elbette onu kendimize imam ittihaz edeceğiz. Bu vasıflar kendisinde görünüyor.

Kendisine hiçbir hususi meziyetle bakılmasını istemiyor. Şimdi biz zorla diyoruz ki: “Al, bu makam senin!” Bunun için çoklarını azarlamış. Yine şefkatli bir okşayış nevinden onlara, “Bu düşünceniz doğru değildir” diye ihtar etmiş. Büyük zatlar gelmeden hazırlık yapılır. Onun için, “Bizimki o zatların gelişine ihzarî vaziyettedir” diyor.

Ahmed Feyzi: Ama onlar?

Hulusi Yahyagil: Şu Risale-i Nur dersini dinleyen, sonra başında iki elin parmağı kadar az olan ve hakikaten geçim derdine müptela olan bu insanlar; Risale-i Nur’a birinci derece muhatap onlardır. İşte onların ihlaslı davranışlarının neticesidir ki, bugün bu eserler elimizde bulunuyor. Mektup şeklinde, kâğıtlar üzerinde, parça parça, köyden köye gezdirilen Risale-i Nur böyle kitaplar halinde mi idi canım? İlk defa *Haşir Risalesi* Kur’an hurufatıyla tabedildi. O tab da, Allah rahmet eylesin, Şamlı Hafız Tefvik’in dediği gibi; Üstad’ın kemerindeki otuz altınını bu işe sarf etmesi ile oldu. Kitapların çoğunu da hediye ederdi. Sonra, Muhacir Hafız Ahmed’e yetiştiniz mi?

Ahmed Feyzi: Hayır, görüşmedim.

Hulusi Yahyagil: O zatın erkek misafirleri için küçük bir odası vardı. Üstad, Barla’ya, karadan değil, göl tarikiyle, motorla geliyor, sahile çıkıp doğru Muhacir Hafız Ahmed’in o odasına gidiyor. Kendisini kimse tanımıyor, misafirdir. Zaten Hafız Ahmed de misafirperver bir zat idi.

İftar zamanı yakın. Peynir, zeytin gibi üç-dört parça iftariyelik getirmiş. Üstad birini alıyor, “Diğerlerini götür!” diyor. Yatsıdan sonra, Üstad o odada yalnız kalıyor. Hafız Ahmed: “Ne kadar zaman geçti bilmiyorum, bir de baktım, ailem beni dürtüyor. Baktım ki ev sallanıyor. ‘*Rabbi innî messeniye’d-durru ve ente erhamürrahimîn!*’ diyor. Çok gür olarak söylüyor. Evet ev sallanıyor. Hanıma dedim ki: ‘Yatağımızı ayıralım, Allah bizim başımıza bir devlet kuşu kondurdu!’”

Üstad beş senelik kirasını peşin vermek suretiyle orada kaldı. Kendisiyle biz de orada görüşmüştük. Akşamdan akşama kendisine yemek gelir, Üstad da minderini kaldırır, o zaman tedavülde olan puitsuz nikel on kuruşluklardan bir tane verir, sonra yemeği alırdı. Üç-beş misafir de gelse yiyecekleri odur. Beş tane kedi misafir geldiği zaman da yiyecekleri odur. Kedilerin yemeğini peşinen ayırır, misafirler beklerler. Götürür, kedilerin yemeklerini kor, onlar yemeğe başlarlar. Ondan sonra gelir. “Fiyatını verelim, Bismillah” der, yemeğe başlanır. İlk gittiğimiz zaman, ilk sofraya yemek hatırası da şöyle olmuştu. Bugün dersi okutmayacak bunlar.

Ahmed Feyzi: Tamam, tamam. Biz bunları bir daha duyamayız. Daha soracağımız sualler var.

Hulusi Yahyagil: Öyleyse bu gece mektup yazarsın, manevî mektup. Bu müşküllerini kendisine havale edersin.

Ahmed Feyzi: O burada, dinliyor. Buradan uzak değil.

Hulusi Yahyagil: Ondan sonra sen beyan edersin, İnşallah kabul ettirir. Tamam, tamam, sizi o gönderdi buraya. Her ne ise... Ne diyorduk?

Ahmed Feyzi: İlk yemek sofrası.

Hulusi Yahyagil: Ha, yemek. İlk yemek girdi. Biz yedi-sekiz kişi oturduk. “Fiyatını verelim, Bismillah.” Fakat yemeğe başlanmıyor. Biraz duruyor: “Bismillah.” Biraz daha duruyor: “Bismillah.” Ben çok zaman sonra hükmettim ki, biz Bismillah’ı şümülüyle söyleyemiyoruz da o zat herbirimizin namına bismillah diyor. Isparta havalisinde hamur tahtasını sofraya diye kullanırlar. Hamur tahtası geldi. O kadar insan yedi. Elhamdülillah. O yemek bitmedi. Yemek hemen hemen aşağı yukarı geldiği gibi gitti.

Şimdi şu hadiseyi bir iki münasebetle ben de taklit ettim, taklit! Birisi Kars’ta iken. Akşama yakın gayet kuvvetli yemek yiyen iki kişi ile bir zatı ziyarete gittik. Ev sahibi hanımı ile beraber bir kap yemeklerini yerken, biz kapıyı çaldık. Kapıyı açtı, “Buyurun” dedi, hanımı öbür tarafa geçti. Bir sahan içerisinde patates yemeği. Bu zatın iki avucuna ancak sığar. Dedim ki: “Başlamayın! Size Üstad’la ilk görüşüğümüzde şahit olduğum besmelenin bereketine dair olan hikâyeyi anlatacağım. Biz de taklit edeceğiz. İnşallah Cenab-ı Hak bize de bereketini ihsan eder.” Bu hikâyeyi onlara anlattım. O tarz hareket ettik. Ondan sonra “Bismillah” dedik, başladık. O yemeği bitiremediler oburlar!

Bundan iki sene evvel Elaziz’de bir Kur’an kursu açılıyor. O da pazara rastlamış. Ankara’dan, şuradan buradan birçok misafirler var. Bizim de pazar günleri kırdaki sohbetimiz var. Birinci Cihan Harbi’nde Üstad Hazretleri ile beraber muharebede bulunmuş Bakır Hoca dediğimiz bir arkadaşımızın bahçesinde olacağız. Arkadaşlar, “Bugün ne yapalım?” dediler. Ben de “Şöyle on-on beş kişiyi idare edecek kadar bir şeyler yapın” dedim. Çünkü o kurs için davet edenler, misafirler için hazırlık yapmışlar. Civar vilayetlerin hepsinden var, uzaktan gelenler de var. Nihayet merasim bitti, öğleyi kıldık, biz bahçeye gittik. İşte on-on beş kişiyi idare edecek kadar bir yemeğimiz var.

Baktık ki, on kişi bu taraftan, on beş kişi o taraftan, sekiz kişi bu taraftan, böylece her taraftan gelmişler. On beş kişilik yemek, altmış-yetmiş kişilik sofraya oldu. Misafirlere karşı bir mahcubiyet var. Ol deyince olmaz ki. “Bekleyin, şehirden yemek getirelim” bu da olmaz! Dedim ki: “Arkadaşlar, size besmelenin bereketine ait hikâyeyi söyleyeyim” ve onun zeyli olan taklidimizi de anlattım. Hülasa fiyatını verelim dedik ve besmeleyle başladık, ama taklit ha taklit! O altmış-yetmiş kişi doyusuna kadar yediler elhamdülillah, yemek arttı. Fesühbanallah, taklidimize bile Cenab-ı Hak böyle bereketi ihsan etti.

“Peki hatıralarından bahset!” diyorsunuz, değil mi? E, müsaadenizle bir çay içeyim de. Ahmed Feyzi Bey kardeşimiz de beni söylesin, ben dinlemeyi severim.

Ahmed Feyzi: Biz de işitmeyi çok severiz, siz yine dinleyebilirsiniz.

Hulusi Yahyagil: Yok, yok, ben dinlemeyi çok severim.

Ahmed Feyzi: Siz çay içerken.

Hulusi Yahyagil: Yok, çay içerken bir şey söylersen çayımız yarım kalır.

Ahmed Feyzi: Çayın demlisi dokunuyor bana da...

Hulusi Yahyagil: Dokunmaz, bismillah dersen dokunmaz. Üstad Hazretleri bir defa çay içmeyi terk etmişti. Sebebini biliyorum, fakat söylemem, sormayın. Gittiğim zaman dedi: “Kardeşim, çay içmeyi terk ettim, şimdi su içiyorum. Fakat su da bana zarar veriyor.” Tekrar çaya başladı. Şimdi bismillah deyin, çaydan zarar gelmez. Yani Üstad’ımız başta olmak üzere tanıdığım büyükler çay içerlerdi.

Ahmed Feyzi: Çayı bırakmamışlar.

Hulusi Yahyagil: Buyurdunuz ki, çay bana dokunuyor değil mi?

Ahmed Feyzi: Evet, demlisi dokunuyor, demsiz içiyorum, çok hafif.

Hulusi Yahyagil: Ama, demsiz de hiçbir şeye yaramaz. Canım şimdi sohbetin de demlisi var, demsizi var. Yani deme ihtiyaç var, arz etmek istediğim o. Çünkü dem olmazsa sohbette halavet olmaz.

Bir defa yanına gittiğim vakit, o gün Sıddık Süleyman dahil yanındakiler bir tarafa gitmişler. Hiç kimse yok. Kalktı, kendi eliyle çay yaptı. Böyle bir bardağa kendisine, saplı büyükçe bir bardağa da bana çay koydu. Daha fazlasını verir. Yine fiyatı var. Çayı içerken unuttuğum. Dibinde biraz artmış. “Kardaşım, sen sünnet bilmez!” dedi. Şimdi imkân mı var, bir çay içeyim de, Üstad’la beraber içtiğimiz çay hatırıma gelmesin.

Ahmed Feyzi: Dibinde bırakayım.

Hulusi Yahyagil: Ve sonunda hatıra canlanmasın, “Sen sünnet bilmez!”

Ahmed Feyzi: Şimdi efendim, demli içtiğiniz bir yudum kaldı. Biz de suallere muhtacız. Gözü kapalı bir davanın içinde bulunmak, insanı basiretsizliğe, bir nevi âmâ-i tefekküre sevk ediyor.

Hulusi Yahyagil: Nereye gitsem diyorlar: “Üstad’la olan maceranızı anlatın.” “Üstad ile olan maceram ne olacak ki?” diyorum. Macerası şudur: Elimizdeki kıymetli eserlerin ne gibi şartlar altında yazıldığını düşünün. Bunlar düşmanlar tarafından bile takdir ediliyor. Ama malumdur ki; kıymetli eserler, bilhassa münekkitlerin eline geçecek, onların diline düşecek kıymetli eserlerin kusuru olmamak gerektir. Mesail-i imaniyeden bahsediliyor. Bu eserlere karşı kusur aramak için kulaklarını dikenler çıktı. Halbuki böyle bir şey yok (yani eserlerde kusur bulamadılar). İftira ettiler, Mustafa Sabri’yi mezardan çıkarıp konuşturdular. İftiranın bu derecesine vardılar. Ancak iftira ile tenkit edebildiler. Eğer bu eserlerin içinde hakikatte bir kusur olsaydı, bu müfterilerin gözünden kaçmayacak idi.

Ahmed Feyzi: Eğer eserlerde kusur bulsalar, ayyuka çıkaracaklardı.

Hulusi Yahyagil: Onun için asıl harika olan bu eserlerdir. Bir zat, o da kendi tabirince, yarım ümmi, yardımcısız, tazyikat (baskı) altında ve daima kendisine şüpheli olarak bakılan bir zat tarafından yazılan bu eserler en büyük harikadır.

Ahmed Feyzi: Müthiş.

Üstad Ne Diyor?

Yukarıda bu iki Nur hadimi arasında geçen uzun ve manidar diyalog, Üstad’ın vefatından sekiz sene sonraya rastlar. “Risale-i Nur’un okunduğu yerde biz manen hazırız” diyen Üstad’ın, Nur’un saff-ı evvel iki kahramanının bulunduğu böyle bir mecliste olmaması mümkün değil.

Ahmed Feyzi ile Hulusi Bey’in burada serdettikleri görüşlerin hepsi muteberdir. Dikkat edilirse aralarında esasen birbirini nakzeden bir durum yoktur. Sadece nazlı, niyazlı, tatlı bir fikir alışverişi, bir üslub-u beyan farkı vardır. Ahmed Feyzi, her zamanki gibi, Üstad’ın şahs-ı manevisine dikkat çekerken, Hulusi Bey, nazarları eserlere tevcih etmeyi daha uygun bulur.

Bu bahsi yazarken Üstad’ın gayr-i münteşir bir mektubu elime geçti.^[43] Mektubun ‘Salisen’ kısmında Ahmed Feyzi’nin mehdi hakkındaki görüşlerine haklılık veren ve fakat zamanın nezaketi sebebiyle konunun mahremiyetine dikkat etmek gerektiğine işaret etmekle de Hulusi Ağabey’e haklılık veren mahrem mektubu okuyucularımızın dikkatlerine sunuyoruz:

Üçüncü Bir Hüccet-i İmaniye

“Bismihî Sübhânehû,

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühû,

Aziz, Sıddık Kardeşlerim,

Yine tekrar hem bayramınızı, hem Feyzi'lerin ve Nazif ve Halil İbrahim gibi etraftaki kardeşlerimin bayramlarını tebrik ediyoruz. Cenab-ı Hak, Risale-i Nur'un tab ve intişarıyla bizlere manevî bir bayram daha ihsan eylesin. (Âmin!)

Saniyen, *Meyve* ve *Hüccetullahi'l-Baliğa*'nın tab'ına dair ne lazım ise yaparsınız. Yanımdaki *Meyve* ile *Hüccetullahi'l-Baliğa* risalesini Aziz'e göndermek istiyorum. Fakat adresini bilmiyorum. Kardeşimiz Tahiri eğer buraya uğrasa münasiptir. Ta ki, yanımdaki nüshayı beraber alsın. Fakat *Meyve Risalesi*'ni burada yazdırmışım, belki iyi okunmaz. Sizin yazılarınızdan birisi gitse münasip olur. Onuncu ve on birinci hüccetleri ilave ettim. Hüsrev'in mektubunda yalnız birkaç kelimeyi çizdim.

Salisen: Hafız Ali'nin gitmesindeki acısını iki pehlivan Feyzi'lerin Risale-i Nur'un hizmetine girmeleri o acıyı izale ediyor. Ahmed Feyzi'nin Hafız Ali hakkındaki mersiyesi Hasan Feyzi'nin parlak mektubuna denk olarak ikisini birkaç ehemmiyetli parçalarla beraber bir cilt içinde derç etmişler.

Ahmed Feyzi ve Halil İbrahim'in mektuplarını okudum. Bu iki metin ve kıymettar ve tam sadık kardeşlerim, mektuplarında benim şahsıma ziyade ehemmiyet veriyorlar. Bu ehemmiyet, Risale-i Nur'un küllî kıymetine ve serbestiyetine belki ilişir ve o ehemmiyetli kardeşlerimin de benim adi şahsiyetimi bazı hadiselerle bilmekle ve verdikleri makama hiçbir cihetle layık olmadığımı anlamalarıyla inkisar-ı hayale uğramamak ve Risale-i Nur'daki iştiyaklarına fütur gelmemek için şahsıma ait olan fevkalade hüsn-ü zanlarını Risale-i Nur'a çevirseler daha iyidir. Ben de Halil İbrahim'in parlak sadakatinden tezahür eden mektubunu tadil edip bana karşı hitabını Risale-i Nur'a çevireceğim. Sonra size gönderip *Lahika*'ya yazılsın.

Ve çok dikkatli ve Risale-i Nur'un avukatı kardeşimiz Ahmed Feyzi'nin mehdi hadisesini Risale-i Nur dairesi içinde çokça medar-ı bahis etmesi ehl-i dünyanın evhamını tahrike sebep olabilir. Çünkü mehdi manasında, bir siyaset dahi bulunuyor diye eskiden beri fikirlerde yerleşmiş. Risale-i Nur, bu meseleyi halletmiştir. Ahirzamandaki büyük mehdiden evvel çok mehdiler gelmiş geçmiş diye Risale-i Nur ispat etmiş. Rivayetlerin muhtelif olması bu noktadan ileri geliyor. Bu zaman, şahıs zamanı olmadığından, o ehemmiyetli unvanlar şahıslara verilmez.

Hem Risale-i Nur'a siyaset manası da taşıyan o unvanı vermemek münasiptir. Müceddidiyet kâfidir. Gerçi hakikat noktasında ahirzamandaki gelecek büyük mehdi siyaseti tam dindar İsevilere bırakıp, yalnız İslamiyet hakikatlerini ispata, izhara, icraya çalışır. Ve bu nokta-i nazardan Risale-i Nur, o zat-ı mübarekin veyahut onun cemaat-ı nuraniyesinin şahs-ı manevisinin çok vazifelerinden en ehemmiyetli vazifesi olan hakaik-ı imaniyenin ispat ve neşrini tam yapıyor. Fakat bu evhamlı ve bahaneleri arayan ve her şeyi siyaset noktasında düşünen adamlara karşı bu mehdi ünvanını Risale-i Nur'a vermek, Risale-i Nur'un ihlas sırrına ve dünyaya tenezzül etmemesine muvafık olmaz.

Evet, Risale-i Nur'daki sırr-ı ihlas, yüzde doksan ihtimaliyle de olsa o makama talip olmamaklığımı iktiza ediyor. Çünkü küçük bir memuriyet veyahut zabıt olmak gibi bir makamı düşünen, hareketını o makama tevcih ediyor. Onu maksat yapıp, ona çalışıyor, ihlasını kaybeder. Uhrevî amellerini ona basamak yapsa, bütün bütün yanlış olur.

İşte böyle kudsî ve parlak bir makamı ve memuriyeti dünyada dahi kendine düşünmek ve gaye-i hayal yapmak, bütün hareketını, hatta uhrevî amellerini o makama yakıştırmak suretini verdiğiinden hakikat-ı ihlası bozar. Eğer öyle bir makam verilse de ihsan-ı ilahî olur. İnsanın kesb ve ameli ona vesile olamaz ve ekseriyetle bilinmez. Bilinmese daha iyidir. Ve bilhassa efkar-ı ammede siyasetçilik ve hakimiyet manası bu mehdi unvanında bulunduğu ve geçmiş bazı mehdi-misal halifeler o gibi

hadiselerin bir masadaki ve medarı olmuşlar.

Elbette bu zamanda siyasete her şeyi feda eden insanlar nazarına karşı Risale-i Nur mesleğindeki ihlas, böyle şeyleri aramaz. Yalnız bu kadar var ki; şakirtleri tam itimat, katî yakınlerini takviye için harikulade bir surette hem Risale-i Nur'un şahs-ı manevisini, hem bazı şakirtlerini, hatta tercümanını pek büyük makamlarda bulduklarını itikat edebilirler. Çünkü eskiden beri Üstadlarına karşı ziyade hüsn-ü zan kabul edilmiş. Hatta Kur'an'dan ve hadisten sonra en mühim hüccet-i imaniye, Risale-i Nur'dur diyebilirler.

Umum kardeşlerime birer birer selam ve dua, dualarını rica ediyoruz.

El-Baki Hüve'l-Baki, Kardeşiniz Said Nursî

İncir Üzerine Tefekkür Ziyafeti

Aydın'ın incir ve zeytini meşhurdur. Bu yüzden "Dağlarından yağ, bağlarından bal akar" derler. Aydın'ın olması hasebiyle Ahmed Feyzi Kul'un arazilerinde de her iki nimet bulunur. Kur'an-ı Kerim'de üzerine yemin edilen bu nimetlerin insanlık için pek çok fayda ve şifa ihtiva ettiği muhakkaktır. Zeytin ve yağının faydaları saymakla bitmez. Hakeza incirin de öyle. İncir, kansızlığa iyi geldiği, boğaz ve bağırsak hastalıklarında yumuşatıcı rol oynadığı, kemik hastalıklarının önlenmesinde tesirli olduğu bilinmektedir.

Ahmed Feyzi Ağabey, bir zaman incirin döllemesine merak sarar. Bu konuda yaptığı ilginç araştırmayı, bir tefekkür ziyafeti halinde sunar:

"İncir meyvesinin dişi ve erkek çiçekleri ayrı ayrı ağaçlarda biterler. Gerek erkek ve gerek dişi çiçekler kapalı ve ağızları kilitli ve hatta mühürlü bir sandık ve muhafaza halindedirler. Halbuki incirin meydana gelmesi ve meyvenin vücut bulması için erkek çiçeğin içindeki aşı zerreciklerinin dişi çiçeğin içine aktarılması icap eder. Bu ise, her ikisinin kapalı olması sebebiyle aslî halinde adeta imkânsızdır. Bu aşılamaı ağacın nebatî faaliyeti katiyen başaramadığı gibi, böceklerin ve rüzgârların da buna yardımları olamaz. Zira onların hizmeti ancak açık çiçeklerde cereyan eder. Bu nakli yapabilmek için şuur ve iradeyi haiz kasdî bir hareketin, idrak sahibi bir faaliyetin harekete geçmesi lazımdır. İşte Büyük Yaradan, sanat mucizelerinin parlak parıltularına bir misal olmak ve bu işi vücuda getirmek üzere hususi bir memur yaratmış, bu işle vazifelendirmiştir. Böylece incir gibi benzersiz bir ihsanı, hayvanî ve nebatî iki faaliyetin ve müşterek çalışmalarının neticesi olarak yaratmıştır.

Gayet zarif, müzeyyen ve sadece bir dokunmakla ezilip ölebilecek bir küçük sinek olan bu ilahî memurun ana rahmi ve vatanı erkek çiçek tomurcuklarıdır. Bunların dışında hiçbir yerde vatan tutmasına imkân yoktur. Dişi çiçek doğup da aşılacak kabiliyete erişince, erkek çiçek tomurcukları içine hilkatın birer birer yerleştirdiği sinek yumurtacıkları yarıılır. Ve böylece seferber edilen sinek ordusu, vücutları sarı toz denilen nebatî erkek tohum zerrecikleriyle sıvanmış olarak çiçeğin ağzından dışarı çıkarlar. Gariptir ki, o zamana kadar gayet muhkemce kapatılmış olan ve gayet sert bulunan çiçeğin ağzı o anda yumuşar ve geçecek orduya kapısını açar. Dışarıya çıkan sinekler ise sanki eskiden biliyorlarmış gibi hiç sapıtmadan doğrudan doğruya dişi çiçeklerin üzerine konarlar ve aslî vatanlarına dönüyorlarmış, yani tekrar yuvalarına gidiyorlarmış gibi dişi çiçeklerin içine girerler. Her nedense, içeride bir müddet kaldıktan sonra tekrar dışarı çıkıp diğer bir çiçeğe girerler ve böylece incirin aşılamaı tahakkuk etmiş ve aşılamaı çiçek de meyveye inkılap etmek üzere ağaçta sabit kalmış olur. Aksi takdirde içine sinek girmemiş olanlar, ağaç üzerinde kararıp çok geçmeden yere düşerler.

Garibi şudur ki, dişi çiçeğin ağzı iğneyle delinmesi bile müşkül bir sertlikte kapalı ve sineğin

vücudu da dokunmakla mahvolacak derecede zarif iken her nasılsa bu zarif mahluk çiçeğin ağzını açıp içeriye girer. Veyahut dişi çiçek kendisine gelen bu ilahî memura müsaade ederek onu içeriye alır. Vazifesini yaptıktan sonra da çıkmasına tekrar müsaade eder. Bu sefer sinek salimen diğer bir çiçeğe koşar. Böylece bir tek sinek kırk kadar dişi çiçeği aşılır. Vazifelerini bitirenler ise artık dışarıda ayrıca yaşamaya devam edemeyerek ölürlür.

Kast ve iradenin tanzim ve ayarlamalarının bir neticesi olan bu harikulade mucize eserinin bundan sonraki safhaları ise daha şayan-ı hayret bir parlaklıktadır.

Kudretinin son noktasına kadar aşılama vazifesinde istihdam edilen bu küçük memurun dışarıda ayrıca yaşamaya imkân bulamayarak vefat ettiği ve müddet-i ömrünün ancak bir-iki gün olduğu yukarıda arz edilmiştir. Böylece aşılama vazifesi biten bütün sinek ordusu tamamen ölmüş olacaktır. Erkek çiçekler ise içlerindeki sinek ordusunu sevk etmiş, sarı tozları da sarf etmiş olduklarından vazifeleri sona erdiği için onlar da ağaçta kalmayarak kuruyup yere dökülürler. Bu vaziyette dışarıda vatan tutamayıp helak olan ve incir ağacındaki vatan-ı aslisi de dökülüp mahvolan bu ordunun gelecek sene tekrar vücut bulmasına maddeten imkân kalmaz. Çünkü incir çiçeğinden başka yerde vatan tutamayan bu mahlûkun yumurta ve zürriyetini terk edeceği çiçekler de mahvolmuştur. Bu eski çiçekler dökülüyorken ağaç üzerinde yeniden taze çiçeklerin zuhurunu ve sineklerin onlara gelecek senenin zürriyetini, yani yumurta ve tohumlarını bırakmasını ise diğer nebata kıyasen akli kabul etmez.

İşte Yüce Yaradan bütün diğer nebata eşi olmayan bir harikayı bu mübarek ağaca hediye etmiştir. Şöyle ki: Sinek hazinesi olan eski çiçeklerin vazifesi bitip de dökülürken ağaçtan çiçekler doğmaya başlar. Ve bir kısım sinekler o taze çiçeklerin içine girip yumurtalarını bırakırlar. Bu çiçekler de bütün sene ağaç üzerinde kalıp zürriyeti gelecek seneye intikal ettiremeyecekleri için sonbaharda bu çiçeklerin içindeki yumurtalar da yarılarak sinek haline inkılap ederler. Bu sefer yine yeni çiçekler zuhur eder ve sinekler onlara yumurta bırakır. Bu çiçekler ise bütün kış ağaçta kalırlar. İlkbaharda yapraklar doğarken bunlar da içlerindeki orduyu dışarıya sevk eder ve dökerler. Yeniden taze çiçekler zuhur eder ve neslin yumurtasını onlar alır. Bu bahar çiçeklerinin içindekiler ise, dişi çiçekler aşılacak olan nesildir. Böylece erkek incir üzerinde ilkbahar, sonbahar, kış çiçekleri olmak üzere senede üç defa çiçek doğar ve zürriyet üç defa sinek haline gelerek nesil bu çiçeklerden birbirine aktarılır. Böylece aşı nesli devam etmiş olur. Ve ağaç hiç çiçeksiz kalmadan yani aşı ordusunun meskeni ağaç üzerinde hiç eksik olmadan nesil devam etmiş ve bu suretle meyvenin aşılama ve meydana gelmesi temin edilmiş olur.

Şayet bu hallerden herhangi biri bir diğeriyle ahenkli olarak zamanında meydana gelmez veya harici bir sebep ve bir hastalık neticesi bir arızaya uğrarsa o sene mahsul tehlikeye girmiş olur. Yani vazifesini bitirmiş erkek çiçeklerin dökülme zamanında taze çiçeklerin zuhuru ve neslin onlara aktarılması ve gerek dişi çiçeklerin doğup aşılana kabiliyetli hale geldikleri zamanda erkek çiçeklerin aşılama memurlarını salıvermeleri o kadar tam olarak ayar edilmiştir ki, bunlardan birisi haricî bir arıza sebebiyle muayyen vakitlerinden bir hafta evvel veya bir hafta sonra meydana gelecek olurlarsa, ahenk ve şiraze bozulur ve mahsul vücut bulmaz.”

İçli Niyazlar...

Ahmed Feyzi Kul Ağabey'e ait aşağıdaki yakarışlar, onun nasıl mahbup bir kul, bir gönül ehli olduğunu göstermesi bakımından manidardır. Bir alim kişiliğin, muhabbetullah makamındaki terennümlerine şahit olmak isteyen bu niyazlara kulak vermeli..

Evet, bu niyazlar, Allah, Resul ve Üstad sevgisinin gönlünde buharlanıp dilinde çağlayana

dönüştüğünü, aynı zamanda nasıl bir kul ve bir Allah dostu olduğunu göstermesi bakımından anlamlıdır. Mü'minlere şefkat ve rahmet, zalimlere kahr ve ceberut dolu ifadelerde, celal, cemal ve kemal tecellileri bir arada harmanlanır. Gelin, her zaman muhtaç olduğumuz Ahmed Feyzi Kul'ca bu yakarışlara, el açıp birlikte âmin diyelim:

“Ey sevgilisi ve habibi, büyük, muhteşem Muhammed’ini (a.s.m.) Arş-ı Azam’ın tac-ı muallasında ve onun hafid-i ekremi ve nur-u aynını ve Muhammediyetin mir’at-ı mücellası ve son halife ve son sirac-ı hidayet ve son zat-ı mev’ud ve mecma-ı envar-ı nevvar olan sevgili Bediüzzaman’ını yedi kat göğün burc-u enverinin ziya-feşanına is’ad edip ve o iki menba-ı akdesten mahrum ve muhtaç, acz-i binihaye ile mahluk (hemhal) olan mevcudatına (kullarına) şems-i hidayet olan Hz. Kur’an’ın mahfazası ve mahlukata hikmet ve saadet deryalarının füyuzatını akıtan ve onlarla sekene-i arzı sulayan ve derya-yı rahmet ve hazinesini cuş u huruşa getiren Allah’ım!

Sen ne kadar hamd u şükre layık ve ne kadar tebcil ve tekrime müstehak bir mabud-u zat-ı keremkârsın. Sana kul olmak saadetini ve o iki şem’-i cemal ve kemale bende olmak lütuf ve keremini bu acize ihsan ettin. Sana nasıl hamid ve şakir olmayayım. Senin envar-ı cemaline ve iltifat-ı sübhaniyene nasıl meftun ve mağlup ve meclup olmayayım Allah’ım?

Senin binihaye gayet kemalde olan envar-ı cemaline, ziynet ve şaşaa bahşeden kibriya ve celalin karşısında nasıl valeh ve hayran, mebhut, mütehayyir bir mahluk-ı muti, bir abd-i zelil ve bir mevcud-u minnettara olmayayım Sevgili Allah’ım!

Sen ne kadar güzel ve hikmetin ne kadar âli ve kemalin ne kadar yüksek ve envarın ne kadar cazip bir Mabud-u Muhteşem’sin Allah’ım!

Senin huzur-u iclalinde eğilmeyen baş ve cemal-i binihayen karşısında mebhut ve hayran olmayan akıl ve iz’an ve derya-i kerem ve ihsanının ve hazain-i rahmetinin karşısında minettar ve hamid olmayan mahluk-u sefil, insanlık vasfına layık ve Sen’in muhatabın olmak şerefine müstehak olabilir mi Allah’ım!

Beni, Sen’in abd-i mahzın olmak ve sevgilin Muhammed’in (a.s.m.) ve onun nur-u aynı ve mir’at-ı envarı olan sevgili Bediüzzaman’ın azat kabul etmez bendesi olmak devlet ve saadetinden ayırma ve onların arkasında teccüm ve tecelli eden şehrah-ı hidayetinde yürüyen bahtiyarlardan dur etme Allah’ım!

Senin hamidinin, zakirinin, envar-ı cemalinin hayranıyım, aşıkıyım Sevgili Allah’ım!

Beni envar-ı cemalinin füsün ve saadetinden dur etme! Ve eşya denilen merayana akseden hüsn-ü bimisin lem’aları karşısında donakalmış, hayran ve meczup sevgililerinin iltifat ve himayesinden mahrum etme Güzel Allah’ım!

Sana nasıl yalvarayım, Sen’i nasıl vafedeyim? Sen her kemalin fevkinde ve her cemalin gayesinde bir Mabud-u Bimisin, bir Keremkâr-ı Âdil’sin. Sen’in vafında bütün ukul aciz ve mağlup ve kasırdır Sevgili Allah’ım!

Allah’ım, beni ve bütün ümmet-i Muhammedi (a.s.m.) ve onun etbaini ve onun cemal ve kemaline ayinedarlık vazifesi gören ve onun ahirzamana hitap eden nidasının tercümanı olan ve bunun mübelliğ-i azamı, muallim-i ekberi olan Sevgili Bediüzzaman’ın saadet kafilesine iltihak edenlerin sırasından beni ihraç etme! Beni affet, beni mağfiret et ve beni ve bütün ümmet-i Muhammed’i (a.s.m.) derya-ı rahmet ve merhametinin, hazain-i kerem ve ihsanının baran-ı cuşacuşundan mahrum etme Sevgili Allah’ım!

Sana karşı dil mebhut, akıl lal, vicdan ve iz’an hayran ve mütehayyir, meczup ve mağluptur. Beni ve ümmet-i Muhammed’i (a.s.m.) affet! Bizi zulmet-i cehalet ve dalaletin karanlık vadilerinde dolaşmaktan kurtar Allah’ım!

Artık sabrımız tükendi, acimiz sona erdi. Nefehat-ı rahmetine müştak ve mütehasiriz, bekliyoruz.

Seni ve Sen'in eltaf ve ihsanını bekliyoruz. Necat-ı saadetinin kudümuna muntazırız. Küfür ve dalaletin burç ve kalelerini yık! Haşmet-i saltanatına ihanet eden edepsizleri huzur-u muhteşeminden kov! Huzur-u mülkünden çıkar! Şems-i hidayetinin envarını, fazl u kereminin füyuzatını, biçare mahlukatının masum ve şakir mevcudatının üzerine seyrab eyle! Hele sevgilin Muhammed'e (a.s.m.) intisap etmek saadeti kendilerine bahş ve ihsan ettiğın ümmet-i Muhammed'e kıyma! Onların intizarını boşa çıkarma! Bekliyoruz, bekliyoruz ve dileniyoruz Allah'ım!

Ufuklardan doğacak şem'-i rahmet ve saadetini intizar ediyoruz. Zalimlere ve cebbarlara karşı o şimşir-i tedibini seyf-i celalinin müzmahil kılan, tedmir ve tedip eden cihan-ı kibriya ve ceberutunun çușuhuruşa gelmesini, zalimlere ve seni ebedî mevki-i mutiiyet ve metbuiyetten uzaklaştırmak isteyen ve yerine küfür ve dalaletin, zulmet ve cehaletin, cinnet ve fezehatin burç ve barolarını ikame eden küstahlara, biedep hayasızlara hadlerini bildir. Envar-ı hidayetinden dur kalmış, karanlıklarda sergerdan dolaşan, sefine-i arzının hasta sefil ve alil ve nalan sekenesine, bunalan, yeis ve ıstıraba düşen, necat ve eltafını bekleyen 'Kurtuluş ve nusret nerede?' diyen sekene-i dünyana baran-ı rahmetinin, envar-ı cemalinin füyuzatını seyrab et! Onlara son ikramının neşvesini bütün arza ve onun sekenesine bahş ve ihsan edeceğini vaat ettiğın umumive şamil ziyafetinin saadetini tattır Allah'ım!

Bekliyoruz, bekliyoruz, gözlerimiz yolda, necat-ı mev'udu bekliyoruz. Son ziyafetin takarrup ve kudümünü bekliyoruz. Bizi daha çok bekletme. Musibet, felaket ve fitnelerin tehacümünden nalan ve mustarip olan bizleri daha çok ağlatma Allah'ım.

'Esmesse eğer bir ezelî nefha yakında!' diyen şairinin heyecan ve hasretini gerçekleştirmeni bekliyoruz, bekliyoruz, bekliyoruz.

Bizi affet, bizi mağfiret et, bize merhamet et, bizi himayene al Allah'ım, Allah'ım, Allah'ım! Güzel ve çok âli Mabud'um!

Ahmed Feyzi Kul''

Vefatı

1972'nin güz mevsiminde yine bir hizmet seyahati vesilesiyle Isparta'da Salim Güntaş'ın halı ticarethanesine yolu düşer. Sohbet esnasında bir ara Salim Güntaş kendisine, bir hiss-i kable'l-vuku kabilinden "Ağabey, istersen ömürlerimizi değıştirelim!" der. Ahmed Feyzi, Salim Güntaş'a acı bir tebessümle bakar:

Çamlık Kabristanı'ndaki mezar taşı

“Sen çok kaybedersin, çok!” diye cevap verir.

Enteresandır, bu konuşmanın üzerinden yirmi dört saat geçmeden gittiği Antalya’da Av. Gültekin Sarıgül’ün evinde Hakk’ın rahmetine kavuşur. Ramazan ayıdır. Sarıgül’ün babasıyla birlikte sahuru yaptıktan sonra yatarlar. Yatış o yatıştır. Ev sahibi dostu, geç vakit kendisini uyandırmak üzere odasına girdiğinde hareketsiz yattığını görür. Hastaneye kaldırıldığında ruhunu teslim eder. Tarih 16 Ekim 1972’dir.

Sarıgüller, “Herhalde toprak onu buraya çekmiştir” diyerek Antalya’da defnedilmesini isterler. Fakat yakınları buna razı olmaz. Mehmed Emin, oğlu Arif’in aramasıyla Antalya’ya gidip cenazesini alır. Çamlık’a götürülür, kalabalık bir cemaatin refakatiyle annesinin yatığı mezarlığa defnedilir. Cenaze namazını Fethullah Gülen Hocaefendi kıldırır.

Her yıl, haziran ayında Türkiye’nin her tarafından gelen Nur talebeleri Çamlık’ta kabri başında toplanır, bir kadirşinaslık olarak bu saff-ı evvel ağabeylerini, Kur’an ve risalelerle yad ederek ruhunu şad ederler.

Merhum Bayram Yüksel Ağabey’in Isparta’daki cenaze namazında Mustafa Sungur Ağabey, Mehmed Kırkıncı Hoca ve Fethullah Gülen Hocaefendi görülüyor.

Vefatının Ardından

Vefatının 36. yıldönümü münasebetiyle yakın dostu İsmail Hakkı Zeyrek Hocaefendi'nin yazdığı bir yazı onu tanıtmaya bakımından önemlidir:

“Günümüz İslam davasının büyük kahramanlarından olan, 1898’de dünyaya gelen Ahmed Feyzi Kul, 16.10.1972 günü her fani gibi aramızdan ayrılmış ve dünyaya veda etmişti

İslam dünyasının bu yılmaz mücahidinin aramızdan ayrılışı da bizi sonsuz teessürlere gark etti. Öyle sevilenlerin ayrılığında doğan üzüntü için, ‘Teessür, muhabbetin derecesiyle ölçülür’ derler. Allah adına olan sevgiler ölçüye sığar mı? O, ne kadar mütevazı ve gönülsüz bir insandı. Kılık kıyafetinden tutunuz da, oturmasına kalkmasına, dava arkadaşlarıyla olan muamelelerine kadar her hareketinde örnek alınabilecek bir şahsiyetti. Hatta kendisinden yaşça küçük olanların yaptıkları latifeleri bile hoş karşılaması, onun ne derece bir mahviyet ve tevazu içinde olduğunun bariz misalini teşkil eder. O, kimseyi darıltmamak, kendisi haklı bile olsa hiç kimseye kin gütmemek gibi yüksek ahlakî meziyetlere sahipti. Bir davanın genişlemesi, mahiyetinin anlaşılması, ancak müdafilerindeki hoşgörü ve müsamaha ruhunun hakim olması ile mümkündür. Çünkü insanların fitratları farklıdır. Bir muamele tarzı, her yerde herkese tavsiye edilemez. İşte, Ahmed Feyzi böyle geniş müsamaha ruhuna sahip olan ve gönüllüğümüzü teshir edebilen müstesna insanlardandı.

Onun ilme karşı sonsuz sevgisi ve alakası vardı. Bunun yanında o, üstün zekâyâ, keskin nazara malikti. İslam dünyasındaki ilmî ve fikrî inkişafı merak ve ciddiyetle takip ederdi. Okuduğu kitapların lafzını anlamakla o kitapları anladığına kanaat getirmez, inceliklerine ve hakikatlerine nüfuz etmeye çalışırdı. Hele ayat-ı Kur’aniye ve hadis-i nebeviye üzerine çalışmaları dikkate şayandı. Çalışmaya başladığında onun gecesi gündüzü yoktu. Zihnine takılan bir mesele üzerinde kafasında hiçbir istifham kalmayacak kadar çalışmak, düşünmek ve gerçeği bulmak onun en büyük meselesi, zevki ve meşgalesi olurdu. Bir zaman yakınında bir müddet kalmış, bu hayretfeza durumu bizzat müşahede etmiştim. Bu kadar halisane bir niyet ve çok ciddi bir inceleme neticesinde bir ayet-i kerime veya hadis-i şerifin esrarına vâkıf olmak, hiç şüphesiz binlerce dünyevî nimetlere kavuşmaktan veya yüzlerce keramete sahip olmaktan daha yüksek bir mazhariyettir.

Onun en bariz vasıflarından birisi de İslam davasındaki cansiperane mücadelesidir. O, dilini, kalemini ve topyekûn hayatını kudsî iman ve Kur’an davasına hasretmiş ve bu fani âlemde geçinceye kadar da hep öyle yaşamıştı. Hiçbir tehlike karşısında göz kırpmamış, inandığı hakikatlerden taviz vermemiş ve asla dönmemişti. Küfrün, nifakın amansız hücum ve savletlerine karşı bir bomba olup patlamış ve İslam’ın muazzez alemdarını şanına layık bir şekilde tavsif ve ilan etmişti. Denizli’de ve özellikle Afyon’da yaptığı müdafaalar biraz ihtiyata aykırı gibi görünse de, hakikaten şaheserdir, onun engin imanını aksettiren hakikatin gür sesidir.

Çamlık Kabristanı'nda Ahmed Feyzi Ağabey'in civarında yatan diğer Nur talebeleri: Annesi Vesile Hanım, kardeşi Mehmed Kul, Atf Egemen, Cahit Erdoğan (Tuzcu), Nail Papatya, Hüseyin Çağdır, babası Ahmed Çağdır, Hüseyin Çağdır'ın bacanağı Kenan Yakargil, Bekir Akgün, Mustafa Tezcan, Maliyeci Hasan Tahsin Sevgen, İbrahim Tütüncü, Saim Atlan, Mehmed Ay.

Merhum, Afyon Mahkemesi'nden önce telif etmiş olduğu *Maidetü'l-Kur'an* adını verdiği eserinde görüldüğü gibi Bediüzzaman Hazretleri'nin esrar-ı Kur'anıyeye dair Birinci Şua ve benzeri eserlerine herkesten çok ilgi göstermiş ve hatta bu metotla Kur'an-ı Hakim'i baştan sona tetkik etme lüzumunu duymuş ve son senelerinde bu mevzuda bir hayli mesafe kat etmiş bulunuyordu. Cenab-ı Hakk'ın geniş ve payansız rahmetinden, nihayetsiz tevfik ve inayetinden bu hizmeti yapacak ve tamamlayacak olanları nasip etmesini niyaz ederek merhumun ruhuna bir Fatıha okunmasını diliyorum.”

Çamlık'ta medfun bulunanlardan Hasan Atif Egemen'in mezartaşı

Sözlerinden Bir Demet

- İhlâslı sözler ve işler çiğ buğdaya benzer. Ölmemiştir, canlıdır. Toprağa diksen buğday çıkar.

Ama ihlassız, gösterişli, riyakârane yapılan işler, hizmetler de kaynatılmış bulgura benzer. Onu toprağa diksen çıkmaz, çürür.

- Dirhemi olanın keremi yok, keremi olanın da dirhemi yok.
- Namahremden gelen günahlar göze sirayet eder!
- Üstad'ımızın manevî şahsiyetinin rütbesini görmek isteyenler, "Rüyada Bir Hitabe"ye baksınlar!

Satır aralarında o yüksek kametin ipuçlarını bulabilirler...

• Üstad'a hitaben bir keresinde, "Bütün dünya seni reddetse, sen de onları tasdik etsen, yine de ben senin son Memur-u Rabbanî olduğumu kâinata ilan edeceğim!" demiştim.

[1] Ahmed Feyzi Kul'un kardeşi Mehmed Emin Kul da Üstad'ı ziyaret edip ona talebe olur. Hayatını Nur hizmete vakfeden Mehmed Emin, hiç evlenmez. Ömrünün sonuna kadar Risale-i Nur'la meşgul olur. İngilizlerden kalan arazileri ağabeyiyle birlikte işletirler. Ahmed Feyzi Ağabey'e nispetle daha yumuşak huylu olan Mehmed Emin, vefat etmeden önce üzerindeki arazileri yeğeni Yaşar'a, hizmete devretmesi kaydıyla bırakır. Bedri Doğru son anlarını şöyle anlatır:

"Mehmed Emin Ağabey, Ahmed Feyzi Ağabey için hac farizasını yerine getirmesinden sonra hastalandı. Çamlık'ta ziyaretine gittiğimde, 'Kardeşim, sen burada kal. Benim bakıma ihtiyacım var' dedi. Ben de isteği üzerine kalıp ellerini, ayaklarını kekik yağıyla ovmaya başladım. Bir süre sonra rahatladı ve uyumaya başladı. Ben de orada uzandım. Öğleden sonra Fethullah Gülen Hocaefendi, İzmir'den Cahit Erdoğan Ağabey'i arabasıyla gönderip Mehmed Emin Ağabey'i İzmir'e getirmesini istemiş. Cahit Ağabey geldi. Tedavisi için onu alıp İzmir'e götürdü.

Bu arada ben de, Nazilli'ye dönmüştüm. Mehmed Emin Ağabey, bir müddet İzmir'de tedavi gördükten sonra rahatsızlığı ağırlaşmış ve orada emr-i Hak vâki olmuş. O da Ahmed Feyzi Ağabey'in Çamlık'taki mezarı yanına defnedildi. Cenaze namazını kıldırmak da yine kalabalık bir cemaat huzurunda Fethullah Gülen Hocaefendi'ye nasip oldu.

Mehmed Emin Ağabey, Nazilli'ye bize geldiğinde geceleri yatmadan evvel Büyük Cevşen'i tamamen bitirir, duasını yapar, öyle istirahate geçerdi."

[2] Ali İhsan Sabis Paşa (1882-1957) Birinci Dünya Savaşı'nda Irak Cephesi'nde 6. Ordu'yu komuta eden paşadır. İngilizlere ağır kayıplar verdiğini Sabis mevkiinden dolayı Sabis soyadını alır. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra İngilizler tarafından tutuklanır ve Malta adasına sürülür. Oradan bir grup arkadaşıyla kaçıp, Kurtuluş Savaşı'nda Batı Cephesi Birinci Ordu komutanlığını yürütür. Milli ve manevî değerlerine bağlı olan Ali İhsan Paşa, İnönü ile anlaşamaz. Daha sonra bir dönem Demokrat Parti Milletvekiliği yapar.

[3] 20.07.1964 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı'na verdiği dilekçede yer alan bilgiler şöyledir:

"Sayın Vekil,

Evvela askerliğime dair şu hayat hikâyemi mütalaa buyurunuz:

İstanbul'da Darülmualimîn'in talebesiyken 1331'de ihtiyat subayı olmak üzere talimgâha sevk edildim. Talimgâhtan çıktıktan sonra, bir devre talimgâhta öğretmen kaldım. Bilahare de ordu; 4. Fırka, 54. Alay, 164. Tabur, 4. Bölük'te, 3. Takım kumandanı olarak Sina Cephesi'ne gönderildim.

1334 yılının Mart ayına kadar aynı kıtada bulundum. Senelerce devam eden harp ve ric'atlarda fırka ve alayımızın kadrosu azaldığı için dağıtılarak Mart 1334'ten itibaren Fırka 7, Alay 20, Tabur 1, Bölük 2'ye mal edildim. Devam eden harplerde 12 Mart 1334 tarihinde tekrar yaralanarak Diri Bellut'ta esir kaldım. Mısır'ın Kahire şehrinde bütün yaralı Türk subaylarının tedavi edildiği Abbasiye Hastanesi'nde tedavi edildim. Ve aynı şehirde Heliopolis nam esaret kampına götürüldüm. Müddet-i esaretim, hastane de dâhil olmak üzere yirmi bir aydır.

İstanbul'a avdette birkaç ay da Yıldız Hastanesi'nde elektrik tedavisine tâbi kılındıktan sonra, terhis edilerek memleketime döndüm. Memleketime avdetten kısa bir müddet sonra, devam eden Milli

Mücadele’de hizmet için cepheye sevk edilmişsem de, vaziyet-i sıhhiyemin tayini hususunda Fırka 57 Sertabibliği’nce yapılan muayene neticesinde müstehak-ı tekaüt olarak cephe gerisine gönderildim. Raporum, 10 Temmuz 1336’da, Konya 12. Kolordu Sertebabeti’nce de tasdik edildi.”

[4] Osmanlı döneminde 1856’da kurulan İzmir-Aydın Osmanlı Demiryolu Kumpanyası, Cumhuriyet döneminde de faaliyet gösterir. İngilizlerle yapılan anlaşmaya göre, İzmir’den başlayacak demiryolu, Aydın’a ulaşacaktır. Kumpanya yol için gerekli köprüler, menfezler ve tünelleri inşa edip hat boyunca telgraf da döşeyecektir.

Ayrıca inşaatın gerçekleştirilebilmesi için hattın her iki yanında bulunan ormanları, taş ve kömür ocaklarını ve ihtiyaç duyacağı madenleri kullanma hakkına sahip olacak, bu iş için yurtdışından getirilecek her türlü malzeme gümrüklerden muaf tutulacaktır.

Sultan Abdülaziz, ülkenin imarı ve artacak ticaret hacmi ile bölge halkının refahını düşünerek bu faaliyete izin verir. Kumpanya 1864’te yapım çalışmalarına başlar.

[5] Oğlu Nuri’nin anlattığına göre Ahmed Feyzi Kul, her gün evden çıkarken çocuklarına yedi Ayete’l-Kürsi okumalarını tembih eder. Birini önlerine, birini arkalarına, birini sağlarına, birini sollarına, birini üstlerine, birini de altlarına üflemlerini, geri kalan birini okuduktan sonra nefeslerini içlerine çekmelerini tavsiye eder.

[6] *Barla Lahikası*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 269.

[7] *Barla Lahikası*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 269.

[8] *Kastamonu Lahikası*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 159.

[9] *Lem’alar*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 443-444.

[10] *Tarihçe-i Hayat*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 324.

[11] *Emirdağ Lahikası*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 348.

[12] Bu bölüm, Abdullah Aymaz’dan nakille anlatılmıştır.

[13] Şükrü Saraçoğlu, 1887’de Ödemiş’te doğar, 1953’te İstanbul’da ölür. Mülkiyeyi bitiren Saraçoğlu, bir ara devlet bursuyla Belçika’ya gider. Birinci Devre İzmir Mebusu olarak Meclis’e giren Saraçoğlu, Fethi Okyar kabinesinde milli eğitim bakanı olur. 1946’da başbakan olana kadar Cumhuriyet dönemindeki bütün hükümetlerde maliye, adliye, hariciye gibi çeşitli bakanlıklarında bulunur. Türkiye Cumhuriyeti’nin beşinci başbakanı olarak (1942-1946) yılları arasında vazife görür. 15 yıl Fenerbahçe kulübünün başkanlığını yaptığından adı Kadıköy’deki Fenerbahçe stadına verilir. Risale-i Nur’da ismi, inkârcı zihniyetin temsilcilerinden “Dine ve terbiye-i Muhammediyeye zehir diyen Saraçoğlu!” diye geçer. Ölümü esnasında Şişli Camii’nden bir hafız çağırılır. Fakat hafız Nişantaşı’ndaki evine vardığında, kapıcı tarafından on beş günden beri etrafı rahatsız eden bağırmalarının az önce sona erdiğini öğrenir. Bunun üzerine hafız Kur’an okumadan geri döner. Hayatı dine ve Kur’an’a düşmanlıkla geçen Saraçoğlu’na son nefeste Kur’an nasip olmaz.

[14] *Emirdağ Lahikası*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 347-348.

[15] *Şualar*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 660.

[16] *Şualar*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 661.

[17] *Maidetü’l-Kur’an ve Hazinetü’l-Burhan* isimli eserlerle ilgili daha geniş bilgi ileriki sayfalarda gelecektir.

[18] *Şualar*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 661.

[19] “Allah bize yeter; O ne güzel vekildir.” Âl-i İmran Suresi, 3:173.

[20] *Şualar*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 691-695.

[21]. (HAŞİYE) لِيُذْرِكَنَّ الدَّجَالَ قَوْمًا مِثْلَكُمْ بَلْ خَيْرًا مِنْكُمْ

[22] *Şualar*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 527.

[23] *Şualar*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 531.

[24] “Âlimler peygamberlerin mirasçılarıdır.” *Buharî*, İlim 10; *Ebu Davud*, İlim 1; *İbn-i Mace*, Mukaddime 17; *Darimî*, Mukaddime 32; *Müsned*, 5:196.

[25] “Resulullah’ın ahlakıyla ahlaklanınız.”

[26] *Şualar*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 531.

[27] *Tarihçe-i Hayat*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 257-260.

[28] *Tarihçe-i Hayat*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 260.

[29] *Şualar*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 724-725.

[30] *Şualar*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 713-714.

[31] *Ebu Davud*, Mehdi 7; *Tirmizî*, Fiten 53; *İbn-i Mace*, Fiten 34; *Kenzü’l-Ummal*, 14:261-276.

[32] *Mektubat*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 621.

[33] *Mektubat*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 622.

[34] *Mektubat*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 622.

[35] *Mektubat*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 632-633.

[36] *Mektubat*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 633-634.

[37] *Mektubat*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 624.

[38] *Emirdağ Lâhikası*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 87-88.

[39] *Maidetü’l-Kur’an ve Hazinetü’l-Burhan*, İttihad Yayıncılık.

[40] *Emirdağ Lahikası*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 434-435.

[41] O zaman İstanbul İmam-Hatip Okulu son sınıf öğrencisiydim. Bu mevlide İstanbul’dan bir grupla iştirak etmiştik. Programda ilk Kur’an-ı Kerim okuma görevini bana vermişlerdi. Kürsüye çıktığımda kalabalık simaların nurdan projektörler halinde bana doğru yöneldiklerini gördüm. Beni ulvi bir heyecan dalgası sardı. Artık kendimi Kur’an’ın akıntısına bırakmıştım. Okurken yerde miyim, gökte miyim bilmiyordum. Hayatta ondan sonra çok aşr-ı şerifler okudum. Ama bir daha ne o feyze ve ne de o seviyede bir okuyuşa yetişemediğimi itiraf etmeliyim.

[42] *Kastamonu Lahikası*, Bediüzzaman Said Nursî, Söz Basım Yayın, s. 30.

[43] Bu mektubun elimize geçmesine vesile olan İttihad Yayıncılık’tan Mesut Zeybek Bey’e teşekkür ederiz.

İKİNCİ BÖLÜM
Tanıyanların Dilinden

BABAM YILDA İKİ SINIF GEÇERMİŞ

Faruk Kul (Oğlu)

BABAMI, AMCAMI, annemi hep kendi ellerimle kabre yerleştirdim, hep aynı yeredirler. Rahmetli, Antalya'ya giderken şöyle bir durdu: "Senin çok hakkın var, hakkını helal et. Benim kuş kadar ömrüm kaldı" dedi. Bir gün evvel... İzmir'den geldimdi. Sabahleyin, erkenden güzel bir ezan okudu. Pencereyi açtı, "Kalkın bakalım sabah namazına!" dedi. Yine aynı cümleyi sarf etti. Ben şöyle bir durdum. "Yahu baba, evladın babasına hakkı şimdiye kadar duyulmuş mu?" dedim. Benim hanım için de, "Kızım, çok hakkın geçiyor bana!" derdi. Dedim: "Baba uzaklara gitme, biz o tarafa gideceğiz, seni götürürüz." İzmir'de inşaat yapıyordum. "Gideyim, biraz alacakları toplayıp geleyim, sana katkım olsun" dedi ve nihayet buradan ayrıldı.

Ramazan ayı idi. 14'ü olabilir. Çünkü 17'sinde toprağa düştü. Herkes onu tanırđı. Önce Denizli'ye gidiyor, "Arkadaşlara söyleyin, haklarını helal etsin" diyor. Oradan Isparta'ya gidiyor, aynı şekilde onlara da haklarını helal etmelerini söylüyor. Oradan Antalya'ya Hacı Emmi diye bir arkadaşı vardı. Gültekin Sarıgöl'ün pederi. Hacdan gelmişti. "Ona gidemedim" diyordu. Oradan Antalya'ya gidiyor, iftara yetişiyor. İftarı yapıyorlar. "Haydi bakalım" diyor. Orada bir camiye gidiyorlar. Oradan geliyorlar. Babam rahmetli gece teravihten sonra biraz uyur, ondan sonra kalkar, sabaha kadar uyumazdı, birçok duası vardı, onları okurdu. Abdestsiz yere basmazdı. Hayatı hep mücadeleyle geçti. Tam bizim yetişme çağımızda hapislerde, mahkemelerde, orada burada geçti. İhtilal senesinde Faruk Güventürk'le takıştı.

Babam çok çalışkandı. Annesi Vesile Hanım'ın dediğine göre yılda iki sınıf geçermiş. Alman Harbi'nde Milas Bodrum Havalisi babama teslimdi. İkinci kez ihtiyat subayı olarak aldılar. Gaziydi. Kurşun, elinin bir yanından girip öteki tarafından çıkmış. Bunları iyi hatırlıyorum. Geldikten sonra devamlı bizim evde baskınlar olurdu. Kitapları doldurup götürürlerdi. Mücadele etti, kitapları tekrar geriye aldı.

İngilizlere esir düştüğünü biliyoruz. O zaman esirler değış tokuş olunca babamlar da o şekilde kurtulmuşlar.

"Biz Böyle Hoca Görmedik"

Güventürk'le mücadelesi sırasında Allah rahmet eylesin gazeteci Nihat Baykoç vardı, bir gün o geldi. Onunla samimi olmuştuk. O, "Ben hayatımda bunun kadar güzel Türkçe konuşana denk gelmedim" derdi. Bunlar mahkemeye takip için giriyorlar. Orada güzel bir konuşma yapıyor. Güventürk'ü alıyor, yerden yere vuruyor. Üç-dört tane paşa varmış mahkemeyi dinleyen... Çıkınca, "Bu hoca mahkemeyi kazandı. Biz böyle hoca görmedik" diyorlar. Gazetecilerin dikkatini çekiyor.

Bütün hayatı mücadeleyle geçti. Bir kere Nurcu olduğunu mahkemede kanıtladı. Birkaç kişiyi şahit olarak götürdü, onlar Nurcu olduğuna şahitlik ettiler.

Bir keresinde Denizli'yi ziyareti sırasında tutuklanmıştı. Sanıyorum altmışlı yıllardaydı. Babamı bu havalide bilmeyen yoktur. Ben Denizli'ye ziyaretine gittim. Önce Sarayköy savcısıyla takışıyor, Babadağ'a mevlide gidiyor, oradan alıp götürüyorlar. Ben o zaman askerden yeni gelmiş bir delikanlı idim. Denizli'ye vardığımda hapisane yolunda muazzam bir kalabalık vardı. Buradan gitme bir başçavuş vardı. Benimle ilgilendi ve bana şunu söyledi:

Kendisine en çok benzeyen büyük oğlu Faruk Kul

“Baban bugün çok yoğun. Bütün bu ziyaretçiler hep babana geliyor. Şimdi görüşemezsin, hapishanede konferans veriyor” dedi. Mahkumları toplamış. Babamın hitabeti çok güçlüydü. Yirmi dört saat konuşsa yine yorulmazdı. Gayet müsamaha ettiler ve kendisiyle görüştük. İlk gün tahliye olacaktı da o, “Hayır ben mücrim olarak buraya geldim. Benim davamı görün” dedi. 24 tane avukat vardı, onlara söz bile düşmedi. Hatta mahkeme heyeti “O konuşsun!” diye kendisine sorular soruyordu.

Bir gün İzmir’de beraber giderken saat kulesinin önünde birisiyle kucaklaştı. Adam hakimmiş. “Feyzi Bey” dedi, “Ben izine çıkıyorum.” O zaman Güventürk’le mahkemesi vardı. “Mahkemeyi ileri bir tarihe attım. Belki arkadaşlar yanlış bir karar verebilirler” dedi. Sordum, ağır ceza reisi imiş.

1971’de muhtıra olunca İzmir’de *Yeni Asır* gazetesi haber yaptı: “Diğerleri yakalandı, esas başları Ahmed Feyzi serbest!” diye. O zaman ben İzmir’deydim. Gazetenin haberini hatırlatarak, “Baba bana bir vekalet ver, böyle böyle bir durum var” dedim. “Yok oğlum korkma!” dedi. Av. Burkay Kaynak’ın oradaydık. Yarbay da kulüpten samimi arkadaşımdı.

Geldik araştırdık, “Böyle bir durum yok, müsterih ol” dedi. Aradan bir gün geçmişti, rahmetli Burkay, “Kalk seninle İzmir’inin kahveye gidelim, bekliyorlar” dedi. Oraya geldik, orada üç kişi. Baykoç, İzmir’den bir hakim, bir de gümrük müdürü. Ne ise, bana, “Kime benziyor” derken “Feyzi Ağabey’e benziyor falan” dediler.

Biri adliye müfettişi imiş, “Biz baban için yazı gönderdik, sakın böyle bir yanlışlığa meydan verilmesin diye” dedi.

Kelimeler Ağzından Dökülürdü

Babam çok hoşgörü sahibiydi. Şartlar ne olursa olsun, ikna kabiliyeti çok üstündü. Kelimeler ağzından dökülürdü. Bir gün İzmir’de iki araba geldi. 1954 olabilir. İçlerinden biri de Burkay’dı. Çamların altında oturduk, yemek hazırlandı. Gelenler de üç kısım insanlarmış. Şimdi konu açıldı. Baktılar peder, bir köylü gibi. Demek çok methetmişler, ama gözleri tutmadı. “Yemekten sonra gelin bakalım” dedi.

Bu aya çıkma meselesi vardı o zaman. Dünya batacak, yok şu olacak, yok bu olacak, bir sürü

mevzular. “Beyler,” dedi. “Seydi köyü İzmir’in nesi oluyor?” dedi. “Nahiyesi, kazası...” Başladı rakamlarla, “Ay şu kadar mesafede, güneş şu kadar mesafede. Ay şu hızla dönüyor, güneş şu hızla dönüyor” diye anlatmaya... “Beyler ben astronomi okudum, Allah’ı ilimle arayın bulun” dedi.

Mesela bir gün yine insanla hayvanı karşılaştırdı. Arıyı anlattı. “Arı teşekkülünden beri aynı balı yapar. Ama insan öyle değildir, insan tekamül halindedir. Bugün olsaydı o televizyonlarda karşısına kimse çıkamazdı.” Adeta kelimeler ağzından akıyordu.

İyi bir anı bıraktı. Paraya değer vermedi. İlme inanmış bir insandı. Eve hastalar gelir, kendisine bir okuyuver derlerdi. O hemen cebinden ilaç kutusunu çıkarır gösterirdi. Hediye kabul etmezdi. En güzel çağları mücadeleyle geçti. Biz sıkıntı içinde yetiştik. O günkü bereket şimdi yok. Bizim evde sohbet olurdu. Ev misafirsiz kalmazdı, ama zeytin dahi tabakta bitmezdi.

O zaman millet çok sefildi. Üç yüz hanelik bir köy vardı. Onları kireç ocağında çalıştırır, onlara ekmek parası sağlardı. Bazen zarar ederdi. Düne kadar beni yolda gören o yaşlı adamlar bana sarılıp ağlardı, “Çocuklarımızı onun ekmeğiyle büyüttük” derlerdi.

Zeytinleri ihtiyat askerliğinden geldikten sonra çalıştırdı. Tabii o zaman bu havalide bilinçli insan yok. Babam arazilerin işletmesini yapan İngiliz gavurunun yanına önce ortak olarak giriyor. Adam kendisinden çok memnun kalıyor. Tabii babam da “Gavur hakkı geçmesin” diye çok dikkat ediyor. Orada birkaç sene kalıyor. Askeriyenin odununu da veriyor. Trenler odun çekiyor. Bu sayede üç beş kuruş para kazanıyor. Gavur diyor ki, “İlla bu yeri ben sana vereceğim.” Geniş bir arazi. Arazide büyük bir zeytinlik vardı. Biz onu vakfa bağışladık. Aşağı yukarı yüz dönüme yakın bir yer orası Ortaklar’da. Burada da Çamlık’taki yerde büyük bir dersane yapılıyor.

Anneme Alakası Çok İyidi

O zamanki insanlarda sadakat ve bağlılık vardı. Anneme karşı alakası çok iyiydi. Diğer evliliği şöyle oldu. O zaman bu yerleri aldıktan sonra yanında çalışan kahyası diyor ki: “Sen bu dul hanımı al, o burada dursun, sen şehirde durursun.” Tabii babamın ufku geniş. O şekilde nikah ediyor, sonra da bırakmıyor, Allah korkusu var. O da hiçbir zaman için babamı terk etmedi, ölünceye kadar. O da babama sadık kaldı. Ondan Yaşar dünyaya geldi. Onu da okuttuk.

Vefat etmeden önce son olarak Antalya’ya varıyor. Gültekin’in babasına. “Beni kaldırma, ben çok uyuyacağım bugün” diyor. Onlardan duydum. Sabahleyin kuşluk oluyor, bakıyorlar uyuyor, sahur yedikten sonra helallaşıyor. Sabah namazından sonra öğle oluyor, bakıyorlar uyuyor. Biraz daha geçince, “Allah Allah bu kadar uyumazdı, nedir acaba?” diye merak edip bakıyorlar, ses sada yok. Telaşa kapılıyorlar. Hemen hastaneye kaldırıyorlar.

Gece ben de İzmir’den geldim. O zaman böyle telefon falan yoktu. İstasyon kanalından bir telefon geldi ağır hasta diye. Buradan uğraştık olmadı, Selçuk’a indim, bir türlü telefonu çıkaramadım. Gittim İzmir’e Karşıyaka’ya, yazıhanede oturdum. Bu arada amcamla birader Arif’in kamyonla gittiğini öğrendim. Neyse telefonu açtım, hastaneyi bağlattım. Hastaneden, “Kriz geçirmiş ama durumu iyidir” dediler.

Geldim berbere gittim, oradan dönüp geldim. Oradaki arkadaş not almış, “Bu telefonda seni aradılar” diye. Açtım telefonu Mustafa Birlik. Dedim: “İyiymiş babam.” “Yok yok” dedi. Haberi almışlar. Ertesi gün geldiler tabii... Aldık odasına, annem daha önce ölmüştü. İki sene evvel. Onun odasında... Dedim: “Bir bakayım, kendisi abdestsiz yere basmazdı, ama bir şey varsa da temizleyeceğim.” Bütün odalar insanla dolu, tabutu açtım. Sanki rahmetli gülüp duruyor.

O heyecanla gayr-i ihtiyari bağırışım. Hatırıma kaldığına göre ya Muzaffer Bey, yahut Ahmed Bey, Tepecik’teki doktor geldi, baktı evet dediler. Cenaze yıkanırken tekrar baktım. Bir arkadaş,

“Allah Allah!” diye bağırdı. “Cılık yumurta gibi, böyle bir şey görmedim.” Çünkü ölü kaskatı olur. Kolları falan kendisi oynuyor. Ondan sonra millet sırayla içeri girdi baktı. Vasiyeti vardı. Ya Fethullah Gülen Hoca veya İsmail Hakkı namazını kaldıracak. Dedim ki: “Ben bunları tanımıyorum.” “İkisi de burada” dediler. Hatta Bergama’da bir hoca daha varmış, hastaymış, onu da arabayla getirmişler. İsmail Hakkı’ya söylemişler. “Hocaefendi kaldırırsın” demiş.

Maalesef çok acıdır ki, onun yüzde biri, binde biri kadar olamadık. Hayat şartları, ne yapalım. Allah taksiratımızı affetsin. Eğer bugün ayakta duruyorsam, ona karşı hiçbir itaatsizlik yapmadığımdandır. Anne, baba intizarı almadım.

HASBİ BİR İNSANDI

Arif Kul (Oğlu)

BABAM HAFTADA ÜÇ GÜN ya yanımızda kalır ya da kalmazdı. Devamlı hizmetteydi. O da yorgun argın. Sonra tekrar giderdi. Geçmiş hayatıyla ilgili bize bir şey anlatmazdı. Yalnız, “Namaz kılın, ibadet edin!” diye nasihatte bulunurdu.

Annem 1970 yılında vefat etti. Diğer hanımı 80’li yıllarda vefat etti. Ben üç günlükken babam onunla evlenmiş. Annem öyle derdi. Kireç Ocakları vardı Ortaklar’da. Biz 1953 senesine kadar oradaydık. Ondan sonra Çamlık’a geçtik.

Ben Ortaklar doğumluyum. Yani aslen Aydınlıyız. Orada Yörük bir kadının kocası ölmüş. Yayla bir yerde bir Yörük Hoca vardı. Orada nikâh yaptırıyor. Sonra Çamlık’a göçmüşler. 1945’te Yaşar dünyaya geliyor. Aynı yıllarda benim annemden de Nuri dünyaya geldi.

Biz o zaman ortaokulda okuyorduk. Nuri okuyamadı. Benim zamanımda işçi lazımdı, çalıştık. Zeytinlik işleri vardı. Çamlık’ta babamın eski sistem yağhanesi vardı. Evvela hayvanla, sonra motorla ezmeye başlamışlar. Kireçle zeytinlik ikisi bir arada yapılıyordu.

Buradan iki kilometre mesafedeki araziyi babam İngilizlerden kiralamış. O zaman demiryolları İngiliz kumpanyasına aitti. O arazi de oradaki müdüre aitmiş. Orada İngilizin eski burgu yağhanesi varmış. Onu söküp Çamlık’a kuruyorlar. Sonra 1953’te bir motor alındı. Motorla eziyorduk, insan gücüyle sıkıyorduk. Babamın eli boldu. Herkese ikram ederdi.

Küçük oğlu Arif Kul

Annemin babası Şevki Selanikliymiş. Selanik bozulunca Edirne’ye gelmişler. Annemin babasını Edirne’den cepheye Çanakkale’ye almışlar.

Annemi, annemin annesini ve dayımı Sultan Reşad zamanında Ortaklar’da Balatçık köyüne gönderiyorlar. O zaman orada sadece istasyon var, köy-mahalle, hiçbir şey yok. Birkaç tane de İngiliz kumpanyasının memur evleri var. Bir beygir damının köşesinde yatıp kalkıyorlar. O sırada samanlık tutuşunca dam da yanıyor, annemin annesi ölüyor, babasının ödü patlıyor. Ve annemle dayım öksüz kalıyorlar. Annemin babası da Ortaklar’a gelmiş o sırada. Onu onlar himayesine almışlar. Dayımı da Bakkal Said diye birisi vardı. Onu da o almış. Onların yanında kalıyor. Dayımın ismi Kamil.

“Yedi Defa Ayete’l-Kürsi Okuyun” derdi

Bize, “Sabahleyin evden çıkarken yedi defa Ayete’l-Kürsi’yi okuyun. Önünüze arkanıza, sağınıza, solunuza, altınaza, üstünüze üfleyin, en sonuncusunu da içinize çekin!” derdi.

Babam saftı, herkese inanırdı, hasbî idi. Anneme karşı da çok merhametli idi. Ben iki yaşında iken beni amcamla annem Denizli’ye götürdüler. İki sene Denizli’de, bir buçuk sene Afyon’da yattı. Afyon’da yattığını gayet iyi biliyorum. Çünkü o zaman Vesile Ninem sağdı.

Vesile Ninem nüzul olmuştu, beş sene yattı, ayakları elleri tutmuyordu, sağdan sola dönemiyordu, ama diğer azaları iyiydi. Yemesi, içmesi, konuşması, dimağında bir şey yoktu. Onun için ilkokula sekiz yaşındayken gittim. Mezarı da babamın mezarının yanbaşıda Çamlık’tadır.

Babamla Annem Arasında Hiç Soğukluk Yoktu

Annem okuma-yazma bilmezdi, ama Osmanlı idi. Namazında niyazında idi. İkinci evliliğinden dolayı çok problem yaşadıklarını hatırlamıyorum. Babamla annem arasında hiçbir soğukluk görmedim. Şimdiki insanlar gibi kocasına karşı gelecek, lafı üzerine laf koyacak birisi değildi. Benim doğum tarihim 1940’dır.

Bayram Ağabey, babam Afyon’da yatarken Ortaklar’a geldi. Belki altı yaşlarında idim. Bize Kur’an öğretti. Bir müddet kaldı. Babamın tevkif edildiğini hatırlıyorum. Ortaklar’da idi. Afyon için suç aletleri olan kitaplarını kömür çuvallarına doldurmuşlardı.

Ben Ankara’da askerdim. İzmir’de Faruk Güventürk’e karşı gazetede yazdığı bir yazıdan dolayı tutuklanmıştı. Onu gazeteden okudum. Haberimiz yoktu, bunu Çamlık muhtarı anlatmıştı. Babamın Nurcu olduğuna ve Said Nursî’nin talebesi olduğuna şahitlik etsin diye babam onu şahit yazdırmıştı. O da, “Efendim bu adam Nurculuktan şu kadar Denizli’de, şu kadar zaman Afyon’da yattı” diye şahitlik etmiş. Bunu bile bize anlatmadı babam.

Eli Savaşta Yaralanmıştı

Elindeki yarayı Suriye cephesinde almış. Ordu geri çekilirken İngiliz gelmiş, bunları çevirmiş. Ali İhsan Paşa ile beraber topyekûn onları esir alıp Malta’ya götürmüşler. Orada savaşırken eline mermi isabet etmiş. Delmiş geçmiş. Orada belki bir buçuk sene kadar kaldıktan sonra esir değişimi sayesinde esaretten kurtulmuş.

Üstad’ın vefatına amcam Mehmed Emin gitti, ama babam gidemedi. Nerede olduğunu da bilmiyorum. Zaten haftanın bir veya iki günü burada bulunurdu. Onun dışında nerede olduğunu biz bilmezdik.

“Ben Gidiyorum” Son Sözü Olmuştu

Maden işleri vardı. Orada olduğu zamanları bilirdik. Ama hizmet için nereye gittiğini bilmezdik. Vefatından az evvel Çamlık’ta eski sistemi kaldırdık, yeni sistemde yağhane kuruyorduk. Geldi, taşa oturdu. “Oğlum şöyle yap, böyle yap!” diye talimat veriyordu.

Bir ara birden kalktı. “Oğlum artık ben gidiyorum, haydi Allah’a ısmarladık!” deyip gitti. Nereye gittiğini bilmiyorduk. Ama sonra öğrendik ki, Antalya’ya gitmiş. Ertesi gün akşam geç vakit telefon geldi. Orada Hacı Musa’nın oğlu bize telefon etti. O zaman evlerde telefon yoktu.

Sonra Selçuk’a gittik. Oradan aradık. Komaya girmiş dediler. Benim arabada o zaman şoför vardı. Şoför, ben, bir de amcam gittik. Tabii biz öldüğünü bilmiyorduk. Hatta ben o zaman koma bile ne demek olduğunu bilmiyordum. Hacı Musa’nın evini bulduk. Oradan Antalya Hastanesi’ne geldik.

Başhekim, “Sizlere ömür!” dedi. “Ben gidiyorum, Allah’a ısmarladık” son sözü olmuştu. Ne bilelim, biz eve gidiyor veya yine bir hizmete gidiyor sandık. Gittim mezarlıktan tabut aldım. Yorganın içine sardık, sandukaya koyup getirdik.

MANEVİ ZENGİNDİ

Yaşar Kul (Oğlu)

YIL 1962, beni İzmir'e götürüp Mustafa Birlik'e teslim etti. Eyüp Ekmekçi ile bir yıl beraber kaldık. O sırada da babam gidip gelirdi. "Sen bütün ihtiyacını Mustafa Ağabey'inden alırsın" dedi. İzmir'de lisede okurken, askerlik dersinde askerlik dersi öğretmeni "Nurcular da komünistler gibidir" mealinde konuşmuştu. Benim de Risale-i Nur okuduğumu bilen arkadaşlar, "Öğretmenim, Yaşar'da da Risale var!" dediler. Öğretmen bana ters ters bakınca, ben de o günlerde broşür olarak neşredilmiş olan, "Bir tek gayem vardır" diye başlayan ve Üstad'ın komünizmle mücadele ettiğini beyan eden bölümü sınıfta okudum.

Öğretmen sinirlenerek dersi terk etti. Okul Müdürü Enver Bey beni çağırarak, "Sendeki kitapları bana ver, ben tetkik edip sana bildireyim" dedi ve ben de elimdeki bir-iki küçük risaleyi kendisine verdim. Uzun zaman geçip de müdür beni çağırılmayınca rahmetli babama müdürü şikâyet ettim, "Oğlum müdür seni korumuş, merak etme!" dedi. Hakikaten Müdür Bey beni böylece koruyup işi yatıştırmış. Çünkü o günler İnönü'nün başbakanlık yaptığı ve ehl-i dalâletin azgınlık devriydi.

1964'te Orta Doğu Teknik Üniversitesi İnşaat Bölümü'nü kazanıp Ankara'ya gittim. Orada önceleri Balgat'ta bir evde kaldım. Daha sonra okul yurdunda kalmaya devam ettim. Bu arada derslere hep devam ettik. Ben Ankara'dayken babam sık sık gelerek kaldığım yere uğradı.

70-71'de askerliğin son altı ayını Ankara'da geçirdim. Orada Said Ağabey'in dershanesinde kaldık. O zaman da gelir giderdi. O günler alçı ocağı vardı. Bizim akrabamız Nazif Softaoğlu ile beraber alçıyı azot sanayiine satmaya çalışıyordu. Bu vesileyle de sık sık gelir giderdi.

"Biz Onu O Şekilde Setrettik"

Çok hamiyetliydi. Maddî kazanç elde ederek hizmet etmek istiyordu. Bir ara amcam Mehmed Emin onun bu meşguliyetlerinden dolayı Üstad'a şikâyet ederek, "Bu maden işleriyle çok uğraşıyor" demiş. Üstad da ona cevaben, "Biz onu o şekilde setrettik" diye cevap vermiş. Gündüz maden peşine koşup gece de gittiği yerde ders yapıyordu. Belki gündüz maden peşinde koşmasa polis onun peşini bırakmayacaktı.

Bu dünyadan nice zenginler gelip geçmiştir. Ama kaçının arkasından Fatiha okunmuştur. Babam belki dünyada bir servet sahibi olamadı. Ama her yıl, birkaç bin kişinin arkasından Kur'an ve Fatiha okuyarak kendisini anması dünya zenginliği ile değişilir mi?

GÖNÜL KIRMAK İSTEMEZDİ

Behiye Kul (Gelini)

AHMED FEYZİ KUL AMCAM, çok hoşgörülü, küçükle küçük, büyükle büyük olan biriydi. Hiç gönül kırmak istemezdi. Kayınvalidem kızsız o hiç ses çıkarmaz, yazmasına okumasına devam ederdi.

Bir cumartesi çamlık'tan ayrılmıştı. Ertesi gün Antalya'dan vefat haberi geldi. Cenazesi getirildiğinde yüzü nur gibi ve hâlâ yumuşaktı. Bize "İyi Müslüman olun, namahremden kaçının. Namazınızı kılın!" diye nasihat ederdi.

Ahmed Feyzi Ağabey'in gelini, Faruk Kul'un eşi Behiye Hanım

Evimiz biraz köyün yukarısındadır. Her sabah kalkar, kapının önüne çıkar, köye karşı ezan okurdu. Evdeyken sürekli yazı yazar, kitap okurdu. Bir gün evde olsa ikinci gün mutlaka dışarıda olurdu.

HUŞU İÇİNDE DUALARINI DİNLERDİK

Mustafa Sungur

AYDIN-İZMİR HAVALİSİNDE en çok ismi duyulan Ahmed Feyzi Ağabey'di. Denizli ve Afyon Cezaevlerinde bulunmuştu. Kuvvetli natıkası, irtibatı ve alakası vardı. Hz. Üstad ona, "Risale-i Nur'un manevî avukatı" demiştir. Afyon'da okuduğu şaşaalı müdafaasıyla heyet-i hakimenin dikkatini celbetmiş ve hazırladığı *Maidetü'l-Kur'an* ve *Hazinetü'l-Burhan* adlı eserleriyle, bu asırda zuhur eden Risale-i Nur'a işaret eden ayet ve hadislerden istihraçlar çıkarmıştır.

Afyon'da bu kitap üzerinde fazla duruldu. Bir gün hapiste Üstad'ımız, Ahmed Feyzi Ağabey'in temyize yazdığı lahiyasında bu istihraçlarla fazla meşguliyet yerinde Nurların yazı ve dersine ehemmiyet vermesini ihtar etmişti. Buna karşı Ahmed Feyzi Ağabey boyun büküp Hz. Üstad'a şöyle bir pusula yazıp göndermişti: "Üstad'ım, bütün dünya seni inkâr edecek, sen de onları teyit ve takviye edeceksin ve illa bu Ahmed Feyzi, senin son memur-u Rabbanî olduğunu bütün dünyaya ilan edeceğim. Talebeniz Ahmed Feyzi Kul."

Ege Bölgesinde Bir Kandil-i Nuranî idi

Rahmetli, Afyon'dan tahliyeden sonra, İzmir'le Denizli arasında mekik dokudu. Dünyevî işler perdesi arkasında hizmet-i Nuriye'de bulunurdu. Hayatının sonuna kadar derslerle, sohbetlerle vakit geçirdi. Bilhassa Ege bölgesinde bir kandil-i Nuranî idi. Hazret-i Üstad'ımızı son ziyaretlerinde, Üstad'ımız, "Ben otuz seneden beri o havaliye (Ege bölgesine) baktığımda büyük bir ruhun bana mukabele ettiğini görüyordum. Eğer kardeşim, sen orada olmasa idin, benim gitmem lazımdı!" diye beyanda bulunmuştu.

Mustafa Sungur Ağabey, her yıl katılmayı ihmal etmediği Ahmed Feyzi Ağabey'in Çamlık'taki kabri başında yapılan anma toplantılarından birinde görülüyor.

Şaşaalı Müdafaası

Ahmed Feyzi Ağabey'in mahkemede okuduğu şaşaalı müdafaanamesinden teberrüken birkaç cümleyi arz etmek isterim:

“Madem ki, devlet laikdir. Bizim dinimize ne karışıyor? Bizim eşrat-ı saat meselelerini öğrenmemiz, dilediğimize mehdi vs. dememiz onu ne alakadar ediyor? Zat-ı Uluhiyet’in alenen inkâr edildiği ve erkân-ı dinin müftehirane tezyif edildiği ve onun yerine faniler teellühe (ilahlaştırmak) edilerek kendilerine (hâşâ) yaratıcılık isnat edildiği bir devirde, bizim bir insana mehdi dememiz çok mu büyük bir cürümdür? Mehdi, peygamber değildir. Fevkalbeşer de değildir. Din-i celil-i İslam’ı, i’zaz ve i’laya ve neşr-i hidayete memur bir insandır. Fakat, teyid-i Muhammedîye mazhar bir insandır. Mehdi kelimesi, mervi, mebni gibi, ism-i mef’uldür. Hidayete nail olmuş manasındadır. Bunda ne gibi fevkaladelik var da tehaşi buyuruluyor.

‘Mehdiyim’ diye dava eden yok. Ortada Menemen’in esrarkeşleri de yok. Ortada, bir hakikat-ı ulya, bir Nur-u kudsi meydandadır. Eğer mehdi, insanların hidayetine sebep olan bir insan demekse, bu kadar evsaf-ı bergüzideyle neşr-i hidayet yapan bir insana ve esere mehdi demek, ne gibi bir tezat ve eblehliği icap ettiriyor?

(...)

Tahsil hayatı üç aydan başka mevcut olmadığı halde, bu kadar feyz-i ilim neşreden ve ilminin harikalarıyla en münteha mesail-i ilmiye ve âliyede en yüksek mütefekkirleri dahi hayrette bırakacak bir mantık ulviyeti ibraz eden ve hayatının yarısından sonra öğrendiği bir lisanda bu kadar cazibedar bir tarz-ı beyan ve sürükleyici bir hararet izhar eden ve gayet feyyaz bir aşk ve heyecan terennüm eden ve bir derya-yı iman ve bir hazine-i tevhit ve bir umman-ı hikmet halinde coşan bir ikinci Bediüzzaman gösterebilir misiniz?

Fani zevahirin alayışına edna bir meyil ve iltifat göstermeyen ve en küçük bir menfaat ve lezzete tenezzül etmeyen, levs-i faninin ayağına dolaşan bütün yaltaklanmalarına asla kıymet vermeyen, kimseden bir şey beklemeyen ve dilenmeyen ve kendisine arz edilenleri kabul etmeyen, iffet ve ismetin en âli örneklerini yaşatarak saburane, mütehammilane her nevî mahrumiyetlere göğüs germek suretiyle kendini hakikate ve envar-ı Kur’aniyeye ve maarif-i Muhammediyenin (a.s.m.) izharına vakfeden ve memleket ve milletin ıstırabatı karşısında pür-rahm u şefkat ağlayan, kendine yapılan bunca ihanetlere rağmen etrafındakilerin saadetleri için hizmetinden asla vazgeçmeyen, ihtiyarlığına ve bokesliğine bakmayarak insanları gayya-yı cehl ve girdab-ı inkârdan kurtarmaya, hasbî ve ilahî bir cehtle çalışan ve savaştan bir fazilet ve Nur âbidesini Üstad addetmekliğimizi çok mu görüyorsunuz?

Kendisi bu arz edilen keramet-i ilmiyesiyle beraber, sırf ahlak ölçülerinin kaybolduğu böyle bir devirde gösterdiği bu misilsiz feragat ve istiğna ve şaheser-i ismet ve istikamet dolayısıyla yine bir enmuzec-i kemal ve mihrab-ı fazilet olarak tanınmaya ve iktida edilmeye şayandır. İşte biz Bediüzzaman’a bu gözle bakıyoruz.”

“Ahmed Feyzi Canını Vermiş!”

Üstad bir gün buyurdu ki: “Sungur! Hasan Feyzi hayatını vermiş, Ahmed Feyzi canını vermiş, Ahmed gözünü vermiş, sen ufak rahatını vermiyorsun?”

Ben içimden, “İstesin, her şeyimi vereyim!” dedim.

Afyon Hapsi’nde biz başka koğuştta, Ahmed Feyzi Ağabey başka bir koğuştta idi. Onun ağlayarak namaz kılışını ve hazin seda ile dua ve yakarışlarını dinlemek için kulağımızı duvara dayardık.

Bir gün Ahmed Feyzi Isparta’da Üstad’ı ziyarete gelmişti. Üstad kendisine şefkat ederek geçimiyle ilgili durumunu sormuştu. Ceylan hemen söze karışıp iki parmağıyla işaret ederek:

“Üstad’ım onun iki dağı var!” demişti.

Ahmed Feyzi o zaman zeytincilikle uğraşıyordu. Aydın’da iki zeytinlik tepesi vardı. Ceylan bunu kastederek “Onun iki dağı var!” diye latife etmişti.

Aydın'ın dağında zeytin, bağında incir meşhurdur. Bu yüzden Evliya Çelebi, Aydın için, “Dağından yağ akar, bağından bal” demiştir.

Üstad'a İncir ve Zeytin Gönderirdi

Ahmed Feyzi zaman zaman Üstad'a dağ ve bağında yetişen incir ve zeytinden gönderirdi. *Emirdağ Lahikası*'nda gönderdiği incirle ilgili Üstad'ın ifadesi şöyledir: “O kardeşimizin, Nur Avukatı Ahmed Feyzi'nin incir teberrüküne mukabil, benim namıma bir *Sikke-i Gaybiye* mecmuasını ona gönderiniz ki, incirleri bana dokunmasın. Çünkü bu ahirde katiyen mukabelesiz hediyeler beni hastalandırdığı, çok tecrübelerle pek katileşti.”

Yine bir gün Ahmed Feyzi Ağabey, Isparta'da Üstad'a zeytin göndermişti. Üstad zeytinleri kavanoza yerleştirirken bir kat zeytin üstüne bir kat ince doğranmış limon koyarak yerleştirdi ve üstüne de zeytinyağı döktürdü.

Bir gün Ahmed Feyzi Ağabey, Üstad'a, “*Gençlik Rehberi*'ni biraz şerh etsem” dedi. Üstad, “O zaman kendi imzanı at!” buyurdu.

Afyon Mahkemesi'nde, Ahmed Feyzi Ağabey'in ilk müdafaası'ndan sonra, ortam hayli gerginleşmişti. Ağabey bir gecede, On Dördüncü Şua'daki müdafaayı hazırlayıp mahkeme heyetine sununca, gerginlik ortadan kalktı ve heyetin bize karşı davranışı müspet hale geldi.

Afyon Hapsi'nde Ahmed Feyzi Ağabey'in koğuşu bizim koğuşun tam altındaydı. Biz geceleri kulağımızı koğuşumuzun zeminine koyarak ağabeyin huşu içinde yaptığı dualarını dinlerdik.

Ahmed Feyzi Ağabey, biliyorsunuz Denizli ve Afyon Hapsine girenlerden... Afyon'da o muhteşem, o şaşaalı müdafaası sebebiyle, heyet kararıyla, vesaiyeyi o yerine getirecek endişesi ile 18 ay ağır cezayı ona verdiler.

Üstad'ın Ege'deki Vekili

Ahmed Feyzi Ağabey, mahkemeden sonra üç-dört defa daha Üstad'ın yanına gelmişti. İşte son geldiğinde ben de Üstad'ımızın yanında idim. Üstad'ımız, “Kardeşim! Ben otuz senedir Ege'ye bakıyordum, bana mukabil bir ruh görüyordum. O da sensin. Hatta ben Ege bölgesine gidecektim, sen varsın diye gitmedim!” manasında bazı şeyler söyledi.

Ahmed Feyzi Ağabey hiç sarsılmadı, 1954'te Tahiri, Zübeyir, Ceylan, Bayram Üstad'ın yanında iken, Üstad, “Afyon Hapsi'nde talebelerin bazı münakaşalarından çok sıkıldım, Tahiri ve Ahmed Feyzi hiç sarsılmadılar, hiç münakaşaya girmediler!” dedi.

Ahmed Feyzi Ağabey; *Maidetü'l-Kur'an*'ı, yani Kur'an'dan gaybî işaretleri yazdı ya, bazıları, “Sen bunu yazdın, onun yüzünden mahkeme uzadı” diye karşı tavırları olunca, Ahmed Feyzi Ağabey hiç sarsılmadı, çok sadıktı. Hatta mahkemeden sonra da 101 sayfa temyize müdafaa yazmıştı.

ÇOK AKILLI VE DERİN BİRİYDİ

Fethullah Gülen

AHMED FEYZİ AĞABEY, çok akıllı ve derin bir adamdı. Çok dikkatli namaz kılar, ellerini kaldırıırken duyardı, tahiyyatta otururken duyardı.

Bazen öyle ahireti hatırlatıyordu ki benim yanımda... Şimdi diyorum mesela bu Ahmed Feyzi ne kadar şeker şerbet insandı. Arkaya kaykılır, öyle ağır ağır, her kelimeyi birkaç defa tartar öyle konuşur. Bayağı düzgün konuşmaya, hususi ihtimam gösterir. Yok yani şimdi bir Ahmed Feyzi.

72’de vefat etti. 25 sene nakletmişimdir, Edremit’e tayinim çıktı. Oraya vaaza gidiyorum. Arabanın arka koltuğunda oturuyorum. Bazen arkadaşlar arabalarla götürürlerdi. Bazen biri de refakat eder, belki çok defa da işte bir arabaya biner giderdim. Böyle uyku uyanıklık arasında birden bire o arabanın arka kapısı açıldı. Başında beresi içeriye girdi. Allah Allah, sevindim ben de. Gittik Edremit’e. Biraz sonra İhsan Bey, “Ahmed Feyzi Ağabey vefat etti” dedi.

HAPİSTE ÇOK EZİYET EDİYORLARDI

Bayram Yüksel

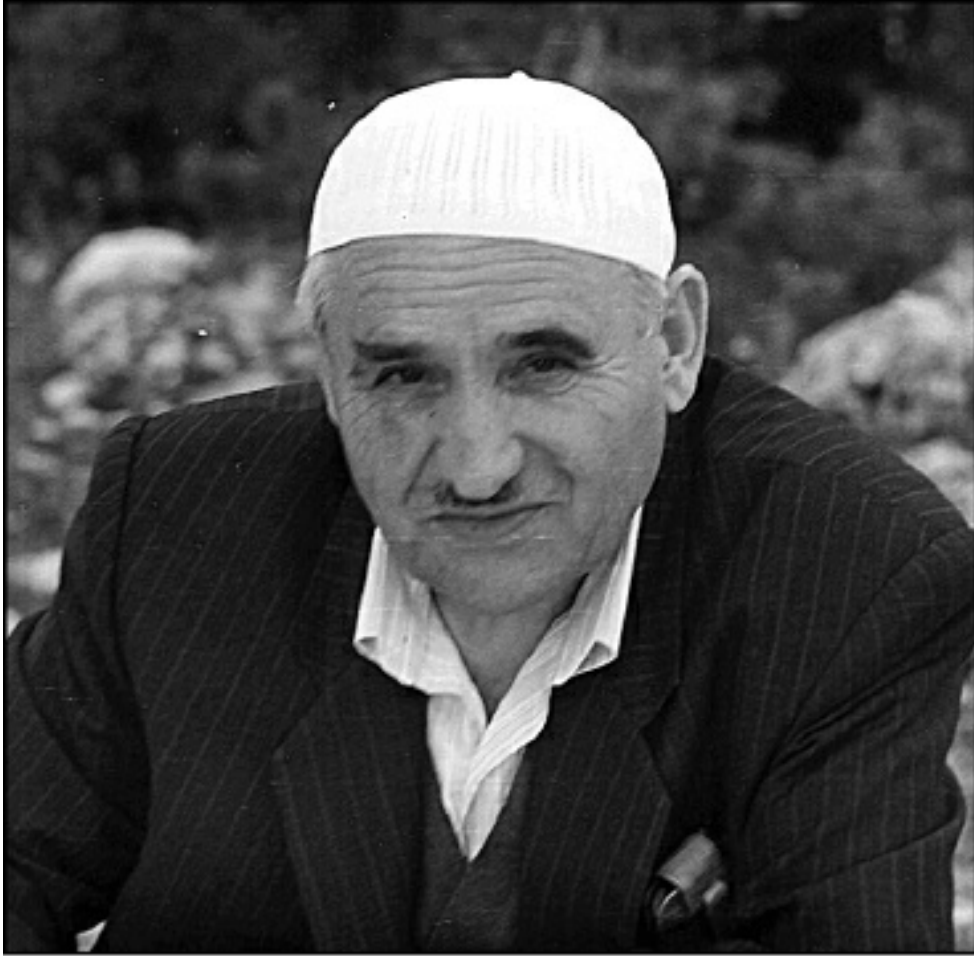
AFYON HAPİSİ'NDE HER ZAMAN Üstad'ın yanına çıkamazdık. *Elhüccetü'z-Zehra* risalesini Üstad yazar, o volta atılan meydana atıverirdi, biz de oradan alıp çoğaltırdık. Üstad volta atan hapislere bir bakıversin, bir selam versin, Üstad'ı görüversinler yeterdi. Çoğu hemen namaza başlardı. Onun için Üstad'a selam verenleri çağırıp dövüyorlardı.

Dünyanın en berbat hapisanesi orasıydı. 70-80 kişi bir koğuştta yatıp kalkıyordu. Bir tek tuvalet var, hem banyo, hem abdest almak için tek yer orası idi. Pisti, sular taşardı.

Tahiri Ağabey'le Refet Ağabey üst katta kalıyordu. Fakat Zübeyir Ağabey'le Ahmed Feyzi Ağabey o tuvaletin yanındaki boşlukta, en berbat yerde kalıyorlardı. Onları o müdafaalarından dolayı zulmen oraya koyuyorlardı. Vahşi insanlar da vardı. Takunyalarla bastılar mı, pis su "Foş!" diye onların üstüne giderdi.

Zaman zaman Zübeyir Ağabey'le Ahmed Feyzi Ağabey'i çağırıp dövüyorlardı. Uzaktan bile çat çat dayak sesleri gelirdi, biz duyuyorduk. Zübeyir Ağabey de, "Vur! Vur!" diye bağıyordu. Ahmed Feyzi Ağabey yüzlerine tükürürmüş. Ama Zübeyir Ağabey "Vur!" diye bağırdı, müdafaaları şiddetliydi, hiç tenezzül etmezdi onlara.

Bir defasında Ahmed Feyzi Ağabey, Emirdağ'da Üstad'ımızı ziyarete gelmişti. Üstad'ımızı ziyaret ettikten sonra o gece sabaha kadar Çalışkanlar'ın evinde ağabeylere Üstad'ımızın mehdiliğinden sohbet etmişti. Sabah olunca Üstad'ımız kendisini çağırttı. Gecikince ikinci kez çağırdığında korkarak yanına gitmiş. Kapıdan girer girmez Üstad'ımız, "Kardeşim söylediklerini aynen tasdik ediyorum" demişti.

Merhum Bayram Yüksel Ağabey

Osman Çalışkan da bu sohbette bulunanlardandı. Kalbinden, "Gerçi Ahmed Feyzi, Üstad'ımızın

mehdiliğinden bahsediyor. Fakat mehdi Al-i Beyt'ten olacak. Üstad ise Kürt'tür. Acaba Kürt'ten mehdi olur mu?" diye geçiriyor. Sonra Demirci Ali Ağabey'le beraber Üstad'ımızın yanına gidiyorlar. Üstad'ımız Demirci Ali'ye hitaben, "Kardeşim Ali Efendi! Elinde dövdüğün demir gibi emin ol ki, benim annem Hüseyinî, babam da Hasenî'dir. Yani annem Hz. Hüseyin'in, babam da Hz. Hasan'ın soyundandır" buyurmuştu.

MUAZZAM BİR HATİPTİ

Said Özdemir

AHMED FEYZİ AĞABEY, zaman zaman Ankara'ya gelir, birkaç gün kalır, bizlerle sohbet ederdi. Bir gün onu Diyanet'te büyük alimlerin bulunduğu "Dinî Eserleri İnceleme Kurulu"na götürdüm. Orada Hasan Fehmi Başoğlu, Hasan Hüsnü Erdem, Kemaleddin Bostan, Şehid Oral gibi büyük alimlerin bulunduğu bir kurula kendisini, "Bediüzzaman Hazretleri'nin talebesi" diye takdim ettim.

Mübarek Ahmed Feyzi Ağabey'imiz öyle bir konuşma yaptı, onlara karşı öyle güzel bir hitabede bulundu ki, Üstad Hazretleri'ni ve Risale-i Nur'u öyle güzel anlattı ki, o büyük alimlerin ağızları açık kaldı. Feyzi Ağabey o kadar fesahat, belagat ile o kadar güzel konuşuyordu ki, hayran kaldılar. Ona sordular:

"Siz hangi üniversiteden mezunsunuz?"

"Ben Risale-i Nur üniversitesinden mezunum" diye cevap verdi. Çok takdir ettiler.

Bu kurul Risale-i Nurları tetkik eden kuruldu. O zaman Üstad Hazretleri'nin eserleri Afyon Mahkemesi dolayısıyla 11 çuval, 4 sandık olarak Ankara'ya gelmişti. Ankara Ağırceza'dan Diyanet'e geldi. Diyanet İşleri Müşavere Kurulu bu eserleri teker teker inceledi.

Cenab-ı Hak bizi de orada vazifelendirdi, oranın kâtib-i memuru idik, hepsi elimizden geçti. Risale-i Nur hakkında Hasan Fehmi Başoğlu çok muazzam bir rapor yazdı. O rapor, o zamanki Diyanet Reisi Eyüp Sabri Hayırlıoğlu'na onaya gitti. Reis raporu okumuş, sallana sallana geldi. Hasan Fehmi Efendi'ye:

Said Özdemir Ağabey

"Hocaefendi. sen Bediüzzaman'a rapor yazmamışsın, methiye yazmışsın, methiye. Ehl-i vukuf biraz bitaraf olur, sonra sana da Nurcu derler, hiç olmazsa bunu biraz değiştir!" dedi. O da:

"Peki efendim, biraz değiştirelim" dedi, fakat yine de çok güzel bir rapor yazdı. "Risale-i Nur eserleri, devletimizce dahi matlup olan bugünkü gençliği en güzel ahlaka götürecektir ayet-i kerimelerin meali, hadis-i şeriflerin izahlarından ibarettir. Ne 163. maddeye, ne 5086 sayılı kanuna ve diğer

kanunlara hiçbir teması yoktur...” diye belirtti.

KÜSKÜNLÜK NEDİR BİLMEZDİ

Mustafa Birlik

ÜSTAD'LA MÜTEADDİT DEFA görüşmelerim oldu. Bir defasında yanındaki sefer tasının eskimiş olduğunu gördüğümünden kendisine dükkanımdan yeni bir sefer tası göndermiştim. Üstad bana, “Neden gönderdin, bizim kaidemizi bilmiyor musun? Bu gönderdiğine yirmi banknot fiyat biçtik. Söyle hangi kitapları istiyorsan göndersinler!” diye mektup yazmıştı. Ben, “Bunu Üstad değil de herhalde yanındakiler yazmıştır” diye düşünmüştüm.

Aradan yedi-sekiz ay geçti. Otel sahibi Mehmed Metiner, Vanlı bir kardeş, bir de benim eski ortak beraber Emirdağ'a gittik. Üstad Hazretleri Zübeyir Ağabey'e hitaben, “Kardeşim Mustafa'ya yeni gelen *Lem'alar*'dan yirmi beş tane ver. Benim hissemden de yüzde beş düşün!” dedi. Ben de yanında oturuyordum. “Üstad'ım benim ihtiyacım yok” dedim. Üstad kafama vurdu “Sen sus!” dedi. Üstad tekrar etti, ben de tekrar ettim. Tekrar kafama vurdu. Ben dedim: “Üstad'ım bak, ortağım da benim yanımda. Bizim ihtiyacımız yok.” Üçüncü defa kafama vurdu ve dedi ki: “Keçeli, ben sana vermiyorum. Senin bir kısım zayıatların var ve olacak. Ben onlar için veriyorum. Risale-i Nur'un parası beytülmaldır, yenmez, haramdır” dedi. Bundan sonra, “Sen yirmi banknotluk kitabı aldın mı?” dedi “Almadım” dedim. “Söyle hangisinden istiyorsan onu da versinler” dedi. Böylece kafamdaki vesveseyi de silmiş oldu. Dedim: “İnna atayna'nın sırrını istiyorum.” Tekrar bir daha vurdu. “O yasak!” dedi. Allah'a şükür, böylece dört tokadını yemiş olduk.

“Sungur San'an Tepesi'ne, Abdülmuhsin Batı'ya...”

1952'de İstanbul'da *Gençlik Rehberi* mahkemesi oldu. Aslında *Rehber*'i Abdülmuhsin basmadı. Ahmed Aytımur'la Ahmed Ramazan Ağabey bastılar. Onlar o zaman *Büyük Doğu*'da çalışıyorlarmış. Üstad hizmete bir siyaset lekesi gelmesin diye, “Siz basmış görünmeyin!” demiş, Abdülmuhsin'i çağırmış. “Sen basmış görün!” demiş. Bu yüzden mahkeme Abdülmuhsin üzerinde görülmüş. Üstad, Abdülmuhsin'in yanında, “Sözler'i okusun diye Sanan Tepesi'ne Sungur'umu göndereceğim” demiş. O sırada arkasında bulunan Abdülmuhsin içinden, “Keşke beni gönderse...” diye geçirmiş. Üstad dönmüş, “Yok, yok, Sungur'u göndereceğim. Sen felsefecisin, Batı'ya!” demiş. Ondan sonra Abdülmuhsin Almanya'ya bir gitti, bir daha geri dönmedi. Fakat kaderin tecellisine bakın, Şeyh Sanan Tepesi'nde ilk risale okumak Sungur Ağabey'e nasip oldu. Bunlar hep tasarruf...

Hayatta Küstüğü İnsan Yoktur

Ahmed Feyzi Ağabey'e gelince, onunla aramızda hiç resmiyet olmazdı. “Ulan” derdi, “sen bu makamın adamı değilsin, ama ne yapalım, tayin eden etmiş, ağzımız açılmıyor!” Ahmed Feyzi Ağabey'in hayatta küstüğü insan yoktur. En sert bir şekilde sizinle münakaşa etse, ertesi gün gelir, sizinle barışır. Gönlünüzü alır.

Manisa'da İsmail Hakkı Hoca anlattı. Orada Abdülkadir Hoca vardı, Allah rahmet eylesin, kazada yanarak vefat etti. Ahmed Feyzi Ağabey onunla Hz. Üstad'ın mehdiliği üzerinde münakaşa etmişler. İsmail Hakkı anlatıyor:

“Ben herhalde bunlar bir daha konuşmazlar” dedim. Birbirlerine o kadar yüklendiler. Bu tartışma akşam oluyor. Sabah namazını kıldım, yatacağım, baktım pencerede Ahmed Feyzi, “Hoca kalk, Abdülkadir Hoca'ya gideceğiz!” dedi. Gittiğimizde kendisinden yaşça, makamca büyük, bizzat Üstad'la hizmet etmiş bir kimse, tabii Abdülkadir Hoca çok mahcup oldu. Yerin dibine girdi. Aklıma Hz. Hüseyin Efendimiz'le üvey kardeşi Muhammed'in münakaşaları geldi. Münakaşadan sonra

Muhammed, ağabeyi Hüseyin'e bir mektup yazar. "Gel barışalım. Ben haklı bile olsam, sen gel ki, bu sevabı sen alasın. Eğer sen gelmeyecek olursan ben geliyorum!" der. Bunun üzerine Hz. Hüseyin Efendimiz onun yanına gider. Aynı ahlak bu.

Ahmed Feyzi Ağabey Ankara'daydı. Üstad kendisine "İşaratü'l-İcaz hakkındaki çalışmalara iştirak etsin" diye haber göndermişti. Ahmed Feyzi Ağabey, "Bir düşündüm, dedi. "Ne düşündün?" dediklerinde, "O zaman Ankara ile İstanbul arası on lira. Ama bizde kav çakmak ne gezer" dedi.

Cesur Bir İnsandı

Ahmed Feyzi Ağabey cesur bir insandı, katiyen korkmazdı. Onun için Üstad'ın onu ifade eden bir sözü vardır. "Herkes hizmette böyle gider (başı önde). Ahmed Feyzi böyle gider (başı dik)."

Bir ara kardeşi Mehmed Emin, Üstad'a Ahmed Feyzi Ağabey'i, "Hizmet yapmıyor" diye şikayete gitmiş. Üstad diyor, "Biz onu hapsediyoruz. Bıraksak, her tarafı kucaklayacak!" demiş.

Ben Beyşehir'den geliyordum. Arabanın lastiğinin patlaması sebebiyle ikinci vakti değil de yatsıya doğru Isparta'ya varalbildik. Ben, "Üstad beni tanımaz" diyordum. Çünkü ilmim yok, irfanım yok. Mustafa Ezener Ağabey'in oteline vardım. Fakat o da Dinar'a gitmiş, henüz dönmemişti. Derken Hüsrev Ağabey'e gitmek istedim, fakat nasılsa birden Üstad'ın evine doğru yöneldim. "Bu zamanda bu acayip insan kim, diye belki açarlar" dedim.

Gittik, zile bastık. Tak tuk diye merdivenden inen birinin sesi geliyor. İçimden, "Plan tuttu galiba!" dedim. İçerden Hüsnü geldi, açtı kapıyı. Derken o anda dışarıdan Ceylan Ağabey de geldi. İlginçtir; Üstad'ın evini bekleyen jip köşede duruyor, ama içinde kimse yoktu. Sonra Tahiri Ağabey geldi. Sonra Sungur Ağabey geldi, Bayram Ağabey geldi.

Dediler: "Üstad çok rahatsız!" Dedim: "Ben çıkayım, kabul ediyorsa ne âlâ, etmiyorsa giderim!" Sungur Ağabey: "O hiç olmaz!" dedi. "Ben gideyim, Zübeyir, Üstad'ın yanına çıksın, beraber söyleyelim" dedi. Beraber çıkmışlar. Üstad, "Mustafa gelsin!" demiş. Çıktım yukarıya, baktım Üstad *Evrad-ı Kudsiye* okuyor. Fakat bitinceye kadar hiç konuşmadı. Zübeyir Ağabey geldi: "Siz konuşun" dedi. Bittikten sonra Üstad Hazretleri ayağa kalktı.

"Madem İzmir'de Siz Varsınız..."

"Fesübanallah, ne zaman hatırıma Mustafa gelse, hayalime sen geliyordun, tam tam. Ben seni ziyaret edecektim, yol masrafların benden!" dedi. "Kardeşim, İzmir benim nazarımda mühimdir. Çünkü İzmir, Orta Doğu'da ve Balkanlar'da masonların merkezidir. İzmir ticarî bir yer olarak, Anadolu'ya ahlaksızlığı yayan bir yerdir. Eğer İzmir'de Ahmed Feyzi ve siz olmasaydınız, oraya benim gelmem lazımdı. Madem Ahmed Feyzi ve siz varsınız, gelmiyorum" dedi.

Bir gün Ahmed Feyzi Ağabey'e, "Hiç şapka giydin mi?" dedim. "Bir tane vardı, bazan elimde sallıyordum. Otele gittim, sepetin içine bıraktım. Sabah kalktım baktım, fare yarısını yemiştir! Ben de tuttum, attım onu!" dedi.

Zeytinyağlı Çorba

Rahmetli Ahmed Feyzi Ağabey bize çok sık gelirdi. Gündüz çarşıda dükkanda buluşuruz. Akşam eve geliriz. Merdivenlerden çıkarken bizim hanıma seslenmeye başladılar. "Konyalı kız! Konyalı kız! Bir çorba pişir, ama zeytinyağlı olsun!" derdi. Tansiyonu vardı, onun için zeytinyağlı isterdi. Ben de takılırdım: "Tabii çorbayı Konyalı kız yapacağından ona yağ çekiyorsun, bize bir şey yok!" derdim. O da, "Ne yapalım, geçinmeye geldik" derdi.

Ceket veya pardösüsünün düğmelerini daimi surette farklı düğmelerdi. Biz gülünce, "Siz de

göreceksiniz” derdi. Aynen şimdi öyle olduk. Cahit Erdoğan’la çok şakalaşırđı. Benim kızlar o zaman küçüktü. Cahid’e, “Kalk da bir güreşelim şu kızlar gülsün” derdi.

Menderes Hesaba Çekilecekti, Şehit Oldu

Ahmed Feyzi Ağabey, “Bütün insanlar hesaba çekilecek. Ancak peygamberler ve şehitler müstesna. Bizim Adnan Menderes de hesaba çekilecek olsa hesabını veremezdi. Ama Allah onu zalimlerin tasallutu ile bir şehid-i mazlum olarak yanına aldı, hesaptan kurtuldu!” demişti. Ben rüyada kendisini gördüğümde, “Başbakanım!” diye hitap etmişim. O da bana, “Ben imanımın gereği olarak imkân nispetinde elimden geleni yapmaya çalıştım, ama hal-i alemi gördünüz!” demişti.

Saraçoğlu’yla Konuşması

Bir gün Ödemişliler Ramazan’da kendilerine vazünasihat etsin diye Ahmed Feyzi Ağabey’i çağırılmışlar. Ramazan’ın yirmisine kadar camide devam etmiş, ama ne olduysa ondan itibaren emniyet konuşmalarına yasak getirmiş. Böyle olunca Ödemişliler, “Gitme, yarın buraya başbakan Şükrü Saraçoğlu gelecek, onunla konuşur kendisinden izin alırız” demişler. Saraçoğlu’nun Gölcük’te bir yazlığı varmış. Ödemişliler bir iki kişiyle beraber Feyzi Ağabey’i alıp yanına gidiyorlar. Feyzi Ağabey konuştuğu zaman dinlettiren adamdır.

Önce bir giriş yapıyor, sonra Saraçoğlu, “Bize iki tane kahve yapıp getirin!” diyor. Feyzi Ağabey, “Beyefendi bugün Ramazan olduğunu unuttunuz galiba!” deyince, Saraçoğlu, “Hayret deminden beri zevkle dinlediğim kimsenin Ramazan diye kendini bazı şeylerden alıkoyacağını hiç tahmin etmezdim” deyince, Feyzi Ağabey kılıcı kuşanıyor.

Diyor ki: “Şimdi başbakansınız. Askere aldığınız erin önüne taş dikip ona selam vermesini istiyorsunuz. Bu, eğitime alıştırmak içindir. Siz bunu insan olarak düşünüyorsunuz da Cenab-ı Hakk’ın yarattığı kullara eğitim için bir kısım yasaklar koymasını çok mu görüyorsunuz?” Böyle çok mantıklı izahlar yapmasına rağmen tekrar konuşmasına izin vermiyor.

HEYECANLI BİR İNSANDI

Av. Necdet Doğanata

AHMED FEYZİ AĞABEY Afyon'dayken yapılan zulüm ve haksızlıkları dile getirerek bir savunma yapmış. Üstad rahatsız olmuş ve kendisine, "Sen, senin yaptığın savunmayı biz yapamaz mıyız sanıyorsun? Bizim eteğimizde yumurta dolu, onları kırmadan götürmek istiyoruz" demiş. Üstad öyle bir müspet metot kullanıyor ki, o hiç kimseyi rahatsız etmiyor. Fakat bu metodu etrafındaki herkes tam manasıyla kavrayamıyor. Eğer onun kavrayıp uyguladığı gibi müspet hareket uygulanabilmiş olsa, hizmette bugünün on misli daha gelişme kaydedilecekti. Ama yılların birikip getirmiş olduğu öfke kolay silinmiyor.

Üstad'ın kalbinde adavet duygusu yok. Onun içindir ki, "Hakkımı helal ettim!" diyor. Neden? Çünkü Bunda kader-i ilahinin payı var. Yapılan hizmete maddî ve manevî, dünyevî ve uhrevî maksatların karıştırılmaması lazım. Karıştırıldığı takdirde ihlas gider. "Onlar eliyle ben ihlas içinde tutuldum" diyor.

Çok önemli, çok hassas ve ince bir mesele. Bunun bugünkü tezahürü de bundan farklı olmaz. Kendinizi başkalarından ayırt etmeksizin yaşayacaksınız. Onlar sizden tedirgin olmayacaklar. Eğer tedirgin ediyorsanız, sizde bir şey var demektir ve hemen kendinizi ona göre düzeltmeniz lazımdır. Kendini değiştirirsen etrafın değişmeye başlar. Sır burada, işin inceliği burada. Üstad'ın cazibe merkezi haline gelmiş olmasının ana sebebi de budur. Allah'ın vermek istediği Kur'an ahlakı bu. Peygamber'in yaşadığı da bu. O bunları bu manada yaşadı. Onun için kimse ondan şikayet etmiyordu.

Avukat Necdet Doğanata

Üstad Müspet Hareket Dersi Verdi

Ahmed Feyzi Kul, çok heyecanlı bir insandı. Ben yeni avukat çıktığım 1958 senesinde kendisiyle

tanıştım. 1958’de Salih Özcan beni Eskişehir’de Üstad’a götürdü, ziyaret ettim. Mütevazı ahşap bir evin odasında bizi kabul etti. Tabii anlattıklarının hepsini anlamıyoruz. O esnada Zübeyir Ağabey bize tercümanlık yaptı. Sesinin çıkmadığını ve bunun da konuşmadan men edilmiş olduğu manasına geldiğini Zübeyir Ağabey bize naklediyordu.

“Mesleğimizde hediye yoktur, sizin ziyaretiniz de bir hediyedir. Onun için benim size yol parasını vermem lazım” dedi. Çıkarken yol paramızı verdi. “Kitaplarımı okuduğunuz zaman beni ziyaret etmiş olursunuz” dedi. Annemizi babamızı sordu, “Sizi duama dahil ettim” dedi. “Bizim hareketimiz müspettir, eğer menfi olacak olsa benim çok fedakâr talebelerim var, ama bizim davamız o değil. O tür hareketlere biz girmedik ve girmeyeceğiz” dedi.

Risaleleri Çok İyi Anlamış Bir İnsandı

Ahmed Feyzi Ağabey, her İzmir’e geldiğinde yazıhaneme uğramadan etmezdi, gelir otururdu. Risaleleri çok iyi anlamış bir insandı. Bu hakikatlerin insanlar tarafından bu şekilde muamele görmesine tahammül edemiyor. Heyecanlı, şiddetli, dili keskin biriydi. Ben hayatımda onun kadar hatip bir insan görmedim. Kendisi dış görünüşü itibariyle tamamen bir köylü kıyafeti içindeydi. Bir kasketi vardı. Birinci Cihan Harbi’nde eli yara almıştı. Bu yüzden bir parça çolaktı.

HİTABETİN ŞAHİKASINDAYDI

Av. Gültekin Sarıgül

AHMED FEYZİ AĞABEY'LE tanışmamız 1960 yılında oldu. Üstad'ımızın Ankara'ya ikinci teşrifleri zamanındaydı. Mustafa Sungur ve Tahsin Tola Ağabeylerin *Tarihçe-i Hayat* davası vardı. Mahkemeden sonra Said Ağabey'in Dışkapı'ya giderken kiraladığı Murat Lokantası'nın üstündeki dershanede toplandık. Diyarbakır'dan Mehmed Kayalar Ağabey de vardı.

Bir köşede altmış yaşlarında, ihtiyarca, orta yapılı, kalender bir zat sandalyede oturuyordu. Kim olduğunu da bilmiyordum. Sonra oradaki cemaate ikaz mahiyetinde bir "Ezü besmele" çekti ve konuşmaya başladı. Hayatımda hiç karşılaşmadığım bir hitabet kabiliyeti vardı, hitabetin şahikasına çıkmıştı. Donduk kaldık, sordum: "Kimdir bu zat?" Dediler ki: "Bu Ahmed Feyzi Ağabey'dir!"

İşte ilk karşılaşmamız böyle olmuştu. Sonradan davaların takip hengamında birbirimizle haşır neşir olduk.

Küçük kardeşi Mehmed Emin lahika mektuplarını daima yanında taşır ve o lahikalardan fevkalade güzel dersler yapardı. Düsturlara çok bağlı idi. Onunla daha sırdaş idim.

Evet, o gün *Tarihçe-i Hayat* davası vardı. *Tarihçe-i Hayat*'ın neşrinden dolayı Sungur Ağabey, Tahsin Tola Ağabey ve herhalde Zübeyir Ağabey de vardı. O davaya gittik. Davayı takip ettik.

Şahane Bir Hitabeti Vardı

Ahmed Feyzi Ağabey de o davayı takip edenler arasındaydı. O zaman aşağı yukarı 55-60 yaşlarında, bize göre tabii hayli yaşlı, kalender yapılı, kalender giyimli, sakalsız, iri bıyıklı bir zat-ı muhteremdi. Kim olduğunu bilmiyoruz. Beraber mahkemeden çıktık. Murat Lokantası'nın üzerindeki dersane olarak hazırlanan yere geldik. Köşede bir sandalye ve bir masa var. Masanın üzerinde de bir telefon bulunuyor. Yanda bir sandalye, gerisi ise yekpare halı döşenmiş vaziyette...

Cemaatin hepsi halıya diz çökerek veya bağdaş kurarak oturdular. Ben de o zaman hukuk fakültesi son sınıf talebesiyim. Ahmed Feyzi Ağabey köşeye, masaya oturdu. Biz de merak ettik, bu yaşlı zat kim? Sonra konuşmaya başladı. Konuşuyor ama noktası virgülü noksansız, böyle mükemmel cümlelerle, hem de Osmanlı Türkçesi ile şahane bir hitabet. Bakakaldık. Böyle bir hitabetin ondan sadır olacağını hiç zannetmiyorduk.

"Sakal Bırakmayı Tehir Edin" derdi

Bazı şeyler hatırlattı. Mesela şöyle dedi: "Kardeşlerimizin sünnet olan bazı şeyleri tehir etmelerinde fayda var. Sakal mübarektir, ama bir müddet tehir ediverin. İctimaî hayattayız. Mesaj vermek istediğimiz zümre belli. O zümrenin nokta-i nazarını, onların halet-i ruhiyesini anlamamız lazım. Biz askeriz. Askerin kendine göre bir kıyafeti olur. Mesela askerler Osmanlı devrinde sakal bırakmamışlardır. O sünneti tehir etmişlerdir.

Bizler de aynı şartlar muvacehesindeyiz. Sakalın elbette bir kudsiyeti var. Ama devrin iktizası olarak, onu bir müddet tehir etmemizde fayda var. Hem de sakallı mübarek kardeşler mahkemede ön tarafta oturuyorlar. Karşı tarafa hedef oluyorlar, hedef gösteriyorlar. Bunlardan içtinap etmemizde fayda var. Ama sakal bırakana da 'Sakalını kes!' diyemeyiz. Buna hiçbir zaman cevaz verilemez. Ama keşke arka taraflarda otursalar" diye devam eden şahane bir konuşma. "Allah Allah" dedik, "Risale-i Nur dairesinde ne cevherler varmış da haberimiz yok!"

Avukat Gültekin Sarıgül

Üstad'a Giderken Sevinç İçindelerdi

Sonra Ahmed Feyzi Ağabey ve diğer ağabeyler ile Ulus'a doğru çıktık. Tabii onlar önde, kol kola yürüyorlar. Şen şakrak, sevinç içindeler. Meğerse onlar için sanki bayram havası. Çünkü Üstad'ımız Ankara'ya gelmiş ve biraz sonra da onlar Üstad'ımızın odasına girecekler. Nitekim Üstad Hazretleri Beyrut Palas Oteli'ne gelmişlerdi. Yürüyerek oraya gittik. Tabii bizim puanımız tutmadığı için haliyle odaya giremedik. Henüz daha talebeyiz.

Ahmed Feyzi Ağabey ve sair ağabeyler odaya girdiler. Bir iki tane de milletvekili girdi. Kapı kapalıydı. Yalnız ben biraz kurnazlık yaptım. Üstad'ın konuşmasını takip etmek için kulağımı kapıya dayadım. Üstad'ımız da kısık bir sesle son dersini veriyor. *Emirdağ Lahikası*'nın sonunda zikredilen, "Vazifemiz müspet harekettir, menfî hareket değildir" diye bahsedilen dersi veriyor. Onu da herhalde Sungur Ağabey, Zübeyir Ağabey gibi yazısı işlek olan birkaç ağabey kısım kısım kaleme almışlar. Ondan sonra ders bitti, dağıldık. Akabinde de Ahmed Feyzi Ağabey'i görme imkânı olmadı.

İlk Girdiğim Dava Risale-i Nur Davası Oldu

Birkaç yıl geçti. Ben 1963'te avukatlığa başladım. Daha hemen ruhsatname alıp cübbeyi giydiğim gün Burdur'dan telefon geldi. "Risale-i Nur'la alakalı ağırcezada dava var, hemen yetiş." İlk girdiğim dava da bir Risale-i Nur davası oldu. Rahmetli Bekir Berk Ağabey de gelmişti.

O sırada Ahmed Feyzi Ağabey ile kardeşi Mehmed Emin Kul da beraber oraya gelmişler. Bir evde misafir kalıyorlar. Bizi o eve götürdüler. Orada misafir kalacağız. Hemen kapıdan içeri girdik. Girer

girmez Ahmed Feyzi Ağabey, “Efendim, bendeniz Ahmed Feyzi Kul, müşerref olduk efendim” dedi. Hemen elini öptük. Kardeşi Mehmed Emin Ağabey hemen atıldı, “Efendim, biraderi Mehmed Emin Kul, çok memnun olduk” dedi. Ahmed Feyzi Ağabey gülerek, “Buyur bakalım genç avukatımız” diyerek sohbe başladı. Zaten böyle çok mültefit, çok da şaka ve nükteden hoşlanan bir ağabeyimizdi. Çok latifeci idi. Hemen birkaç dakika içerisinde senli benli olmuştuk.

Bilirkişi raporuna karşı bir itiraz hazırlamak gerekiyordu. Onu beraber hazırladık. Osmanlı Türkçesi’ne çok vukufu olduğu için ufak tefek şeyler olursa hemen düzeltiyordu.

Ege’ye Gittiğimizde Misafiri Olurduk

O şekilde yakinen bir tanışma imkânımız oldu. Daha sonraki dava safahatında, Ege muhitinde bir mahkemeye gitmek icap ederse, otobüsten Çamlık’ta ineriz. Gece vakti bile olsa kaldıkları yere çıkarız. “Selamün aleyküm amcalar” (Ben latife olarak onlara amcalar derdim) diye sesleniriz. Hemen fırlayıp karşılarlar. Ahmed Feyzi Ağabey’in evi çok müsait olmaz, zira ailesi var. Mehmed Emin Ağabey de evlenmeden öyle gariban şekilde gitti. Mehmed Emin Ağabey’in bekarhanesi var. Ekseriya oraya buyur ederlerdi. Hemen Ahmed Feyzi Ağabey gelir. Evvela bir sohbet vesaire, sonra sabah namazını kılarız.

Bazen kendisi imam olurdu. Kıraatinin mahreç açısından bir şeyi yoktu, ama biraz titrek bir eda ile okurdu, mahreçten anlardı. Tabii bunlar kalp ehli insanlar. Manaya da aşına olduğu için okurken bazen bir ayet-i kerimeye denk gelir, ondan sonra hüngür hüngür ağlamaya başlardı. Ekseriya da beni imamete geçirirdi.

Tabii her uğrayışımızda görüşür, konuşur, sohbet ederiz. Bazen beraber İzmir’e gider, oradaki ağabey ve kardeşleri ziyaret eder, derslerde beraber olurduk.

“Nerede Kaldın?”

1967’de Sarayköy’de bir sohbe Ahmed Feyzi Ağabey ile Said Atıcı Ağabey bir baskına uğramışlar, tevkif edilmişler. Ben de tabii orada Van’da mevlit hadisesinden dolayı içerideydim. Onun için ilk celselerde iştirak edemedim. Tahliye olduktan bir müddet sonra hapisanede ziyaret ettim. Tabii belki bir ay geciktim.

Beni hemen muaheze etti. “Nerede kaldın?” dedi. “İlk tahliye olur olmaz gelmen lazımdı. Bu ağabeyini ihmal ediyorsun.” Ben de dedim ki: “Ben şöyle düşünmüştüm; Ahmed Feyzi Ağabey Denizli’de yatmış, Afyon’da yatmış. Hapishane onun için bir Medrese-i Yusufiye. Onun herhangi bir şekilde hapishaneden filan mustarip olması mümkün olmayabilir. Ben şimdi ona ne teselli vereceğim? O teselli baştan almış vaziyette. Biraz gecikmemin sebebi bundan kaynaklanıyor.”

Bunun üzerine Ahmed Feyzi Ağabey, “Ya müsaade et de biraz tarizde bulunalım kardeşim. Sen şimdi hemen beni bağlıyorsun” dedi. Böyle latifeci idi.

Tahliye Kararı Verilirken...

Baktım eli ayağı şişik vaziyette, “Ha” dedim, “yaş ilerlemiş artuk. Hapishane hayatına intibak edecek vaziyette değil. O zaman yetmiş yaşlarında. Hemen mahkemesine girdik. Mahkemesi de çok enteresan oldu. Hakimlerin pek tahliyeye niyetleri yoktu. Avukat Hüsameddin Akmumcu Ağabey’imizle davaya birlikte girdik. Tahliye talebinde bulunduk, mahkeme de müzakereye çekildi.

Baktım, Hüsameddin Ağabey kapı aralığından içeri bakıp duruyor. “Ya ne yapacak bu?” diye düşünüyorum. İçeri girdik, kararı açıklıyorlar: “Tahliye talebinin reddine...” Tam o anda Hüsameddin Ağabey kalktı. “Bir dakika” dedi. “Müzakere yaparken sayın savcı da sizinle beraberdi. Kapı

aralığında gördüm. Lütfen zapta geçirin.”

Reis de bu sefer tabii alındı: “Ne demek istiyorsun? Söyle, yoksa bize itimat etmiyor musun?” dedi. Hüsameddin Bey, “Müvekkillerime sorun” dedi. Sordu: “Siz itimat ediyor musunuz?” Ahmed Feyzi Ağabey, “İtimat ediyoruz, adaletinizden eminiz” dedi. Reis bunun üzerine Hüsameddin Bey’e döndü, “Evet avukat bey, ne diyorsun?” dedi. O da, “Efendim, müvekkillerim itimat ediyorsa, ben de itimat ediyorum” dedi.

Tabii bu bir haysiyet meselesi oldu. İkinci celsede reis hemen onlara sordu: “Tahliye istiyor musunuz?” “Evet, istiyoruz” dediler. “Tamam, tahliyelerine...” dedi ve sırf o hareketlerinden dolayı beraat verdi.

İlmî Tartışmalara Girerlerdi

İsmail Hakkı Zeyrek Hoca'nın babası Emin Hoca, Arapçası gayet kuvvetli. Müderris birisi... Çok açık sözlü, hiç böyle dolambaçlı laf etmeyen, düşündüğünü olduğu gibi söyleyen, çok mert yapılı bir şahsiyetti. İsmail Hakkı Hoca ile ben askerlik arkadaşım. O yedek subay öğretmendi, ben yedek subaydım.

Sivas Er Eğitim Tugayı'nda tanıştık, epeyce beraber olduk. Tabii İsmail Hakkı Hoca ilmî bakımdan çok mükemmel, alim bir zat. Beraber Sivas'ta derslere katılırdık. Askerden sonra onu bir ziyarete gittim. Emin Hocaefendi ile orada tanıştık. Sonraki yıllarda gerek İzmir'de kaldığım müddetçe, gerekse mahkemeler dolayısıyla geçerken, Ahmed Feyzi Ağabey ile kalkar ziyaretine giderdik. Şu dikkatimi çekti: İsmail Hakkı Hoca ile bazen çok ilmî tartışmalara girerlerdi. Artık orada baba-oğul ilişkisi muvakkaten kalkar ve hakkın hatırı bahis mevzuu olurdu. İkisi de delillerini ortaya koyarlar ve bizlere çok güzel bir ilim ziyafeti sunarlardı.

Bir gün Sungur Ağabey de var. Ahmed Feyzi Ağabey, Sungur Ağabey ve ben, Emin Hoca'yı ziyarete gittik. Namaz vakti gelince Ahmed Feyzi Ağabey ile Sungur Ağabey birbirlerini imamete geçirmek için rica ediyorlar. Kimsenin Emin Hoca'ya bir şey dediği yok. Bir müddet bunlara baktı bu, sonra, “Bir dakika durun bakalım, siz ikiniz de namaz kıldırarak vasıfta değilsiniz. Namazı ben kıldıracağım” deyiverdi. Hepsi çok güldüler.

Müezzinlik fakire düştü. Namaz bitiminde bir de aşır okudum. Emin Efendi kıraatimi çok beğendi. Namaz sonrası, “Ooo, senin ne güzel kıraatın var. Sen kimde okudun? Maşaallah, bu yönünüzü bilmiyordum, tebrik ederim” demişti. Allah rahmet eylesin.

Ali Himmet Berki ile Görüşmemiz

Ali Himmet Berki'yi de birlikte ziyaret etmiştik. Kendisi 1883'de Elbistan'da doğup 1976'da Ankara'da vefat etmişti. Eski Temyiz reislerindendi. Sahasıyla alakalı kıymetli eserlerin sahibidir. Antalya İbralı'da temyiz mahkemesi reisi idi. Mecelle mevzuunda üstad kabul edilirdi. İslam hukuku sahasında da son derece derin bir alimdi.

1965 yılında, derin devlet, hakimlere baskı yapmak suretiyle Ceza Genel Kurulu'ndan, Risale-i Nur'u mahkûm etmeye matuf bir karar çıkardılar. Bu karar tabii hukukî değil, siyasî bir karar.

O sırada Ahmed Feyzi Kul Ağabey ile beraber Ankara'da bulunuyorduk. Ne yapacağız filan diye konuşurken, Ahmed Feyzi Ağabey, “Ali Himmet Berki'yi ziyaret edelim, durumu ona anlatalım” dedi. “Peki” dedik. Sorduk soruşturduk, Ankara Maltepe'de iki katlı bir binanın zemin katında oturduğunu tespit ettik. Kapıyı çaldık. İçeri buyur ettiler. Hazret de hasta yatıyormuş. Girdik, elini öptük. Durumu izah ettik. Avukat olduğumu söyledim.

Bana, “Oğlum, tevhid-i içtihadı gidin” dedi. Tabii o zaman, tamamen siyasete bulaşmış, siyasî

kanaatlerinin zebunu olmuş hakimlerden müteşekkil, sonraki ismi Yargıtay olan bir mevkiden tutup da hukuk adına tevhid-i içtihadı gitmek büyük bir cinayet olurdu. Ama tabii ben onu Ali Himmet Berki merhuma izah etmedim. “Düşünürüz muhterem hocam” dedim.

Sonra, biz daha sormadan Üstad hakkında çok istihşankârane beyanlarda bulundu:

“Allah rahmet eylesin, Allah rahmet eylesin, büyük alimdi. Salabet-i imaniyesi çok kuvvetliydi. Onun eşi menendi bu devirde bulunmaz. O seviyede, bu davaya hırz-ı can etmiş, kellesini ortaya koymuş, öyle birisini bulamazsınız. Alim adamdı, çok büyük alimdi. Siz Risale-i Nur’u onun ilmî karihasının tam manasıyla bir tezahürü gibi kabul etmeyin. Risale-i Nurları sadece halkın irşadı için yazmıştır. Eğer o, mücerred ilim adına eser yazmış olsaydı sizi bırakın da ben dahi anlayamazdım. Risale-i Nur’da hazretin yazdığı öyle şeyler var ki, ben anlamakta zorlanıyorum, siz nereden anlayacaksınız? Allah’ın vergisine mazhar olmuş, bir mevhibe-i ilahiye olarak ilmin kendisine ihsan edildiği bir zat. Bunu böyle bilin” dedi.

Kardeşiyle Münakaşa Ettiklerinde...

1970’de İzmir’de yazıhane açmış, işimi oraya nakletmişim. Ahmed Feyzi Ağabey’le sık sık görüşürdük. Baktım bir gün benim yazıhaneye çıkageldi. Gayet yorgun ve üzgün bir vaziyette oturdu. Sordum:

“Hayrola ağabey, seni çok yorgun ve üzgün görüyorum?”

“Seninki” dedi. “Seninkinden kaynaklanıyor!” Seninki dediği de küçük biraderi Mehmed Emin Kul Ağabey’di. Dedim: “Hayrola?” “Valla seninkiyle iyice koptuk. Bana bağıyor, çocuklara bağıyor, bir haftadır konuşmuyoruz. Yani ipler koptu!” Ben, “Olamaz, siz birbirinizden kopamazsınız!” dedim. “Yok, bu sefer başka...” Sonra durdu durdu: “Sen gel de, bizim aramızı buluver!” dedi. “Hakikaten, ciddi mi söylüyorsun?” dedim. “Çok ciddi söylüyorum, sen gel, pazar günü bekliyorum” dedi. Ben de hakikaten ciddiye aldım ve atladım otobüse geldim Çamlık’a. Yokuşu çıktım, evlerine vardım, “Neredesiniz?” filan diye bağırdım, kimse yok.

Sonra biraz daha çıktım, baktım bir ardıç ağacının altında kumrular gibi yan yana oturmuşlar, sohbet edip duruyorlar. “Selamün aleyküm” dedim. “Aleyküm selam” dediler. “Yahu böyle kumrular gibi yan yana oturup sohbet edecektiniz de, beni buraya kadar niye yordunuz?” Ahmed Feyzi Ağabey lafın altında kalır mı hiç. “Ne olmuş beyefendi, aramızda o kadar hukuk var, senden bir ricamız oldu. Bu kadar hukuk yanında bunun bir kıymeti var mı? Ne olmuş yani?” dedi.

Baktım Mehmed Kul Amca da gülüyor: “Sen biradere bakma yahu!” diyordu. “Ben sizi artık iyice koptular zannediyordum, ama memnun oldum, bir şey yokmuş” dedim. Hakikaten çok enteresan bir şekilde hararetle münakaşa ederler, iş fazla ileri gitmeye başladı mı, Ahmed Feyzi Ağabey, “Yahu tamam, ben sana bir şey demedim canım” der. Mehmed Emin Amca da, “Tamam tamam, ben sana bir şey demedim” der orada kalırdı.

Hocaefendiyle Dönüşümlü Ders Yapardık

Aradan zaman geçti. Benim İzmir’e taşınmam mevzubahis oldu. Öyle arzu ettiler. Başta Fethullah Hoca, Mustafa Birlik, “İlla İzmir’e yerleşeceksin” dediler. Gittik. Orada iki sene kalıverdık. Tabii Ahmed Feyzi Ağabey’le artık yakinen görüşme imkânımız oldu. Peder ve valideyi de götürdüm. Babam da ilim sahibi olduğu için onunla çok iyi anlaştılar. Babamı devamlı ziyaret eder, evimizde misafir olurdu. Aralarında böyle bir kaynaşma oldu.

İzmir’e taşındıktan sonra, haftalık derslerimizde genelde dersleri bir hafta Fethullah Hoca, bir hafta ben yapardım. Yalnız Hocaefendi, Üstad’ın talebelerinden biri olduğunda hiç konuşmaz, bir köşeye

çekilir, dinlerdi. Bir gün Ahmed Feyzi Ağabey ile *İşaratü'l-İcaz*'ı mütalaa ediyoruz. Bir yere geldik, tıkağın. Öyle ediyoruz, böyle ediyoruz, işin içinden çıkamıyoruz. Hocaefendi de ileride oturuyor. Ahmed Feyzi Ağabey sonunda dayanamadı, "Ne diyeceksen de artık, apıştık kaldık" dedi. Hocaefendi de gülümseyerek yanımıza geldi ve meseleyi çok mükemmel şekilde izah etti.

"Bekir'i yalnız bırakıyorsun, yakışmıyor"

1971'de biz tevkif edildik. Ahmed Feyzi Ağabey de duruşmaları gelip takip ediyor. Tabii ben askerî savcının maznunları sıralamasında 14. sıradayım. Benim Van'daki davalarımı filan bilmiyorlar. İzmir'deki iki senelik faaliyetlerime münhasıran bu sıralamaya koymuşlar. Husumet yönüyle 14. sıradayım.

Birkaç celse geçti. Eh, bana herhangi bir şekilde bir şey uzanmıyor. "Uzansa da cevap versek" filan diyoruz. Fakat Ahmed Feyzi Ağabey bu durumdan rahatsızmış. Bütün husumet Bekir Ağabey'e gidiyor, onunla savcı arasındaki bir mücadele şeklinde gidiyor.

Mahkemeye ara verildi. Tabii mahkememiz devam ediyor, Askerî vasıtaya binip hapishaneye götürülürken Ahmed Feyzi Ağabey kardeşi Emin Ağabey ile yanımıza geldi. Bana dedi ki: "Bekir'i yalnız bırakıyorsun, yakışmıyor."

"Yakında kılıcı kınından çıkaracağım, sen merak etme" dedim.

"Bu Müdafaa Dinlenir"

Tabii bilirkişi raporuna karşı itiraz hazırlıyoruz. Onu hazırladık, bitti. Hemen birinci celsede Bekir Ağabey itiraznamesini arz edecek. Onunki iki saat sürdü.

Bir saat ara verildi. Mahkeme başkanı general birisi vardı. Çok müspet bir adamdı. Bizim cemaate döndü dedi ki: "Bu müdafaa dinlenir, buraya uyunmaya gelinmez."

Ertesi celse sıra bana geldi. Benimki de iki saat sürdü. Ama tabii benimki ilmî. Nasıl hazırladığımı Bekir Ağabey de bilmiyor. O da merak ediyor. Fakat Cenab-ı Hakk'ın ihsanıyla ifadeler çok mükemmel düşünce, hemen Bekir Ağabey heyecanla, "Hay ağzını öpeyim senin" falan dedi. Ahmed Feyzi Ağabey de tam arkamdaydı. Ondan da bir yumruk geldi sırtıma. Döndüm baktım, Ahmed Feyzi Ağabey, "Eferin! Eferin" diyor.

General yine bir ara kalktı, salondakilere dönerek, "Bu müdafaa dinlenir, buraya uyunmaya gelinmez" dedi.

Sonra bir saat daha sürdü bu. Tabii takdir topladı. Bekir Ağabey de dedi ki: "Allah senden razı olsun. Üstad hakkında ne güzel ifadeler kullandın. İstihdam oldu." Ahmed Feyzi Ağabey de artık memnun kaldı.

Bizim Evde Vefat Etti

Bir süre sonra tahliye olduk. Bir gün Mustafa Birlik'in dükkanındayım. Bir telefon geldi. Saim Güntaş arıyor.

"Gültekin Bey, Ahmed Feyzi Ağabey Antalya'da sizin evde vefat etti. Ne yapacağız?"

"Ağabey onu orada alıkoyun. Yani toprak çekti. Orada kalması lazım. Hiç olmazsa Antalya'da da bir ağabeyimiz bulunsun" dedim.

"Biz Antalya'da kalmasını arzu ederiz, belki toprak çekmiştir" dedik. Meğer Emin Ağabey bizden evvel duymuş, kamyonla Antalya'ya gitmiş ve cenazeyi getirmiş. Fethullah Hoca'mız namazını kıldırды, Çamlık'a defnettik. Bütün cemaat cenazesine iştirak etti. Demek ki, burada olması hayra vesile oldu. Çünkü üç sene sonra, 1975'te kardeşi Emin Ağabey de vefat etti. O da oraya defnedildi. Derken orası bir mezar yeri oldu.

KAFASI DOLU BİR İNSANDI

İsmail Hakkı Zeyrek

BİZ RİSALE-İ NURLARI 1953 yılında tanıdık. 1954'te Abdullah Yeğin Ağabey'in yedek subaylığını burada (Manisa) yaptığı sırada bizimle sıkı irtibatı vardı. Bir sene kadar burada kaldı.

Bu arada da Ahmed Feyzi Ağabey'le tanıştık. İlk defa tanışmamız şöyle oldu:

İzmir'de Pilot Ali Demirel'in evinde bir toplantı yapıldı. O gece biz de Üstad Hazretleri'ni ziyarete gitmeyi niyet etmiştik. Abdullah Yeğin Ağabey'den adresleri aldık. O zamanki şartlarda bir gece İzmir'de kalmak icap ediyordu. Mustafa Birlik'in yanına gittik. Tabii yeni tanışıyoruz. "Akşam toplantımız var. Sizi oraya götürelim" dedi. Ali Demirel'in evindeymiş toplantı.

Toplantıya iştirak ettik. Orada sekiz-on kişi gördük, ama diğerlerini tanıyamıyordum. Muzaffer Arslan, Ahmed Feyzi Ağabey, Atf Egemen, bunları ilk defa orada gördüm. Ahmed Feyzi Ağabey en son geldi, köylü kıyafetli bir zattu. Gelince herkes ona büyük hürmet gösterdi. Baş köşeye oturtular. Üstad Hazretleri hakkında konuşmaya başladı. Bir-iki saat kadar konuştu. Konuşması su gibi akıyordu.

Ertesi günü de Üstad Hazretleri'ni ilk defa ziyaret etmeye gittik. İki kişi daha vardı. Onlar benden daha yaşlı idi. Ben o zaman 18-19 yaşlarındaydım. Biri esnaftandı, biri de ehl-i tarikti.

Üstad Hazretleri'ni Ziyarete Gittik

Sabahleyin yediye çeyrek kala bir tren vardı. Gece yarısında tren Isparta'ya vardı. Bir pazartesi günüydü. Salı günü de oranın pazarıydı. Her taraf doluydu. Otel arıyoruz, bulamıyoruz. Gece bekçisi vardı, gördü bizi. "Otel arıyorsunuz herhalde!" dedi. "Evet" dedik. "Şurada küçük bir otel var. Yer varsa onda vardır" dedi. Çaldık kapıyı, "Üç kişilik yeriniz var mı?" dedik. "Bir kişilik yerim var" dedi. "Bir kişi için de yere yatak yapabilirim, ama başka yerim yok" dedi. "Olsun, zaten birkaç saat oturarak da olsa istirahat etmiş oluruz" dedik.

Girdik içeri. Hemen bizi tahmin etti. "Siz hocaefendiye ziyarete geldiniz değil mi?" dedi. "Evet" dedik. "Benim bir babalığım var, kuşluk vakti buraya gelir, ben sizi onunla tanıştırırım. O size yardımcı olur" dedi. Geldi, Mustafa Gül Ağabey'miş. O ilk defa bizi Hüsrev Ağabey'in yanına götürdü. Bir saat kadar onun yanında kaldık. Ondan sonra Üstad Hazretleri'nin evine kadar götürdü. Kapıya kadar götürdü, kapıda bıraktı bizi.

Üstad Hazretleri'nin yanında bulunan Bayram Ağabey, Sungur Ağabey'i biz o zaman ismen bilmiyoruz. Üstad Hazretleri'ni ziyaret etmek istediğimizi bildirdik. Kabul edilmedik. Sonra tekrar müracaat ettik. Üstad Hazretleri, "Çok rahatsız olduğum için kimseyi kabul edemiyorum" diye ifade buyurmuşlar. Biz ısrarla kapının önünde durduk. Belki bir saat kadar durmuşuz. Ümidi kestik, geldik otele. Otelin de dar bir balkonu var. Sıralandık oraya. Otelin önü pazar yeri. Aradan birkaç saat geçtikten sonra sokakta birisi pazar yerini dolanıyor. Bizi aradıklarını tahmin ettim. Yanımdaki arkadaşlar da uyuklamaya başladılar. Onları dürttüm. Dedim: "O kapıda gördüklerimizden birisi dolanıyor, herhalde bizi arıyor."

Kapının dibinde olan arkadaş aşağıya indi. Gitti görüştü, meğer bizi arıyormuş. İşaret etti, "İnin!" diye. Biz indik. Allah rahmet eylesin, o gelen Zübeyir Ağabey'di. "Üstad içinizden ancak birinizi kabul edebilecek" dedi. Benim koluma girdi, yürümeye başladık. Diğer arkadaşlara, "Siz zahmet etmeyin, gelmeyin" dedi. Biz elli metre kadar önden gidiyoruz. Kontrol altında olduklarından eve kadar öyle gittik. Bu sefer rahat girdik tabii. Diğer arkadaşlar da arkadan takip ettiler. Hakikaten Üstad çok rahatsızdı. Konuşmaları zor anlaşılıyordu.

Bana, "Konuşmalarımı anlıyor musun?" dedi "Üstad'ım bazı kısımlarını anlayamıyorum" dedim.

Zübeyir Ağabey'e, "Tercüme et kardeşime!" dedi. Hizmetin ehemmiyetinden ve ihlastan bahsetti. Zübeyir Ağabey de aynen onları bana aktarıyordu. "Kusura bakmasın arkadaşlarımız, seni onların adına da kabul ettim" dedi. Ben ayrılırken kapıya kadar geldim. "O arkadaşların namaz kılıyorlar mı?" buyurdu. "Evet, kılıyorlar Üstad'ım" dedim. Ben aşağıya indim, arkadan onları da çağırdılar. Beş dakika kadar onlar da kabul edildiler.

Üstad bize hediye vermek istedi, almadık

Önce Üstad'ı ziyaretlerimden başlayayım. Üstad'ı yedi-sekiz defa ziyaret etim. En son, vefatından kırk gün önce ziyaret ettim. O zaman kendilerini diğer ziyaretlerimden daha dinç gördüm. Emirdağ'daki evin avlusunda ayak üzeri görüşmüştük. Avukatı Bekir Berk de yanımdaydı. Çok dinç, sanki yeniden delikanlı olmuş gibi bir haldeydi.

Hediye vermek istedi, ama biz bir halt işledik, almadık yani. Lise 2'de okurken bir arkadaşla gitmiştik. O zaman *Sözler* basılmıştı. Ziyarete gitmeden az evvel de *Mektubat* çıkmıştı.

Üstad Hazretleri talebelere bilhassa çok ilgi gösteriyordu. Ziyaretimizde önce bana bir *Sözler* mecmuası takdim ettiler. Ben istişna göstererek, "Benim var Üstad'ım" dedim. Yanı başından bir *Mektubat* aldılar, "O da var Üstad'ım" dedim. Arkadaşa takdim ettiler. O da "Benim de var" dedi. Üstad da gülerek "Ben de vermeyeceğim" buyurdular. Odadan çıktıktan sonra çok pişman oldum. Hatta Zübeyir Ağabeyler, "Yahu ne yaptınız?" dediler. Ben de "Oldu bir kere" dedim.

Bir başka gidişimizde Emirdağ'da huzuruna kabul edildik. İki kişi idik. Çalışkanların dükkanından haber gönderdik. "Üstad rahatsız, kimseyi kabul etmiyor" dediler. Önce kabul edilmedik. Sonra Üstad Hazretleri Zübeyir Ağabey'i göndererek bizi çağırttı. Gittik. "Kimseyi kabul etmiyordum. Ama sizi manevî bir ihtar ile aldım" dedi. Çok alaka gösterdi. "Size ikram edeceğim bir şeyim yok, bari yol paranızı vereyim" dedi. Almadık tabii. Arkadaşım ve benim alınlarımızdan öptü. Huzurundan ayrıldık.

Maden Merakı Vardı

Ondan sonra Ahmed Feyzi Ağabey'le devamlı irtibatımız oldu. O buraya geliyordu, biz oraya gidiyorduk. Denizli'nin Sarayköy'ünde kaldı. Rahmetlinin maden merakı vardı. Bir yerde maden olduğunu duysa hemen oraya gider, araştırırdı. Sarayköy'den alçıtaşı çıkarıyordu.

Bir yaz günüydü, kahveler tıklım tıklım doluydu. Camiye gittim, camide bir imam var, bir de biz varız, kimse yok! Öyle kıldık namazı. Sonra gittiğimde o kadar değildi. Ahmed Feyzi Ağabey diyoruz, kimse tanımıyor. Çünkü orada bu isimle değil, 'Kireççi Hafız, Kireççi Hoca' diye biliniyordu. Bir kişi tanıdı. "Galiba şunlar" dedi, götürdü bizi dam gibi basit bir yere. Feyzi Ağabey kardeşiyle beraber orada kalıyordu.

Müthiş Bir Hatıpti

Bazen yanında bir hafta kaldığımız olurdu. Kafası dolu bir insandı. Konuşması gayet düzgündü. Müthiş bir hatıpti. Davada çok samimi idi. Her halde bizi bu gibi vasıfları cezbediyordu.

Afyon'daki o meşhur müdafaayı on bir günde yazmış. Tabii müsveddelerden okumuş. Üstad Hazretleri'ne arz etme imkânını bulamamış. Üstad Hazretleri, Mehmed Feyzi Ağabey'le arkasından çekirtmiş. "Çok ileri gittin!" manasında. "Ama o anın heyecanı dolayısıyla anlayamadım" diyor. "Savcı da oturduğu yerde iyice küçüldü. Biz müdafaanın tamamını okuduk."

Hüsrev Ağabey'le Görüşme

Üstad'ın vefatından sonra yazıcı-okuyucu davaları çıktığı zaman biz Ahmed Feyzi Ağabey'le ikimiz

“Hüsrev Ağabey’e gidelim, görüşelim” dedik. Biz buradan Ahmed Feyzi Ağabey’i alıp öyle gidecektik. Araba yolda lastik patlattı. İki saat kadar geç kaldık. O beklemiş, beklemiş, “Herhalde gelmeyecekler” deyip gitmiş.

Biz Isparta’ya vardığımızda Ahmed Feyzi Ağabey, Hüsrev Ağabey’in yanına varmış, orada konuşacaklarını konuşmuş, oradan çıkmış dönmek için istasyona gelmişti. Orada karşılaştık. “Şimdi ben oradan geliyorum. Sizin gitmenize hiç gerek yok!” dedi. Sonradan ben tekrar gittim. Gördüğüme göre Hüsrev Ağabey’de o kadar taassup yoktu. Bazı kraldan fazla kralcılar vardı. Çünkü duvarda Kur’an hattıyla parçalar vardı, altında da Latince harflerle risaleler yer alıyordu.

Babam, Üstad’ı Ziyaret Edemedi

Pederimin Ahmed Feyzi Ağabey’le çok iyi muhabbetleri vardı. Biz risaleleri pederden daha önce tanıdık. Sonra babama tanıttık. Ondan sonra yedi-sekiz sene her gece dersi kendisi yaptı. Tabii risalelerin her tarafını da okuyamamıştı henüz. 1955-56 olabilir, Üstad Hazretleri’ni ziyarete gitmeye karar verdi. Ondan önce ahirzamanda gelecek olan zatla ilgili hadis-i şerifleri araştırdı. Biz kendisine o zat diye söylediğimiz için...

Sonra acaba tespit ettiği vasıflar Üstad’da var mı diye merakla gitti. Burada iki zat vardı, onlarla beraber gittiler. Nuri Benli’nin otelinde kalmışlar. Oradan Üstad’ı ziyaret etmek istiyorlar. Bayram Ağabey çıkıyormuş. Bayram Ağabey’in de simsiyah bir paltosu varmış üzerinde. Onu giyiyormuş, kendisi de biraz esmer. Bu yüzden “Kara Bayram” derdi babam. “Manisa’dan merkez vaizi Emin Hoca geldi” deyince, Üstad yorganı üstüne çekiyormuş. Tekrar geliyor, “İsmail Hakkı’nın babası geldi” diyor, yine kabul etmiyor. Bir ara tekrar söylemiş. En son Zübeyir Ağabey çıkıyor.

“Hocam, siz kusura bakmayın. Üstad Hazretleri bazen böyle yapar, ama sonra yine ziyaret imkânı verir. Siz otelde istirahat edin. Biz size haber veririz” diyor. O da gidiyor. Bir saat sonra Zübeyir Ağabey otele geliyor. “Hocam, sizi talebeliğe kabul etti. Hususi dualarına dahil ediyor. Ama ziyaret imkânınız yokmuş!” diyor.

Babam 22 sene burada vaizlik yaptı. On beş veya yirmi gün ancak izin kullandı. Hiç Konya’ya da gitmemişti. Oradan Konya’ya geçip Mevlana Hazretleri’ni de ziyaret etmek istiyordu. Üstad, “Buradan doğru Manisa’ya döneceksiniz. Hiçbir yere uğramadan” diye haber yollayınca çok canı sıkılıyor. O gün dönecek, ama vasıta da yok. Beklemeye mecbur kalıyorlar. Böylelikle ziyaret imkânı olmadan geri dönüyorlar.

Yanıdaki zat “Gidemedik, göremedik” deyip dururken “Ben seni ziyarete gidersem götüreceğim” dedim. Ertesi sene bunu aldım, beraber gittik. Bizi kabul etti. Hatta büyük iltifat ettiler. “Yol paralarınızı vereyim” dedi. Biz paramızın olduğunu söyledik. Ondan sonra ikimizin alnından öptüler. Buna çok sevindik.

Ahmed Feyzi Ağabey’in bir maden merakı vardı. Bir köy varmış. Oraya ait, birisi parlak iki tane taş getirmişti. Bana, “Oraya gidelim. Bunlar çok kıymetli madene benziyor” demişti. Aslında maden bulup işlettiler hizmete destek olmayı düşünüyordu.

Ahmed Feyzi Ağabey’in cenazesinde bulunduk. Yüksek tansiyonu vardı. Antalya’da vefat etti. Oradan Çamlık’a getirdiler. Ben pek cenazelere bakamam, ama onun yüzüne baktım. Çok nuranileşmişti.

Her Haliyle Örnek Alınabilecek Bir Şahsiyetti

Ahmed Feyzi Ağabey, günümüz İslam dünyasının büyük kahramanlarından biridir. 16.10.1972 günü her fani gibi aramızdan ayrılmış ve dünyaya veda etmişti. İslam dünyasının bu yılmaz mücahidinin

aramızdan ayrılışı bizi sonsuz teessürlere gark etti. Öyle sevilenlerin ayrılığında doğan üzüntü için, “Teessür, muhabbetin derecesiyle ölçülür” derler. Allah adına olan sevgiler ölçüye sığar mı?

O ne kadar mütevazı bir insandı. Kılık kıyafetinden tutunuz da oturmasına kalkmasına, dava arkadaşları ile olan muamelelerine kadar, her halile örnek alınabilecek bir şahsiyetti. Hatta kendisinden yaşça küçük olanların yaptıkları latifeleri bile hoş karşılaması, onun ne kadar bir mahviyet ve tevazu içinde olduğunun bariz misalini teşkil eder. O kimseyi darıltmamak, haklı bile olsa hiç kimseye kin gütmemek gibi ahlakî meziyetlere sahipti.

Bir davanın genişlemesi, mahiyetinin anlaşılması, ancak müdafilerindeki hoşgörü ve müsamaha ruhunun hakim olmasıyla mümkündür. Çünkü insanların fitratları farklıdır. Bir muamele tarzı, her yerde herkese tavsiye edilemez. İşte Ahmed Feyzi, böyle geniş müsamaha ruhuna sahip olan ve gönüllerimizi teshir edebilen müstesna insanlardandı.

Çalışmaya Başladığında Gecesi Gündüzü Yoktu

Onun ilme karşı sonsuz sevgisi ve alakası vardı. Bunun yanında üstün zekaya, keskin nazara malikti. İslam dünyasındaki ilmî ve fikrî inkişafı merak ve ciddiyetle takip ederdi. Okuduğu kitapların lafzını anlamakla o kitapları anladığına kanaat getirmez, inceliklerine ve hakikatlerine nüfuz etmeye çalışırdı. Hele ayat-ı Kur’aniye ve hadis-i nebeviye üzerinde çalışmaları dikkate şayandı.

Çalışmaya başladığında onun gecesi gündüzü yoktu. Zihnine takılan bir mesele üzerinde, kafasında hiçbir istifham kalmayacak kadar çalışmak, düşünmek ve gerçeği bulmak onun en büyük meselesi zevki ve meşgalesi olurdu. Bir zaman yakınında bir müddet kalmış, bu hayretfeza durumu bizzat müşahade etmişim. Bu kadar halisane bir niyet ve çok ciddi bir inceleme neticesinde bir ayet-i kerime veya hadis-i şerifin esrarına vakıf olmak, hiç şüphesiz binlerce dünyevî nimetlere kavuşmaktan veya yüzlerce keramete sahip olmaktan daha yüksek bir mazhariyetti.

Hayatını Kur’an Davasına Hasretmişti

Onun en bariz vasıflarından birisi de İslam davası uğrunda cansiperane mücadelesidir. O, dilini, kalemini ve topyekün hayatını, kudsî iman ve Kur’an davasına hasretmiş ve bu fani âlemden göçüncüye kadar da hep öyle yaşamıştı. Hiçbir tehlike karşısında göz kırpmamış, inandığı hakikatlerden taviz vermemiş ve asla dönmemişti. Küfrün, nifakın amansız savletlerine karşı bir bomba olup patlamış ve İslam’ın muazzez alemdarını şanına layık bir şekilde tavsif ve ilan etmişti. Denizli’de ve özellikle Afyon’da yaptığı müdafaalar, biraz ihtiyata aykırı gibi görünse de hakikaten şaheserdir. Onun engin imanını aksettiren, hakikatin gür sesisidir.

Merhum, Afyon Mahkemesi’nden önce telif etmiş olduğu *Maidetü’l-Kur’an* eserinde görüldüğü gibi, Bediüzzaman Hazretleri’nin esrar-ı Kur’aniyeye dair Birinci Şua ve benzeri eserlerine herkesten çok ilgi göstermiş ve hatta bu metotla Kur’an-ı Hakim’i baştan sona tetkik etme lüzumunu duymuş ve son senelerinde bu mevzuda bir hayli mesafe katetmiş bulunuyordu.

Ahmed Feyzi Ağabey, Fethullah Gülen Hocaefendi İzmir’e vaiz olarak tayin edildiğinde arada onu ziyarete giderdi. Hep takdir ederdi. Hocaefendi de onu çok takdir ederdi. Hatta bir defa Ahmed Feyzi Ağabey’in bir konferans vermesi istenmiş de Ahmed Feyzi Ağabey’in hazırlanma durumu mevzubahis olmuştu. Hocaefendi, “Onun hazırlanmaya ihtiyacı yok” demişti.

Üzerimde En Çok Tesiri Olan İnsanlardan Biridir

Bence nadir bulunan insanlardandı. Çok toleranslı yanları vardı. Mesela kendisi hem yaşça, hem ilmen, irfanen, ahlaken büyük olduğu halde başkalarının şakalarına tahammül ederdi, kızmazdı. Çok

müthiş bir hatipti. Müthiş bir hatip olduğu kadar da müthiş bir yazardı. Fevkalade yazıları var, gazete ve mecmualarda yazardı.

Ayrıca o kadar çok kitap mütalaa etmiş ki, kafası çok doluydu. Hangi mevzuya girerse girsin, ondan rahatlıkla çıkabilir, karşısındakini mağlup edebilirdi.

Hatta bir sefer, Amerika'dan Türkiye'yi ziyarete bir gemi gelmiş. Onların başında bir papazları varmış. "Bu papazla tanışturalım" demişler. "Gittik" diyordu. "Papazla Hıristiyanlık mevzuunda konuşurken papaz cevapsız kaldı. 'Sen iyi bir Müslüman, ben iyi bir Hıristiyan...' dedi. Müslüman olacağından korktu" demişti.

Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi 1974'te Manisa'ya tayin edilmişti. Muradiye Camii'nde vaaz ediyordu, ben de aynı caminin imamıydım. İki sene kadar burada kaldı. Babam da kendisini çok beğeniyordu. "Bu zamanda böyle mükemmel bir hatip, mükemmel bir alim yok" derdi. "En muttaki, en alim bir adam olarak onu görüyorum" diyordu.

Ahmed Feyzi Ağabey de, Fethullah Hocaefendi'nin konuşmalarını gelir dinlerdi. Fethullah Hocaefendi de ona çok büyük hürmet gösterirdi.

KÖYLÜ KIYAFETİ İÇİNDE BİR PROFESÖR

Mesut Zeybek

1972 SENESİNİN BAŞI Nurlarla tanışmamın ilk aylarıydı. O zaman Çantacı Necmi Ağabey'in evinde cumartesi akşamı derse gitmişim. Ders henüz başlamamış, derse birkaç kişi ancak gelmişti. Orada bir zat, hemen dikkatimi çekmişti. Ege köylüsü kıyafetli, divanda oturuyor mu, yatıyor mu belli olmayan bir zat vardı. Uyuyor görünüyordu. Fakat derse gelenlerden kimse ona bir şey demiyordu.

Sonra ders başladı, o zat hiç istifini bozmadı. Benim merakım büsbütün artmıştı. Tam bu sırada ders okuyan zata, şimdi hatırlamıyorum ama, okunan yerle ilgili müthiş bir soru sordu. Kitabı okuyan da, dinleyenler de sustu. Herkesin gözleri divanda yatar gibi olan o yaşlının üzerindeydi. Şöyle hafif doğrulur gibi yaptı ve başladı konuşmaya. Daha doğrusu kendi sorduğu soruyu cevaplamaya ve okunan konunun izahını yapmaya...

Aman Allah'ım, o köylü kıyafetli insan bir profesör gibi nefis konuşuyor, mantıkî izahlar yapıyordu. Merakım iyice arttı, bir ara yanımdaki arkadaşına, "Kim bu zat?" demekten kendimi alamadım. O zat, "Bu ağabeyimiz Üstad'ımızın has talebelerinden değerli alim Ahmed Feyzi Ağabey'dir!" dedi. O zaman herkesin ona neden bu kadar hürmet ettiğini anladım. Dersler, sohbetler böylece devam etti gitti.

Zaman Zaman Bizim Dershanemize Gelir, Kalırdı

Daha sonra İzmir'in Çamlık beldesinde oturduğunu ve ara sıra İzmir'e geldiğini öğrendim. Biz de evden ayrılarak Hasan Şen Ağabey ve üç arkadaşla Eşrefpaşa'daki dersanede kalmaya başladık. Ahmed Feyzi Ağabey zaman zaman bizim dershanemize gelir, kalırdı. Hasan Ağabey'le araları çok iyiydi. Beraber derslere giderdik.

Bir akşam ders merhum Hüseyin Çağdır Ağabey'in evinde idi. Beraberce derse gittik. Dersler okundu, sohbetler yapıldı. Dersi okuyan İsmail Büyükçelebi idi. Kendisi İslam Enstitüsü'nü ya bitirmiş ya da daha okuyordu. Ahmed Feyzi Ağabey, ona On Dokuzuncu Söz'ü başından sonuna kadar okuttu. O sözün sonunda uzun bir salavat vardı. İsmail Büyükçelebi o salavatı okumadan "Fatih!" dedi. Ahmed Feyzi Ağabey hemen müdahale etti: "Sen hem hocasın, hem de bunu okumuyorsun! Bu salavatı başından sonuna kadar oku bakalım!" dedi. O da "Peki Ağabey" diyerek okudu, manasını da Ahmed Feyzi Ağabey açıkladı. O gece çok feyiz almış, çok müstefid olmuşuk. Bunca sene geçti hâlâ o manevî lezzeti hissedirim.

Meşrubatı Ayakta İçince...

Yine 1972 bahar veya yaz aylarıydı. Bizi torununun sünnet merasimine davet etmişti. Çamlık'ta bulunan evine gittik. Evi köyün az dışında bağ bahçe içindeydi. Davetlilerle beraber açık havada güzel bir merasim oldu.

Bir ara ikram edilen meşrubatları içiyorduk. Kendisi de bir bardak aldı. Ayakta, meşrubatı azar azar içmeye başladı. Orada bulunan sofi meşrep bir kardeşimiz, "Ayakta içilmez!" diye ağabeyi ikaz etmek istedi. Ahmed Feyzi Ağabey, Hz. Ömer'den (r.a.) ayakta içilebileceğine dair bir kıssa anlatarak meseleyi izah etti.

Sonra bizi az aşağıda bulunan yemiş ağaçlarının yanına götürdü. Bu ağaçlardan Hz. Üstad'a hediye incir götürdüğünü söyledi.

"Vaazlarında Risale-i Nur'u Okusun!"

Yine bir başka zaman İzmir’de dersteydik. Ahmed Feyzi Ağabey, Hüseyin Çağdır Ağabey ve ben yan yana oturuyorduk. Ahmed Feyzi Ağabey, ders başlamadan Hüseyin Ağabey’le sohbet ediyordu. Ahmed Feyzi Ağabey, Hüseyin Ağabey’e, “Fethullah Hoca ne yapıyor, nasıldır?” diye sordu.

Hüseyin Ağabey, “Ağabey, Hocaefendi cami cemaatinden pek memnun değil!” dedi. Ahmed Feyzi Ağabey, “Niye?” dedi. Hüseyin Ağabey, “Ben camide bu kadar anlatıyorum, dinliyorlar, ağlıyorlar. Fakat camiden çıkınca eski hayatlarına devam ediyorlar. Demek vaazlarım tesir etmiyor!” diyor. Ahmed Feyzi Ağabey, “Hocaya selam söyle, vaazlarında Risale-i Nur’u okusun! Yani alsın eline *Sözler*’i Birinci Söz’den başlayıp okusun. Bak nasıl tesir edecek!” dedi.

Dört Mezhebi Birleştirmek

Yine sonraki günlerde bizim dershanede kalmıştı. Yatsı namazını, gece kalkar kılardı. Bir gece yarısından sonra kalkmışım. Dersanemiz, eski yapı cumbalı idi. Cumbasında hafif loş ışıktaki namaz kılıyordu. O kadar etkilenmişim ki, adeta bir meleğin ibadeti gibi geldi bana. Biraz seyrettim. Baktım ellerini bağlamıyor, ayakta uzun süre durduktan sonra öylece rükua gidiyor. Merakla bekledim, hep öyle bizimkinden farklı bir ibadet şekli vardı.

Ertesi gün bunu Hasan Ağabey’e sordum. “Ahmed Feyzi Ağabey yalnız kıldığı zaman, dört mezhebi birleştirerek kılar” dedi.

Sonraki günlerde Antalya’ya gittiğini ve orada vefat ettiğini duyduk. Ağabeyler gittiler getirdiler, Çamlık’ta büyük bir kalabalıkla cenazesi kılındı ve defnedildi. Allah rahmet eylesin.

Maidetü’l-Kur’an ve Hazinetü’l-Burhan’ı Yayına Hazırladık

1991 yılından itibaren hayatımda yeni bir dönem başlamıştı. Bu dönemde Rüşdü Tafral Ağabey’den Ahmed Feyzi Ağabey’e ait yayınlanmamış *Maidetü’l-Kur’an* kitapçığının Osmanlıca’sını almışım. Hemen onu yeni yazıya çevirdim. Ahmed Feyzi Ağabey’le bir seneye yakın beraberliğimiz olduğu için bu kitapçığa ayrı bir alaka duyuyordum.

Araştırdım, sordum, eserin ikinci kısmının da olduğunu öğrendim. İkinci kısmın adı, *Hazinetü’l-Burhan*’dı. Onu hararetle aramaya başladım. Hamdolsun kısa zaman sonra ona da ulaştım. Eski ilkokul talebelerinin kullandığı çizgili bir deftere Osmanlıca yazılmış bir nüsha idi.

Onu da yeni yazıya çevirdik. Fakat arada dört sayfa eksikti. Araya araya hamdolsun onu da bulduk ve tamamını yeni yazıya çevirdik, böylece baskıya hazır hale geldi.

Fakat onu basacak para yoktu. Devamlı münasebetimiz olan Hasan Ağabey’i aradım. Dedi ki: “Ahmed Feyzi Ağabey bu risalenin basılmasına çok önem veriyordu ve bundan çok bahsediyordu. Hatta bir gün, ‘Bu kitapçığı basamazsam gözüüm açık gider’ demişti. Ben, onun hatırasına hürmeten bu eserin basım masrafını üstleniyorum!” Bunun üzerine 2007’de kitabı bastırmaya muvaffak olduk.

Bu arada *Hazinetü’l-Burhan* kısmında ismi geçen İsmail Hakkı Ağabey’le de bir konuşmamız oldu. Dedi ki: “Ben 1961-62 yıllarında birkaç ayetten Risale-i Nur hakkında istihraç yapmışım ve bunları Ahmed Feyzi Ağabey’e gönderdim. Sonra kendisi onlardan hareketle bu *Hazinetü’l-Burhan*’ı yazdı.”

کتابخانه
کوستانبول

کوستانبول (۱۳۷۵) تاریخچه عینا کوستانبول ...

بنه بو آیتک شرحه سؤالی کرم علاوه ایدله جک (الذین یذکرون الله قیاما
 وقعودا وعلو جنوهم ویتفکرون فی خلق السموات والارض ربنا ما خلقت هذا باطلا)

سیمی به قارار کدران ایدن خلفا و اسلامیه سولن وارضک یارا ریلینده قارار
 ربانیه آیات سبحانیه اوزنیه نظرینیه جوهریه و قوی نام ایله اسرار مکنونی شرح
 داوندیم عقول متفکره بی برج صمدانیه اصعادات ایدن اوزان سعادت ایدیه بی
 عقلی و منطقی اثبات ایدن طریق علمایی کشف و تفریش ایدیه مستلزم و کائناتک
 صوگرت مسکلتیه کی نامتناهی صنعته مجزه لری قاریشیده سعادت ایدیه
 نتیجه سنی اوندن کوروب کمال حیرت و استعجاب ایله «ربنا ما خلقت هذا باطلا»
 رساله تورکی ریمه مستلزم دی . بولسان استعجاب بو وقوف بلیغ انجیریه
 مجدد اکبرک لیا نیدر . اوندن صادر اولایطیر . ازلیت و ابدیت حقائقک
 استادی اولان ذات عظیمه علی الصلوة والسلامک ترجمانک ساندن دکولن
 حقائق رساله نور اینجیلرله میدانده در . بوا مئالسز اینجیلرک نظر لری قاما -
 سدرغه حرز مات لطافتنی آفاق ظلماته با ایدینی و سررکی تاریخ (۱۳۴۰)
 تاریخیدر . ایسته بونی کوستوبک بولسان استعجابک نظرورینی معجزانه تجریر
 اینک اوزره آیت کرمیزک صون فقره سی «ربنا ما خلقت هذا باطلا» (۱۹۴۱ -
 ۱۹۷۰) تاریخیرینی کوستوبورک : (۱۹۴۱) - (۱۳۴۹) - (۱۳۴۰) تاریخیرینه
 راستلایان میلادی تاریخیدر . (۱۹۷۰) ایسه (۱۳۸۸) تاریخیرک قاریشینی
 اولوب بونداء استعجابک کون کجده کجه عظمتنی جوغالقور اوزره تاثیر و محولنی
 توسیح ایدرک محمد انانغه شامل
 اولاجینی اشارت ایدور
 کتبه العرف طاهره
 ایدرک

و کتبی نورش کرد لری نامنه
 رساله تبرک معنوی ووقای

محمد فیضی

عمر بن عبد قارداشلم بوزرساله نورمانده نشین

Üstad, ilginçtir, *Maidetü'l-Kur'ân*'ın bu son sayfasının altında yazdığı ikaz cümlesinde “*Hazinetü'l-Burhan*” ifadesini bir keramet olarak kullanır.

Ayrıca, “Ahmed Feyzi Ağabey, *Maidetü'l-Kur'an*'ı yazıp kendisine götürdüğü zaman Hz. Üstad okumuş ve çok beğenmiş ve bir dua yazmış. Duada, ‘Bu *Hazinetü'l-Burhan*'ı yazan Ahmed Feyzi'ye...’ diye ifade kullanmış. Üstad henüz *Hazinetü'l-Burhan*'dan eser yokken, duada ondan bahsetmesi, ileride yazılacak bu eseri keşfen görüp tasdik etmesinden ibarettir.

Elhasıl, Ahmed Feyzi Ağabey'le münasebetimiz ve *Maidetü'l-Kur'an* ve *Hazinetü'l-Burhan*'ın basım hikayesi böyle olmuştur. Allah rahmet eylesin.

ARAPÇA ANLIYOR VE YAZIYORDU

Abdülkadir Badıllı

AHMED FEYZİ AĞABEY'LE uzun boylu bir beraberliğimiz olmadı. Ama birkaç kere görüştük. Hatta "İlla gel, benim Arapçam kuvvetli değil. Bizim orada beraber çalışalım" demişti. Allah rahmet eylesin.

On iki ilim dediğimiz; yani Sarf, Nahiv, Belagat, Mantık, Meani vs. bütün bunların sanırım hepsini okumuş değildi. Daha çok eski Osmanlı mekteplerinde okumuş. Arapçası vardı. Anlıyordu, yazabiliyordu da... Mesela *Maidetü'l-Kur'an*'ın baş kısmını Arapça yazmıştı. Üstad Hazretleri onları gördü, beğendi.

1955 yılı sonbaharında Isparta'da, Üstad'ımızın yanında birkaç gün kalmıştım. Oradayken, bir gün Ahmed Feyzi Kul Ağabey, Üstad'ımızın ziyaretine gelmişti. Beraberinde bir-iki arkadaşı da vardı. Üstad'ımızın odasına ziyaret için girdiklerinde, yüksek sesle Üstad'ımıza karşı, "Bütün dünya seni reddetse, hiçbir kimse kabul etmezse ve siz de hep inkâr etseniz, ben daima sizi ahirzamanın Memur-u Rabbanî'si Mehd-i Azam'ı olarak bileceğim ve tanıyacağım" demesine karşılık, Hazreti Üstad'ın mübarek gülmelerinin sesi odasının dışından işitiliyordu. Ben bizzat bu hadiseye şahit oldum ve konuşmalarını aynen işittim. Elhamdülillah.

Ahmed Feyzi Ağabey hakikaten muhterem bir insandı, mert bir insandı. Zaten müdafaalarında da okuyoruz. Fevkalade şaşaalı, ilmî müdafaaları var. Üstad Hazretleri ona, "Nur'un manevî avukatı" demiş. Bu kâfidir yani..

Üstad Hazretleri onun *Maidetü'l-Kur'an*'ını bir ara *Siracu'n-Nur* mecmuasının sonuna ekledi. Sonra Afyon savcısı bu mesele üzerinde ısrarla durunca, hapisten sonra o kısmı çıkarttı. Böylece Üstad Hazretleri onun dediklerini kabullendi.

DIŞARIDAN GÖREN ÇOBAN ZANNERDİ, AMA...

Musa Yukarı

AHMED FEYZİ AĞABEY'İ dışarıdan gören bir çoban zanner, hiçbir şey bilmez sanır, fakat konuşmaya başladığı zaman hayran olurdu.

Bir gün birisi, "Ahmed Feyzi Ağabey ben size bir şey soracağım" dedi. "Ben Risale-i Nur'u okuyorum, ama anlayamıyorum, ne yapmam lazım?" dedi. "Tahsilin ne?" "İlkokul mezunuyum."

"Kardeşim, liseyi oku, üniversiteyi oku, anlarsın desem, liseyi üniversiteyi bitirenlerden de anlamayanlar çok. Bak sana iki tavsiyem olacak, dikkat et: Birisi, çok tövbe ve istiğfar edeceksin. 'Ya Rabbi, hangi günahlarım bana mani oluyor da anlayamıyorum' diye devamlı tövbe istiğfar edeceksin. İkincisi, mideye giren lokmalara dikkat edeceksin. Eğer mideye haram lokma girerse, sen Risale-i Nur'u anlayamazsın. Mesela bir havuz düşünün. Bu havuza bulanık su katarsanız havuzun etrafındaki bütün çeşmeleri açtığınızda hepsinden bulanık su akar. Mideye haram girdiği zaman da göz hakikati göremez, kulak hakikati işitemez, ağız hakikati konuşamaz. Onun için mideye giren lokmaya çok dikkat edeceksin ki, Risale-i Nur'u anlayasın."

Kardeşi Mehmed Emin'le Ayrancılar'a gelirdi, biz de Çamlık'a giderdik. Kendisinden duymuştum. "Ülkemizdeki istibdat rejimi yıkılırken Arap ülkelerinde karışıklık çıkacak ve Ankara'da biraz kan akacak!" demişti.

Nasıl Tedbir Alınacağını Ondan Öğrendik

O zaman kitaplar teksirle yazılıyordu. Tek bir kitap bile çok kıymetliydi. Ahmed Feyzi Ağabey bize, "Kitapları, evinizdeki kerpiçlerin aralarına saklayın. Dışarıda tek bir kitap bırakın!" derdi. "Hepsini saklarsanız, o tedbir değil, evhamdır. Yani, 'Ben bu işte yokum!' demektir ki, bu yanlıştır" derdi.

Hapsolacağımızı bildiğimiz halde derslere devam ederdik. *Sözler*'i bitirdik mi *Mektubat*, sonra *Lem'alar*... Bu yüzden emniyet güçleri geldi mi bir kitap bulurdu, diğerlerini bulamazlardı. Beni karakola şikayet etmişler. İşte, "Musa risale okuyor. Evde toplantı yapıyor!" diye. Bunun üzerine üç tane jandarmayla evi bastılar, götürdüler.

Yine Ahmed Feyzi Ağabey bize tavsiye ederdi. "Evinizde bir kitap bulur, 'Bunu kimden aldınız?' diye sorarlarsa, etraf köylerden ölmüş gitmiş bir kardeşinizin ismini verin!" derdi. Jandarma komutanı bizi yakaladığında, "Bunun cebini yoklayın, Ankara'dan bütün Türkiye'ye mektup gelmiş" dedi. Mektupta, "Ankara'ya gelin, Risale-i Nur'un yasak olmayacağını milletvekillerine anlatın!" deniliyordu. Her yerden gidenler kendi milletvekillerine anlatıyorlardı.

Ankara'dan gelen o mektubu cebimde buldular. Polis, "Ankara'dan bu mektubu kim gönderdi?" dedi. "Bilmiyorum, altında 'Ankaralı kardeşler' diye yazıyor, isim yok ki, ne bileyim kimin gönderdiğini" dedim. "Bakın" dedi polislere, "bunların işi hep böyledir. Şimdi bunların elinde bir kitap bulun, 'Bunu kimden aldın?' diye sorun, verdikleri adresteki adam mutlaka iki sene önce ölmüş çıkar! Diri adama varmadık, her vardığımız ölü çıkıyor!" dedi.

Üstad'ı Ziyaret Ettik

Üstad'ı Emirdağ'da ziyaret ettiğimiz zaman, tam kapıya vardık, polis geldi, kimliğini gösterdi, "Hadi bakalım karakola!" dedi. Vardık karakola, "Bunlar Bediüzzaman'ı ziyarete gelmişler, onun kapısının önünden getiriyorum" dedi. Komiser, "Niye geldiniz?" dedi. "Ziyarete geldik" dedik. "Derhal Eskişehir'den gelen arabayla Emirdağ'ı terk edin. Ankara'dan on tane sivil polis geldi, kahvelerde takip ediyor. Bir daha yakalar getirirlerse sizi hapse atarım, hadi gidin!" dedi. Çıktık.

Bizi getiren polis, “Biz sizi sevdi” dedi. Bizi Mehmed Çalışkan’ın dükkanına götürdü. “Bunlar Bediüzzaman’ı ziyarete gelmişler, sen ne yaparsan yap!” dedi. Bıraktı gitti. Çalışkan, “Ben götürürsem takip altında kalırız. Siz gidin, evin yirmi beş metre kadar yakınında bir dükkan var, oraya varın. O size yardım etsin!” dedi.

Tamam. Tam biz Üstad’ın sokağına gireceğiz. Kadir on altı yaşında, ben otuz yaşındayım. Ne yapalım? “Musa Ağabey eğer bir daha yakalanırsak sen suçu benim üstüme at, ‘Ben gidecektim bu çocuk gitmek istemedi’ de! ‘Bu da Emirdağ’dan İzmir’i bulamaz. Babası bunu bana emanet etti’ dersin. Beni döverlerse ağlarım, bana kıyamazlar” dedi. Anlaştık.

O kardeşi bulduk. Çay söyledi. Çayı bitirmeden hemen Üstad’ın şöförü Hüsnü Ağabey geçiyormuş. “Üstad’ımız şu anda uyuyor” dedi. “Ceylan bir yere kadar gitti. Ben de şu karşıki bakkaldan yoğurt almaya gidiyorum.”

“Bu kardeşler İzmir’den gelmişler, bir yardımcı olsan?” dedi. “Ben Üstad’a söylemem, Zübeyir Ağabey’e söylerim, fakat çok sıkı... Üstad ziyaretçi kabul etmiyor” dedi. “Hele sen bir söyle...” dedik. Gitti. Biz dua ediyoruz: “Ya Rabbi buraya kadar geldik, Üstad’ımızı ziyaret etmeden gitmeyelim” diye. Bir saat sonra geldi. Dedi: “Üstad’ımız uyanmış. ‘Gelsinler’ dedi.”

Hemen çıktık, kapıyı açtık, girdik. Üstad’ımız karyolada yatıyordu. Zaten iki-üç ay sonra vefat etti. Elini uzattı, ben elini öptüm. “Nerelisin?” diye sordu. “Denizli Tavas’tanım. Şu an, ‘İzmir Torbalı Ayrancılar’da oturuyorum” dedim. ‘Seni Zübeyir’im gibi kabul ediyorum’ dedi. ‘Kadir sen nerelisin?’ ‘Ermenek’tenim.’ ‘Seni de Sungur’um gibi kabul ediyorum’ dedi. Sonra oturduk.

Yüzüne bakamıyordum. Çünkü Ahmed Feyzi Ağabey bir gün bizim evde ders yaparken, “Kardeşlerim, Üstad Hazretleri’ni ziyaret ederseniz, şöyle simasına bir baktıktan sonra başka yere bakın ve Üstad’ın konuştuklarını dinleyin. Devamlı yüzüne bakmayın. Üstad rahatsız olur” demişti. Ben o zaman “Neden Üstad yüzüne bakılmasından rahatsız olur?” diye sordum. Aynen şunu söyledi: “Ekseri bizim gözlerimiz dışarıda namahremlere baktığı için o namahremlerden gelen günahlar gözlere sirayet eder, Üstad’a devamlı baktığımız zaman Üstad ondan rahatsız olur” demişti.

DEĞERİNİ BİLEMEMİŞİZ

Hüseyin Çağdır

AHMED FEYZİ AĞABEY İzmir'e geldiğinde ekseriye Mustafa Birlik kardeşin evinde kalırdı. Ara sırada da bize misafir olurdu. Öyle mütevazı idi ki... Biz onun değerini bilememişiz, şimdi anlayabiliyoruz.

Yine bir gün Mustafa Birlik kardeşin evinde bir ders vardı. 1960 ihtilali sonrasıydı. Mehmed Ali Aytaç isminde bir korgeneral parti kurmayı, senatör olmayı aklına koymuş. Sonra sormuş, "Bizi kim destekler?" diye. Bazıları bizim adresi verip "Sen Nurcularla görüş!" demişler. O vesileyle Birlik kardeşin evine gelmişti.

"Biz eğer meclise girersek İngiliz demokrasisini getireceğiz" diye yarım saat konuştu. Ahmed Feyzi Ağabey de köşede yatağında uyukluyor gibi sanki... Ama, sonra bir başladı konuşmaya, Asr-ı Saadet'te, İslamiyet'te olan demokrasiyi çok veciz bir şekilde bir saat kadar anlattı. Konuşma fevkalade olmuş, hepimizin çok hoşuna gitmişti. Sonra, "Ben bir abdest alayım" diyerek dışarı çıktı.

Korgeneral M. Ali Aytaç hayretle, "Yahu bu zat kimdir? Ben hayatımda böyle bir zat görmedim, bu nasıl konuşma böyle, niye daha evvel söylemediniz? Bu adamın yanında konuşulur mu yahu?" dedi. Tabii sonra kardeşler Üstad'ımızın talebelerinden olduğunu izah ettiler...

"Allah'ı Kim Yarattı?" Sorusuna Cevap

Bizim İbrahim Ethem Sarıoğlu diye bir avukatımız vardı. Nurlara dost birisidir. Eskiden Ramazanlarda vaizler gelirdi İzmir'e, Ramazan boyunca vaaz ederlerdi. Onları Tire, Ödemiş gibi yerlere de götürürlerdi.

İşte yine böyle Tire'ye bir hocayı götürmüşler. Gençler de, "Hoca geldi, dinleyelim" diye toplanmışlar. Ethem Sarıoğlu'nu da davet etmişler. Ethem, o zaman Tire'de yatılı okulda okuyor, henüz avukat değil, onu da çağırmışlar. Biraz atak bir insan olduğundan hocaya sormuş:

"Hocam benim kafamı bir şey kurcalıyor: Allah her şeyi yarattı tamam, Peki Allah'ı kim yarattı?" şeklinde o zamanların modası bir sual soruyor. Hoca da, "Yahu bunu karşıma niye getirdiniz? Böyle sual mi olur?" diye çıkışınca kendi ifade ediyor: "Ben de toplantıdan çıktım gittim."

Bir müddet sonra da Ahmed Feyzi Ağabey'i Tire'ye davet ediyorlar. "Ethem'i de çağıralım" diyorlar ve Ethem Sarıoğlu aynı suali Ahmed Feyzi Ağabey'e de soruyor. Feyzi Ağabey, "Oğlum! Bak sen tahsilli insansın, daha suali sorarken hata yapıyorsun, sen Halık arıyorsun, fakat 'Mahluk olsun' diyorsun. Halbuki Halık, mahluk olmaz, mahluk da Halık olmaz" diye söze bir giriyor, Nurlardan uzunca bir ders veriyor. Sonradan avukat olacak olan Ethem Sarıoğlu, "Ben tam tatmin oldum" diyerek memnuniyetini belirtiyor.

"Mektubu Kim Yazmış?"

Ahmed Feyzi Ağabey işin peşini bırakmayarak Ethem'in ibadete de başlaması için bir mektup yazıyor. Fakat çok veciz bir mektup... Hatta Av. Ethem Sarıoğlu bu mektubu ezberlemiş.

Ethem benim halıcı dükkanına çok gelirdi. Böyle bir gün beraber otururken Ahmed Feyzi Ağabey de çıkageldi. Sarmaş dolaştan sonra başladı bu mektubu ezberden okumaya. Feyzi Ağabey, "Acayip! Kim yazmış bunları? Nasıl ifadeler bunlar?" demeye başladı. O da, "Sen, beni filanca tarihte ibadete davet için bu mektubu yazmıştın, ben bunu ezberledim" deyince. "Ah, ben eski halimi hiç göremiyorum" diye kendine has üslubu ile yine tevazu gösterdi.

OSMANLICA TÜRKCESİNİ İYİ KULLANIRDI

Muzaffer Arslan

AHMED FEYZİ AĞABEY muallim mektebi mezunu. Ama Halk Parti zamanında görev almamış. Eski muallim mektepliler, hocalar kadar dinî bilgi alıyorlardı. Ahmed Feyzi Ağabey çok beylik laf ederdi. Osmanlıca Türkçesi'ni çok iyi kullanırdı.

Ben ilk defa İzmir'den Ortaklar'a gelmiştim. Camide namaz kıldım, sonra Ahmed Feyzi Ağabey'i sordum. Tabii bizim tanıdığımız Ahmed Feyzi Ağabey değişik. "Ha!" dediler. "Sen Kireççi Hafız'ı soruyorsun!" Meğer onun orada lakabı "Kireççi Hafız"mış. O, ilk olarak kireç ocakları çalıştırmış, Halk Parti zamanında görev almayınca... Sonra da Denizli'nin Sarayköy ilçesinde maden ocakları çalıştırıyordu. Ama ortakları onu hep aldatmıştır, kendisine bir yararı olmamıştır.

CESUR BİR HATİPTİ

Nail Papatya

RAHMETLİ AHMED FEYZİ AĞABEY'İ ilk defa 1967 senesinde Karşıyaka'da tanıdım. Hüsnü Bey'in evindeki bir sohbeteydik. Aynı gece, onu kendine has hitabet şekliyle dinleme fırsatı bulmuştum. Aslında benim kendisinde gördüğüm, hayran olduğum ve anlatmaya çalıştığım yönü de budur: Hitabeti...

Çünkü tezahür eden hitabet kabiliyeti, şahsın diğer hususiyetlerine de ışık tutar. Anlatacak bir davası, onu anlayacak bir irfanı, onu ifade edecek bir samimiyet ve cesareti olmayan, nasıl, neyin hatibi olacak? Demek hitabet kabiliyeti en az bu şahsiyet unsurlarını da ister.

İşte merhumda hitabet, bütün bu hususiyetleriyle ve kemaliyle mevcuttu. Onun içindir ki; mahkemede, camide veya ev sohbetinde, çok kişiye veya tek kişiye karşı aynı ölçüde mukni ve müessir bir hitabet şekli gördüm onda. Şahsî vakarı ve ses tonunu, hatta fizyonomisini de buna katabiliriz.

Ders arasında uzun uzun izahlarda bulunuyordu. Çok dikkatimi çektiği için bazen gözümü kapayarak, bazen de yüzüne, hareketlerine dikkat ederek dinlerdim.

Sırtını arkaya yaslamış, gözlerini kapamış, ağzı muttasıl ve belli aralıklarla açılıp kapanıyordu. Sözler ağzından başkalarının gibi kelime kelime değil de sanki cümle cümle dökülüyordu. Sanki konuşan o değildi, onun ağzından adeta dökülüyordu. Gözümde, kulağımda tazeliğini koruyorlar.

İçinde Büyük Bir Fırtına Vardı

Şu an mahiyeti tam hatırımda kalmamakla beraber, bahsedilen mevzular son derece ilmî ve ulvî meselelerdi. “Bu zamanda bu kadar derin meseleleri bu kadar vukufu anlayıp anlatabilecek kaç kişi çıkar acaba? Hatta tarihte adı geçen meşhur hatiplerden kaç tanesi bu kemalde bir hitabete mazhar olabildi?” diye düşünürdüm.

Belli ki içinde büyük bir fırtına vardı. Eğer Üstad'ının ilim, müspet hareket, merhamet ve adalet derslerinden gelen dalgalara çarpa çarpa meltem haline girmeden karaya çarpsa idi, karada büyük tahribatlar yapacaktı.

Cenab-ı Hak, kardeşi Mehmed Emin'e hilmi, buna da celadeti taksim etmişti.

Çamlık'tan geçtikçe Hz. İsa'nın yakınlarına geldiği söylenen Selçuk ve Bülbül Dağı'na bakar, “Cenab-ı Hak, fitne asrında beklenen iki zatın yakınlarını merhumun şahsında komşu kıldı galiba” diye düşünürüm.^[44]

^[44] Köprü dergisi, Sayı: 33, Aralık 1979.

NAMAZ KILARKEN AĞLARDI

Eyüp Ekmekçi

LİSE'DE OKURKEN İzmir'de bir müddet Ahmed Feyzi Ağabey'in oğlu Yaşar'la beraber kaldık. İzmir'e uğradıkça ara sıra yanımıza gelir kalırdı. Namaza "Allahu ekber" diye durduğundan itibaren namazın sonuna kadar hıçkırma hıçkırma ağlayarak namaz kılardı.

Bazen "Ne yemeğiniz var, ne yeyip içiyorsunuz?" diye sorardı. Biz, her zamanki gibi "Peynir, zeytin.." yerdik. Bu durumu görünce kendi şivesiyle, "Yiyin len yiyin, evliya mı olacaksınız?" diye takılır, sonra da, "Yiyin ki, hizmet edesiniz" derdi.

Bilmiyorum, iş için mi, yoksa ders için mi, bazen fabrikalara gidip geliyordu. Bir gün "Ben de geleyim" dedim. "Sen dayanamazsın!" dedi.

Neyse beraber gittim. O katlı binalarda asansör de yok. Birinden iniyor, ötekine çıkıyorduk. Gün boyu böyle devam ettik, ama hakikaten bittim, tükendim. O ise hiç yorulmuyordu.

“İLHAM GELMEDEN KONUŞAMAM” DERDİ

Teyy Tahir

ÜSTAD, AHMED FEYZİ AĞABEY’E “Risale-i Nur’un manevî avukatı” diyor. “Sen İzmir’de olmasaydın, alaküllihal ben İzmir’e gelecektim. Sen orada varsın, bana lüzum kalmadı!” diyor. Bazen bir saat ayet-hadis okurdu. Başladığı zaman konuşmaya su gibi akıp giderdi. “İlham gelmeden konuşamıyorum” derdi.

Üstad’a, “Ben senin mehdi olduğunu bütün kâinata ilan edeceğim!” demişti. Afyon Mahkemesi’nde 124 sayfa müdafaası vardı. Ben Av. Gültekin Bey’e, “Bu müdafaayı neden yayınlamıyorsunuz?” dediğimde, “Zamanı gelmedi” demişti. Sizin kitapta yer aldığına göre demek zamanı gelmiş. (Bu müdafa için kitabımızın üçüncü bölümüne bakınız.)

Vefatından sonraki sene Çamlık’ta mezarının başucunda o müdafasından elli sayfayı Sungur Ağabey okutmuştu.

Nazilli’ye geldiğinde büyük camide üç gün vaaz etmişti. Ama ne vaaz! “Kardeşim ilham gelmeden konuşamıyorum!” diyordu.

Kendisiyle Anadolu’yu karış karış gezdik.

Savaşlara katılmış, ama bu konuda bize bir şey anlatmazdı, sadece kolunun sakat kaldığını biliyorum.

Mehdi, “Ben Mehdi Değilim!” Diyecek

Kendisi anlatmıştı. Denizli Hapsi’nden çıkınca Üstad, Şehir Palas Oteli’nde kalıyor. Hasan Feyzi Ağabey otelde ziyaretine gidiyor. Merhum babası alim ve fazıl bir zatmış. Vefat etmeden önce kendisine, “Evladım, ben mehdiyi göremeyeceğim. Ama o geldiğinde ‘Ben mehdi değilim!’ diyecek. Bir de başını eliyle sıvazlarsa sen onun mehdi olduğunu anlarsın!” demiş.

Hasan Feyzi, Üstad’ın huzuruna çıkınca Üstad’ın kendisine ilk sözü, “Kardeşim ben mehdi değilim!” olmuş. Hasan Feyzi şok olmuş. Daha sonra yanına yaklaşınca, eliyle başını sıvazlamış. Babasının dediği iki alamet de çıktığını görünce, her şeyi bırakıp Üstad’a teslim olmuş.

Kendisi o zaman bir tarikatın şeyhi idi. Gidip müritlerini toplamış, onlara durumu anlatmış, “İsteyen eski hali üzere devam etsin, isteyen gelsin!” demiş. Ve her şeyi bırakıp Üstad’a talebe olmuş.

Bir gün beraber Hafız Ali'nin kabrini ziyarete gitmişler. Üstad, Hasan Feyzi'ye, "Sen gerçek Nur talebesi olmak istiyorsan Hafız Ali gibi olmalısın!" demiş. Hani Hafız Ali, Üstad, Denizli Hapsi'nde zehirden hastayken ne demiş: "Ey Allah'ım Üstad'ın hastalığını bana ver. Eğer ona ölüm vereceksen bana ver. Benim ömrümü ona ver!"

Hasan Feyzi bundan sonra tıpkı Hafız Ali gibi her şeyini Üstad'a feda etmiş. Üstad, Denizli'den ayrılırken yazdığı şiirde, "Dahi nezrim bu ki, canım sana kurban olacak" demiş. Hafız Ali gibi o da Üstad Emirdağ'da zehirlendiği bir sırada Denizli'de ahirete intikal etmiş! Allah hepsine rahmet eylesin.

ÇOK KİBAR VE CENTİLMENDİ

Kemal Ural

BİRADERİM ATIF URAL, Ahmed Feyzi Ağabey'in Ankara'da kaldıkları Seyhan Hamamı üstündeki yerlerine çok gelip gittiğini söylediler. Ben Ahmed Feyzi'yi İstanbul'da Reşadiye Oteli'nde Üstad'ı ziyarete gittiğimde ilk defa gördüm. Üstad'la yan yana oturmuş, risale yazıyorlardı.

Ahmed Feyzi'nin mahkemelerde müdafaasını dinleyen avukatların, "Biz bu müdafaa karşısında diplomalarımızı yırtalım!" dediklerini duydum.

Onunla ilgili hafızamda yaşayan bir husus da şudur: Bizzat Ahmed Feyzi Ağabey anlatmıştı. "Üstad'ı rüyada gördüm. Dilini yarım saat emdim. Ondan sonra dilim açıldı, bir selaset geldi ve bu konuşmaları yaptım" dedi.

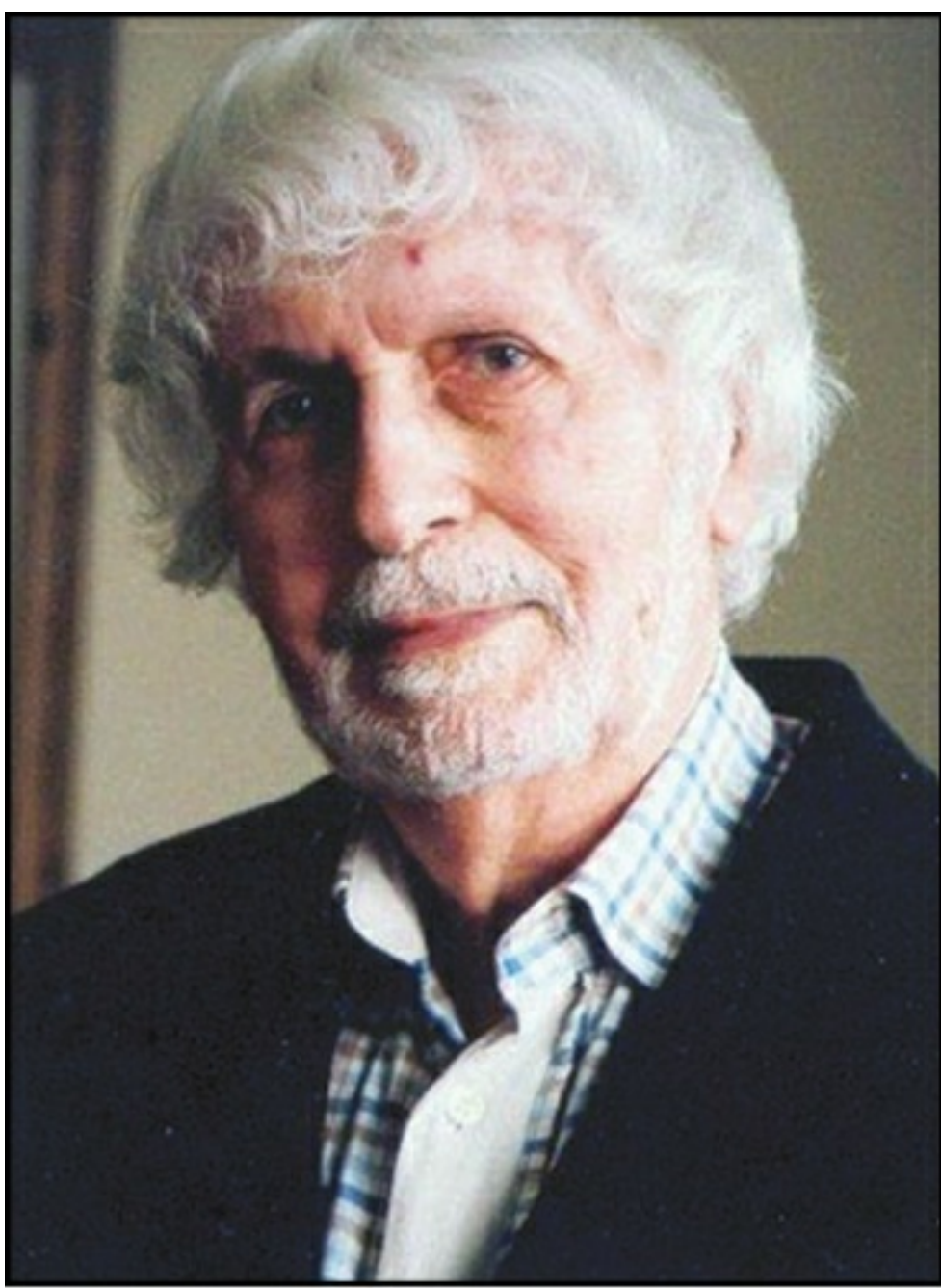
Onun kadar kibar, centilmen (başka bir kelime bulamadığım için söylüyorum) tanımadım. Çok farklı bir insandı. Allah rahmet eylesin.

Üstad'ı Ortadan Kaldırmaya Giderken...

Baba bir, anne ayrı bir kardeşimiz vardı: Rükneddin. Albaydı. Malum, Harp Okulu'ndan mezun olanlar gibi bazı konularda şartlanmışlığı vardı. Bizim Üstad ve Risale-i Nur'la olan irtibatımızdan dolayı kızıyor ve "Bu durumu kökünden halledeyim" diye Üstad'ı ortadan kaldırmak için Isparta'ya gidiyor. Bana bizzat anlatmıştı. "Kemal, ayağımı Isparta'ya bastım, o düşmanlık gitti. Ona karşı kalbime bir sıcaklık, yumuşama ve muhabbet geldi!" dedi.

Fakat o öyle biriydi ki, dışarıda bir fakir görse çıkarır fanilasını verir, bir topal köpek görse alır, veterinerine götürür. Acayip bir hali vardı. Ama zihniyet, başka bir şey.

Nuriye ve Ali'nin ismini Üstad koydu. İkisi de Ladik'te doğdu. Biz Bayram'a yazardık. O da Üstad'a söyler bize yazardı. Bediüzzaman'ı anlatmak zor. Zor olmalı..

Risale-i Nur naşiri Atf Ural'ın kardeşi Kemal Ural

“RİSALELER ANLAŞILMAK İÇİNDİR” DERDİ

Abdullah Aymaz

MERHUM AHMED FEYZİ KUL’U tanıdığım da daha ortaokul çağında idim. “Ondan sonracağıma...” diyerek konuları tahlilleri çok dikkatimizi çekerdi. Sohbetlerde ona soru sormak çok hoşumuza giderdi. Bazen de ısrarlı sorularımız karşısında, “Sorun, sorun; ben bir yumurtaya eskiden kırk kulp takardım. Hiçbir şeyin peşinde körü körüne gidecek birisi değilim” derdi.

Ama bazen dönüp o da bize soru sorardı: “Kimmiş bu adam? Bu hakikatleri nereden öğrenmiş? Hangi üniversiteden mezun olmuş? On üçüncü asrın minaresinin başında ne yapıyormuş?” Biz de *Tarihçe-i Hayat*’ı okuyup cevap bulmaya çalışırdık.

Bir seferinde “Lümme-i şeytaniye ne demek?” diye sordu. Biz konunun akışından “şeytanın vesvesesi” manasına bir tabir diye cevap vermek istedik, ama “Ehl-i tahkik olmalısınız. Bu cevap yeterli değil. Bakınız lümme, hortum demektir. Yani şeytanın vesvesesini üflediği hortuma, lümme-i şeytaniye denir” demişti.

Elime elle yazılmış bir *Muhakemat* nüshası geçmişti, onu hemen okuyup Osmanlıca’dan yeni harflere aktarmaya çalıştım. Bir taraftan karşılaştığım yeni kelimeleri de öğrenmeye çalışıyordum. Bazılarını lügatlerde bulamadım. Doğulu ağabey ve kardeşlere sorup öğrendim.

Tam bu sıralarda bir gün Ahmed Feyzi Ağabey’le karşılaştık, ondan “çiznök” kelimesini sordum. Ama kitabı eline aldı, cümleyi okudu, önüne ve sonuna bakıpsiyak ve sibaka göre uygun bir mana verdi. Ben ısrarla, onun bize yaptığı gibi, kelimenin tam karşılığını istiyordum. “Anlaşıyor işte, ne diye kelime karşılığını sorup duruyorsun?” dedi. Ben de kendi sözünü tekrarlayıp, “Ama Risale-i Nur talebeleri ehl-i tahkik olmalı değil mi?” dedim. Bu şakama, “Canım sen de o kadar müşkül-pesent olma bakalım” diye gülererek karşılık verdi.

Külliyatın Anlaşılması Üzerinde Çok Dururdu

Bir seferinde Ahmed Feyzi Kul, Karşıyaka’da bir sohbette On Dördüncü Lem’a üzerinde duruyordu. Bismelenin derin sırlarını anlatıyordu. Ben kitap okuyordum, o da izah ediyordu.

Bir ara merhum Tuzcu Cahit (Erdoğan) kulağına eğilip, “Ahmed Ağabey, biraz anlaşılacak yerlerden ders yapsanız” dedi. Fısıltı halindeki bu konuşmayı ben anladım. Başkaları pek duymadılar. O ise, kafasını sallayıp herkesin duyacağı şekilde, “Tabii canım bu kitaplar zaten anlaşılmasın diye yazılmış!” dedi. Bana da dönerek, “Kaldığımız yerden devam” diyerek aynı konuya döndü.

“Adalet Diye Bir Şey mi Varmış ki?”

Kemeraltı Camii’ne gitmiştim. Oradaki kütüphaneye uğradım. O günlerde meşhur Gomeller Davası’ndan bir hakim çekilmiş ve “Adalet istiyorum!” sloganıyla gazetelere beyanat vermişti. Hatta duvarlara bile bu mevzuyla ilgili yazılar yapıştırılmıştı. İşte o hakim kütüphaneye gelmiş, bir şeyler anlatıyordu. O da oraya geldi.

Biraz dinledikten sonra, “Sen bir hakim olarak adalet istediğini söylüyorsun, öyle bir şey mi varmış ki?” diye başlayıp epeyce uzun kinaî sözler söyledi. Hakim de kalkıp gitti. Biz bundan pek bir şey anlamadık. Merhum Saim Bey, “Ahmed Ağabey adamdan ne istedin?” diye sordu. “Bir zaman bu adam bizi evde kitap okuduk diye hapse atmıştı. O belki beni tanımadı, ama ben onu tanıdım” dedi.

Bekir Berk’e Yazdığı Mektup

Ebced ve cifir üzerine çalışmaları vardı. 1971’de İzmir davasında bir ayet üzerinden hareketle 1971

tarihini bulmuş ve teselli babında hapiste olan avukat Bekir Berk'e bir mektup yazmıştı. "İnşaallah artık bu sıkıntılar bu sene son olsa gerek" demişti.

Bunu, savcı Nureddin Soyer'in bir adamı mektup verilirken gördüğü için, ihbar etmiş, o da Bekir Berk'in üzerini aratarak mektubu almıştı. Almakla kalmadı, mahkemeye ibraz etti ve mahkeme heyetine, "İşte görüldüğü gibi bunlar 1971'de devlet kuracaklarmış" diyerek bir iftirada bulundu. Öbür gün *Cumhuriyet* gazetesi bu yalanı manşete taşıdı. Bekir Berk de gazeteye tekzip davası açtı. İşte o sırada belki Ahmed Feyzi Kul'u mahkemeye çağırırlar diye haber gönderdiler, "Aman İzmir, Aydın ve civarından uzaklaşsın!" dediler. Çünkü onun Afyon Mahkemesi'nde olduğu gibi pervasız halini bildiklerinden, gelir de mahkemede uzun uzun konuşur, mahkemeyi uzatır, mazlumen ve mağduren hapiste yatanların tahliyesi de uzar diye endişe ediyorlardı.

O zaman Gönen Oteli'ne uğrardı. Bir arkadaş durumu izaha kalkışmış, ama o "Ben hiçbir tarafa gitmem. Gelip götürürlerse, ben ne konuşacağımı bilirim. Gelecekleri varsa, görecekları ve dinleyecekleri de vardır!" demiş. Daha sonra, savcının ciddiyetten uzak iddiasını zaten mahkeme heyeti de nazar-ı itibara almamıştı.

İzah Ettikçe Yeni Şeyler Soruyordum

Bir akşam sohbetine bilhassa adalet-i ilahî üzerine ısrarlı sorular sordum. İzah ettikçe, ben bir şeyler ileri sürüyor, sanki tam tatmin edici cevaplar veremiyor gibi işi uzatıyordum. Aslında çok şahane cevaplar veriyordu. Biz de şevk ve heyecanla dinliyorduk. Dedi ki:

"Bir seferinde Bursa'ya gitmiştim. Çekirge Kaplıcası civarında Ankara'dan oraya gelmiş üst seviye bürokratlarla işte bu konuyu tartıştık, işi uzattılar. 'Allah zulme hiç meydan vermeseydi; haksızlık, sıkıntı diye bir şey yaratmasaydı?' diyerek beni sıkıştırmak istediler. Ben de onlara, 'Peki beyefendiler, siz ta Ankara'dan buraya kadar niçin geldiniz? Burada serin, ferah-feza yerlerde zevk ediyorsunuz? Eğer oranın sıkıntısı olmasa buranın lezzeti nasıl anlaşılacak?' dedim!" diye açıkladı.

Ve çoğu zaman olduğu gibi uyuyup kaldı. Biz kitaplardan başka konulara geçtik ve onları okumaya başladık. Fakat yarım saat sonra uyanıp, "Nerede o?" diyerek beni sordu ve yine adalet üzerine cevaplar vermeye başladı. Biz bir yandan gülümsüyor, bir taraftan da onun yeni söylediği o güzel cevapları dikkatle dinliyorduk.

Çok Güzel Espri ve Latifeleri de Vardı

Merhum Hacı Kemal Erimez'in incir ve zeytin bahçeleri vardı, imkânları iyiydi. Bir başkası da bakkaliye işleriyle uğraşmış ve bir türlü işlerini düzeltmemişti. "Neden böyle oluyor?" diye sorduklarında şöyle demişti: "Allah, Kur'an'da '*Vettîni ve'z-zeytûni*' buyuruyor. Demiyor ki: '*Vettûzi ve't-tütûni!*' Kardeşim sen tuz, tütün satıyorsun, ama Hacı Kemal incir ve zeytin yetiştiriyor."

Her hadiseyi hizmete vesile addeder ve yorumlardı. Bir gün göz rahatsızlığı münasebetiyle Prof. Dr. Selahaddin Erbakan'a muayeneye gitmişti. Muayenehanesinde pek çok kitapla karşılaşınca, "Doktor bey, çok kitap okuduğunuz belli, herhalde felsefeye karşı çok merakınız var?" demiş. O da, "Yok, bunlar felsefe kitapları değil. Hepsi göz hastalıkları için yazılmış eserler!" deyince, "Allah'ın hikmetine bakın, demek sırf gözün tamiri için bu kadar kitap yazılmış. Kim bilir yaratılışı ne harikadır!" demiş.

Ortaokul Talebesine Verdiği Ders

Bir gün trenle Aydın'dan Ortaklar'a gelirken ortaokul öğrencilerinin ellerinde kitap ve defterleriyle okuldan döndüklerini görmüş. Bir tanesinin defterinin kapağında çok güzel şekiller varmış. "Bunlar

ne güzel çiçekler? Acaba ne çiçeğidir bunlar?” deyince öğrenci, “Amca bunlar çiçek değil, kartanelerinin resimleri!” demiş. “Bunları kim yapmış acaba bu kadar güzel?” diye sormuş.

O da, “Kim yapacak, tabiat!” demiş. “Ne akıllıymış bu tabiat böyle?” deyince öğrenci, “Amca hiç tabiatın akli mi olurmuş?” demiş. O, “Akli olmayan bir şey bunları yaptı, yarattı demek hiç akla uygun düşünüyor mu be evladım? Tabiatı da, içindekileri de yaratan Allah’tır, bunda hiç şüphe yok!” diyerek ders vermiş.

Lise Müdürünü İlam Edışı

Eskiden bir ara Ankara, İstanbul, İzmir yolculukları sırasında şehirlerarası otobüslerde mikrofondan yolcuların şarkı-türkü söyleyip eğlenerek seyahat etmesi bir moda idi. Böyle bir yolculuk sırasında, birkaç sesi müsait yolcu şarkı-türkü söyledikten sonra birisi mikrofonu eline alıp, “Ben pek bir şey söylemesini bilmem. Onun için ben size bir gerçeği anlatayım. Ben bir lise müdürüyüm. Gericiler, dünyayı Allah’ın yarattığını söylerler. Ama aslında dünya güneşten kopmuştur!” demiş.

Ahmed Feyzi Ağabey hemen yerinden fırladığı gibi, “Söyle bakalım öyleyse, güneş nereden kopmuştur?” demiş. Adam eveleyip gevelemeye başlayınca, “Yaratılışı izah için insanlar tarafından ispat edilmemiş bazı teoriler ortaya atılmıştır. Bunları gerçekmiş gibi kabul edip, Allah’ın inkârı için kullanıp kafaları karıştırmak size yakışmaz. Yoktan var etmek Allah’a mahsustur!” deyip susturmuştur.

Vefatından Sonra Geride Bıraktıkları

Vefatından bir hafta önce İzmir’de Kardeş Apartmanı’na gelmişti. Bizim mahkûmiyet kararını duyunca çok üzüldü. “Sizi hürriyetten mahrum etmek mi istiyorlar? Durun bakalım daha temyiz var. Allah kerim” diyerek teselli edici sözler söyledi. Bir hafta sonra Antalya’da vefat ettiğini öğrendik. Avukat Gültekin Sarıgül Bey’in ziyaretine gitmişti. Cenazesi getirilip Aydın’ın Ortaklar’ına bağlı Çamlık köyüne defnedildi.

Ben askerdeyken kardeşi Mehmed Kul’un vefatını işittim. Ahmed Feyzi Kul’un oğlu Yaşar Bey, babasının ve amcasının kitap olarak bütün metrukâtlarını Çeşme’deki eve getirmiş. Bütün kitapları bilhassa ilahiyatçı arkadaşlar aralarında taksim etmiş. Ben geldiğimde sadece bazı müsveddeler kalmıştı. Kimse onlara bakmıyordu. Ama benim esas merakım onlardaydı. Tam istediğim gibi onları bana verdiler.

Üstad’ın Afyon Mahkemesi’nde kendi el yazısıyla yazdığı pusulalar, Hasan Feyzi’nin yazdığı mektup ve şiirler, İnce Mehmed’in hattıyla yazılmış inci gibi yazılar, bazı hatıra fotoğrafları vardı. Onları gerekli yerlere tevdi ettim.

Münazarat üzerine bir giriş yazmış. Onun sadece birkaç sayfalık takdim yazısının müsveddesini bulabildim. Maalesef gerisini bulamadım.

Gençlerle Sohbet

1993’te Amerika’da tanıştığım yaşlı bir doktor, 1946’da Tire Lisesi’nde öğrenciyken tanıştığı birisinden bahsetmişti. Kireççi Hafız diye bilinen bu kişi Tire pazarının olduğu günler oraya gelir gençlerle sohbet edermiş.

Ta o tarihte hatıra olarak çektiydikleri fotoğraftan bu zatın Ahmed Feyzi Kul olduğunu anladım. Ülkesini, kültürünü seven ve manevî değerlere bağlı kalan bu şahsın, şahsiyet oluşmasında Ahmed Feyzi Kul’un o tatlı sohbetlerinin büyük bir rolü olduğu çok açıktı.

Biz de lise yıllarımızda tanımıştık. Sokrat'ın başına benzer bir baş, zeki bakışlar... Bazen bir sayfa tutan uzun cümlelerinin insicam ve talakat gücüyle sizi hemen tesir sahasına cezp ederdi. Okuduğunu anlamaya ve anlatmaya gayret eder ve herkesin de kendisi gibi gayretli olmasını isterdi.

ÜSTAD'IN ŞAHSİYETİNE VURGU YAPARDI

Muhittin Ünal

AHMED FEYZİ KUL AĞABEY'İ 1970 yılında Tire'ye geldiğinde tanımak nasip oldu. Vefatına kadar birkaç defa ders ve sohbetlerinde bulunduk. Çok fasih ve beliğ hitabeti vardı. Tane tane konuşur, kelimeleri adeta hafızamıza nakşolurdu.

O tarihlerde Tire Ulu Camii'nde imam-hatip olarak görev yapmaktaydım. Birkaç cuma Ulu Camii'ye teşrif ettiler. Namazdan önce cemaate ders yapıyordum. Dersimi dinlediler. Yüksek sesle ve sert bir üslupla ders yapmışım ki, beni ikaz ettiler, “Cemaati korkutma! Kur'an'ın tarz-ı beyanı kavlı-ı leyyindir” dediler.

Risale-i Nur okuduğumuz ve derslere gittiğimiz için sıkı takip altındaydık. O sıralarda kardeşlerimizden bazıları cezaevlerine girmişlerdi. Bu sebeple bazı kardeşlerimizde derslere gelme konusunda bir çekingenlik hali vardı. Kuvve-i maneviyelerini takviye etmek için camideki dersimi Risale-i Nur'dan yapıyordum. Hatta minbere *Lem'alar* eseriyle çıktım ve ondan hutbe okudum. Ahmed Feyzi Ağabey de o gün camideydi. Çok memnun oldular. Şevkimizi arttırmak için tebrik ve teşvik ettiler.

Tire'de Ahmed Feyzi Ağabey, Kavakdibi dersanesinde ve Hacı Zühtü Ağabey'in evinde ders yapardı.

Salaten Tüncina Salavatı Hakkında

Bir seferinde salavat-ı şerife ile ilgili bir soru sormuştum: Salaten Tüncina salavatında *Delail-i Hayrat* gibi salavat-ı şerife kitaplarında, “*Ve terfeunâ bihâ a'le'd-derecât*” lafzına ilaveten *Delailu'n-Nur*'da “*Ve terfeunâ bihâ indeke a'le'd-derecât*” ilavesi var. Tesbihatta da aynı şekilde okunuyor. Hz. Üstad böyle okumuşlar. “*İndeke*” ilavesinin hikmeti nedir?

Ahmed Feyzi Ağabey'in yaptığı açıklamaya herkes hayran kaldı. Dedi ki:

“*Terfeunâ bihâ a'le'd-derecât*”, ‘Bizi onun vesilesiyle âli derecelere yükselt’ dediğimizde biz, malumatımız dahilinde olan dereceleri istemiş oluyoruz. Bizim beşeri malumatımız ise mahdut ve noksandır. ‘*İndeke a'le'd-derecât*’ dediğimizde ise Cenab-ı Hakk'ın nezd-i ilahisinde, ilahî katındaki dereceleri istemiş oluyoruz. O ise gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, insan aklının, hayalinin ulaşamadığı yüksek dereceler oluyor ki, ‘*indeke*’ kelimesiyle camî bir dua yapmış oluyoruz.”

Salavat-ı şerife ile ilgili bir hadis okuyup bir hususa da açıklık getirdiler. “Resul-i Ekrem Efendimiz (a.s.m.), bir hadis-i şeriflerinde, ‘*La tusalli aleyye salâte'l-betrâi*’ (Bana sonu kesik ve noksan salavat getirmeyin!) buyurmuş. Ashap sormuşlar: ‘Ebter salavat nedir ya Resulallah?’ Efendimiz (a.s.m.), ‘İçerisinde al ve ashabımın zikredilmediği salavattır’ buyurmuşlar.” Bunu da kendisinden dinledik.

Üstad'ın Manevî Şahsiyetine Çok Vurgu Yaptı

Ahmed Feyzi Ağabey, Üstadımız Bediüzzaman'ı tanımamız noktasında sohbetlerinde manevî şahsiyetine çok vurgu yapardı. Onun ahirzamanda beklenen en büyük imam, müceddit ve mehdi-i azam olduğunu kendi beyanlarından öğrendik. Bu noktayı çok nazara verirdi. “Eserlerinden istifade ettiğimiz zatın kim olduğunu biliyor musunuz?” derdi.

Zaman zaman ders esnasında, “Kim bu zat?” diye sorar, onu, şahs-ı manevisiyle memurin-i ilahî olarak tanıtmaya çalışırdı.

Üstad'ı Tanıtma Şekli

Elhüccetü'z-Zehra risalesinin son sayfalarında Ahmed Feyzi Ağabey ve diğer ağabeylerin imzasıyla neşredilen takriznamede geçen beyanlarında o, Hz. Üstad'ımızı şöyle tanıtmıştır:

“Envar-ı Muhammediyeyi (a.s.m.) ve maarif-i Ahmediyeyi (a.s.m.) ve füyuzat-ı şem'i-i ilahiye en müşaşa bir şekilde parlatması ve Kur'anî ve hadisî olan işaret-ı riyaziyenin kendisinde müntehi olması ve hitabat-ı nebeviyeyi (a.s.m.) ifade eden ayat-ı celilenin riyaizî beyanlarının kendi üzerinde toplanması delaletiyle o zat, hizmet-i imaniye noktasında risaletin bir mir'at-ı mücellası ve şecere-i risaletin bir son meyve-i münevveri ve lisan-ı risaletin irsiyet noktasında son dehan-ı hakikati ve şem'-i ilahinin hizmet-i imaniye cihetinde bir son hamil-i zisaadeti olduğunda şüphe yoktur.”

Ahmed Feyzi Ağabey, hâlâ bir mehdi beklentisi içinde olanlara kinaye yoluyla, “Gözümüzün akı sarardı, nerde kaldı bu zat?” diyerek göz önünde olan büyük davanın davetçisini görmeyenlere seslenirdi. Hz. Üstad'a sıradan bir hoca gibi, bir pir-i fani nazariyle bakanlara Hasan Feyzi Ağabey'in şu mısraları ne güzel cevaptır:

*“Bu anasır, yüzüne her ne kadar çekse hicap,
Yine haksın, buna şahit, yine Kur'an olacak.
Kab-ı Kavseyn'den alıp dersimi bildim ki ayan,
O güzel Nur-u Bedi, manevî sultan olacak.”*

Ege Havalisi Onun Himmetiyle Nurları Tanımıştır

Ege havalisi Ahmed Feyzi Ağabey'in maddî ve manevî himmetiyle Nurları tanımıştır. 1946 yılında Tire'de Ali Efe Hanı'nda ve Gazozhane Camii'nde yapmış olduğu derslerle Tire'ye Nur'un manevî tohumlarını ekmiş, bu kudsî hizmeti daha sonra yüzlerce Nur talebeleriyle inkişaf etmiştir.

O zamanlar kireç ocağı, taş ocağı çalıştırarak maişetini temin ettiğinden, Tire'de Kireççi Hafız olarak tanınmıştır. Tire'de onun derslerinde tahsilli tabaka, esnaf, öğretmen, doktor gibi meslek erbabı daha ziyade istifade etmişler. Amerika'ya giden bir doktor, Ahmed Feyzi Ağabey'in dersleriyle imanını muhafaza ettiğini ifade etmişti.

Ahmed Feyzi Ağabey'in o zamanın başvekili Şükrü Saraçoğlu ile Ödemiş Gölcük Yaylası'nda bir görüşmesi olduğu anlatılmıştı. Gölcük'te bir sohbet esnasında karşılaştığı Saraçoğlu, kendisiyle özel sohbet etmek istediğini, bazı suallerinin olduğunu bildirmiş. Ahmed Feyzi Ağabey, bu davete icabet ederek kayık içerisinde Gölcük'ü dolaşarak Saraçoğlu'nun suallerine mukni cevaplar vermiş olduğunu bir kardeşimiz anlatmıştı.

Hatim Dualarını Yapmak Bize Nasip Oldu

Vefatı 16.10.1972... Çamlık köyündeki cenazesine katılmıştım. Hocaefendiler gaslini yaptılar. Vefatı da hayatı gibi nuranî, berrak yüzlü idi. Sevenlerinin omuzlarında camiye getirildi. Cenaze namazını Fethullah Gülen Hocaefendi kıldırdı. Defninde okunmuş olan hatim dualarını yapmak bize nasip oldu. Telkini verdim. O muhakkak ki, kabirde sual meleklerine Afyon Mahkemesi'nde yapmış olduğu meşhur müdafaa gibi Nur'un hakikatleriyle cevap vermiştir.

Ondan çok şeyler öğrendik. Her zaman dualarımızda onu anıyoruz. Ruhuna manevî hediyelerimizi gönderiyoruz. Onun hatırasını devam ettirecek güzel bir hizmetin başlamış olduğu Çamlık tepesinde, her sene onu anma toplantılarıyla ve aynı araziye yapılan Ahmed Feyzi Kul dershanesiyle yaşayacağına inanıyoruz. Ona ve ahirete irtihal etmiş olan erkek ve hanım bütün Nur talebelerine

Cenab-ı Hak'tan rahmet ve mağfiret diliyoruz.

AFYON'DAKİ UZUN MÜDAFAASI MEŞHURDUR

Hasan Şen

AHMED FEYZİ AĞABEY'İ 1966 yılında tanıdım. O sıralar Denizli'de mahkemesi olan Ahmed Feyzi Ağabey merhumun mahkemesine Avukat Bekir Berk'le beraber katılmıştık. Bekir Bey'in yapmış olduğu güzel müdafaadan sonra kendisi kısa bir müdafaada bulunup beraatini talep etmişti. Bunun üzerine mahkeme heyeti beraatine karar verdi.

O devamlı gezen bir kimse olduğu için o yıllarda sık sık İzmir'e uğrar ve bir kapıcı odasını dersane olarak kullandığımızdan çok mütevazı olan ağabeyimiz gelip orada kalırdı. Isınmamızı bir tüp üzerinde koyduğumuz iptidai bir soba ile sağlardık. Zaman zaman gece uyanır, üşüdüğünü söylerdi. Biz de üzerine battaniye örter, sobayı yakıp uyumasını sağlardık.

Kendisi çok iyi bir hatipti. Afyon müdafaasındaki konuşmalarından bunu anlamak mümkündür. Şu anda henüz neşredilmemiş o uzun müdafaah Ahmed Feyzi Ağabey'in ne kadar cesur ve ne muazzam bir ilim sahibi ve nasıl bir mantık adamı olduğunu göstermesi bakımından çok değerlidir. (Bu müdafaah kitabımızın üçüncü bölümünde orijinal haliyle yer almaktadır)

“Biz Çeşme Gibiyiz, Açarsanız Akarız” derdi

Onun derste bulunması derslere ayrı bir güzellik katardı, konuşmalarından çok istifade ederdik. Kendisine, “Ağabey bir şey anlatıverseniz” dediğimizde, “Biz çeşme gibiyiz, açarsanız akarız!” der, sualle kendisini açmamızı isterdi. Sorduğumuz suallere mukni cevaplar verirdi.

Zaman zaman latife olsun diye basit köylü lisanıyla konuşur, “Oğul bakalım, oğul bakalım!” diyerek bizi güldürürdü. İzmir'e geldiğinde kendisini akşam yemeğe davet ederiz, yine köylü lisanıyla, “Ne yapcan bana?” diye söyler, biz de onun hoşuna gittiğini bildiğimizden, “Haşlama var” derdik. Tansiyonu olduğundan, “Tuzsuz olsun!” diyerek davetimize icabet edeceğini bildirirdi.

Takva Ehliydi

Kendisi takva ehli biriydi. Yukarıda bahsettiğimiz küçük dershanemiz henüz açılmadan, Bahçelievler Camii'nde müezzinlik yapan Kudret Barutçu kardeşimiz bizleri yaz günlerinde caminin üst katındaki mahfilde misafir ederdi.

Orada yatağını yaptığımızda başının kibleye gelmesini isterdi. Biz “Sağ tarafınıza yattığınızda yüzünüz kibleye gelse daha iyi olmaz mı?” dediğimizde “Hayır, gece dönerken farkında olmadan ayaklarım kibleye gelebilir, onun için böyle yapmam daha uygundur” derdi.

Sünnet-i seniyyeye ittiba ederdi. Biz, zaman zaman namazlarımızı tek başımıza kılmak istediğimizde, “Neden cemaatle kılmayalım?” diye bizi ikaz ederdi.

“Benim Kalbim ‘Hizmet Hizmet’ Diyor!”

Yine bir gün Terzi Şakir Ersoy kardeşimizin dükkanında sohbet ediyorduk. O sırada aramızda ismini hatırladığıma göre Ürdünlü tıp talebesi Kayet el-Kayet vardı. Onun dinleme cihazıyla birbirimizin kalbini dinliyorduk. Kalp atışlarından “Allah Allah” lafzı anlaşıldığı için herkes bir diğerinin kalbini dinleyip o “Allah Allah” zikrini duymak istiyordu.

Ahmed Feyzi Ağabey'e, “Sizin de kalbinizi dinleyelim” dediğimizde, “Benim kalbim Allah Allah demiyor!” dedi. Hepimiz şaşırдық. “Peki ağabey sizin kalbiniz ne diyor?” deyince tebessüm etti: “Benim kalbim ‘Hizmet hizmet!’ diyor!” diyerek hizmetin ne kadar ehemmiyetli olduğunu anlatmak istemişti.

“Cenab-ı Hak Sana İlim Versin!” Diye Dua Etti

Yine başka bir gün topluluktaki arkadaşlar kendisinden dua etmesini istediler. “Peki” dedi ve istediklerimizi sordu. Herkes bir şeyler söyledi, bazıları araba alıp onunla hizmet etmek istediğini, bazıları evinin üst katını dersane yapıp kullanmak istediğini ve bunun gibi birçok şey için dua istendi. Hepsine ayrı ayrı dua etti.

Ben bir şey talep etmemiştim. Bana, “Sen bir şey istemiyor musun?” dedi. Ben de, “Bana ahiretim için dua et!” dedim. O zaman verdiği cevap şu oldu. “Dünya ve ahiret ilim ile kazanılır. Cenab-ı Hak sana ilim versin!” dedi. Çok manidardır, o duadan sonra ben Risale-i Nurları daha iyi anlamaya başladım.

Hastalar Risalesi’nin başında, ihtar ve itizar diye ifade edilen “Bu manevî reçete bütün yazdıklarımızın fevkinde bir süratle telif edildiği için müsvedde-i evvel hükmünde müşevveş kalmıştır. Kalbe fitrî bir surette gelen hatıratı sanatla ve dikkatle bozmamak için yeniden tetkikate lüzum görmedik” ifadelerini misal vererek, “Ben çok dikkatle tetkik ettim. Fakat hiçbir yerinde hiçbir müşevveşiyet görmedim” dedi. Böylece Risale-i Nur’daki intizama ve insicama dikkat çekmek istedi.

Geçici bir zaman Milli Nizam Partisi sempatzanı olmuştu. Daha sonraları Avukat Bekir Berk Ağabey’le karşılaşınca ikna olmuş ve “Beni tekrar kardeşliğe kabul eder misiniz?” diyerek büyük bir fazilet örneği göstermişti. Bu görüşme daha sonraları “Fazilet” başlığı altında Necmeddin Şahiner tarafından *Yeni Asya* gazetesinde yayınlanmıştı.

Komünizmle Mücadele Derneği’nde Konuşma

Bir gün birlikte Komünizmle Mücadele Derneği’nin İzmir’deki kongresine katılmıştık. Ben o zaman Komünizmle Mücadele Derneği Pınarbaşı Şube Başkanı’ydım. Ahmed Feyzi Ağabey orada kürsüye çıkıp veciz bir konuşma yaptı. Ardından alkışlar arasında kürsüye gelen Adalet Partisi senatörü kendisini şu sözlerle tebrik etti:

“Az evvel yaşlı bir ağabeyimiz buradan hitap etti. Fakat yaptığı konuşmayı dinledikten sonra bu zata yaşlı demek mümkün değil. Çünkü o kadar genç ve taze fikirlere sahip olan birine yaşlı demek mümkün değil!” diyerek takdirlerini belirtmişti.

Zaten kendisi nesl-i cedit denildiği zaman. “Nesl-i cedit, sadece yirmi, yirmi beş yaşlarındaki gençler değildir. Risale-i Nur’un getirmiş olduğu yepyeni anlayış ve görüşlere sahip olan, isterse doksan yaşında olsun nesl-i cedittir” derdi.

Üstad ve Ağabeyler Ona Çok Değer Vermişti

Bizzat hadiseyi yaşamış bir ağabeyimizden duymuştum. Merhum Ceylan Ağabey’in vefatı dolayısıyla Zübeyir Ağabey Emirdağ’da okunan mevlide iştirak etmiş. Salona geldiğinde herkesin elini sıkkan Zübeyir Ağabey, Ahmed Feyzi Ağabey’in yanına geldiğinde hemen diz üstü çökmüş, eline kapanmış ve ondan dua istemişti.

Yine bizzat şahit olduğum olay, cenazesinde kabrinin başında Said Özdemir Ağabey telkin vermek için beklerken, Sungur Ağabey aynen şu ifadeleri kullandı. “Bizzat Üstad’dan duydum: ‘Benim İzmir ve havalisine mutlaka gitmem lazımdı. Fakat orada bir nur görüyordum ki, bana ihtiyaç bırakmadı. İşte o, Ahmed Feyzi’dir’” diyerek Üstad’ın ağabeyimize verdiği değeri anlatmıştı.

1960 yılında Üstad Hazretleri’nin “Halkçılar, ırkçıları elde edip ihtilal yapacaklar!” ifadesiyle, Türkiye’nin her yerinden bakanları ve milletvekillerini ikaz için Ankara’ya toplanan ve Üstad’ın selamıyla birlikte durumun vehametini anlatmak için İçişleri Bakanı Namık Gedik Beyefendi’ye giden

grubun içinde Tahsin Tola Ağabey'le birlikte Ahmed Feyzi Ağabey de bulunmuştur.

YAZILARIYLA DA İSLAM'I MÜDAFAA EDERDİ

Necmeddin Şahiner

AHMED FEYZİ KUL, Bediüzzaman'ın Üç Feyzi'sinden birisiydi. Diğer birçok Nur talebeleriyle birlikte askerlik gibi şerefli bir mesleğin de mensubuydu. Esas mesleği askerlik değildi. Birinci Dünya Harbi'ne, İstanbul Darülmüallimîn'de son sınıf talebesiyken yedek subay olarak katılmıştır.

Birinci Cihan Harbi'ne katılmış, yaralanmıştı. Eli, harpte aldığı yara ile maluldü. Bediüzzaman'ın ifadesiyle, "gazi eli" Nurların katipliğiyle de şereflenmişti.

Ahmed Feyzi Kul, Nur Risalelerini 1930 senelerinden sonraki günlerde Milaslı Halil İbrahim Çöllüoğlu vasıtası ve vesilesiyle tanımıştı. Bu tarihten sonra Bediüzzaman'ın yanında hizmet etmeyi, Nur'a pervane olmayı en aziz bir gaye bilmişti. Bütün ömrü bu maksadın aşk ve heyecanıyla geçmişti. Bu uğurda mahkemelere verilmiş, hapislerde yatmıştı.

Nur Risalelerinde, "Risale-i Nur'un avukatı" olarak isim ve ünvan almıştır. Fevkalade hatip ve beliğ bir zattu. Zaman zaman, çeşitli gazetelerde İslamî mevzularda yazılar yazardı. Bu yazıların büyük ekseriyeti İslamiyet'i ve Müslümanları müdafaa tarzındaydı.

1948 Afyon Mahkemesi'nde yaptığı müdafaalar ise, birer şaheserdi. Kahramanlıkla ilmin el ele, kol kola yürüdüğü bir edebiyat manzumesidir bu müdafaalar. Bu müdafaalardan dolayı Ahmed Feyzi Kul, mahkûm olmuş, ama yine de yılmamış, yıkılmamıştı. Bediüzzaman'ın yüce şahsiyetini, vazife ve memuriyetini ve hizmetini ilan etmekten çekinmemişti. Bu ilanata Bediüzzaman da yüksek tevazusuyla müsaade etmediği halde, Ahmed Feyzi Kul, "Bütün dünya seni inkâr etse, sen de onların bu inkârlarını kabul etsen, illa bu Ahmed Feyzi seni yine de âleme ilan edecektir!" diye Üstad'ına bildirmişti.

Mağlubiyeti Kabul Etmeyen Bir İradeye Sahipti

Ahmed Feyzi Kul, kabına sığmayan, gemlenemeyen, yılmayan, eğilmeyen, hiçbir tazyik karşısında hakkı ilan etmekten geri kalmayan ve mağlûbiyeti kabul etmeyen müthiş bir iradenin sahibiydi.

Dışarıdan halini ve vaziyetini görenler, onu basit bir köylü veya esnaf zannederdi. Fakat onun bir sohbetini, bir konuşmasını dinleyen, onun bir ilim denizi olduğunu, müthiş bir hatip olduğunu anlamakta gecikmezdi.

Bu mütevazî görünümlü büyük insan, memleketimizde bir hukuk faciası olarak cereyan eden 1943'ten bu yana bini aşan ve daima beraatle neticelenen Nurculuk davalarında, 1948'de Afyon Ağırceza Mahkemesi'nde yaptığı müdafaa ile adalet tarihine "şaşaalı müdafaanın sahibi" olarak geçmiştir.

Fedakâr Bir Hakikat Adamı

Ahmed Feyzi Kul, iman ve Kur'an hizmetinde fedakâr bir hakikat adamı olarak, en ümitsiz ve ıstıraplı günlerde, inandığı yoldan dönmemiş, asla taviz vermemiş, büyük Üstad'dan ayrılmamıştır. En tehlikeli günlerde atıldığı zindanlarda, çekildiği falakalar altında söylediği şu sözler, onun nasıl bir kimse olduğunu gösterir:

"Ey Üstad! Bütün dünya senin büyüklüğünü, hakkaniyetini ve ilahî memuriyetini inkâr etse, sen de onların bu inkârlarını tasdik etsen, illa bu Ahmed Feyzi senin muhteşem mahiyetini, müceddidiyetini, ilahî memuriyetini bütün cihana ilan edecektir."

Avukat Bekir Berk'in Siyaset Konuşması

Onun hakkında dinlediğim bir hatıra, hakikaten bir şeref ve fazilet levhası halinde zikre şayandır. Zaten rahmetli, vatan ve milletini candan seven dindar bir kimse olarak, iyi niyetlerle, vatanın

selametini bir siyasî partiyi desteklemekte görür. Çeşitli beldelerde dost ve ahbablarını bu partiye girmeye ve desteklemeye teşvik eder.

12 Mart'tan sonra vatanımızın komünist çetelerinin tasallutuna maruz kaldığı o meş'um günlerde, İzmir'de bir dostun ticarethanesinde, merhum Ahmed Feyzi Efendi ile, bir davası dolayısıyla orada bulunan Avukat Bekir Berk'le karşılaşırlar.

Söz bu siyasî mevzuya gelir. Mazlumların müdafaasını en şerefli bir vazife bilen, büyük hukukçu ve vatansever bir insan olan Avukat Bekir Berk, merhum Ahmed Feyzi Efendi'ye hitaben, her cümlesi bir kor parçası gibi düştüğü yeri yakan, kalpten kopup gelen safvet ve samimiyetle dolu müthiş bir konuşma yapar:

“Bediüzzaman'ın ve ona bağlananların siyasî iktidara yönelen bir gaye ve maksadı yoktur. Onların maksadı bu milletin imanına, ebedî saadetine, cehennem hapsinden kurtulmasına yardımcı olmak için hizmet etmektir. Bediüzzaman'a göre bu cemiyetin bugünkü buhranı iman buhranıdır. Bu buhrandan kurtuluş ancak iman ve Kur'an hakikatlerine sarılmakla olacaktır. Bediüzzaman gibi bir kaptanın, yelkenlerini açıp ebedî saadete doğru yol aldığı bir davayı bırakıp, kırık-dökük bir balıkçı sandalını bile idare edemeyen, kayık tehlikeye düşünce herkesten önce kayığı terk edip kaçan halet sahiplerinin peşinden gitmeyi doğru bulmuyoruz. Bediüzzaman Said Nursî'nin tarzının isabetli olduğuna inanarak ona bağlanan bir kimsenin böyle hareket etmeye hakkı yoktur! İman, ihlas, tevazu, takva, cihat ve siyaset de dahil her sahanın evc-i bâlâsında, en yüksek noktasında olan bir zatın, eğer siyasete girmek arzusu olsaydı, bunu yapmaz mıydı? Onun eline geçen imkânlar bugün bunların mı eline geçmiştir? O siyasete niye girmede? Eğer girmek icap etseydi, bir işaret dahi yapmaz mı idi?”

“Böyle Bir Şahsiyetin Ancak Eli Öpülür!”

Bir volkan halinde kükreyen bu ihlas ve samimiyet dolu konuşma devam ederken merhum Ahmed Feyzi Efendi, “Bir dakika Bekir Bey, bir dakika. Bütün işlediği hataları kabul ve itiraf ederek, bu hatalardan dönmek isteyen bir kardeşiniz var. Acaba bu günahkârı tekrar kardeşliğe kabul eder misiniz?”

Bir anda dostlar meclisini ulvî bir sessizlik kaplar ve herkesin bu manzara karşısında gözleri yaşarır. Bu sessizliği müteakip Avukat Bekir Berk:

“Ben hayatımda kendisine yönelen tarizler karşısında bu şekilde mukabele eden büyük ruhlı, olgun ve faziletli bir kimse görmedim. Böyle bir şahsiyetin ancak eli öpülür!” diyerek Ahmed Feyzi Efendi'nin ellerine kapanır ve öpmek ister. Merhum ise elini çeker ve onu bağrına basar, kucaklaşırlar.

Bu şeref ve fazilet levhası, hazır bulunanların zihinlerinde ulvî bir manzara ve ebedî bir levha-i temaşa halinde kalır. Onun her şeyi unutulsa bile bu büyük ruhluluğu, olgunluğu ve fazileti daima hafızalarımızda canlı kalacaktır.

“KÖYLÜ FEYLESOF”

Muzaffer Deligöz

AHMED FEYZİ KUL, Bediüzzaman Hazretleri'nin ilk talebelerinden ve hayatını Risale-i Nur hizmetine vakfeden bahtiyar kişilerden biri. 1930 senesinde Nur Risalelerini tanıdıktan sonra Bediüzzaman'a hizmet etmeyi, hayatını Risale-i Nur'a adamayı aziz bir gaye bilmiş.

Bediüzzaman'la birlikte Denizli ve Afyon Cezaevlerinde bulundu. 1948 yılında Afyon Mahkemesi'nde yaptığı müdafaalar birer şaheserdi. Heyet-i hakimenin dikkatini celbeden bu şaşaalı müdafaa yanında, yazdığı temyiz lahiyasında Risale-i Nur'a işaret eden ayet ve hadislerden istihraçları da yazmıştı. Bediüzzaman Hazretleri, Ahmed Feyzi Ağabey'e bu istihraçlarla fazla meşguliyet yerine, Nurların yazı ve dersine ehemmiyet vermesini ihtar etmiş, buna karşı Ahmed Feyzi Ağabey boyun büküp Hz. Üstad'a şöyle bir pusula göndermiş: “Üstad'ım, bütün dünya seni inkâr edecek, sen de onları teyit ve takviye edeceksin ve illa bu Ahmed Feyzi, senin son memur-u Rabbanî olduğunu bütün dünyaya ilan edeceğim. Talebeniz Ahmed Feyzi Kul” diye yazmış.

Fevkalade hatip ve beliğ bir zattı. Bundan dolayı *Emirdağ Lahikası*'nda, “Nur avukatı Ahmed Feyzi” iltifatına muhatap olmuş, bu sebeple de “Risale-i Nur'un fahri avukatı” olarak anılmaya başlanmıştı.

Üniversite Profesörü Gibiydi

Ben kendisini, 1964 yılında Said Özdemir Ağabey'le birlikte İzmir'de *Zülfikâr* gazetesini çıkardığımız sırada tanıdım. İlk baktığımızda önem vermeyeceğiniz bir görünüm veriyordu. Giyimi ve gösterişi bir köylü gibiydi. Oturduğu zaman vücudundaki sakatlık sebebiyle başı ve vücudu öne doğru eğilmiş durumdaydı.

Konuşmaya başladığı zaman, keskin bakışları ile muhataplarını tesir altına alır, tane tane ve vurgulu konuşması ile herkese kendini dinletmeyi bilirdi. Konuşma arasında celallendiği zaman, iki dizi üzerine kalkarak, avını parçalamak isteyen bir kartal gibi sakat sağ bileği aşağı doğru eğik bir şekilde elini ileri doğru uzatır, vücut dili hakimiyetini mükemmel şekilde kullanırdı. Dinleyicileri, ders veren bir üniversite profesörünü dinler gibi, saatlerce dikkatlerini ondan ayıramazlardı.

Bunları onu methetmek için değil; gördüğüm, yaşadığım ve de kırk bir yıldır unutamadığım profilinin hafızama nakşedilmiş şekli olduğu için yazıyorum.

Felsefe Üzerine Geniş Bilgisi Vardı

Tanıyanlar ve dinleyenlerin de bildiği üzere, müthiş bir natıka ve muhit bir ilim. Dinlediğiniz zaman, bir köylünün bu felsefe ve fen ilimlerini nereden aldığını merak etmemeniz mümkün değildi. Tahsilini bilmiyorum, ama üniversite mezunu olmadığını da biliyorum. Uzun yıllar köyünden çıkmamış, çıktığı zamanlar da Üstad'ıyla birlikte hayatı hapisanelerde geçmiş. Bu ilim tahsilini ne zaman ve hangi eğitmenlerden almış? Bizim için bir meçhul.

Kendisine Üstad Bediüzzaman “Nur'un avukatı” diyormuş. Biz buna ek olarak “köylü feylesof” lakabını da takmıştık. Felsefe üzerine geniş bilgisi vardı. Konuşurken bunları kullanmasını çok iyi bilirdi.

Danıştay Sözcüsü Onu Hayranlıkla Dinlemişti

Ahmed Feyzi Ağabey'in bu üstün özelliğini benim bir yakınımın sunma fırsatım oldu. Ortaokulda öğretmenim ve velim olan eski Araç Kaymakamı Ömer Yalçın Dokuzoğuz, Danıştay Kanun Sözcüsü

olmuştu. Ahmed Feyzi Ağabey'in Ankara'da olduğu bir akşam evine ziyarete gittik. Ömer Yalçın Bey, nezaketi ile bir İstanbul efendisi, Türkçe'yi çok güzel konuşması ile de bir nesir üstadıdır. Bu fevkalade iki insanın tanışmasını istediğim için bu görüşmeyi sağladım.

İlk dakikalarda, Ahmed Feyzi Ağabey'in şekil ve durumuna bakarak fazla ilgi göstermeyen ve devamlı kendisi konuşan Ömer Yalçın Bey, açılan bir konuda konuşmaya başlayan Ahmed Feyzi Ağabey'i hayranlık ve taaccüple dinlemeye başladı. İnanın iki saatin nasıl geçtiğini anlayamadık. Sohbet sonunda Yalçın Bey'in, "Muzaffer, Ahmed Feyzi Beyefendi ile beni niçin şimdiye kadar tanıştırmadın? Bundan sonra bana devamlı getireceksin" sözleri üzerindeki tesirin izharı idi.

Neşriyat Hizmetini Destekledi

Ahmed Feyzi Ağabey'le yakın münasebetimiz yukarıda da söylediğim gibi *Zülfikâr* gazetesi sebebiyle oluştu. Risale-i Nur'u yayınlamak ve tanıtmak yanında "Nur talebelerinin sesi" olmak üzere Ankara'da çıkarılan *İhlas* gazetesinin Ankara Örfi İdare Komutanlığı'nca kapatılması üzerine *Zülfikâr* gazetesi İzmir'de yayınlanmaya başlandı.

Bu iki gazete Risale-i Nur talebeleri tarafından çıkarılan ilk gazetelerdi. Bunlardan kısa bir süre sonra Konya'da öğretmen Mustafa Kırıkçı kardeşimizin çıkardığı *Bediüzzaman* ve *Bediülbeyan* gazeteleriyle daha sonra da *İttihad* gazetesi yayın hayatına girdi.

Rahmetli Ahmed Feyzi Kul Ağabey'imiz çok ileri görüşlü ve yenilikleri destekleyen, yardımcı olan bir kişiydi. Bu gazetelerin yayınlanması bazı arkadaşlarımız tarafından tenkit edilirken, Ahmed Feyzi Ağabey'imiz İzmir'de bize kanat gerdi. Her bakımdan destekledi. Bu desteğini de bilfiil göstermek için gazetede makaleler yazdı.

Faruk Güventürk'e Müthiş Bir Cevap Vermişti

O sırada, 1960 İhtilalinin kudretli paşalarından Doğu Menzil Komutanı ve Kayseri Örfi İdare Komutanı Korgeneral Faruk Güventürk, Müslümanlarla ve İslamî faaliyetlerle çok uğraşıyordu. Yeşil takke giydi diye bir genci yollarda sürüklüyor, dükkanına Abdülhamid'in resmini asan lokantacıyı paşalık kırbağıyla dövüyordu. Kayseri bölgesinde astığı astık, kestiği kestik bir zorbalıkla Müslümanları sindiriyor ve bezdiriyordu.

Bu sırada yayınlanan bir beyanatında Risale-i Nur talebeleri için "yeşil komünistler" diyerek olmadık hakaretlerde bulunuyordu. Bu ifadeler Ahmed Feyzi Ağabey'i çok üzdü. "Ben buna bir cevap yazmak istiyorum çocuklar" dedi. Biz zaten dünden razıydık. Ben kâğıt kalemi alıp, dizinin dibine oturdum. O söyledi ben yazdım. "Sen kahraman Türk ordusunun paşası değil, materyalist komünistlerin uşağısın!" başlıklı makale bittiğinde hepimiz görevini yapmışların rahatlığı içindeydik.

İzmir'in yine bir başka "köylü"sü, Mustafa Birlik Ağabey de bir makale ile ikinci yazıyı hazırladı. O haftaki sayımız bize göre muhteşem olmuştu. Kayseri'ye 500 adet gönderdik. Oradaki arkadaşlarımız her türlü tehlikeyi göze alarak gazeteyi dükkan dükkan dağıtmışlar. Gelen bir telgrafla 1500 tane daha istediler. Onu da gönderdik. O iki gün Kayseri karışmış, büyük hareket yaşamış. Fakat Paşa Hazretleri bu büyük tepki karşısında kimseye bir şey yapamadı. Ancak İzmir Cumhuriyet Savcısı'nı arayarak Gazetenin Yazı İşleri Müdürü olan benim tevkif edilmemi sağlayabildi.

Ahmed Feyzi Ağabey'imizin ruhuna fatihalar gönderiyor, mekânının cennet olmasını niyaz ediyorum.

EHL-İ TAHKİK BİR KİMSEYDİ

Bedri Doğru

AHMED FEYZİ AĞABEY ehl-i tahkik bir kimseydi. Evinde kardeşi Mehmed Emin Ağabey'e sordum:

“Abi burada bu kadar kitap var, bunları Ahmed Feyzi Ağabey hep okudu mu?”

“Oooo... Bunlara benzer ne kitaplar okudu Ahmed Feyzi Ağabey'in!” dedi.

Ahmed Feyzi Ağabey üç-dört saat ilmî meselelerden irticalen konuşur, dili hiç dolaşmaz, bir anlattığını başka yerde anlatmaz, o kadar büyük ilim sahibiydi. Yemekte arta kalan olunca tatlı tatlı “Kurtarıverin şunu be canım!” derdi. Bizim eve davet ettiğimizde, daha sokağın girişinde, “Tarhana çorbası var mı?” diye bağırır, bizi güldürürdü.

Bir gün bir sohbet için Ahmed Feyzi Ağabey'i Babadağ'a çağırmam rica edilmişti. Orada imamlık yapan bir arkadaş, daha çok dış ülkelerde çalışan gurbetçilerinden oluşan büyük bir kalabalık toplamış, ağabeyi çağırma vazifesi bana düşmüştü.

Onu Getirmek İçin Taş Ocağına Gittim

Bizim eniştenin bir motoru vardı. Düz yolda en fazla 30-40 km gider, cefakâr bir motor. O gün onu enişteden istedim. Doğru Ahmed Feyzi Ağabey'in evine, Çamlık'a gittim. Nereden bileyim onun ta Sarayköy'deki taş ocaklarına gittiğini? Tabii onlar bizi ailecek tanırlar. Ailecek de gidiyoruz, hem bazen ben yalnız gidiyorum, orada kalıyorum. Beni Ahmed Feyzi Ağabey ve kardeşi çok seviyorlardı. Yenge dedi ki: “Ahmed Feyzi Ağabey'in, Mehmed Emin Ağabey'inle beraber Sarayköy'deki taş ocaklarındadır şimdi, oraya git.”

Bedri Doğru (radyocu) Çamlık mevlidinde

Geldim Sarayköy'e... Orada bir lokantaya sordum. “Şu kamyonu takip et, onların taş ocaklarına seni götürür” dediler.

Vardım, baktım bunlar ikisi kartal kanadı yapmış, muhabbet edip dururlar. Yanlarına geldim, haberleri yok. O kadar kendilerinden geçmişler. Birden beni fark edip fırladılar, “Aaa nereden geldi bu?” dediler. Ben durumu anlattım, “Ağabey böyle böyle” dedim.

Ahmed Feyzi Ağabey, “Ben gitmem!” diye tutturdu. Bir şey de diyemiyorum. Bunun üzerine Mehmed Emin Ağabey, “Kardeşim sen düşünsene!” dedi. “Bu adam Çamlık’a gitmiş, Çamlık’tan ta Sarayköy’e, oradan da ta bu taş ocaklarına gelmiş. Oraya söz vermiş. Bir sürü insan seni bekleyip durur. Sen ‘Gitmem!’ diyorsun, bu olacak iş mi? Kalk, illa gideceksin!”

Ahmed Feyzi Ağabey, “Öyle mi?” dedi. Kalktık. Ahmed Feyzi Ağabey, “Sen motora bin, o lokantaya git, orada motoru bırak. Ben arabayla geliyorum” dedi. Bir buçuk saat sonra Babadağ’a geldik. Babadağ’da millet Ahmed Feyzi Ağabey’i bekliyor. Ahmed Feyzi Ağabey’i gördüklerinde sevinçten neredeyse uçacaklardı.

Ahmed Feyzi Ağabey orada saat 20.00’den 24.00’e, dört saat konuştu. Kimsede çıt yok, herkes mest olmuştu. Sabaha kadar konuşaydı yine çıt çıkmazdı.

Kahvehanelerde Sohbet Yapardı

Ahmed Feyzi Ağabey, 1960’tan evvel Nazilli’de kahvehanelerde sohbet yapardı. Genel olarak sohbetimiz, Han Kahvehanesi’nde olurdu. Han Kahvehanesi’nde insanların oturdukları yerler geniş merdiven basamaklarından meydana geliyordu. Herkes, oturduğu yerden konuşmacıyı rahatlıkla görüp dinleyebilirdi. Han Kahvehanesi, bu haliyle bir amfiyi andırıyordu. Dolayısıyla, konferans vermek için hazırlanmış bir mekân gibiydi.

Bir gün rüyamda, Ahmed Feyzi Ağabey’in oğlu Yaşar Bey’le Ahmed Feyzi Ağabey’i ziyarete gitmiştik. Ahmed Feyzi Ağabey, evlerinin hemen girişindeki bir çam ağacının altında bulunan çardakta yatıyordu. Biz yanına varınca, hemen uyandı. Bizi ayakta karşıladı. Zira Ahmed Feyzi Ağabey oğlu Yaşar Bey’i çok seviyordu. Onlar, iki kardeş Ahmed Feyzi ve Mehmed Feyzi Ağabeyler ahirete göç ettikten sonra bağışladıkları toplu arazilerini, Nazilli’deki hizmetlere vakfedeceğini biliyorlardı.

“Antalya’ya Beraber Gidelim” Demişti

Ahmed Feyzi Ağabey, zaman zaman bana, “Antalya’ya Gültekin Sarıgül Ağabey’in daveti üzerine onun yanına gitmek istiyorum. Beraber gidelim, bana yoldaş olursun” diyordu. Ben de, “Biraz kalacaksak gidemeyeceğim” dedim. Bunun üzerine, kendisi yalnız olarak Antalya’ya gitti.

Tabii Gültekin Sarıgül Ağabey, onu orada boş durdurmadı. Sohbet için gezdirdi. Çamlık’tan misafir gelen Ahmed Feyzi Ağabey’imize ikramlarda bulunuldu. Orada rahatsızlanmış ve hastanede, emri Hak vâki olmuş.

Bunun üzerine Gültekin Sarıgül Ağabey, kardeşi Mehmed Emin Ağabey’e telefon ediyor. Mehmed Emin Ağabey kamyonla yola çıkıp, Ahmed Feyzi Ağabey’imizi Antalya’dan alarak Çamlık’a götürüyor.

Çamlık’ta defin işleri tamamlandıktan sonra, Çamlık Camii’nde cenaze namazı kılınmak üzere öyle kalabalık bir cemaatle yola çıkılıyor ki, bir anda İzmir-Aydın yönündeki devlet yolu trafiğe kapandı. Ortalık tekbirlerle inliyordu. Cenaze namazını, Fethullah Hocaefendi kıldırıp, Ahmed Feyzi Ağabey’in sağlığında Çamlık’ta vefat edenlerin de gömülmesi için bağışladığı mezarlığa getirilirken, trafik tekrar kilitlendi ve ebedî istirahatgâhına tekbirler eşliğinde uğurlandı.

“Üstad’ı Dünyaya Tanıtacağım” Diye Haykırırdı

Ahmed Feyzi Ağabey, *Şualar*’da bulunan Eddai şiiri hakkında bir saat ders yapardı. O muazzam Risale-i Nur ilmiyle Eddai şiirinde öyle harika ifadeler kullanırdı ki, Üstad’ın Risale-i Nur hizmetini göklere çıkarırdı. Ve biz, Risale-i Nur’un asrımızın iman kaynağı olduğunu bu sayede daha iyi

anlardık.

Ahmed Feyzi Ağabey, “Kardeşlerim bu aciz, Üstad’ımızın bu asırda vazifeli olduğunu idrak etmiş bir kimse olarak, Üstad’ı dünyaya tanıtacağım” diye haykırırdı.

Üstad’ımızın, “Eğer Ahmed Feyzi Ege’de olmasaydı, ben oraya giderdim” dediği ve iki kahraman kardeşlerimiz Atıf Egemen ve Ahmed Feyzi Kul Ağabeylerimizin Ege’nin manevî direkleri olduklarını yine Üstad’ımızın sitayişkâr medh ü senalarından anlıyoruz.

Çapahasan’da çok sevilen kardeşim Ali İhsan Sevgili’yi sık sık ziyaret ediyordum. Orada, bir cemaat oluştu. Onları, Risale-i Nurlara vakıf etmek için, Ali İhsan Sevgili’nin evinde dört-beş kişi Risale-i Nur okuyorduk.

Bu durumu, Ahmed Feyzi Ağabey’e anlattığımızda, “O kardeşimizi bir ziyaret edelim. İcap ederse, evinde sohbet de edebiliriz” dedi. Ve iki sefer, Ali İhsan Sevgili kardeşimizin evinde Risale-i Nur sohbeti oldu. Buradaki kardeşlerimizle birlikte hizmeti daha yakından tanımaları amacıyla İncirliova’da bulunan ve Fethullah Hoca’nın çok sevdiği Kemal Erimez Bey, evlatlık aldığı bir yavrucağızın sünnet mevlidine Nazilli’den bizleri davet etti.

Davete icabet ettik. Kemal Erimez Bey’in tertip ettiği sünnet mevlidinde Çapahasan Nur Halkası olarak Ali İhsan Sevgili, akrabası Vahit, Berber Ahmed, Arap Turgut ve Hakkı kardeşlerimizle beraber gittik.

Unutulmaz Bir Tren Seyahati

Ahmed Feyzi Ağabey, taş ocaklarında işlerini görmek için Çamlık’tan Sarayköy’e gitmek üzere İzmir’den Afyonkarahisar yönüne giden trene, Çamlık tren istasyonundan biner.

Hava çok soğuktur. Trenin kompartmanı dolu olduğu gibi koridor da tıklım tıklım doludur. Ahmed Feyzi Ağabey, kendine bir yer arar. Koridorda dolaşırken, kompartmanın birinde üç kişinin oturduğunu görür. Karşılarındaki boş yere de sahipli diye gazeteler serilmiştir. Ahmed Feyzi Ağabey içeri girer, selam verir ve hemen oturur. İçeridekiler, sahipli deseler de Ahmed Feyzi Ağabey, “Sahibi gelince kalkarım” diyerek oturmasına devam eder.

Beklemedikleri bu davranış karşısında kompartmandakiler, Ahmed Feyzi Ağabey’in verdiği selamı istemeyerek de olsa almak zorunda kalırlar.

Kompartmandakilerin bakışlarından, “Bu garip adam da kimdir, şimdiye kadar hiç kimse onların kompartmanına değil oturmaya, girmeye dahi cesaret edememişlerdir” düşüncesi okunmaktadır.

Tren seyahati, bir süre sessizlik içinde devam ederken Ahmed Feyzi Ağabey, bu sessizliği bozmak için bir konuşma zemini aramaktadır. Bu amaçla gazetelerden birini eline alıp, gazeteyi tersinden tutarak okumaya başlar. Bunu gören kompartmandakiler, “İhtiyar, sen gazeteyi tersinden okuyorsun” derler ve kakkahayla gülmeye başlarlar.

Ahmed Feyzi Ağabey de cevap olarak, “Ben gazeteyi tersinden okur, yüzünden anlatırım” diye söze başlar.

Kur’an-ı Kerim’den adaletle alakalı ayetleri, hadislerle mana vererek, sözü havanın soğukluğuna getirir. Koridorda birçok din kardeşimizin bulunduğunu, dolu diye kompartmandan içeri giremediklerini, bunun Cenab-ı Hak katında bir haksızlık olduğunu, okuduğu ayet ve hadislerle izah ettikten sonra kompartmandakilere, bu durumu vicdanlarının nasıl kabul ettiğini sorar.

“Koridorda soğuktan üşüyen garibanlar da bizim kardeşimiz, onlar soğuktan büzülürken, biz burada rahat oturamayız” der ve kompartmanın kapısını açarak, üç-dört kişiyi içeriye alır.

Kompartmanı ilk işgal edenler, mahcubiyetlerinden hiç ses çıkaramazlar. Ahmed Feyzi Ağabey, yolculuk boyunca Allah ve Peygamberimiz Efendimizden (a.s.m.) örnekler vererek havayı ısıtır.

Kompartımandakiler seyahatlerinin sonunda, memnuniyetlerini ifade ederek, “Allah sizden razı olsun. Lütfedip bu inceliği bize izah ettiniz. Bu yolculuğumuz, bizim için hem unutulmaz bir ders hem de unutulmaz bir seyahat oldu” diye hürmetlerini bildirerek Nazilli’de inerler.

BÜYÜK BİR MÜCAHİTTİ

Ali Katıöz

BEN NURLARI TANIDIĞIM ZAMAN on bir yaşlarındaydım. O günden beri Ahmed Feyzi Ağabey Manisa'ya gelir gider. 1953-54. Zaten 1954-55'te de Abdullah Yeğin Ağabey askerlik için gelmişti.

Ahmed Feyzi Ağabey'in çok sık gelmesinin bir sebebi de *Maidetü'l-Kur'an*'la ilgili İsmail Hakkı Hoca ile çalışmaları idi. Diğer taraftan hocam Emin Efendi'yle de çok yakın dostluğu vardı. Çok celalli, kahraman bir insandı. Ama onunla muhatap olduğumuzda dünyada ondan daha mütevazı bir insan var mıdır bilemezdik. O haşmetli, o muazzam üsluptaki hal yok olurdu.

Emin Hocaefendi, Üstad'ı ziyarete gidip göremeden döndükten sonra birden bire Manisa'da Hz. Ömer'in Müslüman olması gibi Nurculuğu aleniyete çıkardı. 1957-58. Artık açıkça kürsüden ders yapmaya başladı. Üstad'dan, makamlarından bahsediyor, gizleme diye bir şey bilmiyordu. Aynı zamanda imam, aynı zamanda vaiz. Cemaatinin tamamına anlatıyor. Bu tabii ehl-i siyasetin dikkatini çekti, şikâyetler oldu. Neticede Çanakkale Lapseki'ye sürgün edildi. Biz de onunla beraber ders okumak üzere gittik. Dönünce yine vaiz olarak geldi. Korku diye bir şey yoktu.

Ahmed Feyzi Ağabey'in Manisa'ya geleceği duyuldu. Emin Hocaefendi kendisini çok merak ediyordu, "Şunu bir görsem" diyordu. O zamana kadar sadece mahkeme müdafaasını okumuş, o yüzden kendisine şiddetli bir hayranlığı vardı.

"Ben Onu Arabacıya Benzettim"

Hepimiz dershanede Ahmed Feyzi Ağabey'i bekliyoruz. Malum o zaman ders *Beşinci Şua*'dan yapılırdı. Sonra dediler ki: "Ahmed Feyzi burada!" Bir eli sakattı. Köşede öyle oturuyor. Hocaefendi onu görünce, "Ahmed Feyzi bu mu?" dedi. "Ben onu arabacıya benzettim" dedi. Tabii o müdafaasının havasıyla çok azametli biri olarak hayal ediyor onu.

Ahmed Feyzi Ağabey'in orada iki dizinin üzerinde ayağa kalkarak tağutları, küfrün bütün heykellerini perişan eden bir konuşması oldu ki, herkesi mest etti. Manisa'da ona karşı çok büyük bir alaka meydana geldi. Ondan sonra on beş günde, ayda bir gelip gitmeye başladı. Kendisini bizim evde bile misafir ettim.

O zaman ben Emin Hocaefendi ile Arapça okuyordum. O, "Ben de Manisa'ya gelip Arapça okuyacağım" dedi. Gerçi Arapça'yı çok rahat anlıyordu. Ama bir medrese eğitiminden geçmiş değildi. Fakat benimle pratik konuşmalar yapıyor, okunduğu zaman da çok iyi anlıyordu. Çok zeki bir insan, hafızası çok kuvvetliydi. Nurları tanımadan önce de belli tarikatlarda çalışmaları olmuş. Çok felsefi kitap okumuş.

Tevazusuna Ait İlginç Bir Hatıra

Sene 1967-1968. İsmail Hakkı Hoca'nın evlilik düğününde mevlit okundu. Emin Hoca dua etti. Duadan sonra biri dedi ki: "Hocam siz Arapça yaptınız, biz Arapça'yı anlamıyoruz. Yani Türkçe olsa daha iyi olmaz mı?" Kravatlı, beyefendi aydın bir insandı. Anlayacağınız biraz iğneledi.

O sırada müftü efendi oradan söze katıldı. Beyefendinin tarafını tutarak Türkçe dua yapılmasını müdafaa etti. Ses biraz yükselince Ahmed Feyzi Ağabey konuya girdi. Önce Kur'an'ın tercümesinin yapılmasının mümkün olmadığını, onun ifade ettiği manayı başka bir dilde ifade etmenin mümkün olmadığını, Türkçe dua edilmesinin mahzuru olmamakla beraber, tesbihat-ı nebeviyenin alem hükmünde olduğunu, bunları hiçbir şeyin ifade etmediğini, orijinal olarak kullanılmasını yüksek bir sesle anlatırken birden ayağa kalktı ve odayı terk etti çıktı.

Ali Katöz bir sempozyum esnasında...

Millet ardından bakakaldı. Kimsede konuşmaya mecal yoktu. Ahmed Feyzi Ağabey'in karşısındaki kişi kim olursa olsun, mülzem olmaması mümkün değildi. Herkes, "Ahmed Feyzi Ağabey ne oldu?" dedi. Yanına vardık. "Ben çok büyük bir yanlışlık yaptım. Şimdi nefsimle mücadele ediyorum, müftü efendiden gidip özür dileyeceğim. Bu memleketin müftüsüne, din alimine insanların hürmeti var. İnsanların önünde yanlış da olsa benim onu ilzam etmem caiz değil" deyip içeriye girdi. "Hocam sen haklısın" dedi. Müftüye iltifatlı sözler söyledi. "Biz böyle avamperestane konuşuyoruz" dedi ve müftünün gönlünü aldı. Onun bu tevazusunun çok örnekleri var.

"Anladım ki Risale-i Nur'u Ahmed Feyzi Yazmış!"

Eski Çerkezlerden bir vatandaş, vaktiyle adliye katipliği yapmış. Biraz da edebiyata meraklı bir insan. Risale-i Nur'u gelip dinliyor, ama Üstad'a karşı medyada olan aleyhteki kampanyalar sebebiyle bir türlü tam teslim olamıyordu. Ahmed Feyzi Ağabey'in caminin medresesindeki o muhteşem konuşmasını dinledikten sonra Hocaefendiye gelerek, "Şimdi anladım Risale-i Nur'u kim yazmış? Ahmed Feyzi yazmış, Bediüzzaman da altına imza atmış!" dedi.

Hocam onu öyle kovaladı ki... Bu hadiseden sonra Ahmed Feyzi Ağabey, sokakta hocamla yan yana giderken o adamla karşılaşıyorlar. Onun Ahmed Feyzi Ağabey'e hayranlığı ile "Risale-i Nur'u yazan Ahmed Feyzi" diye hitap ediyor. Ahmed Feyzi Ağabey, "Ne demek o?" diyor. Böyle böyle deyince, "Risale-i Nur'un bir cümlesini bile yazmaya iktidarım olamaz. Biz sadece onu anlamaya çalışıyoruz!" diye karşılık veriyor.

Naile Hanım'ın eşi Tahsin Ağabey vardı. Esnaftan askere gitmemiş bir kardeşimize, "Falanca bahsi, *Sözler*'in falanca yerinden okuyun" demiş. Hemen o yeni kardeş, "Ağabey o bahis orada değil, şuradadır" deyip düzeltmiş. Hiç enaniyet yapmadan, "Artık gün geçti. Bakın biz bunları dahi bilmiyoruz. Ben hata yapıyorum. Sizin gibi bilemiyorum. Bakın siz fihrist gibi hemen nerede olduğunu biliyorsunuz" dedi. Kemal sahibi bir insandı vesselam.

Üstad'da Fani Olmuştu

Ahmed Feyzi Ağabey'in Üstad'a teslimiyeti, fenafi's-Said olması çok manidardır. Üstad'ın hayatındaki küçük kırıntılar bile onun için çok mühimdir.

Ahmed Feyzi ile Mehmed Feyzi arasında hapisanede nazlanma olmuş. Üstad'ın mektuplarından da anlaşılıyor. Ama bunlar hep sulh-sükûn içinde çözülmüş. Mehmed Feyzi Ağabey daha ziyade hoca... Ahmed Feyzi Ağabey'in kendi tarafından baktığımız zaman hiçbir şeyi yok, mahviyeti var.

Risale-i Nur'u Şerh Çalışmaları

Burada bir hoca ağabeyimiz ısrarla "Ağabey sen vefat edersen Risale-i Nur'u kim şerh edecek?" diye kendisine ısrarda bulunuyordu. Bu ısrarlara dayanamayarak, "O halde yapalım" deyip şerhe başlıyor. 1966 senelerinde oluyor bu... Ahmed Feyzi Ağabey bu yüzden Manisa'ya daha sık gelmeye başladı.

Risalelerin şerh edilmesine dair bir mukaddime hazırladı. O hoca da kendisine yardım ediyor. Biz o zaman o ağabeyler yanında küçük olduğumuzdan itiraz edemezdik. Ama içten içe buna karşıyız. "Nasıl olur bu mesele?" diyoruz. Zübeyir Ağabey ve diğer ağabeyler hayatta. İçinden yeni çıkılmış bir fitne varken.

Sözler'den başlıyor... "Bismillah her hayrın başıdır" diye. Bismelenin başından başladık. O zaman ben de Arapça tedrisi bitirmiş, ders vermeye başlamıştım. İşte "be" ibtida için olur, "istinane" için olur, olur da olur. Üstad bu "be"yi hangi manada kullanmış? Bana tefsirleri açtırıyor, başka şeylere baktırıyor. O ne demiş, bu ne demiş?

Risale-i Nur'un anlaşılmasının lüzumu konusunda belki yirmi-otuz sayfa bir mukaddime yazdı. Allah razı olsun, sonradan imamlık yapmış delidolu bir arkadaşımız vardı. Soldan gelmiş, vaktiyle ateist bir insanmış. Risale-i Nur imdadına yetişti. Birden sinirlenen biriydi. Bayram Ağabey onu muhafaza ederdi. "Bu mesele şöyle mi olur, böyle mi olur?" diye konuşulurken o kardeşimiz bizim yapamayacağımızı yaptı, kalktı ayağa, "Ne oluyor beyler?" dedi. Ahmed Feyzi Ağabey belki de kasten onu kendisine teferruatlı anlattı. "Yahu yeter bir fitne çıktı, cemaat bölündü. İkinci bir fitne mi geliyor Türkiye'ye?" diye bir bağırdı. Bunun üzerine Ahmed Feyzi Ağabey hiç müdafaa etmedi, ayağa kalktı. Aldı o kâğıt tomarlarını eline yırttı, attı ve "Bu mesele burada bitmiştir!" dedi.

Aslında kendisi de tam kanaat getirmiş değildi. O kardeşimizin ısrarlı talebi üzerine zoraki başlamıştı. "Şerh olsun" diyen ağabeyimiz de orada. Hatasını çok sert bile söyleyen birine karşı zarif bir şekilde karşılık veren nadir bir insandı Ahmed Feyzi Ağabey.

Konuşmalarına Siyaset Karıştırmamıştır

Hiçbir zaman için konuşmalarının içine siyaset karıştırmamıştır. Bazı özel sohbetlerde belki özel

halleri vardı. Akaid ehlinin içine düştüğü bazı hususlar vardı. Bana, “Biz çok eskiden tarikatlarda kaldık. Risale-i Nur bizi tamir etti, ama hâlâ yamuk taraflarımız var” derdi.

Manisa Karaköy Kur’an Kursu’nda on yıl Arapça okuttum. Oraya gelirdi. Alet ilimlerini okuyan çocukların yanında, “Hafız Ali! Ben buraya gelip senin yanında Arapça okuyacağım!” derdi. Bunu ahir ömrüne kadar hep söyledi.

İmamlığının ikinci senesindeydi. Caminin odasını Nur medresesi yapmıştık. Oraya gelir kalırdı. Dersi bir kardeşimiz yapıyordu. Tansiyonu yüksekti. “Siz yapın” dedi. Bana, “Yanımda oturacaksın. Uyursam vur, çimdikle, ne yaparsan yap, dayanamıyorum” dedi. Ama iki dakika sonra uyudu. Her seferinde biraz daha arkaya kayıyor. “Nasıl uyandırırım?” diye düşünüyorum. “Başımdan su döksen yine uyuyacağım” dedi. Emin Hocam, “Ne oluyor?” diye yüksek sesle bağırınca ve sonra da bir şey sorulunca açıldı. Konuşturacaksın onu, o zaman uykusu muykusu gelmez.

Bir konuşması vardı zekâtla alakalı... Ah onu keşke muhafaza etmiş olsaydık. Hurmet-i riba ile vücut-u zekâtı birlikte anlattı. Muhteşem bir konuşma idi. Sesi kaydettik, ama sonra kaybettik.

Onun bir tezi de “Risale-i Nur izah edilmeli, anlaşılmalı, gazete gibi okunmamalı” idi.

Şer’î Konulara Çok Dikkat Ederdi

Karşıyaka’da Pastacı Ali Ağabey vardı. Eli açık biriydi. O zaman bir zenginimiz oydu. “Zenginlik mal biriktirmek değil, zekât vermek içindir. Bizim Karşıyaka’da Hacı Ali var. demiş ki Hacı Ali: ‘Ramazan geliyor, zekât tahakkuk etmeden akar al birkaç tane. Ta ki zekât vermeyesin!’”

Bunun büyük bir yanlışlık olduğunu anlattı. Şer’î konulara da çok dikkat ederdi. Mesela ehadiyet ve vahidiyet meselelerini araştırmamı istedi. Bir aydan fazla tefsir kaynaklarını indirdim ve “Bunu başka kim söyledi?” diye araştırma yaptım. Üstad gibi bu meseleyi açıkça ortaya koyana rastlamadım. Sadece Seyyid Şerif Cürcanî’de bir parça Üstad’a bir benzerlik bulmuştum. Buna çok sevinmişti. Böyle bizi çalıştırırdı.

Maişeti Dardı, Ama Çok Cömertti

Ahmed Feyzi Ağabey’in bütün bu güzellikleri yanında enteresan bir merakı vardı. Büyüklerin böyle bazı şeyleri olur. Köylüler onu Kireççi Hoca diye bilirdiler. Kireç ocağı vardı. Maişeti dardı. Ama çok cömertti. Çok mükrimdi.

Maden arıyordu. Hatta bir gün Manisa’ya geldi, “Falanca yerde bir maden var, çıkardığım zaman, İsmail Hakkı Hoca’ya bin lira maaş vereceğim. Geçinilmez bu maaşla!” demişti. Hayalinde para olursa yine hizmet vardı. Buca’da Bekir Ağabeylerin yattığı hapishanenin altında civa madeni olduğunu iddia eder ve “Askeriyeye o kışlanın oradan kaldırılması için dilekçe yazacağım” derdi. “Ağabey olur mu?” derdik. “Ben yazacağım, millî servettir” derdi.

Kardeşi Mehmed Emin evlenmedi. Bütün gün risale okurdu. Ahmed Feyzi Ağabey’in de Nurlara çalışmadığından şikâyet ederdi.

Saraçoğlu’na Her Şeyi Açık Açık Söylemiş

Gölcük’te ben onu bir köylüden dinledim. Şükrü Saraçoğlu’nun sayfiye yeri vardı. Bir gün Saraçoğlu kahvede konuşurken Ahmed Feyzi Ağabey itiraz etmiş. “Delikanlı demiş, sen benimle gel.” Almış onu, motorlu kayığı varmış, içine binmişler. Saatlerce görüşme olmuş. “Sonunda sen kimseye görünme, öteki yoldan köyü terk et git” demiş. Tahmin ediyorum açık açık her şeyi söylemiş. Bir gün sorduğumda, “Ne varsa silkeleyiverdik” demişti.

Üstad Hazretleri, Ali Ulvi Kurucu hakkında “mühim bir alim” diyor. Hani Üstad’ın ilim telakkisi ile bizim ilim telakkimiz farklı. Üstad’ın Risale-i Nur dairesi ile bizim dairemiz farklı. Üstad Hazretleri “Nur dairesi” deyince bütün ehl-i imanı kucaklıyor. Halbuki biz, bizim meşrebimiz, mesleğimiz içinde değilse, Nur talebesi değilmiş gibi yanlış bir kanaate varıyoruz.

Namazı Kim Kıldıracak?

Hocam Hafız Emin Efendi onu çok severdi. Bu konuda çok hatıralarımız var. Bir gün hocamın evindeyiz. Ahmed Feyzi Ağabey, Sungur Ağabey var. Hocamın evi çok kalabalık olur, çok misafir gelirdi. Fethullah Hoca dahil. Emin Efendi öyle muhteşem bir insandı.

Namaz vakti geldi. Ahmed Feyzi Ağabey, Sungur Ağabey’e, “Namazı sen kıldır” diyor. Sungur Ağabey de “Hocam sen buyur” diyor. Sungur Ağabey ara sıra Ahmed Feyzi Ağabey’e, “Hocam” derdi. Böyle birbirlerine, “Sen buyur, sen buyur” deyince, Emin Hocam rahmetli, “Çekilin bakalım oradan” dedi “Siz ikiniz de okumasını bilmiyorsunuz, imamlık yapacaksınız!” dedi. Kahkahayı bastılar. Geçti rahmetli kıldırdı.

Namazdan sonra Ahmed Feyzi Ağabey, “Ya, sen bana ‘Okumasını bilmiyorsun’ diyorsun” deyince Hocaefendi, “Tabii öyle, ne ağzını yamultuyorsun” demişti. Hocaefendi rahmetli, Kur’an-ı Kerim’i okuma hususunda çok ağız dersi almış. Tabii Ahmed Feyzi Ağabey’in öyle bir şeyi yok. Sungur Ağabey de öyle. Sungur Ağabey’imizin ayağının tozu olamayız, ama bu konu ayrı bir şeydir.

Hatta, hatırlıyorum Sungur Ağabey on beş gün sonra tekrar geldi. Hocaefendi ona, “Kametle!” dedi. Kametlerken Sungur Ağabey gülmeye başladı, “Hoca beni yine haşlayacak!” diye...

Hocaefendi gergin bir insandı, bağırır çağırırdı bazen. Ahmed Feyzi Ağabey’le çok ilmi münakaşaları olurdu. Çaresiz kalınca, “Ben senden bir yaş büyüğüm, o zaman ben seni susturabilirim” derdi. Böyle devamlı çok tatlı mubaheseleri, tartışmaları, konuşmaları olurdu. Hocam rahmetli, ehl-i sünnete tamamen teslim olmuş, Üstad ne derse çok rahatlıkla kabul eden bir insandı.

Bazen İsmail Hakkı Hoca’ya derdi ki: “İsmail Hakkı Hoca, sendeki ilim bende olsa değil Manisa’yı, Ege’yi avucumda tutarım. Senin nedir bu halin? Biraz çık dışarı!” diye ona çatardı.

Büyük Bir Mücahitti

İzmir Mahkemesi’nde (1971) ara sıra mahkemeye dinleyici olarak gelirdi. O sıra maznunların avukatı Bekir Berk Ağabey haricinde sessiz kalmasını kast ederek, “Ya Ahmed Feyzi Ağabey, girseydin sen de, böyle suskun mu olacaktın?” derdi. Kendisi çok şakacıydı, birden bire ciddileşti, “Karadeden Afyon’da ne olduğunu gösterdi. Allah tekrar öyle bir fırsat nasip ederse, ne körü kalır, ne topalı kalır, kucağımızdakilerin hepsini dökeriz” demişti.

Allah rahmet eylesin.

MADENCİLİĞE MERAKI VARDI

Hüseyin Sel

AHMED FEYZİ AĞABEY'İN çok farklı bir yapısı vardı. Çok mütevazı idi. Şeker rahatsızlığı vardı. Mesela derslerde şekerden dolayı uykulu bir halde olurdu. Tansiyonu, bir sürü rahatsızlıkları vardı. Ders başladıktan sonra artık o perdelerini indirirdi. Artık uyuyor mu, dinliyor mu bilinmezdi. “Uyuduğum zaman beni ıslatın” diyordu. Biz kıyamıyorduk onu uyandırmaya. Arada bir uyanırdı. “Eee? Ne demiş o zat? Ne manaya geliyor bu?” diye cemaate sorar, oradan bir giriş yapıp anlatmaya başlar ve harika izahlar yapardı. O ifadeler sıradan ifadeler değil, çok muhteşem cümlelerdi.

Namazda yan yana durduğumuzda ben onun ağladığını biliyorum. Okunan ayet-i kerimelerin manaları üzerinde düşünerek hıçkırık halinde sessiz bir ağlayışla ağlamasına çok defa rastladım. Çok farklı insanlardı onlar, onların yerini kimse dolduramadı, dolduramazdı da...

Üstad'ın “O Zat” Olduğunu Söylerdi

Ben cemaatle 1964'te tanıştım. Ahmed Feyzi Ağabey o zamandan beri gelip gidiyordu. Geldiği zaman bazen bir hafta kalırdı. Geldiğinde cifirle ilgili çalışmalarını zikrederdi. Üstad'ın “o zat” olduğunu söylerdi.

Ahmed Feyzi Ağabey'in rahmetli Emin Hoca'yla çok tatlı takışmaları vardı. Aralarında bir yaş fark vardı. Ahmed Feyzi Ağabey tabii yeniliklere açık bir insandı. Zaman zaman Hocaefendi'ye ilişir, “Biraz toleranslı olmak lazım” derdi. Emin Hoca da, “Ne demek o tolerans?” derdi. “Hocam bilmiyor musun, müsamaha demek” deyince, “Hah şöyle, müsamaha söyle!” derdi.

Hocanın bir çerçevesi vardı, dışına çıkmazdı. Bir meseleyi tartışırlardı. Ahmed Feyzi Ağabey de altta kalmazdı. Hocaefendi sıkışınca, “Sus, ben senden bir yaş büyüğüm” derdi.

Babam, Emin Hoca'ya Kızardı

Bizim dükkana da sık sık gelirdi. Rahmetli peder, Emin Hoca'nın bizim Nur talebesi olmamıza sebep olduğunu zannederek ona çok kızıyordu. Hatta bir defasında, “Buraya gelme bir daha!” diye çok sert bir ikazda bulundu. “Seni görmek istemiyorum burada!” dedi. Ahmed Feyzi Ağabey gelince kendisinde kalırdı. Ahmed Feyzi Ağabey, hocayla sık sık görüşürdü. Babam bir gün dükkanda idi, yürüdü gitti. Dedim, herhalde bu daha gelmez.

Ahmed Feyzi Ağabey'le Hocaefendi geldiler. “Dışarıya oturalım” dedim ben, “hava da güzel.” Dışarı attık sandalyeleri. Aradan on dakika geçmedi, bir baktım alttan babam çıkageldi. “Ne yapayım, şimdi ne diyeyim?” Sonra, “Hocam peder geliyor, sakın ses çıkarmayın” dedim.

Ahmed Feyzi Ağabey de pedere “Öhçü!” derdi. Ne demekse... Geldiği zaman, “Öhçü burada mı?” derdi. Geldi gördü, hocaya karşı, “Ben sana demedim mi buraya gelmeyeceksin?” Hoca tabii hiç cevap vermedi. Geldi söylendi söylendi, belki de asıl söyleyeceğini söylemeden kızgınlıkla çıktı gitti.

O fırçaları yedikten sonra oturduk. Ahmed Feyzi Ağabey pederle hiç muhatap olmadı. Onu tanımıyor ya, hocaefendiyi tanıyor. Hatta bir gün, “Sen milleti Nurcu olanlar, olmayanlar diye ikiye böldün!” dedi. “Bir eserin bile yok senin” dedi. “Var!” dedi, beni göstererek, “İşte benim eserim” dedi. “Adamdan eser olmaz” dedi. Son zamanlarda, “Üstad iyi de, talebelerinde iş yok” diyor Emin Hoca'yı gösteriyordu.

Tedbirli Bir İnsandı

Ahmed Feyzi Ağabey tedbirli bir insandı. O zamanlar dersanelerin kapısından sivil polis eksik olmazdı. Girerken herkes birer ikişer giriyor, çıkarken hurra çıkılınca, “Acele etmeyin, birer ikişer çıkın!” derdi.

Biz o zamanlar Ali Hoca’yla arı işi yapıyorduk. İsmail Hakkı Hoca da istedi birkaç arı. Ona üç tane verdik, ama hiç arıların yanına yaklaşmazdı. Alerjik bir vücudu vardı. Pantolonun dışından ısırды, paçaları dar geldi, hemen şişti ayakları.

Ahmed Feyzi Ağabey, arılarla meşgul olduğunu öğrenince, “İsmail Hakkı, İsmail Hakkı! Sen bırak bu işleri, sana Nurcu İsmail Hakkı mı desinler? Arıcı İsmail Hakkı mı desinler?” diye takılırdı. O da hakikaten risaleleri çok iyi bilen bir ağabeyimizdi, kendisinden çok istifade ettik.

“Asıl Maden Burada!”

Ahmed Feyzi Ağabey’in bir maden merakı vardı. “Bulayım, iyi bir şey çıkarayım, hizmete neler yapacağım!” derdi. Kardeşi Mehmed Emin vardı. Ona Mehmed Feyzi diyorduk. Ahmed Feyzi, Mehmed Feyzi... O da Ahmed Feyzi Ağabey’e kızılıyordu. “Bu yaştan sonra bıraksın şu madeni, madende ne var?” Risale-i Nur’u göstererek “Asıl maden burada!” derdi. Bir eli sakattı. Sağ eli. “Bu ne?” diye sorardık. “Bu Harb-i Umumi’de oldu” derdi.

1971’de beş şehit vermiştik. Dersten gelirken arabayla yanarak şehit olmuşlardı. Onları toprağa verirken Ahmed Feyzi Ağabey de geldi. “Bu Nur ağacı budandı, yeni yeni filizler verecek!” dedi. Gerçekten öyle oldu.

RİSALE-İ NUR'U RİSALE-İ NUR'LA AÇIKLARDI

Cemil Altuğ

ÖĞRETMEN OKULUNDAN talebeler vardı. Onları bazen Çamlık'a, Ahmed Feyzi Ağabey'in ziyaretine götürürdük. Onun kardeşi Mehmed Emin Kul Ağabey çok güzel, samimi ders yapardı. Risalelerden bazı yerleri küçük notlar almış, cebinden çıkarır, okurdu.

Ahmed Feyzi Ağabey de, şöyle yaslanır dinlerdi. Dersin sonuna doğru doğrulur: "Maşaallah bizim oğlan! Sen ne güzel tatlı tatlı konuşuyon yahu. Nereden öğrendin sen bunları, nereden biliyon sen?" derdi. Biz gülerdik. Mehmed Emin Ağabey de gülererek, "Yahu, işte Risale-i Nur, ondan biliyorum!" derdi. Ahmed Feyzi Ağabey de, "Maşaallah! Belli canım, kendinden değil" der, gülerdi.

Ahmed Feyzi Ağabey derste uyuyanlara ilişmezdi. "Bırakın uyusun, o hiç olmazsa derse gelmiş, burada uyuyor, derse gelmezse evde uyuyacak!" derdi."

Hacı Bayram-ı Veli

1960'larda Bayram Yüksel Ağabey Hacı Bayram Camii'nin arkasında bir dershanede kalıyordu. Bir gün Ahmed Feyzi Ağabey ile Said Özdemir Ağabey'in dershanesindeyiz. Sabah namazını kıldık. Ahmed Feyzi Ağabey, "Haydi, Hacı Bayram-ı Veli'nin dershanesine gidelim" dedi. Ahmed Feyzi Ağabey, Bayram Ağabey'e, "Hacı Bayram-ı Veli" derdi. Gittik, tesbihatı yapmışlar, sabah dersine oturmuşlardı. Orada beş-on kardeşle oturduk. Sırayla herkes okuyordu.

Bayram Ağabey derste uyuyanlara çok kızardı. Bazen elini birbirine vurur, "Heyt! Uyuman, uyuman!" derdi. "Uyuklamak bir hastalıktır. Bu hastalık başkalarına da sirayet eder." Zübeyir Ağabey de uyuyanlara karışmazmış, "Onun ruhu lezzetini alıyor, insan rahat olduğu yerde uyur" dermiş, içtihat farkı...

Ders Usulü

Ahmed Feyzi Ağabey ilk tanıdığımda Aydın'da derslere gelirdi. Onun ders usulü şöyleydi: O zaman on kişiydik. Sırayla Risale-i Nur'u okuttururdu. Bazen okurken soru sorardı. Mesela Necati Can'a, "Kunduracı ne anladın bakalım?" derdi. Bilene "güzel" derdi. Böyle böyle herkese paragrafları sorardı. Bir kardeşi vardı onun, Mehmed Emin Ağabey, ona da sorardı: "Bizim oğlan, sen ne anladın bakayım?"

Mehmed Ağabey konuşurken çok "yani" derdi. O "yani" dedikçe Ahmed Feyzi Ağabey, "Hı..." derdi ona, gülerdi. Biz de gülerdik. Sonunda "Bizim oğlan, sen anlamamışsın bunu, anlamamışsın canım" derdi. O da, "Canım sen ne anladın bakam, sen ne anladın?" derdi. Ahmed Feyzi Ağabey bir girerdi konuya, çok şahane bir açıklama getirirdi.

Kendisi Risale-i Nur'u Risale-i Nur'la açıklardı. "Sözler'de böyle diyor, *Mektubat*'ta böyle diyor, *Lem'alar*'da böyle diyor, *İşaratü'l-İ'caz*'da bu konuda şu izah vardır" diye bütün o konuda nasıl izah varsa olduğu gibi açar, böyle muazzam bir ders olurdu.

“ÖNÜNDE DURULACAK GİBİ DEĞİL”

Mustafa Ali Yukarı

SENE 1967’DE şöyle bir hatıram var: Ayrancılar’a Sungur Ağabey gelmişti. Yanında Antepli rahmetli Nazım Gökçek vardı. Lise çağlarındaydı. Dönüşte Sungur Ağabey Isparta’ya gidiyordu. Ben de Isparta’ya hiç gitmemiştim, “Beraber gidelim” dedim. “Tamam” dedi. Üçümüz otobüse bindik. İncirliova’da Hacı Kemal Ağabey’e vardık, ziyaret ettik. Oradan Nazilli’ye geçtik. Ders oldu. Çırçır fabrikası sahibi Mustafa Ağabey’in evinde kaldık.

Ertesi günü Denizli’ye gittik. Nazillililer Nazım’ı bırakmadılar. “Bu bizim yanımızda bir gün kalsın. Biz seni sonradan Denizli’ye göndeririz” dediler. Biz öğle namazında Sungur Ağabey’le Denizli’ye vardık. Çarşı Camii’nde namazı kıldık. Oradan Delikli Çınar’a doğru gidiyoruz.

Yürürken karşıdan liseden çıkmış gruplar halinde talebeler geliyordu. Sungur Ağabey onlara iki eliyle, “Selamün aleyküm kardeşim!” diye bağırarak selam veriyordu. Selam yankılanıyordu. Onlar da “Aleyküm selam!” diyorlardı. Böyle Delikli Çınar mevkiine çıktık. Geri döndük. İkinci ezanı oldu. Garaj Camii’nde namazı kıldık. Bana sen Berber Mehmed’in yanına git, ben caminin mahfilinde Cevşen okuyacağım” dedi. Dükkana geldiğimde Ahmed Feyzi Ağabey tıraş oluyordu. “Ooo keçeli sen de mi buradasın?” dedi. “Evet” dedim. Üzerine basarak söylerdi.

“Bu Gece Baskın Var!”

“Sungur nerede?” dedi. “O Garaj Camii’nin mahfilinde Cevşen okuyor.” Berber Mehmed Ağabey dedi ki: “Dost bir polis var. Geldi dedi ki: ‘İzinler kaldırıldı, biz bu gece baskın yapacağız. Mümkünse Sungur Ağabey Denizli’yi terk etsin!’”

Ahmed Feyzi Ağabey tıraş olurken içeriye Sungur Ağabey girdi. O da, “Tamam, öyle yapalım” dedi. Fakat Sungur Ağabey, Feyzi Ağabey’e bakıyordu, o ne derse onu yapacaktı.

Oradan kalktık. Kale içinde bir kardeşin dükkanına geldik. Orada biraz oturduk. Gençler duymuşlar. Bizi haber alınca iştihakla geldiler, merakla akşamki dersi bekliyorlardı. Sungur Ağabey’in gideceğini duyunca, gençlerden birisi Ahmed Feyzi Ağabey’e, “Ağabey bu hizmetten kaçmak olmuyor mu?” diye bir laf attı. Ahmed Feyzi Ağabey çok kızdı: “Kardeşim, şu anda Denizli’yi terk etmek hizmettir” dedi. “Şu anda Üstad’ımız Denizli’de olsaydı, Denizli’yi terk ederdi. Kalk Sungur!” dedi. Kalkıp kale içinden aşağı doğru yürüdük.

Sungur Ağabey dedi ki: “Sen elli metre arkadan sağdan yürü!” Ahmed Feyzi Ağabey de ortamızdan geliyordu. Bir üçgen yapmıştık. Akşam ezanı oldu olacak. Aşağı yola indik. Ahmed Feyzi Ağabey, “Araba ne tarafa gelirse, o tarafa gideceğiz” dedi. Hemen bir kamyon geldi. Kamyonu durdurduk. Sarayköy’e gidiyordu. “Hemen binelim” dedi. Üçümüz şoför mahalline bindik. Sarayköy’e geldik. Denizli’ye otuz kilometre idi. Feyzi Ağabey aynı zamanda çok espri yapan biriydi. “Ben her gün buralardayım. ‘Dereye tilki gitti’ diyen mi var? Sungur Denizli’ye adımını atıyor, yer yerinden oynuyor. Hizmet ehli kardeşim, hizmet ehli.”

Böyle diye diye Sarayköy’e geldik. Akşam namazını kıldık. Tekrar ana yola çıktık. Yine bir kamyon geldi. Ona binip Nazilli’ye geldik. Nazilli’ye bir kilometre kala, “Yol kesilmiş olur” diye Ahmed Feyzi Ağabey “İnelim!” dedi ve yaya yürüyerek Nazilli’de dersaneye geldik.

Görünüşte Uyudu Zannederdiniz

Ahmed Feyzi Ağabey bizim buralarda eski evde küçük odada çok ders yaptı. Rahmetli derste uyuklar gibi dururdu. Eğer risale okunurken küçük bir hata yapılacak olsa hemen müdahale eder, “Öyle değil,

şöyledir” derdi. Görünüşte uyudu zannedersiniz, ama küçük bir hata olsa hemen müdahale ederdi.

Bir Osman Ağabey vardı, derse geldiğinde o da uyurdu. Bizim evde kardeşin birisi Ahmed Feyzi Ağabey’e, “Ağabey bu uyuyor!” dedi. “Uyusun!” dedi üzerine basa basa: “Bu kazana giren bu boyayı alır.”

İkna Kabiliyeti Çok Güçlüydü

İzmir’de Mustafa Birlik, Hüseyin Çağdır Ağabeylerle mahallî bir gazete çıkarıyorlardı. Turgutlu müftüsüyle bir münazara olmuş, mahkemelik olmuşlar. Mahkemeye gittim. Büyük bir salonda iki-üç kişi mahkemeyi bekliyordu. Bir yanımda Hüseyin Çağdır Ağabey, öbür yanımda da Ahmed Feyzi Ağabey vardı. Karşımızda Mustafa Birlik Ağabey’le müftü vardı. Mustafa Birlik Ağabey’le müftü atışıyorlardı.

Bu arada mübaşir kapıyı açtı, müftüyü içeri çağırdı. Ağabeyler hakkında dava açan müftü, hatta Mustafa Birlik Ağabey’le konuşurken, “Senin gibi bin tane adama hitap ediyorum, sen kimsin?” demişti. Tam bu esnada mübaşir müftüyü çağırınca, müftü yerinden kalkıp mahkeme salonuna gitmek üzere üç-beş metrelik bir mesafede Ahmed Feyzi Ağabey’le yan yana yürüyordu. Eliyle işaretler ederek müftüye heyecanla bir şeyler anlatıyordu.

Beş metre kadar gittiler, müftü içeri girdi. İçeri girer girmez, “Davadan vazgeçiyorum!” dedi. Ahmed Feyzi Ağabey’in o kısa mesafede kendisine ne dediğini biz duymadık. Ama öyle etkili konuşmuş olacak ki, mahkeme bitti. O kadar ikna kabiliyeti vardı. Karşısındakine “Gık!” dedirtmezdi.

Bekir Berk Müdafaasını Okuyunca...

Rahmetli Bekir Berk Ağabey Ankara mahkemesi sırasında kendisini görmüş, ayrılırken Ahmed Feyzi Ağabey, “Naçizane şu benim müdafaamdır, buyurun bir bakın...” diyerek Afyon müdafaasını eline vermiş. O gittikten sonra Bekir Berk müdafaayı okumuş. Öylesine etkilenmiş ki, “Onu okuduktan sonra avukatlık diplomamı yırtasım geldi” demiş.

Bir gün babam Osman Yukarı ile Ahmed Feyzi Ağabey, bizim bağda kafa kafaya vermiş konuşuyorlardı. Ben de evin odasından onları dinliyordum. Babam anlattı. “Üstad Denizli Mahkemesi’ndeyken ben Denizli’de nakliyecilik yapıyordum. Fakat Üstad’ı görmedim. Gelen mahkûmlar içinde biri hastaydı. Ben onu merkebime bindirdim. Ta hapishaneye kadar götürdüm.” Ahmed Feyzi Ağabey, onu dinledikten sonra, “O bendim!” dedi.

Evde Ahmed Feyzi Ağabey için bir döşek hazırladılar. Ben, “Ağabey bu sizin için hazırlandı” dedim. “Yaa...” dedi ve yatağa bakarak çok memnun olduğunu belirtti.

Nazar Değen Çocuk, O Okuyunca Şifa Buldu

Ders yapıyorduk. Orada bir bebek vardı. Onu sevmiştim. Ama çocuğa birden nazar oldu. Çocuk çıldırır gibi hareketler etmeye başladı. Alıp Ahmed Feyzi Ağabey’in önüne koydum. Yanında kardeşi Mehmed Emin Ağabey de vardı. “Mehmed oku buna!” dedi. “Benim abdestim yok, abdest alıp geleyim” dedi. Rahmetli gitti, abdestini aldı geldi, okurken o çırpınan çocuk sakinleşti, iyi oldu.

Bir Bektaşî önderi vardı. Onunla münakaşa ediyorlar. Sonra adam kaçıp gidiyor. Yakınları, “Neden kaçtın?” diyorlar. “Kardeşim” diyor. “Davudî bir ses, gümbür gümbür konuşuyor, önünde durulacak gibi değil” diyor.

PAPAZI ZİRÜZEBER ETTİ

Saim Köseoğlu

SALİH ÖZCAN, 1957’de İzmir’de üniversiteye kaydoldu. Tire’ye çok gelip giderdi. Ben Risale-i Nur’u onun vasıtasıyla tanıdım. Ben Tireliyim. O zamanlar Ahmed Feyzi Ağabey de Tire’ye geliyordu. Benim evime gelir, misafir olurdu. Gençlere ders yapardı.

Ahmed Feyzi Ağabey, önceleri kardeşiyle beraber pazarcılık yapıyorlarmış. Aslen Uluborluludur kendileri. Kardeşi Mehmed Emin’i de çok iyi tanırım. O zaman İzmir’de Agora’da dersane vardı. Allah rahmet eylesin Kemal Hepşen, Tuzcu Cahit, Mustafa Birlik. Antep’ten de Nazım vardı. Sonradan Aydın müftüsü oldu, Mustafa vardı, Abdurrahman vardı.

Ben de Agora’ya gider, Kemal Hepşen’le birkaç gün kalırdım. Karşıyaka’da Ali Akman vardı pastacı. Kendisi Konyalı idi. Onun evine derse giderdik. O zaman dolmuşlar, belediye otobüsleri yok, Karşıyaka’ya gemiyle gidiliyor. Ahmed Feyzi Ağabey’le onun evinde üç defa kaldık.

Bir gece dersten sonra gecenin bir-ikisine kadar muhabbet ettik. Orada Ahmed Feyzi Ağabey anlatmıştı:

“Afyon müdafaasını yapmadan önce Üstad beni akşamları yatsı arasında hücrelerine çağırdı. ‘Aç Ahmed Feyzi ağzını!’ dedi. Açtım, üç defa tükürdü. İşte ertesi gün bu müdafa böyle oldu. Ben bunu Sungur’a da anlattım. Ama o aynı şeyi rüya olarak anlattı.”

Meryem Ana’ya Gelen Papaz

Bayındır’dan gitme Selçuk müftüsü vardı. Meryem Ana’da bir papaz, gelip gidenlere Müslümanların şarap içmediklerinden ve domuz eti yemediklerinden geri kaldıklarını anlatmış. Tabii Selçuk müftüsü bunu cevaplandıramıyor. Kalkıp Tire müftüsünün yanına geliyor. Ben de o zaman yanındaydım. “Çamlık’ta Ahmed Feyzi Ağabey var. Selçuk’a yedi kilometre, ona söyleyin de bakın ona nasıl cevap veriyor” dedim.

Derken Ahmed Feyzi Ağabey gitti, o papazı zirüzeber etti. *Hilal Mecmuası*’nda bu hususta beş-altı tane makalesi çıktı.

Saim Köseoğlu

İnönü, “Nurcuları Ezin” Demişti

1959’da Ankara’da *Tarihçe-i Hayat* mahkemesi olmuştu. İzmir’den murahhas üye olarak Mehmed Uslu, Tire’den ben, Çakırbeyli’den de biri üç kişiyiz. Gittik. Murat Lokantası’nın üstündeki yerdeyiz. Adıyamanlı bir tanesi yüzbaşı, üç tanesi murahhas heyeti gelmişler. İki tane Adıyamanlı Halk Parti milletvekiline hizmeti anlatmışlar. Onlar da “Yahu İslamiyet’e hizmet etmek için Nurcu mu olmak lazım?” diyorlar.

Ertesi gün bazı ilçe başkanlarıyla o iki milletvekili İsmet Paşa’ya çıkıyorlar. Aralarında bir kardeş vardı. “Paşam bir Nurculuk var” der demez, “Ha tamam, bizim hasmımız onlar. Nerede bulursanız onları ne yapıp edip ezeceksiniz!” diyor.

Onlar Murat Lokantası üzerinde gelip bu durumu Ahmed Feyzi Ağabey’e anlattılar. Ahmed Feyzi Ağabey on beş dakika konuştu. Bir teyp bulup getirdiler. Öyle bir anlattı ki, o Adıyaman heyeti, “Biz seni tanıyorduk, ama böyle bir alim olduğunu bilmiyorduk” dediler. İçlerinde Halk Parti’den görünen bir kardeş vardı. Partinin aleyhte olduğunu o milletvekillerine ispat etmek için böyle yapmıştı. Ahmed Feyzi Ağabey iki saat konuştu, teybe aldılar, bütün Şark’ta dolaştırdılar.

Camide Ders Yapmaya Başladık

Tire Nurcuları olarak ihtilalden evvel, Üstad’ın eski talebelerinden hakim Abdullah Arı’nın oğlu Tire kaymakamıydı. Onun yanına geldiği zaman ders yapardı. Biz de camilerde ders yapmak için otuz bir imzalı bir dilekçeyle kaymakama müracaat ettik. Kaymakam emniyete havale etti. Emniyet bizim gerici olmadığımızı dair tetkikat yaparak kaymakamlığa rapor verdi. Kaymakam o rapor üzerine müftülüğe havale etti. Müftülük bir cami tahsis etti.

Orada Üstad’ın eski talebelerinden Tire’de çok sevilmiş emekli bir ilkokul öğretmeni Hasan Tahsin isminde biri vardı, onu da başımıza idareci verdi. Bunun üzerine Ahmed Feyzi Ağabey’i davet ettik. İkindiden sonra dersler devam ediyordu. Ahmed Feyzi Ağabey geldi. Allah rahmet eylesin Rasih Bey okuyordu. Ahmed Feyzi Ağabey uyukluyor, ben de dürtüyordum. Bir ara bir uyandı, konuşmaya başladı. Millet “Allah Allah” diye şaha kalktı.

“Bu Adamın Arkasında Savaşa Giderim”

Bir gün yine kütüphanede on beş-yirmi kişi kadardık. Kütüphanenin müdürü bir avukatın oğlu, benim de tanıdığım biriydi. Üniversite mezunu... Tire Kütüphanesi zengin bir kütüphanedir. Merzifon’dan gelme bir hoca kütüphanede bir hadis-i şerif arıyor. Karşıda Ahmed Feyzi Ağabey’in konuşmasını duyunca geldi.

Çıktık gidiyorduk, müdür çağırdı beni. “Saim Ağabey sen benim hangi düşüncede olduğumu bilirdin.” “Evet komünisttin!” dedim. “Bu kim?” dedi. “Buna Ahmed Feyzi Ağabey derler, Çolak Hafız derler, Çamlık’ta oturur” dedim.

“İşte,” dedi. “Biz böyle din adamı istiyoruz. Ben bu adamın arkasında savaşa giderim” dedi. Böyle itirafta bulundu.

Geldiği zaman benim evimde kalırdı. Mehmed Ağabey’le çok şakalaşırlardı. Güreşirlerdi. Biz de Çamlık’a giderdik.

27 Mayıs’tan sonra Kurucu Meclis toplandı. Ben Esnaf Cemiyetleri başkanıydım. Kurucu Meclis adaylarını tespit etmek için beni de davet ettiler. Ben gitmedim. O zaman Ahmed Yıldız, Kurucu Meclis azalarına, “Dinde Reform” diye bir broşür dağıttı. O broşürden sonra “Dinde reform olur, içtihat kapısı açıktır” diye beyanlarda bulununca Ahmed Feyzi Ağabey ona *Hilal Mecmuası*’nda

muhteşem bir cevap verdi.

ÇOK ŞAKACIYDI

İlhan Yüce

AHMED FEYZİ AĞABEY tıpkı Tahiri Ağabey gibi çok mütevazı ve kamil biriydi. Aynı zamanda çok da şakacıydı. Denizli'ye sık sık gelir, derslerde ayaklarını uzatarak otururdu. Zahiren bakanlar yanlış mana verirlerdi. Büyük zatlar bu gibi hallerle kendilerini perdelerler. Ama kalp gözü açıktı. Bazen derslerde öyle bir açılır ve anlatırdı ki, herkes pürdikkat kesilir, etrafa müthiş bir feyiz dalgası yayılırdı.

Bilindiği gibi maden ocağı işletirdi. O zamanlar yeni çıkan bir kamyon almıştı. Biz, beş-altı kişi ziyaretine gitmiştik. Bize, "Hele kamyonun üzerine çıkın da sizi bir gezdireyim!" dedi. Ne bilelim bize bir oyun oynayacağını... Hep beraber kamyonun üzerine çıktık. Kendisi direksiyona geçti. Damperin düğmesine bastığı gibi arabanın kasası önden ayağa kalkınca, hepimiz birer çuval gibi kayarak kamyonun altına düştük, üst üste yığıldık. Halimize o da, biz de gülüyorduk.

Maden İşleriyle İlgilenmesinin Sırrı

Bir gün kendisinin maden işleriyle ilgilenmesinin sırrını anlatırken, "Üstad, boş kalırsak ortalığı karıştırırız diye bizi dünyevî işlerle meşgul ediyor!" şeklinde bir yorum yapmıştı.

Bir gece Sungur Ağabey'le Çamlık'taki evine uğramıştık. Fakat evi biraz kenarda kalıyordu. Köpekler havlayarak üzerimize saldırdılar. Olduğumuz yerde kaldık, adım atamıyoruz. Sungur Ağabey eve doğru, "Ahmed Efendi, Ahmed Efendi!" diye seslenmeye başladı. Ses yankı yapınca bizi duydu ve gelerek bizi aldı. Gece saat bire kadar sohbet ve muhabbet ettik.

Fakat Sungur Ağabey birden, "Haydi gidiyoruz!" dedi. "Kal gitme, bu saatte nereye, araba bulunmaz?" demeye kalmadı, Sungur Ağabey kalktı yola koyuldu. Ben de tabii arkasından koştum. Tam ana yola çıktık ki, gece vakti hiç vasıta yokken İzmir'e doğru giden bir kamyon geldi. Şoför mahalline binip İzmir'e vardık. Gece yarısı yürüye yürüye Mustafa Birlik'in evine geldik. Orada da sabaha kadar sohbet ettik. O günler böyledi. Ah nerede o günler, bambaşka bir feyiz vardı.

RİSALE-İ NURLARI HER YERE GÖTÜRDÜ

Rasim Tekeli

AHMED FEYZİ AĞABEY'İ 1957'de tanıdım. Eskiden beri Tire'ye sık sık gelir giderdi. Kemal Hepşen Ağabey'e, "Burada hizmeti başlatmak için çok gayret ettim. Meğer asıl hizmet seninle başlayacakmış" diye iltifat etmişti.

Ahmed Feyzi Ağabey özellikle 1944-1948 yılları arasında Kireççi Hafız lakabıyla tanınır, üstü kapalı örme bir sepetle Risale-i Nurları Ege'nin her yerine götürdüğü gibi Tire'ye de getirir. Üniversiteli gençlerle Ali Efe'nin kahvesinde çok tesirli dersler yapar.

Fakat o günlerde korku ve evham pek şiddetlidir. Herkesin Risale-i Nur'u dinlemeye bile cesaret edemediği günlerdi. O zaman ilahiyatta okuyan Hüsnü Yorgan Ağabeyimiz kitapları çocuk salıncağında sakladıklarını söylemişti.

O inkâr devirlerinde dillerde dolaşan bazı çetrefil sorularla ehl-i imanın imanını çalmaya çalışırlardı. Bir gün Hava Kurumu'nda memur olan Ethem Sarıoğlu herkese sorup tatminkâr cevap alamadığı bir soruyu Ahmed Feyzi Ağabey'e de sorar: "Allah madem bu kadar güçlüdür, kendisinin aynını yaratabilir mi?"

Ahmed Feyzi Ağabey önce tebessüm eder. Sonra ciddileşerek, "Ulan evladım, hiç düşünmüyor musun, Allah Halık'tır, kendinden başka birini yaratacak olursa, o yarattığı da mahluk, yani yaratılmış olur. Yaratılmış olan bir şey, hiç yaratana benzer mi? Allah'ın ezelî ve ebedî bir yaratıcı olduğunu kafana koy ve bir daha da çıkarma!" der. Ethem, "Ben bunu hiç düşünmemiştim" diyerek tatmin olur ve memnuniyetini dile getirir.

Namazın Kerameti

Onunla ilgili duyduğum ilginç bir hatıra da şöyledir: Bir gün bir vasıtayla yolculuk yapmaktadır. İkinci namazını geçirmemek için şoförden izin ister. Şoför, "Olmaz!" der.

Az sonra araba durur ve bir türlü çalışmaz. Şoför ve muavin tamirle uğraşırken Ahmed Feyzi Ağabey namazını kılar. Gelip yerine oturduğunda motor tekrar çalışmaya başlar. Bu durum şoförle birlikte bütün yolcuların dikkatini çeker. Rahmetli, "Namazın kerameti!" derdi.

Bir gün "Sinemaya gidebilir miyiz?" diye soran bir Kur'an kursu talebesine, "Bir Müslüman'ın, bir Nur talebesinin sinemaya gidecek kadar boş zamanı olduğunu tahmin etmiyorum" diye cevap verir.

“BİZ ONU PERDELİYORUZ”

Yusuf Öztanzan

AHMED FEYZİ AĞABEY deyince aklıma ilk gelen şey, onun çok kültürlü bir insan olmasıydı. Hemen her konuda engin bir bilgi sahibiydi. Beni görünce her nedense bana iltifat olsun diye “Albayım” derdi. Ben de kendisine “Feyzi Amca” diye hitap ederdim.

Bilindiği gibi üstad zamanından beri maden ocaklarıyla ilgilenirdi. Kardeşi Mehmed Emin hiç evlenmemişti. Zamanının bütününe Risale-i Nur’a tahsis etmişti. Bir defasında sepete incir doldurup Isparta’da Üstad’ı ziyarete gitmiş. Niyeti de ağabeyi Ahmed Feyzi’yi, “Hizmet etmeyip başka işlerle meşgul oluyor!” diye şikâyet etmekmiş. Fakat Üstad’ın huzuruna vardığında düşündüklerini söylemeye fırsat bulmadan Üstad, “Ahmed Feyzi şöyledir, böyledir” diye devamlı kendisini methetmiş.

Yine bir defasında gittiğinde aynı şekilde ağabeyini şikâyet edecek olmuş, fakat henüz bir şey diyemeden Üstad, “Kardeşim biz onu perdeliyoruz! O İzmir ve havalisinde olmasaydı, ben gidecektim” demiş.

Yine rahmetli Muzaffer Arslan da Üstad’ı ziyaret ettiğinde Üstad, Ahmed Feyzi’yi sorunca, o da, “Üstad’ım o hizmeti bıraktı, maden işleriyle uğraşılıyor!” deyince Üstad, “Kardeşim, sen ne diyorsun, bütün Ege’yi bir kefeye, Ahmed Feyzi’yi de diğer kefeye koysanız, Ahmed Feyzi yine ağır gelir” demiş.

Yusuf Öztanzan (nam-ı diğer Koca Yusuf)

Ahmed Feyzi Ağabey aynı zamanda Komünizmle Mücadele Derneği delegesiydi. Derneğin toplantılarında çok etkili konuşmalar yapardı. Bir defasında Bolu Senatörü Dr. Alaaddin Yılmaz Bey

kendisini dinleyip hayran kalmıştı.

“Akla Karayı Seerim”

1971’de o da aranıyordu. İçeride olanlar onun içeri girmesini pek istemiyorlardı. Bir gün büroda otururken, “Ağabey siz de içeride olsanız” demiştim. “Kardeşim,” dedi. “Ben bu davaya girersem, akla karayı ayırırım!”

Bir mobilya imalathanem vardı. Bir gün, “Bırak bunu, gel amlık’ta seninle inekilik yapalım!” demişti. İki sene sonra dkkanımı yaktılar, o da öyle kapandı.

1969’da ilk Isparta Mevlidi’ne gitmişti. Türkiye’nin her yerinden katılanlar olmuştu. Döndüğünde, “Siz niye gelmediniz?” diye bize sitem etmişti. Ve bizzat bana daktiloyla dikte ettirerek mevlidin ardından bir makale yazdırmıştı. O makale *İttihad*’da yayınlanmıştı.

Anayasayı Koruma Kanunu çıkartılacağı zaman Türkiye çapında büyük tepkiler olmuştu. Kendisi *İttihad*’da bir makale yayınladı. “İslamkyl Demirel, sen de mi Müslümanların boynuna kızıl lale takacaksın?” demişti.

Allah rahmet eylesin ve size de bu çalışmaları yaptığınız, bu değerleri gün yüzüne çıkardığınız için Allah sıhhat, afiyet ve uzun ömürlere versin.

GÜR SESİYLE ÜSTAD'I ANLATTI

Nuri Güntaş

O ZAMANLAR ISPARTA'DA bizim ev, Üstad'ın vefatından sonra hem ağabeylerin, hem de bütün kardeşlerin gelip konakladığı bir dershaneydi. Ahmed Feyzi Ağabey de geldiğinde bizde kalırdı. Bir gün çok rahatsızdı. Yatakta yatıyorken ateşler içindeydi. Fakat o halde gür sesiyle bir ders yaptı, Üstad'ı ve Risale-i Nur'u bir anlattı ki, tarif edemem.

Çocukluğum ağabeylerin hatıralarıyla geçti. Hüsrev Ağabey'e gelip giderdim. Aramızda şifre vardı, kapıyı üç kere tıkladım. Geldiğimi anlar, açardı.

Bir gün Ahmed Feyzi Ağabey gelince, "Beni Hüsrev Ağabey'le görüştür!" dedi. İhtilafların başladığı zamanlardı. Hüsrev Ağabey kapıyı açtı, Ahmed Feyzi Ağabey'i görünce, "Sen safa geldin kardeşim" diye karşıladı.

İçeri girdik. Ahmed Feyzi Ağabey, Hüsrev Ağabey'in yatağının kenarına elini dayayıp yanında bulunan muhibbanlarını göstererek, "Kardeşim, bu riyakârları gönder" deyip heyecanlı bir konuşma yaptı.

Yakınında olan bazılarının yanlış yönlendirmelerde bulunduğunu ifade etmek istedi. O sırada bana, "Kardeşim, sen ne taraftasın?" diye sordu. Ben, "Efendim hak neredeyse ben o taraftayım" diye cevap verdim. Hüsrev Ağabey, "Bu Keçeli yuvarlak cevap veriyor" dedi.

"Yemezsem Dokunur"

Yine bir gün çıktı geldi. Sarayköy'de alçı ocağı işletiyordu. "Şevket Demirel'in çimento fabrikasına beni götür" dedi. Beraber gittik. Görüşükten sonra dönerken bana, "Kardeşim benim bu işlere çocuklar sahip çıkmıyor. Gel bunları sana devredebim" demişti.

Eve geldiğimizde kendisine kebab yaptırmıştım. Sonra da acaba ağır gelir mi diye, "Ağabey dokunur mu?" dedim. "Yok be kardeşim, yemezsem dokunur!" dedi.

Peder beni bir ara İzmir'e, Fethullah Gülen Hocaefendi'nin kampına göndermek istedi. Ahmed Feyzi Ağabey, "Önce bana gönder" dedi. Ben Çamlık'a gittim. Kardeşi Mehmed Emin de vardı, orada üç gün kaldıktan sonra beni alıp otobüsle İzmir'e götürdü. Yolda "Burası Kadifekale, burası Basmane, burası Eşrefpaşa..." diye İzmir'in semtlerini bana tanıttı. Sonra beni Yusuf Öztanzan'a (Koca Yusuf) teslim edip "Bunu Hocaefendi'ye götür!" dedi.

Son geldiğinde babam kendisine, "Ağabey şu ömürleri değişelim" dedi. Babama, "Salim kardeşim. Sen çok aldanırsın, çok..." demişti. Bizden ayrılıp Antalya'ya gitti, bir gün sonra vefat etti.

Onlar birer kutuptu, zamanın sahabeleriydi. Allah bizi şefaathlerine nail eylesin. Âmin!

KARACASU'YA DERSE GELİRDİ

Ahmed Aydınlı

AHMED FEYZİ AĞABEY, biz Aydın'dayken Çamlık'ta otururdu. Zaman zaman Karacasu'ya derse gelir giderdi. Bir hafta gelmese, on beş günde bir mutlaka gelirdi. Ortaklar Karacasu arası 70-80 km'dir. O zamanlar çok büyük baskılar vardı. Derste ancak üç-beş kişi olabilirdik. Derslerde Denizli Hapsi'nden hatıralar anlatırdı. Denizli Hapsi'ne girdikten sonra eli kanlı katillerin sinek öldürmez hale geldiklerini söylerdi.

O zaman kabasamızın beş bin nüfusu vardı, ancak yüzde onu oruç tutardı. O şartlarda onun çok hizmeti oldu.

Çamlık'ta bir gün gazeteciye gidip, “*Sebilürreşad* var mı?” diye sormuş. Orada Ortaklar'da Köy Enstitüsü'nden mezun olan öğretmenler oturuyormuş,

“Sen *Sebilürreşad*'ı ne yapacaksın, bir *Hayat Mecmuası* al da orada güzel karı ve kızları seyret!” demişler. Ahmed Feyzi laf altında kalır mı? “O kokuşmuş kadınlarla siz vakit geçirin. Benim helal ve tertemiz eşim var!” demiş.

O öğretmenlerden biriyle bir gün Kuşadası'nda karşılaşmış. Ahmed Feyzi Ağabey o öğretmenin yanında mayolu bir hanımı görünce, “Bu kim?” demiş, öğretmen de, “Benim eşim” diye cevap vermiş. “Afedersin ama, bu haliyle pek sana ait gözüküyor!” deyince, kadın çok bozulmuş.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Afyon Müdafaaları

İlk Müdafaa

BUGÜNE KADAR PEKÇOK Nur talebesi tarafından merak edilen bu müdafaalar okundukça Risale-i Nur davasının geçtiği o çetin merhalelerdeki mücadeleler daha iyi anlaşılacaktır. "Risale-i Nur'un manevî avukatı" Ahmed Feyzi Kul'un zulme karşı haykırışının bir ifadesi olan bu müdafaalar tarihî birer belge olarak elimizdedir. Bir Risale-i Nur medhiyesi makamındaki, Üstad'ın tasvibine mazhar olmuş 1948'de Afyon Mahkemesi'nde yaptığı ilk müdafaası şöyledir:

SAYIN HAKİMLER,

Bize tevcih edilen ithamların en başta geleni, "Risale-i Nur'a niçin bu kadar kıymet veriyorsunuz? Veya onun müellifine niçin bu derece tazim ediyor ve müşarünileyhi tekrim ve tevkir ile karşılıyorsunuz?" ithamıdır.

İddianame ve kararnamenin ruhuna hakim olan mesele budur. Savcılık makamı bir cürüm gibi bu ithamı bize tevcih ederken, vatandaşın vicdan hürriyetini hiç hesaba katmamakta ve bunun bir cürüm değil, buna müdahalenin bir cürüm ve haksızlık olduğunu asla nazara almamaktadır. Biz bu vatanda istediğimizi, istediğimiz kadar sevmeye veya istediğimiz şeye dilediğimiz kadar değer vermeye haklı ve selahiyetli değil isek, eğer vicdanlar bazı insanların arzu ettiği fikir ve kanaatlerle çerçevenmek ve onlara ittiba ve intibak etmek zaruretinde ise veya bazı insanların keyif ve arzularını kabul etmek bir mecburiyet ise, iddia edilen düşünce ve vicdan hürriyetinin manası nedir?

Siyasî garazların ve memuriyet icaplarının zebunu olan ve hakikatleri muayyen kalıplara sokmaya ve örtmeye çalışan savcılık makamı, Risale-i Nur'un kemalat-ı ilmiyesini ve hakaik-i bahiresini bililtizam görmeyebilir, aklı sıra tenkit de edebilir. Bizim hürriyet-i vicdanımıza müdahale edemez ve rağbetimize karışamaz. Ve müellifine istediğimiz makam ve şerefi takmamıza ve dilediğimiz manevî tevcihi yapmamıza mani olamaz.

Risale-i Nur'un Kıymeti

Evet biz Risale-i Nur'un hakiki kıymetlerini takdir ediyoruz ve onun bu milletin ihtiyacına tam mutabık ve ruhuna tam tercüman bir Kur'an tefsiri olduğunu kabul ediyoruz. Kıymet hükümleri vicdanî bir takdir meselesidir. Risale-i Nur'un mezayası ancak fikirleri ifsat edilmemiş, vicdanları bozulmamış, enanîyetleri şişirilmemiş, garaz ve menfaat endişeleri gözlerini bürümemiş insanlar ve bilhassa safvet-i ruh ve incizab-ı tam ile ve şevk-i imanla hakaik-i aliye ve ezeliye peşinde koşan, garazsız ıvazsız hakikat âşıkları bilir ve anlar ve takdir ederler. Onu anlamak için ulum-u mevruse-i diniyenin bütün şubelerinden ve veçhelerinden hakiki surette haberdar olmak, ruh-u diyaneti kavramak ve mesail-i hazıra-i İslamiye'nin bütün şubat ve icaplarına hakkıyla vakıf olmak, muhtelifün fih olan mesail hakkında mesai sarf etmiş olmak ve netaic-i aliye-i ilmiye ve fenniyeden dahi sahihan behredar bulunmak ve felsefenin dünkü ve bugünkü cereyanlarına ve son inkişaflarına agah olmak lazımdır.

Yarım yamalak malumatlar ve menfi ve tek taraflı düşüncelerle ve düşmanane telkinlerin tesiri altında ve bilhassa siyasî garazlarla ve menfaat mülhazalarıyla malul zihniyetler, onun hamili bulunduğu mealiyi göremezler ve malik olduğu ulviyet ve kemalatı ve mezaya-yı satıasını ve ruh-i asaleti takdir edemezler. Risale-i Nur'un ulviyet ve mezayasını ve parlak hakikatlerini ve eşsiz mükemmeliyetini ve payansız bir feyze mazhar olduğunu ancak hakikatlere gözlerini kapamış olanlar görmeyebilir. Bu da koyu bir taassup ve mülhidane bir tarafgirlik neticesidir.

Arzu edenler ve anlamak isteyenler Risale-i Nur'da en münteha mesail-i ilmiyenin en âli şekillerini, en tatminkâr ve şifabahş izahlarını bulurlar ve keza onda en yüksek efkar-ı felsefiyeye tefevvuk eden hakim fikirler ve efkar-ı mütezadeyi tarumar eden emsalsiz ve kudretli mantık ve

üstünlüğü bulurlar. Onda tasavvufun ve ilahiyatın en yüksek mesailinin en veciz ve hem de şimdiye kadar emsaline rastlanmamış bir makuliyet ve katiyetle izahı ve ispatı vardır. Ve bu itibarla o ruh-u Kur'an'ın en parlak bir tersimidir ve hikmet-i ezeliyenin bütün dünya efkârına tefevvuk eden ve hikmet-i Kur'aniyeyi bütün ihtişamıyla belirten bir ifadesi ve envar-ı Kur'an'ın inkişaf etmiş bir manzarasıdır.

Risale-i Nur, nur-u risalet-i Muhammediyenin (a.s.m.) ahirzaman karanlıklarını dağıtmak için zamanımıza aksetmiş bir şuaından başka bir şey değildir. Risale-i Nur'dan aldığımız payansız feyiz ve nihayetsiz ilhamdır ki, bizi bu samimi ve hasbî kanaatlere sevk ediyor. Bizim bu kanaatimiz belki yanlış görülebilir, hatta mübalağaya da hamledilebilir. Fakat samimidir. Onun için buna kimsenin karışmaya hakkı yoktur.

Müellifinin Türk şivesine ve tarz-ı tekellümüne yabancı olması ve Risalelerin muhtelif istinsah merhalelerinden geçmesi sebebiyle bazı mahallerinde rastlanan ufak-tefek bazı kaide hataları ve ehemmiyetsiz bazı siyak ve rabt noksanları, ancak sath-ı bin olanları aldatabilir. Fakat hakikat arayıcılarına onun ruh-u asalet ve ulviyeti, emsalsiz ve şeffaf pırlanta gibi kendini göstermekte ve elmas gibi lemean etmektedir.

Sayın savcının bize kütüphanelerdeki kitapları tavsiye zahmetinde bulunması gerçi şükranı sezadır. Biz ancak bu neslin yalnız mazinin hamule-i irfanını nakleden eserlere değil, bugünün ihtiyacına cevap verecek olan ve bugünün netaic-i irfanını hamil bulunan ve o netaice göre efkâr inşa ve tesis etmiş bulunan eserlere ihtiyacı vardır. İşte biz bu esbaptan dolayı Risale-i Nur'a kıymet veriyoruz ve bilhassa taşıdığı emsalsiz hararet ve feyz-i manevî-i iman dolayısıyla inanıyoruz ve tebcil ediyoruz. Yoksa ona inanışımız safdilane ve körü körüne bir hayranlığın veya umumi bir cereyanın sürüklemesiyle hasıl olan bir şuursuzluk sebebiyle değil...

Fazilet ve Hakikat Kahramanı

Risale-i Nur müellif-i muhteremine verdiğimiz kıymet ise, bu samimi görüşten ve bu şeffaf ve garazsız anlayış ve duyuştan neşet etmektedir. Evet, biz meşairünileyhe çok üstün bir kıymet-i ilmiye ve yüksek bir makam-ı manevî tanıyoruz. Onu hakiki ve üstün kemalata malik bir fazilet ve hakikat kahramanı biliyoruz. Hatta müşarünileyhin azamî bir şekilde feyz-i Muhammediyeye (a.s.m.) nail olduğunu ve bu feyzin tam mazharı ve varisi bulunduğunu ve ilahî bir memuriyetin hamili olarak vazife gördüğüne inanıyoruz.

Kendisinin bu tevcihatı hüsn-ü zan diye karşılması ve şahsına mal etmemesi ve kendine kıymet verilmesini istememesi, bizim bu garazsız ilme ve burhana dayanan kanaatimizi sarsmıyor. Zira vazife-i tebliğ ve hizmet-i davette bu derece şiddetle ısrar ve neşr-i hakikat ve emr-i hidayette bu derece katî ve sarsılmaz bir ikdam ve emr-i ilahiye ittiba ve feraiz-i Rabbaniyeye temessük ve ikbalde bu derece yüksek bir azm ve sünen-i Muhammediyeye (a.s.m.) harfiyen riayette ve hakka teslimiyet ve tefviz-i umurda bu derece âli bir himmet ve itisam ve izaz-ı din ve ila-yı kelimetullahta (c.c.) bu derece yüksek bir şecaat ve azm-i halis ve davasında bu kadar katî bir sebat ve metanet ve mesail-i ilmiyeyi izahta bu kadar keskin bir vuzuh ve katiyet ve bu derece pervasız bir tamamiyet ve vecazat ve camiiyet ve mevzulara tasarrufta bu kadar katî bir hakimiyet ve nüfuz, başka türlü izah edilemez...

Bizim müşarünileyhte kabul ettiğimiz bu üstün mazhariyet, kevnî kerametlere ve âli kemalat ve Rabbanî ih sanat ve onun tasarruf ve havarik-ı velayete malik olmasından değil, bilhassa Risale-i Nur ile izhar ettiği emsalsiz mertebe-i irfandan ve müşaşa tezahüratına şahit olduğumuz harika kemalat-ı ilmiyesinden dolayıdır. Zira kemalat-ı kevnîyenin hakaik-ı ilmiyeye ve inkişafat-ı imaniyeye nazaran,

nazar-ı hakikatte kıymetleri daha yüksek değildir.

Bilakis ehl-i hakikat nazarında bir mesele-i imaniyenin inkişafı, bin kerametten evladır. Nitekim Peygamber-i Zışan Efendimizin (a.s.m.) de en âli mazhariyeti onun en büyük ve daimi mucizesi olan ve ukul ve ezhana en hakimane bir kudret, erişilmez bir belağat ve üstünlükle hitap eden ve beşerin karihası ve ilmi ilerledikçe azamet ve şaşaaşı artan ve hakaik-i ulviyesi tezayüt eden bir inkişaf ile tezahür eden ve hakaik-i mekşufe ve müsbete ile ahenk ve tetabuku ziyadeleşen ve beşerin henüz vasıl olduğu hakaik-i külliye ve netaic-i ilmiyeyi vaktinden asırlarca evvel haber vermiş olduğu meydana çıkan Hazret-i Kur'an sebebiyledir.

Peygamberimizin (a.s.m.) diğer kevnî mucizatu azamet-i Kur'an'a nispetle çok küçük kalır ve onlar şems-i Kur'an'dan ve onun envar ve hakaikından intişar etmiş lem'alar hükmündedir. O daha çok hakaik-i ulviye ve desatir-i makuleyi insanın vicdan-ı tefekkürisine arz etmiş ve tebliğ-i Peygamberî olmuştur. O, getirdiği yüksek hakikat itibariyle insanların hürriyet-i tefekkürünü asla lekelemeyen, iradesini iptal etmeyen ve hiçbir meslek-i ilminin ve cereyan-ı felsefinin ve efkâr-ı mütezadenin kudret ve nüfuz ve şaşaaşından asla ürkemeyen ve perva etmeyen ve bütün menfi tehacümat-ı fikriyeye karşı kemal-i sekinet ve vakar ve kemal-i emniyet ve hakimiyetle meydan okuyan ve en küçük bir saklılık tanımayan bir hürriyet ve vicdan peygamberidir.

Bu tavsifat (hâşâ) diğer peygamberan-ı i'zam (aleyhimessalatü vesselam) bu evsaf-ı aliyeyi haiz olmadıkları manasına gelmez. Zira enbiya-i salife hazeratının zamanları, mesail-i âliye ve tefekkürat-ı nihaiyenin hazm ve idrakini mümkün kılacak derecede henüz kâfi bir olgunluğa ve kariha zenginliğine erişmemişlerdir. Bu sebeple akvam-ı salifeyi nimet-i hidayetten mahrum etmemek için daha fazla mucizelere yer verilmişti.

Medeniyet-i Kamile Zamanı

Peygamberimiz (a.s.m.) ba's buyurulduğu zaman ise ezhan-ı beşeriyenin kusva-i tefekküre irtika edecekleri ila yevmi'l-kıyam bütün zamanları içine alan medeniyet-i kamile zamanıdır. Bu itibarla zaman-ı insaniyet, rehber-i beşeriyet olan Zat-ı Ahmediyenin (a.s.m.) insanlığı tam bir tefekkür ve iz'an serbestliği içinde daire-i hidayete irşat etmesi yegâne tarik-ı savaptır. Ve acz-i insanî bakımından rahmeten li'l-âlemin sıfatının icabatındandır.

İşte bu sebepten dolayı Müslümanlığın en esaslı düsturlarından biri de tarik-ı hidayetin en sahih ve salim şekli, hürriyet-i vicdan ve hürriyet-i fikir düsturudur. Peygamberimizin (a.s.m.) kevnî mucizeleri ancak mesalih-i cüziye ve muvakkata için varit olmuşlardır. Rehber-i insaniyet ve maden-i kemalat hazretlerinin asıl hakiki ve ebedi mucizesi beşerî, iz'anî muhatap yapan ve ezhan-ı hakkaniyeyi ve ukul-ü munsıfeyi teshir eden Hazret-i Kur'an'dır. İnsanlığı rahmet-i ilahiyeye kavuşturmak ve zulmet ve şekavetten kurtarmak için ba's buyurulan Zat-ı Pak-i Risalet, insanlığı istila eden küfür ve dalalet zulümatını, şenaat ve şekavet karanlıklarını ancak Hazret-i Kur'an ile ve o neyyir-i saadet ve nur-u hidayetle, o irade-i galibe-i ezeliyenin feyzi ve nuraniyeti her türlü denaet ve şenaatin kökünü kesmeye imkân verdi.

Şimdi dahi aynı tecelli-i rahmetin yümin ve tezahür-ü Rububiyetin tekerrürünü görüyoruz. Bugün dahi aynı Sünnet-i Muhammediye (a.s.m.) cereyan ediyor. Zat-ı Ahmediye (a.s.m.) nasıl beşerin en mustarip ve felaketli zamanında, en zulmetli ve şekavetli anında işrak-ı envar eyledi ve zavallı beşerin imdadına yetişti ise her türlü şenaat ve hıyanetin mahşeri ve her türlü ifsat ve dalaletin mecmaı olan bu devr-i zulmette rezailin ve her türlü zulüm ve her türlü levsiyat ve hunharlığın ayyuka çıktığı bu şeamet ve mefsedet asrında ve her türlü esbab-ı helakin, şenaat-ı beşeriyenin azgınlaştığı devirde, ilhad ve irtidadın azamî haddini bulduğu, ukubet ve felaketin beşerin üzerine çöktüğü,

mukadderat-ı beşeriyeyi kararttığı, felaketzede ve bîçarelerin ahlarının semaları deldiği, melcesiz ve himayesizlerin feryad u figanlarının Arş-ı Azam'a yükseldiği bir zamanda, O Nebiyy-i Alişan'ın (a.s.m.) veraset-i ulya ve emanet-i kübrasını kemal-i şecaat ve ehliyetle telebbüs ederek, merdane ve hüdapesendane bir asaletle deruhte ederek ve liva-i Kur'an'ı omuzlarına alarak aslanlar gibi küfür ve dalalet putlarına, zulüm ve ceberut tağutlarına saldıran ve bir melek-i rahmet gibi imdada yetişerek insanlığa rahmet-i ilahiyeyi müjdeleyen ve iman ışıklarını ve teselli nurlarını mustarip ve meysus ve bedbaht beşeriyete getiren ve ulaştıran fazilet ve necabet elmaslarını harap ve perişan gönüllere ulaştıran büyük kahraman Bediüzzaman'dır.

Üstad'ın tevcihini Risale-i Nur'un şahs-ı manevisinde görüyoruz ve ayn-ı inayet-i ilahiyenin ve ayn-ı füyuzat-ı Muhammediyenin (a.s.m.) temadisini müşahede ediyoruz. Yüce kahraman o Peygamberine canını feda ederek ve o yüksek şems-i hidayetin şayan-ı bülendini izhar ve i'la ederek, o Zat-ı Muhammediyenin (a.s.m.) uhde-i emanetine tevdi ettiği liva-i İslam olan meşale-i Kur'an ile cihan-ı zulüm ve inkâr ve âlem-i dalalet ve şekavete meydan okuyor.

Hakikat Gazanferi

Bu kadar ihtiyaçlı ve felaketli bir devirde hudapesendane bir gayret ve hamasetle ve ilahî bir azim ve himmetle abide-i ilahî ve ferman-ı Rabbanî olan Hazret-i Kur'an'ın azamet ve şaşaasını izhar etmek ve vaz-ı ilahî olan din-i celilin şanını ila etmek ve daru's-selam diyaretin letafet ve ulviyetini ve ihtişam ve ciyadetini belirtmek için çalışan ve savaştan ve bu uğurda en küçük bir karşılık beklemeyen bu yüce kahramanı, bu hakikat ve fazilet gazanferini ve iman fedaisini, siyasî zecirlerle tedibe çalışmak veya onun değerini ve ifa ettiği vazifenin kıymet ve ulviyetini kirletmek istemek, çok namerdane ve şerefsiz bir harekettir.

Bütün füyuzat ve envarı, ilahî memuriyetin bütün delalilini üzerinde taşıyan böyle bir zata ihanet etmek doğrudan doğruya onu o vazifeye tayin eden Allah (c.c.) ve Resülü'ne (a.s.m.) ihanet olmaz mı? Ve onların fermanlarına mücadele manasına olan tağiyan ve iblispesendane bir muamele hükmünde değil mi? Eğer onunla uğraşmak isteniyorsa darbe-i silah-ı irfan ile çıkmak icap eder. Merdane ve medenî bir mukabele ancak böyle olur. Zamanın ilim şefliği makamını işgal ettiklerini zanneden ve böbürlenen birtakım ilim bezirgânları, onun ispat ve tevcih sahasında gösterdiği şayan-ı hayret kudretli mantık ve izah parlaklığını, sadece inkâr ve hakaik-ı mesureyi red yoluyla köreltmek istiyorlar. Halbuki inkâr çok kolay bir iştir ve tarik-i ilim değildir. Cehle dayandığı, acz ve inadın mahsulü olduğu için asla bir ilmî değeri yoktur.

Bu zevat-ı muhterem hiç düşünmüyorlar ki; bu kadar asar-ı eslaf meydanda iken hakaik-ı hadisiyeyi ceffel-kalem inkâr etmek ve garaz-ı siyasî uğrunda tevatür-ü manevî halindeki ihbarat-ı nebeviyeyi bir cüret-i cahilane ile reddetmek ne derece büyük bir hamakat ve ne derece vebal ve hatarlı ve mesuliyet-i maneviyeyi mucip bir harekettir. Onlar bu halleriyle erbab-ı dalaletin yardımcıları ve yardakçıları olduklarını ve o menzileye düştüklerini acaba bilmiyorlar mı?

Şüphe edilemez ki, asar-ı eslafta bir alay ihbarat-ı hadisiyenin muhakkak bir hakikat tarafları vardır. Bunların bazılarının müteşabih olması ve'l-hikme remzî ve işarî perdelere bürünmesi bunların kâffesinin hâşâ uydurma olmasına delalet etmez. Bunlardan bir kısmının senetlerinin zayıf olmaları, onların tamamen uydurma ve yalan olmalarını icap ettirmez. Hele inkârlarına asla vesile teşkil etmez.

Eğer bu inkârcıların zanları hilafına bu rivayatın bir hakikat tarafları varsa ki, muhakkak vardır, mahiyet ve şekilleri ve manalarındaki garabet itibariyle bunların siyasî maksatlardan dolayı erbab-ı fesat tarafından uydurulmuş olmalarına da imkân yoktur.

Binaenaleyh bunların inkârı dolayısıyla hakaik-i hadiseyeye vaki tecavüzün ve bu inkârı, yegâne

ilim addetmek suretiyle gösterilen cüretin derecesi ne kadar büyüktür. Ve bu inkârı, nişane-i kudret göstermek suretiyle mevki-i siyasilerini ve memuriyet mansıplarını kurtarmaya çalışan bu ulema-i muhteremin ne derece mesuliyet-i maneyiyeye ve vebal-ı elime düştükleri vareste-i iştibahtır.

Rabbanî Memuriyet

Harika-i ilmiyesi ve kemalat-ı ahlakiyesi ve ekmel mertebe-i fazileti aşikâr ve zahir olan ve mücadele-i kübrasının delaletiyle ve şekliyle Rabbanî bir memuriyete ve veraset-i Muhammediyeye (a.s.m.) malik ve mazhar olduğu meydanda bulunan bir zat-ı mükerremin beyanlarında ve tevcihlerinde ise, bir hakikat aramamak ve onlara değer vermemek hayli cüretkârane ve gafilane bir enaniyet ve inat tezahüründen başka bir şey değildir. İşte bizim Bediüzzaman'a verdiğimiz kıymet bu hakikatler dolayısıyladır.

Sayın Hakimler,

Acaba müşairünileyh sırf kıymet-i ilmiye ve kemalat-ı ahlakiyesi sebebiyle vaki olan bu Türkiye'mizin bir siyaset meselesi addedilmesine imkân var mıdır? Hakaik-i diniyeden ve icabat-ı imaniyeden olan dinin ilme verdiği yüksek paye ve şerafet ve kemalat-ı ahlakiyeye tanıdığı üstün itibar meydanda değil midir? Ruh-u faziletten ilham alan ve nebean eden bu tavr-ı mü'minanemizi bu asil ve necip temayülâtımızı, bu hakkanî ve ilahî tavrımızı bir siyaset çirkabına nispet etmek ne derece garazkarane bir haksızlıktır. Bizi bu yüzden mesul etmek, dinî temayüllerimiz ve imanî ve ilmî cehtlerimiz sebebiyle tecziye etmek, ancak ilmi ve imanî cezalandırmaktır. Bu da ancak komünizmin diyarında rastlanan bir tedhiş ve cebbarlık sistemidir.

Ehl-i imanî senelerden beri tazyik eden ve nazarî formüller ve vakıa gayr-ı mutabık bahanelerle bigünah ve masum Müslümanları hapishanelere dolduran, koca bir milletin dinini öğrenmeyi yirmi beş seneden beri çok zalimane ve cebbarane bir insafsızlıkla men eden hakiki mücrim ve cebbarlara huzur-u adalette soruyoruz:

Bu imanını her şereften üstün tutan ve dini ile iftihar eden ve onun için her fedakârlığı göze alan bu asil ve necip Müslüman millet, bu İslamiyet'in şerefine asırlarca alemdarlık yapmış ve onun kemalatını temsil etmiş ve onunla hal olmuş ve onun fezaili ile şereflenmiş ve onu canından aziz bilmiş bu dindar ve vefakâr millet, bu göğsü iman dolu temiz Türk çocuğu, kendi manevî varlığını teşkil eden iman ve mükeddesatına vaki tecavüzlere ve ruh-u iffet ve namusuna ve mekarim-i ahlakiyesine karşı irtikap edilen şenî suikastlara ve denaetkârane ihanetlere mukabele etmek hakkına malik değil midir?

İslam dinine karşı vaki olan bu mühinane savletleri karşılamaya ve onları müdafaa etmeye ehl-i imanın hakkı yok mudur? Bu hakk-ı hürriyetten, bu kudsî ve aslî hakk-ı müdafaadan mahrum mudur? Bu Müslüman ülkesinde, bu şerefli milletin dinini ve fezail-i ahlakiyesini tezyif eden ve onu dinsizliğe ve ilhada davet eden ve rezail-i sefihaneye teşvik eden ve esasat-ı diniyeyi yıkmaya uğraşan mel'unane ihanetlere göz yumulur, ses çıkarılmazken ve hatta onu yapanlar teşvik ve himayeye mazhar olur, alkışlanırken ve milletin mükeddesatına vaki tecavüzlere karşı ammenin hukukunu siyanete memur adlî makamlar, zerre kadar bir eser-i merhamet göstermezken, bilakis dini yıkmak, dine vaki ihanetleri desteklemek ve körüklemek için her nevi cüreti pervasızca irtikap edenleri himaye etmek, bir vatanperverlik şiarı ve fikr-i milliyete hizmet addedilirken ve vicdan-ı milletin alay eden denaetkârane şımarıklıklara kanunun müdahalesi şöyle dursun, bilakis her nevi himaye ve taltife mazhar edilirken, vatanın unsur-u hakimi olan bu faziletli milletin kendi vicdan ve imanına ve canından fazla sevdiği mükeddesatına karşı vaki bu alçakça ihanetlere mukabelesi ve hukukunu müdafaası niçin bir suç sayılıyor?

İrtica Ne Demek?

Ruh-u İslam'la bin seneden beri imtizaç etmiş ve onu yegane rehber-i hayat ve saadet tanımış ve abide-i hakikat kabul etmiş ve onunla yekpare bir vücut olmuş ve kendi dinini kendinden nez' etmek ve yıkmak için kimseye hak ve salahiyet vermemiş olan bu necip milletten ve bu vatanın unsur-u hakiminden bu müdafaa hakkını kim ve hangi kuvvet men ediyor? Vatanın hakiki sahibi olan bu asil milletin vicdanını hiçe sayarak aslî ve cibillî hukukuna karşı vaki olan haksız tecavüzleri ve kanunsuz müdahaleleri mazur görmeye imkân var mıdır? Bunları adeta meşru ve haklı göstermek ve setretmek için onun pak ve afif nasiyesine her fırsat düştükçe bir siyaset damgası yapııştırarak onu tenkil etmek ve onu mürteci ve inkılap düşmanı ilan ederek vatandaşı imanından dolayı tezyif etmek, hangi kanun ve adaletin icabıdır? Mahkemelerde ve hapishanelerde çürütmek, hangi insaf ve adaletle kabil-i telifdir?

Eğer irtica, dinsizlikten dönmek, televvusat-ı ahlakiyeden mekarim-i ahlaka suud etmek ise bu, vatandaşın hakkıdır. Eğer irtica, Müslüman dininin ulvî hakikatlerini izhar ve ispat etmek ise, onun metin ve kudsî ahkâmının isabet ve ulviyetini, hakkaniyet ve makuliyetini belirtmek ise, keza bu onun en kudsî ve şerefli bir vazifesidir ve buna imanen mecburdur. Bundan dolayı tahkir ve tazyik ve bihuzur edenlerin gaye-i maksatları göğüslerdeki imanı kökünden çıkarmak için kazmalarla yirmi beş seneden beri bilaaram (durmadan, dinlenmeden) çalışanların bizzat kendileri mücrim değil midir?

Ruhen ve cismen İslam olan, samimi ve ruhunda İslamî heyecanı yaşayan ve kalbi nur-u imanla dolu olan bu asil ve necip millet, hakiki bir fazilete müteveccih bir inkılapa, nura ve itilaya yönelmiş terakkiye, saadete ve hayyız-ı kemale, münteha bir teceddüde asla düşman değildir.

İnkılap Ne Demek?

Eğer inkılap dinsizlerin, habaset-i ahlakiye naşirlerinin arzuları veçhile milleti dinsizleştirmek ve onu iman ve itikadından soymak ise, eğer terakki bütün müspet ve küllî faziletleri red ve inkâr etmek ve bütün iffet ve namus kaygılarından sıyrılmak ve her türlü şenaet ve sefahet-i ahlakiyeye kapıları açmak ve bütün rezail-i içtimaiyeyi medeniyet ve meziyet diye millete mal etmek ise ve asrî icap ve ilmî meziyet ve medenî zaruret diye dinsizliği en mergup bir hareket ve şayan-ı imtisal bir lazıme-i şeref ve bir medeniyet ve durendişlik zihniyeti ve ileri görüşlülük alameti ve hurafattan tecerrüt üstünlüğü kabul etmek ise ve hakaik-i diniyeyi hurafat adıyla red ve tezyif etmek ise, böyle bir inkılap ve terakkiye bu milletten vefa beklemek ve böyle bir teceddüde karşı bu Müslüman halktan hayırhahlık beklemek, hatta hürmet ve muhabbet talep etmek cidden abes bir teklif ve beyhude bir gayrettir.

Eğer inkılap şerleri, şerefsizlikleri, denaetleri, habasetleri, atalet ve cehaleti bırakmak, ilme ve hakikate kapıları açmak, fazilete ve mükemmeliyete koşmak, eğer terakki, milletin hayra ve hakiki ve faziletkâr refaha müteveccih bir hamlesi demek ise; eğer teceddüt, mülevvesat-ı ahlakiye ve efkar-ı batıla ve muzırradan temizlenip hayata ve saadete doğru itila ise, kemal-i şerefe doğru bir ilerleyiş azmi ise, bu bizim baş tacımız ve en büyük emelimizdir...

İnkılap, beş-on kişinin şahsî arzusu değildir. İndî kanaatleri ve efkâr-ı felsefiyesi veya bir zümrenin indî telakkisi veya keyfî arzusu olamaz. Buna hamele-i milli denemez. Dinsizleştirmeye matuf şahsî ve keyfî arzuları olamaz. İrtidadın adına inkılap demek, bu milleti tanımamak ve hakikatlere karşı küfranda bulunmak demektir. Bu asil millet, dinsizliği ve dinsizleşmeyi bir inkılap olarak hiçbir zaman kabul etmemiş ve bu bapta kimseye salahiyet de vermemiştir. Böyle düşünenler, bu milleti tanımayan ve bu milletin ruhuna yabancı olan kozmopolit seciyeli bedbahtlardır. Bunlar, kendi keyiflerini ve meramlarını, milletin iradesi gibi göstermek ile milleti hiçe sayan ve onun reyine ve

iradesine ve şuur ve izanına asla kıymet ve ehemmiyet vermeyen mütecavizlerdir. Bunlar millete hayır ve şerri tefrik kabiliyeti tanımayan ve milletin başında fuzulî rehberlik iddiasında bulunan ve onun ruhuna ve hissiyatına kıymet vermeyen, aslî haklarına tecavüzde beis görmeyen küstahlardır. İstibdadı ve maziyi yıkmak iddiasıyla bin misli istibdat tesisini halas ve refah yolu diye, milletin istediği diye vasıflandıran hodgamlardır.

İnkılap muayyen eşhasın keyfi arzusu olmadığı gibi, alelade başiboş kaideler de değildir. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu inkılabın hududunu çerçevelemiş ve mahiyetini tespit etmiştir. Teşkilat-ı Esasiye'de dindarı en çok alakadar eden inkılap kaidesi laikliktir. Bu kaide gerçi dinî esasatı tanımamak ve onunla vatandaşın ruhunda meknuz ve ruh-u İslamiyet'te mündemiç bulunan hakiki bir tesamuh (hoşgörü) ruhuyla kendi hakikatının üstünlüğüne olan itimadı sebebiyle bu millet, bu kaide ile muaraza haline düşmeye lüzum ve hacet görmemiştir ve mücadele etmemektedir. Elverir ki; o resmî formalitelerdeki tarif-i veçhile hürriyet-i vicdan ve bitarafılık ve medeniyet düsturu olarak ve teşkilat-ı esasiyenin tanıdığı haklar dahilinde tatbik edilsin. Dinsizlerin ve farmasonların bu vatanda soysuzluk, kozmopolitlik ve iffet düşmanlığı mikroplarını yayan sefihlerin elinde dindara çekilmiş bir dinsizlik kılıcı olarak kullanılmasın! Vatandaşın imanına saldıran, vicdanına tahakküm eden, ruhunu rencide eden, aslî haklarını çiğneyen ve gasp eden bir taarruz silahı olmasın!

Laiklik Ne Demek?

Acaba bu vatandaki azınlıklar, her nev-i hürriyet-i diniyeye mazhar ve dinlerini istedikleri gibi tahsil, tedris ve icra etmek ve dinî cemaat teşkilatları kurmak salahiyet ve imkânlarına malik iken, bu vatanın unsur-u hakiminden bu haklar niçin esirgeniyor?

Acaba niçin bu unsur-u aslî senelerden beri dinini ve faziletinin membalarını öğrenmek haktan mahrum olmuştur? Ve niçin kendi imanını ve dinî tecessüslerini olgunlaştırmak ve vicdanının sesine ve emirlerine uygun bir şekilde ruhî ihtiyaçlarına cevap bulmak için bir dinî cemaat vücuda getirmek hakkına malik değildir? Laik bir sistemin en bariz vasfı, vatandaşın dinine karışmamak, vicdan hürriyetine müdahale etmemek değil midir? Bu esas ona kanunla bağlanmış iken, bir milletin topyekûn imanını yıkmaya savaşmak, vicdanları tazyik etmek ve dinin medar-ı bekası ve zıمام-ı mevcudiyeti olan tedrisat-ı diniyeyi men etmek ne ile kabil-i teliftir? Bunların laiklikle uyuşabilen tarafı neresidir? Dinî hürriyetin yegâne teminatı ve hissiyat-ı diniyenin zıمام-ı bekası olan din tedrisinin men edilmesi laiklik perdesi altında dinin inkırazını ve imhasını hedef tutan bir kasd-ı iblisanenin eseri değilse nedir?

Anayasa kanunu vatandaşın aslî haklarını ayak altına alan ve adına "inkılap ve temeddün" hareketi diye ad konan ve o nam ile maskelenen bu mütecavizane hareket, dini kökünden kazımak maksadıyla girişilen bir faaliyet-i mülhidanenin tam kendisi değil midir? Bunun başka ne suretle tevili mümkündür? Dinimizden dolayı bizi mücrim sandalyesine oturtanlar, din tedrisatını men etmek ve bu milleti dinsizleştirmek ve milletin vicdanına ve imanına saldırmak ve faziletini çürütmek ve yok etmek salahiyetini nereden aldılar?

Bu Müslüman millet kendi vicdan ve imanına saldırmak ve onu kendisinden nez etmek için kimseye hak ve salahiyet vermiş değildir. Asıl inkılap düşmanlığı ve kanuna ihanet, vatandaşın hukuk-u asliyesine tecavüz ve dindara bu vatanda hakk-ı hayat tanımayan ve ana kanunu bir korkuluk mahiyetine tenzil eden kanun, adalet ve insaf düşmanlarına teveccüh eden bir cürümdür. Yoksa Müslümanlık hürriyet-i vicdan düsturunu ve akl-ı selimin nazarını esasatında en kuvvetli düsturlarından addettiği için, hürriyet-i vicdan manasına olan laiklik ile muaraza vaziyetine girmiş değildir. Müslümanlık, kendi esasatını zorla kabul ettirmek için kimseye minnet etmez ve kimseyi

zorlamaz.

Müslümanlıktan kendini müstağni kılanlar ve ahkâmını tatbîke kıymet vermeyenler ancak İslamiyet'in füyuzat ve nimetlerinden kendilerini mahrum kılmaktan başka bir netice elde edemezler. Bunun avakıbı da kendilerine raci ve müteveccihdir. Yoksa Müslümanlığın kimseye minneti ve ihtiyacı yoktur. Cebirden müstağni ve münezzehtir. Ruh-u İslamiyet bir kısım insanların adem-i icabetinden bir şey kaybetmez. Zira onun mevki-i muallası emin ve mahfuzdur. Binaenaleyh, mademki dindar, laikliği kendisi için bir mücadele mevzuu yapmamaktadır. İmanının icabı İslamî kavaide aykırı olan şeylere muhalif olsa bile İslamiyet'in verdiği istiğna sebebiyle bu hususta ikraha ve mücadeleye düşmemektedir.

Fikrî Muhalefet Suç Olmaz

Bu itibarla onun fiilen inkılap düşmanlığı mevzu bahis olamaz. Ancak fikren muhalefet mevzu bahistir ki, bu da imanın icabıdır. Ve asla cürüm addedilemez. Buna rağmen acaba ne için laik olan hürriyet-i vicdan düsturunu kabul eden bir idare, dindarlarla uğraşılıyor? Hürriyet ve vicdanlarına ikide bir müdahale ediyor. İbadetlerine karışıyor. Onlara yeniden nizam ve şekil vermeye çalışıyor? Çeşitli vesilelerle onları tazip ve rencide ediyor? Acaba niçin insanları soysuzlaştıran, anarşiliğe sevk eden ve çeşitli ceraimin ikına sebep olan, devlet ve milletin emniyetini ve camianın refah ve huzurunu temin eden ve cemiyeti sayısız fedakârlıklara sevk eden ve insanı manevî murakabeden mahrum ve hayvanî ihtiraslarıyla ve onun icaplarıyla baş başa bırakan, dinsiz ve imansız telkinatı ve şenaat-ı ahlakiye ifsadatı devletin emniyetini ihlal amili sayılmıyor da, insanların vicdanına manevî bir yasağcı, fedakârlıkların ve faziletlerin ifasına manevî bir müşevvik ve hatta amir-i mücebbir ve efal ve hareket-ı beşeriyeyi kontrol eden ve hayra ve insaniyete, nizam ve huzura tevcih eden bir manevî müfettiş ve murakıp bırakan ve şuur-u insaniyi ezeliyet ve ebediyet izanıyla terbiye edip geliştiren ve zenginleştiren ve onu cüz'î ve fani ve muvakkat mahiyetten kurtaran ve ruh-u insaniyi ahlak ve fezailin kudsiyet ve asliyetine inandıran ve mesuliyet-i hakikiye iksiriyle teçiz eden ve onu fani beşeriyet ve behimî hayvanat derekesinden alarak, necaib-i aliye ve kemal-i ahlaka ve feragat-ı hakikiye şahikasına çıkararak, fani, muvakkat, akim ve meyyit gayeler ve mefkureler vartasından kurtarıp daimi ve ezeli hakikat ve saadet ve hakiki nuraniyat ve inşirah fezasına yükselten ve verdiği misilsiz medeniyet ve hakiki insaniyet telakkileriyle camianın ve hatta bütün zihayatın emniyetlerini ve hakiki huzur ve inşirahlarını ve içtimaî nizamını koruyan ve sağlayan ruh-u diyanet ve iman, devletin emniyetini ihlal sayılıyor? İnsan bu hal karşısında ve haklı olarak, "Acaba laik idarenin vasf-ı farkı dinsizlerin ve dinsizliğin hakimiyeti midir?" diyeceği geliyor.

İslamiyet'i Bilmiyorlar

Çeşitli tarihî ve gayr-i dinî inhitat ve muhtelif inkıraz amillerini görmeyerek ve cehaletin dinimize sokmak istediği birtakım batılı (hâşâ) din zannederek dinimizi kötölemek isteyenler, ancak cehaletlerini izhar etmektedirler. Kendisini fıtrat ve hakikat dini diye ilan eden ve ilim ve hakikatin penahı, müşevviki ve baş hamisi olduğunu dava eden ve beşerin muhtelif tabakalarının saadet ve refahı için ilme ve hakikate müstenit hayra ve fazilete ve itilaya saik ve her nevi terakkiyatı emreden bir dini itham etmek ve onu medenî ve insanî inkişafalara engel tanımak, ancak koyu garaz ve cehaletin neticesidir.

Müslümanlığı itham edenlerin dinimiz hakkındaki bilgileri Avrupa Hıristiyanlığının dinimize karşı beslediği garaz, düşmanlık ve kin duygularından mülhemdir. Ve Avrupa dinsizlerinin Hıristiyanlık hakkındaki menfi telakkilerinden muktebestir ve onların aynen taklididir. İslamiyet aleyhinde

Hıristiyanlığın beslediği gayz ve nefret hisleriyle meşbudur. Farmason ruh-u meşmunun hakikatı diyanete karşı beslediği yıkıcı ve bozguncu telkinatın ve denaetkarane ihanetin mahsulüdür. Onlar İslamiyet’i asla bilmiyorlar ve bilmeye de nehveteri (tekebbürleri) ve cahilane gururları manidir. Onlar Avrupa ve garp inkişaf-ı ilmisinin şaşaasından gözleri kamaşmış, hayır ve şerri tefrik kabiliyetleri azalmış ve izan ve insafları ölmüş, dumura uğramış kimselerdir. Onlar nur-u ezeliyi görmeyecek derecede kör, ilahî hakikatleri ve hakiki insanîyet düsturlarını ve kudsî telkinatı işitmeyecek derecede sağır ve hayvanî ihtirasların, dünyevî ve muvakkat duygu hatırı için necaib-i kudsiyeyi ve hakaik-i aliyeyi söyleyemeyecek derecede dilsizdirler. Onlar nur-u hidayete kapılarını kapamış bedbahtlardır. Hıristiyanlık kininin ve farmasonluk iblisîyetinin ruhlarına ektiği zehirli tesirler ve İslamiyet aleyhindeki şiddetli adavet ve taassup, onların insafa gelmelerine asla müsaade etmemektedir.

Garp inkişaf-ı ilmisinin ve teknik-i terakkiyatının ilk üstadı İslam medeniyeti olduğu, bizzat Avrupalı fikir ve ilim dahileri dava ettikleri halde, medeniyet-i İslamiye üzerine çeşitli felaketlerin ve ihanetlerin çökmesi yüzünden vukua gelmiş olan şark inhitatını, bunlar Müslümanlığa atfederler. Baş müsebbip ve hakiki amil telakki ederler. Ve Müslümanlığın gerilik ve inkıraz amillerini ihtiva ettiğini dava ederler! En metin ahkam ve esasata ve en yüksek desatire malik olduğu, düşmanları tarafından bile teslim edilen İslamiyet’e topyekûn hurafat ve ebatılı tesmiye ederler! Onlara göre Müslümanlık kurun-u vusta ve barbarlık kaideleridir, akvam-ı iptidaiye ve vahşiyenin düsturlarıdır! Bugünkü medenî tekamül kaidelerinin yanında kıymet ifade etmezler ve başlıca terakki engelleri ve terakki ve inkişaf manileri halindedirler! “Din terakkiye manidir” sözü onların en katî düsturudur.

Halbuki İslamiyet, bugünkü ulum-u müspete inkişafı müvacehesinde hakkaniyet ve isabeti tamamıyla tezahür etmiş bir nizam-ı ekmelîyettir ve beşerin yegane zıman-ı halas ve kâfil-i saadeti olan bir şehrah-ı selamettir. Ve insanlığın arayıp özlediği hakikat ve bir hazine-i hidayettir. Ruh-u İslamiyet’in fişkırtdığı misilsiz enerji ve vücuda getirdiği harika ve muazzam inkılap ve tatbik ve tahakkuk ettirdiği eşsiz nizam-ı medeniyet ve bünyan-ı adalet ve ebedî fazilet, tarih sahnelerinde eşsiz ve nazirsiz yatmaktadır. İslamiyet’i bilmeyenler ve her nev dinî telakkilere ve manevî inançlara sahip olmayı mahz-ı cehalet ve belahet sayanların iman sahiplerine ve maneviyata inananlara hücumu ve onların haklarını tanımamak hususundaki gaddarlıkları, onların nazarında cehalet ve hurafe ile mücadele ve mücahededen maduttur. Bunların ilm-i izanlarına ve eğer varsa insaflarına hitap ediyoruz.

Ümitsizlikler Cehennemi

Acaba kâinatın bize arz ettiği hakikatlerin yüzleri, sadece onlara hak verecek bir mahiyette midir? İman taraftarlarını tekit ve tasdik edecek vücuh-u hakaik yok mudur? Fikir ve ilim dünyasının pehlivanları yalnız münkirler midir? İlimde ve felsefede metbu ve üstad tanınan yüksek mütefekkirler arasında dindarlar ve iman veçhesini ispat edenler ve kâinatın harikalar cihanı olduğunu ve bunların ancak en yüksek akıl ve izanın teşkil ve tertibi ile mümkün olabileceğini söyleyenler az mıdır? İnsanlar hudutsuz masnuat-ı fikriyeye ve sayısız makulat-ı hilkate bir fail bulmak cehdiyle aramgizar değiller midir?

Acaba ilim ve fikir sahasındaki yegâne ve müberhen ve vakıa mutabık hakikat 17. ve 18. asırların mecruh ve pür-şeamet ve akim ve kasvetli dar yüzlerinde midir? Felsefede ispatiyecilik denilen ve tabiat kanunlarından başka bir şey tanımayan ve inkâra dayanan bir meslek, kör ve sağır tabiatçılık, katı ve uğursuz maddecilik midir? Acaba yegâne tarik-i hayat ve saadet maddî ve ruhsuz sistemlere bağlanmak ve kasvetengiz ve yeis verici ve birbirini hırpalayıcı mutezat nazariyeler içinde boğulup

kalmak ve yolunu şaşırarak ve bilmeyeceğimize inanarak hakaik-ı aliyeyi inkâr etmek ve ilahî ebediyet tesellilerinden mahrum yaşamak ve necaib-i ulviyeye müstenit olacak desatir-i ezeliyyeyi taharriden sarf-ı nazar etmek midir?

Acaba beşerin gaye-i tesellisi ve inşirah-ı saadeti kendisini bu karanlıklar ve ümitsizlikler cehennemi içinde hapsetmek midir?

Acaba vatanı tealiye ve milleti refah ve saadete kavuşturmak, terakki ve medeniyete ulaştırmak ümit ve teselli-i insaniyenin yegâne membaı, ezeliyet ve ebediyete dayanan hakiki insaniyet ve beşeri saadet mefkûresinin yegâne kaynağı ve bu mefkûreye göre ayarlanan hakiki ve müstakar ve mü'min fazilet ruhunun yegane zımanı ve vazife aşkının ve ceht ve gayret heyecanının yegane mevlidi ve bina-i ahlakının rakipsiz mesnedi ve huzur-u insaninin yegane müessiri ve baş amili olan ruh-u diyanetten sıyrılmakla ve insanı hayvaniyeti ile ve behimi ihtiraslarıyla baş başa bırakmakla mı mümkün olacak?

Acaba hayattan istenilen matlup sadece hayvanî ihtirasların tatmininden mi ibarettir?

Acaba insanın hayvaniyetin fevkinde hiçbir veçhesi ve matlubu ve gayesi yok mudur?

Acaba ruh-u insaniye asla şifa vermeyen, onların ebediyete ve daimî hayata teşne gönüllerini asla teskin ve teselli etmeyen, fani ve akim gayeler ve o cansız mefkûreler mi insana ruh-u fazileti aşılıyarak, onları hayatı ihtikar bahasına en yüksek fedakârlıklara, kahramanlıklara ve necaibi-i ahlakiyeye ve her halükârda istikamet ve sadakate sevk edecek?

Acaba hayat-ı dünyeviyeden fedakârlıkta bulunabilmek ve feragata razı olabilmek için muahher bir hayat-ı bakiye, bu âlemden daha gerçek, daha vefalı bir saadet zeminine inanmaktan başka yol ve çare var mıdır? Tesis-i ahlakın ancak böyle bir inanışa vabeste bulunmasından başka bir tarik mevcut mudur?

Hodgam insan fedakârlıklarının karşılığını görecek bir hayat-ı diğere inanmayınca, fena sıfatlarından ve nefsanî arzularından ve şahsî isteklerinden kolay kolay feragat edebilir mi? İleride bir ışık ve ümit göremeyince, fedakârlıkta bulunabilir mi? Ahlakı, şahsın aleyhine ve diğeri lehine ve cemiyet hesabına ferdî matlaplarından ve ihtiyaçlarından feragatte bulunmasından başka nedir? Amelî hayat bakımından ahlak başka ne suretle tarif edilebilir?

Beyhude Gayret

Acaba müessese-i diyanetin hiç tecrübe, istikra ve müşahedeye dayanan bir sahası yok mudur? Yahut bina-i iman, isbatî ve tahkikî mahiyetten mahrum ve hakikat-ı hariciyesi gayr-i mevcut bir hayal ve efsane midir?

Acaba zümre-i enbiya ve evliyanın mesnetleri (hâşâ, sümme hâşâ) evham ve hayalat mıdır?

Acaba hakikat-ı imana ait böyle tahkiki sahaya herkesin yükselmesi onun inkârı için kâfi bir sebep midir? İlmî netaic-i âliyeyi herkesin bizzat tecrübe etmeye liyakat-ı ilmiyesi kifayet etmediği gibi, ruh-u fazilet olan ihlasın ve batın-ı safvetin derece-i iktisabına muallak olan bu şuhudî ve ikanî sahaya herkesin yükselmemesi tarik-i ilimde herkes için açık olmayan bir istisnaiyet kapısı manasına mı gelir?

Yahut bu ilahî ve hakkanî merhaleye herkesin ulaşamaması onun tahakkuku imkânsız bir faraziye olmasına mı delalet eder? İnsana ümitsizlik ve nevmidi mikropları zerk eden ve adem ve kasvet zehirleri aşıl原因 ve onu behimî ihtiraslara yönelten kavi ve katı maddecilik ve bunaltıcı ve sert çehreli ispatiyecilik yerine, güya hakikat-ı hariciyeden mahrum kabul edilen iman esasatı (yani bu mefruzî hayal) insanın ferdî ve maşerî ihtiyaçlarına pratik hayatına daha uygun değil midir? Seviye-i fikirleri vasatın fevkine yükselmeyen halk kitleleri hesabına daha faydeli değil midir?

Şimdi soruyorum. Bu efkâr ve hakaik ve hakaik-alud bulunan ve ebediyet gayeleri peşinde koşan

insanların siyaset gibi fani ve muvakkat, hatarlı ve mesuliyetli ve hukuk-u ibadı da bir dünya cambazlığına rağbet etmeleri ve onun peşine düşmeleri nasıl varit olabilir? Bu mülahazat bizim endişe-i imaniyeden ve cehd-i ilmiden başka veçhe ve çehremizin bulunmadığını ve asla fani maksatların zebunu olmadığımızı ispat eder ve gösterir.

Ve keza senelerden beri bir nizam ve fazilet unsuru olmak vasfımıza devam ve sadakatte her nevi zulümden sakınmak, şiddet-i ihtiyacımızın mana ve hikmetini izah eder.

Bizi dinî bağılımızdan dolayı mesul etmek beyhude bir gayrettir. Tazyikler, tehditler, hapisler ve işkenceler ancak maddeye kadar uzanabilir. Bunların tesirleri kişver-i (iklimi) imanın harim-i muallasına yükselemez ve asla müntehası, ebediyet ve uluhiyet olan yollarından ve azimetlerinden ve imanlarının icabatını icradan döndüremez.

Ahmed Feyzi

Son Müdafaa

1948'DE MELHAME-İ KÜBRA denilen Afyon Mahkemesi'nde Üstad ve Nur talebelerinin huzurunda yaptığı son müdafaa, ahirzaman hadisatı hakkında, naslara dayanarak ispatı esas alan bir şaheserdir. Hayalimizi altmış küsur sene önce Afyon Mahkeme salonunda yapılmış, ilimle cesaretin kol kola yürüdüğü son müdafaaaya götürelim:

Bismihî Sübhânehû

Sayın Hakimler,

Sayın savcının baştan başa garaz ve muğalatadan ibaret olan son mütalaasını dinledik. Kendisine yüksek huzurunuzda şu suali sormak istiyoruz: Bize yaptığı isnadat, Denizli beratından evvelki zamanımıza mı aittir? Yoksa o beraattan sonraki zamana mı aittir? Eğer o beraattan evvelki zamana ait ise o beraat ve kaziye-i muhkeme, onları tamamen silmiş, tasfiye etmiş ve hesabını görmüştür. Yok, ondan sonraki zamana ait ise, bu cihetin üzerinde biraz duralım:

Sayın savcının en belirli ithamı olan bu gizli cemiyet, Denizli beraatından sonra kurulmuş ise nerede, ne zaman ve kaç kişi tarafından kurulmuştur? Müessisleri kimlerdir? Bunlara dair edna bir emare ve delil elde etmişler midir? Bizi mevkuf tutabilmek için bir nakarat halinde bütün mahkemenin devamı müddetince tekrarladığı bu uydurma cemiyet isnadı, ilk iddianamesinde sarihan mevcut değildi. Zira ondaki itham aynen “idlal ve iğfalın derece-i şumulü de göz önüne alınmak suretiyle hareketi Ceza Kanunu'nun 163. maddesinin 1. fıkrasıyla 173. maddenin son fıkrasına uygundur” şeklindedir.

Halbuki cemiyetçilik hakkındaki itham 163. maddenin 2. fıkrasına göredir. Mahkemenin devamı müddetince cemiyetçilik hakkında edna bir delil zahir olmadığı halde, mümaileyhin bu isnadını daha kuvvetle tekrarlaması, iddiasını kanun ve delaile değil, sırf hissiyata dayandırıldığını göstermektedir. Sayın savcı bu son talebinde cemiyet isnadına dair hiç delil ve emare elde edilmediğini itirafla beraber, heyet-i celileden delilsiz olsa da cemiyetin vücudunu kabul etmelerini ister bir tarzda gizli cemiyete delil aramaya lüzum olmadığını adeta bir vazı-ı kanun gibi tasrih etmiş ve o yolda talebini yapmıştır.

Sayın Hakimler,

Heyet-i celileniz bu takdirde hükmünü neye istinat ettirecektir? Delilsiz nasıl hüküm verecektir? Delile dayanmayan bir hükmün kanunla ve adaletle alakası kalır mı? Halbuki kanunda, “Devletin emniyetini ihlal edebilecek harekete halkı teşvik veya bu babda cemiyet teşkil edenler ve teşkilatın bir güne fiilî eseri çıkmamış olsa bile...” şeklindedir. Buna nazaran cemiyetin vücudu için sayın savcının formalite dediği kanunî teşkilatın vücudu şarttır.

Hangi Cemiyet?

“Teşkilatın bir güne fiilî eser çıkmamış olsa bile...” fıkrası bu teşkilata dair bir güne delil elde edilmemiş olsa manasına mıdır? Yoksa bu teşkilatın hariçte bir hadise-i fiiliyesi zuhur etmemiş olsa manasına mıdır? Fıkranın evvelindeki “teşvikat” kelimesi, maksut manayı tamamen izhar etmektedir. Fıkraı yalnız teşvikat kelimesiyle okusak, “Teşvikatın bir güne fiilî eseri çıkmamış olsa...” şekline girer. Buna nazaran teşvikat olacak, fakat bunun neticesinde hariçte bir hadise-i fiiliye zuhur etmeyecek. Aynen teşkilat olacak fakat bu teşkilat sebebiyle hariçte bir hadise, bir eser fiilî tekevvün etmeyecek demektir. “Fiilî eser” kelimesi de bu manayı ifade eder.

Sayın savcı bizim tesanüdümüze ve bağlılığımıza ve imanî siyanetimize ve yekdiğerimize muhabbetimize ve birbirimiz için feragat ve fedakârlığımıza bakarak cemiyet hükmünü veriyor. Halbuki bunlar evsaf-ı mü'minindir. İmanı kavi, bid'at ve dalaletlere boyun eğmemiş, hakiki ve halis

ehl-i iman elbette Müslümanlığın bu kabil cevahir-i maneviyesiyle, yani hakiki mezaya-yı insaniye ile müzeyyen olacaktır. Şüphesiz dindeki alakası, daha mebna-yı diyanet olan Kitabullah'ın kaç sure olduğunu fark etmeyecek kadar zayıf olan bir insandan gayret-i diniye ve cemiyet-i imaniye ve şevk-i iman ve Allah sevgisi gibi hasail-i aliyenin manasını bilmesini ve onların şumûl ve tesirlerini anlamasını beklemek abes olur.

Sayın Hakimler,

Müslümanın ve Müslümanlığın haiz olduğu necaib-i ahlakiyeyi ve fezail-i kudsiyeyi ve rabıta-i İslamiye ve uhuvvet-i diniyenin mertebesini sizin yüksek huzurunuzda tekrar, zait olur. Yalnız burada teberrüken birkaç misal vereceğim. Ta ki, diyanet bağından ve uhuvvet-i imaniyeden haberi olmayanlar anlasınlar. Hazret-i Kur'an müminlerin birbirine karşı sevgi ve merhamet muamelelerini ve yekdiğerlerine karşı azamî ferağat ve tevazu ile bağlanmalarını ve bilhassa esna-yı mücahedede şiddet-i tesanütlerini ve aralarında rabıta-ı müşterek olan Allah sevgisinin azamet-i derecesini şu vasıflarla bildiriyor ve emrediyor.

أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ [45]

أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ [46]

كَانَتْهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ [47]

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا [48]

وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ [49]

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا [50]

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ [51]

Ehadis-i şerifenin sayısız örneklerinden birkaç (dokuz) misal:

مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ مَثَلُ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى

مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَى [52]

مَثَلُ الْمُؤْمِنِ إِذَا لَقِيَ الْمُؤْمِنَ فَسَلَّمَ عَلَيْهِ كَمَثَلِ الْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا

[53]

مَثَلُ الْمُؤْمِنِ كَمَثَلِ الْعَطَّارِ إِنْ جَالَسْتَهُ نَفَعَكَ وَإِنْ مَاشَيْتَهُ نَفَعَكَ وَإِنْ

شَارَكَتَهُ نَفَعَكَ [54]

مَثَلُ الْمُؤْمِنِ كَمَثَلِ الْيَدَيْنِ يَغْسِلُ أَحَدُهُمَا الْأُخْرَى [55]

لَيْسَ الْمُؤْمِنُ بِالَّذِي يَشْبَعُ وَجَارُهُ جَائِعٌ إِلَى جَنْبِهِ [56]

إِنَّ الْمُتَحَابِّينَ فِي اللَّهِ لَعَلَى عَمُودٍ مِنْ يَاقُوتَةٍ حَمْرَاءٍ فِي رَأْسِ الْعَمُودِ
سَبْعُونَ أَلْفَ غُرْفَةٍ إِذَا أَشْرَفُوا عَلَى أَهْلِ الْجَنَّةِ أَضَاءَ حُسْنُهُمُ الْجَنَّةَ كَمَا
تُضِيُّ الشَّمْسُ لِأَهْلِ الدُّنْيَا فَيَقُولُ أَهْلُ الْجَنَّةِ انْطَلِقُوا فَلِنَنْظُرُ إِلَى
الْمُتَحَابِّينَ فِي اللَّهِ عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ مِنْ سُنْدُسٍ خُضِرٍ مَكْتُوبٌ عَلَى جِبَاهِهِمْ
هَؤُلَاءِ الْمُتَحَابُّونَ فِي اللَّهِ تَعَالَى [57]

أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ "الْحُبُّ فِي اللَّهِ وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ" [58]

أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ بَعْدَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ [59]

أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ أَنْ تُدْخَلَ سُرُورًا عَلَى أَخِيكَ الْمُؤْمِنِ أَوْ تَقْضَى عَنْهُ دَيْنُهُ أَوْ
تُطْعِمَهُ خُبْرًا [60]

Ehl-i imanın bir de ilme ve ulemaya muhabbet ve bağlılık ve yekdiğerini ilmen ve hidayeten ıslah ve ikmal etmek ve emr-i bi'l-ma'ruf ve nehy-i ani'l-münker vazife-i diniyesini yapmak bakımından ve ilme ve alime verilen ve alimin vazife ve memuriyeti noktasından yekdiğeriyle münasebet ve alakasını ve rabıtasını tetkik edelim. Emr-i bi'l-ma'ruf ve nehy-i ani'l-münker hakkında (iki hadis):

إِنَّ التَّارِكَ لِلْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ لَيْسَ مُؤْمِنًا بِالْقُرْآنِ وَلَا نَبِيًّا
[61]

مَنْ أَمَرَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَى عَنِ الْمُنْكَرِ فَهُوَ خَلِيفَةُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ وَخَلِيفَةُ
كِتَابِهِ وَخَلِيفَةُ رَسُولِهِ [62]

Vazifesini yapmayan ulema hakkında (üç hadis):

أَشَدُّ النَّاسِ عَذَابًا عَالِمٌ لَمْ يَنْفَعُهُ عِلْمُهُ [63]

مَنْ كَتَمَ عِلْمًا يَعْلَمُهُ الْحِمَامُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِلِجَامٍ مِنْ نَارٍ [64]

إِذَا ظَهَرَتِ الْبِدْعُ فِي أُمَّتِي وَشَتِمَ أَصْحَابِي فَلْيُظْهِرِ الْعَالِمُ عِلْمَهُ فَإِنْ لَمْ
يَفْعَلْ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ [65]

Vazifesini yapan ulema hakkında (dört hadis):

فَضْلُ الْعَالِمِ عَلَى الْعَابِدِ سَبْعُونَ دَرَجَةً [66]

فَضْلُ الْعَالِمِ عَلَى غَيْرِهِ كَفَضْلِ النَّبِيِّ عَلَى أُمَّتِهِ [67]

عَالِمٌ يَنْتَفِعُ بِعِلْمِهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ [68]

حَمَلَةُ الْعِلْمِ فِي الدُّنْيَا خُلَفَاءُ الْأَنْبِيَاءِ وَفِي الْأَخِرَةِ مِنَ الشُّهَدَاءِ [69]

İlmin ve talibinin fazileti ve emr-i hidayetin yüksekliği hakkında (altı hadis):

الْعِلْمُ مِيرَاثِي وَمِيرَاثُ الْأَنْبِيَاءِ قَبْلِي فَمَنْ كَانَ يَرِثُنِي فَهُوَ مَعِيَ فِي الْجَنَّةِ

[70]

طَالِبُ الْعِلْمِ طَالِبُ الرَّحْمَنِ طَالِبُ الْعِلْمِ رُكْنُ الْإِسْلَامِ وَيُعْطَى أَجْرُهُ مَعَ

الْأَنْبِيَاءِ [71]

الْعِلْمُ حَيَاةُ الْإِسْلَامِ وَعِمَادُ الْإِيمَانِ وَمَنْ عِلِمَ عِلْمًا أَنْمَى اللَّهُ لَهُ أَجْرَهُ إِلَى

يَوْمِ الْقِيَامَةِ [72]

لِإِنَّ يَهْدِي اللَّهُ عَلَى يَدَيْكَ رَجُلًا خَيْرٌ لَكَ مِمَّا طَلَعْتَ عَلَيْهِ وَغَرَبْتَ [73]

مَنْ طَلَبَ بَابًا مِنَ الْعِلْمِ لِيُحْيِيَ بِهِ الْإِسْلَامَ كَانَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْأَنْبِيَاءِ دَرَجَةٌ [74]

مَا أَهْدَى مُسْلِمٌ لِأَخِيهِ هَدِيَّةً أَفْضَلَ مِنْ كَلِمَةٍ حِكْمَةٍ [75]

Ulemaya hürmet ve tevkırın ve onları ziyaretin lüzumu ve vücubu hakkında (üç hadis):

أَكْرَمُوا الْعُلَمَاءَ وَوَقِّرُوهُمْ [76]

أَكْرَمُوا الْعُلَمَاءَ فَإِنَّهُمْ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ فَمَنْ أَكْرَمَهُمْ فَقَدْ أَكْرَمَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ [77]

مَنْ اسْتَقْبَلَ الْعُلَمَاءَ فَقَدْ اسْتَقْبَلَنِي وَمَنْ زَارَ الْعُلَمَاءَ فَقَدْ زَارَنِي وَمَنْ جَالَسَ

الْعُلَمَاءَ فَقَدْ جَلَسَنِي وَمَنْ جَالَسَنِي فَكَأَنَّمَا جَالَسَ رَبِّي [78]

İlimden murat hakaik-ı ilahiye ve ulum-u Kur'aniye olduğu ve hulefa-yı Resulullah'ın kimler olduğu hakkında (beş hadis):

حَمَلَةُ الْقُرْآنِ هُمُ الْمُعَلِّمُونَ كَلَامَ اللَّهِ الْمُتَلَبِّسُونَ بِنُورِ اللَّهِ مَنْ وَالَاهُمْ فَقَدْ

وَالَى اللَّهُ وَمَنْ عَادَاهُمْ فَقَدْ عَادَ اللَّهُ [79]

أَكْرِمُوا حَمَلَةَ الْقُرْآنِ فَمَنْ أَكْرَمَهُمْ فَقَدْ أَكْرَمَ اللَّهَ أَلَا فَلَا تَنْقِصُوا حَمَلَةَ الْقُرْآنِ حُقُوقَهُمْ مِنَ اللَّهِ بِمَا كَانَ.. كَادَ حَمَلَةُ الْقُرْآنِ أَنْ يَكُونُوا أَنْبِيَاءَ إِلَّا أَنَّهُ لَا يُوحَى

إِلَيْهِمْ [80]

الْعُلَمَاءُ مَصَابِيحُ الْأَرْضِ وَخُلَفَاءُ الْأَنْبِيَاءِ وَوَرَثَتِي وَوَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ [81]

أَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى الْخُلَفَاءِ مِنِّي وَمِنْ أَصْحَابِي وَمِنَ الْأَنْبِيَاءِ قَبْلِي هُمْ حَمَلَةُ الْقُرْآنِ وَالْأَحَادِيثِ عَنِّي وَعَنْهُمْ فِي اللَّهِ وَلِلَّهِ [82]

رَحِمَ اللَّهُ عَلَى خُلَفَائِي. قِيلَ وَمَا خُلَفَاؤُكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ الَّذِينَ يُحْيُونَ سُنَّتِي وَيُعَلِّمُونَهَا [83]

İman Rabıtası

Sayın Hakimler,

Hazine-i Kur'aniye ve cevahir-i hadisiyeden sırf birkaç numune olarak sıraladığım bu misalleri teemmül buyurduktan sonra Nur talebeleri arasındaki tesanüdün ve Üstadlarına karşı gösterdikleri hakiki alakanın manasını tamamen anlamış olursunuz ki, bu serapa bir rabıta-i imaniye ve bir tesanüdü diniyedir. Ve böyle bir tesanüt ve rabıta, dinimizin evamir-i kudsiyesindedir. Acaba bu uhuvvet-i diniye ve alaka-i imaniyenin adına bir gizli cemiyet yaftası etiketi yapıştırınca din rabıtasına nerede yer verilmelidir?

⁸⁴ **وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ** Ayet-i celilesindeki i'tisam nerede tecelli edecektir? Yoksa gizli cemiyet ithamına maruz kalmamak için muhabbet-i diniyeyi ve uhuvvet-i imaniyeyi ve teavün-ü İslamiyeyi terk mi edelim? Allah ve Resul'ünü sevip emirlerine itaat etmeyelim mi? Hablullah etrafında toplanmayalım mı? Dinde müçtehitlik yapacak kadar ileri ve aşırı ilmî davalara kalkışan ve dine dair kendi kendine hükümler veren sayın savcı bize yol gösterebilir mi?

Bizim İslamlık rabıtamızı gizli cemiyet diye vasıflandırıp mahkûm edecek ise, on dört asırlık bir tarihe malik olan bu kudsî ve ilahî cemiyeti (hâşâ) biz kurmadık. Onun banisi bütün cihan-ı beşeriyetin huzur-u kemal ve iclalinde boyun eğdiği Zat-ı Pak-ı Risalet'tir. Acaba fezail-i İslamiyenin kudsî hakikatleriyle seciyelenen bir mü'min, zararlı siyaset ve sair gibi çirkaba tenezzül eder mi? Ve hâşâ, o hakaik-i âliyeyi süflî, fanî ve dünyevî maksatlara alet yapar mı?

Evet bir mü'min imanından dolayı hakkaniyet ve kudsiyetine inandığı hakaik-i İslamiyenin her yönden muta' olmasını arzu eder. Bundan daha tabii ne olabilir? Fakat onu muta' yapmayanlara karşı da icbar ve ikraha asla tenezzül etmez. Çünkü İslamiyet âli ve müstağnidir ve bütün ikrahlardan müteâlidir. Kimsenin kendi evâmîr-i kudsiyesine icabet ve ittiba etmesine o muhtaç değildir. Bilakis insan ona muhtaçtır. Hakiki bir mü'min ise o hazine-i kudsiyeden aldığı cevher-i fazilet ve terbiye-i

asilane dolayısıyla bu istiğna-yı tammi bir vakar-ı nezahetle labistir. Hele vicdan ve fikir hürriyetine karşı azamî bir hürmetle mütehasstir.

Sayın savcıya göre itham edilmekte olduğumuz cemiyetin siyasî olmasına da ihtiyaç yokmuş, yalnız dinî topluluk, dinî akide ve fikir birliği, cemiyet ifade edermiş! Acaba azamî bir muhabbet ve sevgi ile yekdiğerine bağlılık, dinin evamir-i kudsiyesinden değil midir?

Bu Din Mülga mıdır?

Eğer imanî ve İslamî ilimleri öğrenmek, zaruriyat-ı diniye ve hakaik-i imaniyeyi tahsile çalışmak ve bundan diğer din kardeşlerini faydalandırmak ve bir inkişaf-ı dinî etrafında toplanmak ve onu genişlendirmek, yani dinin evamir-i kudsiyesine teb'an izzet-i İslam'a çalışmak ve şeref-i İslam'ı tebarüz ettirmek ve dinin hakkaniyetini belirtmek ve ilmî inkişaflarını takip etmek, sayın savcının kast ettiği gizli cemiyet ise, sayın savcı bize açıkça söylesin ki, bu din artık mülgadır, evamirine ittiba edilmez. Biz de ona göre anlayalım.

Kanun maddesi, "Dini ve dinen mukaddes tanınan şeyleri alet etmek ve bu babda cemiyet teşkil etmek" kaydını koyuyor. Yoksa din sevgisi, ilmî alaka ve imanî inkişaf yüzünden hasıl olan tesanüdü cemiyet saymıyor ve buna göre gaye de devlet emniyetini ihlal etmek ve devletle uğraşmak gibi siyasî maksatlar olacak. Demek ki, kanunun aradığı cemiyet, din sevgisinden ve uhuvvet-i diniyeden hasıl olan tesanüt değildir. Cemiyet teşkili hakkındaki 313. maddenin sarahatı da bunu emreder. Bu babdaki kayıta "Adliye veya ammenin selameti aleyhinde cürüm işlemek için cemiyet teşkili" şeklindedir.

Acaba otuz seneden beri muhtelif kimseler üzerinde yapılan ana araştırmalar ve resmî tetkiklerde Risale-i Nur faaliyeti içinde adliyenin veya ammenin selameti aleyhine cürüm işlemek kastına dair edna bir emareye rastlanmış mıdır? Tenkit ve takbih etmek, menfî görüşe ve düşünceye sahip olmak, dinin kötü dediğine kötü demek, kötülükleri belirtmek ve izah etmek, cürüm işlemek kasdı manasına gelmez. Acaba Risale-i Nur'un sayısız risaleleri, hakaik-i İslamiyeyi ve envar-ı tevhidi güneş gibi gösteren birer abide-i hakikat ve samimiyet olmaktan başka bir mana mı taşıyorlar?

Yoksa siyaset mevzuları ve fani icapların hatırı hakaik-i ilahiye ve ezeliyenin fevkinde bir mevzu mudurlar ki, ilahî ve ilmî hakikatleri serdederken siyaset mevzularını ve fani varlıkları rencide etmemek için fikirlerimize zincir ve lisanlarımıza bukağı vuralım. Fani insanların fani karihalarının "fikir kabiliyeti" müspet veya menfî, isabetli veya isabetsiz görüşlerinden ibaret olan siyaset telakkileri, insanlık için son merhale-i tekamül müdür ki veya son penah-ı saadet midir ki, onları rencide etmemek için ezeli ve ebedî hakikatleri, küllî ve nihaî kıymetleri ayak altına alalım? Ve siyasetin hatırı için ilmin şaşmaz, eğilmez, bükülmez, icap tanımaz lisanını susturalım. Bunlara devlet aleyhine cürüm işlemek kasdı mı diyeceğiz?

Risale-i Nur Kur'an'dan Ayrı Değildir

Sayın savcı, Nurcu, metbu ve hizb-i makbul gibi tabirleri de bu babtaki iddiasına mesnet yapmakta ve çok yaman bir muğalata ile ⁸⁵¹ **تُورِكَ أَحْسَنُ مِنْ كُلِّ النَّوْرِ** tabirini Hazret-i Kur'an ile muaraza eden ve hâşâ onun karşısına çıkan bir hamle şeklinde göstermektedir. Hâşâ! Risale-i Nur, hiçbir zaman kendini şems-i hidayet olan Hazret-i Kur'an'ın feyzinden ayrı, müstakil bir varlık olduğunu iddia etmemiştir ki, böyle bir itham doğru olsun. Bilakis Risale-i Nur daima kendini Hazret-i Kur'an'ın nuru olarak göstermekte ve hemen her yerinde Kur'an'ın malı, Kur'an'ın tefsiri, Kur'an'ın hikmeti diye dava etmektedir.

Onun ahsen olması Nur-u Kur'an'ın ahsen ve eltaf olduğu manasına gelmez mi? Asr-ı Saadet'ten bugüne kadar gelen inkişafat-ı ilmiye hep Hazret-i Kur'an'ın füyuzatıdır, envarıdır. Kanaatimize göre ise, Risale-i Nur, o envarın şahikasıdır. Ve eriştiği en yüksek merhale-i kemaldır. Bu itibarla ahsen ve eltaftır. Risale-i Nur'u siyaset gözlüğü altında seyreden ve onu küçük ve ehemmiyetsiz görmek isteyen sayın savcı onun dünyaya meydan okuyan çehresini göremeyecek kadar garaz bulutlarıyla muhat ise bilsin ki, Risale-i Nur, her bakımdan eşsiz bir mükemmeliyete maliktir. Onun bir kemal-i tam teşkil eden mezayası karşısında hiç tereddüt etmeden dava edebiliriz ki, o her sahada gayr-ı kabil-i taklit ve tanzirdir.

Onun mehasini kendisinden başka kimsenin medh ve senasına ihtiyaç bırakmayacak kadar zahir ve barizdir. Onun hüsun ve cemali, aslı olan Şems-i Kur'an'dan nüzul ediyor. Onun kemal ve hakaiki aslının kemal ve hakaikinden nebean etmektedir. "Hayır!" diyenlere bilafütür işte meydan diyebiliriz. Kendine güvenenler onun emsalsiz pırlantalarından birinin nazirini meydana getirsinler! Onun Kur'an'ın bir mucize-i kübrası olan tevafuk mucizesinin inkişaf ve tenevvü etmiş ve çiçeklenmiş tevafuk gülistanına bir nazire yapsınlar. İlmî ihata ve rüshun şahikasını teşkil eden ve hikmet-i ilahiye ve hikmet-i ezeliyenin beyyine ve abidesi olan asarını ve mesela bir *Ayetü'l-Kübra'sını*, bir *Otuzuncu Söz'ünü*, bir *Otuzuncu Lem'a'sını*, bir *Yirmi Üçüncü Söz'ünü*, bir *Yirmi Dokuzuncu Söz'ünü*, bir *İhlas Lem'a'sını*, bir *Münacat Risalesi'ni*, bir *On Yedinci Lem'a'sını* ve *Evrada Dair Birinci, İkinci ve Üçüncü Lem'alar Risalesi'ni* meydana getirsinler! Arapça'da üstadlık payesine yükselmiş olan zevat-ı kiram bir *Hizbü'n-Nuriye* vücuda getirsinler!

Risale-i Nur Dinsizliği Kökünden Kazıyan

Onun hakaik-i İslamiyeyi ve desatir-i ezeliyeyi ve nevamis-i ilahiyeyi güneş gibi gösteren ve katıksız ilim ve cevher-i imandan yapılmış ve mustarip gönüllere iman ve necat ruhu serpen, felah ve saadet ışığı getiren ve heyecan-ı hayat aşıl原因 ve insanlığı ebedî kasvet ve karanlıklardan kurtaran ve içinde bulunduğumuz alemleri, tabiatçıların kör ve sağır mabudu gibi korkunç ve katı ve hissiz bir mevta-yı camid ve ıssız ve tehlikeli bir beyaban-ı vahşetgah (sahra, çöl) olmaktan kurtarıp bir Sultan-ı Kerimüşşan'ın, bir Hâmi-i Lutüfkâr'ın emir ve fermanındaki behişt-i dilrubaya ve tenezzühgâh-i ebediye, bir saray-ı daimeye çeviren ve ölümü ve ebedî yokluğu ifna eden ve dinsizliği ve ilhadı kökünden kazıyan ve anasır-ı küfür ve dalaleti ve vesail-i yeis ve nevmi-i raybı zirüzeber eden ve böylece insanlığa en hakiki teselliye ve en parlak ümid-i saadeti müberhen bir hakikat-ı ilmiye halinde sunan ve bina-yı fazilet ve mesudiyetin tesisine medar ve en yüksek bir huzur-u kalb ve emniyet-i vicdan ve en âli bir istikrar-ı ruh ve itminan-ı tefekkür bahşeden ve en feyyaz bir şevk-i hayat ve aşk-ı vazife hissini ve heyecanını takdim eden ve erkan-ı imanı ilmî berahin derecesinde müspet hakikatler meyanına çıkararak ve onları en kuvvetli ve asla tezelzül etmez bir zemin-i emniyet ve saadet halinde hayata destek yapan, velhasıl, insanlığın kurtuluşu ve dünya ve ahirette huzuru ve vadi-i helaktan ve cehim-i fenadan ve ebedî şekavetten halas için her nevi malzeme-i saadeti bahşeden ve ilmin tebellür ve tecessüm etmiş elmasları halinde bulunan Risale-i Nur'un çehre-i maneviyesine bir örnek gösterebiliriz!

Ben Kur'an'dan Geldim

Sayın Hakimler,

Meydan açıktır. Safdil halkı manasız yazılarla meşgul ediyor diyenler buyursunlar. Güneşi balçıkla sıvamak isteyenler bilmelidirler ki, Risale-i Nur namıyla ortada duran âli hakikat, Ferman-ı İlahî ve Şems-i Hidayet olan Hazret-i Kur'an'ın envar-ı hayatbahşasıdır. O meşale-i Samedanînin eş'ya

(cem'-i şua') dilrubasıdır (gönül kapıcısı, mahbubudur). O Abide-i Rabbanî'nin pertevleri (ziya, aks-i ziya) nazar-ı garib lem'alarıdır ve sümbüllenmiş çiçekleridir. O, doğrudan doğruya Hazret-i Kur'an'ın hazine-i feyzinden nebean ediyor ve harim-i hidayetden fişkırıyor. Onun bizzat kendisi lisan-ı haliyle ve vuzu-u zîkemaliyle, "Ben Kur'an'dan geldim, bana insanî tefekkür ve beşerî irade karışmadı" demektedir. Acaba bunlar günlük ve gelip geçici kıymetler uğrunda feda edilecek hakikatler midir? Sayın savcı, bu evsafa yüksek bir eseri, bu Kur'an'ın en saf ve berrak nurunu, bu en satı' hakikatini ahsen addedişimizde istiğrab mı buluyorlar? Guluv mudur?

Metbu kelimesini kullanmak için mutlaka kendilerinin arzu ettikleri gibi bir siyasî cemiyetin vücudu mu şarttır? Bir ilmî inkişafın bir felsefî cereyanın başkanlığını yapmış ve etrafına sayısız fikir kitleleri toplanmış bir sır ve ilm-i hakikat üstadları, kendilerini sevenlerin ve fikirlerini benimseyenlerin ve ilmî kanaatleri arkasına düşenlerin metbuları değil midirler?

Harikulade latif ve metin bir üslup ve gayet cazibedar ve revnektar bir selaset-i beyan ve gayet ahenktar bir seyyaliyetle gönülleri teshir eden ve gayet berrak ve şeffaf bir akışa malik bulunan bu harikulade şaheserin mazharı olan zat-ı muhteremi metbu addetmek ve kendisine ilmen iktida etmek çok mu büyük bir gaflet ve hata-yı ilmî ve safdillik nişanesidir? Değil böyle bir şaheserin, alelade bir yazının bile selaset-i beyanını bozmadan ve ifade-i meramını ve maksad-ı beyanını zirüzeber etmeden insan zeka ve kudretinin tertibine ve tasniine imkân bulamayacağını tevafuk harikasının sarih delaletiyle de Kur'an'ın öz malı olduğu tahakkuk ve tebeyyün eden bir eser-i âliyi tahsin ve tebcil etmemiz mi guluv sayılıyor?

Risale-i Nur'un, ketmetmeyen ve hakikatleri olduğu gibi açıklayan hakkanî vechesinden müteessir olanlar, bilirkişi profesörlerin tavsifini "Bazen İslam akidelerine aykırı taşkınlıklar" diye eşrat-ı saat mesail-i imaniyesine dair risalesini ve bu hususları bildiren mebahisini bahane ederek ona hücum ediyorlar. Ve onun mülhitlerin din-i celil hakkındaki besledikleri âmal-i müfsidanelerine ve kast-ı ihanetkâranelerine karşı sırf imandan gelen cevapları muhtevi müdafaat-ı beliğanesini ve küfür ve dalâl aleyhine giriştiği bîaman mücahedeyi vesile yaparak ona itiraz ediyorlar. Ve yine sırf onun ilmî ve imanî rıza-yı ilahî hedefiyle müteharrik mahiyetini kasten inkâr etmek ve onu siyasî bir faaliyet gibi göstermek suretiyle, onu kötülemek ve çürütmek istiyorlar.

Halbuki eşrat-ı saat meseleleri furuat-ı imandandır ve dinin hakikatleri meyanındadır. Onun bitaraf ve ilmî bir nazarla belirtilmesi, şerh ve izahı ve veche-i makuliyetlerinin iraesî, bu ümmet-i İslamiye için lazımdır. Bilhassa ilim namına bir zarurettir. Birçok hakaik-i hadisiyenin halli ve esrar-ı Kur'anîyenin inkişafı onların hal ve izahına vabestedir. Zat-ı Pak-ı Risalet'in (a.s.m.) hakkaniyet ve sıdkını ve asırları kucaklayan nazarını ve ihata-i nuraniyesini ve feraset-i mu'cizanesini onların halli ile anlayacağız.

Onun takat getirilmez bir kudret-i kudsiye olduğunu, o şevahid-i risaletle mertebe-i bedahata çıkaracağız ve içinde yaşadığımız hadiselerin ve kâinatın seyr ve cereyanının tesadüflerin mahsulü olmadığını ve kâinat yed-i kudretinde bulunan bir Hakim-i Alishan'ın, bir Kudret-i Külliye-i Ezeliye'nin eser-i tertip ve takdiri olduğu ve etrafımızı bir irade-i aliyenin muhit bulunduğunu bu suretle mertebe-i katiyete isal edeceğiz.

Çok Âlî Bir Cihat

Şüphesiz bu neticeler ehemmiyetsiz şeyler ve umum insanlık için küçük görülecek kazançlar değildir. Ancak bu tarik ile bugünkü mustarip ve sergerdan beşeriyete, muhtaç olduğu mesnetli ve müberhen iman ve necat sahası açılacaktır. Fani düşüncelerin ve günlük siyaset icaplarının hatırı için ve fani eşhasın vaziyetlerini rencide etmemek için bu ezelî hakikatleri ayak altına almak, her an tasarrufuyla

hayatımıza ve istikbalimize ve mükedderatımıza hakim olan Kudret-i Samadaniyeyi hiçe saymak değil midir?

Esasat-ı İslamiye ve şair-i diniyeye vaki olan tecavüz ve ihanetlere karşı müdafaa meselesine gelince, bu bir vazife-i diniyedir. Bir cihat, hem de çok âli bir cihat hizmetidir ve bilhassa ulema-ı din üzerine terettüp eden bir fariza-i İslamiyedir. Elbette dinsizlerin savletlerine ve din yıkıcı ihanetlerine karşı ehl-i iman boş duracak ve müdafaasız kalacak değildir.

Elbette onlar meşru haklarını müdafaa edecekler, gittikleri yolun hakkaniyetini ve taşıdıkları dinin yüksek kıymetini ve ulvi makamını bildirecekler ve en aziz hislerinin kaynağı olan ve kayd-ı namus ve haysiyetlerinin membaı ve mesnedi bulunan cevher-i imanlarının şerafet ve kudsiyetini izhar ve isbat edecekler ve vicdan-ı manevilerine ve haysiyet-i imaniyelerine uzanan namert tecavüzleri önleyeceklerdir. Şüphesiz bu onların meşru ve kudsî bir hakkıdır ve elbette onlar bu kudsî vazifeyi ifa ederken azamî bir vakar ve sekinetle ve azamî bir nezahet ve asaletle en hakiki bir insan tavrıyla hareket edeceklerdir ve en yüksek bir centilmenliğin ve en medenî bir insan tavrının numunesi olacaklardır. İşte Risale-i Nur ve Nurcular faaliyetinin hakiki ve dinî durumu bundan ibarettir.

Sayın savcının devlet emniyetini ihlal edecek hareketlere halkı teşvik damgasıyla yaftalamak istediği vaziyet budur ve bu faaliyet-i imaniyeye sırf imanlarından ve merak-ı ilmîlerinden dolayı katılmış olan saf ehl-i imanı cemiyetçi süsüyle müfsit ve idlalkâr tavrıyla tecziye ve tediplerini talep eylediği vaziyet bundan ibarettir.

Acaba bu asil mukabeleye, bu membaını harim-i imandan alan hamele-i kudsiyeye haklı olarak hangi kanun müdahale edebilir? Hangi icbar vardır ki, bu ulvî vazifeyi bu necip ve şerefli hizmeti, bu meşru ve aslî hakkı, zalim olmadan menedebilir?

Sayın Hakimler,

Huzurunuzda bulunanlar müfsit ve idlalkâr değildirler. Memleketin emniyetine su-i kast eden bozguncular değildirler. Dini alet yaparak makasid-ı süfliye peşinde koşan sahtekârlar değildirler. Devletle ve idareyle mübarezeye kalkışmış ve milletin huzurunu selbedecek fenalıkları millete telkin etmiş anarşi unsuru değildirler. Onların böyle süfli şeylerle alakaları yoktur. Onlar böyle mülevves ve çirkin yollara asla tenezzül etmezler. Onların yirmi beş sene afifane ve müstakimane hayatları meydandadır. Onların uzun bir devre esnasında hiçbir cereyan-ı siyasiye karışmamış olmaları ve en küçük bir vak'a ihdas etmemiş bulunmaları meydanda bir hakikattir. Onlar memlekette hakikat ve faziletin barınması, insaniyet ve ahlakın revaç ve tekamülünü ve hakiki kıymetlerin üstünlüğünü, elhasıl memleketi refah ve saadete, ciddiyet ve hakikate, hakiki medeniyet ve kemale ulaştırarak değerli kudretlerin elde edilmesini, ruh-u iman ve kemal-i ahlakiyenin ve nur-u irfanın yükselmesini isteyen hakiki ve samimi vatan çocuklarıdır. Bu milletin ruhunu benimseyen vatan evlatlarıdır. Fazileti, birr ve ihsanı ve hayrı meslek edinmiş hakiki insanlık numuneleridir. Onların bir şeye veya bir mesleğe düşmanlıkları sadece memleket ve millete ve ruh-u hakikate vaki olan zarar ve ihanetler sebebiyledir. Onlar bu yüzden dinsizliğe ve ahlaksızlığa ve keyfî cebirlere düşmandırlar. Onların tek kabahatleri kendilerini din hakikatlerine, ilahî ve ezelî hakaike fazla vermiş olmalarıdır. Onların zamanın sakatlıklarına ve içtimaî ridaetlerine ve ihbarat-ı vakıanın tahakkuk vecihlerine ancak ilim yolunda yürümeleri yüzünden rastlıyorlar. Yoksa onlar bir kasd-ı mahsus ile tesis ve tasni etmiş ve o hakikatlerin o şekilde zahir olmasını istemiş değildirler. İlahî ve ezelî bir ilmin telkin ettiği zaruretlere boyun eğmeleri yüzünden elde ettikleri kanaatlere kabahat bulmak, ilmin şaşmaz hatır ve gönül tanımaz veçhesine kabahat bulmak demektir. Onlar bu noktada mazurdurlar.

Şüphesiz her fert saadet ve selamette olmasını ve istikbalinin emniyetini arzu eder. Bu sebeple mebdede ve mead meselelerini düşünür ve bunlara dair bilgi edinmeye ve bu babdaki ilimleri öğrenme ihtiyacıdır ki, Risale-i Nur faaliyeti diye kendini göstermektedir. Ve bu sırf bir dinî talim ve taallüm

cehdinden başka bir şey değildir. Şüphesiz yirmi beş seneden beri sırf keyfi bir istibdat sebebiyle tatbik edilen din tedrisi memnuiyeti karşısında dindar halkın kendi cehti ve kendi gayretiyle hüsn-ü zan ettiği ve ilmîne itimat ettiği bir din adamından dinini öğrenmeye gayret etmesi ve kazandığı servet-i ilmiyeyi memur olduğu emr-i teavün icabı olarak, muhtaç bildiği din kardeşlerine ulaştırması ve o din adamının da imanından aldığı bir mecburiyet ve memuriyetle ilmî hazinesini o muhtaç ehl-i imana bedel etmesi bir cemiyet faaliyeti sayılamaz. Bu ancak bir dinî tedris ve tederrüs gayretidir. Ve şüphesiz bu gayret-i diniye ve hamele-i imaniye din hürriyeti icabı olarak ehl-i imanın hem hakkı hem de vazifesidir.

Sayın savcının asla varit olmayan cemiyetçilik ithamını böylece reddettikten sonra, diğer ithamlarına cevap vermeden önce kendisinden şu suali sormak istiyoruz: Bizim bugün, tekrar sorumlu olduğumuz faaliyet, yani kitap yazmak ve neşretmekten ve mektuplaşmaktan ibaret olan tek cürmümüz Denizli beraatinin neticesi değil midir? Yani onun icabatından ve ona müstenit değil midir ve adeta bize orada bahşedilen bir nevi müsaade ve salahiyet değil midir?

Denizli Neden Beraat Verdi?

Kitap neşrinden ve dinî talim ve taallüme vasıta olmaktan ibaret olan bu tek cürmümüz orada mahkûm edilseydi, biz tekrar bu faaliyeti yapabilir miydik? Yahut hâlâ neşrinden dolayı mesul edilmek istendiğimiz eser, orada mahkûm edilmiş olsa idi, biz tekrar neşredebilir miydik? Devlet merkezinin şiddetli alakası ve bizzat aylarca tetkikatı ve Dahiliye Bakanlığı'nın ve heyet-i vekilenin *Beşinci Şua* üzerinde bizzat durması da dahil olmak üzere, dokuz ay en keskin bir dikkatle üzerimizde duran Denizli Mahkemesi, bize bu beraati niçin verdi? Diyelim ki; Denizli Mahkemesi bizi himaye etti ve devlete ihanet etti ve kanunları ayak altına aldı. Ya adaletin kalbi ve reiskârı olan temyiz mahkemesi de mi devlete ihanet etti ve kanunları hiçe saydı? Ve gaflet-i tam içinde bulundu ve bizim gibi bu vatana Afyon savcısının muzır saydığı insanları himaye etti!

Denizli Mahkemesi'ndeki bütün müdafaalarımız ve iddia edilen esrarımız ve bizim müracaatlarımız doğrudan doğruya ayrıca devlet reisine ve bakanlara ve büyük millet meclisine de gönderilmişti. Bütün bir devlet teşkilatı baştan başa mı gaflette bulundu da, bugün Afyon savcısının büyük bir feraset ve dikkatle teşhis buyurduğu, gizli cemiyeti göremedi ve yirmi beş senelik azamî gayretle sarf eylediğini iddia ettiği devamlı faaliyetin mana ve mahiyetini anlayamadı? Halbuki Denizli iddianamesi Afyon'a nazaran daha şiddetli ve ondaki ittihamlar daha ağırdı. O iddianamede aynen, "Bu gizli cemiyet, medeniyetimize mimsiz medeniyet, yani alçaklık medeniyeti diyecek kadar tuğyanını arttırmış ve inkılabımıza taarruz etmiştir" denmekteydi.

O halde sayın savcıdan soruyorum: Bu Denizli beraati olmasaydı biz bugün bu yüksek mahkemenin huzurunda bulunacak mıydık? Acaba devletin en yüksek adl cihazı da mı devlet emniyetine hıyanet etti? Sorumlu olduğumuz fiillerden ve eserlerden beraat kazanmamız, bizim onları işlemekte muhtar ve hür olduğumuz manasına gelmez mi? Bizde ne gibi bir kusur var ki, beraat etmiş bir eseri okuyup yazmış olmamızdan ve başkalarının okuyup yazmasına hasbî olarak vasıta olduğumuzdan dolayı mesul ediliyoruz? Bize o beraati veren devlet, başka bir devlet miydi? Derecattan geçmiş ve kazıye-i muhkeme olmuş bir hükmü tanımamak, devleti ve adliyeyi ve kanunları tanımamak ve hiçe saymak değil midir? Hesabı görülmüş ve suç olmadığına karar verilmiş ef'al veya onların mümasilini işlemek bir cürüm müdür?

Sayın savcı, Denizli Mahkemesi'nde hesabı görülen hadiselerden maada ve onlardan farklı neyi bulmuşlar ki, bizi aylardan beri mevkuf tutuyorlar? Hesabı görülmüş ve kanun süzgecinden geçmiş ef'al ve vakayii işlemenin tekrar suç konusu sayılması kadar tarih-i adilde eşine rastlanmamış bir tezat

var mıdır?

Beşinci Şua

Madem bir tek insanın aleyhinde bulunduğumuz iddia edilerek tecziyemiz talep ediliyor. O aleyhtarlığın en esaslı kaynağı addedilen *Beşinci Şua*, Denizli’de niçin beraat etti? Ve ortadan kaldırılmadı? Ve ne için en yüksek adl cihazı o beraati tasdik etti? Halbuki kavga ve fırtına onun başında kopmuştu. Dava, o yüzden tahaddüs etmişti. Dokuz ay mahkeme onunla uğraşmıştı. Ankara makamı onunla meşgul olmuştu. Azamî bir hiddet ve şiddetle her tarafın tahriki ve her taraftan vatandaşların celbi o sebepten vaki olmuştu. Madem bu suçtu da, devlet devairi bunu cezadide etmekten niçin gaflet etti? Ve mütecasirlerini niçin mahkûm etmedi? Mahkûm edilmeyen bir eserin ve mahkûm edilmeyen faaliyet-i neşriyenin bugün tekrar bir suç konusu olarak ele alınması muazzam bir tezattan başka nedir? Mahkum edilmeyen bir eserin mümasilini aynı vasfı haiz olduğu iddiasıyla takibe mevzu teşkil ediyor.

Beşinci Şua, ilmî bir vesika olduğu ve ehadise dayandığı için beraat ettiyse, aynı *Beşinci Şua* gibi sırf ilmî bir teşhisten ibaret olan ve ifademini objektif bir mahiyeti bulunan ve *Beşinci Şua* gibi aynı ithamın mevzuuna dahil addedilen ve burhanı içinde bulunan ve ayât ve ehadisin riyazî katiyetlerine dayanan ve kimse hakkında sarih bir tevcih yapmayan bir eseri yani *Maidetü’l-Kur’an* ne için vesile-i muaheze oluyor?

Denizli beraatindeki kanunlar bugünkü aynı kanunlar değil midir? Ve aynı vasfı taşıyan bir eseri beraat ettirmiş olan kanunun mümasilini yeni bir hadise olarak vesile-i cürüm yapması nasıl mümkün oluyor? *Maidetü’l-Kur’an*’ın mevzu-u muaheze olan mesaili daha evvel muahezeye ve ithama konu olmaya esas teşkil etmiş olan mesailin aynı değil midir? Halbuki onun kastettiği mana küfür ve dalalin ve denaat-ı ahlakiyenin ve cereyanat-ı ilhadiyenin şahs-ı manevisidir. Ejder küfür, bir tek insanın değil, muazzam bir cereyan-ı küfrînin ve bir savlet-i mülhidanenin remzidir. Küfür ve dalaletin timsalidir.

Sonra bu tabir sırf bu vatandaki hadisatı da kast etmiş değildir. Bu tavsif ayet-i celilenin şümül ve ihatası icabı olarak memleket ve milliyet hududu içine sığmayan ve tahsis kabul etmeyen ve ruh-u diyanete saldıran savletlerin kaffesini ifade eden âm bir tabirdir. Hatırlamak lazımdır ki, Bolşevizm denilen kızıl küfür salgını aşağı-yukarı yüz milyon Müslüman’ın hayat ve mükedderatlarını şiddetle sarsmıştır. Garbın ceberut-u kafiranesi asırlardan beri vücud-u İslamiyet’in üzerinde bir ejder-hûnîn halinde çöreklenmektedir ve onun mütemadiyen kanını emmekte ve üzerinden gitmek için hiçbir niyet görülmemektedir. Hakiki bir Müslüman’ın ruhu elbette vücud-u İslamiyenin üzerinde barınan bu müthiş karihaya karşı lakayt kalamaz ve Ferman-ı İlahî’nin bütün asırları kucaklayan ifadatını elbette nazar-ı itibara alır.

İşte *Maidetü’l-Kur’an* sırf İslamiyet ve din noktasından hadislerin teşhisini ele alan ve asla siyasetle ve kimsenin şahsî şeref ve resmî tavrıyla alakası olmayan bir hakikat-ı Kur’aniye adesesidir. Orada Kur’an’ın ve ehadisin sesi vardır, onun burhanları içinde mevcuttur. Arayanlar orada bulurlar, orada şahsın rolü ve hissesi Kur’an’ın envarını ve ehadis-i Resulullah’ın tevcihini üzerine çeken hadiselerin ve “İşte Kur’an’ın ve ehadisin hakikatleri bizleriz” diye kendilerini takdim eden vakıaların dillerine sadece makes olmaktan ibarettir.

Sayın savcı onun içindeki umumî hakikatın birer ferdi ve örneği bulunan birkaç misalini ele almış ve külliyyetindeki yüksek ve çok kudretli hakikat-ı ilahiyeyi ihata ve ceberutu asla görmek istememiştir. Kur’an’ın ve ehadisin bir kaide-i mazbut ve ilmiye ile arz ettiği bu manzara-i hakikatte beşer iradesinin dahli nedir? Riyaziyenin katiyetini hamil olan mübhemiyetten ari ve herkes için açık

bir kapı bu manzara-i hakikati hikmetsiz ve manasız mı addedelim? İrade-i beşeriyenin mahsulü mü telakki edelim? Kur'an'ın nesc-i ezelisini manasız ve tesadüf addetmeye imkân var mıdır?

Biz mi Uydurduk?

Sayın savcı⁸⁶¹ **وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا** âyet-i kerimesinden çıkan (1372) rakamı hakkında tenkitlerimi esirgemezken⁸⁷¹ **فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِ** âyet-i celilenin üst tarafı olan⁸⁸¹ **وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا** cümle-i kudsiyesinin yine aynen Üstad'ın hayatında çok ehemmiyetli bir rakam olan (1316) ile mevzu bahis (1372) rakamını gösterdiğini ve bu suretle her iki âyet-i celilenin menazır-ı kudsiyesini ispat ettiğini ve asla bu menazır hakkında beşer iradesinin dahil olmadığını meydana koyduğunu nazar-ı itibara almıyorlar ve keza⁸⁹¹ **يَكُونُ فِي أُمَّتِي رَجُلَانِ** hadis-i şerifini şiddetle itham ederken onunla beraber olan ve yekdiğerinin hakkaniyetini ispat eden onun yanı başındaki diğer hadisleri ve hele Maide'nin başındaki (13) âyetin manidar manzaralarını asla mevzu bahis etmiyorlar.

Acaba burhanı ve şahidi ortada bulunan ve hiçbir tenkitle tebdil ve tahviline imkân bulunmayan bu ilahî tevcihatı, bu ezeli menazır-ı hakikati -hâşâ- biz mi icat ettik ki, bu yüzden sorumlu oluyoruz. *Maidetü'l Kur'an*'daki birbirini teyit eden Kur'an'ın adedi ve riyazi vecihlerini ve manalarındaki tetabuku ve hadiselerle katiyetle tevafukunu hâşâ biz mi uydurduk? ve hadisteki **فِتْنَتُهُ عَلَىٰ يَبْعَثُ** ⁹⁰¹ **هَذِهِ الْأُمَّةِ أَشَدُّ مِنْ فِتْنَةِ الشَّيْطَانِ** fıkrası ve keza diğer hadisteki **يَوْمَ الْقِيَامَةِ أُمَّةٌ وَخَذَهُ** ⁹¹¹ cümlesini hadislerle biz mi ilave ettik ki, Peygamber'in bu kudsî ihbar ve tevcihleri mevzu-u muaheze yapılarak bu eseri bir siyaset vesikası, bir propaganda vasıtası olarak ele almıyor, davaya mevzu teşkil ediyor... O fıkranın ve keza hadisteki hesaplar bizim eser- i icadımız mı? O rakamları biz mi ihdas ettik? Manalarla rakamların tevafukunu biz mi vücuda getirdik? Bu işte bizim irademizin dahilidir nedir? Maide'deki âyetler ve hadisler nazar-ı imanla görenler için yekdiğerinin burhanıdır. Nazarları ekmeklerine ve maaşlarına bağlı olan kiralık alimler ise hakikatten ürkükleri ve izharından çekindikleri için benlik tenkit usulleriyle, karihaları icbar eden bu vech-i hakkaniyeti usul bakımından inkâr ile işin içinden çıkmayı eslemü't-tarık addetmişler. Güneşe gözlerini kapamakla güneş zail olmaz! Onların inkârlarıyla Kur'an'ın ve hadisin bu hakkaniyet manzarasını izale etmek mümkün değildir.

Meydan Açıktır

Duruşmada bütün dünya ilim muvacehesinde ispatına hazır olduğumu dava ettiğim bu veche-i hakkaniyet Kur'an'ın ve onun fer'i olan ehadisin en ehemmiyetli bir cephe-i hakikatidir. Bunu oyuncak zannedenlere ve yapmacık hesapların ve beşerî irade ve tevcihin mahsulü bilenlere meydan açıktır. Kim isterse âyat-ı celilenin bu manzara-i kudsiyesini tahvil etmeye çalışsın ve bizim eşhas-ı mahsusaya yönelttiğimiz tevcihleri, veche-i makuliyetlerini ve münasebet-i kaviyelerini bildirmek üzere onlarda mümkün ise başkalarına yöneltsinler.

Madem biz şahsî fikirlerimize Kur'an ve hadisi alet yapmışız ve Kur'an'ı (hâşâ) istediğimiz kalıba sokmuşuz. Ebced hesabı da bizim cebimizde değildir. O halde onlar da bu babda bir marifet gösterebilirler ve Kur'an ve hadisi kendi arzularına uygun bir şekilde diledikleri eşhasın leh ve aleyhine

tevcih edebilsinler! Ve mesela biz nasıl Bediüzzaman'ı sevdiğimiz için onun hakkında tevcihat yapabilmış, onlar da sevmemeleri sebebiyle aleyhinde tevcihat yapabilsinler! Ve başka herhangi bir şahsın ve hatta tek bir ferdin lehinde tevcihat yapsınlar. Bize bu tarik ile Kur'an ve hadis ile müeyyet tek bir şahıs gösterebilir ve mümkün ise davaları veçhile Kur'an'ı alet yapan ve (hâşâ) tahrif eden Bediüzzaman'ın aleyhine çevirsinler. Bizim kullandığımız usulleri aynen kendilerine haber verelim, bu hususta "irae-i tarik yapalım" buyursunlar, meydan açıktır.

Hayır, Hazret-i Kur'an (hâşâ bin defa hâşâ) şahsî fikir ve maksatlara alet edilmekten münezze ve mütealidir. Onun her sahası gibi riyazi veçhesi de müstekar bir mahiyete maliktir. Beşerî iradeye, şahsî maksatlara ram olamaz. Kur'an'ın bu cephe-i hakikati istenildiği gibi tevcihata tabi olamaz. Sebepsiz ve alelîtlak yapılan tevcih ve tevafulukun ise asla kıymeti yoktur. Tevcihe imkân verebilmek için münasebet-i kaviye ve mana tetabuku ve hadiselerin onu ispat ve teyidi ve şehadetleri şarttır. Maide'de yapılan tevcihat hep bu kabildendir. Burhanlı ve teyitlidirler. Selef-i salihinden bazı cüz'î emarat ve inkişafattan başka bu ilim mevcut değildir ve mesela yalnız İstanbul'un fethine yani liva-i Kur'an altına geçmesine dair olan ve aynen 857 tarihini gösteren⁹²¹ **بَلَدَةٌ طَيِّبَةٌ** cümle-i kudsiyesinin vaziyeti gibi bazı tereşşuhattan maada bir vaziyet malum değildir. Çünkü bu ilim Kur'an'ın bu veçhe-i kudsiyesini haber verecek ve bununla Kur'an'ın ve hadisin katî mucizelerini izhar edecek ve onunla zamanın cihanşümül küfür ve dalaletini istisal edecek (kökünü kazıyacak) memur-u ilahinin vüruduna talik edilmişti.

Bu mucizattan çok şayan-ı dikkat ve bizi titretmeye yeter bir misal haber vereyim. O da Hazret-i Kur'an'ın bizim tarafımızdan terk edileceğini ve terk edecek zümreyi katî hüviyetiyle yine Hazret-i Kur'an'ın haber vermesidir. Sure-i Furkan'ın 30. ayet-i celilesi olan

[93] وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا

ayet-i kudsiyesinin **هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا** fıkra-i celilesi 1344 rakamı ile bizim tarik-i Kur'an'dan udul (ayrılma) ile ahkam-ı efrençiyeye ittiba tarihimiz olan 1926 rakamının tam karşılığını aynen gösterdiği gibi **إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا** cümle-i kudsiyesi ile (1913-1914) rakamı ile o tarihte umur-u devleti ele alan zümreyi göstermesidir. Ne kadar şayan-ı dikkattir ki; tek ayetin yan yana olan iki fıkra-ı celilesi hem manalar ile hem adedî karşılıkları ile yekdiğeriyle şiddetle alakadar hadiseleri şekke yer vermeyecek şekilde ve edna bir ferasete mahal bırakmayacak derecede ayan beyan izhar ediyorlar ve birbirinin ispatı ve müeyyidesi oluyorlar.

Hazret-i Kur'an'ın bu icazkâr veçhesi öyle yalnız bazı esrar-şinas mütebahhirine de münhasır değildir. O herkes için açık ve her sınıftan halkın tecrübesine küşâde bir tarik-ı ilimdir. Ve zaten kıymeti de buradadır. Her yaptığımız tevcihin daha doğrusu Kur'an'ın ve hadisin bizzat izhar ettiği işaretin veçhe-i münasebetini ve esbab-ı ilmisini mufassalan izah ve ispata her zaman hazırız. Araştıranlar bunu Maide'de kendileri de görebilirler. Bu bahsin ana meselelerine bilahere tekrar avdet etmek üzere şimdi sayın savcının tenkit ve ithamlarına geçelim.

Garaz ve Mugalatalar

Sayın savcı son mütalaasını iki bölüme ayırmıştır. Bunlardan birincisi: Bizi behemehal (herhalde) cemiyetçi yapmak ve o suretle cezalandırabilmek gayret ve hırsı ile bir araya topladığı özenişlerinin yekûnu. Diğer de, bizim bu memleket ve millete muzır fikirlere sahip olduğumuzu ispat edebilmek kaygısıyla serd ettiği delail...

Birinci kısımda, sayın savcı, çeşitli mugalataları bir araya getirerek ve emarat-ı lafziyeden istiane ederek ve kelimelerin gölgesine sığınarak bizi behemahal uydurma cemiyet heyulasına yerleştirmek istemiş ve gizli olan Nurcular cemiyetinde cemiyetin belirli olan teşekkül formalitesini aramayacağız diye verdiği bir hükümle bizi mutlaka cemiyetçi yapmak ve o tarik ile cezalandırmak istemiştir. Sayın savcı bizde formalite dediği kanunu, teşekkül şartını aramayabilir. Ve kendine göre hükmünü verebilir. Çünkü öyle arzu ediyor. Ancak kanun sayın savcının bu istekleri hilafına kanunî bir neticeye varabilmek için behemahal kanunî şeraiti arayacak ve hükmünü ona bina edecektir.

Sayın savcının son mütalaasını bir dokuma gibi ördüğü garaz ve mugalatalarından birkaç misal göstereceğiz:

1. Cürmün vücuduna yer verebilmek için cürmün evveliyatı hikâye edilirken on beş sene evvelki Eskişehir iltizamî mahkûmiyeti, yani yüz yirmi kişiden birkaç kişiyi suçlandırmak yoluyla zevahiri kurtarmak mahkûmiyete kayd edildiği halde, ona mukabil daha dört sene evvel cereyan eden ve adlin ve hakkın sesini ve hükmünü ifade eden Denizli beraati bililtizam meskut geçilmiştir.

2. Bilirkişi raporu (bu hareket sırf bir ilim ve din gayreti ile değil ve sırf talimi mahiyette de değil) kayıtlarıyla ekseriyetin yanında cüz'iyete müteveccih tenkitleri muhtevi olmadığı ve tenkitsiz bırakmamak suretiyle zevahiri kurtarmak yoluna gidildiği halde, sayın savcı insafsızca bir mugalata ile bunları mutlak bir itham haline kalbetmiş ve bizi suçlandırmak için bunları katî mesnet yapmıştır.

3. Sayın savcı bu defa bilirkişi raporunun yazıcılarının kanaatlerini kıymetlendirebilmek ve istinadını burhan haline sokabilmek için onlar hakkında, "Türkiye'nin tanınmış ve seçilmiş din ve ilim adamları" dediği halde Denizli Raporu'nu hazırlayan ve üç aydan fazla bir zaman bütün Risale-i Nur Külliyyatı üzerinde tetkikler yapan ve hepsi de ordinaryüs profesör lakabını taşıyan alimlere edna bir paye vermemiş ve onların ne kendilerinden ne de raporlarından asla bahsetmemiştir. Halbuki sayın savcının tanınmış din ve ilim adamları dediği zevatın ilim aleminde kendilerini tanıttırarak en küçük bir eserleri yoktur ve kıymetleri birer etiket alim olmaktan ileri geçmemiştir.

4. Bilirkişi raporu güya bizim ilmen ve dinen birçok yanlışlarımızı çıkararak ve birçok hakikatleri siyaset ve mevki hatırı için inkâr ederek sathî ve kıymet-i ilmiye taşımayan tenkitlerinin nihayetinde bizi dinen sorumlu yaptığı halde sayın savcı bu sorumluluğu kanunî bir sorumluluk haline çevirmiştir.

5. Denizli beraati daha evvelki hadiseleri tasfiye etmiş olduğu halde, ona kıymet ve değer vermeyen sayın savcı, yirmi senedir çok gizli bir faaliyet sarf etmiş gibi ithamlarla şimdiye kadar adeta gizli kalmış bir faaliyet-i muzırranın kaşifliği şerefini (!) kendine tahsis etmiş ve kendine gelinceye kadar hakikati kimsenin anlayamadığını ifade eder bir tarzda eski tetkiklerin kaffesini itham altına sokmuştur. Halbuki yirmi seneden beri kanunî tetkiklere tabi kılınmış bir malumiyet hali ortada duruyor. Kanunî daha birçok muğalatalardan başka sayın savcı Risale-i Nur'un mü'min ve masun şerefini köreltmek ve müellifinin muhterem ve muvakkar değerini küçültmek ve kırmak için mevkiinin nüfuzuna dayanarak kendini mütebahhir selahiyetli bir profesör mevkiine çıkardıktan sonra hakimane birçok ilmî tenkitlere girişiyor.

Mesela Risale-i Nur bir tefsir değilmiş. Onda metn-i Kur'an'ı görmüyormuş, okuyucularına bir şey öğretme bakımından ilmî bir kıymet ve mahiyet taşıyamıyormuş! Said'in (r.a.) risaleleri mahkemelere ait müdafaalar ve saire gibi birtakım muhaverat-ı lisaniye kabilinden şeylermiş! Hatta 81 yanlış cetveli de ileride bu kabil bir risale olacakmış! Said (r.a.) hadiseleri kerametlere bağladığı için ilahî ve tabii tasarrufatı inkâr etmiş ve bu suretle mü'min-i bihden ikisini yani hayır ve şerrin Allah'tan olduğunu inkârla bir tezada düşmüş imiş!

Bunlar Gülünç İddialar

6. Bunlar çocukça ve gülünç iddialar ve kanunî makamın vakar ve mehabetine yakışmayan davalardır. Bunlarla çocuklar kandırılabilir. Sonra seylaplarda ve zelzelelerde ölen imanı bütün halis Müslümanlar ve masumlar da varmış! Acaba bu çocukların günahları ne imiş? Madem ki ceza maddî ve manevî suç işleyenlere verilmiş, masum çocuklar ve hatta beşikteki yavrular da mı nura tecavüz etmişlermiş! Said (r.a.) bunları izah etmemiş ve edememiş. Bunlar mi'yar-ı cehalet olan kuru sözlerdir. (Bediüzzaman Hazretleri'nin İzmir ve Erzincan zelzeleleri münasebetiyle yazdığı Zelzele Risalesi-On Dördüncü Söz'ün Zeyli savcının bütün müşkillerini hallediyor.)

Sayın savcının bütün bu müşküllerini hal için ve şayan-ı hayret bir eser-i feraset gibi bâlâpervazane meydan okuyan mantığını cevaplandırmak için Hazret-i Kur'an'ın bir tek ayetini haber verelim. Manasını öğrenerek sorularının cevabını toptan alsınlar. O da, estaizübillah

[94] **وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَّا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا** ayet-i kerimesidir. Sonra hayır ve şer mümin-i bihin ikisi değil biridir. Kadere inanmanın tafsili ve izahıdır. İyice öğrensinler de ondan sonra ortaya çıksınlar. Kaza ve kader hakkında sayısız telifatı bulunan ve bu hususta en yüksek izah tarzlarını vermiş olan bir zata karşı böyle amiyane tâ'rizler bir kıymet-i ilmiye ifade etmez.

İlk iddianamesinde ilahî ve tabii diyen sayın savcı, son mütalaasında "tabii tasarrufat" tabirini kaldırmıştır ki, bu da 81 yanlış cetveli ile mülzem olduğunu gösterir. Böylece basit bilgilerden mahrum olduğu tebeyyün eden bir zatın Risale-i Nur gibi eşsiz bir şaheserin, okuyanlara bir şey öğretme bakımından ilmî mahiyet taşıyıp taşımadığı meselesini takdir etmesine imkân yoktur.

Dinî malumatları vaktiyle iptidai mekteplerinde öğrendikleri beş-on fıkıh kaidesine münhasır olanların ve dini yalnız bazı eşkal ve merasimden ibaret zannedenlerin ve ilmi sadece ahkâm-ı fıkhiye öğrenmekten ibaret sananların, dinimizin ruh-u hakikatinden ve esasat-ı İslamiye ve maali-i Kur'aniyenin bihudut menazır-ı bediinden ve maarif-i Muhammediyenin (a.s.m.) gunagun pür ihtişamından haberdar olmamaları gayet tabiidir.

Müslümanlık, din hakkında yalnız Hıristiyanlık telkinatından başka bir şey bilmeyenlerin zannettikleri gibi eşkal ve merasim, adât ve zevahir-i dinî değil, bütün insanlığın bilumum ihtiyacatına ekmel bir tarzda cevap veren, manayı madde ile telif eden, faniyi baki ile birleştiren ve tahkim eden, hayatın ve saadet-i beşeriyenin hududunu genişleten bir hakikat ve medeniyet dinidir. Dünyayı uhra ile bir bütün haline getiren, hayat-ı faniyeyi, hayat-ı bakiye ile düzenleyen ve küllileştiren en yüksek bir tarik-ı insanîyet ve en âli bir idare nizamıdır. Cevahir-i İslamiyenin en feyizli ve mücella bir ayinesi olan Risale-i Nur, gerçi bize ahkâm-ı fıkhiye öğretmiyor. Zira kavaid-i ilmiye bazı muhtaç hall-i mesail müstesna olmak üzere on üç asırlık bir tekâmülün son merhalesindedir. Bugünkü müşkülât ise dinin esasatına taarruzların, ruh-u diyanete saldıran müthiş savletlerin karşılanması ve şecere-i imanın mel'un ihanetlerden korunması, ruh ve vicdanları istila eden şenî dinsizlik salgınının ve ahlaksızlık vebasının önlenmesidir.

Risale-i Nur Coşuyor, Akıyor

İşte Risale-i Nur imandan sonra gelen a'mali değil, a'malin istinat edeceği zemin-i imanı ve mebna-ı diyaneti ele alıyor. Yıkılmak için sayısız insafsızların üzerine çullandıkları bina-yı imana vaki mel'un tecavüzleri önlemek, kırmak ve onları tesirsiz bırakmak ve iflas ettirmek için savaşıyor. Hakaik-ı ezeliyeyi ilan ediyor. Desatir-i İslamiyenin kudsiyet ve ulviyetini belirtiyor. Hikmet-i ilahiye ve hikmet-i Kur'aniyeyi yani felsefe-i hakikiyeyi talim ediyor. Desatir-i fitratı ve hakaik-ı ezeliyeyi tedris ve neşr ediyor ve hudutsuz bir hararet ve biintiha bir feyz-i mütezayitle coşuyor, akıyor. Ve âleme meydan okuyor. İslamiyet'i kökünden kaldırmak için iblisane ve sinsi metotlarla saldıran ruh-u habasetle boğuşuyor. Silah olarak da sadece ilim ve hidayet kılıçlarını, meal-i Kur'aniye ve hakaik-ı

ilahiye nurlarını kullanıyor. Yüksek bir din profesörü ve bir ilim şahsiyeti gibi tenkitler savuran ve bize dindeki noksanlarımızı ihtar eden sayın savcı, Risale-i Nur'u kötüleyebilmek için ilk iddianamesinde şu yüksek hikmetleri serdetmiştir:

“Yüz kırk sureden ibaret olan ve yirmi üç senede inzali tamamlanan Kur'an-ı Kerim'e adeta bir nazire olarak yüz kırk parçadan ibaret olan Nur Risaleleri...” ve satırlar birbirinden kopya edilmiş bir halde ilk iddianamede aynen münderiştir.

Hususi ahvalde bile bir ilmî tenkit yapabilmek için az-çok bir salahiyet-i ilmiye lazımdır. 40-50 seneden beri vatanın ve hatta İslam dünyasının âfak-ı ilminde sayılı bir şahsiyet olarak bir necm-i ziyadar gibi parlamış ve namağlup bir hüviyet-i ilmiye olarak kabul ve tasdik edilmiş ve muhiti ve erbab-ı ilim tarafından zamanın örneksiz şahsiyeti Bediüzzaman diye adı konmuş şahsiyet-i ilmiyeyi tenkit etmek ve ilmî değerlerini ölçmek için ise tebahhür derecesinde bir vüsat-i ilmiye ve bir karihayı-ı kâmile lazımdır.

Kur'an'ın Kaç Sure Olduğunu Bilmiyor

Daha Hazret-i Kur'an'ın kaç sure olduğundan bihaber olarak derin bir cehl-i nâdan içinde püyan olan bir kariha ile ve yekdiğerinin cehlini anlamayacak ve eser-i cehli farkında olmayarak yekdiğerinden aynen kopya edecek derecede koyu bir gaflet ve acz-i mutlakta, ilmî işlere karışmak insanı nihayet gülünç yapar. Kaldı ki, vatandaşın mukadderatını tayinle muvazzaf resmî makamların mümessili olarak böyle bir hâle düşmek sadece feceattır ve bu hal şüphesiz idare mevkiinde bulunanların, idare eyledikleri camianın temayyülat-ı ruhiyeleri hakkındaki derece-i alakalarına ve behre-yi ilmiyelerine ve o camiadan kendilerini ne kadar müstağni ve yabancı telakki eylediklerine bir mi'yar teşkil eder.

Kur'an-ı Kerim malum olduğu üzere 140 sure değil 114 suredir. Risale-i Nur'un aslı adedi 33 Söz, 33 Mektup, 33 Lem'a, 33 Şua olmak üzere 132 adettir. (Bunların ilaveleri ve zeyilleri ayrıca numara almazlar.)

Bu 132 rakamı Muhammed (a.s.m.) ism-i pakinin beyan-ı adedisidir ve Fatiha-yı Şerife'nin de Allah ve Rahman ism-i şeriflerinin gayri mektup meddeleriyle aded-i hurufudur. İsm-i pak-i Muhammed'in aded-i beyanına iki rakam tekabül etmektedir. Birisi 132 rakamı, diğeri de ortadaki müşeddet mim tek hesap edilmek şartıyla 92 rakamıdır. Resul-u müçtebanın sinn-i şerifleri kamerî 63, şemsî 62'dir. Buna hadislerde hilafet-i nübüvvet denilen hakiki ve meşru hilafetin müddeti olan 30 adedi ilave edilince 92 çıkar ki, böylece ism-i paki Muhammed (a.s.m.) hem sinn-i Resulullah'ı, hem de onun namına hakiki şekilde icra edilen hilafet-i meşruanın müddetini gösterir ve böylece Peygamber'in hakiki ve hükmî yaşını, yani hayat-ı dünyeviyesinin müddetini ifade etmiş olur.

Sayılar Tesadüf Değil

Şu münasebet-i adediye bize şayan-ı hayret bir mucize-i ilahiyeyi göstermekte ve adedî beyanların asla tesadüfî ve manasız olmadığına, bilakis ilahî irade ve kasdın eseri olduğuna delil teşkil etmektedir. Zira ism-i pak-i Muhammed'in (a.s.m.) 92 olması, Zat-ı Pak-i Risalet'in hayat-ı kudsiyesiyle onun fer'i olan Hulefa-i Raşidin zaman-ı hayatının o adede göre zuhur etmelerini iktiza ettirmez. Bu hayatların bu adede göre zuhur etmeleri onların o adede göre ayarlandıklarını ve bu ayarlanmanın o hayat-ı kudsiyelere tasarruf eden ve onları tanzim eden kudret-i âliyenin eseri olduğunu açıkça gösterir. Bu hal Kur'an'daki adedî vecihlerin hakkaniyetine açık bir burhan ve bu veche-i ilmiyeye miftah olacak beyyinelerden biridir ve gayr-i kabildir, bir delil-i kaûdir. Bu itibarla 92 rakamı hayat-ı maddiye-yi Muhammediyenin (a.s.m.) remzî beyanıdır.

132 adedine gelince, bu adet bütün teşkilat-ı Kur'aniye içinde mündemiç bulunan ve bu itibarla

ümmü'l-Kur'an Fatiha-i Şerife'nin de aded-i hurufu olduğundan hakikat-ı Fatiha'yı ve bu tarik ile hakikat-ı Hazret-i Kur'an'ı ifade eylediği için, bu hakaikin hamili olan ve envar-ı Kur'aniyenin makesi ve teceliyat-ı ilahiyenin mir'atı olan maneviyat-ı Muhammediyeyi (a.s.m.) gösterir. Yani, erbab-ı hakikat meyanında hakikat-ı Muhammediyeyi (a.s.m.) tesmiye edilen nur-u Risalet ve nübüvveti ve Peygamberimizin (a.s.m.) tecelliyat-ı ilahiyeye mir'at olan hakikat-ı maneviye ve hüviyet-i nuraniyesini yahut veche-i maneviyesini irae eder.

İşte Nur Risalelerinin 132 adet olması, bunların hakikat-i Muhammediyenin (a.s.m.) tam feyzine mazhar olarak envâr-ı Kur'aniyeye hakiki ve katıksız tercümanlık yapmakta olduklarını gösterir ve hakikat-i Muhammediyenin (a.s.m.) tam makesi ve mir'atı bulduklarını ve nur-u risalet ve nübüvvetin füyuzat ve inşiaatı olduklarını irae eder ve bu hal Risale-i Nur'un hakiki mazhariyet ve hüviyetini izhar etmektedir. Bu itibarla Risale-i Nur, nur-u risalet-i Muhammediyenin (a.s.m.) ahirzamandaki bir inikas ve tezahüründen başka bir şey değildir. Şüphesiz her ciheti harika olan böyle bir hakikat eserinin hakikat-ı Muhammediyenin (a.s.m.) remzi olan 132 adedine tevafuk etmesi, beşerî bir kast ve iradenin tasniine nispet edilmekten çok uzaktır. Çünkü Risale-i Nur'un bizzat kendisi ve şekl-i ifadesi ve tarz-ı tenkisi ve mahiyet-i telifi onu ezher cihet tasni-i beşerinin çok fevkinde bir harika olarak göstermektedir.

Savcıya Teşekkürler!

Münasebet gelmişken sayın savcının şu sorularını da cevaplandıralım. “Ahmed Feyzi şeddesiz iki k e r e مُحَمَّد (Muhammed)’den (a.s.m.) ‘Bediüzzaman’, şeddeli iki kere مُحَمَّد (Muhammed)’den (a.s.m.) el-Kürdî الْكُرْدِي çıkarmıştır. İki kere مُحَمَّد (Muhammed) ne demektir? مُحَمَّد (Muhammed)’in şeddelisi ve şeddesizi olur mu? Ahirzaman Peygamberinin adı Mehmed değil مُحَمَّد (Muhammed)’dir.”

Sayın savcının bu yüksek ilmî ihtarına doğrusu teşekkür etmek gerek. İlk iddianamesinde bu meseleye şu cümlelerle temas etmişti: “Maidetü'l-Kur'an'da şeddesiz iki kere مُحَمَّد (Muhammed)’in Bediüzzaman, şeddeli iki kere مُحَمَّد (Muhammed)’in el-Kürdî'ye tevafuk ettiği bulunmuştur. Said-i Kürdî'ye izafe olunan Bediüzzaman ve el-Kürdî kelimelerini bulmak için şeddeli ve şeddesiz olarak iki kere مُحَمَّد (Muhammed) (a.s.m.) kelimesiyle tevafukun bulunmasıyla acaba Said-i Kürdî سَعِيدِ كُرْدِي Peygamberimiz Muhammed Mustafa'ya (a.s.m.) mı benzetilmek istenmiştir?”

Cevap: Lafzatullahın adedî karşılığı 66 rakamıdır. Bunu ikiye katlayınca 132 çıkar ki, yukarıdan beri izah edildiği şekilde ism-i pak-i Muhammed'dir (a.s.m.). Sayın savcı iyi dikkat buyursunlar, şimdi bu şayan-ı hayret tevafukun bulunmasıyla Peygamber-i Alişan Efendimiz (hâşâ) Zat-ı Ecelli Â'la'ya mı benzetilmiş oluyor? Lafzatullah yazılı bir levhayı âyinenin karşısına koyar isek, ayinenin içerisinde aynen bir lafzatullah daha görürüz. Bu iki lafzatullahın mecmuu 132 yapar ki, ism-i pak-i Muhammed'dir (a.s.m.). Bu hakikat bize Zat-ı Pak-i Risalet'in mir'at-ı ilahî olduğu hakkındaki ehl-i hakikatin beyanlarını izah etmiş olmaz mı?

Sayın savcı dikkat buyursunlar, aynı mantığı Bediüzzaman hakkında kullanırlarsa pek hırpalamak istedikleri zatın Ahirzaman Peygamberi'nin nâziri değil, onun mir'atı olduğu neticesine varmazlar mı?

Acaba iki kere مُحَمَّدٌ (Muhammed)'in (a.s.m.) Bediüzzaman بَدِيعُ الزَّمَانِ ve el-Kürdî الْكُرْدِي çıkması bizim eser-i icadımız mı? Hele ism-i pak-i مُحَمَّدٌ (Muhammed)'in (a.s.m.) iki nev hesabının da bir zatın üzerinde temerküz etmesi bir mucize değil midir? Yalnız bu hâl, başka hiçbir delil olmasa bu zatın mazhariyet-i hakikiyesini ispat etmez mi? O zatın hem cismaniyet-i Muhammediyenin, hem de maneviyat-ı Muhammediyenin mir'atı olduğunu göstermez mi?

Savcı Dikkat Etsin!

Sayın savcı kahr ve tenkil etmek için uğraştığı zatın kim olduğuna iyi dikkat buyursunlar ve bizim kast ettiğimiz manaları biraz daha iyice teferrüs buyurarak (anlayarak) üzerimize öylece hücum etsinler.

“Şeddeli, şeddesiz مُحَمَّدٌ (Muhammed) (a.s.m.) olur mu imiş?” diye bize ders-i fetanet veren sayın savcıya biz de bilmukabele ilim dersi verelim: Malum olduğu üzere Arap lisanı mutlaka okunduğu gibi yazılmaz. Yazıldığı halde okunmayan harfler çok olduğu gibi, okunduğu halde yazılmayanlar da vardır. Hemze-i vasıllar ve lam-ı tariflerin hemzeleri okunmayanlara misal olduğu gibi اَللّٰهُ (Allah) ve رَحْمٰنٌ (Rahman) ism-i celillerinde lam ve mim'i çeken elifler yazılmadıkları halde okunanlara misaldir. Şeddeli harfler aynı cinsten iki harf oldukları halde tek harf yazılır, iki harf olarak okunurlar.

Bazı harfler ise aslında mevcut olduğu halde, hem yazılmaz, hem okunmaz. Mesela (Elhamdulillah) cümle-i kudsiyesindeki “Lillâh” (Lâm + Allah) olduğu yani lam-ı tâlil ile lafzatullahtan mürekkep olduğu halde hemze hem yazılmaz, hem okunmaz. Keza lam-ı talil lam-ı tarifin başına gelirse lam-ı tarifin hemzesi okunmaz...

İşte hesabat bu eşkal nazar-ı itibara alınmak suretiyle bir usul-ü mazbuta ve muntazama dahilinde icra edilir. Okunuşa göre hesabat, yazılışa göre hesabat, her ikisinin mecmuuna göre hesabat, aslında mevcut olduğuna göre hesabat (tenvinleri nun saymak, okunuşa göre hesabat meyanındadır). Bu eşkal-i hesabatın hepsinin de ayrı ayrı ve müstakil manaları vardır. İşte lafz-ı pak-i Muhammed'in (a.s.m.) bir yazılışa göre, bir de okunuşa göre iki türlü hesabatı buna binaendir. Ve her iki türlü hesabın ayrı ayrı manalara delalet ettiğini ve ayrı ayrı iki veçhe-i hakikati gösterdiğini yukarıda gördük. Bir hakikati daha ilave edelim ki, cevaplarımız muzaaf bir burhan halini alsın.

Fatiha-i Şerife'nin mektub ve melfuz 132 hurufunu yukarıda gördük ki ism-i pak-i Muhammed'in (a.s.m.) karşılığıdır. Lakin “lillah” kelime-i kudsiyesinde mündemiç, hem yazılmayan hem okunmayan, ism-i celil hemzesi de vardır ki, bununla Fatiha-i Şerife'nin aded-i hurufu 133 olur. Bu 133 adedinin 132 kısmını ism-i celil-i Muhammed'in (a.s.m.) remzi olarak ayırırsak geriye 1 adedi kalır ki, vahdaniyet-i ilahiyenin remzidir ve zaten lafzatullahın hemzesi olmak itibariyle Zat-ı Akdes-i Uluhiyet'i gösterir. Bu لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (La ilahe illallah) kelime-i kudsiyesinin manasını ifade eder 132 de risalet-i Muhammediyenin (a.s.m.) remzi olunca bu da

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ (Muhammedün Resulullah) değil midir? Ve bu itibarla 133 rakamında hem لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (La ilahe illallah) hem مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ (Muhammedün Resulullah) kelime-i kudsiyeleri mündemiç olmuyor mu? Yani kelime-i şehadet Fatiha-i Şerife'nin aded-i hurufuyla de ifade edilmiş olmuyor mu?

Saniyen: 132 rakamını mir'at-ı Muhammed (a.s.m.) kabul ettiğimizde 1 rakamı o mir'atta tecelli etmekte olan Zat-ı Vahid-i Ehad Hazretleri'ni göstermiyor mu? Ve böylece Peygamberimizin (a.s.m.)

mir'at-ı ilahî olduğu ikinci bir manzara ile tezahür etmiyor mu?

Salisen: Bu 133 rakamı besmele-i şerifenin 19 rakamının yedi mislidir. Yani 133 rakamında 7 defa besmele-i şerife mevcuttur. 7 ise Fatiha-i Şerife'nin ayetlerinin adedidir. Demek besmele-i şerifenin harfleri miktarınca harf alınmış ve Fatiha-i Şerife o suretle inşa edilmiştir. Besmele-i şerifenin miftahu'l-Kur'an olduğu da hadis ile sabittir. Demek Fatiha tam tamına yedi besmele miktarı harften yapılmıştır, veyahut besmele, Fatiha'nın yedi müsavi parçasından birine muadildir. Bu da besmele-i şerifenin Fatiha'dan olduğuna dair hadislerin manasını açıklıyor ve tasdik ediyor...

Hikmetli Sayılar

Sonra bütün surelerin adedi 114'tür. Buna besmele-i şerifenin aded-i hurufu olan 19 ilave edilince mecmuu 133 yapmaktadır ki, böylece surelerin adedi besmele-i şerifenin aded-i hurufunun tam tamına eksiksiz ve noksansız altı mislidir. Demek ki, bir besmele miktarı kadar daha sure olsaydı sure adedi hem 133 olur; hem de besmele-i şerifenin aded-i hurufunun yedi misli yani besmele miktarınca sure olması icap ederdi. Bu kıyasa göre sure-i celile adedi besmelenin altı misli olmuş, yedinci makamına da adeta 19 sure yerine geçmek üzere besmele-i şerife bizzat oturmuştur.

Bu suretle sure-i celile adedi 114, miftahu'l-Kur'an olan besmele-i şerife 19 sure hesap edilmek veya o makamda kabul edilmek üzere 133 olur ki, kelime-i şehadetin remzi olan bu rakamda hem suver-i Kur'anienin mecmuu, hem miftahu'l-Kur'an olan besmele o miftah kaç defa kullanılmak suretiyle bu teşkilatın vücuda getirildiğini bildiren Fatiha-i Şerife'nin yedi ayeti mevcut olmuş olur. Bu manzara-i aliyyü'l-âl bize ne müthiş esrar ve hakaikın ve tertibat-ı ilahiyenin karşısında bulunduğumuzu ve yukarıdan beri izah edilen adedî münasebetlerin nerelere kadar dayandığını ve Kur'an'ın gelişi güzel bir eser olmayıp her sahasının birbirine tam tamına mutabık bir tertib-i ezeli olduğunu bedahetle gösterir.

Sure-i celile-i Kur'anienin adedi 114, besmele-i şerife hurufu 19 , $114 + 19 = 133$

Fatiha-i Şerife'nin aded-i âyâtı 7, besmele-i şerife hurufu 19, $19 \times 7 = 133$

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (La ilahe illallah) مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ (Muhammedün Resulullah)

1 + 132 (133)

Sayın savcının yüksek feraset (!) eserlerinden birini de “sellemehullah” tabirini anlayışında ve Üstad'ı, Hasan Sabbah Küfersüti'ye benzetişinde buluyoruz. Güya “sellemehullah” tabiri Peygamber'e itlak edilen salat ve selamdan imiş! Onu Peygamber'in gayrine itlak, onun peygamberliğini iddia demek imiş! Nurcular, Said Kürdî'yi peygamber yapmışlarmış!

Elcevap: Ulema beyninde mütearif ve müstamel bir edeb-i müstahsen olmak üzere Peygamber-i Âlişan Efendimizin ism-i pak-i mübarekeleri akabinde (aleyhissalatü vesselam) yahut yalnızca (aleyhisselam), sahabe-i kiram zikredilince “Allah ondan razı olsun” manasına “radiyallahu anh”, tabiin ve ondan sonra gelen rical-i ümmet hakkında da, “Allah onu selamette kılsın” manasına “sellemehullah” kullanılır. Salat ve selam Peygamberimizden maada onun Âl-i Pak'ine de şamil olduğu için ehl-i Şia sâdât-ı kiram hazeratına da “aleyhisselam” kullanırlar. Hazret-i Gavs-ı Âzam gibi evliyaullahın kümmelinine de “radiyallahu anh” dendiği çok kere vakidir. Bunlar dinde bir vücub ifade eden naslar değil, müstahsen teamüllerdir. Bilhassa “sellemehullah” tabiri tam yerinde kullanıldığı halde killet-i malumatlarından dolayı bunu da fark edememişlerdir ve ganimet bulmuş gibi bu vesileyi de bize yüklenmek için bir fırsat telakki etmişlerdir.

Hasan Sabbah meselesine gelince, bu adam İslam tarihinde sayılı din yıkıcı deccallardan biridir. Malum olduğu üzere ahirzamanda bir gözü kör, din yıkıcı hakiki deccal gelmezden evvel, laakal yirmi yedi veya otuz deccalın geleceği hadislerde musarrahtır. Bu hadislerden ikisini okuyalım:

فِي أُمَّتِي كَذَّابُونَ دَجَّالُونَ سَبْعَةٌ وَعِشْرُونَ مِنْهُمْ أَرْبَعَةٌ نِسْوَةٌ وَايِي خَاتَمٌ

النَّبِيِّينَ لَا نَبِيَّ بَعْدِي [95]

إِنَّ بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ الدَّجَالُ وَبَيْنَ يَدَيِ الدَّجَالِ كَذَّابِينَ ثَلَاثِينَ أَوْ أَكْثَرَ. فَمَا

أَيُّهُمْ قَالَ أَنْ يَأْتُوَكُمْ بِسُنَّةٍ لَمْ تَكُونُوا عَلَيْهَا يُغَيِّرُونَ سُنَّتَكُمْ وَدِينَكُمْ فَإِذَا

رَأَيْتُمُوهُمْ فَاحْذَرُوهُمْ وَعَادُواهُمْ غُلَاةٌ [96]

Şia'nın en azgınlarından olan ve İslam tarihinde çok fazla ifsadat yapmış olan iblis tiynet bir adamı sünnet-i Muhammediyenin (a.s.m.) ve ahlak-ı Ahmediyenin (a.s.m.) hâmilî ve lâbisi bir zat-ı kerimü's-sıfat ile ve

حَامِلُ الْقُرْآنِ حَامِلٌ رَايَةُ الْإِسْلَامِ مَنْ أَكْرَمَهُ فَقَدْ أَكْرَمَ اللَّهَ وَمَنْ آهَانَهُ فَعَلَيْهِ

لَعْنَةُ اللَّهِ [97]

hadis-i şerifine hassaten mazhar bir alemdar-ı hidayete nispet ve teşbih etmek, garaz ve insafsızlığın en üstün şeklidir.

Mahkeme günü halk toplanıyorsa bunları bir kimsenin teşvik ile toplamasına acaba imkân var mıdır? Bu toplanma devleti ve âdliyeyi bir tehdittir de niçin sayın savcı vazifesini yaparak bunları hapisanelere ve mahkemelere sevk etmiyor?

Baltalı Ordu!

Küfersuti güya ahlak ve mişvar itibariyle Üstad'a benziyormuş. Devlete isyan etmiş. Yüz bin kişilik baltalı ordusu varmış! Sonra tutulup asılmış. Bunlar tarihte olağan hadiselerdir. Fakat sayın savcı unutuyorlar ki Üstad'ın baltalı ordusu yoktur. Buna mukabil “Aman, sakın siyâsî bir cereyana kapılmayın, bir partiye girmeyin. Farkında olmayarak siz de garazkârlığa kapılır ve zulümkârlığa taraftar olursunuz. Particilik, tarafgirlik yapmakla siz de zulümkârlık zihniyetine sürüklenirsiniz. Bize hizmet-i Kur'an yeter. Elimizde şimdikinin yüz misli de kuvvet olsa, yine nura sarfedeceğiz. Elimizde nur var, topuz yok!” diye telkinatta bulunan ve “Bana zulüm yapanlar eğer Risale-i Nur ile imanlarını kurtarsalar, bidat ve dalaletten vazgeçseler ve ba'dehu bu yüzden beni idam etseler, yine onlara hakkımı helal ederim!” diyen ve bir ilahî rahmet müjdecisinin munis ve lütufkâr sesi var.

Sonra Küfersuti ve saire gibi insanlardan hangisinin elinde Risale-i Nur gibi feyyaz bir hakikat-i şamile ve nur-u ilim mevcuttu? Sonra milyonlarca insanın okuduğu tefsirler olabilir ve o kütüb-ü diniye etrafında bir müntesip kitlesi toplanmayabilir. Fakat o zaman din tahsil evleri harıl harıl çalışıyor ve halkın vicdanî ve imanî ihtiyaçlarına şifabahş oluyordu. Laiklik bahanesiyle dininin tedrisi men edilen ve Kitab-ı Mukaddes'inin öğrenilmesi “Arapça dinî tedrisat yapıyor” diye baskınlara uğrayan, mahkeme kapılarına dökülen bir milletin, her mihneti göze alarak fedakâr bir fazilet ve hakikat naşirinin etrafında bir hale-i muhabbet ve vefa ve muavenet teşkil etmişlerse bunu bir gizli cemiyet formülü ile boğmak ve ifna etmek için yapılmadık tertipler bırakılmazsa bu millet hukukunu kime arz edecektir?

Mahkemenin yargılamasıyla alakası olmayan bir insana, “Medrese-i Nuriyemize kaydedilen” dediği için sanıkların gizli cemiyet kurdukları anlaşılmış imiş, metbu demek gizli cemiyetin başı demek imiş!

Said (r.a.) Nurculara Nur talebesi dediği için müntesipler kendisinin değil, Nurcular cemiyetinin talebeleri imiş! Said'e "mehdi" demişler, "peygamber" demişler, cennetin kapısını başkalarına kapamışlar, bunlar milletimiz içinde ayrı varlıklar imiş!

Planlı Hücumlar

Vatandaşın cibilli ve aslî hukukunu ayak altına almak için ne planlı ve ustalıkla hücumlar ve ithamlar! Dünyada kelimelerin kalıbı o kadar katıdır ki, behemehal sayın savcının istediği manaları ifade etsin. Cinas, istiare, kinaye, teşbih, artık insanların karihalarından tamamen silindi mi? Denizli Mahkemesi sandıklar dolusu kitap ve evrakı tetkik etti. İçlerinde belki yüz milyon kelime vardı. Bunların içinde suç olacak bir tek cemiyet kelimesi bulunmuş mu? Cinaslardan ve teşbihlerden faidelenerek bir cemiyet heyulası ihdas etmek, kanunşinaslığın ve vatandaş hukukunun şerefine çıkar mı?

Bu devletin emniyeti dinsizlik ile mi kaimdir ki, dindarlığımız ve dinî hakikatleri öğrenmek ve öğretmek cehdimiz, devlet emniyetini ihlal sayılıyor? Acaba bu devlet dinsizlerin devleti midir? Veya dinsizliği ve dinsizleşmeyi kendine gaye mi edinmiştir? Madem ki, devlet laikdir, bizim dinimize ne karışıyor? Bizim eşrat-ı saat meselelerini öğrenmemiz, dilediğimize mehdi vs. dememiz onu ne alakadar ediyor? Zat-ı Uluhiyet'in alenen inkâr edildiği ve erkân-ı dinin müftehirane tezyif edildiği ve onun yerine faniler tellühe edilerek (ilahlaştırılarak) kendilerine (hâşâ) yaratıcılık isnat edildiği bir devirde, bizim bir insana mehdi dememiz çok mu büyük bir cürümdür?

Mehdi Ne Demek?

Mehdi, peygamber değildir, fevka'l-beşer de değildir. Din-i Celil-i İslam'ı i'zaz ve i'laya ve neşr-i hidayete memur bir insandır. Fakat te'yid-i Muhammedîye (a.s.m.) mazhar bir insandır. Mehdi kelimesi mervi, mebni gibi ism-i mef'uldür, hidayete nail olmuş manasındadır. Bunda ne gibi fevkaledelik var da tehaşi buyuruluyor? "Mehdiyim!" diye dava eden yok! Ortada Menemen'in esrarkeşleri de yok! Ortada bir hakikat-ı ûlya, bir nur-u kudsî meydandadır. Eğer mehdi, insanların hidayetine sebep olan insan demek ise, bu kadar evsaf-ı bergüzide (seçkin) ile neşr-i hidayet yapan bir insana ve esere mehdi demek ne gibi bir tezat ve eblehliği icap ettiriyor?

Sinsi Plan

Sayın savcının bütün suallerine cevap vermek için ciltler doldurmak lazımdır. Fakat zamanın müsaadesizliği bizden bu imkânı almaktadır. Yalnız kemal-i tehevürle (şiddet, hiddet) serdettiği sualleri de cevaplandırmak bir zarurettir.

"Hükümetin kanunlarına tecavüz etmeyi ve millî inkılabı dinsizlik gibi göstermeyi hedef tutmak suretiyle hareket eden Said-i Kürdî. inkılap hareketlerini münafıklık, zındıklık, dinsizlik ve zalim olarak tavsif eden ve yurdumuzda böyle bir zümre olduğunu ileri süren Said-i Kürdî."

Bu ithamlara göre biz millî inkılabı, hasseten şapka giymeyi dinsizlik addediyormuşuz. Kılık-kıyafet meselesi olan, kalpteki iman ile alakası olmayan böyle sathî meseleler yüzünden devleti kötülüyor ve muzır telkinler yapıyormuşuz. Halbuki memlekette ne dinsizlik varmış, ne de dinsiz bir zümre mevcut imiş! Herkes camilerde istediği gibi namaz kılabilirmiş, din ve dindarlar aleyhine hiçbir şey yok imiş!

Elcevap: Eğer dinsizliğin cismanî bir mevcudiyeti olsa idi, işe geldiği zaman böyle şimdiki gibi inkâr, o kadar kolay olmazdı. Yahut din yıkıcılığı maskeli ve kurnazca formüllerle, aldatıcı ve şaşırtıcı planlarla yapılmasa idi o zaman dindarı tenkil ve onun hakk-ı itirazını boğmak o kadar kolay

olmazdı. Sayın savcıya soruyoruz:

“Umur-u maneviyeden ve vicdanlarda barınan dini yıkmak ve onu unutturmak ve vicdanlardan silmek için onun tedrisini men etmekten daha müessir bir tarik var mıdır? Din tedrisatı dinin yegâne medar-ı beka ve zıman-ı mevcudiyeti (varlığının temeli, esası) değil midir? Ve onun usare-i hayatı değil midir? Din tedrisatının men’i dinin belkemiğine indirilen en kahhar bir ölüm darbesi değil midir? Biz vartalara dinimizi öğrenmek, imanımızı kaybetmemek endişesiyle düşmüş değil miyiz? Memleketimizde laikliği barındırmak bahanesiyle İslam dinine ve Müslüman halkın vicdanına indirilen müthiş ve kahhar darbe ve elim su-i kast ve tahakküm olmasa idi, bugün biz burada mevcut bulunacak mı idik?”

Bugün 40 yaşına kadar yetişen nesil, hangi imanın sahibi ve hangi dinin salikidir? Koca bir nesli dinden, imandan soymak, bir milleti tam mürtet hale getirmek için bundan daha kurnazca plan ve tarik mevcut mudur? Bolşevik diyarında, “Din afyondur!” diye alenen men edildi. Fakat bu açık darbe dini kaldıramadı, vicdanlardan din hissini sökemedi. Fakat bizim memlekette dinin bazı eşkaline müsaade edilir gibi hareket edilerek esas plan gizlendiği için tesir daha kahhar oldu.

Bugün münevver gençlik dinsizliği medar-ı şeref, dindarlığı zillet ve meskenet sayıyor. Devlet reisliği makamından, “Dinin, tabiat kanunları dışındaki hayaller” olduğu ilan edilmemiş midir? Devlet idaresi makamından dinin zehir olduğu söylenmedi mi? Beş-on safdil Müslüman’ın camilerde merasim kabilinden ibadet yapmasına müsaade edilmesi, zevahiri kurtarmak ve aksü’l-amele meydan vermeyerek planı daha kuvvetle tatbik etmek ve müessir kılmak için değil midir? Madem laiklik, kanun-u medeninin esbabı mucibe-i lahiyasına göre, dinin hüküm halinde kanunlara girmemesi demektir. Ve madem ki, din devlet nazarında vicdanlarda kaldıkça muhteremdir ve masundur. Ve madem ki laiklik, dine hakiki ve müebbet bir taht olarak vicdanları tahsis ediyordu. O halde dini, vicdanlardan söküp çıkarmaya, din tedrisatının menine ve onu unutturmaya ne lüzum vardı?

Dinsizleşmek Gayreti!

Ve madem ki eski ve yeni anayasa kanunu Türk’e aslî ve cibilli hak olarak din ve vicdan hürriyetini tanıyordu. Dinin tenkil ve tezyifi için 25 sene bilaâram çalışmanın ve gayretin ve dinsizleşmek için azamî bir taassupla faaliyet sarf etmenin manası ne idi? Demek yukarıdaki parlak vaatler bir iğfal ve aldatma formülünden başka bir şey değildir. Din yıkıcılığı nasıl olmalı? Allah akidesi yeminlerden ve mahkemelerden dahi kaldırılmakla bu milletin terakki ve teceddüdü ne kazanmıştır? Çocuklarımızın masum gönüllerine Âmentü yerine, “Türk’üm, doğrucum, çalışkanım! Yasam; büyüklerimi saymak, küçüklerimi korumak; yurdumu, ulusumu, özümden çok sevmektir!” gibi ölü ve müeyyidesiz formüller doldurmakla bu milletin fazileti ne kazanmıştır?

Sayın savcı hangi dinden ve dinî mevcudiyetten bahsediyor? Ölü, şekilden ibaret olan isimden mi bahsediyor? Dinin usare-i hayatı kurutulduktan sonra, kalan posadan mı bahsediyor? Azınlıklara Lozan Sulhu icabı bahşedilen her nevi din ve vicdan hürriyetinin Türk ve Müslüman camiasından esirgendiğinden mi bahsediyor? Bu hal bir imansızlığın ve imansızlık metodunun takip edildiğinin bir delili ve bariz bir alameti değil midir?

Sayın savcıya soruyorum: “Bu millete 25 seneden beri dinini öğrenmesinin men edilmesi, hangi kanuna dayanarak yapılmıştır? Vatandaşın aslî ve cibilli haklarından olan ve anayasa ile teyit edilen bu hakk-ı hürriyeti, milletin elinden alanlar hangi selahiyete dayanmışlardır? Bu haklı şekvayı yükselten bir insana inkılap düşmanı, rejim aleyhtarı demeye kimin hakkı var? Haklarımızı aramamak ve söylememek mi fazilettir?”

Sayın savcı bizi duruşmada mevzu bahis edilmeyen bir mesele hakkında şiddetle sıkıştırmaktadır.

Memleketin nizam ve ahengini bozmamak için, bu hususta tamamen açıklama yapmamayı bir vatan borcu bildiğimizden savcının açık ithamlarını kısmen kapalı olarak cevaplandıracağız. Fakat bu hususta kendimiz sahadan çekilerek, sayın savcının tabiriyle, “İlahî ve makam sahibi olan Zat-ı Pak-i Risalet’e” vekalet vereceğiz.

Savcının ithamı, “Millete ve memlekete hizmet, dine hizmettir. Atatürk hayatı boyunca bu yurda ve Türk Milletine hizmet etmiştir. Onun bir cihanın husumetine karşı gelerek Türk vatanını düşman çizmesinden, Türk Milletini zincir-i esaretten kurtarması istisğar edilecek bir hizmet midir?”

Cevab-ı Risaletpenahi:

إِنَّهُ سَتُفْتَحُ لَكُمْ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا وَأَنَّ عُمَّالَهَا فِي النَّارِ إِلَّا مَنْ اتَّقَى
اللَّهَ وَأَوْفَى الْأَمَانَةَ [98]

İtham: “Süfyan adında bir İslam deccali zuhur edeceğine dair bir hadis yoktur.”

Elcevap:

أَحَدِرْكُمْ سَبْعَ فِتْنٍ تَكُونُ بَعْدِي فِتْنَةٌ تَقْبَلُ مِنَ الْمَدِينَةِ وَفِتْنَةٌ بِمَكَّةَ وَتَقْبَلُ
مِنَ الْيَمَنِ وَتَقْبَلُ مِنَ الشَّامِ. وَفِتْنَةٌ تَقْبَلُ مِنَ الْمَشْرِقِ وَفِتْنَةٌ تَقْبَلُ مِنَ
الْمَغْرِبِ وَفِتْنَةٌ مِنْ بَطْنِ الشَّامِ وَهِيَ فِتْنَةُ السُّفْيَانِي [99]

Süfyan Kimdir?

Sayın Hakimler,

Süfyan hadislerindeki kayıtlar süfyan değil, ya-i nisbi ile “süfyanî”dir. Sonra Şam meselesinde murat, bildiğiniz vecihle Suriye’deki Dımaşk (Şam) şehri değildir. *Kamus*’un kaydına göre Şam, Kâbe’nin şimal tarafına düşen ülkelerin adıdır. Dımaşk şehri Şam ülkesinin şehirlerinden biridir. Kâbe’nin canib-i yeminine Yemen denildiği gibi, Şam lügatte sol ve şimal tarafı manasına gelir. Batn kelimesi ise Batn-ı Mekke tabirinde görüldüğü gibi, Karib-i Mekke, yani bir şehrin civarı ve havalisi ve şehre yakın yerler manasınadır. Bu kelimeyi bugün kullandığımız (Banliyö) kelimesi ifade eder. Tabii bir şehrin havalisiyle bir ülkenin ve ülkelerin havalisi vüsat ve imtidat (uzunluk) bakımından aynı şeyler değildir.

Sayın savcının en kuvvetli ve bütün davanın merkez-i sıkleti ve baş muharriki olan ithamına gelince, bu hususta yüzde yüz burhan teşkil edecek her nevi ilmî vesaike malikiz. Ve bunları arz ve izaha da hazırız. Lakin duruşmada bu cihet mevzu bahis edilmediği için, sayın savcının kuvvetli tahrik ve ithamlarına rağmen memleketin nizam-ı içtimaisinin selameti bakımından bu hususta ihtiyarî sükut ediyoruz.

Sayın Hakimler,

Eğer bir insanın ilmî düşüncüsü, ilmî ve samimi kanaatleri, idarî cihazın hatalarını belirtmesi, tenkit etmesi, umumî kanaatlere aykırı fikirler taşıması, hamili olduğu ilmin icaplarını kayıtsız-şartsız açıklaması, bir insanın cezalandırılması için kafi bir sebep ise, huzurunuzda bulunanların en çok mucib-i ceza olanı benim. Benim kanaatlerim hakikatte menfidir. İçinde bulunduğumuz durumu asla iyi görmeyen ve beğenmeyen bir adamım. Bu itibarla bana ne kadar ceza verirseniz haklısınız.

Lakin kanaatlerimde samimiyim. Zira kanaatlerimde ilmiyim. İlmin berrak sesinin arkasına düşmüşüm. Yanlış olabilirim. Fakat bütün varlığım hüsn-ü niyetten yapılmış bir insanım. Elinizdeki

iki ilmî kitapta benim nihayet ilim endişesi peşine düşmüş mahiyetimin burhanındırlar. Bir ilim yolcusu menfî görüşe sahip olabilir. Bunun siyasî manası olamaz. Eğer ilmî araştırmalar, muayyen çemberler içinde sıkıştırılsa, onun ilim olmasına ve hakiki feyzini vermesine imkân yoktur. Beni yazdığım kitaptan ve taşıdığım menfî kanaatler yüzünden mahkûm edebilirsiniz. Fakat bu hükmünüz Sure-i Maide'nin 44, 45 ve 47. ayetleri olan:

وَمَنْ لَمْ يَخُكْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

وَمَنْ لَمْ يَخُكْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

وَمَنْ لَمْ يَخُكْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ [100]

ayet-i celilerini okuyan ve onlara inanan ve bu ayet-i celilelerin manalarını söyleyen bir adama ceza vermeye benzer.

Son sözümü Hazret-i Kur'an'a terk ediyorum.

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

Ahmed Feyzi

[45] “Mü'minlere karşı alçak gönüllü [şefkatli], kafirlere karşı onurlu ve zorlu...” Maide Suresi, 5/54.

[46] “Kafirlere karşı çetin, kendi aralarında merhametlidirler.” Fetih Suresi, 48/29.

[47] “Taşları birbirine kenetlenmiş bina gibi...” Saff Suresi, 61/4.

[48] “Ey iman edenler! Sabredin, sebat gösterin, hazırlıklı bulunun.” Âl-i İmran Suresi, 3/200.

[49] “Allah'a olan sevgileri ise çok kuvvetlidir.” Bakara Suresi, 2/165.

[50] “Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı yapışın, parçalanmayın.” Âl-i İmran Suresi, 3/103.

[51] “Mü'minler ancak kardeşirler.” Hucurât Suresi, 49/10.

[52] “Sevgide, merhamette, ikramda birbirine yardım eden mü'minlerin misali bir ceset gibidir ki, bir uzvu rahatsızlansa, cesedin diğer uzuvları yardıma koşarlar.” *Camiü's-Sağir*, 4. cilt, 3474 nolu hadis.

[53] “Mü'minin bir mü'minle karşılaşınca ona selam vermesi, birbirine kuvvet veren binanın taşları gibidir.” *Ramuzü'l-Ehadis*, 1. cilt, s. 390, 4. hadis.

[54] “Mü'minin misali attar gibidir. Onunla oturursan sana fayda verir. Onunla yürürsen sana fayda verir ve onunla ortak olursan yine sana fayda verir.” *Ramuzü'l-Ehadis*, 2. cilt, s. 390, 5. hadis.

[55] “Mü'minin misali birbirini yıkayan iki el gibidir.” *Ramuzü'l-Ehadis*, 2. cilt, s. 392, 1. hadis.

[56] “Komşusu aç yatarken, kendisi tok olan mü'min değildir.” *Camiü's-Sağir*, 4. cilt, 3303 nolu hadis.

[57] “Allah uğrunda birbirini sevenler, kırmızı yakuttan bir sütun üzerindedirler. Her sütun başında yetmiş bin oda bulunur. Ehl-i cennetin yanına teşrif ettiklerinde, güneşin dünyayı aydınlatması gibi güzellikleri cenneti aydınlatır. Onları gören cennet ehli der: “Gelin Allah için birbirini sevenlere bakalım.” Üzerlerinde zarif ve ince ipek kumaşlardan yeşil elbiseler vardır. Ve alınlarına, “Bunlar birbirini Allah için sevenlerdir” yazılıdır.” *Ramuzü'l-Ehadis*, 1. cilt, s. 107, 3. hadis.

[58] “En faziletli amel, Allah için sevmek ve Allah için buğzettir.” *Camiü's-Sağir*, 1. cilt, 719 nolu hadis.

[59] “Allah'a imandan sonra amellerin en faziletlisi insanlara sevgi beslemektir.” *Camiü's-Sağir*, 2. cilt, 1237 nolu hadis.

- [60] “Amellerin en faziletlisi, mü’min kardeşinin kalbine sevinç vermek, yahut onun bir borcunu ödemek veya ona yemek yedirmektir.” *Camiü’s-Sağir*, 1. cilt, 715 nolu hadis.
- [61] “Emr-i bi’l-maruf ve nehy-i ani’l-münkeri terk eden Kur’an’a ve Peygamber’e iman etmiş sayılmaz.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 1. cilt, s. 96, 8. hadis.
- [62] “Marufu emreden ve münkeri nehyeden kimse yeryüzünde Allah’ın halifesi, Kitap ve Resul’ünün de halifesidir.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 2. cilt, s. 410, 3. hadis.
- [63] “İnsanlardan azabı en şiddetli olanı, ilminden faydalanmayan alimdir.” *Camiü’s-Sağir*, 1. cilt, 606 nolu hadis.
- [64] “Bildiği ilmi ketmeden, kıyamet günü ateşten bir gem ile gemlenir.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 2. cilt, s. 440, 15. hadis.
- [65] “Ümmetim içinde bid’alar ortaya çıktığı ve ahabıma sövüldüğü zaman, alim, bildiklerini söylesin. Eğer böyle yapmazsa Allah’ın laneti üzerine olur.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 1. cilt, s. 54, 9. hadis.
- [66] “Alimin abide üstünlüğü yetmiş derecedir.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 2. cilt, s. 323, 5. hadis.
- [67] “Alimin başkalarına üstünlüğü, Peygamber’in ümmetine üstünlüğü gibidir.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 2. cilt, s. 323, 3. hadis.
- [68] “İlminden faydalanılan alim, bin abidden hayırlıdır.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 2. cilt, s. 314, 11. hadis.
- [69] “İlmin hamili, dünyada peygamberlerin halifesi, ahirette ise şehitlerden sayılır.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 1. cilt, s. 276, 10. hadis.
- [70] “İlim benim ve benden önceki peygamberlerin mirasıdır. Bana mirasçı olan ise cennette benimle beraberdir.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 1. cilt, s. 223, 11. hadis.
- [71] “İlmin taliplisi Rahman’ın taliplisidir. İlmin talibi İslam’ın rüknüdür. Onun ecri peygamberlerle birlikte verilir.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 2. cilt, s. 312, 4. hadis.
- [72] “İlim İslam’ın hayatı ve imanın direğidir. Kim ilim öğrenirse, Allah kıyamet günü ecini artırır.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 1. cilt, s. 223, 10. hadis.
- [73] “Senin elinle birinin hidayete ermesi, senin için üzerine güneşin doğup batmasından hayırlıdır.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 2. cilt, s. 344, 12. hadis.
- [74] “İslam’ı ihya için kim ilimden bir bölüm öğrenirse, onunla peygamberler arasında bir derece vardır.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 2. cilt, s. 429, 8. hadis.
- [75] “Bir Müslüman’ın kardeşine hikmetli bir sözden daha faziletli bir hediyesi yoktur.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 2. cilt, s. 373, 1. hadis.
- [76] “Alimlere ikram edin ve onlara hürmet edin.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 1. cilt, s. 81, 1. hadis.
- [77] “Alimlere ikram edin. Çünkü onlar enbiyanın varisleridir. Kim onlara ikram ederse Allah ve Resul’üne ikram etmiş olur.” *Camiü’s-Sağir*, 1. cilt, 830 nolu hadis.
- [78] “Kim alimleri hüsn-ü istikbal ederse, beni karşılamış olur. Kim alimleri ziyaret ederse beni ziyaret etmiş olur. Kim alimlerle oturursa benimle oturmuş olur. Benimle oturan ise Rabb’imle oturmuş gibi olur.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 2. cilt, s. 403, 8. hadis.
- [79] “Kur’an’ın hamili olanlar, Allah’ın kelamını öğreten, Allah’ın nurunu kuşananlardır. Kim onlarla dost olursa Allah’a dost olmuş olur. Kim onlara düşmanlık ederse Allah’a düşman olmuş olur.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 1. cilt, s. 276, 11. hadis.
- [80] “Kur’an hamili olanlara ikram edin. Kim onlara ikram ederse, Allah’a ikram etmiş olur. Allah’ın onlar için takdir ettiği hukuku vermede eksik etmeyin. Kur’an’ın hamili, neredeyse peygamberler derecesindedir. Ancak onlara vahiy gelmez.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 1. cilt, s. 81, 2. hadis.
- [81] “Alimler yeryüzünün kandilleri, peygamberlerin halifesi ve benim ve enbiyanın varisleridir.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 1. cilt, s. 222, 15. hadis.

[82] “Dikkat! Benim ve ashabımın ve benden önceki peygamberlerin halifelerini size haber vereyim mi? Onlar, Allah için ve Allah yolunda Kur’an’ın ve benim hadislerimin taşıyıcılarıdır.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 1. cilt, s. 166, 8. hadis.

[83] “Halifelerime Allah rahmet eylesin.” Denildi: “Ya Resulallah, senin halifelerin kimlerdir?” Buyurdu: “Onlar sünnetimi ihya eden ve onu öğretenlerdir.” *Ramuzü’l-Ehadis*, 1. cilt, s. 291, 1. hadis.

[84] “Hep birlikte Allah’ın ipine sımsıkı yapışın.” Âl-i İmran Suresi, 3/103.

[85] “Senin nurun bütün nurlardan daha güzeldir.”

[86] “Bizim uğrumuzda cihat edenlere Biz yollarımızı gösteririz.” Ankebut, 29/69.

[87] “Haydi, onun benzeri bir sure getirin.” Bakara, 2/23.

[88] “Eğer kulumuz Muhammed’e indirdiğimiz Kur’an’dan bir şüpheniz varsa...” Bakara, 2/23.

[89] “Ümmetim içinde iki adam olacaktır.”

[90] “Onun bu ümmet üzerindeki fitnesi şeytandan daha dehşetlidir.”

[91] “O kıyamet günü tek başına bir ümmet olarak diriltilecektir.”

[92] “Temiz belde.” Sebe, 54/15.

[93] Peygamber, “Ya Rabbi,” dedi. “Kavmim Kur’an’dan yüz çevirdi.”

[94] “Öyle bir fitneden de sakının ki, geldiğinde içinizden sadece zalimlere isabet etmez.” Enfal, 8/25.

[95] Ümmetim içinde yirmi yedi yalancı deccal çıkacak. Dördü kadınlardan... Ben peygamberlerin sonucusuyum. Benden sonra peygamber yoktur.

[96] “Kıyametin önü sıra deccal ve onun önü sıra da otuz kadar ve daha fazla yalancı gelir.” Bu yalancıların alameti soruldu. Buyurdu ki: “Onlar sizde olmayan âdetleri getirirler ve diyanetinizi değiştirirler. Onları gördüğünüzde onlardan sakının ve onlara düşman olun.”

[97] Kur’an’ın hamili İslam sancağını taşıyandır. Ona kim ikram ederse Allah da kendisine ikram eder. Kim onu horlarsa Allah’ın laneti üzerine olur.

[98] Şüphesiz yeryüzünün doğusu ve batısı size fethedilip açılacaktır. Allah’tan korkmayan ve emanete riayet etmeyenler cehennemde olacaktır.

[99] Benden sonra olacak yedi fitneden sizi sakındırırım. Bir fitne Medine tarafından, bir fitne Mekke’den, bir fitne Yemen tarafından, bir fitne Şam tarafından, bir fitne batıdan, bir fitne doğudan, bir fitne de Şam’dan çıkacak, o da süfyanî fitnedir.

[100] Kim Allah’ın indirdiğiyle hükmetmezse, işte onlar kâfirlerin ta kendisidir. Kim Allah’ın indirdiğiyle hükmetmezse, işte onlar zalimlerin ta kendisidir. Kim Allah’ın indirdiğiyle hükmetmezse, işte onlar yoldan çıkmışların ta kendisidir.